

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

ARISTOPHANIS
E Q U I T E S.

ARISTOPHANES

11)

ARISTOPHANIS

EQUITES.

CUM PROLEGOMENIS ET COMMENTARIIS

EDIDIT

J. VAN LEEUWEN J. F.

LITT. HUM. DR., IN ACADEMIA LUGDUNO-BATAVA PROF. ORD.

LUGDUNI BATAVORUM

APUD A. W. SIJTHOFF

MDCCC

PA
3875
E7
1900

AMICISSIMO COLLEGAE

IACOBO IOHANNI HARTMAN

HANC EDITIONEM FABULAE

DE QUA SAEPE CUM EO DISPUTAVI

D. D. D.

PROLEGOMENA ¹⁾.

I.

E minima maxima evaserat Atheniensium res publica, quaeque olim inter colles suos delitescebat urbs hominum agris inhaerentium, ictibus Persarum veluti e longo sopore fuerat excitata, utque poeta ille Britannus expergefata inclutam se viderat. Quippe ipsa numina Atticae incolas adiuverant hostes a patria sua propulsantes, et stupenda facinora, quibus infinitae illae barbarorum copiae fuerant fusae, ipsis aequalibus digna videbantur scena tragica ²⁾ palliove Minervae ³⁾, quae arcem suam ab exterorum invasione defendisset.

¹⁾ Quae in his prolegomenis leguntur ea fere sunt quae patrio sermone in Academia nostra Regia recitavi mense Martio anni 1900 (over strekking en samenstelling der Ridders van Aristophanes, Verslagen en Mededeelingen der Kon. Acad. v. Wetenschappen afd. letterkunde 1900). Praeterea Equitum locos complures tetigi in *Mnemosyne* 1900 p. 201—225.

Plurimum autem editio mea debet copiosissimis Blaydesii commentariis et Velsenii accuratae fabulae recensione, quae anno 1897 multo etiam emendatior denuo prodiit cura Zacheri. Nec non honorifica mihi facienda est mentio editionis bonae frugis plenae, quam curavit Kock. Ceteros editores nominatim nunc indicari non est opus, sed commemorandi sunt libelli qui sequuntur:

I. Vahlen, in *Ind. lect. Berol. hib.* 1884/5, aest. 1898, hib. 1898/9.

E. Piccolomini, *Studi italiani di Filologia Classica*, 1893 p. 571 sqq.

— *Rendiconti della Accademia dei Lincei*, 21 gennaio 1894 e 17 febbraio 1895.

K. Zacher, *Aristophanesstudien I. Zu Aristophanes' Rittern*. 1898.

— *Parerga zu Aristophanes*, *Philologus* 1899 Supplem. VII.

A. Willems, *Notes sur les Cavaliers d'Aristophane*, *Bulletins de l'Académie royale de Belgique*, 1899.

²⁾ Phrynichus Phoenissarum fabulae, Aeschylus Persarum argumentum fecit. *Vid ad Vesp.* 220.

³⁾ ἄξια τοῦ πίπλου, *Ar. Equit.* 566, ubi vid.

Iamque caput erant Athenae imperii potentissimi, et e rusticorum oppido facta erat urbs marium domina. In immensum creverat eius dicio, creverant opes, et ex cornu copiae, quod in eius gremium effundebatur, cum opulentia etiam artes scientiaeque — veluti e Iovis capite Minerva — adultae prosiluerant omnes simul. Saeculum vixdum erat elapsum post aetatem Pisistratarum — et novum hominum genus Atticae solum premebat, novis studiis intentum, nova ratione vitam instituens, novos redituum fontes sibi recludens, alia omnia denique appetens atque prisca illi viri ruris amantissimi, qui terrae suae veros filios se senserant nec facile patrum instituta moresve migrarant. Navigatorum mercatorumque succreverat natio industria rerumque novarum studiosa, qui famam nomine antiquo longaque avorum serie partem nihili faciebant neque Atticae glebam gracilem sollicitabant potissimum, sed late per terrarum orbem circumspiciebant, ut novis semper incrementis et suas ipsorum augerent opes et patriam bearent.

Impetus autem ille, qui civitates maritimas partis contentas esse non sinit, ut maiora semper appeterent eos instigabat, „ibi est fortuna ubi ipse non es” cum viatore illo sibi canentes ¹⁾, et post insulas maris Aegaei Cyprum Asiaeque oram, Siciliam et Aegyptum, Carthaginem totumque mare Mediterraneum cum terris adiacentibus oculis avidissimis intuebantur, sibi ea omnia nata esse in dies firmiter sibi persuadentes et Atticae fines ibi demum statuentes ubi terra frumentum vinum olivas ferre desineret.

Tanta prosperitas non fugerat famae umbram invidiam. Invidabant vicini urbi nimis felici, nimis cultae, nimis sollerti. Sed quominus in pristinas rerum angustias et tenuitatem reiceretur caverat Pericles ille, qui nimios appetitus et tumultuaria conamina fortiter compescens auctoritate sua prohibebat ne cives fines imperii distendere temere conarentur, quamdiu proxima instaret civitatum florentium belloque infractarum aemulatio ²⁾.

¹⁾ „Dort wo du nicht bist ist das glück”.

²⁾ Vid. Thucyd. II 65 § 7.

Sed virum fortem prudentem constantem, qui cum gentis nobilissimae splendore et cultu feliciter iungebat recentioris aevi studia, abripuit mors brevi postquam efflagravit bellum, quod patriae suae necessarium cum intellexisset, sperasset autem salutare, ut strenue susciperetur civibus suaserat.

Alterum Periclem illa aetas non ferebat. Mox tamen extitit qui eius consilia exsequeretur, vir haud indignus cuius manus civitatis crederentur habenae. Novus hic erat homo, nullo gentis splendore commendatus, nullo cultus decore nitens, sed rebus agendis natus, audacis vehementisque ingenii ¹⁾, non delenire adversarios sed refellere et perturbare studens, odio opponens odium, criminibus crimina, minis minas. Non ille ut admirationem plausumque multitudinis captaret ad dicendum consurgebat ²⁾, sed ut attonitam secum raptaret assensumque etiam invitis extorqueret, non artibus valens oratoris sed pectore disertus factus, toto enim pectore rebus publicis incubuit ³⁾; mentis autem acutissimae quamque non facile deciperent adversariorum artificia; integer denique in tanta illius aevi contagione quique peculatus crimina in se coniecta aequo animo posset ferre, patriae amantissimus legumque acerrimus vindex.

Hic vir, cuius cunis non musae gratiaeve adstiterant sed genius laboris, animos civium belli aerumnas aegre ferentium et nunc etiam pestilentia afflictorum confirmavit et erexit; et cum illo Hyperbolus Cleonymus Theorus alii, quos ex adver-

¹⁾ Nimis cantum ei visum esse Periclem testari videntur Hermippi (fr. 46) de Pericle verba: *δηγῶνεις αἰθῶνι Κλέωνι*. Unde temere Idomeneum olim effecisse *accusatum* a Cleone esse Periclem, acute perspexit Müller Strübing Aristoph. p. 578 not. — Fide autem vix videtur dignior Sotionis opinio, quam affert Diogenes Laertius II § 12, Cleonem *Anaxagorae* extitisse accusatorem; cui a Thucydide Melesiae f. diem dictum esse autumabant alii teste Diogene, qui certi nihil ea de re traditum esse sic ostendit.

²⁾ Egregio cum contemptu cives oratorum flosculis inhiantes *σοφιστῶν θιαταῖς εικότας μᾶλλον ἢ περὶ πόλεως βουλευομένοις* vocat apud Thucydidem III 38 § 7.

³⁾ Cleonem, cum primum remp. capessere coepit, amicis convocatis *διαλύσασθαι τὴν φιλίαν πρὸς αὐτούς, ὡς πολλὰ τῆς ὀρθῆς καὶ δικαίας προαιρέσεως μαλάσσουσαν ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ παράγουσαν*, refert Plutarchus Mor. 806 f. — idque cum vituperatione, testis igitur non suspectus.

sariorum tantum criminibus et calumniis hodie habemus cognitos, Athenas nisi debellatis hostibus florere non posse persentiebant et segnia consilia nobilitatis Spartaë tecte faventis ¹⁾ quo digna erant contemptu reiciebant.

Turrium autem cacumina ut non fulmina tantum in se devocant sed etiam aviculas alliciunt, sic caput demagogorum inter gravissimas partium contentiones circumstrepere solent ioci comicorum. Habebant autem Cleonis coria voxque nimis sonora, habebant Hyperboli lucernae obscurique natales, habebant Cleonymi statura ingens et rei domesticae tenuitas, quae largam iocandi materiem suppeditarent hominibus dicacissimis, quicquid spectatorum cachinnos ciere posset cupide semper arripiantibus, ea praesertim quae pertinerent ad homines cuivis notissimos ipsisque parum acceptos. His autem annis nos, qui nunc vivimus, eosdem iocos vidimus eadem de re repetitos, cum viro, quem fors ab origine tenuissima ad summum in Gallia locum evexit, oblatum est aurei velleris insigne; fuit tunc qui in ephemeride ioculariter depingeret Felicem Faurium iuvenem *ὑποζωσάμενον* vellusque ovinum manibus tenentem — *βυρσοπώλης* enim ille fuerat — et Faurium virum veste picta novique honoris insigni de collo dependenti ornatum. Qui si forte fortuna istas comicorum hodiernorum imagunculas oculis usurpaverit, non ira opinor excanduit, neque de sua populive Gallici maiestate agi putavit, sed — erat enim vir acutulus neque invenustus — subrisit.

Sic Cleon comicorum facetias quantumvis mordaces sprevit aut — sed iocis et facetiis et omnino bonis artibus parum delectatus esse videtur — risit. At non risit conamina adversariorum in re publica, sed strenue obstitit perniciosi consilii Niciarum ceterorumque *λακωνιζόντων*. Demosthenes vere anni 425 ineunte invitis paene belli ducibus ipsisque militibus occupaverat

---

¹⁾ *τοῦτο γὰρ καλῶς ἠπίσταντο, ὅτι ἄλλως οὐχ οἰοί τ' ἴσονται περιγενέσθαι* (Lys. XII § 45). „Die permanente verschwörung des von seiner machtfülle gestürzten adels „ist der „rothe faden“, der immer wieder in der athenischen geschichte von „Kleisthenes bis zum archontat des Euklides zum vorschein kommt“. Müller Strübing Aristoph. p. 299. Cf. Vesp. Prolegom. p. XXXII.

Pylum ¹⁾ et Lacedaemoniorum lectas copias in insula Sphacteria tenebat inclusas; sed non procedebat res, insula illa neque satis arte includi neque vi capi posse videbatur, multosque aut metus invadebat aut spes fore ut praeterlapsa aestate procella dispelleret Atheniensium naves insulam cingentes. Lacedaemonii autem legatis Athenas missis pacem obtulerant, sed — pacem quae Atheniensibus nullum promitteret emolumentum: obstiterat Cleon; plura poscenda esse, plura mox impetraturos, si obsides tenerent illos viros, qui e manibus elabi nullo modo possent. Iamque verendum videbatur ne elaberentur tamen, ipsis naturae viribus liberati. Tunc ira excanduit Cleon, et coram populo more suo rugiens tonansque „proditorum esse” denuo clamavit „de victoria desperare! Ipsam teneri victoriam, sed viros non esse „classi copiisque terrestribus praepositos; dudum auxilia illuc „mittenda fuisse, incursionem faciendam, quidvis denique „audendum potius quam nihil agendo tereretur tempus.” Qui

¹⁾ Munere publico Demosthenes tunc temporis non fungebatur (Thucyd. IV 2 § 4), strategus igitur non erat creatus in comitiis, quae mense Februario anni 425 sunt habita. Aliquot tamen mensibus postea strategum extra ordinem factum esse statuamus oportet, nisi sumamus parum accuratis verbis usum esse Thucydidem IV 29 § 1, ubi Cleon dicitur τῶν ἐν Πύλῳ στρατηγῶν ἕνα sibi assumisisse Δημοσθένη. Sequenti dein anno — m. Februario a. 424 — ex ordine denuo est creatus. Quo tempore collegas habuit Hyperbolum, Niciam, Hippocratem, Thucydidem, Euclem, Pythodorum, Eurymedontem, Sophoclem.

Cleonem vero non anno 424, ut opinatur Müller Strübing, sed sequenti demum anno strategum esse creatum, e Nubium vs. 581—594 apparet; ubi non de *continuata* Cleoni praetura fit sermo, sed de *primum* praetore creato nuper Cleone optimatibus ipsisque coelitibus invitis. Quo autem tempore agebantur Equites, instabant ἀρχαιροίαι, quae brevi post Lenaea — septima prytania — fieri solebant. In nostra igitur fabula quod Paphlago suo iure senatum adiisse et legatos illuc introduxisse dicitur (vs. 475 sqq. et 668 sq.), id ita videtur explicandum ut fecit Keck (Quaest. Ar. p. 61—63), Cleonem etiam per reliquam anni 425/4 partem usque ad novas ἀρχαιροίαι; praetura extra ordinem esse functum, et in nostra fabula τὸν στέφανον, magistratuum insigne, περιαιρισθαι (vs. 1227), ut significetur in annum sequentem eum strategum ex ordine creatum non iri.

Quicquid id est, anno 424 Cleon strategus non est creatus, sive in concione praevaluerunt sententiae eorum qui pacem fieri cupiebant, sive strategi munus *non petiuit* Cleon. cum rei militaris minus peritum se sciret, rem autem etiam sine ipso satis strenue gestum iri confideret. Sed anno proximo Atheniensibus victis ad Delium, mortuo Sitalce, amissa Sicilia, amissa Thraciae ora, petiuit munus, in quod sincerum certe afferebat patriae amorem fortemque animum, quibus collegas instigaret tergiversantes. Praetor tum est creatus, item anno 422.

cum probris sic cumlaret strategos ¹⁾ et „res minime ardua!” adderet „quam sat cito, si strategus essem, conficerem equidem!” post multos clamores nec sine risu ipsi mandatum est imperium extraordinarium. Quam provinciam ea audacia in se recepit, qua anno huius aevi septuagesimo Gambetta — alter ille Cleon — ex Gallofrancorum urbe inclusa per aera evolavit eque patriae solo novas mox legiones pedis ictu civit, vir iurisconsultus et in arte militari hospes.

Pylum cum paucis copiis, velitibus praesertim ²⁾, profectus est Cleon, intra viginti dies se Lacedaemonios illos vivos mortuosve Athenas adducturum confidenter professus. Riserunt multi: cachinnati sunt adversarii, qui in certam cladem eum ruere arbitrabantur. At ille perfecit quod promiserat, et sic probavit non vana se promisisse, neque vanis criminibus insectatum esse illorum tarditatem. Catenis onustos in urbem adduxit Spartiatis, quos non fames fregerat ³⁾ sed ipsa militis Atheniensis virtus, et arma iis detracta in foro resplenduerunt ingentis gloriae monumenta.

Obsides iam tenebantur talis pacis, qualem speraverat Pericles, speraverant Cleon et quicumque patriae bene volebant: pacem quae a Sparta tutam eam esset factura. Splendide autem victrix e longa contentione evasura videbatur Atheniensium civitas ⁴⁾, et evasisset profecto, nisi proditorum artibus mox effectum esset ut variis cladibus affligeretur. Sed ineunte anno 424 deorum adhuc in gremio ea iacebant, plurimum autem tunc in re publica valebat Cleon fama recenti florens ⁵⁾, — obtrectatorum igitur crimina magis etiam quam antea suscitans. Qui cum vicisse eum negare non possent, *casu* vicisse perhibebant,

¹⁾ Non *Demosthenem* tamen eius verba spectabant. Qui si solus copiis ad Pylum praefuisset, dudum opinor confecisset rem; mox autem ipse Cleon eum sibi adscivit expeditionis ducem. Sed ad Eurymedontem Sophoclem Niciam alios haec crimina pertinebant.

²⁾ Quos praesertim desiderari aut ipse intellexerat aut a Demosthene audiverat.

³⁾ Vid ad vs. 1167.

⁴⁾ Of. vs. 583.

⁵⁾ *μάλιστα πάντων ἐν τῇ πόλει εὐδοκίμων*, ut Demosthenis (XL § 25) verbis utar.

vel etiam *fraude* aliis viris surripuisse gloriam reportatae victoriae, quae etiam sine illo reportari potuisset. Quod autem „casum” illum praedixerat ipse, neque appetiverat illam „gloriam”, sed praeturam ultro oblatam accipere aliquantisper recusaverat ¹⁾, nihil haec curabat livor, qui non quid aequum verumque sit rogare solet, sed quid plurimum possit nocere, probe autem novit quam obliviosa sit multitudo.

Itaque osoribus *fur iactator* iam audit dux partium popularium recenti victoria insignis ²⁾. Furatus est illam victoriam: spoliat

¹⁾ Abunde haec omnia constant e Thucydidis loco notissimo (IV 27 sq.), qui comici habet nescio quid, quod in huius scriptoris opere frustra quaeras alibi.

²⁾ Praetor extra ordinem creatus erat Cleon hoc tempore (vid. pag. V not. 1). Non vero assentiendum est iis qui munere τοῦ ἐπὶ τῇ διοίκησει sive ταμίου τῆς κοινῆς προσόδου eum functum esse statuerunt. Qua de re in hac nota aliquid videtur dicendum.

In libro igitur Aristotelico de Rep. Atheniensium vix quidquam est aptius ad movendam admirationem, quam quod neque alibi in hoc opere neque in capite 43, ubi enumerantur magistratus χειροτονητοί, ulla fit mentio τοῦ ταμίου τῆς κοινῆς προσόδου, qui inde ab Aristotelis certe aetate quin Athenis extiterit magistratus in quadriennium creatus, nemo dubitat aut dubitavit unquam; gravissimum autem illud munus fuisse inter omnes constat. Quapropter fuit qui pro verbis τοῦ τῶν κρηῶν ἐπιμελητοῦ illic rescriberet τοῦ τῶν κοινῶν ἐπιμελητοῦ, vel potius τοῦ τῶν κοινῶν deleto ἐπιμελητοῦ, praecedit enim vox ταμίαις, et magistratus non curator erat quaestor ille. Qui autem coniecturae illi fidem non habent, aut verba quaedam interisse sumant necesse est, in quibus mentio huius ταμίου facta fuerit, aut reip. Atheniensium illa lineamenta descripta esse ex opere vetustiore, ea aetate composito quae munus illud nondum nosset.

Quicquid id est, liber Aristotelicus τὸν ἐπὶ τῇ διοίκησει aut omnino non commemorat aut in transitu et ita ut nihil prosit ea notitia ad dirimendam quaestionem spinosam, quae est de tempore quo munus illud Athenis fuerit institutum; tacent autem Thucydides Xenophon alii, tacent saeculi VI inscriptiones. Argumentando vero qui rem ad liquidum perducere conatur, intellegit locum ei magistratui in rep. non fuisse quo tempore aerarium collegio hellenotamiarum esset creditum, fieri autem vix et ne vix quidem potuisse ut virorum, qui per singula quadriennia toti fere reip. fuissent praepositi, nullum in huius temporis monumentis litteratis appareret vestigium. Itaque probabilis videtur Gilberti opinio Lycurgi demum tempore — anno 389 — τὸν ἐπὶ τῇ διοίκησει fuisse creatum, alii aliquot annis prius institutum esse illud munus suspicati sunt, sed qui inde ab Aristophanis aetate vel etiam prius extitisse contenderet inter recentiores inventus est nemo praeter Muellerum Struebingium. Qui ingeniose sane, et ita ut ex eius erroribus saepe plus proficias quam ex aliorum cantis circumspectisque argumentationibus, in libro de Aristophane demonstratum ivit Cleonem annis 426—422 munere ταμίου τῆς κοινῆς προσόδου („Präsident der Athenischen Symmachie”) esse functum, id quod ante eum statuerant Valesius aliique, quos p. 136 enumerat; primum omnium

etiam commune aerarium, et rem publicam sibi soli natam censet. Honores de more ei decreti sunt proedria et coena in Prytaneo: mera irrisione hoc dignum videtur, quod homo, quem neque vitae quotidianae decursus neque rerum publicarum turbae bellive strepitus musis conciliassent, in primo subselliorum ordine iam spectet; famelicus autem et gulosus propterea dicitur quod mensae publicae — satis tamen frugali — cum senatoribus iisque qui de rep. bene sunt meriti assideat. Cibis illic ingurgitare se, dein ventrem eduliis oppletum vix trahere domum, eum perhibent irrisores maligne dicaces, — et ridebantur absurda illa crimina ¹⁾, a nobis quoque ridetur comoedia qua talia Cleoni facete exprobrantur. Sed in spectatorum mente relinquebatur amari nescio quid; qui ex theatro domum cum rediissent, non potuerunt non aliquanto minore cum admiratione suspicere virum, qui quam aptam ridendi praeberet materiem modo sensissent. Nempe hominum animos nimis bene notos habebat is qui etiam apertissimam calumniam aliquid valere dixit.

Aristophanes autem vehementi prae ceteris in Cleonem instigabatur odio. Amabat enim patriam, et pacem petebat votis neque minus sinceris neque minus caecis quam sunt eorum, qui nostris diebus populorum foedera irrupta inter ipsum armorum

---

hoc munere functum esse Aristidem, post hunc Ephialtem, dein Periclem, tum Eucratem; Cleoni autem successisse Hyperbolum.

Quae si admittenda esset opinio, Equitum fabulae versus 948, ubi „*οὐκίτι ταμείους μοι*” Demus dicit Paphlagoni, novam sane vim acciperet, et Populi sigillum, quod isti concreditum esse ibidem dicitur, eodem posset referri. Sed in contrariam partem ex ipsa hac comoedia afferri potest argumentum, quod aliquanto mihi videtur validius; nam versu 774 Paphlago sive Cleon „*δὲ δούλευον*” ait „*sollertia mea implebam civitatis aerarium*”, — nunc igitur neque *βουλεύειν* se neque omnino ea uti condicione in qua urbis reditus augere facile possit, aperte satis ostendens. Qui autem Pylum pro praetore navigavit aestate anni 425, et annis 423 et 422 praetor est creatus (vid. supra pag. V not. 1 et ad Nub. 581—594), is quaestor iis certe annis esse nullo modo potuit, quoniam lege cautum erat ne quis duobus simul fungeretur muneribus. Sed *προστάτης τοῦ δήμου* (vs. 1128, cf. Thucyd. III 36 § 6 IV 21 § 3) Cleon erat, dux partium popularium, ut ante eum fuerant Pericles Ephialtes Aristides; vid. [Aristot.] Rep. Athen. 28.

Itaque Muelleri ingeniosissima illa disputatio ad nihil redit et optimo iure a multis est reiecta (cf. Keck Quaest. Ar. 1876 p. 25 sqq.).

¹⁾ Quae non serio dici nemo ignorabat; vid. ad Nub. 591.

strepitum vanasque debiliorum querelas augurantur. Qualia *ἐρηγορότων ὀνείρατα* illum certe non dedecebant, quippe postam et iuvenem. Cleon vero auream illam aetatem arcere ei videbatur, homo turbulentus, plebeius, et — quod gravius — invenustus quique comicorum facetiis quidlibet concessum nollet ¹⁾. Itaque fieri non potuit quin quicquid in partium popularium ducem evomeret adversariorum odium internecivum, cupide ille arriperet et pro iustis criminibus haberet. Verine studium in tali homine esse ullum? Prudensne aut salutare consilium ab eo expectari posse? Patriaene eum curare gloriam civiumve prosperitatem? Immo largitionibus popellum sibi devincire studet, quo liberius in aerario publico grassari possit ipse ²⁾. Pacem oblatam repellit — non ut devictis hostibus firmiore mox fundamento pacem condere possit ipse, sed ut inter aerumnas communes latitent ipsius fraudes et scelera ³⁾. Nihil non turpe in eo, nihil

¹⁾ Ante biennium Cleon in ius vocaverat histrionem, qui Aristophanis Babylonios scenae commiserat; vid. infra pag. XI not. 1.

²⁾ Nonne similia de Pericle, de eo igitur viro cuius inter omnes semper nota fuit integritas, sunt dicta, non a comico aliquo, nam comicorum iocos nunc mitto, sed a Platone Socratis ore in Gorgia dialogo? Ubi Periclis *ἀρετὴν* Socrates fuisse ait *τὸ τὰς ἐπιθυμίας ἀπομπλάσαι καὶ τὰς αὐτοῦ καὶ τὰς τῶν ἄλλων* (508 c), oives autem *διαφθαρεῖναι ὑπ' ἐκείνου*, eum enim fecisse *ἀγροῦς καὶ δειλοῦς καὶ λάλους καὶ φιλαργύρους, εἰς μισθοφορίαν πρῶτον καταστήσαντα* (515 e). Quid autem historiarum scriptores? Periclem, pueri scilicet Alcibiadis consilio usum, bellum Peloponnesiacum concitasse ut laterent ipsius rapinae scribere non erubuerunt. Vid. Diodor. XII 38.

³⁾ „Pauper ad remp. accessit Cleon, mortuus autem quinquaginta reliquit talenta”. Quis dicit? Critias (apud Aelianum X 17 § 5), adversarius unus omnium acerrimus. Vide igitur quam recte Müller Strübing Equitum fabulam vocaverit „die künstlerisch zusammenfassende verarbeitung dessen was die oligarchischen „freunde des dichters alle tage auf den gassen predigten” (pag. 378; vid. etiam infra ad vs. 834). Testimoniis autem si testimonia opponenda sunt, — Cleoni iuveni censum equestrem fuisse Theopompus aut sumsit aut invenit traditum (vid. schol. ad vs. 225 sq.).

Ipsa autem Critiarum mendacia superant quae nostro aevo vir doctus scripsit: „fictum quidem crimen videri posse quod Cleon quadraginta minas e Mytilena „lucratus esse dicatur Equit. vs. 834, minime tamen absurdum esse et fortasse „verum, denn es war das sicherste mittel die geschenke, die man für die „rettung der begütertesten unter den Mytilenäern erhalten hatte, zu verheimlichen, „wenn sämtliche Lesbier getödtet wurden.” Totum scilicet populum extingui iussisse Cleonem — non ut terrore civitates foederatae in ordinem cogerentur et Athenarum imperium confirmaretur, sed ut talenti partes duas impune furari

non scelestum, nihil non ridiculum. Apage igitur monstrum istud teterrimum bonisque viris abominandum, quod malo omine ex obscuris latebris in vitae publicae hanc lucem nuper emersit! Ferte opem, vos omnes quibus patriae salus cordi est, ut in suas tenebras repellatur iste cerberus! Quo extincto sponte prosiliet pax alma musisque amica!

Aristophanis hanc in Cleonem iram fovebant amici quibuscum consueverat, viri e nobilibus gentibus orti ¹⁾, qui poetam festivissimum in eo admirabantur, et probe sentiebant quantum optimatum causae prodesse posset vir dicacissimus. Nam prima eius fabula Daetalenses anno 427 scenae commissa egregium ostenderat artificem eundemque rerum novarum osorem et aevi Cimonei admiratorem. Incitarunt igitur iuvenem gloria recenti elatum — nam alieno quidem nomine eam comoediam in certamen proposuerat dicis causa, sed veri poetae nomen diu latere non potuit — incitarunt comicum in populi ducem, quem civitati infestum esse perhibebant illi, musis non admodum favere videbat ipse, et e communi illo odio procrevit Babyloniorum fabula, quae Liberalibus anni 426 scenae commissa ipsam rem publicam propudio habuit ²⁾ sociorumque in theatro assidentium obiecit cachinnis ³⁾, Cleonem autem turpissimum furem ostendit in ipsa scena rapinas suas evomentem ⁴⁾.

Fabula placuit secundoque praemio est ornata, sed Callistratus histrio, cui docendam eam dederat Aristophanes, laesae

---

posset ipse! Eisdem autem viris doctis quinque illa talenta, quae Cleoni extorsisse creduntur equites, tam exigua videbantur multa ut eam per ludum iocumque potius quam serio a populo esse impositam in animum sibi inducerent (vid. infra pag. XIII not. 5).

¹⁾ Cf. Equit. 510.

²⁾ In ea fabula poeta *ἰδαιεὶ τὰς πόλεις ὡς δημοκρατοῦνται*, quae ipsius sunt verba Acharn. 642: ostendit cuiusmodi esset Athenarum illud imperium in civitates foederatas. Et clementia Atheniensium qualis esset, ante paucos menses experti tunc erant Mytilenasi.

³⁾ Vid. Acharn. 502 sq. et 630 sq.

⁴⁾ Derisum esse Cleonem — non in transitu, sed ita ut argumenti aliqua haec esset pars — luculenter satis testatur schol. Ach. 378. Huc autem refero Dicaeopolidis verba Ach. 5 sq.: „*γᾶνισυς συμ τοῖς πέντε ταλάντοις οἷς Κλέων ἐξήμισεν* (vid. infra pag. XIII not. 1).

maiestatis apud senatum est accusatus ¹⁾. Qua re cautior factus Aristophanes in annum sequentem hilarius multo elegit argumentum; pacis enim bona in Acharnensium comoedia festive admodum laudavit. Quae fabula longe venustissima cum primum ei rettulisset praemium, maius quid sibi sumsit, populi favore non minus quam amicorum diceriis instigatus. Hactenus sub nomine Callistrati latuerat, nunc ipsum se suo nomine pestem illam rei publicae aggressurum inter sodales professus est, et partibus primariis in se receptis ²⁾ personatum Cleonem in scena protritutum, quoniam ipsum demagogum in foro vel in concione male mulcare non sinerent tempora aut mores.

Nam civitas, quae talem bestiam admiraretur honoribusque cumularet, novo quodam et nefario furore correpta ei videbatur; non viros publicis commodis invigilantes cernere se putabat sed mente captorum turbam ad scelestissimi nebulonis nutum sine lege aut ordine aestuantem. Pro aureo illo aevo, quod mentis oculis saepe viderat votisque vocarat, iam ferrea venerat aetas, et „μηκέτ' ὄφειλον ἐγὼ τοῦτοισι μετεῖναι ἀνδράσι!“ prisci poetae verbis secum mussitabat identidem. Ultimane igitur haec est malorum et scelerum et stultitiae colluvies? Minime: potest etiam in deterius ruere res publica, et in ipso pulpito poeta monstraturus est id quod unum superest. Post Periclem urbs praepositum sibi vidit pistorem, dein lanarium, iamque ad coriarii istud regnum est delapsa, — unum etiam gradum faciat ochlocratia et suo fato concidit redeuntque tempora Cimonea; ἤλω γὰρ τὸν ἥλον χρεὶ ἐκκρούειν ³⁾. Fartor est is quem Atheniensium symmachia post Cleonem expectat dominum fati sibi debitum, homo impudentissimus et impurissimus et vix homo, e plebis faecula ipsoque angiportuum coeno prognatus, inter porcorum haras enutritus, pugnis fustibusque dolatus, qui praeter mendacia et iurgia et furta nihil novit, nihil didicit — hic est

¹⁾ Vid. Ach. 377—382 et Vesp. Prolegom. p. IX sq.

²⁾ Vid. ad personarum indicem pag. 2 not. 1.

³⁾ Cf. Antiphanes fr. 300: οἶνον δὲ χρεὶ τὸν οἶνον ἐξελαύνειν, | αὐθαδῖαν αὐθαδῖα
Καλλιστρατον μαγαίρων — quaeque plura habet illic.

successor Cleoni destinatus, cuius adventum dudum nunciarunt deorum vaticinia et praesagia.

En novae fabulae argumentum feracissimum. Poeta ingeniosus inducit servum quendam Paphlagonem sive Bullionem ¹⁾ in aedibus Populi heri impudenter grassantem, sed tandem superatum a fartore, qui ipso etiam impudentior est et magis etiam valet lateribus atque lacertis. Huic Bullio ille cedit, huic fidenter se credit Populus senex minime malus sed annis tardus et veternosus.

Iamque novus integratur rerum ordo redeuntque Saturnia regna, redeunt Populo robur iuvenile et pristinum ingenium. Quae quomodo misellus ille fartor, Medae artibus subito imbutus, seni reddere potuerit, ipse autem ex homine nequam omniumque contemptu dignissimo quomodo probus fidusque subito civis et alter fere Aristides evaserit, de quo in fabulae exitu felicissima quaevis augurari liceat, — ea praestat non rogare, versamur enim in poetica illa regione, ubi licet quod placet.

Neque facile descriperit quispiam partes chori ex optimatibus compositi. Quos homuncioni improbissimo ipsoque Cleone nequiori favere creditu esset difficile — nisi poeta ingenio luxurianti obtemperans nos secum abriperet artisque dialecticae oblivisci cogeret, ita ut etiam incongrua absurdaque aliquantisper probabilia videantur et fere necessaria ²⁾.

II.

Equites nomen novae fabulae indidit Aristophanes. Etiam antea in scena equitum mentionem aliquam fecerat. Nam ad

¹⁾ Nominis Παφλαγόνος vim ex parte certe reddunt nostrae linguae voces *Bulderbast*, *Blaaskaak*, *Bullebak*, anglice autem non male dixeris *Bully*. Sed accurate in aliam linguam transferri vix potest, quoniam mancipiorum gentile satis vulgatum, quod *strepenti* turbarumque notionem sono revocet, frustra in lingua latina aut in hodiernis quaeras. E. g. *Hottentot* si vertimus, non prorsus quidem male erit redditum, sed negligitur notio τοῦ παφλάζων.

²⁾ Quamquam fabula clamorum minarum pugnarum plena mihi certe multo minus placet quam hilares pacis laudes quas proximo anno cecinerat poeta, vel iudicialis furoris irrisio facetissima, qua biennio post cives delectavit. Cf. *Vesp. Prolegom.* p. XI.

Babyloniorum argumentum refero quae initio Acharnensium fabulae dicit is qui primarum est partium: „φιλῶ τοὺς ἐπιείας διὰ τοῦργον τοῦτο” — propter quinque nimirum talenta quae Cleon evomuerit ¹⁾. Quae verba ad litem Cleoni nuper intentatam spectare non posse, licet prisci interpretes id perhibuerint ²⁾, inter prudentes constat. Neque enim equites — nisi forte in scena comica — Cleonem ullumve hominem accusare aut multare potuerunt, neque Cleon peculatus nuper damnatus fuerat; qui si fuisset, infamis factus non eas profecto quas novimus his annis in rep. sustinisset partes ³⁾. Itaque nisi *ad scenam comicam* pertinent Dicaeopolidis illa verba de redditis a Cleone talentis quinque, merae mihi certe sunt tenebrae. Aliorum autem comicorum laudes quoniam in Aristophanis indolem haud quam cadunt, de *sua ipsius fabula* eum haec scripsisse ut statuamus cogimur. Denique de fabula *anno proximo* acta ut sermonem esse sumamus movet nos quod mox ⁴⁾ additur: τῆτες δέ κτέ. Verum autem divinavit Wachsmuth ⁵⁾: „Kleons busse, „zu der er, wahrscheinlich nach aufführung von Aristophanes „Babyloniern, von den rittern gezwungen wurde, erscheint nur „als in lustiger laune vom volke aufgelegt”. Quae verba suo quidem iure risit Müller Strübing ⁶⁾, quoniam *in rep. admini-stranda* ita iocari vesanorum fuisset hominum, sed aptum eadem

¹⁾ Vid. supra pag. X not. 4.

²⁾ Vid. schol. ad Ach. 6 et Eq. 226.

³⁾ Accedunt alia argumenta superflua quidem, ut in re aperta, sed minime debilia. Neque enim de re eiusmodi tacuisset Thucydides, qui vix levioere quam Aristophanes in Cleonem flagrabat odio, neque in Nubium fabula (vs. 591) noster scribere potuisset: „optime, o cives, de rep. meriti eritis ἢν Κλέωνα, τὸν λάρον, δώρων „ἄλόντες καὶ κλοπῆς, | αἶψα φημώσῃτε τούτου ἐν τῷ ξύλῳ τὸν ἀρχίνα”, si iamdudum peculatus convictus fuisset Cleon.

⁴⁾ Ach. 15.

⁵⁾ Hell. Alterthumsk. I p. 618.

⁶⁾ Aristoph. p. 130. Qui quam absurda esset vulgata de Cleonis illa lite opinio luculenter admodum primus demonstravit l. l. p. 121 sqq.; multi autem ei sunt adstipulati, in his Fränkel ad Boeckhii Oecon. Publ. II³ p. 86*. Nemo autem eiusmodi quid in mentem ducere sibi potuisset unquam, nisi comici facetiae hic quoque fucum fecissent legentibus. Nempe sero didicerunt homines in Aristophane interpretando iocos ab historiis distinguere et plus confidere suo iudicio quam commentatorum notulis.

praebent sensum si *in scenam comicam* — id quod perhibui — iocum illum admissum esse sumimus ¹⁾.

Meo igitur iure statuere mihi videor in Babylo niis comicum ostendisse Cleonem ab equitibus nescio quomodo ²⁾ oppressum. Denuo autem hoc argumento uti decrevit quo tempore scribebat Acharnenses, in qua fabula Callistrati ore promisit se Cleonem *τεμεῖν τοῖσιν ἑππεῦσι κατιύματα* ³⁾.

En igitur fabula quam anno proximo menteolvebat ⁴⁾, en demagogus turbulentus et clamorosus in scena devictus ope bonorum virorum, inter quos plurimos amicos habebat poeta, plurimos adversarios coriarius et quicumque rei populari favebant.

Sed *ἀνδρῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν* chorus nihil habuisset festivi, nihil quod admirationem movere oculosve percellere posset. Itaque, ut una tamen voce Cleonis adversarios designet, *equitum* utitur nomine, inter quos vix quisquam erat quin Cleoni adversaretur ⁵⁾.

Equitum autem numerus hoc saeculo mire creverat. Nam olim

¹⁾ Quod vero Müller Strübing derisis aliorum commentis ipse e scholiis ad Ach. 6 effecit (l. l. p. 134), cum insularum quarundam tributa quinque talentis aucta essent ab Eucrate, Cleonem anno 426 auctorem extitisse ut ad pristinum censum rediretur, huic vero in populi concione obstitisse equites, id de nihilo est fictum et cum Muellieri de quaestura illa hypothesei concidit (vid. supra pag. VII not. 2), per se autem spectatum dissimillimum est vero. Nam quaestor cum pecuniam, quam remittere vellet debitori, exigere cogitur, quomodo *evomere* illam pecuniam dici possit, me certe latet. Vide igitur quam absurda nascentur nisi in scena comica haec acta esse sumimus, vide autem quam vivax sit superstitio, a qua ne Muellerus quidem Struebingius in libertatem vindicare se potuerit.

²⁾ Nam male feriat esset locum illum Babylo niorum fabulae, de qua non nisi paucissima nota sunt, accuratius definire velle.

³⁾ Ach. 301.

⁴⁾ In fabula elaboranda Aristophanem adiutum esse ab Eupolide, certe parabisim totam partimve Eupolidi deberi (vid. schol. vs. 1291), multi statuerunt — ipsius scilicet Eupolidis fide. Qui aperte sane aliquot annis post gloriatu s est: „*ἄξιονος τοῖς Ἰππίας | ξυνεποίησα τῷ φαλακρῷ τούτῳ καὶ ἰδωρησάμην*” (fr. 78; vid. infra ad vs. 190), sed aemuli invidiosi haec erant verba et ad ipsius Aristophanis crimina respondentis (vid. Prolegom. Nub. p. XIV, ad Nub. 540 et 553). Vix autem credibile videtur Aristophanem anno 425, cum Eupolidem Acharnensibus fabula sua nuper vicisset, ab illo aemulo auxilium petivisse ad novam fabulam concinnandam, et minus etiam credibile victum victori opem tulisse.

⁵⁾ Quod autem etiam extra eorum ordines multi Athenis erant viri nobiles et demagogum illum pessime perosi, id nihil nunc ad rem.

in Attica, cuius solum equis alendis parum est aptum ¹⁾, equitatus nihilo maioris momenti fuerat quam apud Lacedaemonios ²⁾, neque ad Marathonem ingentibus turmis barbarorum ulli equites opponi potuerant ³⁾; Peloponnesiaco vero bello ineunte mille erant ⁴⁾, in decem centurias secundum tribus divisì, quarum singulis praepositus erat phylarchus, cunctis duo hipparchi praeerant. Inter divitum ⁵⁾ autem liturgias ⁶⁾ erat τὸ ἐπιποροφείν, et ex iis qui equos alebant decemviri καταλογῆς quotannis delectum habebant ⁷⁾ senatui deinde probandum; huic enim equitatus cura mandata erat ⁸⁾. Flos igitur et decus civitatis iure habebantur hi adolescentes splendidis natalibus, equis nitidis insidentes, sine quibus civium pompae sollemnes sordebant ⁹⁾; Panathenaicae autem pompae quanta pars fuerint etiamnunc oculis nostris cernimus in nobilibus Parthenonis anaglyphis, in quibus eam repraesentavit Phidias. „Ἰππίας ὄρω!” cum per plateas clamabatur ¹⁰⁾, Athenienses perinde atque plebecula nostras concurrebant in locum ubi cerni possent splendidae illae turmae, et inter lectissima spectacula habebantur certamina equestria.

Cum hostibus autem ubi proelio erat conflictandum, in aciei cornibus locus iis assignari solebat ¹¹⁾, et nuper strenue sic dimicaverant in agro Corinthio ¹²⁾; saepius autem his annis hostium incursiones ab ipsis urbis moenibus propulsarunt ¹³⁾. Quamquam aliquanto minoris momenti belli tempore quam pacis eos fuisse

¹⁾ Herodot. IX 13 Thucyd. VII 27 § 5.

²⁾ De Lacedaemoniorum equitibus vid. Xen. Hellen. VI 4 § 10.

³⁾ Herodot. VI 112.

⁴⁾ Ar. Equit. 225 Thucyd. II 13 § 8 Xen. Hipp. 9 § 3. Quadraginta quotannis in equitatum publice insumta esse talenta ait Xenophon l. l. 1 § 19.

⁵⁾ Primae secundaeque classium.

⁶⁾ Xen. Oecon. 2 § 6 Lycurg. Leocrat. § 139.

⁷⁾ [Aristot.] Rep. Athen. 49 § 2 Xen. Hipp. 1 § 9 Eq. 2 § 1.

⁸⁾ Xen. Oecon. 9 § 15 Hipp. c. 1 et 2 [Aristot.] ibid. c. 49.

⁹⁾ Cf. Xen. Hipp. c. 3.

¹⁰⁾ Cf. Ran. 653.

¹¹⁾ Thucyd. IV 94 § 1 V 67 § 3.

¹²⁾ Thucyd. IV 44 § 3.

¹³⁾ Thucyd. II 22 III 1 VII 27 § 5. Cf. etiam IV 72 § 3 sq.

haud immerito contenderit quispiam; ignaviae certe insimulatus est miles gravis armaturae, qui equitatu ut adscriberetur malis artibus effecerat ¹⁾, et ab equorum motibus subitis vix minus cavendum fuisse equitibus Atticis quam ab hostium telis perlecto Xenophonte dixeris.

Sed si adversus hostes non ita multum valebant, suis ipsorum civibus vel nimis strenue adversati sunt plus semel, et recte „seminarium triginta virorum” sunt dicti ²⁾. Anno autem 404 veros factionis oligarchicae satellites se praestiterunt ³⁾, et cum triginta viris Eleusine saevierunt adversus partem popularem ⁴⁾, Thrasybulo autem ferocissime obstiterunt ⁵⁾. Itaque non est quod miremur, post exulum reditum in equites severam habitam esse quaestionem ⁶⁾, quinquennio autem post Thimbroni in Asiam proficiscenti trecentos τῶν ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἑπενεσάντων auxilio miserunt Athenienses, sperantes fore ut ex illa expeditione numquam redirent ⁷⁾. Vix enim videbatur probus civis esse posse qui eques his annis fuisset; quapropter fuit qui in senatorum δοκιμασίᾳ reiceretur quod equo meruisset ⁸⁾.

Horum igitur virorum turmae in orchestram irruunt ut Paphlagonis adversario opitulentur. Viginti autem quatuor sunt numero, e tribu choregi more solito desumpti omnes. Unde statim intellegitur non veros hipparchos in scena cerni iis praepositos, sed fingi haec omnia. Equis tamen insidentes quin spectatoribus ostenderit comicus, dubitare nos non sinunt ipsius verba; nam nisi ad equitantes apte dici non potuit: οὐκ ἔλατε; ⁹⁾. Sed verendum erat ne negotia facessero equi viginti quatuor per horas complures aut stare aut lente et composite vel etiam incitatore

¹⁾ Alcibiadis dico filium cognominem, in quem scripta est Lysiae oratio XIV.

²⁾ A Georgio Curtio; cf. Müller Strübing Aristoph. p. 105, 115.

³⁾ Lys. XII § 44.

⁴⁾ Xen. Hellen. II 4 (Lys. XII § 52).

⁵⁾ Xen. ibid., [Arist.] Rep. Ath. 38 § 2.

⁶⁾ Vid. Lysiae oratio XVI.

⁷⁾ Xen. Hellen. III 1 § 4.

⁸⁾ Qua de re agitur in Lysiae oratione XVI^a, quae circa annum 390 est scripta.

⁹⁾ Vs. 243. Alia res est Soph. Oed. C. 311 sqq.

cursu per spatium haud ita magnum moveri iussi. Quapropter suspicetur fortasse quispiam pedibus tamen orchestram intrasse choreutas. At si secum reputaverit nihil praeter ipsos equos habuisse equites quo populi in se converterent oculos, — nam chlamys petasusve admirationem movere non poterat, — illa quoque opinio quanta habeat incommoda persentiet ¹⁾, citoque opinor eam abiciet, cum praesertim cernatur chorus comicus equis vehens in amphora Musei Berolinensis ²⁾. Itaque statuentium videtur non veros quidem equos sed imagines, quae equos iocose referrent, choreutas sibi habuisse subditas; qualia ludibria et nostra aetas habet multa et habuit aetas Aristophanis, quae *avium* ostendere posset chorum vel choreutas *delphinis* et *struthio-camelis* inequitantes ³⁾. Eiusmodi autem equi aptissimi erant ad risum spectatorum movendum, aptissimi ad saltationes choricis peragendas, quibus ne hanc quidem fabulam caruisse testantur versuum numeri.

Quae si probabiliter sunt disputata, fictis equis non veros equites insedissee ut sumamus sequitur ⁴⁾.

III.

Notitia didascalica, quam inter multas quisquillas praebet altera fabulae hypothesis, testatur Equitum fabulam scenae commissam esse Lenaeis Ol. LXXXVIII 4 sive ineunte mense Februario anni 424. Quae si interiisset notitia, vel sic tamen de fabulae tempore abunde constaret; nam Lenaeorum festum

¹⁾ Quod ne Acharnensium quidem aut heliastarum chorus oculos adspectu insolito captare potuit, id minus nunc ad rem.

²⁾ N° 1697. Cf. Poppelreuter de comoediae Atticae primordiis, 1893.

³⁾ Aves ex ipso Aristophane novimus, delphinos et struthiocamelos ostendit amphora Neapolitana.

⁴⁾ Parabasis verba in fictorum equitum ore nihilo minus fuisse apta quam in verorum, non est quod data opera demonstrarem. Iniuria autem a Muellero Struëbingio allatus est Vesparum versus 1023, ut ipsos equites chorum effecisse demonstraret (Aristoph. p. 119). Qui versus ab hac quaestione plane alienus est me iudice, et cum iocosis poetae laudibus quas Acharnensium parabasis habe comparandus potius.

disertis verbis poeta commemorat ¹⁾, post captam autem Sphacteriam ²⁾ Niciaeque expeditionem Corinthiacam ³⁾ sed ante pugnam ad Delium datam esse fabulam ipsum argumentum clamat.

Primum praemium hoc anno, ut priore, poeta reportavit; utroque autem certamine vicit Cratinum. Quod cum reputamus, statim apparet cur in perstringendo Cratino tam multus sit noster totis Acharnensium Equitumque fabulis: aemulum multis victoriis insignem quo magis metuebat eo magis contemnere se proterve est professus. Sed de Cratini Aristomenisque fabulis, quas Equitibus suis superavit noster, dici nihil potest nisi hoc unum, non admodum festivas fuisse videri, quae nullis vestigiis relictis interierint.

Hodierno autem lectori, rerum brevi post hos ludos gestarum non ignaro, iurgia quibus Cleon in scena petitur similia videntur clamoribus male ominatis avium tempestatem praecurrentium. Nam ingruebat procella quo tempore acta est nostra fabula, et undique per coelum adscendebant nubium atra volumina. Post laetos Olparum Sphacteriaeque dies Atheniensibus tristissimi instabant nuncii amissae Thraciae roborisque iuventutis ad Delium elisi ⁴⁾.

---

¹⁾ Vs. 547; cf. vs. 888.

²⁾ Vs. 54 etc.

³⁾ Vs. 595 sqq.

⁴⁾ Cf. Vesp. Prolegom. p. XXIX sqq.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΙΠΠΗΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

Ἀνώνυμος α' (Νικίας) } οἰκέται Δήμου ¹⁾.
Ἀνώνυμος β' (Δημοσθένης) }
Παφλαγών (Κλέων) }
Ἀγοράκριτος ἀλλαντοπώλης ²⁾.
Χορὸς ἱππέων.
Δῆμος γέρων.

Personae tacitae: servi (in exitu fabulae).

¹⁾ In codicibus nomina *Niciae Demosthenis Cleonis* constanter leguntur praefixa. Cum tamen in ipso dramate neque *Nicias* neque *Demosthenes* suo nomine compelletur, sed de utroque ut de *mancipiis* fiat sermo (vid. etiam vs. 358), *Cleon* autem *Paphlagonis* nomine designetur, *Dindorf* iussit rescribi *οἰκέτης α'*, *οἰκέτης β'*, *Παφλαγών*, neque aliter primitus fuisse exaratum iure suo effecit e verbis scholii ad vs. 1: „λέγουσι τῶν οἰκετῶν τὸν μὲν εἶναι Δημοσθένην, τὸν δὲ Νικίαν” (item *Hypothes. II 2*; vid. etiam schol. vs. 50, 287, 240, 320). Cui multi obsecuti sunt; ipse tamen *Dindorf* tradita nomina servavit, item *Bergk* et nuper *Zacher*, qui recte observavit nullum unquam aut spectatorem aut lectorem potuisse dubitare quinam viri in scena repraesentarentur (vid. vs. 54 etc.), lectorum autem commodo multo melius consuli si sequamur codices, quam si *servorum prioris et alterius* notis (ut in *Pacis* fabulae exordio) utamur. Equidem cum huius viri docti tum *Dindorfii* argumentis permotus vocibus *οἰκέτης α'* et *β'* ipsa nomina virorum qui designantur in parenthesis subiunxi constanter, et in meis ipsius notulis hisce nominibus usus sum. *Paphlago* autem quominus dicatur is quem *Cleonem* vocant codices, nihil obstat, et ipse poeta *Demi* hunc atriensem inde a fabulae initio festivo hoc nomine, de quo vid. ad vs. 2, designavit.

De *Cephisophontis* nomine in *Acharnensibus*, *Aeaci* in *Ranis* eadem fere observari possunt quae de nominibus *Niciae* et *Demosthenis* in nostra fabula.

²⁾ Proprium huius hominis nomen usque ad vs. 1257 ignorari voluit comicus;

Actor primus (ipse Aristophanes) *Isiciarium* agit ¹⁾,
 secundus *Niciam*, dein *Paphlagonem*,
 tertius *Demosthenem*, dein *Demum*.

Fabula agitur Athenis, ante domum Demi.

---

itaque non recte iubebat Hirschig *Agoracritum* eum per totam fabulam vocari. Notum autem civem aliquem eum vultu rettulisse credibile non duco. Id quidem certum est, non repraesentari Cleonymum vel Hyperbolum, quod olim fuere qui putarent teste scholio ad vs. 149. Immo *suas ipsius* partes agens Aristophanes cum Paphlagonem conflictatur. Quod autem *Eubulum* sub isiciarii persona latitare alii statuerunt (vid. ibid.) errore multo magis aperto, qui temporum ratione refellitur, id fortasse fluxit e Theopompi verbis, quae extant apud Athenaeum 166 c, cum nostrae fabulae versu 1352 collatis.

¹⁾ *Paphlagonem* egisse Aristophanes perperam dicitur in scholio ad vs. 230; quem errorem peperit ipse ille versus male intellectus (ubi vid.). Rem multis verbis demonstrare inutile duco, nam primas in hac fabula partes non Paphlagonis esse, ut etiamnunc sunt qui sumant, sed isiciarii, id tam certum mihi videtur ut mirer quomodo in dubium vocari potuerit unquam.

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ¹⁾.

I.

τὸ δρᾶμα τοῦτο ποιῆται εἰς Κλέωνα, τὸν Ἀθηναίων δημαγωγόν. ὑπόκειται δὲ ὡς Παφλαγῶν νεώνητος, δουλεύων τῷ Δήμῳ, καὶ προαγόμενος παρ' αὐτῷ περιττότερον. ἐπιτιθεμένων δὲ αὐτῷ δυοῖν τοῖν ἑμοδούλοιν, καὶ κατὰ τινα λόγια πονηρὰ διάσημον ἀλλαντοπώλην Ἀγοράκριτον ἐπαγόντιν, ὃς ἐπιτροπεύσει ²⁾ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων, αὐτοὶ οἱ Ἀθηναίων ἑπτεῖς συλλαβόντες ἐν χοροῦ σχήματι παραφαίνονται· ὅφ' ἂν προπηλακίζόμενος ὁ Κλέων ἀγανακτεῖ, καὶ διενεχθεὶς ἱκανῶς περὶ τοῦ ἀλογώτερος ³⁾ εἶναι τῶν ἐναντιουμένων, σφᾶς ὡς συνομμαμοκότας κατὰ ⁴⁾ τῆς πόλεως διαβαλῶν ⁵⁾ πρὸς τὴν βουλὴν ἵεται. διώξαντος δὲ καὶ τοῦ ἀλλαντοπώλου κατὰ πόδας, οἱ ἑπτεῖς περὶ τε τοῦ ποιητοῦ τινα καὶ τῶν προγόνων, ἔτι δὲ καὶ τῶν συγκινδυνευόντων σφίσιν ἐπιταῖς μάχαις ἔππων ⁶⁾, πρὸς τοὺς πολίτας ἀδροτέρως διαλέγονται. ὁ τε ἀλλαντοπώλης περιγεγενημένος ἐν βουλῇ μάλα γελοῖως τοῦ Κλέωνος καὶ λοιδορούμενος αὐτίς αὐτῷ προσέρχεται· ἐκκαλεσαμένου δὲ τοῦ Κλέωνος τὸν Δῆμον, προσελθὼν οὗτος διαφορομένων ἀκροᾶται. λόγων δὲ πολλῶν γενομένων κατὰ τοῦ Κλέωνος, τοῦ Ἀγορακρίτου μάλ' ἐντέχνως τοῖς

¹⁾ Argumenta habent V (III et II 4, 5 in margine) alii; in B desunt. Sola notitia didascalica, quae in fine argumenti II legitur, est utilis; non plane spernenda est II 2, cetera nullius sunt pretii.

²⁾ Sic Ribbeck pro ἐπιτροπεύει.

³⁾ ἀναγωγώτερος; Vatic., ἀνώτερος; alii.

⁴⁾ ἐκ codd.

⁵⁾ Participium addidit Bergk, equidem dubito an in σφᾶς; aoristi latitet participium, e. g. *καὶ συστάς ὡς συνομμαμοκόσι.

⁶⁾ Addidit Brunek.

ἐπινοήμασι καὶ ταῖς θωπείαις καὶ προσέτι ταῖς ἐκ τῶν λογίων ὑπερβολαῖς κρατοῦντος, κατὰ μικρὸν ὁ Δῆμος τοῖς λόγοις συνεφέλκεται. δεισαντος δὲ τοῦ Κλέωνος κάπλι τὸ ψωμίζειν τὸν Δῆμον ὀρμήσαντος, ἀντιψωμίζειν ἄτερος ἐγγχειρεῖ. καὶ τέλος τοῦ Δήμου τὴν ἐκατέρου κίστην συνέντος, εἶτα τῆς μὲν κενῆς, τῆς δὲ τοῦ Κλέωνος μεστῆς εὐρεθείσης, ἐλεγχθεὶς αὐτὸς ὡς περιφανῶς ¹⁾ τὰ τοῦ Δήμου κλέπτων εἶκει θατέρω τῆς ἐπιτροπείας. μετὰ ταῦτα δὲ τοῦ ἀλλαντοπώλου τὸν Δῆμον ἀφεψήσαντος, εἶτα νεώτερον ἐξαῦθις ²⁾ εἰς τοῦμφανῆς γεγονότα προάγοντος, Κλέων ³⁾ περικειμένους τὴν Ἀγορακρίτου σκευὴν ἐπὶ παραδειγματισμῷ ⁴⁾ διὰ μέσης πόλεως ἀλλαντοπωλῶν ἀνὰ μέρος καὶ τῇ τέχνῃ χρῆσόμενος ⁵⁾ πέμπεται, καὶ ἡ ἐπιτροπὴ τῷ ἀλλαντοπώλῃ παραδίδεται. τὸ δὲ δρᾶμα τῶν ἄγαν καλῶς πεποιημένων.

II.

1. ὁ σκοπὸς αὐτῷ πρὸς τὸ καθελεῖν Κλέωνα. οὗτος γὰρ βυρσοπώλης ὢν ἐκράτει τῶν Ἀθηναίων ἐκ προφάσεως τοιαύτης. Ἀθηναῖοι πόλιν Πύλου ⁶⁾, λεγομένην Σφακτηρίαν, ἐπολιόρκουν διὰ Δημοσθένους στρατηγοῦ καὶ Νικίω ὧν στρατηγῶν χρονισάντων ἐδυσχέρανον οἱ Ἀθηναῖοι. καὶ εἰς ἐκκλησίαν συνελθόντων αὐτῶν καὶ ἀδημονούντων, Κλέων τις βυρσοπώλης ἀναστὰς ὑπέσχετο δεσμίους φέρειν τοὺς ὑπεναντίους εἶσω εἴκοσιν ἡμερῶν, εἰ στρατηγὸς αἰρεθείη ὅπερ καὶ γέγονε. κατὰ τὰς ὑποσχέσεις οὖν ἐστρατήγει κυκῶν τὴν πόλιν. ἐφ' οἷς μὴ ἐνεγκῶν Ἀριστοφάνης καθίησι τὸ τῶν Ἰππέων δρᾶμα δι' αὐτοῦ, ἐπεὶ τῶν σκευοποιῶν οὐδεὶς ἐπλάσατο τὸ τοῦ Κλέωνος πρόσωπον διὰ φόβον. καὶ τὰ μὲν πρῶτα κύπτει φοβούμενος· εἶτα προφανεὶς αὐτὸς ἀνεδίδαξε τὸ δρᾶμα.

2. ἔοικεν ὁ προλογίζων εἶναι Δημοσθένης, ὃς ἐκεκμήκει περὶ τὴν Πύλου πολιορκίαν, ἀφῆρέθη δὲ τὴν στρατηγίαν ὑπὸ Κλέωνος, ὑποσχόμενος τότε τοῖς Ἀθηναίοις παραστήσεσθαι τὴν Πύλον εἶσω εἴκοσιν ἡμερῶν ὃ καὶ κατώρθωσε διὰ τὸ τὰ πλείεστα τῆς ἀλώσεως προπεπονῆ-

¹⁾ Sic Brunek pro -νῆς.

²⁾ Codd. ἐξαυτῆς.

³⁾ Sic Kuster pro Κλέωνος.

⁴⁾ Sic Kuster pro -μοῦ.

⁵⁾ Codd. -σάματος.

⁶⁾ Del. Bibbeck.

σθαι Δημοσθένει. ἔοικε δὲ ὡς ἐπὶ οἰκίας δεσποτικῆς ποιεῖσθαι τὸν λόγον. εἴη δ' ἂν δεσπότης ὁ δῆμος, οἰκία ἢ πόλις· οἰκείται δὲ δύο τοῦ Δήμου προλογίζουσι, καθῶς πάσχοντες ὑπὸ Κλέωνος· ὁ δὲ χορὸς ἐκ τῶν ἱππέων ἐστίν, οἳ καὶ ἐξημίωσαν τὸν Κλέωνα πέντε ταλάντοις ἐπὶ δωροδοκίᾳ ἄλόντα. λέγουσι δὲ τῶν οἰκετῶν τὸν μὲν εἶναι Δημοσθένην, τὸν δὲ Νικίαν, ἵνα ὥσι δημηγόροι οἱ δύο.

3. ἰστέον ὅτι εἰς τέτταρα μέρη διήρητο ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων, εἰς πεντακοσιομεδίμνους, εἰς ἱππέας, εἰς ζευγίτας καὶ εἰς θῆτας.

4. ἐδιδάχθη τὸ δρᾶμα ἐπὶ Στρατοκλέους ἄρχοντος ¹⁾ εἰς Ἀθήναια ²⁾, δι' αὐτοῦ τοῦ Ἀριστοφάνους. πρῶτος ἐνίκα· δεύτερος Κρατῖνος Σατύροις· τρίτος Ἀριστομένης Τλοφόροις.

5. οἰκία ἢ πόλις, δεσπότης ὁ δῆμος, θεράποντες οἱ στρατηγοί.

III ³⁾.

παράγει τινὰ Κλέωνα, τὸν καλούμενον Παφλαγῶνα κατὰ βυρσοπώλην, πικρότατα κατεσθλοντά πως τὰ κοινὰ χρήματα, καὶ ⁴⁾ παραλογισμῶ διαφέροντ' ἐρρωμένως ἄλλαντοπώλην, εὐθέως δὲ ⁵⁾ σκατοφάγον, πεισθέντα τ' ἐπιθέσθαι σὺν ἱππεῦσιν τισιν ἐν τῷ χορῷ παροῦσι τῇ τῶν πραγμάτων ἀρχῇ Κλέωνός τ' ἐν μέσῳ κατηγορεῖν ⁶⁾. ἐγένετο τοῦτ'· ἐξέπεσεν ὁ Κλέων παγκάκως, ὁ δὲ σκατοφάγος ἔτυχε προεδρίας καλῆς.

¹⁾ δημοσίᾳ vocem otiosam addit V.

²⁾ Mense Gamelione (d. 19—25) Ol. 88,4, mense Februario ineunte anni 424.

³⁾ Aristophanis grammatici nomen hae nugae metricae, ut aliae eiusdem generis, ementiuntur.

⁴⁾ Sic Bekker pro ἰν.

⁵⁾ Add. vVelsen, τὸ Kuster.

⁶⁾ Sic Bergk pro κατηγορεῖ.

EQUITES.

PROLOGUS.

(vs. 1—246).

(In scena conspicitur domus Demi senis, ante quam versatur *servus* (*Nicias*), gestu significans dolere sibi tergum et crura.)

SCENA PRIMA.

Servus prior (*Nicias*), mox Servus alter (*Demosthenes*).

OIKETHΣ A (*Nicias*).

ιατταταιαῖξ τῶν κακῶν! ιατταται!

κακῶς Παφλαγῶνα, τὸν νεώνητον, κακὸν

1 sqq. Demostheni tribuuntur in codd. et in schol., item versus 7^b et 8^b sq., *Nicias* autem 6 sq.^a et 8^a. Quae mutavi, quoniam febiles versus 1 et 9 *Nicias* videntur aptiores.

1. *ιατταταιαῖξ*] redit haec exclamatio Thesm. 945 ¹⁾. Cf. *βαβαιαῖξ* ²⁾, *παπαιαῖξ* ³⁾, quae ex *ιατταται*, *βαβαι*, *παπαι* vocibus excreverunt. Videantur quae de *substantivis* in -αῖξ desinentibus observata sunt ad vs. 361, et de interiectione *πυππάξ* ad vs. 680.

— τῶν κακῶν!] nimirum modo vapulavit a *Paphlagone* accusatus, item alter servus.

2. κακῶς... κακὸν] vid. ad *Nub.* 554.

— *Παφλαγῶνα*] ut *Lydi Phryges Cares* ⁴⁾, sic *Paphlagonēs* erant inter vilissima mancipia ⁵⁾. *Cleonis* autem turbulenta fa-cundia hoc nomine felicissime indicatur; nam a verbo *παφλάζω* deduci id voluit poeta ⁶⁾. Nempe *Aristophanis* est hominum nomina detorquere in significationem, quae stirpi unde ducta sunt aut primitus sit propria aut per iocum possit tribui ⁷⁾. *Bullionem* haud inepte dixeris latine.

¹⁾ Ex Bentilei emendatione. — ²⁾ *Ach.* 64, 1142 sq. *Pac.* 248 *Lys.* 312 *Ran.* 63 *Platon.* fr. 46°. — ³⁾ *Vesp.* 235 *Lys.* 924 *Eur. Cycl.* 153. — ⁴⁾ Vid. ad *Vesp.* 1309. — ⁵⁾ Cf. *Lucian. Alex.* 9. — ⁶⁾ Ut recte in scholiis observatur. Vid. vs. 919 et ad *Nub.* 561, *Vesp. Prolegom.* p. XI, 2. — ⁷⁾ De qua re vid. ad *Vesp.* 84.

„αὐταῖσι βουλαῖς ἀπολέσειαν οἱ θεοί.“
 ἐξ οὗ γὰρ εἰσήρρησεν εἰς τὴν οἰκίαν,
 5 πηλῆγὰς ἀεὶ προστριβεται τοῖς οἰκέταις.
 (Foras proruit alter servus (Demosthenes).)

OIKETHS B (Demosthenes).

κάμιστα δὴθ' οὐτός γε πρῶτος Παφλαγόνων
 αὐταῖς διαβολαῖς...

OIKETHS A (Nic.).

ὦ κακόδαιμον, πῶς ἔχεις;

OIKETHS B (Dem.).

κακῶς, καθάπερ σύ.

OIKETHS A (Nic.).

δεῦρο δὴ πρόσελθ', ἵνα
 „ξυναυλλαν κλαύσωμεν Οὐλύμπου νόμον.“

3. βουλαῖς] pedestris sermonis cum non sit βουλή *consilium*, olim proposui *βύρσαις coll. vs. 44 et 104; quod nunc tamen reicio, quoniam parum tempestiva haec foret coriorum Cleonis mentio, et διαβολαῖς quod sequitur aptius est si βουλαῖς quam si βύρσαις antecedit.

4. εἰσήρρησεν] εἰσίφρησεν alii olim male, teste scholio (vid. ad Ran. 1192); quo Alberti iure rettulisse videtur Hesychii glossam εἰσίφρησεν (i. e. εἰσίφρησεν) εἰσεπήδησεν.

5. τοῖς οἰκέταις] τοὺς οἰκέτας R.

7. αὐταῖς B] αὐταῖσι V et plerique.

8. δὴ B] νυν cett.; cf. Nub. 340 Pac. 1099.

3. αὐταῖσι βουλαῖς] vid. ad Vesp. 119. Poeticae dictionis est βουλαὶ *consilia* neque alias apud nostrum invenitur; nempe παρατραγωδαὶ servulus furore percitus.

4. εἰσήρρησεν] cf. Thesm. 1075 et ad Ran. 1192 et verbi ἀποφθαρεῖν usus vs. 892.

5. προστριβεται] non *infligere* significat sed *affricare* ¹⁾. Nimirum criminando efficit ut mox a domino vapulent insonites ²⁾. Vid. Aesch. Prom. 329 ζῆμινα προστριβεται, Demosth. XXII § 75 πλούτου τινὲ δόξαν προστριψατο, XXV § 52 συμ-

φορὰν ἢ βλασφημίαν ἢ κακὸν τι προστριψάμενος, Plut. Nic. 8 Κλίων ἄλλας τε τῆ πόλει προστριψατο συμφορὰς... καὶ... etc.; simillimus autem est usus verbi ἐξομόγγυσθαι ³⁾.

6. πρῶτος] *primus omnium*, ante ceteros Paphlagonos quoslibet.

7. αὐταῖς διαβολαῖς] vid. ad Vesp. 119.

9. E tragoedia aliqua videtur desumptus ⁴⁾, certe Οὐλύμπος pro Ὀλ. non est dictionis comicae. — *Olympus* Phryx a Marsya tibiae cantum didicisse ferebatur ⁵⁾.

— ξυναυλλαν] *tibiatarum concertum* ⁶⁾.

¹⁾ *Laansmeeren*. — ²⁾ Cf. vs. 64 et 67. — ³⁾ Ach. 843 Eur. Bacch. 348. — ⁴⁾ Vid. Eur. Iph. A. 578. — ⁵⁾ Plat. Min. 318 b Plut. Mor. 1133 sq. — ⁶⁾ Voce etiam Aesch. Sept. 839 Soph. fr. 79 Antiphan. fr. 47¹ Anaxandr. 70 obvia; vid. etiam ad Ran. 212.

ΑΜΦΟΤΕΡΟΙ.

(tibiarum sonum voce imitantes:)

10 μὺ μῦ μὺ μῦ μὺ μῦ μὺ μῦ μὺ μῦ μὺ μῦ.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

τί κινυρόμεθ' ἄλλως; οὐκ ἐχρῆν ζητεῖν τινα
σωτηρίαν νῦν, ἀλλὰ μὴ κλάειν ἔτι;

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

τίς οὖν γένοιτ' ἄν;

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

λέγε σύ.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

σύ μὲν οὖν μοι λέγε,

ἵνα μὴ μάχωμαι.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

μὰ τὸν Απόλλω, ἐγὼ μὲν οὐ.

10. Demostheni et Niciae tribuit Θ, Demostheni continuat Β, Niciae dant ceteri.
11 sq. Ab eo qui mox versum 21 dicturus est proferri putat schol.

13 sq. In codd. τίς — σύ sunt Niciae (cf. Nub. 847 Vesp. 346 etc.), σύ μὲν — μάχωμαι Demosthenis, μὰ τὸν κτλ. cum versu 15 Niciae. Correxerit Beer; quicquid autem de ceteris statuitur, id quidem constat, verba ἵνα μὴ μάχωμαι Niciae unice esse apta.

13. τίς] τίς ἐν Hirschig (ut Lys. 191). || μοι] om. V¹.

14. μὴ] σοι μὴ V et plerique. || μὴ μάχωμαι] μηχανῶμαι Bergk infelicititer.

10. Etiam Av. 1170 et Plut. 895 e
meris clamoribus constant. A vocis au-
tem sono μῦ ductum est verbum μύζειν,
μύζειν¹⁾.

11. κινυρόμεθα] etiam Aesch. Sept. 123
hoc verbum extat, et Alexandrinorum
locis compluribus²⁾. Apud Aeschylum
tamen μινύρονται rescribunt Dindorfii ex
Hesychio, et nostro quoque loco κινυρό-
μεθα legendum esse fortasse suspicetur
quis coll. Eccl. 880 κινυρομένη³⁾ et eius-
dem potestatis verbo κινυρίζειν⁴⁾. Sed

κινύρισθαι de lugubri cantu usurpatur⁵⁾,
κινύρισθαι autem vel -ρίζειν cantillare
significat; nostro igitur loco illud aptius.
Ex eodem autem fonte, unde ductus
est vs. 9, poeticum hoc verbum nunc
manasse suspicor.

— ἄλλως] vid. ad Nub. 1208.

14. ἵνα μὴ μάχωμαι] = ἵνα σοι μὴ δια-
φίρωμαι⁶⁾, ne tibi repugnem. Item Pla-
ton. Cratyl. 430 d ἵνα μὴ μαχώμεθα ἐν
τοῖς λόγοις. Cf. Axionici fr. 6⁹ φίλερὶς τίς ἐστι
καὶ μάχεται τί μοι, etc.⁷⁾. Sed ex Niciae

¹⁾ Vid. Thesm. 231 Hom. A 20. — ²⁾ Callim. h. Ap. 20 Apoll. Rh. I 292 etc. —
³⁾ Item Aesch. Ag. 16 Soph. Oed. C. 671. — ⁴⁾ Vesp. 219 Av. 1414 Thesm. 100. —
⁵⁾ Cf. Cinyrae nomen. — ⁶⁾ Plat. Rep. 351 d. — ⁷⁾ Neque longe distant Eccl. 621
Plut. 1076.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

16 „πῶς ἂν σύ μοι λέξειας ἀμὲ γρηὶ λέγειν!“

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

15 ἀλλ' εἰπὲ θαρσῶν, εἶτα καὶ ἐγὼ σοὶ φράσω.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

17 ἀλλ' οὐκ ἔνι μοι τὸ θρέττε.

(Aliquantisper secum reputat.)

πῶς ἂν οὖν ποτε

εἴποιμ' ἂν αὐτὸ δῆτα κομψευρικικῶς!

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

μή μοι γε, μή μοι, μή διασκανδικίσης!

15 sq. Versuum ordinem et personarum vices mutavit Sauppe; in codd. vs. 15 est Niciae, vs. 16 Demosthenis.

15. ἀλλ'] om. B. || σοι] σοι codd.

17—20. Demostheni codd. nonnulli dant vs. 17^b sq., dein Niciae vs. 19 sq., et sic pergunt usque ad vs. 40. Tenendum autem est in personarum vicibus distribuendis, versus 36 et 40 sqq. Demostheni esse dandos propter versus 54.

18. αὐτὸ] αὐτὰ R.

ore quoniam haec verba percipiuntur, — hunc enim in meticuloso hocce mancipio vellicari dudum sensere spectatores, — nemo non suspicatur eum nunc quoque, ut paucis mensibus abhinc ¹⁾, id potissimum curare ut bellum gerat sine proeliis ²⁾.

— μὰ τὸν Ἀπόλλω, ἐγὼ μὲν οὐ] vid. ad Nub. 732.

16. Felicissime usus Phaedrae Euripideae ad nutricem verbis ³⁾ *utinam* — exclamat homo anxius — *tu id diceres quod mihi nunc est proloquendum* ⁴⁾! Et mox pro sua in periculis declinandis solertia viam invenit qua sodali extorqueat id quod ipse effari veretur, ita ut „σοῦ τῶδ', οὐκ ἐμοῦ, κλύεις“ ei dicere possit, perinde atque Phaedra illa nutrici ⁵⁾.

17. Θρέττε] hortativa haec vocula sub-

stantivi loco nunc usurpatur ⁶⁾. Vix huc faciunt illa *θρεττανέλο, τήραλλα, φλατ-τόθρατ*, quae citharae sonum imitantur ⁷⁾.

18] δῆτα] vid. ad Nub. 399.

— κομψευρικικῶς] adverbii huius comice floci pars prior est adiectivum κομψός. Cf. Thesm. 93, ubi ad Euripidem Mnesilochus τὸ πρᾶγμα αἰτ κομψόν καὶ σφόδρ' ἐκ τοῦ σοῦ τρόπου, et vid. ad Ran. 967. Cum terminatione euphoniae causa decurtata conferri possunt γνωμιδιώκτης (i. e. γνωμιδιο-διώκτης) apud Cratinum ⁸⁾ aliaque multa ⁹⁾.

19. μή μοι γε] vid. ad Nub. 84.

— διασκανδικίσης] hoc quoque aliunde ignotum est verbum ¹⁰⁾. Significat autem *scandice opplere* ¹¹⁾, neque potuit spectatoribus obscurum esse, nam *scandicem*

¹⁾ Vid. ad vs. 599. — ²⁾ Idem postea de eo testatus est Hermocrates Syracusanus Plut. Nic. 16: „γελοῖός ἐστιν ὁ Νικίας, δπως οὐ μαχέται στρατηγῶν.“ — ³⁾ Eur. Hipp. 345. — ⁴⁾ Particularum πῶς ἂν optativo praemissarum idem est usus Ach. 991 Pac. 68 Thesm. 22 et frequens apud tragicos. — ⁵⁾ Hipp. 352. — ⁶⁾ Angl. *pluck*. — ⁷⁾ Vid. ad Ran. 1285—1295. — ⁸⁾ Fr. 307. — ⁹⁾ Vid. Enchirid. dict. ep. p. 58. — ¹⁰⁾ Nam licet etiam in Teleclidis fr. 38 sit traditum, vitio ibi debere probabiliter statuit Kock. — ¹¹⁾ *Verkerveelen pro verkerven*.

20

ἀλλ' εἶδ' ἐν τιν' ἀπόκρινον ἀπὸ τοῦ δεσπότητος.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

λέγε δὴ „μο-λω-μεν“, ξυνεγὲς ὡδὶ ξυλλαβῶν.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

καὶ δὴ λέγω· μολωμεν.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

ἔξόπισθε νῦν

„αὐ-το“ φάθι τοῦ „μολωμεν“.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

αὐτο.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

πάνυ καλῶς.

ὥσπερ δεφόμενος νῦν ἀτρέμα πρῶτον λέγε

20. Post hunc versum vVelsen addit <NI λέγε νυν μόλω. ΔΗ. μόλω. ΝΙ. ἐπίθες τὸ μιν. ΔΗ. ποιῶ>, Müller Strübing NI λέγε νυν <μολω. ΔΗ. μολω. ΝΙ. μετὰ τοῦτο μιν. ΔΗ. μολω | μιν. ΝΙ. νῦν> μολωμεν κτέ., Zaehner NI. λέγε δὴ <μολω. ΔΗ. μολω. ΝΙ. ἐπίθες τὸ μιν. ΔΗ. μιν. ΝΙ. εὖ. | λέγε νῦν> μολωμεν κτέ. — Equidem integrum duco textum traditum; vid. commentarius.

illam ex Acharnensium fabula ¹⁾ narrant. Nempe Aristophanes Euripidī poētae obicit ioculariter, matrem eius ne olus quidem legitimum vendidisse, sed scandicem ²⁾. Non enim colebatur scandix sed τῶν αὐτομάτως φουμίνων erat, perinde atque κόκκορος ³⁾ et ἀκαλήφη ⁴⁾ et ἀτρέφαξ ⁵⁾ et βλίτων ⁶⁾ et quod item Euripidis mater vendidisse fertur ἴψρον ⁷⁾. In pratis igitur erat anquirenda; sed pacis certe tempore vix cuiquam operae pretium videbatur vilissimas istiusmodi herbas colligere. Itaque Andocides tristissima belli peloponnesiaci tempora in memoriam revocans ita aliquando declamavit: μὴ γὰρ ἴδομιν ποτε πάλιν ἐκ τῶν

ὄρεν τοὺς ἀνδρακευτὰς ἦγοντας καὶ πρόβατα καὶ βοῦς καὶ τὰς ἀμάξας εἰς τὸ ἄστυ, καὶ γυναῖκα καὶ προισβυτήρους ἄνδρας καὶ ἀργάτας ἐξοπλιζομένους, μηδὲ ἄγρια λάχανα καὶ σκάνδικας ἐπι φάγοιμεν ⁸⁾.

20 sqq. Vid. ad Nub. 5.

20. ἀπόκρινον] vocis, quae proprie saltationis genus quoddam lascivum significabat ⁹⁾, iocose nunc eam vim tribuit comicus, quam habet stirps unde ducta est; cf. ὑπαποκινεῖν clam se subducere ¹⁰⁾.

21. ξυνεγὲς ὡδὶ ξυλλαβῶν] sic iungens. Hoc dum dicit, manus protendit, dein iungit, quo significet sonos, quos modo separatim edidit, in unum verbum a sodali esse colligandos ¹¹⁾.

¹⁾ Vs. 478. — ²⁾ Plin. H. Nat. XXII 38; vid. ad Ban. 840. — ³⁾ Vesp. 289. — ⁴⁾ Infra vs. 422. — ⁵⁾ Infra vs. 630. — ⁶⁾ Diphil. fr. 14 etc.; vid. ad Nub. 1001. — ⁷⁾ Thesm. 910 fr. 560. — ⁸⁾ Vid. Suidas s. v. σκάνδικξ. — ⁹⁾ Vid. scholion et Athen. 629 c (Cratin. fr. 120 Cephisodori 2 Aristoph. 275) et Poll. IV 101. — ¹⁰⁾ Av. 1011 Thesm. 924. — ¹¹⁾ Cf. vs. 77.

25 τὸ „μολωμεν“, εἶτα δ' „αὐτο“, κατ' ἐπάγων πυκνόν.

OIKETHS B (Dem.).

μολωμεν αὐτο μολωμεν αὐτομολῶμεν.

OIKETHS A (Nic.).

ἦν;

οὐχ ἡδύ;

OIKETHS B (Dem.).

νῆ Δία, — πλήν γε περὶ τῶ δέσματι

δέδοικα τουτονὶ τὸν οἰωνόν.

OIKETHS A (Nic.).

τί δαί;

OIKETHS B (Dem.).

οτιῆ τὸ δέσμα τῶν δεφομένων τριβεται.

OIKETHS A (Nic.).

30

κράτιστα τολύνν τῶν παρόντων ἐστὶ νῶν,

25. κατ' ἐπάγων Enger] καταπάγων vel καταπάδων (sic V) codd.; καταπάδων Bergk. — Idem vitium Bentley sustulit Nub. 1076. || πυκνόν] πυκνου Zacher coll. Nub. 701, ne desit verbum finitum.

26. μολωμεν] Niciae hoc verbum continuat Piccolomini. || ἦν] ἦν V R et plerique.

29. *τριβεται] ἀπίρχεται codd. invitis versus numeris. Brunck metri causa scribebat τὸ δέσμ' οτιῆ cum uno cod., Reisig οτιῆ τὸ δέσμ' ἀπίρχεται τῶν δεφομένων. Bent'ey articulum τῶν delebat, metro melius consulens quam sententiae, praeterea autem proponebat δεφομένων. Sed cum verbum ἀπίρχεται nullum praebet sensum, contextus autem verborum aliquem lusum imperiose flagitet, in hoc verbo vitium esse quaerendum certum duco equidem, ut olim Bothe (qui οίχεται proposuit), coll. autem Vesp. 739 et 1344 rescripsi quod vides. Blaydes proposuerat οτιῆ τὸ δέσμ' ἀνατριβεται τῶν δεφομένων (cf. Ach. 1149).

25. ἐπάγων πυκνόν] vid. ad Nub. 390.

26. Simillimo artificio usus Socrates apud Platonem ¹⁾ demonstrat Herae nomen ab αἴρε voce esse ductum, palam enim id fieri εἰ πολλὰκις λίγοις τὸ τῆς Ἡρας ὄνομα (ἦρα ἦρα ἦρα — ἀη).

— ἦν] item Pac. 327 Ran. 1390 Plut.

75; cf. ἐνί(?) Ach. 610.

27. οὐχ ἡδύ;] item Antiphan. fr. 144².

— πλήν γε] quatenus hoc sane mole-

stum est. His particulis utitur qui gravissimum incommodum, quo id quod alter proposuit premitur, cum leni quadam ironia indicat ²⁾.

— δέσματι] cf. Nub. 1395.

28. τουτονὶ] istum tuum.

— οἰωνόν] de huius vocis usu (= ὄρνις) vid. Av. 719-721.

30. κράτιστα] pluralis etiam alias ³⁾ sic usurpatur; singularis legitur e. g.

¹⁾ Cratyl. 404c. — ²⁾ Item Pac. 675 Thesm. 240 Ran. 1466 Plut. 199. — ³⁾ Vs. 78 Ran. 277 Aesch. Prom. 216 Ag. 1053 Eur. Med. 384.

θεῶν λόντε προσησεῖν του πρὸς βρέτας.

OIKETHS B (Dem.).

ποιὸν βρέτας σύ γ'; ἐτεὸν ἤγει γὰρ θεούς;

OIKETHS A (Nic.).

ἔγωγε.

OIKETHS B (Dem.).

ποῶ χρῶμενος τεμηρέω;

OIKETHS A (Nic.).

διτὴ θεοῖσιν ἐχθρός εἰμ'. οὐκ εἰκότως;

OIKETHS B (Dem.).

35 εὖ προσβιβάζεις μ'. ἀλλ' ἑτέρα πη σκεπτέον.

(Post breve silentium:)

31. του B] ποι cett.

32. σύ γ'] supplevit Kock, ὡ τὰν Dobree (coll. Lys. 1178), φέρ' Meineke, φράς; Stadtmüller, εἴπας; ORibbeck, πρὸς; Dindorf (cf. Aesch. Sept. 185), θεῶν Reisig. In V est ποῖον βρεττίας, in Vaticano 1294 βρέτας; ποῖον βρέτας; || γὰρ] σύ B.

34. Sententiam post εἰμ' incidit Bergler.

35^b. Alteri servo tribuunt codd., Demostheni continuavit Elmsley. || πη] ποι V B alii.

loco simillimo: ἐμοὶ | κράτιστόν ἐστιν εἰς τὸ Θεσείον δραμεῖν, | ἐκεῖ δ' ἔως ἂν πρᾶσιν εὐρωμεν μένειν¹⁾. Cf. δεινά γε! et οὐ δεινά;²⁾.

31 sq. βρέτας] tragica hac voce³⁾ servulus nunc utitur παρατραγωδῶν. Sunt autem βρέτη antiquissima deorum ἀγάλματα rudi arte confecta vel etiam omnis artis expertia, quale Athenis fuit Minervae illud simulacrum, quod in Erechtheo colebatur. Hoc βρέτας dicitur Lys. 262 quasi nomine proprio.

32. ποῖον] vid. ad Ran. 529.

— ἐτεδν] vid. ad Vesp. 8.

— ἤγει] extare existimas⁴⁾, νομιζεις⁵⁾.

34. Θεοῖσιν ἐχθρός] perditus. Nimirum in unam notionem concreverunt haec vocabula⁶⁾. Nisi dii essent, deos iratos

habere non possem — et tamen habeo, nam etiam nunc dolet tergum. Simillimo argumentandi genere usus Prometheus⁷⁾ sunt sane barbari dii quidam, inquit, nam nisi essent, undenam Execetides ille Car haberet suum „πατῆρον” quem invocare solet? Nostri hoc ioco usi esse feruntur Diogenes Cynicus⁸⁾ et Theodorus⁹⁾, Cicero autem eum repetivit in Pisoniana¹⁰⁾.

— οὐκ εἰκότως;] item Pac. 1280 οὐ δεξιῶς; Nub. 310 οὐχὶ δικαίως; Vesp. 1496 οὐκ εὖ;

35. προσβιβάζεις] in tuam sententiam adducis, argumentando (τῷ λόγῳ) vincis¹¹⁾. Cf. Nub. 372 τοῦτο τῷ λόγῳ εὖ προσέφρασας.

— ἐτέρα] vid. ad Ran. 64.

¹⁾ Fr. 567, de quo vid. ad vs. 1312. Item infra vs. 80 Eur. Hipp. 402 Hel. 298 etc. — ²⁾ Vid. ad vs. 609 et Ach. 770. — ³⁾ Aesch. Sept. 95 Eum. 80 Eur. Alc. 974 Iph. Taur. 1477 etc. — ⁴⁾ Item Eur. Hec. 800 El. 583 Hel. 919 Bacch. 1327. — ⁵⁾ Eur. Suppl. 732 etc.; vid. ad Nub. 248. — ⁶⁾ Vid. ad Vesp. 418. — ⁷⁾ Av. 1526 sq. — ⁸⁾ Diog. Laert. VI § 42. — ⁹⁾ Ibidem II § 102. — ¹⁰⁾ § 59. — ¹¹⁾ Item Av. 426 Aeschin. III § 93 Xen. Mem. I 2 § 17 Plat. Menon. 74 b.

βούλει τὸ πρᾶγμα τοῖς θεαταῖσιν φράσω;

OIKETHS A (Nic.).

οὐ χεῖρον. Ἐν δ' αὐτοὺς παραιτησώμεθα'

(Ad spectatores:)

ἐπὶ δὴλον ἡμῖν τοῖς προσώποισιν ποιεῖν,
ἦν τοῖς ἔπεισι χαίρωσι καὶ τοῖς πράγμασιν.

OIKETHS B (Dem.).

40 λέγοιμ' ἄν ἤδη.

(Ad spectatores:)

νῦν γὰρ ἔστι δεσπότης
ἄγροικος ὀργήν, κυματορῶξ, ἀκράχολος,

41. κυματορῶξ] κυμώτρως insulsa quorundam coniectura in schol. commemoratur.

36. Cf. Vesp. 54 Pac. 50 sqq.

37. οὐ χεῖρον] *non abs re fuerit*. Fre-
quens hic est comparativi usus; vid. e. g.
Hom. ε 176 οὐ τι χεῖριον, Plat. Phaedon.
105 α οὐ χεῖρον πολλάνκις ἀκούειν, Clearch.
fr. 4 λάβ', ὃ ἀγάθ'· οὐδὲν χεῖρον, Xen.
Oecon. VII § 25 οὐ πάντιον ἴστυ, Plaut.
Asin. II 1, 1 *nunc te melius expergi scier*.
— παραιτησώμεθα] de verbo vid. Vesp.
1257 et cum toto versu cf. Vesp. 55.

38 sq. *Uti, si fabula nostra vis placue-
rit, vultu gaudium suum ostendant*.

39. *Dictio (τὰ ἴση)* ab *argumento* (πρά-
γμασι) distinguitur.

41. ἄγροικος ὀργήν] *moribus rusticis* ¹⁾,
ut Dicaeopolis ille ²⁾ et Strepsiades ³⁾

et Trygaeus et quicquid priscorum vi-
rorum erat in Attica ⁴⁾. Vox igitur ὀργή
nunc non *iram* significat sed *studium* vel
ingenium ⁵⁾, ut saepe apud veteres ⁶⁾.
Cf. ἀδόγητος *facilis* ⁷⁾.

— κυματορῶξ] *rustico victu gaudens*.
Etiam in versiculo ⁸⁾ κρινεῖ δὲ τούτους οὐ
κυματορῶξ *Ἀττικὸς*; hoc adiectivum adhi-
buit noster ⁹⁾. Etiam loci, ubi cogna-
torum ciborum *λευρός* ¹⁰⁾ et *φακῆς* ¹¹⁾ fit
mentio, huc faciunt; simillimum autem
est Boeotorum Thessalorumque epithe-
ton *κολλικοφάγος* ¹²⁾. Simul tamen nunc
respici usum qui fiebat fabarum in sor-
titione magistratuum τῶν ἀπὸ κύμμου, pro-
babiliiter statuerunt veteres ¹³⁾.

¹⁾ *Een boer in zijn hart*. — ²⁾ Ach. 32. — ³⁾ Nub. 43. — ⁴⁾ Vid. infra vs. 805
sqq. et ad Vesp. 1076. — ⁵⁾ *τρόπον* recte schol. — ⁶⁾ H. Cer. 205 (?) Soph. Ant.
355 Thuc. I 81 § 1 VIII 83 § 3 Cratin. fr. 230 Herodot. VI 128 etc. — ⁷⁾ Eubul.
fr. 25; id quod *εὐκόλος*. — ⁸⁾ Apud Suidam s. v. — ⁹⁾ De quo vid. (Pac. 1144)
Lys. 537, 690. — ¹⁰⁾ Infra vs. 1171 etc. — ¹¹⁾ Vesp. 811 etc. — ¹²⁾ Ach. 872
Ephipp. fr. 1. — ¹³⁾ Quamquam in scholiis prudenti huic observationi absurdae
nugae sunt admixtae; ubi quod legitur *κύμμοις δὲ ἔργωντο οἱ δικασταὶ διὰ τὸ μὴ
καθεύδειν* e Vesp. 811—816 videtur fluxisse. Aliena autem hinc sunt, nisi fallor,
quae disputantur viri dd. Kalf Tjidschr. d. Maatsch. v. Ned. Letterk. IX p. 263,
Borchardt Sprichwörtl. Redensarten p. 86, Verdam Sporen van volksgeloof in
onze taal en letterkunde 1898 p. 10: de hominibus obtusioris ingenii apud gen-
tem nostram et vicinas haud raro dici — certe olim dictum esse — „fabas edit
ille“ („*er hat bohnen gegessen*“); quacum vulgi opinione conferunt praecceptum
illud Pythagoreorum, quo fabas edere vetiti esse feruntur (at vid. Cobet Collect.
Crit. p. 420). — In scholiis contrarium legitur, nimirum *acres vigilisque fieri*

45

Δῆμος Πυκνίτης, δύσκολον γέροντιον
 ὑπόκωφον. οὔτος τῆ προτέρᾳ νουμηνίᾳ
 ἐπρίλατο δοῦλον, βυρσοδέψην Παφλαγόνα,
 πανουργότατον καὶ διαβολώτατόν τινα.
 οὔτος καταγνοῦς τοῦ γέροντος τοὺς τρόπους,
 ὁ βυρσοπαφλαγῶν, ὑποπεσὼν τὸν δεσπότην

— ἀκράχολος] *iracundus, cerebrosus* ¹⁾. Fruticem spinosam ἀκράχολωτάτην ²⁾ vocat Pherecrates ³⁾. Idem valent ὄργην ἄκρος ⁴⁾ et adiectivum poeticum δξύχολος, similis autem est conformatio adiectivorum ἀκραιῆς ⁵⁾ vehementer flans, ἀκροπενθής ⁶⁾ summo dolore percussus, ἀκροφαλής ludricus, ἀκρόσοφος sapientissimus. In aliis vero compositis ἀκρο- non summam rei significat sed *insidium*: ἀκρομανής ⁷⁾, ἀκροθώραξ ⁸⁾, ἀκροκρίσιος ⁹⁾.

42. Δῆμος Πυκνίτης] *Demus Pygis* urbis civis. Fictum hoc gentile quid sibi velit quisvis statim intellegit, nec minus disertum est proprium domini nomen; hoc tamen e vitae communis usu desumpsit comicus suosque nunc in usus detorsit, nam minime inauditum virorum nomen erat *Demus*, et vel notissimus ea aetate erat formosus ille Pyrilampis filius ¹⁰⁾. *Populum* autem artifices Graeci saepius postea certe repraesentaverunt: statuae Populi apud Pausaniam commemorantur Atheniensium ¹¹⁾ et Lacedaemoniorum ¹²⁾, pictae imagines Demi et Democratiae ¹³⁾; longe autem clarissima fuit tabula, qua Parrhasius

Populum Atheniensem pinxit varium: iracundum iniustum inconstantem, eundem exorabilem clementem misericordem, excelsum gloriosum humilem, ferocem fugacemque; cui noster locus totaque Equitum fabula videtur esse observata.

— δύσκολον] vid. quae ad Ran. 82 observavi.

43. ὑπόκωφον] *surdaster*, et ita quidem ut nihil audiat nisi quod sibi gratum sit ¹⁴⁾. Vix dubito quin hunc locum in mente habuerit Plato ¹⁵⁾, cum dixit εἰς τὸν δῆμον δεῖ θεμοῖς ναυκλήρᾳ ἰσχυρῆ μὲν ὑποκώφῳ δέ ¹⁶⁾.

— τῆ προτέρᾳ νουμηνίᾳ] *proximis nundanis* ¹⁷⁾.

47. ὑποπεσὼν τὸν δεσπότην] *domino se insipientem* ¹⁸⁾. Propria *eudemidi* vis apparet Thucydidis loco ¹⁹⁾, ubi Syracusanorum cymbae dicuntur in pugna navali ὑποπίπτειν εἰς τοὺς τωροῦς; triremium Atheniensium. Simillima autem sunt observanda de verbo ὑποτρέχειν, quod proprie significat *succurrere ictui* ²⁰⁾, translato vero sensu dicitur de eo qui *obsequio aliquem colit* ²¹⁾. Etiam verbum ὑπείναι τινά blanditiis decipiendi sensu solet usur-

homines esu fabarum. Et hoc quidem de nihilo finxit hic grammaticus τοῦ κακίστου κόμματος, quisquis fuit; quamquam eius opinio nondum plane intermorta esse videtur, certe apud Blaydesium eam reperio exscriptam. — ¹⁾ Cf. fr. 594 Epicic. 17 adesp. 575 Plat. Rep. 411 c Leg. 791 d. — ²⁾ *Allernydsigt.* — ³⁾ Fr. 164. — ⁴⁾ Herodot. I 73. — ⁵⁾ Hom. β 421 etc. — ⁶⁾ Aesch. Pers. 135. — ⁷⁾ Herodot. V 42, = ὑπόμαγος; VI 75, *on the brink of madness.* — ⁸⁾ Diphil. fr. 46, = ὑποπεπικώς, vid. ad Vesp. 1194. — ⁹⁾ Hes. Oper. 567. — ¹⁰⁾ Vid. Vesp. 98. — ¹¹⁾ I 1 § 3 et 3 § 4. — ¹²⁾ III 11 § 8. — ¹³⁾ I 3 § 2; item apud Plinium H. Nat. XXXV 40. — ¹⁴⁾ *Oostindisch doof.* Vid. vs. 1346 sqq. — ¹⁵⁾ Rep. 488 a. — ¹⁶⁾ Quae verba sunt Aristotelis Rhetor. III 4. Adiectivo ὑποκώφῳ Plato etiam Protag. 334 d usus est. — ¹⁷⁾ Cf. Vesp. 171. — ¹⁸⁾ Item ὑποπίπτειν Demosth. XLV § 65, ὑποπεπικώς fr. 625 Aeschin. III § 116 Demosth XLV § 63. — ¹⁹⁾ VII 40 § 5. — ²⁰⁾ Hom. Φ 68 x 328 Antiphont. Tetral. II 2 § 4. — ²¹⁾ Vid. Eur. Or. 670.

ἤκαλλ', ἐθάπευ', ἐκολάκευ', ἐξηπάτα
κοσκυλματίοις ἄκροισι, τοιανυτί λέγων

50

„ὦ Δῆμε, λούσαι πρῶτον ἐνδικάσας μίαν“
„ἐνθού, ῥόφησον, ἐντραγ', ἔχε τριώβολον“.

49. ἄκροισι] σαθροῖσι Helbig, σαπροῖσι Kock. Sed quid sint κοσκυλμάτια aliunde nescimus; fac autem scholiis fidem esse habendam, non facile dixerit quispiam quomodo servus dominum „putribus loris decipere“ poterit.

pari ¹⁾. Artissime autem cognatus est praepositionis ὑπο- usus ad *impedimentum* aliquod significandum in verbis ὑποθεῖν ²⁾, ὑποτρέχειν ³⁾, ὑποψωνεῖν ⁴⁾, ὑπόμυσθαι ⁵⁾, ὑπομνάσθαι ⁶⁾, ὑπολαμβάνειν *subducere* ⁷⁾ vel *interpellare*, ὑποκρούειν *interpellare* ⁸⁾, ὑφαρπάζειν *praeripere* ⁹⁾, aliis.

48. ἤκαλλε] rarum hoc est verbum; quod proprie, ut latinum *adulari*, dicitur de canibus ¹⁰⁾. Itaque mordacissima sunt Pelei verba ¹¹⁾ Menelao exprobrantis quod προδοῖν κύνεα αἰκάλλων cum uxore adultera in gratiam redierit; nam *adulari* si turpe est, *cani adulari* eique perfidissimae, id demum ultimi est opprobrii ¹²⁾. In eadem autem imagine versatur verbum σάινειν τινά, quod propria vi *casdam iactandi* utitur ¹³⁾, translato vero *abblandiendi* sensu a poetis usurpari solet ¹⁴⁾.

49. κοσκυλματίοις ἄκροισι] obscura et vix integra. Voce κοσκυλματίοις *coriorum ramenta* significari perhibet scholion;

quod si verum est, conferri possunt quae ad Ran. 819 sunt allata et latinum *quiesquiliae*.

50. *O Deme, litem unam iudica priusquam balneatum eas*. Etiam Vesp. 595 in simillima sententia omissum est obiectum *δικην* ¹⁵⁾, quod e verbo *δικάσαι* facillime repetitur; qui locus commentarii est instar. Vid. etiam ad Ran. 693. Verbum *ἐνδικάζειν* legitur etiam vs. festivo Eccl. 984 ¹⁶⁾, nostro autem loco praeter expectationem intermiscetur verbis *κοενανδί*, ut mox vocabulum *τριώβολον*.

51. ἐνθού] cf. substantivum *ἐνθουσι* vs. 401.

— *ἐντραγε*] cf. versus nostro simillimus Vesp. 612. Serius autem verbis reddita haec habes apud Demosthenem ¹⁷⁾: ἐξ οὗ δὲ οἱ διερωτῶντες; ὁμᾶς οὗτοι πεφῆγασαι ῥήτορες; „τί βούλεισθε; τί γράψω; τί ὁμῖν χαρίσωμαι;“ προπίπτουσι τῆς παρατυκίας χάριτος ἐκ τῆς πόλεως πράγματα.

— *ἔχε*] = *en accipere, tene* ¹⁸⁾. Cf. imperativi αἶψα φέρε οἷός ¹⁹⁾.

¹⁾ Vid. infra vs. 269 (459?) Epicrat. fr. 9¹ Platon. Criton. 53e Soph. Oed. R. 386 Philoct. 1007 etc. — ²⁾ Infra vs. 1161 Xenoph. Venat. III § 8. — ³⁾ Vs. 676 (ubi vid.) et 742. — ⁴⁾ Ach. 842. — ⁵⁾ Plut. 725. — ⁶⁾ Hom. γ 38. — ⁷⁾ Herodot. VI 27 Thuc. I 68 § 4, 121 § 3, 143 § 1 etc. — ⁸⁾ Ach. 38 Eccl. 256, 588, 596 Plat. Eryx. 395e Aeschin. I § 35. — ⁹⁾ Herodot. V 50 etc. — ¹⁰⁾ Bekk. Anecd. p. 21. — ¹¹⁾ Eur. Andr. 630. — ¹²⁾ Cf. praeterea infra vs. 211 Thesm. 869 Soph. Oed. R. 597 οἱ σάθων χριζόντες αἰκάλλουσι με (sic Musgrave, cod. ἰκαλοῦσάι με). — ¹³⁾ Vs. 1031 Hom. ε 302 Hes. Theog. 771 etc. — ¹⁴⁾ Pind. Ol. IV 4 Pyth. I 52 II 82 Aesch. Prom. 835 Sept. 383, 704 Agam. 725, 1665 Choeph. 194 Soph. Ant. 1214 Oed. Col. 320 fr. 508 Rhes. 55 Eur. Hippol. 862 Ion. 685 etc. — ¹⁵⁾ Perperam in scholio dicitur: λείπει „ἡμίραν“. — ¹⁶⁾ Vid. praeterea [Xen.] Rep. Athen. III § 2. — ¹⁷⁾ III § 22. — ¹⁸⁾ *Tenez, daar hebt ge...*; item vs. 490, 493, 948, 1187, 1384 Ach. 1121 Vesp. 1135, 1149 Pac. 1193 Av. 935 Lys. 534 Ran. 270, 532. — ¹⁹⁾ De quibus vid. ad Ran. 498.

„βούλει παραθῶ σοι δόρπον;“ — εἰτ' ἀναρπάσας
 ὃ τι ἄν τις ἡμῶν σκευάσῃ τῷ δεσπότη,
 Παφλαγῶν κεχάρισται τοῦτο. καὶ πρῶην γ' ἔμοῦ
 55 μᾶζαν μεμαχότος ἐν πυέλῳ Λακωνικῆν,
 πανουργότατά πως παραδραμῶν ὑφαρπάσας

52. δόρπον] δείπνον P perperam.

53. Post δεσπότη interpunxit Hartman.

55. πυέλῳ OFHermann] πύλῳ (Πύλῳ) codd.; ἐν Πύλῳ non pinsitur sed pugnatur, et ab iocosa hac argumenti expositione proprium illud nomen alienum est. Cf. vs. 1060.

56. παραδραμῶν V et Suidas s. v. μᾶζα] περιδραμῶν R et plerique; quod suo loco legitur compositum e. g. Vesp. 138 Ran. 193, hic vero circumvenire, περιμέναι (vs. 1142) debet significare, quo sensu alias non invenitur usurpatum.

52. Vin etiam coenam vespertinam tibi arponam ¹⁾? Hac aetate τὸ ἔριστον, unde olim homines diei initium fecerant, medio fere diei tempore sumebatur ²⁾, τὸ δείπνον autem non brevi post meridiem fiebat, ut aevo heroico ³⁾, sed circa diei finem ⁴⁾, quo tempore δορπίσαι homines olim fuerant soliti ⁵⁾. Itaque δόρπον vix ullus iam erat usus, nisi forte gulosis homuncionibus vel senibus aegrisve, quorum vires crebro cibo essent sustentandae. Remansit tamen vox δορπηστέος ad noctis ingruentis tempus significandum ⁶⁾. Sic inter nostrates coena pergit middagmaal vocari, etiamsi quinta vel sexta hora pomeridiana sumatur.

— παραθῶ] arponam ⁷⁾.

54. κεχάρισται] in posterum huius beneficii χάρις αὐτῷ καίται. Cf. νενόμικα peritatum habeo ⁸⁾.

55. μεμαχότος] cum paratam haberem equidem ⁹⁾. Eadem metaphora comicus utitur infra ¹⁰⁾.

— ἐν πυέλῳ] polentam ἐν μάκτρα sive καρδόπω ¹¹⁾ depserere solebant homines; minime tamen absurde servulus αἰνεο aliquo ¹²⁾ ita usus esse iocosi causa nunc fingitur, quemadmodum Cleonymus in mortario polentam olim sibi parasse perhibebatur ¹³⁾. Vid. ad Vesp. 141. Contrario usu Eupolis (?) λαβρὸν aliquando voce μάκτρα nescio quam ob causam designavit ¹⁴⁾. Similis autem verborum lusus est infra ¹⁵⁾.

56. παραδραμῶν] praeverrens ¹⁶⁾. Cf. περιμέναι eodem sensu adhibitum ¹⁷⁾, item παρελαύνειν ¹⁸⁾. Similis est metaphora in usitatissimo superandi verbo ὑπερβάλλειν vel ὑπερβάλλεσθαι ¹⁹⁾ eiusque synonymis ὑπερτοξεύειν ²⁰⁾, ὑπερακοντεύειν ²¹⁾, ὑπερπαύειν ²²⁾, cf. etiam verbum poeticum

¹⁾ Will ge soms ook nog soupereren? — ²⁾ Vid. e. g. Vesp. 300 sqq. — ³⁾ Vid. ad A 86 i. 58. — ⁴⁾ Vid. e. g. Eccl. 652 vel Lys. I § 22 vel Eubul. fr. 119. — ⁵⁾ T 208 32 2 v 34 etc. — ⁶⁾ Vesp. 103 Xen. Anab. I 10 § 17. — ⁷⁾ Verbum redit vs. 57, 778, 1205, 1223 Ach. 85 Cratet. fr. 14⁵ Eubul. 80 Alex. 152 Sositratr. 153 etc.; vid. etiam vs. 1215. — ⁸⁾ Vs. 714, item Ach. 993 Vesp. 1049 Antiphan. fr. 68¹¹ Axionici 6⁸ Timocl. 8⁸. — ⁹⁾ Toen ik ... klaar had staan. — ¹⁰⁾ Vs. 1166 sq. — ¹¹⁾ Ran. 1159. — ¹²⁾ Nam haec est primitiva vocis vis, vid. Hom. ε 553. — ¹³⁾ Nub. 676. — ¹⁴⁾ Fr. 136. — ¹⁵⁾ Vs. 1060 et 1062; vid. etiam ad Ran. 427. — ¹⁶⁾ Item vs. 1353. — ¹⁷⁾ Vs. 277, 330 Hom. A 132 etc. — ¹⁸⁾ Vesp. 1050, ubi propria verbi vis clare apparet. — ¹⁹⁾ Vs. 409, 890 etc. — ²⁰⁾ Ach. 712 Aesch. Suppl. 478 et ad Nub. 944. — ²¹⁾ Vs. 659 Av. 363, 825 Plut. 666 Diphil. fr. 66⁸. — ²²⁾ Eccl. 1118.

αὐτὸς παρέθηκε τὴν ὑπ' ἐμοῦ μεμαγμένην.
 ἡμᾶς δ' ἀπελαύνει, κοῦκ ἐξ τὸν δεσπότην
 ἄλλον θεραπεύειν, ἀλλὰ βυρσίην ἔχων
 60 δειπνοῦντος ἐστὼς ἀποσοβεῖ... τοὺς ῥήτορας.
 ἕξει δὲ χρησμούς· εἶθ' ὁ γέρων σιβυλλίᾳ,
 ὃ δ' αὐτὸν ὡς ὄρεῖ μεμακκοκότα,
 τέχνην πεποίηται τοὺς γὰρ ἔνδον ἄντικρος

57. αὐτὸς] αὐτὴν Suidas l. l.

60. ῥήτορας] fuit cum olivata; conicerem, vulgatum nimis apertum esse ratus.

61. εἶθ' ὃ] ὃ δὲ R.

62. μεμακκοκότα] -ηκότα R. In futuro μακκοῶσω scribendum esse dicitur Etym. M. 202,7, primitus autem fuisse μακκοῖαν observat Zacher. || Post hunc versum aliquid intercidisse, significandum enim fuisse quid in artis aliquam formam redegerit Paphlago, suspicatus est Piccolomini; sed vid. commentarius.

ὕπερβαίνειν et pedestre παραβαίνειν de iis qui *ius transgrediuntur* dicta ¹⁾.

57. παρίσθηκε] vid. ad vs. 52.

58 sq. τὸν δεσπότην | ἄλλον θεραπεύειν] vid. ad Vesp. 429.

59. βυρσίην ἔχων] pro μυρσίην ἔχων. Eidem ioco infra ²⁾ noster indulsit. Ambigua autem haec sunt; nam aut posunt verti *coronatus* ³⁾ aut *virgulam myrteam* — immo coriaceam *μυισσόβην* nescio quam ⁴⁾ — *manu tenens*, qua fuget muscas Demi coenam avidè circumvolitantes, *μονοφαγίστατος* scilicet ipse ⁵⁾.

60. ἀποσοβεῖ τοὺς ῥήτορας] de verbo vid. ad Ran. 45 et cum toto versu cf. infra vs. 1038 et Vesp. 597.

61. ἕξει δὲ χρησμούς] quod vs. 818 dicitur *χρησμοφθεῖν* ⁶⁾. Teste Thucydide bello ingruente *χρησμολόγοι ἥδον χρησμούς παντοίους, ὡς ἀκροῶσθαι ἕκαστος ὄργα* ⁷⁾.

— σιβυλλίᾳ] *malo sibyllino corripitur*. Cum novo hoc verbo, quo novum suae aetatis morbum designavit comicus, con-

ferantur *κορυβαντιῶν* ⁸⁾, *σοφιστιῶν* ⁹⁾, alia ¹⁰⁾.

62. μεμακκοκότα] verbum de *fatuis* hominibus fuisse usurpatum ¹¹⁾ docet contextus, sed ignotae est originis est ut prorsus obsoletum commemoratur a Luciano ¹²⁾. Ad eandem stirpem referendum videtur nomen *Maccus*, quod stupidae fabularum Atellanarum personae erat proprium. Cum voce Laconica *μάκκος* ¹³⁾ *ligo* componit Zielinski, a verbo *μακεῖν μηκῶσθαι* vix probabiliter repetit Zacher ¹⁴⁾.

63. τέχνην πεποίηται] *eodem semper artificio ulitur* ¹⁵⁾. Cf. e. g. Lys. I § 16 *ταύτην γὰρ τέχνην ἔχει* de adultero dictum, cui studium est unicum mulierculas captare ¹⁶⁾, vel Demosth. XXXVII § 53, ubi *generatores inclementes* dicuntur *τέχνην τὸ πρᾶγμα πεποιημένοι* nihil praeter suum ipsorum lucrum curare. Quilibet locis locutioni *τέχνην ποιεῖσθαι* (*ἔχειν*) constanter addi solet *accusativus* ¹⁷⁾ vel *infinitivus*, servuli vero nostri negli-

¹⁾ Item nostra *overtreffen* et *overtreden*. Vid. etiam quae de verbo *περιλαμβάνειν* et similibus ad vs. 290 sunt observata. — ²⁾ Vs. 449. — ³⁾ Vid. infra vs. 1227 sqq. — ⁴⁾ Cf. Menandr. fr. 503 Anaxipp. 7. — ⁵⁾ Cf. Vesp. 923. — ⁶⁾ Vid. etiam vs. 961 sqq. — ⁷⁾ II 8 § 2 et 21 § 3. Cf. etiam Herodot. V 90 sq. et 93 et infra ad vs. 123. — ⁸⁾ Vesp. 8. — ⁹⁾ Eubulid. fr. 1. — ¹⁰⁾ Vid. ad Nub. 183. — ¹¹⁾ Vs. 396 et fr. adesp. 1210 redit. — ¹²⁾ XXXIV § 19. — ¹³⁾ Hesych. — ¹⁴⁾ Coll. Cratini fr. 43. — ¹⁵⁾ *Dan houdt hij er een vast systeem op na.* — ¹⁶⁾ *Daar maakt hij zijn beroep van, dat is zijn specialiteit.* — ¹⁷⁾ Ut supra *ταύτην* et *τὸ πρᾶγμα*.

65 ψευδῆ διαβάλλει. κᾶτα μαστιγούμεθα
 ἡμεῖς, Παφλαγῶν δὲ περιθίων τοὺς οἰκέτας
 αἰτεῖ, ταράττει, δωροδοκεῖ, λέγων ταδί
 „ὄρατε τὸν Ὑλαν δι' ἐμὲ μαστιγούμενον;
 „εἰ μὴ μ' ἀναπέσειτ', ἀποθανεῖσθε τήμερον.“
 ἡμεῖς δὲ δίδομεν· εἰ δὲ μὴ, πατούμενοι
 70 ὑπὸ τοῦ γέροντος ὀκταπλάσια χέζομεν.

(Ad conseruam:)

νῦν οὖν ἀνύσαντε φροντίσωμεν, ὧ ἀγαθέ,
 ποῖαν ὁδὸν νῶν τρεπτέον καὶ πρὸς τίνα.

OIKETHS A (Nic.).

κράτιστ' ἐκείνην τὴν „μολωμεν“, ὧ ἀγαθέ.

OIKETHS B (Dem.).

75 ἀλλ' οὐχ οἶόν τε τὸν Παφλαγόν' οὐδὲν λαθεῖν
 ἐφορᾷ γὰρ αὐτὸς πάντ'. ἔχει γὰρ τὸ σκέλος

66. ταράττει] μετατεῖ Naber (ut vs. 775). || ταδί Brunck] τάδε codd.

68. ἀναπέσειτ'] -σητ' V B et plerique.

70. ὀκταπλάσια R] -ον V et plerique.

72. Niciae dat B, item vs. 74—79 et 80^b sq., Demostheni autem vs. 73 et 80^a. ||
 νῶν Pierson] νῶ(ι) vel νῶ(ν) codd. (νῦν A). Cf. Vesp. 1514 Av. 1237.

73. τὴν] ἦν R, ἦν Bergk male, nam μολεῖν non est verbum dictionis comicae,
 et post κρᾶτιστόν ἔστιν (id quod observavit Sobolewski) requiritur infinitivus.

75. αὐτός] οὗτος R (cf. vs. 1062).

gentius nunc procedit sermo. Qui accu-
 ratius loquenti sic fere fuerat concin-
 nandus: τίγην δὲ ταύτην πεποιήται· χρη-
 σμφοδῆν ἀρχεται, καὶ ἵππειτα τοῦ γέροντος
 σιφυλλιώντος καὶ μαμακκοακός, τῶν Ἰνδῶν
 τινὰ ἄντικρυς ψευδῆ διαβάλλει κᾶθ' οὗτος;
 μὴν μαστιγοῦται, Παφλαγῶν δὲ τοὺς ἄλλους
 περιθίων αἰτεῖ κτ.

64. Fortasse conferendae sunt Calli-
 strati querelae Ach. 380.

66. Cf. fr. 219: Ἰσιον, ἦπουν χρέματ',
 ἠπειλουν, ἰσυκοφάντων. Praeterea vid. vs.
 775 et de verbo ταράττειν ad vs. 251,
 de verbo δωροδοκεῖν ad Ran. 361.

67. Ὑλαν] non de nihilo hoc nomen
 nunc fingi suspicetur quispiam, qui ta-

men vir eo significetur hodie nescimus.

69 sq. πατούμενοι... χέζομεν] vid. Lys.
 440 Nub. 1387 et de verbo πατεῖν ad
 Nub. 1359.

71. ἀνύσαντε] vid. ad Vesp. 30 et ad
 Ran. 606.

72. τρεπτέον] i. e. χρῆ τραπεῖσθαι.

73. κρᾶτιστα] vid. ad vs. 30.

— ἐκείνην] quam primo commendavi.

— τὴν „μολωμεν“] cf. Vesp. 666 et
 „οὐχ] προδώσω κτ.", infra vs. 945 οἱ
 πολλοὶ τοῦ ὀβολοῦ. Fortasse etiam in ver-
 bis corruptis Ach. 1093 eiusmodi quid
 latet.

75. ἐφορᾷ... πάντα] perinde atque sol¹).
 Ipsius Cleonis aliquod dictum nunc

¹) Hom. I' 277 etc.

τὸ μὲν ἐν Πύλῳ, τὸ δ' ἕτερον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.
 τοσόνδε δ' αὐτοῦ βῆμα διαβεβημένος
 ὁ πρῶτος ἐστὶν αὐτόχημ' ἐν Χάοσιν,
 τὰ χεῖρ' ἐν Αἰτωλοῖς, ὁ νοῦς δ' ἐν Κλωπιδῶν.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

80

κράτιστον οὖν νῶν ἀποθανεῖν.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

ἀλλὰ σόπει

ὄπως ἂν ἀποθάνοιμεν ἀνδρικώτατα.

79. νοῦς δ'] δὲ νοῦς V alii.

80^b sq. In codd. excepto B (vid. ad vs. 72) continuantur Niciae, vs. 82 vero datum Demostheni, versus 83 autem in V aliisque est Niciae. Correxerit Sauppe.81. ἀποθάνοιμεν] -νοῦμεν V B alii (ut *μοριαμν*, cf. vs. 917, 925 sq.).

rideri verisimile fit collatis Eupolidis verbis in Aurea Aetate ¹⁾, quae hisce annis data est fabula: ὃ καλλίστη πόλι πασῶν ὄσας Κλέων ἐφορᾷ. Vid. etiam infra ²⁾ Paphlagonis verba: ἤμ' οὐ λήθησεν οὐδέεν.

77. τοσόνδε] hoc dum dicit servus, pedes suos latissime divaricat: *tam ingenti quam ego nunc passu curam diducens* ³⁾.

78. Cf. Vesp. 1493. Falsissimum est quod in scholio V dicitur: ἕμα δὲ τοῦς εὐρυπρῶκτους διασύρει, falsius etiam quod in B: ὡς εὐρυπρῶκτον διαβάλλει. Immo vel nimis severum morum magistrum se praestabat Cleon ⁴⁾. *Chaconum* nomine etiam Ach. 604 verbum *κεχηρῖναι* iocose indicatur. Saepe autem his annis mentio facta est illorum barbarorum Coreyrae vicinorum, qui anno 429 ad Stratum ab Acarnanibus Atheniensium sociis gravi clade sunt affecti ⁵⁾.

— αὐτόχημα] idem fere valet quod ἀνικρυς. Cf. adesp. fr. 26 αὐτόχημα Χαίρων, fr. 1525 αὐτόχημα κακόν, Lucian. LXXIII § 13 κλύδωνα αὐτόχημα θαλάττων et vulgatum παραχημα. Similis con-

formationis sunt αὐτόδηλος ⁶⁾, αὐτόδαξ ⁷⁾, αὐτόπρημος ⁸⁾, αὐτόβοσι ⁹⁾, αὐτόκακον ¹⁰⁾, et epica αὐτοσχεδόν (αὐτοσχεδίη, αὐτοσταδίη), αὐτόδιον, αὐτόφεται, αὐτήμαρ, αὐτονοχί.

79: Simillimus verborum lusus est in Marci Argentarii epigr. 5 ¹¹⁾: *Μαιγόνη, Σικίη πάρος ἦσθ' ἄ μοι ὡς δ' ἐγενήθησεν | Αἰτωλή, καὶ ἐγὼ Μήδος ἰδοῦ γίγονα. — Δελτορικῶν* frequens iam erat nomen post proelia a Demosthene anno 426 illie gesta ¹²⁾. *Κλωπιδῶν* autem, i. e. *furum* (κλωπῶν), festive fingitur regio quaedam ad imitationem nominis *Κρωπιδῶν*, qui demus erat tribus Leontidis ¹³⁾. Cf. *Κόπριος* vs. 899, *Βαλλήραδο* Ach. 234, *Χωλίδης* Ach. 406, *Μηρασοῦσιος* Eccl. 362, *Κεφαλῆσιον* Av. 476, *Παιονίδης* Lys. 852, *Μαφλάσιος* Ran. 427 (ubi vid.), *Ὀρνει* Av. 399. Quod autem notatum est dignissimum, ipsa illa, quae ex Aristophanis nunc ingenio ludibundo prodiit, nominis forma in inscriptione quadam saeculi IVⁱ extat absque omni ioci suspitione ¹⁴⁾.

80. κράτιστον] vid. ad vs. 30.

¹⁾ Fr. 290. — ²⁾ Vs. 862. — ³⁾ Cf. supra vs. 21 Ach. 120 Ran. 1029. — ⁴⁾ Vid. vs. 877. — ⁵⁾ Thucyd. II 80 sq. — ⁶⁾ Vesp. 463. — ⁷⁾ Pac. 607 Lys. 688. — ⁸⁾ Ran. 902. — ⁹⁾ Thucyd. al. — ¹⁰⁾ Fr. adesp. 658. — ¹¹⁾ Contulit Brunck. — ¹²⁾ Thucyd. III 94 sqq. — ¹³⁾ Cf. Thucyd. II 19 § 2. — ¹⁴⁾ CIA. II 788 A 13, Meisterhans Gramm. d. att. Inschr. ² p. 63.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

πῶς δῆτα, πῶς γένοιτ' ἂν ἀνδρικότατα;

(Aliquantisper secum reputat.)

βέλτιστον ἡμῖν αἷμα ταύρειον πιεῖν·

ὁ Θεμιστοκλέους γὰρ θάνατος αἰρετώτατος.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

μὰ Δ' ἄλλ' ἄκρατον οἶνον ἀγαθοῦ δαίμονος·

ἴσως γὰρ ἂν χρηστόν τι βουλευσαίμεθα.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

ἰδοῦ γ', „ἄκρατον“! περὶ πότου γούν ἐστὶ σοί!

84. αἰρετώτατος vHerwerden] -τερος codd.

86. βουλευσαίμεθα] -σώμεθα V alii, -σαιμεθ' ἂν Meineke.

87. Ante vs. 86 collocat Meineke, pro πότου γούν scribens πότον νοῦς. Vulgatam sanam duco; vid. commentarius. || πότου] ποτοῦ codd. fere omnes. || γούν] γὰρ V², οὖν R.

82. πῶς... πῶς] vid. ad Nub. 79.

83 sq. In ultima rerum desperatione παρατραγῶδῶν servus imitatur Sophoclis versiculum in scholiis allatum: ἡμοὶ δὲ λῦστον αἷμα ταυρείον πιεῖν ¹⁾. Quem cum scripsit Sophocles, fortasse Herodoti sui, ut saepe, recordabatur, Psammenitum αἷμα ταύρου πίνοντα ἀποθανεῖν παραχρῆμα referentis ²⁾. Nempе sanguinem taurinum subitam mortem afferre veteres credidere miro errore, quem vocem aliquam Asiaticam vel Aegyptiacam male intellectam peperisse suspicor; atque inventus est adeo qui rei causam exponeret ³⁾: nimirum citissime coagulari taurorum sanguinem ⁴⁾, itaque eos qui biberint suffocare. Ad Themistoclem autem quod adinet, morbo extinctum scripsit rerum gravissimus auctor Thucydides ⁵⁾, spreta quorundam opinione ἐκούσιον φαρμάκῳ eum vitam finivisse. Nempе cum taurum ἰμπολιανῆσαι, exceperisse

sanguinem patera et eo poto mortuum concidisse fuere qui perhiberent ⁶⁾. Ingeniosissima autem est Rubensohni coniectura, Magnesiae natam esse hanc fabellam; nimirum in huius urbis foro statuam ei publice fuisse dedicatam ut urbis ἀρχηγέτην, in illo autem monumento eum fuisse representatum bove recens mactato ad aram adstantem pateramque manu tenentem ⁷⁾.

85. ἀγαθοῦ δαίμονος] vid. ad Vesp. 525 ⁸⁾.

87. ἰδοῦ γε] vid. ad Ran. 1205.

— γούν] scilicet ⁹⁾. Etiam Theom. 845 Eccl. 794 Eur. Med. 504 Hel. 1227 ironice sic usurpatur particula.

— ἐστὶ σοί] agitur de... ¹⁰⁾. Cf. Eur. Iph. Taur. 813 χρῆσις ἀρνός ἡνίκ' ἦν πέρι, Lys. XII § 74 οὐ περὶ πολιτείας οὖν ἵσται ἀλλὰ περὶ σωτηρίας, Isocrat. XXI § 12 ὥστε μὴ περὶ τούτου εἶναι Νικίᾳ θῆκος συκοφαντῶν τἄλλότρια λήψοιτο, ἀλλ' θῆκος

¹⁾ Fr. 185. — ²⁾ III 15. — ³⁾ Vid. schol. ad Nicandr. Alexiph. 312. — ⁴⁾ Aristot. Hist. An. III 19. — ⁵⁾ I 138 § 4. — ⁶⁾ Vid. schol., Cic. Brut. § 43, Diod. Sicul. XI 58, Plut. Themist. 31, Nepot. Themist. 10. Etiam Plutarch. Mor. 168 f Pausan. VII 25 § 8 Plin. H. Nat. XXVIII 41 sunt conferendi. — ⁷⁾ Teste numo aereo, de quo vid. Athen. Mitteil. 1896 p. 18—26 et Wachsmuth Rh. Mus. 1897 p. 140—143. — ⁸⁾ Athen. p. 38 d, Preller Myth. I⁴ p. 542 sq. — ⁹⁾ Nos: dan ook nog al...! — ¹⁰⁾ Het is om... te doen, es geht um...

πῶς δ' ἂν μεθύων χρηστόν τι βουλευσάιτ' ἀνὴρ;

OIKETHΣ B (Dem.).

ἄληθες, οὕτος; κρουνοχυτρολήραιοι ἐί.

90

οἶνον σὺ τολμᾶς εἰς ἐπίνοιαν λουδορεῖν;
οἶνου γὰρ εὖροις ἂν τι πρακτικώτερον;
ὄρεξ, ὅταν πίνωσιν ἄνθρωποι, τότε
πλουτοῦσι, διαπράττουσι, νικῶσιν δίκας,

89. κρουνοχυτρολήραιοι] -ος duo codd. habent a manu secunda; Bentley οὕτωι κρουνοχυτρολήραιοι ἐί (coll. Plutarch. Mor. 136) vel ὁ κρουνοχυτρολήμιον (coll. Plut. 581), Bergk κρουνοχυτρολήματιος (coll. Diogenian. V 63) vel κρουνοχυτρολήματιος, Fritzsche κρουνοχυτρολήραιοις, -ληρός τις Blaydes, alii alia. || ἐί] *ἔω (sine interpunctione)?

90. ἐπίνοιαν] ἀπόνοιαν Sylburg male, hoc enim significaret: *ideone vinum spernis, quod ad rerum desperationem homines adducat?* — qualis hinc aliena est sententia.

91. Aliunde invecum putat Kock.

92. ἄνθρωποι] ἄνθρωποι codd.

μηδὲν ἀδικῶν κακόν τι πείσοιτο, Demosth. XXIV § 5 *περὶ τοίνυν αὐτοῦ τούτου ἔδν ὑμῖν ἔστι, πότερον... ἢ κτέ.*; fortasse etiam Thucyd. IV 63 § 2 huc facit, si verba tradita sic sunt supplenda: οὐ περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι τινα <ἴσται>. Qualibus locis mente addi potest ὁ ἀγών¹⁾.

89. ἄληθες, οὕτος;] item Vesp. 1412 Av. 1048. De pronomini usu vid. ad Vesp. 1.

— κρουνοχυτρολήραιοι ἐί] *nugaris*, quippe ὑδατοπιπτῶν²⁾, ἄνθρωπος ὢν ὑδατοπότης³⁾, ἀγῶν ποτοῦ, quales homines οὐδὲν σοφὸν εἰκόσιν⁴⁾. In epitheto ioculariter ficto quid sibi velit κρουνοῦ nomen apertum est, sed χυτρῶν sive *ollarum* mentio non satis perspicua.

90. *Tunc audes perhibere vinum ad ingenium acuendum parum valere?* Praepositio εἰς h. l. valet *quod adinet ad*, ut Xenoph. Anab. II 6 § 80 οὐδεις εἰς φιλιαν αὐτοῦς ἐμίμφοτο vel Hellen. VII 4 § 80 οἱ Ἕλλησι εἰς τὰ πολεμικὰ καταφρονοῦντο.

91. Vinum non corporis tantum vires reficit⁵⁾ sed etiam mentem reddit acutiorem et velociorem: ἢ ἐρεξ ἄριστόν ἔστιν εἰς εὐβουλιαν⁶⁾. Quapropter Persae et Germani inter pocula deliberare solebant⁷⁾; vid. etiam Aristophanis iocus Lys. 1228 sqq.

92 sqq. *Quid non ebrietas designat? Operta recludit, | spes iubet esse ratas, ad proelia trudit inertem, | sollicitis animis onus eximit, addocet artes. | Fecundi calices quem non fecere disertum! | Contracta quem non in paupertate solutum⁸⁾.* — Festivus est commentator nescio quis in scholiis ex hisce vini laudibus efficiens ipsum Aristophanem nonnisi ebrium comoedias scripsisse, ἵνα μὴ νήφων δευλίση κωμῶσιν μεγάλους ἄνδρας. Sic igitur aliquando lectus est comicus! Quamquam etiam a recentioribus huiusmodi nugae nimis diu sunt repetitae.

92. ὄρεξ] vid. ad Nub. 662 et 826.

93. διαπράττουσι] cf. Plut. 217, 378.

— νικῶσιν δίκας] item Vesp. 581; cf. Nub. 99.

¹⁾ Quod legitur e. g. Thuc. III 44 § 1 VI 11 § 7. — ²⁾ Cratin. fr. 288 Herodot. I 71. — ³⁾ Phrynich. fr. 69. — ⁴⁾ Cratin. fr. 199 (Athen. 39c) Hor. Epist. I 19 init.; vid. etiam infra vs. 349. — ⁵⁾ Hom. Z 261 etc. — ⁶⁾ Theopomp. fr. 62⁴. — ⁷⁾ Herodot. I 133 Tacit. Germ. 22. — ⁸⁾ Hor. Ep. I 5, 16 sqq.

95 εὐδαιμονοῦσιν, ὠφελουῖσι τοὺς φίλους.
ἀλλ' ἐξένεγκέ μοι ταχέως οἶνον χόα,
τὸν νοῦν ἐν' ἄρῳα καὶ λέγω τι δεξιόν.

OIKETHS A (Nic.).

οἶμοι, τί ποθ' ἡμᾶς ἐργάσει τῷ σῶ πτότῳ;

OIKETHS B (Dem.).

ἀγάθ'· ἀλλ' ἐνεγκ'.

(Domum intrat Nicias.)

ἐγὼ δὲ κατακλιθήσομαι.

100 ἦν γὰρ μεθυσθῶ, πάντα ταυτὶ καταπάσω
βουλευματίων καὶ γνωμιδίων καὶ νοιδίων.
(Recumbit Demosthenes. Redit Nicias cum lagenae et poculo.)

SCENA SECUNDA.

Eidem.

OIKETHS A (Nic.).

ὡς εὐτυχῶς ὅτι οὐκ ἐλήφθην, ἐνδοθεν
κλέπτων τὸν οἶνον.

OIKETHS B (Dem.).

εἰπέ μοι, Παφλαγῶν τί δρᾷ;

OIKETHS A (Nic.).

ἐπίπαστα λείξας δημιόπραθ' ὁ βράσκανος

97. πτότῳ] ποτῷ V R et plerique.

101. εὐτυχῶς] ἠτύχησ' (α) Reiske (ut Plat. Hipp. Mai. 258 c).

96. ἄρῳα] translato hoc verbi sensu etiam Xen. Conv. II § 24 Plat. Phaedr. 276 d Rep. 550 ὁ utuntur. Cf. κατάρδιον Ach. 658.

97. τῷ σῶ] isto de quo tam multus est Cf. e. g. infra vs. 275, Eur. Hipp. 113 τὴν σὴν Κύπριν, Herc. 295 τὴν σὴν ἰλπίδα¹⁾.

98. κατακλιθήσομαι] vid. Vesp. 1208.

99. πάντα ταυτὶ] vid. Pac. 319 et ad Nub. 1037.

— καταπάσω] vid. ad Nub. 912. Quod

ad loci sensum adinet, cf. Vesp. 1044, ubi cives dicuntur poetam cum Nubes scenae commisisset inique tractasse καινοτάταις σπειραν' αὐτὴν (Atticam) διανοίαις, et Cratini²⁾ de se ipso verba: ἅπαντα ταῦτα κατακλύσει ποιήμασιν.

100. Expectabantur *dativi*, sed verbo *καταπάσσειν* genetivos nunc iunxit poeta ad analogiam verborum *coripae*.

103. ἐπίπαστα λείξας] etiam vs. 1089 delicatioris huius cibi fit mentio, item Pherecrat. fr. 130³⁾, ubi *λιπαρά* vocantur.

¹⁾ Non facit huc Vesp. 1893 διὰ τὸν σὸν οἶνον. — ²⁾ Fr. 186.

ῥέγκει μεθύων ἐν ταῖσι βύρσαις ὕπτιος.

OIKETHΣ B (Dem.).

105 ἴθι νυν, ἄκρατον ἐγκάναξόν μοι πολλὸν
σπονδῆν.

OIKETHΣ A (Nic.).

λαβὲ δὴ καὶ σπεισον ἀγαθοῦ δαίμονος.

(Poculum replet vino, dein Demostheni praebet.)

ἔλχ', ἔλκε τὴν τοῦ δαίμονος τοῦ Πραμνίου.

(Bibit Demosthenes.)

104. ῥέγκει] ῥέγκει R alii.

106. Del. Halbertsma. || σπονδῆν] Niciae dant V alii cum ceteris huius versus verbis. Qua in re sequendos esse suspicor, scribendum autem esse *σπονδῆ! coll. Ραο. 433 σπονδῆ! σπονδῆ! et Menandr. fr. 292 σπονδῆ! δίδου σὺ σπλάγγν' ἀκολουθῶν. ποῖ βλέπεις; | σπονδῆ! φέρε' ὦ παῖ Σωσία. σπονδῆ! καλῶς. | ἴγκει. κτθ.

107. Demostheni tribuit GHermann, quem secutus pro ἔλχ', ἔλκε τὴν Blaydes coniecit φέρε' ἔλκυσσα.

Sale conditos paniculos — ad sitim excitandam nimirum — ita dictos fuisse perhibent scholia.

— δημιόπρατα] praeter expectationem additur hoc epitheton, de quo vid. Vesp. 659. Tecte sic Cleon insimulatur e bonis publicatis suum sacculum implere. Ad locutionem quod adtinet, cf. Vesp. 511 δικίδιον ἐν λοπάδι πεπνεγμένον, Vesp. 1367 ἐξ ὄξους δίκη, Nub. 924 γνώμας τρώγειν¹⁾.

— βάσκανος] *malignus*. Proprie *fascinatorem*²⁾ significat, ut in proverbio τῶν γειτόνων γὰρ δυσμενῆς καὶ βάσκανος; οὐφθαλμὸς³⁾. Sed convicii loco vox apud veteres rara etiam Plut. 571 est adhibita, item a Sophocle⁴⁾ et Euripide⁵⁾ testibus grammaticis. Sic etiam Pherecrates⁶⁾: ὁ λαγὼς με βασκαίνει τεθνηκῶς, — quod λυπεῖν non satis accurate interpretantur veteres⁷⁾.

104. ῥέγκει] vid. ad Nub. 5.

— ὕπτιος] *stertit supinus*⁸⁾, perinde atque Cyclops ille, postquam multo mero gravatus recubuit⁹⁾.

105. ἐγκάναξον] item ad Ulixem Silenus¹⁰⁾: φέρε' ἐγκάναξον¹¹⁾, cui postquam meri aliquid gustandum praebuit Ulixes, μῶν τὸν λάρυγγα — ait — διακανάξι σου καλῶς;¹²⁾. Ex Eupolidis autem Amicis¹³⁾ servata sunt verba: τὴν δ' αὐτὸς ἐκκανάξει. Vox καναχὴ clarum sonum significat¹⁴⁾, et ἐγ- ἐκ- διακανάξει dicitur de liquore qui non tacite lenique motu delabitur, sed sic temere cum claro strepitu *infunditur, effunditur, perfunditur*.

106 sq. Vid. vs. 85 et ad Vesp. 525.

107. ἔλκε] ut latina *trahere*¹⁵⁾ et *duere*¹⁶⁾ et germ. *zechen* de strenuo poculorum usu dicitur; sic de Polyphemo vinum oblatum deglutiente: ἰδέξαι' ἔσκα-

¹⁾ Vid. etiam Vesp. 462 et fr. 151. — ²⁾ *Jettatore*. — ³⁾ Fr. adesp. 160; item Arist. fr. 592. — ⁴⁾ Fr. 855. — ⁵⁾ Fr. 1108. — ⁶⁾ Fr. 174. — ⁷⁾ Praeterea vid. Antiphan. fr. 80⁸⁾, 159⁴⁾. — ⁸⁾ Hor. Sat. I 5, 19. — ⁹⁾ Hom. ε 371. — ¹⁰⁾ Eur. Cycl. 152. — ¹¹⁾ Ex emendatione Piersoni; codd. ἐκπάναξον. — ¹²⁾ Vs. 157. — ¹³⁾ Fr. 272. — ¹⁴⁾ Hom. II 105 ζ 82 etc. — ¹⁵⁾ Hor. Epod. 14, 4 Verg. Aen. I 741 etc. — ¹⁶⁾ Hor. Od. I 17, 22 etc.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

ὦ δαῖμον ἀγαθέ, σὸν τὸ βούλευμ', οὐκ ἔμῳν.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

εἴπ', ἀντιβολῶ, τί ἔστι;

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

τοὺς χρησμούς ταχὺ

110 κλέψας ἔνεγκε τοῦ Παφλαγόνος ἔνδοθεν
ἕως καθεύδει.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

ταῦτ'.

(Secum:)

ἀτὰρ τοῦ δαίμονος

111. Post ταῦτ' interpunctionem omittunt V R et plerique.

οἶν τ' ἄμιστιν ἰλύσας¹⁾. Etiam ἀίρα ἔλαιν vel σπᾶν Graece dicitur²⁾, ut latine spiritum ducere.

— τήν] sc. κύλικα. Cf. verba lenae, quae mulieris cuiusdam pudicitiae insidiatur: „maritus tuus ἐκλείησται (σου) καὶ πίπωκεν ἐκ καινῆς“³⁾.

— Πραμίου] primitus regionis aliquis videtur hoc fuisse nomen⁴⁾, quam alii in Caria, alii alibi quaesiverunt; sed postea omnis loci notio inde aberat, quemadmodum hodie qui de vino Burgundiaco vel Rhenano vel Campanico loquitur, non patriam uvarum cogitare solet sed vini qualitatem, ita ut Africa iam et California ferant vites Burgundiacas ceterasque. Nempе vinum austerrum⁵⁾ quoddam sic vocabant⁶⁾; Ephippus⁷⁾ πρᾶμιον Δίαβιον aliquando dixit οἶνον παχὺν τινα καὶ πολυφόρον quem

vocat Athenaeus⁸⁾, densum multumque aquae ferentem admixtum. Qualis vini sapor dulci suavique potioni opponitur in Phrynichi comici de Sophoclis arte verbis⁹⁾: οὐ γλύξις οὐδ' ὑπόχυτος, ἀλλὰ πρᾶμιος¹⁰⁾.

108. Cf. Prometheus Aeschylei verba¹¹⁾: βούλευμα μὲν τὸ Διον, Ἡφαιστοῦ δὲ χεῖρ, Eur. Cycl. 285 θεοῦ τὸ πρᾶγμα, Herodot. I 129 Ἀρπαγος κρη, αὐτὸς γὰρ γράψαι, τὸ πρᾶγμα δὴ δουτοῦ δικαίως εἶναι¹²⁾.

109. ταχὺ] nunc, ut vs. 648 (ubi vid.) sententiae praemittitur, revera enim ad verba ἕως καθεύδει pertinet.

111. ταῦτα] *libenter tibi obediam*¹³⁾. Mente addi potest δρᾶσω vel χρῆ δρᾶν: *id quod mandas statim peragam atque adeo peragere nunc incipio*¹⁴⁾. In tragoedia idem dicitur δρᾶσω τάδε¹⁵⁾. Vehementius autem affirmantis est ταῦτα δρῶ: *id ip-*

¹⁾ Eur. Cycl. 417; item Pac. 1131 fr. 109 (?) Cratin. fr. 250 Teleclid. 24 Eubul. 56 Alex. 85, vid. etiam Nub. 540 et de cognatis verbis ad Ran. 576. — ²⁾ Philemon. fr. 119 Menandr. 531⁷. — ³⁾ Herod. Mimiamb. I 25. — ⁴⁾ Hom. A 639 x 235. — ⁵⁾ Dry, sec. — ⁶⁾ Vid. Athen. 30 b—e Plin. H. Nat. XIV 6. — ⁷⁾ Fr. 28. — ⁸⁾ Athen. 10 a, nam sic ibi lego pro πολυφόρον. Vid. Plut. 853 et infra ad vs. 1187 sq. — ⁹⁾ Fr. 65. — ¹⁰⁾ Eadem est oppositio in Aristophanis fr. 579, vid. etiam fr. 317. — ¹¹⁾ Vs. 619. — ¹²⁾ Similia dicuntur vs. 1203 et 1253. Vid. etiam vs. 277. — ¹³⁾ Parfaitement, c'est ça. — ¹⁴⁾ Item ταῦτα (δὴ) vel νυν' Ach. 815 Vesp. 142, (843), 851, 1008 Pac. 275; vid. etiam Plat. Phaedon. 78 a et ad Ach. 1064. — ¹⁵⁾ E. g. Eur. Hero. 606.

δέδοιχ' ὄπως μὴ τεύξομαι κακοδαίμονος.

(Denuo domum intrat.)

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

φέρει νυν ἐγὼ ἑμαντῶ προσαγάγω τὸν χόα, —
τὸν νοῦν ἔν' ἄρδω καὶ λέγω τι δεξιόν.

(Poculum denuo repletum ebibit. Redit Nicias cum volumine.)

SCENA TERTIA.

Eidem.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

115 ὡς μεγάλ' ὁ Παφλαγῶν πέρδεται καὶ ῥέγκεται!
ᾧστί' ἔλαθον αὐτὸν τὸν ἱερὸν χρησμὸν λαβῶν,
ὄνπερ μάλιστ' ἐφύλαττεν.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

ὦ σοφώτατε,
φέρ' αὐτόν, ἔν' ἀναγνῶ. σὺ δ' ἔγχεον πιεῖν
ἀνύσας τι.

(Volumen a Nicia acceptum inspicit.)

φέρ' ἴδω, τί ἄρ' ἔνεστιν αὐτόθι;

113. προσαγάγω] προσαγάγωμεν V.

114. Del. Wieland utpote e vs. 96 repetitum; cf. Ach. 436 (= 384). Sed si abest, admodum exilia evadunt haec Demosthenis verba. Vid. commentarius.

115. πέρδεται καὶ ῥέγκεται] ῥ. κ. π. codd. nonnulli male, nam verbo ῥέγκειν cur insolitam formam tribuerit comicus frustra rogatur, nisi praecedat alterum verbum cui assimilatum sit.

119. Interrogandi signum in fine scripsit Blaydes coll. vs. 953, 1002, 1214; item vs. 1365.

sum quod iubes facio ¹⁾, vel (ἀγὼ δὴ) τοῦτο ὀρώ ²⁾, vel ἀλλὰ ὀρώ τοῦτο ³⁾, — nihil opus est te id mihi mandare, quod vel sponte mea facturum eram atque adeo nunc facio ⁴⁾.

114. Cum leni risu verba sua repetit Demosthenes spectatores alloquens: „ingenium sollicit meum incitare, non gulum rigare cupio.”

115. πέρδεται καὶ ῥέγκεται] vid. ad Nub. 9 et 5. Medialis forma ῥέγκεται praeter morem nunc est adhibita ad proximi verbi analogiam. Simili linguae lapsu „Datis” ille χαίρομαι dixisse fertur ⁵⁾. Praeterea vid. infra vs. 1057.

118. φέρε] vid. ad Ran. 498.

119. ἀνύσας τι] vid. ad Vesp. 30 et ad Ran. 606.

¹⁾ Infra vs. 495. — ²⁾ Thesm. 1209 Ecol. 1166. — ³⁾ Vesp. 457. — ⁴⁾ Vid. etiam Ran. 527. — ⁵⁾ Pac. 291; vid. ad Ran. 86.

120

ὦ, λόγια! — δὸς μοι δὸς τὸ ποτήριον ταχύ.

OIKETHΣ A (Nic.).

(poculum praebens:)

ιδού. — τί φησ' ὁ χρησμός;

OIKETHΣ B (Dem.).

ἑτέραν ἔγχεον.

OIKETHΣ A (Nic.).

(ut supra:)

ἐν τοῖς λογίοις ἔνεστιν „ἑτέραν ἔγχεον“;

OIKETHΣ B (Dem.).

ὦ Βάκι.

OIKETHΣ A (Nic.).

τί ἔστι;

OIKETHΣ B (Dem.).

δὸς τὸ ποτήριον ταχύ.

OIKETHΣ A (Nic.).

(ut supra:)

πολλῶ γ' ὁ Βάκις ἐχρήτη τῷ „ποτηρίῳ“.

120. δὸς μοι δὸς V¹ B] δὸς σύ μοι V² (cf. Plut. 935), δὸς σύ μοι δὸς complures (metro invito).

121. φησ'] φη/ V recte, φησιν B ceteri; verum restituit Bentley. Vid. ad Nub. 214.

122. λογίοις] λόγοις R.

123. δὸς τῷ] δὸς μοι τὸ V.

120. ὦ, λόγια!] vid. ad Nub. 219.

122. Cf. Av. 974 ἔνεστι καὶ τὰ πίδαλα; et vs. 976 καὶ σπλάγχνα δοῦναι ἔνεστι; Demosth. XXIV § 151 ἐνταῦθ' οὐκ ἐν ὧ ἀνδρες δικασταὶ „οὐδὲ δῆσω Λαθηναίων οὐδὲνα“. Vid. etiam vs. 127 et 955.

123. Multi illa aetate circumferebantur χρησμοί¹⁾, Bacidis autem, quem Boeotum fuisse νομφόληπτον homines credebant²⁾, praesertim incluserant carmina³⁾. Versus quibus Xerxis in Graeciam invasionem praedixerat affert He-

rodotus⁴⁾, vaticinia de Messeniorum reditu et de sorte Thebarum Pausanias⁵⁾, his autem annis omnium in ore erant eius versiculi de Athenarum rebus futuris⁶⁾. Huius igitur vaticinium aliquod Paphlagoni surripuisse nunc fingitur Demosthenes⁷⁾. Complures Bacides, ut Sibyllae, fuisse credebantur postea⁸⁾, nec dubium quin vaticiniorum quoque, quae iis tribuebantur, sensim creverit numerus.

124. τῷ „ποτηρίῳ“] voce „poculo“⁹⁾.

¹⁾ Cf. vs. 61. — ²⁾ Pac. 1070 sq. Pausan. IV 27 X 12. — ³⁾ Cf. Cic. de Divin. I 18 § 34. — ⁴⁾ VIII 20, 77 et IX 43, cf. etiam VIII 96. — ⁵⁾ IV 27 et IX 17. —

⁶⁾ Vid. infra ad vs. 1013. — ⁷⁾ Vid. etiam infra vs. 1003 Pac. 1119 Av. 962, 970. —

⁸⁾ Aelian. Var. Hist. XII 35. — ⁹⁾ Idem articuli est usus vs. 847 Ach. 152, 638, 640.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

125 ὦ μιὰρὲ Παφλαγῶν, ταῦτ' ἄρ' ἐφυλάττου πάλαι,
τὸν περὶ σεαυτοῦ χρησμὸν ὀρθωδῶν;

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

τιγῆ;

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

ἐνταῦθ' ἔνεστιν, αὐτὸς ὡς ἀπόλλυται.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

καὶ πῶς;

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

ἄπας; ὁ χρησμὸς ἀντικρὺς λέγει,
ὡς πρῶτα μὲν στυππειοπώλης γίγνεται,

125. ἐφυλάττου] ἐφυλάττες male Blaydes coll. vs. 117 et v. l. 1039, deleta autem virgula post πάλαι; vid. commentarius.

125. ταῦτ' ἄρ' ἐφυλάττου] simillimus est versus Theom. 649 ταῦτ' ἄρ' ὑπὲρ Εὐρηπίδου | ἡμῖν ἰσοδορεῖτο, vertatur autem: hancce igitur ob causam dudum ianlopere tibi cavebat¹⁾). Dein quae sit illa causa servus exponit sodali: vaticinium de se editum metuebat. Simillima Xerxi de Thessalis verba tribuit Herodotus²⁾: ταῦτ' ἄρα πρὸ πολλοῦ ἐφυλάσσοιτο γνωσιμαχίοντες καὶ τᾶλλα καὶ δεῖ χῶρην ἄρα εἶχον ὑδαίρετόν τε καὶ ταχυάλωτον, ubi item per eperexegesin explicatur praemissum illud ταῦτα.

127. ἐνταῦθ' ἔνεστιν] cf. vs. 122 et vid. ad Vesp. 991.

— ὡς ἀπόλλυται] quomodo sit periturus. Particula ὡς sic usurpatur etiam ab Eupolide in Marica fabula³⁾: ἔκουί νυν Πείσανδρος ὡς ἀπόλλυται, vel a nostro Ach. 642 Ran. 400⁴⁾). Praesentis usus

idem est infra vs. 129—136, 176 sq., 180, 199, 1087⁵⁾).

128. καὶ] vid. ad Nub. 210.

— ἀντικρὺς λίγει] cf. vs. 1025 Av. 962 etc.

129. στυππειοπώλης] Eucrates, qui suo nomine infra⁶⁾ indicatur, nostro loco linum vel cannabum⁷⁾ venditasse dicitur; κυρηβιοπώλην autem Aristophanes eum vocavit his verbis: καὶ σὺ κυρηβιοπῶλα Εὐκράτης στύππαξ⁸⁾. Habebat igitur *ristrinam* et *officinam funibus fabricandis*, quarum in urbe maritima belli praesertim tempore plurimus erat usus, quapropter erant τῶν ἀπορρήτων ἐξάγειν⁹⁾. Pro *farina* autem et *rudentibus* ab eo venundatis *stypnam* nunc et *furfures* commemoratis comicus, quo magis in contentum adducat hominem, qui reip. aliquantisper fuerat praepositus. Neque

¹⁾ Vid. ad Nub. 319 et de imperfecti usu ad Vesp. 183. Cave ne coll. Aesch. Suppl. 1012 (et infra vs. 1039) virgulam post πάλαι deleas et sic Demosthenis verba vertas: hancce igitur ob causam vaticinium quod de te editum est dudum tibi servabas propter metum. — ²⁾ VII 130. — ³⁾ Fr. 182. — ⁴⁾ Cf. etiam Eur. Cycl. 822. — ⁵⁾ Item Herodot. VII 169 εἰ σφισι ἔμεινον γίνεται (quod sine causa additasse mihi videtur vHerwerden) Thuc. I 121 § 4 Aesch. Prom. 948 Soph. Philoct. 113 etc. — ⁶⁾ Vs. 254. — ⁷⁾ στυππεία, Herodot. VIII 52, cf. IV 74. — ⁸⁾ Fr. 69⁸⁾, in scholiis ad vs. 254. De termino -αξ vid. ad vs. 361. — ⁹⁾ Vid. ad Ran. 362.

130

ὅς πρῶτος ἔξει τῆς πώλεως τὰ πράγματα.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

εἷς οὐτοσί πώλης. τί τούντεσθεν; λέγε.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

μετὰ τοῦτον αὐθις προβατοπώλης δεύτερος.

130. ὅς πρῶτος ἔξει] πωλεῖν ὅς ἀρξῆι Müller Strübing (coll. Suida s. v. πώλης) ingeniosius quam probabilius, ὅς πρῶσιμ' ἔξει Kock (coll. Xen. Cyr. IV 5 § 42 Plat. Leg. VIII p. 847).

132. δεύτερος] ὁ δεύτερος R.

magis est credibile eum in foro cum merce sua prostitisse ipsum, quam Hyperbolum ¹⁾ lucernas ibi venditasse. Eodem autem ioco usus Cratinus *δασύν* ἔχει τὸν πρῶτον ἄτε κυρήβι' ἐσθιόντα eum dixerat ²⁾; nam illa verba a Bergkio ³⁾ iure ad eum esse relata testis est Aristophanes, qui in *Γῆραι* fabula *Μελιτία κάπρον* eum vocavit utpote *δασύν* ⁴⁾. Quod autem Photius ⁵⁾ dicit *μυλωνας*; eum habuisse, componendum id est cum voce comice ficta *δνοστύππας*, quam servavit Hesychnus, recte addens *δνον* in hoc composito significare *lapidem molarem*; sic igitur dictus est *homo inter molas stupramque vitam terens* ⁶⁾. Eiusdem viri mentionem fieri Lysistr. 102 et Lys. XVIII § 4 sqq. ⁷⁾ minime certum est, et multo etiam incertiore coniectura Fritzschi sumsisit in Babylonis nostrum Eucratis *μυλωνας*; multam fecisse mentionem ⁸⁾. Tres viros homonymos statuit Bergk ⁹⁾.

130. ἔξει... τὰ πράγματα] *summam habebit apud nos, primum in rep. administranda locum obtinebit* ¹⁰⁾. Item παραλαβεῖν τῆς

πώλεως τὰ πράγματα ¹¹⁾ vel κατασχῆν τὰ πράγματα ¹²⁾ vel κατασχῆν τὰν τῆ πώλει ¹³⁾ rerum potiri, et *οἱ ἐν τοῖς πράγμασι δνται*; ¹⁴⁾ sunt *ii penes quos summa est rerum potestas*. Alia est vis notissimae locutionis *πράγματα ἔχειν* sine articulo ¹⁵⁾.

131. πώλης] hanc vocem iocans nunc fingit comicus ¹⁶⁾; digna autem quae conferatur est longa huiusmodi compositorum series, quam in anapaestis coegit Nicophon ¹⁷⁾. Alias in comoedia *πρατίαν* quendam dictum fuisse docet Pollux ¹⁸⁾, institorem igitur mercem suam extrudere cupientem *καὶ ὡσπερ πρατίωντα* ¹⁹⁾.

132. Stupparium quem vocat noster excepit *pecuarius Lysicles*. Huius viri etiam infra ²⁰⁾ fit mentio; ubi cur simul cum meretriculis duabus commemoratur, intellegitur collatis Hesychni verbis ²¹⁾: *Λυσικλῆς γήμας Ἀσπασίαν τὴν πόρνην*. Nempe cum Plato in exordio Menexeni dialogi, qui anno 431 habitus esse fingitur, fecisset Socratem pro sua ironia dicentem: *Aspasiam se proximo*

¹⁾ De quo vid. ad Nub. 1065. — ²⁾ Fr. 295. — ³⁾ Apud Meinekium Fr. Com. Att. II p. 1003. — ⁴⁾ Phot. s. v., Aristoph. fr. 143. — ⁵⁾ Phot. l. l. — ⁶⁾ De termino *-αξ* vid. ad vs. 361. — ⁷⁾ Quod perhibet Suidas s. v. *ἔπεισιν*. — ⁸⁾ Vid. tamen infra ad vs. 254. — ⁹⁾ L. l. — ¹⁰⁾ Locutio invenitur etiam Herodot. VI 83 Thucyd. III 72 Xen. Hellen. I 6 § 13 etc., voce autem *τοῖς πράγμασι* (τῆς πώλεως) res publicae indicantur etiam Ach. 939 Eq. 187, 241 Lys. 32 Eccl. 175 Plat. 908, 919. — ¹¹⁾ Eccl. 107. — ¹²⁾ Thuc. IV 2. — ¹³⁾ Infra vs. 839. — ¹⁴⁾ Thuc. III 28 § 1 Demosth. IX § 56 etc. — ¹⁵⁾ De qua vid. ad Vesp. 1392. — ¹⁶⁾ Haud male nostris *venier* et *vent* potest reddi, nec non vocibus *κοορ* et *κοορῆ*. — ¹⁷⁾ Fr. 19. — ¹⁸⁾ VII 8. — ¹⁹⁾ Cf. *ληματίας*; Ran. 494. — ²⁰⁾ Vs. 765. — ²¹⁾ S. v. *προβατοπώλης*.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

δύο τώδε πώλα. καὶ τί τοῦτον χρῆ παθεῖν;

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

κρατεῖν, ἕως ἕτερος ἀνὴρ βδελυρότερος

135

αὐτοῦ γένοιτο μετὰ δὲ ταῦτ' ἀπόλλυται.

ἐπιγίγνεται γὰρ βυρσοπώλης ὁ Παφλαγών,

ἄρπαξ, κεκράκτης, Κυκλοβόρου φωνὴν ἔχων.

133. δύο τώδε πώλα] Demostheni haec verba continuat R. || τοῦτον V] τόνδε R alii. || χρῆ] χρῆν Elmsley propter optativum qui sequitur.

134. ἕτερος V R.] ἂν ἕτερος; codd. multi, hinc ἂν ἕτερος a Bentley (ut vs. 949 Pac. 295), non male, si praeterea in vs. 135 legatur γίνηται (quod est in codd. nonnullis).

die audivisse orationem funebrem recitantem, hanc autem mulierem καὶ ἄλλους πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς πεποιημένοι ῥήτορας, ἵνα δὲ καὶ διαφέροντα ¹⁾ τῶν Ἑλλήνων, Περικλία τὸν Ξανθίππου, ad Socratis Platonici haec verba veteres grammatici et alia de Aspasia annotarunt et haec: post Periclis mortem eam ἐπιγίμασθαι Lysioli pecudum venditori, hunc autem ῥήτορα δεινότατον κατασκευάσασθαι et filium ποριστήν (?) ex eo habuisse, testibus — haudquaquam sane locupletibus — Aeschine Socratico ²⁾ et Callia comico ³⁾. Non diu tamen nova felicitate et honore frui contigit Lysioli, nam uno anno post Periclis mortem vixidum elapso ⁴⁾ πέμπτος αὐτὸς στρατηγὸς in Asiae oram missus cum duodecim navibus ἀργυρολόγοις ⁵⁾ a Caribus in insidiis est interfectus ⁶⁾ cum multis militibus ⁷⁾, perinde atque biennio antea illic perierat Melesander ⁸⁾: bel-

landi scilicet artem neque inter oves suas neque in uxoris cultissimae amplexu didicerat. Ad Aspasiā autem ut redeam, de qua quid non dicere sustinuerunt comici maledicentissimi hominum, — aut fallor aut Cynno et Salaccho illae, quae cum Lysicle comiunctim nominantur infra ⁹⁾, sunt quae in Acharnensibus ¹⁰⁾ vocantur Ἀσπασίας πόρνα δύο. Id quidem certum est, metreticularum illarum nomina eo potissimum consilio ibi commemorari, ut ipsa Aspasia auditoribus contumeliose in mentem revocetur ¹¹⁾.

134 sq. ἕως... γένοιτο] eadem structurae est libertas Ran. 766 ¹²⁾.

137. Torrens, cui Cleon hic et alibi assimilatur, prope Oenoën erat, teste proverbio Οἰναῖοι τὴν χαράδραν ¹³⁾. Κύκλους autem quos vorare dicitur, cum putarem dictas esse excavationes rotun-

¹⁾ διαφερόντως? — ²⁾ In Aspasia dialogo. Ipsa Aeschinis verba apponit Plutarchus Pericl. 24: „Ἀσπασία τὸν προβατοκάπηλον ἐξ ἀγενοῦς καὶ ταπεινοῦ τὴν φύσιν Ἀθηναίων γενέσθαι πρῶτον Ἀσπασία συνόντα μετὰ τὴν Περικλίου τελευτήν. Vid. etiam Harpocration s. v. Ἀσπασία. — ³⁾ In Πιθήταις fabula. Nam sic corrigenda esse corrupta scholii Platonici verba, quae Cobetum olim (Prosopogr. Xenoph. p. 77, 15) fefellerunt, vidit Dindorf; cf. Meineke Hist. Com. Graec. p. 182. Et ποριστής certe iste filius quin ad illam (aliamve) comoediam sit referendus nullus dubito. — ⁴⁾ Auctumno anni 428. — ⁵⁾ Vid. ad vs. 1070 sq. — ⁶⁾ ἀπόλλυται, ut vs. 135 dicitur. — ⁷⁾ Thuc. III 19. — ⁸⁾ Thuc. II 69. — ⁹⁾ Vs. 765. — ¹⁰⁾ Vs. 527. — ¹¹⁾ Cf. Müller Strübing Aristoph. u. die hist. Kritik p. 584—588. — ¹²⁾ Vid. praeterea Soph. Oed. R. 979 et ad Ran. 24. — ¹³⁾ Apud Hesychium Zenobium V 20 alibi.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

τὸν προβατοπάλην ἦν ἄρ' ἀπολέσθαι χρεῶν
ὑπὸ βυρσοπάλου;

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

νῆ Δί'.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

οἶμοι δειλαιος.

140

πόθεν οὖν ἂν ἔτι γένοιτο πάλης εἰς μόνος!

140. It.] om. R.

das, quas efficit aqua rupto aggere in campos adiacentes ruens¹⁾, melius mihi placuit nominis interpretatio quam proposuit Wachsmuth²⁾: κύκλους; fuisse aggeres olivetis et vinetis circumdatos³⁾, qui apud Theophrastum dicuntur γύροι⁴⁾. — De Cleonis autem clamoribus vid. Ach. 381 alibi⁵⁾; cf. etiam Megabyzi verba Herodot. III 81: *populus ὠδίου ἰμπισῶν τὰ πρήγματα ἄνευ νόου, χεϊμάρα ποταμῷ Ἰκλός*. Praeterea huc faciunt Horatianum illud de scurra: *ruit flumen ut hibernum, fertur quo rara securis*⁶⁾, nec non epica comparatio militis in hostes invadentis cum torrente⁷⁾, vel torrentis cum tauro mugiente⁸⁾. Scilicet veteribus revera vivebant fluvii⁹⁾. Ad Cleonem autem ut redeam, homo ille novus longe discidebat a severa et decora eloquentia Periclis, qui *ἑντό; τὴν χεῖρα ἔχων* corpore immoto et sedata voce verba facere solebat; neque ante

Cleonem Athenae viderant oratorem *ἐν τῷ δημηγορεῖν ἀνακραγόντα καὶ λοιδορησάμενον καὶ τὸν μηδὲν πατάξαντα καὶ δρόμων μετὰ τοῦ λέγειν ἕμα χρησάμενον*¹⁰⁾, quin adeo *περιζωσάμενος*; aliquando coram populo verba fecit, — si fides Aristoteli huiusve auctoribus¹¹⁾. — Nostro loco quae legitur vox *κεκράκτης* alias non reddit, sed eadem ratione formatum est *κίκραγμα*¹²⁾. Cf. praeterea infra¹³⁾ *κράκτης*; et *καραξιδάμας* Vesp. 596.

138. *ἦν ἄρα... χρεῶν*] de imperfecti hoc usu vid. ad Vesp. 183. Vocem autem *χρεῶν* ex *χρηῖ* ὅν natam esse primus nostro saeculo intellexit Ahrens, ipsos vero Graecos mature id fugisse testatur verbum *εἶναι* hic et alibi adiunctum¹⁴⁾. Apparet igitur priscum substantivum *χρηῖ* sive *χρεῖ* in populi ore cum voce *χρεῶν* ita fuisse confusum ut littera -v euphoniae tantum causa adiecta esse crederetur.

¹⁾ Apud nostrates dicuntur *wielen*. — ²⁾ Rh. Mus. 1889 p. 153. — ³⁾ Hom. *ϕ* 257 Alciph. III 13, 5. — ⁴⁾ Caus. Plant. III 4 § 1 et 12 § 1. — ⁵⁾ Vesp. 36, 596, 1034 (= Pac. 757) et ad Ran. 1005, fr. 636 Pherecrat. fr. 51. Cf. etiam Ran. 1005 de Aeschilo, Cratin. fr. 186 de ipsius Cratini facundia (item infra vs. 526 sq) — ⁶⁾ Sat. I 7, 26, Inven. X 126, Senec. Controv. Excerpt. ex Libr. IV praef. — ⁷⁾ Vid. ad vs. 526 sq. — ⁸⁾ *ϕ* 237. — ⁹⁾ Cf. Preller Myth. I⁴ p. 548, 8. — ¹⁰⁾ Plut. Nic. 8. — ¹¹⁾ Vid. Rep. Ath. 28 § 3, Plut. l. l., et cf. infra vs. 488. — ¹²⁾ Pac. 637. — ¹³⁾ Vs. 304, si sic est legendum. — ¹⁴⁾ Vid. Nub. 1446 Pac. 765, 1029 Xen. Hellen. VII 1 § 28 Cyrop. VI 2 § 24 Herodot. I 41 etc. Aesch. Prom. 996 etc. vWilamowitz ad Eur. Herc. 311.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

ἔτ' ἔστιν εἷς, ὑπερφυᾷ τέχνην ἔχων.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

εἰπ', ἀντιβολῶ, τίς ἔστιν;

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

εἶπω;

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

νῆ Δία.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

ἀλλαντοπώλης ἔσθ' ὁ τοῦτον ἐξολῶν.

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

ἀλλαντοπώλης; ὦ Πόσειδον, τῆς τέχνης!

145

φέρε, ποῦ τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐξευρήσομεν;

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

ζητῶμεν αὐτόν.

(Prodit isiciarius mensulam botulosque gestans.)

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

ἀλλ' ὁδὸν προσέρχεται

ὥσπερ κατὰ θεὸν εἰς ἀγοράν.

143. ἐξολῶν] ἐξολῶν R non male, et sic legit qui in scholiis scripsit: ἐκβάλλειν μίλλων καὶ ἐξωθεῖν τῆς πολιτείας τὸν Κλέωνα. Sed cf. vs. 127, 135, 138 Plat. 418. Eadem est lectionis varietas Nub. 123 et 802, vid. etiam infra vs. 365.

146. ζητῶμεν] ζητῶ μὲν V, sequentia Demostheni continuans.

147. θεὸν Cobet] θεῖον codd., quod sine articulo non dicitur alias (vid. e. g. Av. 965).

141. ὑπερφυᾷ] *mirificam, incredibilem* ¹⁾. „Sospitatoris, qui urbi promissus est, cum artem rescieris, stupebis opinor". Nempe *botularius* sive *isiciarius* ²⁾ is est quem servatorem Athenae expectant atque efflagitant.

144. τῆς τέχνης] vid. ad Vesp. 161.

147. ὥσπερ κατὰ θεὸν] *divinitus, in-stinctu divino* ³⁾. Idem valet κατὰ δαι-

μονα καὶ τινα συντυχίαν ⁴⁾, θεῖως πως ⁵⁾, θεῖη τύχη ⁶⁾, θεῖη πομπή ⁷⁾. Cf. etiam vulgatum illud σὺν θεῷ (θεοῖς).

— εἰς ἀγοράν] in macellum velle isiciarium, qui appropinquans conspicitur, efficit Nicias e botulis, mensula, cetera supellectile, quibus onustus est. Revera tamen ἐπι ταῖς πύλαις merces suas venditare solet ⁸⁾.

¹⁾ Vid. ad Ran. 612. — ²⁾ *Een deulingventer*. — ³⁾ Redit locutio Plat. Leg. 652e, item κατὰ θεὸν τινα vel πως Euthydem. 272e Rep. 443c Leg. 682a, 722c, κατὰ θεὸν Epinom. 975b. — ⁴⁾ Av. 544, cf. Herodot. I 111 III 74 IX 91 Plat. Leg. 798b Pind. Ol. IX 28. — ⁵⁾ Xen. Cyrop. IV 2 § 1. — ⁶⁾ Herodot. I 126 etc. — ⁷⁾ Herodot. I 62 III 77 VIII 94 etc. — ⁸⁾ Vid. vs. 1247 et 1398.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

ὦ μακάριε

ἀλλαντοπόλλα, δεῦρο, δεῦρ', ὦ φίλτατε,
ἀνάβαινε σωτῆρ τῆ πόλει καὶ νόβ φανείς.

SCENA QUARTA.

Eidem, Isiciarius.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

150 τί ἔστι; τί με καλεῖτε;

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

δεῦρ' ἔλθ', ἵνα πύσθῃ

ὡς εὐτυχῆς εἶ καὶ μεγάλας εὐδαιμονεῖς.

(Accedit isiciarius.)

ΟΙΚΕΤΗΣ Α (Nic.).

ἴθι δῆ, κάθειλ' ἀποῦ τοῦλέον, καὶ τοῦ θεοῦ

τὸν χρησμὸν ἀναδίδαξον αὐτὸν ὡς ἔχει

ἐγὼ δ' ἴαν προσκίνομαι τὸν Παφλαγόνα.

(Abit Nicias.)

147—149. ὦ μακάριε κτλ.] Niciae continentur R alii; Demostheni recte tribuuntur in V.

152—154. Eidem seruo qui proxima verba dixit continuet R.

154. προσκίνομαι] προσκ. VR et plerique vulgatissimo errore.

148 sq. δεῦρο... ἀνάβαινε] nempe ἐπι τὸ λογιόν¹⁾: *huc ades*, conscensa scena, quam orchestra et utroque aditu altiorum fuisse luculentior hic locus — ubi videatur versus 169 — aliique complures²⁾ testantur³⁾.

152. λέον] *mensam culinariam*, in qua minutal domi paratum expositurus erat et venundaturus. Vox ignotae originis

redit vs. 169, apud Homerum autem I 215 § 432 legitur. Non recte Blaydes⁴⁾ intellegit candicem in quo conciduntur carnes unde sunt isiciae⁵⁾, hoc enim lignum voce a verbo *ξάινει* ducta dicitur *ἐπιξήνον*⁶⁾, domi autem suae id nunc reliquit homullus noster cum cetera artis suae supellectile, in foro enim nullus eius usus esse poterat.

¹⁾ Ut recte interpretantur scholia. — ²⁾ Ach. 732 Vesp. 1341, 1514 Eccl. 1152 Plat. Conv. 194 b. Vid. Zacher die erhöhte Bühne bei Aristophanes Philolog. 1896 p. 181 sq., AMüller Untersuchungen zu den Bühnenaltertümern Philolog. 1899 Supplementband VII, MMAas Wochenschr. f. kl. Philologie 1899, 257 sqq. —

³⁾ Praepositionis vi neglecta verba *ἀναβαίνειν* et *καταβαίνειν* procedere multi sunt interpretati his locis, quemadmodum apud Homerum *καταβαίνειν* β 337 et alibi non *descendere* sed *intrare* significare multi fuerunt qui perperam contenderunt. —

⁴⁾ Obiter inspectis verbis Harpocratonis s. v. *λεοκόπων* aut versu 771 plectus. —

⁵⁾ *Choppingblock*. — ⁶⁾ Ach. 318, 355, 366 Aesch. Ag. 1277 (Choeph. 883?).

SCENA QUINTA.

Demosthenes, Isiciarius.

OIKETHE B (Dem.).

- 155 ἄγε δὴ σὺ κατάθου πρῶτα τὰ σκεύη χαμαί.
(Isiciarius mensulam botulosque deponit.)
ἔπειτα τὴν γῆν πρόσκυσον καὶ τοὺς θεοὺς.
(Isiciarius terram coelumque adorat.)

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἰδοὺ τί ἔστιν;

OIKETHE B (Dem.).

ὦ μακάρι', ὦ πλούσιε!
ὦ νῦν μὲν οὐδείς, αὔριον δ' ὑπέρμεγας!
ὦ „τῶν Ἀθηναίων ταγὲ τῶν εὐδαιμόνων“!

159. Ἀθηναίων Dawes] Ἀθηναίων codd. metro invito, item infra vs. 1005 et 1007 (et Thesm. 329?); „nempe scribebatur ἀφφ, quod utrumque significat“ (Cobet), nostri autem loci vitio „ortum dedit ignorata vocis ταγός prosodia“ (Dawes). Bernhardt Ἀθηναίων (cf. Nub. 401); sed tragica nunc requiritur nominis forma, non epica.

155. Simillimus est Pacis vs. 886.

156. Gravibus verbis hominem affatur Demosthenes. Cf. Pluti¹⁾ item παρατραγωδοῦντος verba: καὶ προσκυνῶ γε πρῶτα μὲν τὸν ἥλιον, | ἔπειτα σεμνῆς Παλλάδος κλεινὸν πίδον | χάραν τε πάσαν Κέκροπος, ἦ μ' ἰδέεσθαι²⁾. Similia sunt Aesch. Pers. 499 γαῖαν οὐρανὸν τε προσκυνῶν, Soph. Oed. C. 1654 sq. γῆν τε προσκυνούσθ' ἔμα | καὶ τὸν θεῶν Ὀλυμπον ἐν ταῦτ' ἄλογον³⁾. Nostro igitur loco τοὺς θεοὺς vertendum est *coelites* sive ipsum *coelum*.

158. οὐδείς] sic etiam Av. 799 Eur. Androm. 700 dicitur homo *nihil*, similis autem est neutri οὐδέν (μηδέν) apud

tragicos praesertim usus: οὐδέν εἰμι *occidi*⁴⁾. Contrarium est cum quis dicitur εἶναι τις⁵⁾ vel ἐν ἀνδράσιν⁶⁾ vel ἐν ἀνθρώποις εἶσεσθαι⁷⁾.

159. Vocem τᾶγόν apud Homerum ψ 160 correpta vocali α esse usurpatam putabat Aristarchus, quem scholia ad nostrum versum sequuntur. Et conferri possunt sane τᾶγουχός⁸⁾ et substantivum τᾶγή⁹⁾. Sed haec a verbo militari εἰπτεται recta via sunt ducta, vox vero τᾶγός, quae in sola dialecto Thessalica postmodo permansit¹⁰⁾, nusquam non productam habet syllabam initialem¹¹⁾, item verbum inde ductum τᾶγείν¹²⁾ sive

¹⁾ Plut. 771 sqq. — ²⁾ Verbum προσκυνεῖν apud nostrum praeterea vs. 640 Vesp. 516 invenitur. — ³⁾ Vid. etiam Electr. 1374 Philoct. 533, 1408 Hom. 463. — ⁴⁾ De quo vid. ad vs. 1243. — ⁵⁾ Aptissimum exemplum praebet Euripidis locus Ion. 593—596, vid. praeterea Eur. El. 939 Theocrit. XI 79 etc. — ⁶⁾ Vesp. 1185 Eur. Herc. 41, vid. etiam ad Nub. 823. — ⁷⁾ Herod. Mimiamb. V 15. — ⁸⁾ Aesch. Eum. 296. — ⁹⁾ Ar. Lys. 105. — ¹⁰⁾ Xen. Hell. VI 1 § 8—19 Inscr. Collitz. 326, 327, 345, 361, 1329 Gilbert Gr. Staatsalt. II¹ p. 9 sq., 15,2. — ¹¹⁾ Aesch. Prom. 96 Pers. 23, 323, 480 (Agam. 110?) Soph. Ant. 1057 Eur. Iph. Aul. 269. — ¹²⁾ Aesch. Pers. 764.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

160 τί μ', ὦ ἀγάθ', οὐ πλύνειν ἕως τὰς κοιλάς
 πωλεῖν τε τοὺς ἀλλᾶντας, ἀλλὰ καταγελεῖς;

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

ὦ μῶρε, ποίας κοιλάς; δευρὶ βλέπε.

(Spectatores ei indicans:)

τὰς στήλας δρᾶς τὰς τῶνδε τῶν λαῶν;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

δρῶ.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

165 τούτων ἀπάντων αὐτὸς ἀρχέλας ἔσει,
 καὶ τῆς ἀγορᾶς, καὶ τῶν λιμένων, καὶ τῆς Πυκνός.
 βουλήν πατήσεις καὶ στρατηγὸς κλαστάσεις,
 δῆσεις, φυλάξεις, ἐν Πρωτανείῳ ... λαικάσεις.

162. δευρὶ] δευρο ὕν V et alii metro invito.

163. τὰς τῶνδε] τῶνδε (om. τὰς) R alii. || λαῶν] λαῶν Bothe non recte, sic enim obscuratur lusus verborum (vid. vs. 164), pluribus autem hoc loco vocibus usus est comicus e postarum lingua desumptis, et nunc imitatur Homeri versum A 90.

167. λαικάσεις] -σει V post rasuram, quod recepit Dindorf (cf. Cobet Nov. Lect. p. 258); sed passivi hoc esse futurum monuit Zacher. Vid. commentarius.

εἰγυῖν¹⁾. Apud Homerum autem l. l. non τῶνδε sed τ' ἀγοῖ est legendum. Noster versus aut e tragoedia aliqua est desumptus aut dictionem tragicorum feliciter imitatur.

160. Vilissimum hoc officium in Pluto fabula²⁾ servus Cario mandat Mercurio esurienti et quacunque ratione utilem se praestare aventi. De voce κοίλας etiam vs. 162 et 200 obvia vid. ad Nub. 409.

162. ποίας] vid. ad Ran. 529.

163. Celso sermone uti pergit Demosthenes, λαῶν autem στήλας ex Homero suo³⁾ habere videtur⁴⁾. Simillimus huic versui est Ran. 1923, quod mero tamen casu est tribuendum.

164. ἀρχέλας] haec quoque vox manifeste poetica⁵⁾.

166. πατήσεις] vid. ad Nub. 1359.

— κλαστάσεις] proprie vinitorum et omnino eorum qui arbores colunt hoc est verbum, significat enim *sarmenta luxuriantia* sive κλάδους *recidere*⁶⁾, cum hoc autem loco cf. περιτρώγειν simili sensu adhibitum in Vespis⁷⁾. Verbum κλαστάζειν — i. e. κλαδ-τάζειν — suffixo eodem utitur quo βαστάζειν ἀγυρτάζειν δνοστάζειν κυπτάζειν ν(ε)υστάζειν etc.⁸⁾.

167. φυλάξεις] i. e. ἐν φυλακῇ ἔξεις, — ut Spartiatas captivos.

— ἐν Πρωτανείῳ λαικάσεις] et hic et infra passim noster multus est in de-

¹⁾ Sept. 58, Xen. et Inscr. l. l. — ²⁾ Vs. 1168 sq. — ³⁾ A 90. — ⁴⁾ Cf. etiam Eur. Heracl. 676 Suppl. 669, 821. — ⁵⁾ Aesch. Pers. 297; vid. etiam Herodot. V 68 tribus Sicyoniae nomen Ἀρχέλαοι. — ⁶⁾ Vid. ad Ran. 92. — ⁷⁾ Vesp. 596. Etiam nostrum verbum *δονοσιεν* metaphoricè saepe adhibetur. — ⁸⁾ Vid. Enchirid. dict. ep. p. 356, Nub. 509 Vesp. 12.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἐγώ;

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

170 σὺ μέντοι κούδέπω γε πάνθ' ὄραξ.
ἀλλ' ἐπανάβηθι καὶ ἐπὶ τοῦλεόν τοδὶ
καὶ κάτωδε τὰς νήσους ἀπάσας ἐν κύκλῳ.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(Mensa sua conscensa circumspiciens:)

καθοροῶ.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

τί δαί; τὰμπόρια καὶ τὰς δικάδας;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἔγωγε.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

πῶς οὖν οὐ μεγάλας εὐδαιμονεῖς;

ridenda illa αἰτήσι ἐν τῷ Πρυτανείῳ, quae Cleoni post Sphacteriam expugnatam cum προεδρία fuerat decreta, utpote de rep. optime merito ¹⁾. Isiciario vero maius etiam aliquid nunc portendit Demosthenes a bono daemone afflatus; nimirum in prytaneo non coenabit ille sed — scortabitur! Pro lupanari igitur ei erit sanctissimum illud virorum gravissimorum coenaculum. Sic postea Demetrius Poliorcetes bilem civibus movit τὴν ἀκρόπολιν πανδοκτεῖον ὑπολαβῶν | καὶ τὰς ἑταίρας εἰσαγαγῶν τῇ παρδόνῳ ²⁾. Verbum λαικάειν usurpatum est etiam Thesm. 57 et in passivo Cephisodor. fr. 3^s Straton. 1³⁶ (λαικάσαι); cf. λαικάστης ³⁾, λαικάστρια ⁴⁾ et infra κασαλβάσαι ⁵⁾.

168. σὺ μέντοι] tu vero hercle ⁶⁾.

169. Conscendere mensulam suam iu-

betur botularius, ut ex editiore scilicet loco oculos pascere possit latissimo marium terrarumque prospectu, et ingenij velocitate libere possit uti, non iam cohibitus intra angustum illum orbem, ultra quem plebeculae mens pusilla non sapit. Sic Euripides ἀναβάθην tragoedias facit, ne furor poeticus restinguatur vitae communis contagione ⁷⁾, Socrates ἀπὸ ταρροῦ sublimia meditatur, ne mentis acumen inter humores terrestres hebescat ⁸⁾.

— ἐπανάβηθι... ἐπὶ] conscende. Praepositio iterata est etiam Nub. 1487.

— καὶ] praeterea, quo latius etiam circumspicere possis; cf. ἔτι denique vs. 178. Respici illud ἀνάβηθι (vs. 149) vidit Blaydes ⁹⁾.

— τὸ ἔλεόν] vid. vs. 152.

¹⁾ Vid. ad vs. 280 sq. et Ran. 764. — ²⁾ Philippid. fr. 25 apud Plut. Dem. 26. — ³⁾ Ach. 79. — ⁴⁾ Ach. 529, 537 Pherecrat. fr. 149. — ⁵⁾ Vs. 355. — ⁶⁾ Neen maar of je! Idem est particulae usus affirmativus vs. 895, 1152 Lys. 498 Plat. Phaedon. 65d etc.; vid. etiam Vesp. 426 Ran. 171, ad Nub. 1269, infra ad vs. 189. — ⁷⁾ Ach. 407 sqq. — ⁸⁾ Nub. 225 sqq., ubi vid. quae annotavi. — ⁹⁾ Item Zacher: „Auch noch auf das ἔλεόν, nachdem du schon auf das λογίον v. 149 gestiegen bist.”

ἔτι νῦν τὸν ὀφθαλμὸν παράβαλλ' εἰς Καρίαν
τὸν δεξιόν, τὸν δ' ἕτερον εἰς Καρχηδόνα.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

175 εὐδαιμονήσω δ', εἰ διαστραφήσομαι;

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

οὔκ' ἀλλὰ διὰ σοῦ ταῦτα πάντα . . . πέρνεται.

173. παράβαλλ' B] παράβαλ' V et plerique.

174. Καρχηδόνα] Χαλκηδόνα (immo Καλχηδόνα) Scaliger et Palmerius, eolam Asiae oram h. l. significari rati; cf. infra v. l. vs. 1303. Sed urbis huius minime potentis cur mentio nunc fiat iusta causa deest, — nam Byzantium potius fuisse commemorandum observat Zacher, — et minus etiam aptum est Chalcedonis nomen vs. 1303. Denique loci nostri perit acumen si solam Asiam spectare iubetur isiciarius, nam quomodo haec ei causa esse posset oculos distortendi? Apposite vero iubetur sinistrorsum spectare ut Carthaginem, simulque dextrorsum ut Cariam cernat; vid. commentarius. Lectionem traditam post Droysenium egregie tuitus est Müller Strübing Aristoph. p. 8 sqq.

175. δ' B] γ' cett.

173-175. Simillimus est locus Av. 175-177.

173. τε.] vid. ad vs. 169.

— παράβαλλε] vid. ad Nub. 362 et Ban. 409.

174. Actoribus ad spectatores conversis a manu sinistra est occidens, a dextra oriens. Admodum igitur festive dextro oculo Asiam, sinistro autem Carthaginem Herculisque columnas spectare botularius iubetur. Illa aetate Atheniensibus non iam satis erat ἀπὸ τοῦ Πόντου μέχρι Σαρδούς mille civitatibus iussa dare ¹⁾, sed totum mare mediterraneum complectebatur eorum ambitio. Nimirum maritimis potissimum imperiis scriptum est illud: „crescit indulgens sibi dirus hydrops!” et nostri quoque dies, eheu quam aperte, saepius id docuerunt. Siciliensium rebus Athenienses nuper se immiscuerant, post Siciliam autem Italiamque Carthago urbs potentissima eo-

rum oculos in se convertebat, necdum abiecerant spem recuperandae Aegypti, unde ante annos triginta pulsi fuerant ²⁾. Cariae autem ora quidem foederata dicebatur ³⁾, sed interiora illius regionis tenebant gentes bellicosissimae, quibuscum saepius his annis infeliciter pugnatum est ⁴⁾.

175. Haecine igitur est ista tua beatitudo, oculos tuos distortere? Sic apud Alexidem conviva, cui nimis crebra nimisque magna obtruduntur pocula, εὐδαιμονὶ γὰρ, clamat, οὐχ ὅτι | ἐν τοῖς γάμοισιν, ἔνδρος, εὐωχῆσομαι, | ἀλλ' ὅτι διαστραφήσομαι, ἦν θεὸς θείλη ⁵⁾. Verbi διαστραφέσθαι idem est usus Av. 177; cf. etiam Agavae Bacchico furore concitatae cruentumque filii caput manu tenentis ὄσσοι διάστροφοι ⁶⁾ et Mnesilochi ⁷⁾ verba: Ἰλλὸς γαγίνημαι προσδοκῶν Ἐδριπίδην.

176 sq. De praesentis usu vid. ad vs. 127.

¹⁾ Vesp. 700. Cf. supra Prolegom. initio. — ²⁾ Thuc. I 109 sq.; cf. infra vs. 1303 Thuc. VI 15, 34, 90 Isocrat. VIII § 85 Plut. Pericl. 20 Alcib. 17 Nic. 12. — ³⁾ Thuc. II 9. — ⁴⁾ Vid. ad vs. 132. — ⁵⁾ Fr. 231, cf. fr. 232. — ⁶⁾ Eur. Bacch. 1167. — ⁷⁾ Thesm. 846; verbum ἐπιλλίειν legitur Hom. σ 11 h. Merc. 387.

γίγναι γάρ, ὡς ὁ χρησμὸς οὐτοσί λέγει,
ἀνὴρ μέγιστος.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

εἰπέ μοι, καὶ πῶς ἐγώ,
ἀλλαντοπώλης ὢν, ἀνὴρ γενήσομαι;

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

180 δι' αὐτὸ γάρ τοι τοῦτο καὶ γίγναι μέγας,
διτὴ πονηρὸς καὶ ἐξ ἀγορᾶς εἶ καὶ θρασύς.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

οὐκ ἀξιῶ ἐγὼ ἐμαυτὸν ἰσχύειν μέγα.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

οἴμοι, τί ποτ' ἔσθ' ὅτι σαυτὸν οὐ φῆς ἄξιον;
ξυνειδέναί τι μοι δοκεῖς σαυτῷ καλόν.
185 μῶν ἐκ καλῶν εἶ καὶ ἀγαθῶν;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

μὰ τοὺς θεοὺς,

177. ὡς] ὄντως ὡς R, hinc Kock ὄντως, ὡς ὁ χρησμὸς σοι λέγει. Sed ὄντως licet apud Ar. non sit rarum (Vesp. 997 Ran. 189 etc.), hic tamen languet, neque utile est σοι. Suam vero vim nunc obtinet pronomen οὐτοσί.

182. ἰσχύειν] ἰσχύουσιν V alii.

176. ταῦτα πάντα] omnia ista quae oculis tuis adspicis.

— πείρναται] venumdatur ¹⁾. Expectabatur διοικεῖται vel simile quid, sed *admini-strandi* verbo aliud nunc substituitur, cuius odiosissimus est sonus; nam priscum praesens πειρᾶναι ²⁾ Attice non vendere tantum (πωλεῖν) significat, sed accedit *dedecoris* quaedam notio ³⁾. Omnia suum pretium habere Athenis, ipsamque venalem esse urbem si emtorem inveniat, maligne sic indicatur; itaque a *fraudis* et *proditionis* notionibus verbum nostrum proxime abest, et apte conferri possunt verba Creontis ⁴⁾: ἐξημπούλημα καὶ ἐκπεφόρτισμαί πάσαι ⁵⁾.

178 sq. Sortis futurae splendorem demiratur homuncio obscurissimis natalibus editus, qui hactenus ne ἐν ἀνδράσι quidem fuit habitus ⁶⁾.

180. αὐτὸ γάρ τοι τοῦτο καὶ] vid. ad Ran. 73.

— γίγναι] de praesentis usu vid. ad vs. 127.

181. ἐξ ἀγορᾶς] vid. vs. 218, 293, 333 sq., 636, 1258 et ad Nub. 991.

182. Non equidem tanto me dignor honore.

183 sq. *Eheu, numne non merum malum es?* ⁷⁾.

185-193. Simillima dicuntur infra vs. 738-740, ubi vid.

¹⁾ *Wordt verkwanseld.* — ²⁾ Enochirid. dict. ep. p. 518. — ³⁾ Item Eur. Cycl. 271 Pind. Isthm. II 7. — ⁴⁾ Soph. Ant. 1036. — ⁵⁾ Vid. praeterea ad Ach. 374. — ⁶⁾ Vid. vs. 158 et ad Nub. 823 et de usu particulae καὶ ad Nub. 210. — ⁷⁾ ἔπαν κακόν, ut dicitur Ach. 909.

εἰ μὴ ἐκ πονηρῶν γ'.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

ὦ μακάριε τῆς τύχης,
οἶον πέπονθας ἀγαθὸν εἰς τὰ πράγματα.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἀλλ', ὦ ἀγάθ', οὐδὲ μουσικὴν ἐπίσταμαι,
πλὴν γραμμάτων, καὶ ταῦτα μέντοι κακὰ κακῶς.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

190   τουτί σε μόνον ἔβλαψεν, ὅτι καὶ κακὰ κακῶς.
ἡ δημαγωγία γὰρ οὐ πρὸς μουσικοῦ

187. οἶον] ὅσον R et l. a. in schol.

190. σε μόνον] μόνον σ' B (ut Vesp. 1123, vid. etiam ad Nub. 1047).

186. εἰ μὴ... γε] = ἀλλὰ γε, immo ¹⁾. Cuius generis dicendi origo clare apparet ubi praemissum est εἰ δὲ: *quid aliud nisi...?* ²⁾. Dicitur autem de rebus quae dubitationem nullam admittunt, ita ut miretur is qui interrogatur ex se quaeri quid sit rei.

— ἐκ πονηρῶν] est igitur qualem esse decet futurum reip. gubernatorem, πονηρὸς καὶ ἐκ πονηρῶν ³⁾. Cf. vs. 218.

187. *Quam bene habes ad summum in rep. locum capessendum!* De verbi πάσχειν usu vid. ad Nub. 234, et de voce πράγμασι ad vs. 130.

188 sq. Vocabulum μουσική non musicam tantum artem, quam hodie dicimus, significat nunc ⁴⁾, sed totam institutionem primariam complectitur ⁵⁾, quatenus non ad corpus excolendum pertinet ⁶⁾ sed ad mentem; utriusque autem rei praeceptores erant κισαρισταί ⁷⁾. Vere ἄμουσος igitur καὶ ἀγεννή καὶ ἀναλεύθερον se praestat botularius, qui κισαρίζειν

nesciat, γράμματα autem vix didicerit ⁸⁾.

189. μέντοι] sane, quidem ⁹⁾. Cognatus est particulae usus vs. 168, ubi vid.

189 sq. κακὰ κακῶς] vid. ad Nub. 554.

190. *Non id quod litteras non perdidisti tibi officit, sed quod non omnino eas ignoras.* — Hunc iocum Eupolis triennio post aut suum fecit aut — si non de nihilo perhibebat se Aristophani Equites scribenti operam navasse ¹⁰⁾ — recuperavit; nam etiam Maricas Eupolideus ¹¹⁾ „nihil se ex musicis scire nisi litteras” confitebatur teste Quintiliano ¹²⁾. Quamquam suspicor memoriae errore Quintilianum *Maricam* et *Eupolim* dixisse, cum simillimae fabulae poeta et persona *Aristophanes* et *Isiciarius* fuissent commemorandi; nam alioqui vix poterat fieri quin etiam locum Aristophaneum afferret inter testimonia veterum, quibus demonstrabat grammaticam ac musicam quondam fuisse iunctas.

191 sq. οὐ πρὸς μουσικοῦ] ἔξ' ἑστίν ἀν-

¹⁾ Item Av. 1681 Lys. 943 Thesm. 898 (fr. 645?) Plat. Protag. 310d. — ²⁾ Xen. Oecon. IX § 1 et 18, vid. etiam Cyrop. I 4 § 13 etc. — ³⁾ Ran. 731, vid. etiam ad Ran. 179. — ⁴⁾ Item Ran. 729. — ⁵⁾ τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν (schol.). — ⁶⁾ Hoc enim est τοῦ παιδογρίφου et artis γυμναστικῆς. — ⁷⁾ Vs. 992 Nub. 964; vid. Quintil. I 10 § 17 et cf. Plat. Criton. 50d Lach. 188d. — ⁸⁾ Vid. infra vs. 1238 et Vesp. 959 sq. — ⁹⁾ En dan nog maar. — ¹⁰⁾ Vid. Prolegomena. — ¹¹⁾ De quo vid. ad Nub. 553. — ¹²⁾ I 10 § 18.

ἔ' ἐστὶν ἀνδρὸς οὐδὲ χρηστοῦ τοὺς τρόπους,
ἀλλ' εἰς ἀμαθῆ καὶ βδελυρόν. ἀλλὰ μὴ παρῆς
ἔ' σοὶ διδῶσ' ἐν τοῖς λογιόσιν οἱ θεοί.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

195 πῶς δῆτά φησ' ὁ χρησμός;

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

εὖ, νῆ τοὺς θεούς,
καὶ ποικίλως πῶς καὶ σοφῶς ἠνιγμένος·

(Recitans e volumine:)

„ἀλλ' ὁπότεν μάρψῃ βυρσαίετος ἀγκυλοχῆλης

193. Apte haec non decurrere nisi accedat verbum ἤκειν (vid. Plut. 919 Thuc. II 37 Herodot. VI 57 Eur. Or. 491) viderunt Meineke alii, sed probabilis coniectura non est proposita; prorsus autem dissimilis est brachylogia Ran. 1279 et aliis locis eiusmodi. Equidem frustra et alia tentavi et ἀλλ' εἰ γὰρ ἀμαθῆς καὶ βδελυρός τις, μὴ παρῆς. Itaque nisi intercidit versus, quod vix credo, negligentius haec scripsisse poetam statuendum videtur. Cf. vs. 202.

195. δῆτά] δῆ: τί Meineke.

196. σοφῶς R] σοφῶς V et plerique non recte, nam ἀσαφῆ potius dicenda sunt τὰ ἠνιγμένα (cf. Soph. Oed. R. 439). Eadem lectionis est varietas Ach. 401. || ἠνιγμένος] -να Meineke probabiliter.

197. ἀγκυλοχῆλης] -χῆλης V R et plerique, item vs. 204. Quae apud Homerum quidem (II 428 = χ 302) vera videtur esse forma, *curvirostrum* igitur significans; sed Batrachomachiae poeta, qui caneros dixit ἀγκυλοχῆλας vs. 296, eorum *crura* hoc epitheto pinxit, et nostrum idem voluisse clare docent vs. 205 et Av. 1180; vid. commentarius.

δρός] non convenit viro cultiori, proprie: non est quod ab eo expectari possit¹⁾. Idem fere significat οὐ κατὰ cum accusativo; praeterea vid. infra vs. 202.

193. εἰς ἀμαθῆ καὶ βδελυρόν] haec si sana sunt²⁾, collato vs. 202 vertatur ad stultum impurumque hominem pertinet.

196. ποικίλως] *versute, callide, ornate*³⁾. Oppositum huic adiectivo est τὸ ἀπλοῦν⁴⁾.

197 sq. Aquila serpentem tenens inter deorum portenta saepissime commemo-

ratur inde ab aevo homerico⁵⁾; solet autem ex huiusmodi proeliis victor evadere Iovis ales. At vultur lorarius, qui hominesque deosque nimis diu impune lacessivit, ubi serpentem illum sanguinis avidum arripuerit, eundem eventum habebit illa pugna quem olim habuit aquilae Argivae in draconem Thebanum irruentis impetus⁶⁾.

197. ἀλλ' ὁπότεν] frequens hoc, ut epicum ἀπτὰρ ἐπέει, erat vaticiniorum

¹⁾ Praepositionis idem est usus V. sp. 369, 1014 Thesm. 177 Ran. 534, 540 Plut. 355 Xen. Mem. II 3 § 15 etc. — ²⁾ Vid. annot. crit. — ³⁾ Ut hoc loco, sic vs. 459, 686, 758 Thesm. 438 Soph. Phil. 130 Hesiod. Theog. 511, 521 Herodot. VII 111 Xen. Memor. II 3 § 10 etc. transfertur hoc adiectivum. — ⁴⁾ Vid. e. g. Plat. Conv. 182 a, b. — ⁵⁾ Vid. ad Vesp. 16. — ⁶⁾ Soph. Ant. 112—126.

200

„γαμφηλήσι δράκοντα κοάλεμον αιματοπότην,
 „δὴ τότε Παφλαγόνων μὲν ἀπόλλυται ἡ σκοροδάμη,
 „κοιλιοπάλησιν δὲ θεὸς μέγα κῦδος ὀπάξει,
 „αἰ κεν μὴ πωλεῖν ἀλλᾶντας μᾶλλον ἔλωνται.“

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

πῶς οὖν πρὸς ἐμὲ ταῦτ' ἐστίν; ἀναδιδασκέ με.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

„βυρσαίετος“ μὲν ὁ Παφλαγὼν ἐσθ' οὐτοςί.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τί δ' „ἀγκυλοχῆλης“ ἐστίν;

201. κεν] κα R. || μᾶλλον] om. R.

202. μσ] om. B.

exordium ¹⁾. Excipitur autem gravissimo illo δὴ τότε vs. 199 Av. 985 etc.

— βυρσαίετος] comicum hoc nomen sono revocat vitae communis voces γυπάετον ἀλιάετον et monstrum fabulosum γρυπάετον ²⁾.

— ἀγκυλοχῆλης] epico hoc epitheto ³⁾ pingitur nunc fur et praedator aerarii, qui strictis unguibus ⁴⁾ undique praedam sibi corripit ⁵⁾.

198. γαμφηλήσι] rostro. Apud Homerum leonis equique maxillae sic vocantur ⁶⁾, apud Euripidem ⁷⁾ vero rostrum avium, ut nostro loco.

— κοάλεμον] vox ignotae originis reddit vs. 221. Cimonis avum cognominem κοάλεμον dictum esse propter stultitiam Plutarchus scribit ⁸⁾, Hipponicum eo epitheto designavit Aeschines in dialogo Aspasia ⁹⁾. Daemonis autem alicuius nomen proprium fuisse ex illis locis efficitur.

199. δὴ τότε] cf. vs. 197.

— ἀπόλλυται] de praesentis temporis usu vid. ad vs. 127.

— σκοροδάμη] *puria alliata* ¹⁰⁾. Sed in oraculi verbis ποικίλως ἡγυμίνους non *allis* odor significatur sed multo etiam tetrior ille, quem demagogus a putribus suis coriis recens in senatum inque populi concionem afferre solebat — si comicis credimus.

200. κοιλιοπάλησιν] de voce κοιλία vid. supra ad vs. 160 et ad Nub. 409.

202. πρὸς ἐμὲ... ἐστίν] ad me pertinet. Item Apollodor. fr. 4 πρὸς ἐμὲ γὰρ ἴσται τοῦτ', ἐκεῖνο δ' οὐ, Diphil. fr. 17 τί δαί | τοῦτ' ἴσται πρὸς σὲ τὸν μάγειρον; Phoenicid. fr. 4³ ἀπέτυχον οὐδὲν πρὸς ἐμὲ καταλῦσαι ἰθὺλω, Straton. fr. 1²⁸ ἀλλὰ τί πρὸς ἡμᾶς τοῦτο; et latinum *quid, nihil ad me*. Cf. etiam Nub. 1188 τοῦτ'... οὐδὲν... πρὸς ἔνην τε καὶ νίαν ¹¹⁾.

204. τί — ἐστίν;] *quid — significat?* De voce ἀγκυλοχῆλης vid. ad vs. 197.

¹⁾ Vid. Bacidis oracula Herodot. VIII 77 Pausan. IX 17 § 5, Pythiae Herodot. III 57 VI 77 et noster Av. 967 Lys. 770. Praeterea cf. recentiorum temporum oracula 151, 166, 169 apud Hendessium; vid. etiam Lucian. XLIV § 31. —

²⁾ Ban. 929. — ³⁾ Vid. annot. crit. — ⁴⁾ τοὺς ὄνυχας ἡγκυλωμένους, ut est Av. 1180. —

⁵⁾ Cf. vs. 205. — ⁶⁾ N 200 Π 489 T 394. — ⁷⁾ Ion. 159, 1495. — ⁸⁾ Plut. Cim. 4. —

⁹⁾ Athen. 220 b. — ¹⁰⁾ Vs. 1095 Eccl. 292 Cratin. fr. 143. Cf. γάρων Platon. fr. 198, γάρων Martial. VII 94. — ¹¹⁾ Praeterea vid. supra ad vs. 191 sq. et infra ad vs. 1022.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

αὐτό που λέγει,

205 ὅτι ἀγκύλαις ταῖς χερσὶν ἀρπάζων φέρει.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ὁ „δράκων“ δὲ πρὸς τί;

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

τοῦτο περιφανέστατον.

ὁ δράκων γὰρ ἐστὶ μακρὸν ὃ τ' ἄλλᾳς αὖ μακρὸν
εἶθ' αἱματοπώτης ἔσθ' ὃ τ' ἄλλᾳς χῶ δράκων.

τὸν οὖν δράκοντά φησι τὸν βυρσαίετον

210 ἦδη κρατήσειν, „αἶ κε μὴ θαλφθῆ λόγοις.“

204. αὐτό] τοῦτο vVelsen non recte, sic enim languet που. Vid. commentarius.

207. ὃ τ' ἄλλᾳς Dawes] ἄλλᾳς (ἄλλᾳς) τ' codd.

209. τὸν βυρσαίετον] τοῦ -ίτου Bentley, fortasse recte; vid. commentarius.

210. ἦδη] κύδιαι Götting sine causa; vid. commentarius. || αἶ κε] αἶ κε Meineke ex Etym. M. 732,84 et coll. l. a. vs. 210, quo maior fiat sonorum αἶ κε et αἰκά-λλειν similitudo; sed κα alias non corripitur. || θαλφθῆ] θαλφθῆ vdSande Bakhuyzen probabiliter, vid. tamen commentarius.

— αὐτό που λέγει] καὶ κ' ἄλλος τοι τοῦτο διακρίνει. Nullum profecto interpretem hoc quidem vocabulum requirit, nam ipsum clare indicat quid significet: κνῶσις nimirum *digitis* eum rapinas suas auferre ¹⁾).

206. πρὸς τί;] *quorsum? quid tibi vult?* Item Pac. 45 ²⁾; vid. etiam vs. 219 πρὸς πολιτείαν et Nub. 176, 648 πρὸς τέλματα.

207 sq. Si quis comicum nimium nunc putet in aetatis suae superstitione ridenda, inspiciat v. c. quae Xenophon de ominibus divinitus sibi missis refert ³⁾).

207. Cf. Thesm. 775 ξύλον γί τοι καὶ ταῦτα καὶ ἐκείν' ἦν ξύλον. Neutri autem idem usus est infra vs. 1074.

208. αἱματοπώτης] ἄλλᾳς enim est quae χορδὴ αἱμασίεις dicitur in Sophili fr. 5.

Non *ip̄i v̄ta* tantum *δάφεινος* est terribilis hioce *δράκων* neque mala gramina tantum pastus, sed totus est sanguineus, merum combibit cruorem.

209. Subiecti accusativus praeter morem nunc antecedit accusativum obiecti ⁴⁾). Obscuritas tamen insolito huic verborum ordini non inest, quoniam inde a vs. 197 sqq. scimus qui pugnae eventus fato sit praestitutus.

210. ἦδη] *nunc*, nam alluxit iam dies felicissimus, quem oraculi illud δὴ τότε (vs. 199) portendebat.

— αἶ κε μὴ θαλφθῆ λόγοις] *nisi verba dari tibi sinat*. Poetica dictione ipse Demosthenes nunc utitur, *θάλλειν* autem *deleniendi* vel *exhilarandi* sensu usurpat ⁵⁾). Simillimus est verbi *λατῶν* in

¹⁾ Vid. ad Ran. 1261. — ²⁾ Et fr. 405? — ³⁾ Anab. III 1 § 12 VI 1 § 23. —

⁴⁾ Vid. ad Vesp. 429. — ⁵⁾ Ut Bacchylides fr. 46 Ken., ubi *τομπυς θάλλειν κίαφ*, et fr. 56, ubi *εἰνυμθ θυμὸν θάλλειν* dicitur, neque longe discedit Soph. Ai. 478: *κναταῖσιν ἐλπίσιν θαρμαίνεσθαι*.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τὰ μὲν λόγῳ αἰκάλλει με· θαναμάζω δ' ὅπως
τὸν δῆμον οἶός τ' ἐπιτροπεύειν εἴμ' ἐγώ.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β. (Dem.).

φανλότατον ἔργον ταῦθ' ἔπερ ποιῆς ποιεῖ
τάραττε καὶ χόρδευ' ὁμοῦ τὰ πράγματα
ἔπαντα, καὶ τὸν δῆμον ἀεὶ προσποιῶ,

215

211. In scholiis commemoratur stulta lectio τὰ μὲν λόγια καλεῖ με (ἀντὶ τοῦ κινεῖ, προτρέπεται).

212. ἐπιτροπεύειν εἴμ' B] εἴμ' ἐπιτροπεύειν V et plerique.

213. ταῦθ'] ταῦθ' Lœnting (cf. Vesp. 621 et 767), sed ferri hoc nequit nisi pro ποιῆς legatur πάλαι vel ἀεὶ vel eiusmodi quid; quod necessarium non videtur.

215. Om. B (in fine paginae), post vs. 216 collocat Reifferscheid; unum versum post 215 intercidisse putat Ribbeck (προσποιῶ interpretatus *simula* ...).

recentioribus carminum Homericorum paribus usus ¹⁾; praeterea cf. epicum *θίλγην Φίπυσι* ²⁾).

211. αἰκάλλει] vid. ad vs. 48.

212. ἐπιτροπεύειν] item vs. 426, 949.

213-215. *Res est facillima; satis enim erit si secundum artis tuae praecepta factum facias e rebus publicis et populum verbulis edulces.* — Artis coquinariae vocibus ταραττεῖν χόρδευειν ὑπογλυκαίνειν festive nunc adiunguntur vitae publicae verba τὰ πράγματα et προσποιῶσθαι τὸν δῆμον.

213. ἔπερ ποιῆς] cf. Ach. 560 Lys. 210.

214. Ex Euripidis Heraclidis desumptum esse hunc versum dicit scholion. Quod num recte sit traditum non est cur dubitemus ³⁾; nam nunc quidem in illa fabula non legitur, sed quidni olim fuerit lectus in parte quae post vs. 629 periiit. Nonnihil tamen mutavit noster in afferendis verbis tragici, a quo χόρδευειν verbum omnino est alienum.

— χόρδευ] *minutatim disseca, χόρδευμα* ⁴⁾ sive *περικόμματα* ⁵⁾ e rebus bonique publicis tibi effice. Cf. angl. *to make a mess of...*, gall. *faire un gachis de...*, et vid. Strepisidias verba *ἐκ μου χόρδην τοῖς φροντισταῖς παραθίντων* ⁶⁾. Revera olim *αὐτὸν καταχόρδευσαν* in carcere Cleomenes rex Lacedaemoniorum vesania correptus ⁷⁾; cf. etiam Herodot. III 13 de nefaria Aegyptiorum crudelitate, qui Cambysis legatos *κροουργῶδόν διέσπασαν*, et *κατακροουργῆσθαι* de milite plurimis iocibus confosso dictum Herodot. VII 181.

214 sq. ὁμοῦ... ἔπαντα] *omnia turbans atque permiscens*, ita ut civitas bene ordinata redigatur in molem indiscertam. Cf. Soph. Electr. 715 ὁμοῦ... πάντες ἀναμειγμένοι, Anaxagoreum illud de mundi origine: ὁμοῦ πάντα χρήματα ἦν ⁸⁾.

215. τὸν δῆμον... προσποιῶ] *plebem tibi concilia* ⁹⁾, *tuam fac* ¹⁰⁾, *ἀναλαμβάνω* ¹¹⁾. — Comicum simul nunc spectatoribus in

¹⁾ E. g. *ψ* 598. — ²⁾ α 57 etc., vid. etiam Soph. Trach. 355. — ³⁾ Ad versum 210 scholii verba pertinere suspicatus est vdSande Bakhuyzen, vix tamen probabiliter, cum tragicorum non sit *αὶ κε*. — ⁴⁾ Vs. 315. — ⁵⁾ Vs. 372. — ⁶⁾ Nub. 455 quaeque ad illum versum annotavi. — ⁷⁾ Vid. Herodot. VI 75 et de eo loco Longin. de Sublim. § 31. — ⁸⁾ Anaxag. fr. 1 Plat. Phaedon. 72c etc.; vid. etiam ad vs. 245. — ⁹⁾ Verbo etiam Herodotus I 6 V 71 VI 66 Xenophon de Redit. VI § 3 sic utuntur. — ¹⁰⁾ Terent. Adelph. V 6, 10 Ovid. Art. Amat. II 259. — ¹¹⁾ Vs. 682.

220 ὑπογλυκαίνων ζηματίοις μαγειρικῶς.
τὰ δ' ἄλλα σοι πρόσεστι δημαγωγικά,
φωνή μιαρά, γέγονας κακῶς, ἀγοραῖος εἶ·
ἔχεις ἅπαντα πρὸς πολιτείαν ἃ δεῖ,
χρησιμοὶ τε συμβάλουσι καὶ τὸ Πυθικόν.
ἀλλὰ στεφανοῦ καὶ σπένδε τῷ Κοαλέμφῳ
χάπως ἀμυνεῖ τὸν ἄνδρα.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

καὶ τίς ξύμμαχος

γενήσεται μοι; καὶ γὰρ οἱ τε πλούσιοι

216. μαγειρικῶς Lenting] -κοῖς codd. absurde.

219. Del. Bergk; mihi necessarius videtur.

220. Verba mihi obscura (vid. commentarius). Dubitanter propono *χρόνοι (χ)
τε συμβάλουσι κατὰ (x) τὸ Πυθικόν, et tempora conveniunt secundum oraculum Delphicum:
nempe post coriarium isiciarium venturum praedixit deus. || τα] δὲ Blaydes.

mentem revocare voluisse vocem culinarium δημόν sive ἀδίρεμ vix crediderim, licet infra vs. 954 et Vesp. 40 verborum hic lusus inveniatur; certe verba τὸν δημόν (δημόν) προσποιεῖσθαι verti ἀδίρεμ ἀδίρε, ut iussit Casaubonus, neque linguae indoles sinit neque contextus.

216. ὑπογλυκαίνων ζηματίοις] id quod δημῶν ἀεὶ dicitur Vesp. 699; qualia autem velit verba apparet coll. Vesp. 593 et 666-668. De voce ζηματίοις vid. praeterea ad Nub. 948 et cum verbo ὑπογλυκαίνειν cf. Socratica illa comparatio τῆς ἡγορικῆς cum ὑποποιῶ¹⁾, quae τῷ ἀεὶ ἡδίστῳ θηρεύεται τὴν ἄνοιαν καὶ ἐξαπατᾷ²⁾. Etiam verbum καρυκοποιεῖν vs. 343 huc pertinere non credo.

— μαγειρικῶς] secundum artis tuae praecepta³⁾.

217. Simillima sunt parasiti verba apud Nicolaum⁴⁾, qui nostrum locum

fortasse imitatur: πάντα γὰρ πρόσεισι μοι | ὄσαπερ ἔχων τὸν κάλλοινα δειπνοῦντα δεῖ, | λιμός, ἀπόνοια, τόλμα, γαστριμαργία. — De verbo πρόσεισι (proprius est) vid. praeterea ad Nub. 588⁵⁾.

218. φωνή μιαρά] vox improba⁶⁾. De Cleonis voce vid. supra vs. 137.

— γέγονας κακῶς] = ἐκ πονηρῶν εἶ vs. 186.

— ἀγοραῖος εἶ] vid. vs. 181 et ad Nub. 991.

219. πρὸς] vid. ad vs. 206.

220. χρησιμοὶ... καὶ τὸ Πυθικόν] hendiadyn haec efficiunt⁷⁾ — si sana sunt. Nam quominus discrimen aliquod nunc statuamus⁸⁾ multa prohibent, immo aut nihil significat τὸ Πυθικόν aut χρησιμόν τινα⁹⁾.

221. στεφανοῦ] vid. ad Vesp. 861.

— Κοαλέμφῳ] cf. vs. 198.

222. ὄπως] vid. ad Nub. 489.

¹⁾ Plat. Gorg. 462d sqq. — ²⁾ 464d. — ³⁾ Cf. vs. 376 Ach. 1015 Pac. 1017. — ⁴⁾ Fr. 14¹ sqq. — ⁵⁾ Idem valet ὑπάρχει Thesm. 851, 1013 Eccl. 114 Xen. Conv. VIII 40. — ⁶⁾ Gemeen. — ⁷⁾ Vid. ad vs. 803. — ⁸⁾ Ad Thucydidis II 8 § 2 exemplum, qui λόγια (praesagia valium) et χρησιμούς (decorum oracula) distinguit. — ⁹⁾ Vid. vs. 1229 Soph. Oed. R. 242 et annot. critica.

δεδίασιν αὐτόν ὃ τε πένης βδύλλει λῶός.

OIKETHΣ B (Dem.).

- 225 ἄλλ' εἰσὶν ἱππῆς ἄνδρες ἀγαθοὶ χίλιοι
μισοῦντες αὐτόν, οἱ βοηθήσουσι σοι,
καὶ τῶν πολιτῶν οἱ καλοὶ τε καὶ ἀγαθοί,
καὶ τῶν θεατῶν ὅστις ἐστὶ δεξιός,
καὶ ἐγὼ μετ' αὐτῶν, ᾧ θεὸς ξυλλήψεται.
280 καὶ μὴ δέδιθ'· οὐ γὰρ ἐστὶν ἐξηκασμένους.

227 sq. Del. v Bamberg.

224. βδύλλει] perperam cum verbo βδύλλεσθαι componitur in scholiis, est enim deminutivum verbi βδεῖν ¹⁾, cui similia sunt ἐξαπαύλλειν ²⁾, δγκύλλεσθαι ³⁾, ἡβύλλειν ⁴⁾; vid. etiam βρύλλειν ⁵⁾ et ad Ran. 92. Vehementer reformidare nunc significat ⁶⁾, ut ἐγκροδῖναι Vesp. 627. Verbum redit Lys. 354, composito autem ὀποβδύλλειν utitur Lucianus ⁷⁾; cf. φρεῖται ⁸⁾, ἰρογίνα ⁹⁾, βδύλλεσθαι ¹⁰⁾, ἱεροπυπάζειν ¹¹⁾, πάλλειν ¹²⁾ cum accusativo, et quae minus sunt notabilia: γυγιθῆναι ¹³⁾, ἔχθεσθαι ¹⁴⁾ etc.

226. Equites e familiis nobilibus oriundos odiase Cleonem facile intellegimus, sed peculiarem praeterea intercessisse causam odii, nempe Cleonem, cum ipse esset eques, a sodalibus contumeliose esse habitum, — utpote hominem novum, — postea autem rerum potum desertionis eos insimulasse, quo veterem ulcisceretur iniuriam, perhibebat Theopompus, cuius verba e decimo Philippicorum libro affert scholion: „προηλιακισθεὶς ὑπὸ τῶν ἱππίων καὶ παροξυνθεὶς Κλέων... ἀπετίθη τῇ πολιτείᾳ, καὶ διετίλειπεν εἰς αὐτοὺς κακὰ μηχανώμενος“

κατηγόρησε γὰρ αὐτῶν ὡς λιποστρατούντων¹⁷⁾. Quae fortasse crederem, nisi in scholiis ad Ach. 6 eiusdem Theopompi auctoritate fultas viderem nugas insulas de Cleone ab equitibus rapinarum insimulato vel nescio quomodo spoliato ¹⁵⁾. Itaque haud vana videtur suspicio, etiam in verbis Theopompi, ut Acharnensium fabulae l. l., echo quandam percipi fabulae Babyloniorum.

228. δεξιός] vid. ad Vesp. 1265.

229. ὁ θεὸς ξυλλήψεται] manifeste respicitur Apollinis responsum Lacedaemoniis bellum Peloponnesiacum molientibus datum: κατὰ κράτος πολεμοῦσι νίκην ἴσασθαι καὶ αὐτὸς ξυλλήψεσθαι καὶ παρακαλούμενος καὶ ἔκλιτος ¹⁶⁾. — Paphlagonem pulso flectentur superi ¹⁷⁾.

230-234. Primus ni fallor hunc locum recte interpretatus est Naber, statuens revera ad vitam quam accuratissime expressum fuisse vultum Cleonis, ingentes igitur cacinno excitasse Paphlagonem in scenam prodeuntem, cum nellippos quidem posset fugere quemnam illa larva referret, etiamsi hactenus non suboluisse. Itaque iocose nunc metum

¹⁾ Ach. 256 etc. — ²⁾ Vs. 1144. — ³⁾ Pac. 465. — ⁴⁾ Ran. 516. — ⁵⁾ Eq. 1126. — ⁶⁾ Recte igitur Hesychius βδύλλειν δεδῖναι, τρέμειν. — ⁷⁾ XXXIV § 10. — ⁸⁾ Soph. Ant. 997. — ⁹⁾ Apud Homerum saepius. — ¹⁰⁾ Ach. 586 Eq. 252. — ¹¹⁾ Eq. 680. — ¹²⁾ Pers. I 124. — ¹³⁾ Cratin. fr. 158. — ¹⁴⁾ Enpol. fr. 43. — ¹⁵⁾ De quo loco vid. quae observavi in Prolegomenis. — ¹⁶⁾ Thuc. I 118 § 3, 123 § 1 II 54 § 4. — ¹⁷⁾ Verbum ξυλλαμβάνειν de diis hominum suscepta promotibus usurpatum reperitur etiam Eur. fr. 435 Menandr. 572, cf. συνάπτειν Aesch. Pers. 742.

ὅπο τοῦ δέους γὰρ αὐτὸν οὐδεις ἤθελε
τῶν σκευοποιῶν εἰκάσαι. πάντως γε μὴν
γνωσθήσεται τὸ γὰρ θέατρον δεξιόν.

(Egreditur Paphlago.)

οἴμοι κακοδαίμων, ὁ Παφλαγῶν ἐξέρχεται.

SCENA SEXTA.

Eidem, Paphlago.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

235 οὐ τοι, μὰ τοὺς δώδεκα θεοὺς, χαιρήσεται,
διτὴ ἐπὶ τῷ δήμῳ ξυνόμνυτον πάλαι.
(Poculum cernens quo Demosthenes modo usus est:)
τοῦτι τί δρᾷ τὸ Χαλκιδικὸν ποτήριον;

231. αὐτὸν οὐδεις] οὐδεις αὐτὸν R invito metro.

234. Demostheni continuavit Beer, in codd. est Niciae; Isiciario dabat OFHermann.

235. ΠΑΦΛΑΓΩΝ scribi iussit Dindorf; vid. quae ad personarum indicem annotavi pag. 1 not. 1. In codd. h. l. et per ceteram fabulam dicitur Κλίων.

236. ξυνόμνυτον R] ξυνόμνυτον V et fere omnes; cf. vs. 478.

nescio quem τῶν σκευοποιῶν fingit noster ¹⁾, facete autem admodum Demosthenes postquam dixit *noli timere*, ipse omnium primus terrore percellitur Paphlagone adventante. — Perperam loco nostro abusi sunt vetusti interpretes ad illustrandum Vesp. 1021.

231. ὅπο τοῦ δέους] vid. ad Nub. 835.

232. πάντως] vid. ad Ran. 263.

234. Simillima sunt satyrorum in Euripidis Cyclope verba ²⁾: οἴμοι, Κύκλωψ ὄδ' ἔρχεται τί δρᾶσομεν;

235. οὐ τοι...χαιρήσεται] cf. vs. 828.

— τοὺς δώδεκα θεοὺς] etiam Av. 95 hic numerus magna cum gravitate commemoratur.

237. τί δρᾷ] cf. Eur. Ion. 1014: ὁ δεύταρος δ' ἀριθμὸς δὲν λέγεις τί δρᾷ; ³⁾.

— Χαλκιδικὸν] non e servorum supel-

lectile sed e coena herili hoc poculum modo sumsisse est censendus, quod *argenteum* fuisse efficit Kock ex inscriptionibus ⁴⁾. Verum autem sycophantam inde a primis verbis se praestat Paphlago; nam Chalcidica pocula licet Chalceide ex urbe *Euboica* habeant originem, nomen illud ad *Thraciae* regionem τὴν Χαλκιδικὴν refert, quae et illo tempore omnium in ore erat et frequentius etiam fuit annis sequentibus. Paucis enim mensibus post Equitum fabulam scenae commissam Brasidas oram Thraciae invasit. Itaque τῶν τὰ ἐν Ἐθρακίῃς προιδόντων ⁵⁾ esse Demosthenem Paphlago suspicatur adaspecto poculo Chalcidico, quemadmodum Nicarchus ille in Acharnensibus ⁶⁾ ellychnia cernens Boeoticam aliquam fraudem odoratur.

¹⁾ Cf. μηχανοποιῶς mentio Pac. 174 et vid. ad Nub. 326. — ²⁾ Vs. 193. — ³⁾ Item nos: *wat doet die (dat)... daar?* — ⁴⁾ OIG. 138¹⁰ et alibi. — ⁵⁾ Vid. Prolegom. Vesp. p. XXXII 1. — ⁶⁾ Ach. 916 sqq.

οὐκ ἔσθ' ὄπως οὐ Χαλκιδέας ἀρίστατον.
ἀπολείσθον, ἀποθανεῖσθον, ὦ μαρκατάτω.

(Recedit Isiciarius.)

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

240 οὗτος, τί φεύγεις; οὐ μενεῖς; ὦ γεννάδα
ἀλλαντοπᾶλα, μὴ προδοῖς τὰ πράγματα.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἄνδρες ἱππῆς, παραγένεσθε! νῦν ὁ καιρός. ὦ Σίμων,
ὦ Παναίτι', οὐκ ἔλατε πρὸς τὸ δεξιὸν κέρας;

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

ἄνδρες ἐγγύς· ἀλλ' ἀμύνου καὶ ἐπαναστρέφου πάλιν.

238. ἔσθ' B] ἔσιν V et fere omnes; vid. ad Nub. 214.

239. ἀποθανεῖσθον] ἀπολείσθον B, hinc ἀπολείσθον Meineke (coll. Nub. 1186).

240 sq. Olim in libris quibusdam defuisse dicit scholion.

242 sq. Isiciario tribuit B, in ceteris continuantur Demostheni.

242^b sq. Post scenam haec a choro (coryphaeo) pronunciata esse putabat Kähler, id quod et ego aliquando mihi persuasi; sed abieci hanc opinionem a Zachero admonitus. Quam si quis tueri tamen velit, statuat necesse est Simonem et Panaetium non hipparchos fuisse, — quibus iussa dare quis poterat? — sed phylarchos vel turmarum duces nescio quos.

243. ὦ] καὶ Dindorf (cf. Av. 656 Eccl. 867).

244. ἄνδρες] ἄνδρες codd.

240. Non metu percussus recedit isiciarius, quod putat Paphlago, sed ut equites arcessat, quos in vicinia versari modo audivit.

— οὗτος] vid. ad Vesp. 1.

— ὦ γεννάδα] vid. ad Ran. 179.

241. τὰ πράγματα] *temp.*; vid. ad vs. 180.

242 sq. Simonem et Panaetium hoc anno hipparchos fuisse hinc apparet ¹⁾. Simon autem si idem est de quo in Nubibus et alibi turpissima quaevis praedicantur ²⁾, brevi post Equites actas scelq̄s aliquod commisisse statuendus est. Sed fortasse homonymus aliquis vir nunc commemoratur. Nostrum vero

Simonem esse illum, quem de re equestri scripsisse apparet e Xenophonte ³⁾, satis certum videtur.

243. οὐκ ἔλατε πρὸς τὸ δεξιὸν κέρας] *quin agmine facto dextrorsum vos convertitis ut huc festinetis?* ⁴⁾. — Quoniam per parodum, quae spectatoribus a manu dextra est, more solito orchestram intrant equites, qui in vicinia excubuisse finguntur, dextrorsum convertere se debuerunt eorum turmae, ut iusto agmine equos in theatrum possent adigere. Itaque qui a dextro cornu steterunt iam ducunt agmen, qui a sinistro, cogunt ⁵⁾.

244. ἐπαναστρέφου] cf. Ran. 1102.

¹⁾ Sic recte schol. — ²⁾ Vid. ad Nub. 351. — ³⁾ De Eq. 1 § 3, 11 § 6. — ⁴⁾ De voce ἔλατε vid. Nub. 1298 et infra vs. 608. — ⁵⁾ Alienus hinc est Av. 353.

245 ὁ κονιορτὸς δῆλος αὐτῶν ὡς ὀμοῦ προσκειμένων.
ἀλλ' ἀμύνου καὶ δίακε καὶ τροπήν αὐτοῦ ποιοῦ.

(Reversus Isiciarius coniunctim cum Demosthene Paphlagonem adoritur dum orchestram intrat chorus.)

PARODUS CHORI.

(vs. 247—332.)

(Chorus e viginti quatuor equitibus compositus orchestram per aditum dextrum intrat in duas turmas divisus.)

SCENA SEPTIMA.

Eidem, Chorus.

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ (Simon)

priorem chori partem ducens.

(ad Isiciarium:)

παῖε παῖε τὸν πανοῦργον καὶ ταραξιπρόστρατον
καὶ τελώνην καὶ φάραγγα καὶ Χάρυβδιν ἀρπαγῆς

245. Isiciario an sit dandus dubito.

248. φάραγγα] φάλαγγα V (quod tuetur Ziolski, *araneam venenosam* interpretatus), φάραγγα Suidas s. v. *παῖσι* (at φάρυγα Attica est forma).

245. ὡς ὀμοῦ προσκειμένων] *ut proxime instantium*. Adverbium ὀμοῦ nunc idem fere valet quod ἰγγύς, sed fortius est, nam proprie de iis qui se contingunt dicitur¹⁾; cf. verba in re militari praesertim usitatissima ὀμοῦ γίνεσθαι²⁾ et ὀμοῦ εἶναι epicumque ὄμαδος. Verbum πρόσκεισθαι (τινι) passim ita usurpatur³⁾; idem Av. 1018 ἰγγύς ἰπικεῖσθαι dicitur, item infra vs. 252, ubi vid.

247. Cf. Ach. 282.

— ταραξιπρόστρατον] cf. adi. ταραξικάρδιος⁴⁾ et Neptuni epitheton ταραξίππος⁵⁾, et de verbo ταραττεῖν vid. ad vs. 251.

248. τελώνην] cf. vs. 307 et Xenonis

comici de Oropiis versiculus: πάντες τελῶναι, πάντες εἰδὴν ἀρπαγῆς.

— φάραγγα καὶ Χάρυβδιν] *gurgitem et voraginem*. Sic apud Horatium⁶⁾ homo, qui „quicquid quaesierat ventri donabat avaro”, dicitur *barathrum macelli*. Vox φάραγξ de montium praeruptis usurpatur⁷⁾, Χάρυβδις⁸⁾ autem ἀρπαγῆς est imago cuius perspicua cui notus est Homerus, et saepius iambographis et comicis adhibita. Sic hominem gulosum *πονηχάρυβδιν* dixit Hipponax⁹⁾ eiusque exemplum secutus Cratinus¹⁰⁾ *γαστροχάρυβδιν*, muliercula temulenta a nescio quo *μεθυσοχάρυβδις* vocata est¹¹⁾ et ipsam Charybdim aviditate vincere

¹⁾ Vid. ad vs. 214 sq. Etiam Pac. 513 fr. 542 Soph. Ant. 1180 etc. sic est usurpatum. — ²⁾ Etiam Thesm. 572. — ³⁾ Vs. 761 Vesp. 142 Eur. Iph. Taur. 325 Herodot. IX 57, 61 Thuc. IV 83 § 2, 125 § 3, 127 § 1 Xen. Hell. IV 6 § 8 etc. — ⁴⁾ Ach. 315. — ⁵⁾ Pausan. VI 20 § 18. — ⁶⁾ Epist. I 15, 31. — ⁷⁾ *Schlucht*; vid. Aesch. Prom. 15 Eur. Cycl. 668 etc., Eubul. fr. 75¹¹⁾. — ⁸⁾ *Schlund*. — ⁹⁾ Fr. 85. — ¹⁰⁾ Fr. 397. — ¹¹⁾ Com. adesp. fr. 1077.

250 και πανοῦργον και πανοῦργον· πολλάκις γὰρ αὐτ' ἐρῶ,
 και γὰρ οὔτος ἦν πανοῦργος πολλάκις τῆς ἡμέρας.
 ἀλλὰ παῖε και δῖωκε και τάραττε και κύκα
 και βδελύττου, και γὰρ ἡμεῖς, και ἐπικείμενος βόα.
 εὐλαβοῦ δὲ μὴ ἐκφύγη σε· και γὰρ οἶδε τὰς δόους
 ἄσπερ Εὐκράτης ἔφρευεν, — εὐθὺ τῶν κυρηθίων.

250. τῆς ἡμέρας] χάσημέραι Zacher infelicitèr.

254. ἔφρευεν Suidas s. v. εὐλαβοῦ et τὰς δόους οἶδεν] ἔφρευεν codd.; Blaydes ποτ' ἔφρευεν (malim certe τότ' ἔφρευεν, ut de nota aliqua re fiat sermo; sed vid. commentarius).

dicatur meretrix apud Anaxilaum ¹⁾, verbum autem ἐκχαρυβδῖσαι festive inductum vitae communis voci ἐπιταῖν aliquando substituit Pherecrates ²⁾. Ioculari scilicet musae propria est huiusmodi cavilla; oratores vero Cicero admonet ³⁾ ne longius ducta comparatione *tyrtim patrimonii* dicant vel *charybdam bonorum*, praestare enim *patrimonii scopulum et bonorum voraginem*. Quamquam et ipse, cum Antonius bona Pompei sub hasta venundata coemisset, — vel, ut ipse Cicero dicit, „in Magni copias se subito ingurgitasset“, — *quae Charybdis iam vorax!* declamavit ⁴⁾.

249. Verborum hac repetitione animus commotus apud tragicos non raro significatur ⁵⁾.

251. τάραττε και κύκα] certam quandam societatem haec verba inierunt, saepem enim sic iuncta inveniuntur ⁶⁾. Quamquam etiam solum *ταράττειν* fre-

quenter usurpatur ⁷⁾, item solum *κύκάν* ⁸⁾. Cum toto versu cf. Nub. 1508.

252. βδελύττου] vid. ad vs. 224 et de ipso verbo ad Ach. 586.

— ἐπικείμενος] verbi usus non rarus ⁹⁾, cf. *ἔγκλισθαι* ¹⁰⁾ et *πρόσκεισθαι* ¹¹⁾ et frequentissimum illud *ἐπιπίπτειν*.

253 sq. *Novit enim vias salutis in quas Eucrates ille conicere se solebat* ¹²⁾, — ἐν γὰρ ἀγορῇ και οὔτος *τίθραπται* ¹³⁾ και ἐκείνος ἦν *τεθραμμένος*. De voce *δοοῖς* vid. vs. 291, de *Eucrate* ad vs. 129, cum toto loco cf. vs. 390.

254. εὐθὺ τῶν κυρηθίων] *recta in forum*; vid. ad Nub. 162. Vocem τὰ κυρηθία fori nunc *partem* ¹⁴⁾ significare, ubi venundabantur *furfures* ¹⁵⁾, vidit Bergk ¹⁶⁾. Verba autem ex *Babyloniorum fabula* ¹⁷⁾ ἐννοῦναι με φεύγειν οἰκάδε et εἰς ἄχουα και χροῦν huc facere, Eucratem igitur in illa fabula fuisse derisum, ingeniosa Kockii est suspicio ¹⁸⁾.

¹⁾ Fr. 224, ^{1b)}. — ²⁾ Fr. 95. — ³⁾ De Orat. III § 163. — ⁴⁾ Philipp. II § 67. — ⁵⁾ Vid. Aesch. Choeph. 875 sq. Eum 1014 Soph. Phil. 1019 Eur. Andr. 943 Phoen. 1337 et ad Ran. 1336. Cf. etiam Eur. Hipp. 664—666. — ⁶⁾ Vs. 692 Ach. 688 Pac. 320, 654 Aesch. Prom. 994 Cratin. iun. fr. 7³. — ⁷⁾ Vs. 66 Verp. 1285 Pac. 266 alibi, vid. etiam infra vs. 840. — ⁸⁾ Vs. 363 Pac. [270] Lys. 489, 491. — ⁹⁾ Vs. 266 Vesp. 1285 Av. 1018 Lys. 1142. — ¹⁰⁾ Ach. 309. — ¹¹⁾ Supra vs. 245. — ¹²⁾ Imperfectum obstat quominus cum Muellero Struebingio vertamus: „er hat sich ins Privatleben, in seine Mühlenwirthschaft, zurückgezogen“ (Aristoph. u. die hist. kritik p. 583). — ¹³⁾ Vid. vs. 293. — ¹⁴⁾ De quo notissimo genere loquendi vid. vs. 307 et 1375 et ad Nub. 1065 Ran. 1068. — ¹⁵⁾ Vel potius *farina*, τὰ ἄλφαιτα vs. 857. — ¹⁶⁾ Reliq. p. 355. — ¹⁷⁾ Fr. 75 sq. — ¹⁸⁾ Vid. ad vs. 129.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

255 ὃ γέροντες ἡλιασταί, φράτερες τριαβόλου,
οὕς ἐγὼ βόσκω κευραγῶς καὶ δίκαια καὶ ἄδικα,
παρὰβροηθεῖθ', ὡς ὑπ' ἀνδρῶν τύπτομαι ξυνωμοτῶν.

ΗΓΕΜΩΝ ΤΟΥ ΗΜΙΧΟΡΙΟΥ Β (Panaetius).

ἐν δίκῃ γ', ἐπεὶ τὰ κοινὰ πρὶν λαγεῖν ... κατεσθλείς,
καὶ ἀποσυνκάζεις πιέζων τοὺς ὑπευθύνους, σκοπῶν

260 ὅστις αὐτῶν ὁμός ἐστιν ἢ πέπων † ἢ μὴ πέπων †.

255. φράτερες] φράτορες codd.

259. ὑπευθύνους] ἀπηκόους vHerwerden; sed ab hac voce in designandis suis sociis caute abstinere Athenienses (cf. Pac. 639); Peloponnesiorum est ita loqui (vid. Thucyd. V 96 III 13 § 6 etc.).

260. Versus manifeste corruptus; vix enim prosunt quae ad lectionem traditam tuendam attulit Vahlen: Eur. Or. 441 Ar. Lys. 128 Aesch. Sept. 197. Si iure suspicor glossema esse μὴ πέπων ad ὁμός pertinens, iusto audacior non est coniectura *καὶ μαλθακός. In voce ὁμῶ inesse vitium aliquando putabam, *ὅστις αὐτῶν

255. A suis nunc sociis heliastis, quos mercede nuper aucta ¹⁾ devinctissimos sibi habere se putat, opem petit Paphlago. Sic in Vespis ²⁾ heliasta ad incitas redactus Cleonem implorat. Cum locutione autem φράτερες; τριαβόλου cf. Plut. 508, ubi duo senes vocantur ξυνδιασώτα τοῦ ληστῆν καὶ παραπαλεῖν.

256. βόσκω] vid. ad Nub. 331 Vesp. 313. Cleon μισθὸν πορίζων διατρέφει τὸν δῆμον ³⁾.

— καὶ δίκαια καὶ ἄδικα] vid. vs. 800 et ad Nub. 99.

258. Si magistratus esses, non ita grave videretur delictum, quod ἀμφοῖν τοῖν χερσὶν μυστιλῆ τῶν δημοσίων ⁴⁾, nam tralaticium id est; sed quod privatus homo furaris, id ne ferendum quidem ⁵⁾. Praeter expectationem pro διοικεῖς similive verbo nunc dictum est κατεσθλείς. De voce ἐν δίκῃ γε vid. ad Nub. 1379.

259. ἀποσυνκάζεις] verbum hoc, quod sono suo sycophantarum artes in mentem revocat spectatoribus ⁶⁾, propriam *ficos legendi* significationem obtinet Av. 1699, facili autem transitu ⁷⁾ ad *temperandi* notionem transfertur ⁸⁾.

— πιέζων] leni digitorum pressu rusticici efficiunt ficos sintne plenae atque maturae an immites vel cassae. Sic Paphlago eos qui magistratum nuper deposuerunt pertemptat et explorat, missos autem facit τοὺς ὁμοὺς sive viros feroces et constantes, sed homines mites et imbelles eosdemque divites praedam suam facit atque πιέζει, ut ab ipso *λιούμμενοι* amplis largitionibus salutem emanat. Simili metaphora usus nescio quis puellas *δρουπετεῖς* sive maturiores *ταῖς ὀποκαρθένοις* ⁹⁾ καὶ *σιυφραις* opponit ¹⁰⁾.

— ὑπευθύνους] vid. Ach. 938 Vesp. 102 et infra vs. 825.

¹⁾ Vid. Vesp. Prolegom. p. XV sq. — ²⁾ Vs. 197. — ³⁾ Vid. vs. 804, 905, 1019, 1078 sq. — ⁴⁾ Vs. 827. — ⁵⁾ Sic recte, ut arbitrator, locum interpretatus est Zacher. — ⁶⁾ Vid. ad Nub. 880 Vesp. 145. — ⁷⁾ Quem ostendit fr. com. adesp. 766 *κατάπερ ὀπωρίζοντες; ἂν τοὺς Ἀττικοὺς δλύνθους | βλιμάζομεν.* — ⁸⁾ Vid. Stratt. fr. 3. — ⁹⁾ *Demi-vertiges.* — ¹⁰⁾ Ar. fr. 141.

- 264 καὶ σκοπεῖς γε τῶν πολιτῶν ὅστις ἐστὶν ἀμνοκῶν
 265 πλούσιος καὶ μὴ πονηρὸς καὶ τρέμων τὰ πράγματα.
 261 κῆν τιν' αὐτῶν γυνῆς ἀπράγμον' ὄντα καὶ κεκηνότα,
 262 καταγαγῶν ἐκ Χερρονήσου, διαλαβῶν ἀγκυρίσας,
 263 εἴτ' ἀποστρέψας τὸν ὄμιον αὐτὸν ἐνεκολήβασας.

πλήρης ἐστὶν εἰ πίπων ἢ μὴ πίπων conciciens, sed vid. comm.; Kock pro μὴ πίπων coniecit μηδέπω (coll. Alex. fr. 175), OSchneider μὴ ἐκπίπων, sed utrumque languet.

264 sq. Post vs. 260 collocavit Brunck; post vs. 258 collocabat GHermann, del. Zacher. — In vulgata lectione ὑπεύθυνος; aliquis e Chersonneso nuper abductus esse dicitur, quod ferrī nequit, quoniam lege cautum erat ne magistratus urbe excederent ante rationes redditas (Aeschin. III § 21).

264. σκοπεῖς] σκοπεῖς Meineke, πίπεις vel ξυρεῖς (coll. Lys. 685 Lucian. LXIX § 14) Kock.

261. τιν' αὐτῶν] τιν' ἄνδρα Teuffel, τιν' ἀστῶν Tucker, ξῖνον που Blaydes, κῆν τιν' αὐτῶν γυνῆς τῶν ξένων ἀπράγμον' ἀνακεκηνότα Kock. || ἀπράγμον' ὄντα] ἀπράγμονα (om. ὄντα) R.

262. διαλαβῶν Casaubonus] διαλαβῶν codd. || ἀγκυρίσας] ἠγκυρίσας Brunck.

263. ἐνεκολήβασας Bentley ex Hesychio] ἐν(ἀν-)εκολήβασας codd.

264. καὶ... γε] atque adeo ¹⁾. — Quid quod omnes cives lustrat ista tua avaritia. — ἀμνοκῶν] ovinam imbecillitatem ²⁾ significat hoc participium aliunde ignotum et terminationis obscurae.

265. μὴ πονηρὸς καὶ τρέμων τὰ πράγματα] χρηστὸς τις καὶ γενναῖος καὶ μὴ πολυπράγμων. Cf. Ach. 494, de voce πονηρῆ autem vid. ad Ran. 179 et de voce πράγμασι ad Vesp. 1392 ³⁾.

261-263. ἦν... γυνῆς... ἐνεκολήβασας] vid. ad Ran. 1068.

261. ἀπράγμονα] vid. ad Nub. 1007 Vesp. 1040 Ran. 238.

— κεκηνότα] *stupidum*. Vid. ad vs. 651.

262. Manifestum est certam aliquam litem spectatoribus nunc in mentem revocari; de civibus autem quoniam sermo est, *divitem* aliquem *cleruchum*, cui in Chersonneso, *χώρα πολυφορωτάτη* ⁴⁾, agri contigissent, significari intellegimus. Con-

ferri potest Vesp. 281, ubi item sermo fit de lite clerucho aut peregrino cuidam intentata; ibi tamen non certus quidam homo respicitur sed de ficto casu loquitur chorus. Cf. etiam Av. 1421 ⁵⁾.

— καταγαγῶν] Athenas in urbem peregrinam postquam deduxisti (evocasti).

262 sq. διαλαβῶν κτλ.] e palaestra desumpta sunt haec verba, ut alia multa ⁶⁾. Est enim *διαλαβεῖν* id fere quod *μίσον ἔχειν*: *comprehensum tenere* ⁶⁾, verbum autem *ἀγκυρίσαι* ⁷⁾ *ingeniculare* videtur vertendum. Luctatorem adversarii humerum *ἀποστρέφοντα* ut in tergum eum deiciat ⁸⁾ refert clarissima imago marmorea, quae Florentiae asservatur ⁹⁾. *Ἐγκοληβάσαι* denique quid significet nescimus ¹⁰⁾, nisi quod e palaesticis verbis hoc quoque esse apparet ¹¹⁾.

263. εἴτα] vid. ad Nub. 624.

¹⁾ Vid. vs. 826 et ad Ran. 49. — ²⁾ Cf. Nub. 1203. — ³⁾ Cf. etiam Ach. 494. — ⁴⁾ Xen. Hell. III 2 § 10. — ⁵⁾ Vid. vs. 481 et ad Nub. 551. — ⁶⁾ Vid. ad Ran. 469 et cf. Herodot. I 114. — ⁷⁾ Quod fortasse etiam Eupolis fr. 262 adhibuit. — ⁸⁾ Cf. Soph. Oed. R. 1154 Ar. Pac. 279 Plat. Rep. 405c. — ⁹⁾ Quod observavit Zacher. — ¹⁰⁾ Apud Hesychium perperam intellegitur *devorare*. — ¹¹⁾ Vid. Lobeck ad Phrynich. p. 79, qui Nub. 552 idem *κολετρῶν* dici suspicatur.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

- 266 ξυνεπίκεισθ' ὁμῆϊς; ἐγὼ δ', ἄνδρες, δι' ὁμᾶς τύπτομαι,
ὄτι λέγειν γνώμην ἔμελλον ὡς δίκαιον ἐν πόλει
ἰστάναι μνημεῖον ὁμῶν ἔστιν ἀνδρείας χάριν.

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

- 270 ὡς δ' ἀλαζών! ὡς δὲ μάσθλης! εἶδες οἶ' ὄπερχεται
ὥσπερ εἰ γέροντας ἡμᾶς καὶ κοβαλικεύεται;

ΗΓΕΜΩΝ ΤΟΥ ΗΜΙΧΟΡΙΟΥ Β.

ἀλλ' ἐὰν ταύτη γε τείνη, ταυτηὶ πεπλήξεται·

266. Interrogationis signum scripsit Casaubonus. || ἄνδρες] ἄνδρες R.

267. ἔμελλον] ἔλεγον V² R.

268. ἰστάναι Elmsley] ἰστάναι codd.; cf. Pac. 1249.

269. δ'] del. Kock.

270. ἡμᾶς] om. R, ὄντας Cobet (cf. Ach. 222). || καὶ] inseruit Toup (versus initio addebat Bentley), dein interrogandi signum e fine versus 269 in huius versus finem transtulit; quae necessaria est correctio, ne verbo ὄπιναι desit obiectum. || κοβαλικεύεται Cobet] ἔκκοβαλικεύεται codd., quod e κ'κοβαλικεύεται natum est vitium.

271 sq. Alterius hemichorii duci tribuit Kock.

271. *γε τείνη] γε νικᾷ codd., at vincendi verbum hinc alienum esse observavit Schütz, de fuga enim vel de clade agitur potius; Halbertsma γ' ὄπιναι, Blaydes γε νεύση (vel φέρηται vel alia), Zacher τρίπηται.

266. ξυνεπίκεισθε] vid. ad vs. 252.

267. ἐν πόλει] in arce; vid. ad Nub. 69.

268. ἀνδρείας] strenui facinoris nuper editi, de quo vid. vs. 595 sqq. — Athenienses nuper in arce dedicaverant Victoriae signum aereum in memoriam expugnatae Sphacteriae ¹⁾. Quam rem spectatoribus iocose in memoriam revocans Paphlago etiam equitibus virtutis monumentum in arce collocandum nunc promittit; hos enim in agro Corinthio nihilo minora nuper edidisse facinora aut putat Aristophanes aut putare se simulat.

269. ὡς δ'] item vs. 397 Lys. 80, vid. etiam Ach. 7 etc.

— μάσθλης] vid. ad Nub. 449.

— οἶα] vid. ad vs. 367.

— ὄπερχεται] vid. ad vs. 47.

270. Cf. Ach. 687 sq.

271 sq. *At istac* (i. e. in isicioarium et Demosthenem) *si impetum fecerit, istic profligatus iacebit; hac vero si pugnae subducere se conatus fuerit, nostris* (nostrorum equorum) *cruribus impinget*. — Verbum τείνη ²⁾ conferatur cum Ran. 1101, ubi de Aeschylis in Euripidem impetu dicitur τείνειν βιαιώς. — Scholia ταύτη interpretantur πύξ ³⁾; sic tamen neque pronominis ὄπτος usum intellego neque adverbii δευρι oppositionem. Kock ad ταύτη mente supplet τῇ πάλη, sed neque ταυτηὶ neque δευρι sic posse explicari recte observat Sobolewski ⁴⁾.

¹⁾ Pausan. IV 36. — ²⁾ Si recte sic scripsi. — ³⁾ Item vHerwerden: *hac dextra*. — ⁴⁾ Synt. p. 24.

ἦν δ' ὑπεκκλίην γε δευρί, πρὸς σκέλος κυρηβάσει.
(Undique pugnis pedibusque repulsus cedit Paphlago.)

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(alta voce:)

ὦ πόλις καὶ δῆμ', ὄψ' οἶων θηρίων γαστρίζομαι!

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

καὶ κέκραγας, ἔπερ ἀεὶ τὴν πόλιν καταστρέφει;

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

275 ἄλλ' ἐγὼ σὲ τῇ βοῇ ταύτῃ γε πρῶτα τρέψομαι.

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

ἄλλ' ἐὰν μὲν τόνδε νικᾷς τῇ βοῇ, τήνελλά σοι

272. Virgulum ante *δευρί* collocabat Bernhardy. || πρὸς σκέλος] πρόσκελος V¹, τὸ σκέλος B.

274. Isiciario dedit Ribbeck; in codd. est Chori, lacunam autem ante hunc versum indicabat Sauppe, duos versus nunc (ut vs. 276 sq.) choro datos fuisse ratus. Sed cum bene cohaereat textus traditus, nullam huiusmodi responsionem huic loco inesse arbitror, Isiciarii autem esse hunc versum officio e responso Paphlagonis. || καὶ] ὡς vHerwerden. || ἔπερ Kock] ἔσπερ vel ἔσπερ (vid. ad Nub. 1226) codd. || καταστρέφει R (cf. Vesp. 1092)] -φεις cett.

275. Versum Paphlagoni (Cleoni) reddidit Sauppe; in codd. est Isiciarii. || σὲ] in codd. est encliticum.

276. μὲν τόνδε Porson] μέντοι γε codd. || τήνελλά σοι Kock] τήνελλος εἰ codd., τήνελλ' ἴσσι Porson, τήνελλάσσι Meineke.

272. ὑπεκκλίην] cf. Aeschin. I § 176 ὑμῆτερον ἔργον ἔσει... μηδαμῇ παρακλίειν αὐτὸν ἔαν.

— πρὸς σκέλος] omittitur articulus ut in simili locutione ποτὶ πύγαν ἔλλομαι¹⁾.

— κυρηβάσει] verbum alibi non obvium apud Hesychium et Photium componitur cum verbo *κυρίτειν arietare*²⁾, et eiusmodi quid requiritur sane. Vocem autem *κυρήβια* supra vs. 254 lectam cum hoc verbo cohaerere non suspicari difficile est. Cratinus *κυρηβάσασθαι* sensu τοῦ διαμάχασθαι dixisse fertur in lexicis vet.³⁾, et ibidem affertur vox *κυρηβάτης* vel *κύρηρος conviciator*.

273. Θηρίων] cf. Nub. 184 Vesp. 448 Av. 87, 93 Plut. 439.

— γαστρίζομαι] i. e. τύπτομαι εἰς τὴν γαστέρα⁴⁾.

274. καὶ κέκραγας] *eliämme clamas?*⁵⁾. — Particula *καὶ* ubi sic usurpatur, accedere solet pronomem vel adverbium interrogativum⁶⁾.

275. ταύτῃ] *ista de qua tu tam contumeliose loqueris*. Cf. vs. 97.

276. τήνελλά] haec vox ad citharae sonum imitandum ab Archilocho est ficta⁷⁾. Nunc autem ea significatur equites laeto cantico celebraturos isiciarium, si victoriam reportaverit⁸⁾.

¹⁾ Lys. 82. — ²⁾ *Rammeien*, Aesch. Pers. 310 Plat. Gorg. 516a Rep. 586b. — ³⁾ De quo medii usu vid. ad vs. 900. — ⁴⁾ Vid. vs. 454 Vesp. 1529 et ad Nub. 549 sq. — ⁵⁾ *Schreeuwen óók nog?*! — ⁶⁾ Vid. ad vs. 342. — ⁷⁾ Schol. Pind. Ol. IX 1; vid. Ach. 1227 sqq. Av. 1764 et ad Ran. 1285—1295. — ⁸⁾ Nos: *dan hoeeze voor u!*

ἦν δ' ἀναιδεία παρέλθη σ', ἡμέτερος δ' πυραμοῦς.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

τουτονὶ τὸν ἄνδρ' ἐγὼ ἐνδείκνυμι, καὶ φήμ' ἐξάγειν
ταῖσι Πελοποννησίων τριήρεσι... ζωμεύματα.

277. παρέλθη σ' Bergk, et sic M] παρέλθης codd. cett.

278. ἐνδείκνυμι lemma scholii] δεικνυμι codd.

277. παρέλθη] vid. vs. 56.

— ἡμέτερος δ' πυραμοῦς] iocose sic dicebatur pro *ἡμετέρα ἴσιν ἢ νίκη* vel *ἡμέτερόν ἴσιν τὸ νικητήριον*¹⁾ vel *ὁ στίφανος*²⁾. Item de se et Euripide Mnesilochus³⁾: τοῦ γὰρ τεχνάζειν ἡμέτερος δ' πυραμοῦς. Nempe *περμάτιόν τι* hoc erat, quod *νικητηρίων* loco in conviviis interdum esse propositum testatur Callipus⁴⁾: ὁ διαγρυνήσας πυραμοῦντα λήμνεται. E sesamo fuisse confectum, fortasse autem eundem esse qui *σησαμίτης* (ἄρτος) dicebatur, e Tryphonis auctoritate perhibet Athenaeus 114b, *ἐκ πυρῶν πεφωσμένων καὶ μίλιτι δεδευμένων* fiebat secundum Iatrolem⁵⁾ et scholion h. l.

279. ζωμεύματα] i. e. *κρεῖδ' ἐζωμευμένα*⁶⁾. Ridicule Paphlago praeter expectationem iacit verbum ex sua arte petitum, quod sono revocat vocem navalem *ζυγάματα*⁷⁾. Sunt autem *ζυγάματα iugamenta*, trabes ad transtra opinor ceteraque navium interiora construenda idoneae; qualia *τῶν ἀπορρήτων ἐξάγειν* fuisse⁸⁾ per se intellegitur. Itaque simillimum est hoc crimen verbis Pisandri Andocidem⁹⁾ insimulantis: *ἄνδρες βουλευταί, ἐγὼ τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐνδείκνυμι ὑμῖν <ὡς> οἷόν τε εἰς τοὺς πολεμίους εἰσάγοντα καὶ κωπίας*¹⁰⁾. — Non aliter interpretati sunt veterum grammaticorum quidam¹¹⁾;

quamquam alii (*sturrat et*) *picem* ad rimas navium vietarum explendas intellegebant¹²⁾, alii denique *ὑποζώματα* significari statuebant, idque minime absurde, licet explicatio quam equidem protuli metro magis commendari mihi videatur. Nempe naves longae funibus quaternis praecingebantur¹³⁾, qui *σύνδεσμος πᾶσαν τὴν περιφορὰν συνέχων*¹⁴⁾ efficiebat ut fluctuum pulsus, remigii tremorem, rostri navem hostilem ferentis concussionem melius durare possent navis iuncturae nec tam facile rimas ducerent. Ingens autem illa Philopatoris navis¹⁵⁾, quae cubituum erat CCLXXX in longitudinem, XXXVIII in latitudinem, munita erat duodecim cingulis cubituum sexcenorum. Quales funes cum crassi essent admodum, satis magno constabant, nam draçmarum paene quingentarum erant singularum triremium *ὑποζώματα*¹⁶⁾. Onerariae autem iis uti non solebant, sed interdum nautae procella occupati navigium suum *ὀπίσωσαν*¹⁷⁾, si *sine illis funibus aequor impetiosius viâ durare posse* videretur¹⁸⁾. Hoc est quod dicitur *munire latus*¹⁹⁾. Perperam vero in Thucydidis verbis²⁰⁾, *Coreçraeos ζεῦσαι τὰς παλαιὰς ναὺς ὥστε πλοῖμους εἶναι καὶ τὰς ἄλλας ἐπισκευάσαι* referentis, fuit²¹⁾ qui *ζεῦσαι* interpreta-

¹⁾ Vs. 1253. — ²⁾ Soph. Philoct. 841. Cf. etiam vs. 108. — ³⁾ Thesm. 94. — ⁴⁾ Fr. 1 (Athen. 668c). — ⁵⁾ Ibid. 647b, si recte illum locum interpretor. — ⁶⁾ Fr. 591. — ⁷⁾ Simillimo ioco noster indulsit vs. 1185. — ⁸⁾ Vid. ad Ran. 362 et 364. — ⁹⁾ II § 14. — ¹⁰⁾ Cf. Ach. 552. — ¹¹⁾ *ξύλα τῶν ναῶν*. — ¹²⁾ *κηρόν καὶ πίσσαν*. — ¹³⁾ Cf. Vitruv. X 15 (21) § 6. — ¹⁴⁾ Plat. Rep. 616c, vid. etiam Leg. 945c. — ¹⁵⁾ Athen. 203c. — ¹⁶⁾ Böckh Staatsh. I³ p. 139. — ¹⁷⁾ Act. Apost. XXVII § 17. — ¹⁸⁾ Hor. Carm. I 14, 6 sq. — ¹⁹⁾ Ovid. Metam. XI 485, vid. Peerlkamp ad Hor. l. l. — ²⁰⁾ I 29. — ²¹⁾ Göller.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

280

ναί μὰ Δία καὶ ἔγωγε τοῦτον, ὅτι κενῆ τῆ κοιλλῆ
εἰσδραμῶν εἰς τὸ Πρυτανεῖον, εἶτα πάλιν ἐκθεῖ πλέα.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

νῆ Δί', ἐξάγων γε τὰ πόρρηθ', ἅμ' ἄρτον καὶ κρέας,
καὶ τέμαχος, οὗ Περικλέης οὐκ ἤξιώθη πάποτε.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(voce altissima:)

ἀποθανεῖσθον αὐτίκα μάλα.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(voce etiam altiore:)

285

τριπλάσιον κερράζομαι σου.

282. ἐξάγων Porson] ἐξαγαγών codd. metro et sententia adversantibus (cf. v. l. Nub. 1213). || τὰ πόρρηθ' non recte Bothe hoc interpretabatur τοὶ ἀπόρρητα, constanter enim in hac locutione additur articulus, quoniam agitur de certis quibusdam rebus, quae lege nominatim erant indicatae. || κρέας] κρέα B et schol.

retur ἀποζῶσαι, est autem rimas sturpa explere vel i. u. emendare naves, ὑπεζωμῆναι autem naves longae omnes erant semper¹⁾.

280 sq. Etiam Paphlago „ἐξάγει” ζωμύματα, nam e Prytaneo quotidie exportat cibos, quibus ventrem suum insatiabilem publico sumtu implevit. — Honoris illius Cleoni ante paucos menses decreti passim per fabulam fit mentio²⁾. Quo magis autem gloria, quam Sphacteria capta demagogo pepererat, in ridiculum detorqueatur contemtuque mergatur, αἰτησις illa ita commemoratur ut dixeris Cleonem nunc demum in tempestiva civium liberalitate iustas cenas esse adeptum, antea esurientem. „Olim satis erat”, — sic fere comici mentem reddere mihi videor, — „satis erat isti opificio polenta vesci cum servis

ceteraque plebecula: — nunc paniculi ei offeruntur, tamquam tenerae puellulae. In opsonium autem cepae caput alliive aliquid olim sufficiebat lurconi, qui carnibus nunc se ingurgitans festos agit quotquot annus habet dies. Pisces olim ne delibabat quidem, nisi forte maenas vilemve sepiam: nunc quicquid ex Ponto advehitur, quicquid insulae Asiae ferunt, ei praesto est, quo liquet guttur post infinitos clamores raucum” — καὶ οὐ δημοτικὸν γε τοῦτο ὄρεῖ τοιαῦτα φιλῶν³⁾.

281. εἶτα] vid. ad Nub. 624.

282. τὰ ἀπόρρητα] vid. ad Ran. 362.

283. Quin etiam piscis frustum, — cuiusmodi nihil Pericli illi decretum est olim. Nempe simplicior erat prioris aetatis victus. De voce autem τεμάχει vid. ad Ran. 517.

¹⁾ Vid. Böckh Seeurk. p. 133 sqq. — ²⁾ Cf. vs. 167, 354 sq., 404, 535 sq., 573—576, 709, 766, 819, 1008, 1404 sq. — ³⁾ Ultima verba de heluonc dicuntur apud Antiphanem fr. 190.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

καταβοήσομαι βοῶν σε.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

κατακεκράζομαι σε κράζων.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

διαβαλῶ σ', ἐὰν στρατηγῆς.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

κυνοκοπήσω σου τὸ νῶτον.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

290

περιελῶ σ' ἀλαζονείαις.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ὕποτεμοῦμαι τὰς ὁδοὺς σου.

287. σε V¹ B] σου V² alii metro invito.

290. ἀλαζονείαις Elmsley] -ας codd.; cf. vs. 903.

287. κατακεκράζομαι] cf. κατακράζειν vs. 1020, καταβόησεν ἂν κεκραγῶς Ach. 711.

289. *Dorsum tuum ita tractabo ac si κυνοκόπος τις essem*¹⁾, ut canem flagris te feriam²⁾ και δεινδοτομήσω τὸ νῶτον³⁾. Idem dici poterat κύνα σε κόψω κυνοκόπος ἰγῶ⁴⁾, in tragica autem dictione κυνοκόπον μίμημα κόψω σε⁵⁾. Cum verbi autem conformatione cf. θαλαττοκοπεῖν⁶⁾ et μεταωροκοπεῖν⁷⁾. Recte haec verba interpretatur scholion: τυπτήσω σε καθάπερ κύνα⁸⁾, sed longe a vero aberrat alius interpres, qui scripsit: τοῦτο ὡς μάγειρος λέγει, ἔστι γὰρ κύων ἰχθύος ποιός ἕμα δὲ και „κυνεῖω σε δέρματι παίσω“. Neque enim ἰμάντων κυνείων⁹⁾ huc pertinet mentio neque *capium marinorum*¹⁰⁾, quorum οὐραία et ὑπογάστρια et olim in delictis erant¹¹⁾ et nunc sunt.290. Simillima sunt verba vs. 887 πιθημισοῖς με περιελαύνεις. Est autem περιελαύνειν proprie *circumnavigare*¹²⁾ vel *circumsequi*¹³⁾, hinc translate id quod περιυφρίζειν¹³⁾: Herodot. I 60 περιελαυνόμενος; εἴ στάσι δὲ Μεγακλῆς, Demosth. XLII § 32 οἱ ἰudices, δέομαι βοηθησαί μοι και μή με περιελαθίντα περιδεῖν ὑπὸ τούτων. Cf. περιέναι¹⁴⁾ latinumque *circumvenire*, et vid. quae de verbi παρατρέχειν similitiumque translatione dicta sunt ad vs. 56.291. Militari verbo περιελαύνειν aliud ex eadem arte depromptum opponens *omnes vias tibi praeccludam* ait isiciarius: *quacumque in viam salutis te conieceris, praecisam invenies*. Verbum ὑποτίμενσθαι proprio sensu usurpatum legitur Herodot. V 86¹⁵⁾ Xen. Hell. I 6 § 15¹⁶⁾;

1) Een hondenslager. — 2) Ik zal je afranselen als een hond. — 3) Pac. 747. — 4) Vid. ad vs. 813. — 5) Cf. Eur. Herc. 992. — 6) Vs. 830. — 7) Pac. 92. — 8) Item Phrynichus in Bekk. Anecd. p. 49. — 9) Vesp. 231. — 10) Hondshaaien. — 11) Vid. Arcestratus apud Athen. 310c, d Cratin. fr. 161 Mnesimach. 4³⁶ Menandr. 299, cf. Kock ad Alexid. fr. 155. — 12) ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ἱερασάντων (schol.). — 13) Phrynichus in Anecd. Bekk. p. 61. — 14) Vs. 1142. — 15) ὑποτίμεσθαι τισι τὸ ἀπὸ τῶν νεῶν = τὴν εἰς τὰς ναῦς ὁδόν. — 16) ὑποτίμενσθαι τὸν εἰς Σάμον πλοῦν.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

βλέψον εἰς μ' ἀσκαρδαμυκτί.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἐν ἀγορᾷ καὶ ἐγὼ τέθραμμαι.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

διαφορήσω σ', εἴ τι γρούξει.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

κοπροφορήσω σ', εἰ λαλήσεις.

295

292. μ' B] ἤμ' V et ceteri. || ἀσκαρδαμυκτί Etym. M. 716,11, Anecd. Bekk. p. 452, Suidas] ἀσκαρδάμυκτος vel μύκτως codd. et Pollux II 67.

294. γρούξει Elmsley] γρούξεις vel -ζεις codd.; vid. com. Alcaei fr. 22 εἴ τι γρούξομαι.

295. κοπροφορήσω σ'] infelicitèr vVelsen κοπροφαγήσεις, Blaydes κοπροβολήσω σ', Piccolomini κοπροφορῶω σ'; sana enim est vulgata. Vid. commentarius. || λαλήσεις] λαλήσω Blaydes coll. Pac. 381 et 384, qui tamen loci nostro minime sunt similes, λαλήσομαι autem significat: in clamores *ερωτησάμην* et veluti *displodar*. E Suida s. v. *κοπρία* Bünger efficit glossema esse εἰ λαλήσεις, hinc Zacher dubitanter εἴ τι μύξει. Sed huiusmodi indiciis nihil esse tribuendum ostendit Vahlen Ind. Lect. hib. Berol. 1898 p. 12 sq.

dicitur etiam ὑποτίμνεσθαι *τινα intercipere aliquem*¹⁾. Activum legitur e. g. Plat. Leg. 844 a²⁾, translate autem dicitur ὑποτίμνουν τὰς ἑλπίδας³⁾. Vid. etiam Oratin. fr. 289 τούτου δ' ἀπάσας ὑποτιμῶ τὰς μηχανάς⁴⁾.

292. *Oculos adversus me tolle, si audes*. Idem infra dicitur βλέπειν ἐναντίον⁵⁾, Ach. 291 εἶτα δύνασαι πρὸς ἡμ' ἀποβλέπειν, Ran. 1474 προσβλέπεις με; Eur. Herc. 1227 βλέψον πρὸς ἡμᾶς, Aeschin. I § 121 εἰς τοὺς δικαστὰς βλέψαι etc., alibi ἀπενεῖς βλέπειν et apud recentiores uno verbo ἀπενεῖσαι, in dictione autem poetica εἰς ὤνα *Fidēsσαι*⁶⁾, βλέπει τι καὶ

ἀντιδίδραται⁷⁾. — Adverbium ἀσκαρδαμυκτί⁸⁾ significat ὀρθοῖς ὀμμοῖσιν⁹⁾, *rectis immotisque oculis*¹⁰⁾. Inter οὐλλας vero σημεῖα¹¹⁾ est τὸ σκαρδαμύττειν, *nictare*¹²⁾.

293. Vid. vs. 181 et ad Nub. 991.

294. διαφορήσω] *dilacerabo, discerpam*. Proprie dicitur de iis qui κύνεσαι καὶ οἰωνοῖσιν *ἔλωρ γίγνονται*¹³⁾.

— εἴ τι γρούξει] vid. ad Ran. 913.

295. Isiciarius, adversarii minas nunc quoque imitando superans, verbo διαφορήσαι opponit suum κοπροφορήσω σε, i. e. κόπρον σε ἀπορρίψω κοπροφόρος; ἐγὼ¹⁴⁾: *in sterquilinum tanquam merdam te detrudam verbum si addideris*¹⁵⁾.

¹⁾ Xen. Cyrop. I 4 § 19 et 21 Hellen. VII 1 § 29. — ²⁾ ὑποτίμνουν πηγὰς. — ³⁾ Xen. Hellen. II 3 § 34. — ⁴⁾ Sic Cobet pro ἀποτιμῶ. — ⁵⁾ Vs. 1239, ubi vid. — ⁶⁾ Hom. I 373. — ⁷⁾ Eur. Herc. 163. — ⁸⁾ Quo etiam Xenophon Cyrop. I 4 § 28 Lucianus V § 14 XVI § 26 XLVI § 14 usi sunt. — ⁹⁾ Xen. Hellen. VII 1 § 30 Soph. Oed. R. 1895 etc. — ¹⁰⁾ Vid. Bentley ad Hor. Carm. I 3, 18. — ¹¹⁾ Aristot. Physiogn. 3. — ¹²⁾ Eur. Cycl. 626 Hippocr. *περὶ κρίσεων* p. 151 Kuhn Xen. Conv. IV § 24 Cyrop. I 4 § 28 Lucian. XXXIV § 4 Aelian. Var. Hist. II 26. — ¹³⁾ Av. 338 Herodot. VII 10 in fine. — ¹⁴⁾ Vid. ad vs. 313. — ¹⁵⁾ In miras captiones se induerunt interpretes cum veteres tum recentiores, haec verba dum conantur explicare vel emendare.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ὁμολογῶ κλέπτειν σὺ δ' οὐχί.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

νῆ τὸν Ἐρμῆν τὸν Ἀγοραῖον,
καὶ ἐπιορκῶ γε βλεπόντων.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἄλλοτρια τοίνυν σοφίζει,
καὶ φανῶ σε τοῖς πρυτάνεσιν
ἀδεκατεύτους τῶν θεῶν † ἐε-

300

298 sq. Cleoni priorem, Isiciario alterum tribuunt V R alii (vs. 300—302 autem Cleoni).

298. ἐπιορκῶ] *ἐπιορκεῖν? || γε βλεπόντων] γ' ἐμβλεπόντων Porson probabiliter; vid. tamen commentarius et vs. 420, ἐμβλέπειν autem apud Aristophanem non reperio.

299. Post hunc excidisse versiculum, e. g. δῆλος εἴ τις ὦν σοφιστής, coniecit vVelsen. Cf. commentarius.

300. φανῶ σε Porson] σε φανῶ metro invito codd.; σε φαίνω Burges (ut Ach. 819 et 912, cf. supra vs. 278), quod non recipiendum, quoniam prytanes non iam adsunt. Futuro autem simillimis locis noster utitur infra vs. 832 et Thesm. 764, vid. etiam Ach. 914.

296. κλέπτειν] i. e. κλέπτεις εἶναι ¹⁾. Cf. verborum κικᾶν φαύγειν similitium usus praegnans. — *Furem me profiteor, tu non item.*

297 sq. Immo vero ego libentissime hoc fateor; quid quod peierare soleo non vidisse homines id quod viderint. — Homuncio foro innutritus ²⁾ ibi didicit κλέπτων ἐπιορκεῖν καὶ βλέπειν ἑνατίον ³⁾. Invocat autem Mercurium Ἀγοραῖον sive Ἐμπολαῖον ⁴⁾, cuius signum in medio foro stabat ⁵⁾. Cf. vs. 410 et 500.

298. καὶ... γε] vid. ad Ran. 49.

— βλεπόντων] absolute, ut hoc loco, etiam Aeschin. III § 94 usurpatum est hoc participium: *Callias et Demosthenes δρώτων φρονούντων βλεπόντων ἔλαθον ὁμῶν ὑπελόμενοι.*

299. Ergo in artem alienam te insinu-

astī: οὐκ οικεῖα ταῦτα ἔχεις τὰ σοφίσματα ⁶⁾, ἐμὰ ἐστὶ ταῦτα τὰ ἐπιχειρήματα, mihi enim proprium est furari et peierare. Sic haec verba recte interpretari videtur scholion. Quamquam neque quid faceti habeant video equidem neque quomodo cum iis cohaereant sequentia.

300. Similia Thesm. 764 dicuntur, de verbo autem φαίνειν vid. Ach. 542, 819, 824 sqq., 912 sqq., 938. Nempe φάσις erat delatio eorum qui legibus invitit mercem aliquam importabant. Si quis autem huiusmodi fraudis convictus esset, poenae pars altera cedebat accusatori, itaque non est quod miremur gentem ἀνδρῶν φασισαίων ⁷⁾ sive sycophantarum, quibus artes suae tanta promitterent emolumenta, lactissime Athenis belli praesertim tempore pullulasse ⁸⁾.

¹⁾ Item vs. 828 et Ran. 611. — ²⁾ Vs. 298. — ³⁾ Ut vs. 1289 dicit. — ⁴⁾ Ach. 816 Plut. 1156. — ⁵⁾ Vid. Pausan. I 15 § 1 etc., Preller Myth. I⁴ p. 414, Lolling in IMuller Handb. d. Alt. Wiss. III p. 314, 1. — ⁶⁾ Cf. vs. 721 et fr. 199. — ⁷⁾ Ach. 726. — ⁸⁾ Vid. Ach. 517 sqq.

ρὰς ἔχοντα κοιλίας.

ΧΟΡΟΣ.

Stropha 1 (vs. 308—311).

- ὄ μιὰρὲ καὶ βδελυρὲ κράκτα, τοῦ σοῦ θράσου;
- 305 πᾶσα μὲν γῆ πλέα, πᾶσα δ' ἐκκλησία,
- καὶ τέλη καὶ γραφαὶ καὶ δικαστήρι', ὦ
- 310 βορβοροτάραξι καὶ τὴν πόλιν ἄπασαν ἡμῶν ἀνατετυρβακῶς!

301. *ισράς*] *ισράς*; GHermann metri causa (cf. Thesm. 1068 Ban. 441, 447, 1525), postea *παιλῖν* (e verbis Athenaei 94d memoriter haec afferentis: φήσω σε ἀδικατούτους κοιλίας παιλῖν). Mihi quoque glossema videtur *ισράς*, pro quo libenter rescripserim *ταύτας.

304. *κράκτα* [Dobree] καὶ *κράκτα* vel καὶ *κεκράκτα* (sic V B) codd., καὶ *κατακεκράκτα* GHermann (novam vocem parum probabiliter fingens coll. vs. 287), καὶ *βδελυρὲ σοῦ θράσου*; Bentley (nullam in antistropha lacunam agnoscens) non recte, neque Bergk καὶ *κεκράκτα σοῦ θράσου*, omitti enim non potuit articulus.

302. *κοιλίας*] vid. ad Nub. 409.

303. Vid. ad Ban. 465.

304 sqq. Simillima chori verba sunt Thesm. 702: ὡς ἄπαντ' ἄρ' ἰστί τὸλμης μιστὰ καὶ ἀνασχυντίας, cf. etiam Pac. 554: ἄπαντ' ἦδη ἰστί μιστὰ τὰνθάδ' εἰρήνης ἀσπρᾶς et nobile Periclis apud Thucydidem ¹⁾ dictum de civibus pro patria mortuis: ἀνδρῶν ἐπιφανῶν πᾶσα γῆ τάφος.

304. *κράκτα*] vid. ad vs. 137.

307. Non conciones tantum et iudicia opplet vox tua impura, sed nulla est publicanorum aedícula, nullum lablinum ²⁾ quin tuae audaciae ostendat vestigia. — Recte cum hoc versu Casaubonus contulit locutiones qualis est οἱ ἰχθύες = *forum piscatorium* ³⁾. Supra vs. 248 *τελώνης* dictus est Paphlago. Praeterea cf. quae de Pericle cunctarum civitatis rerum arbitro dixit Teleclides ⁴⁾.

309—311. His quoque inest comparatio cum torrente illo, unde deductum est verbum *κυκλοφορεῖν* ⁵⁾. *Omnis nostra*

civitas a te, o homo furiosissime, perturbata tuisque sceleribus veluti coeno mersa iacet. — Qui nunc *βορβοροτάραξις* dicitur nova voce, cui simile verbum *ὠτοκράαζιν* in Babylonis fabula noster adhibuerat ⁶⁾, is infra ⁷⁾ audit civitatis *δοιδυς* καὶ *τορύνη*, et in Pace ⁸⁾ *κύκηθρον* καὶ *τάρακτρον*, Pacis autem fabulae pars facetissima ⁹⁾ ex Cleonis cum *ἀλετριβάνω* comparatione procrevit. Simillima infra de eo dicuntur in comparatione lepidissima ¹⁰⁾. Praeterea cf. Dicaeopolidis verba festiva de maligno quodam sycophanta ¹¹⁾: *πάγχρηστον ἄγγος ἴσται, | κρατήρ κικῶν, τριπτῆρ δικῶν, | φαίνειν ὑπευθύνους λυχνού- | χος, καὶ κύλιξ | τὰ πράγματ' ἐγκυκᾶσθαι.*

311. *ἀνατετυρβακῶς*] verbum *τυρβάσειν* suum sibi sensum obtinet Vesp. 257, vel in Sophoclis fr. 927: *πολύς δὲ πηλός ἐκ πίθων τυρβάσεται*, transfertur autem, ut nostro loco, in Soph. fr. 720: *τυρλός... Ἄρης | αὐὸς προσώπων πάντα τυρβάσει κακᾶ.*

¹⁾ II 43 § 3. — ²⁾ *Geen douanekantoor of archief.* — ³⁾ De quibus vid. vs. 254 et ad Nub. 1065 Ban. 1068. — ⁴⁾ Fr. 42. — ⁵⁾ Ach. 381; vid. supra vs. 137. — ⁶⁾ Fr. 98. — ⁷⁾ Vs. 984. — ⁸⁾ Vs. 654. — ⁹⁾ Vs. 259 sqq. — ¹⁰⁾ Vs. 864—867. — ¹¹⁾ Ach. 936 sqq.

ΚΟΡΤΦΑΙΟΣ.

ὅστις ἡμῶν τὰς Ἀθήνας ἐκκεκώφωκας βοῶν
καὶ ἀπὸ τῶν πετρῶν ἀνωθεν τοὺς φόρους θυννοσκοπῶν.

312. ἐκκεκώφωκας Porson] -φωκας V² R alii, -φωσας V¹, -φωκας nonnulli.

313. τῶν πετρῶν] τῆς πέτρας Dobree coll. vs. 754. || φόρους] πόρους M male. || θυννοσκοπῶν] -πείσι Lenting.

312. ἐκκεκώφωκας] cf. Ctesippi de Hip-
pothale verba apud Platonem ¹⁾: ἡμῶν
γούν, ὃ Σώκρατες, ἐκκεκώφωκε τὰ ὄτα καὶ
ἐμπέπληκε Λύσιδος. Metaphorice adhibe-
re ab Electra Euripidea ²⁾: ἄρ' εἰς τὸ
κύλλος ἐκκεκώφωται ζῆφῃ; quemadmodum
στομοῦν de telis *acuendīs* usurpari solet ³⁾.

313. Demagogus, qui in pnyois πεί-
τραις ⁴⁾ habitat, suo ipsius lucro unice
studens ex edito illo loco inhiat socio-
rum tributis, quae ipso hoc anno sunt
duplicata ⁵⁾, et si qui belli aerumnis
oppressi cum debita pecunia tardiores
adesse videntur, „δῶσατε τὸν φόρον;” mi-
sellos homines allatrat iste ⁶⁾ „ἢ βρον-
τήσας τὴν πόλιν ὕμῶν ἀνατρέψω;” — Fel-
cissima autem imagine usus, quae non
potuit non ferire animum hominum mare
Mediterraneum accolentium, piscatori
eum assimulat, qui vere ingruente ⁷⁾ e
specula littorali in altum prospicit ⁸⁾.
Cuius oculi exercitatissimi mirandaeque
aciei cum eminens cernunt thynnorum
agmen lituus legens dum prolis causa an-
num iter perficiunt, advocat socios, et
mox cymbae mare petunt, retia disponun-
tur, coguntur pisces, in fluctibus caedun-
tur capiuntur. Thynnis in retia ruen-

tibus vaticinium, quod Pisistrato datum
est, assimilaverat adversarios ipsi mox
profigandos ⁹⁾; thynnis intra retia ver-
pressis Aeschylus in splendidis versibus
¹⁰⁾ assimilavit barbaros Salamine
trucidatos; thynnīs assimilantur nunc
socii miselli, qui vere gregatim adven-
tantes bona sua Athenas deferunt, ut
demagogorum scilicet expleant avari-
tiam insatiabilem. Condignum igitur hoc
nebulone est anuli, quo ad scelestā sua
decreta obsignanda utitur, sigillum: λάρος
κεχηρῶς ἐπὶ πέτρας δημηγορῶν ¹¹⁾. — Ad
verborum structuram quod adinet, τοὺς
φόρους θυννοσκοπεῖν eiusdem est generis
dicendi atque κυνοσκοπεῖν τὸ νῶτον ¹²⁾, vel
κοπροφορεῖν τινα ¹³⁾, vel τὰς ἀσπίδας φυλ-
λορηροεῖν ¹⁴⁾, idem enim valet atque τοὺς
φόρους θύννοους σκοπεῖ θυννοσκόπος αὐτός ¹⁵⁾.
Cf. etiam locutiones γαυμετρῶν τὸν ἀέρα ¹⁶⁾,
φρεωρυχεῖν τινα ¹⁷⁾, τυροπωλῆσαι τέχνην ποιη-
τῶν ¹⁸⁾, ἱπποκομεῖν κἀνθάρον ¹⁹⁾, δανδροτο-
μεῖν νῶτόν τινα; ²⁰⁾, μηλοσφαγεῖν σταμνίον ²¹⁾
et Homeri versus ²²⁾ ubi Hebe θεοῖσι
νέκταρ φοινοχοεῖν dicitur, i. e. deorum po-
culis nectar ita infundere ut vinum
solent φοινοχοοί. Cum voce denique θυν-
νοσκόπῃ cf. βατιδοσκόπος ²³⁾.

¹⁾ Lysid. 204c. — ²⁾ Or. 1288. — ³⁾ Vid. ad Nub. 1108. — ⁴⁾ Cf. vs. 754, 783. — ⁵⁾ Vid. ad Vesp. 657, CIA. I 243. — ⁶⁾ Vesp. 671. — ⁷⁾ Aristot. Hist. Nat. VIII 15, cf. VI 18. — ⁸⁾ Theocrit. III 26 Aelian. Hist. Anim. XV 5 Strab. V p. 223, 225 XVII p. 834. — ⁹⁾ Herodot. I 62. — ¹⁰⁾ Quos noster respexit Vesp. 1088. — ¹¹⁾ Vs. 956. — ¹²⁾ Vs. 289. — ¹³⁾ Vs. 295. — ¹⁴⁾ Av. 1481. — ¹⁵⁾ De quo loquendi genere vid. ad Ran. 159 Cobet Var. Lect. p. 69, Mnemos. 1859 p. 35, 1875 p. 247, Naber Mnemos. 1878 p. 257, 1899 p. 163. — ¹⁶⁾ Av. 995. — ¹⁷⁾ Lys. 1033. — ¹⁸⁾ Ran. 1369. — ¹⁹⁾ Pac. 74. — ²⁰⁾ Pac. 747. — ²¹⁾ Lys. 196. — ²²⁾ A 3. — ²³⁾ Pac. 810. Perquam insulsum est quod in fine scholii ceteroquin non mali legitur: ἕμα δὲ καὶ εἰς δημοφιλῆσαν διαβάλλει (Cleonem).

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

οἶδ' ἐγὼ τὸ πρᾶγμα τοῦθ' ὄθεν πάλαι καττύεται.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

315 εἰ δὲ μὴ σύ γ' οἶσθα κάττυμ', οὐδ' ἐγὼ χορδεύματα,
 ὄστις ὑποτέμων ἐπάλεις δέρμα μοχθηροῦ βοδὸς
 τοῖς ἀγρολοκοῖσιν πανούργως, ὥστε φάλνεσθαι παχύ,
 καὶ πρὶν ἡμέραν φορῆσαι, μείζον ἦν δυοῖν δογμαῖν.

314. *Scio hic dolus unde consuetur iam- dudum* ¹⁾. — Quod nunc καττύειν dicit Paphlago verbo e sutrina desumpto, id prisca poetis κατὰ ῥάπτειν ²⁾ et ὄβλον vel μῆτιν ὑφαίνειν ³⁾. Cf. etiam μηχανορ- ράφος ⁴⁾. Graeca autem exempla se- cutus Plantus *dolos consuere* dixit ⁵⁾. Praeterea vid. Artaphrenis ad Histiaeum verba ⁶⁾: τοῦτο τὸ ὑπόδημα Ἰβρανα; μὲν αὖ, ὑπεδήσατο δ' Ἀρισταγόρης, et ἐπικατ- τύειν καὶ πεφρίξιν de poetis fabulas suas retractantibus dictum ⁷⁾. De substantivo καττύματι solea vid. Vesp. 1160.

315 sqq. *Nil mirum istud te nosse, est enim artis tuae!* — Quis melius sciat quid sit κάττυμν quam tu, qui rusticis urbem visentibus nihilque mali suspi- catis tenuissima et vilissima coria pro densis solidisque vendere solebas olim!

315. χορδεύματα] *minuta* ⁸⁾.

316. Margines suorum coriorum rese- cans cultrum in obliquum ducebat iste βυρσοπωλικῶς, ut segmenta crassiora vi- derentur quam essent. — Sic βυρσοπωλι- κὸν est lanæ affundere aquae aliquid, quo videatur gravior ⁹⁾, singulisque ar- tibus suae sunt fraudes ad decipiendos emtores. Dignum autem quod conferatur est ὀρθοτομοῖν verbum recte tractandi sensu adhibitum in altera ad Timotheum epistula ¹⁰⁾.

— ἐπάλεις] *ante hac vendere solebas* — cum nondum ad hodiernam istam famam pervenisses. Cf. Nub. 675 sq.

— μοχθηροῦ] *miselli*, annis laboribus morbo confecti ¹¹⁾, qui ante aratrum fortasse vel ante plaustrum in via publica conciderit. Multo nimirum deterius est huiuscemodi animalium corium quam bovis qui florens vigensque ad aram deorum fuerit mactatus. Quapropter vali- dissimum lorum Homerus vocat ἱμάτια βοδὸς *Ἴφι κταμένοιο* ¹²⁾ *vi caesi*, et πίδαλα βοδὸς *Ἴφι κταμένοιο* Hesiodus ὑποδήσασθαι iubet tempore hiberno ¹³⁾. Recordemur oportet rariorem inter Graecos fuisse boum usum in victu, frequentem vero in agricultura et in oneribus transve- hendis.

318. *Et cum nondum totum unum diem soleis ex isto corio confectis usi essent, binis palmis largiores factae erant* ¹⁴⁾. — Dativus mensurae est δυοῖν δογμαῖν, ut Eubul. fr. 119⁹: μακροτέρα; δ' οὐσης ἔτι | πλείν ἢ δυοῖν ποδοῖν... τῆς ακίας, cum umbra nondum viginti esset pedum ¹⁵⁾, sed duobus fere pedibus etiam esset largior, vel in Pythiae verbis Herodot. I 91 ἐπιστάσθω Κροῖσος ὕστερον τοῖσι ἔτσι τού- τοισι (tribus annis) ἄλοῦς τῆς περρωμένης, cf. etiam Herodot. I 192 ἢ ἀρχάβη χωρεῖ μεδίμου Ἀττικοῦ πλείον χοίνις; τρισὶ Ἀττι-

¹⁾ *Ik weet allang wie me dat lapt.* — ²⁾ Σ 367 etc. — ³⁾ Z 187 H 32t etc. — ⁴⁾ Soph. Oed. R. 387 Eur. Andr. 447, 1116. — ⁵⁾ Amphitr. I 1, 211. — ⁶⁾ Hero- dot. VI 1. — ⁷⁾ Com. fr. adesp. 46. — ⁸⁾ Vid. ad vs. 214. — ⁹⁾ Ran. 1387. — ¹⁰⁾ II 15. — ¹¹⁾ *Afgejakkerd.* — ¹²⁾ Γ 375. — ¹³⁾ Oper. 541. — ¹⁴⁾ *Gerekt.* — ¹⁵⁾ Eubul. ibid. vs. 7.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

320 καὶ ἐμὲ τοῦτ' ἔδρασε ταυτόν, νῆ Δί', ὥστε καὶ γέλων
 πάμπολυν τοῖς δημόταισι καὶ φίλοις παρασχεθεῖν.
 πρὶν γὰρ εἶναι Περγασῆσιν, ἔνεον ἐν ταῖς ἐμβάσιν.

ΧΟΡΟΣ.

Stropha 2 (vs. 322—325).

325 ἄρα δῆτ' οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἐδήλους ἀνά-
 δειαν, ἥπερ μόνη προστατεῖ τῶν ζητόρων;

319—321. Choro dantur in scholio ad vs. 319, Niciae tribuit Elmsley, hunc enim Pergasaëum fuisse (vid. Athen. 537c). At Cydantiden fuisse e CIA. I 188 efficit Kirchner, in scena autem nunc ei locum non esse docuit Beer.

319. καὶ ἐμὲ (καμὲ) τοῦτ' ἔδρασε ταυτόν νῆ Δί' Porson] καὶ (om. R) νῆ Δία καμὲ τοῦτ' ἔδρασε ταυτόν codd.; alii alia tentarunt, equidem *ναὶ μὰ Δί' ἐμὲ τοῦτ' ἔδρασε ταυτόν. || καὶ γέλων Elmsley] κατάγειον codd. (K/ igitur signum male est lectum).

320. δημόταισι καὶ] δημόταισι[i] καὶ τοῖς V alii fortasse recte (cf. Nub. 1209 Ban. 1487 sqq.), minus tamen numerose.

325. τῶν ζητόρων] syllaba abundat; Bentley] ζητόρων, Dobree] ἔζητορος, sed ipsa vox ἔζητορ molesta, quapropter malim *τῆς πυκνός.

κῆσι, VI 106 πόλι λογίμω ἢ Ἑλλάς γέγονε ἀσθενεστέρη ¹⁾. Praeterea vid. comici anonymi versus: οἷτοι δ' ἀφροσύκασι πλεῖν ἢ δύο δοχμά ²⁾.

319. ὥστε καὶ] cf. Ach. 143.

320 sq. Haec qui dicit, licentia utitur quae in scena comica minime rara erat ³⁾. Nam meras nugas praebet scholion: διαβολὴ τῶν Ἀθηναίων, εἰ καὶ δοῦλος παρ' αὐτοῖς ὁ δῆμος ἀπαγγέλλεται. Plane homo hic Atheniensis negligit nunc partes quas agit sive servi sive Demosthenis, ita autem loquitur ut mox larva remota eum familiaribus domi vel in foro confabulabitur. Quapropter nihil nunc quidem iuvat nos scire cuiusnam tribus pagive fuerit Demosthenes praetor, egregie autem errarunt qui Pergasaëum eum fuisse hinc efficiebant, quos dein refutarunt alii allata inscriptione unde Aphid-

naëum fuisse apparet ⁴⁾. Sed nihil probabilius est quod ex nostri loci auctoritate fuit qui contenderet ⁵⁾: eos qui Athenis Aphidnas peterent medio fere itinere peracto Pergasas pervenisse. Id unum verba Aristophanis luculenter testantur, quod dudum indicarunt interpretes ⁶⁾: urbi proximum fuisse Pergasas oppidulum, cuius situs aliunde accuratius definiri hactenus non potuit.

320. Cf. Nub. 1209.

321. *Pes vagus in lara mihi pelle natabat* ⁷⁾, *male larus in pede calceus haerebat* ⁸⁾. *Χγοκίας* autem est μαιῶ τοῦ ποδὸς τὰ ὑποδήματα φορεῖν ⁹⁾.

322—325. *Inde ab initio igitur in te conspicua fuit ista impudentia, quae plebeculae duci est utilissima.* — Simillimum est exordium choric Vesp. 463: ἄρα δῆτ' οὐκ αὐτόδηλα | τοῖς πίνουσι κατέ.

¹⁾ Etiam Nub. 640 hic est afferendus: *παρεκόνην διχοίνικω*, quo loco non debueram obtemperare Blaydesio *διχοίνικου* rescribenti; inest enim verbo *παρακόπτου* comparatio quaedam. — ²⁾ Cratin. (?) fr. 350. — ³⁾ Vid. vs. 385 Nub. 601 Thesm. 1140 Ran. 1531. — ⁴⁾ CIA. I 273 (Dittenb. Syll. 29¹⁸). — ⁵⁾ RLöper. — ⁶⁾ In his Kock. — ⁷⁾ Ovid. Art. Amat. I 516. — ⁸⁾ Horat. Sat. I 3, 31. — ⁹⁾ Theophr. Charact. 4.

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

ἢ σὺ πιστεῦσάν ἀμέργεις τῶν ξένων τοὺς καρπίμους,
πρῶτος ὢν ὁ δ' Ἴπποδάμου θλίβεται θεώμενος.

326. ἀμέργεις; Bothe e scholii interpretatione] ἀμίλγυ R, ἀμίλγεις cett.; idem vitium habent mss. complura Apollonii Rhodii locis in commentario laudatis. Kock mavult ἀμέργυ, sed recentiorum hoc videtur.

327. Ἴπποδάμου] Ἴπποδάμος l. a. in schol., unde vVelsen metri causa Ἴπποδάμου α. GHermann coniecit Ἴπποδάμου (cf. Eur. Hipp. 1451), Kock Ἴπποδάμαντος. Sed non plectitur metrum, notum enim ex inscriptionibus est nomen Ἴπποδήμου (vid. Dittenb. Syll. 137^b), doricam autem huius nominis formam in Attico homine minime inauditam esse observavit Erdmann collatis nominibus *Archidamo* et *Archedamo* Andocid. I § 35 Isae. VII § 13. || *θλίβεται] λείπεται codd., quod in scholiis verbis καταλείβεται τοῖς δάκρυσιν et ἡτάται absurde explicatur; λείπεται coniecerat vEldik.

326. ἀμέργεις] i. e. καρπολογεῖς, δρέπεις, decerpis. Verbo rariore usus est etiam comicus ignotus ¹⁾: δ μὲν τις ἀμπίλους | τρυγῶν ἄν, ὁ δ' ἀμύργων ἄλας, unde videmus eo designatum esse officium τῶν λαολόγων ²⁾. Praeterea vid. Sappho ³⁾ ἀνθ' ἀμύργουσαν, Eur. ⁴⁾ καρπὸν ἀμύργων, Theocr. ⁵⁾ ἀμυρζάμεναι... φύλλα, Apoll. Rhod. ⁶⁾ καρπὸν ἀμύργουσαι ἐτ' ἀνθρα... ἀμυρζόμεναι.

327. O tu qui — et in rep. et nunc in theatro — primum obtines locum: at Hippodami ille filius inter plebeculam premittur! Tu ex olida tua officina in honorificentissimum istum locum evolasti, propter bellicam scilicet tuam virtutem proedria donatus et viris generosis spectataeque fidei, qualis est Archeptolemus, antepositus. — Honor ille Cleoni nuper tributus respicitur etiam infra ⁷⁾, ubi Paphlagoni per τὴν προεδρίαν τὴν ἐκ Πύλου iuranti „ἰδοῦ, προεδρίαν!” cachinnans dicit isiciarius: „ὄλον θύρωμαι σ' ἐγὼ | ἐκ τῆς προεδρίας ἴσχατον θεώμενον!” erit cum plebi denuo intermixtum te videam istic,

ubi nunc delitescunt viri te multo meliores! Hippodami autem filius quem dicit coryphaeus est *Archeptolemus* ⁸⁾, qui nuper τὴν εἰρήνην φέρον repulsam tolerat. Lacedaemoniis nimirum inde a natalibus favens — nam doricam originem patris nomen arguit — auctor fuerat ut post captam Sphaacteriam pax mediocribus condicionibus fieret; Cleon vero strenue ei obstitit ⁹⁾. Haud alium virum Archeptolemus se praestitit anno decimo quarto post. Nam instituto quadringentum virorum imperio Spartam legatus profectus cum Antiphonte et Onomacle ¹⁰⁾ tales inde rettulit pacis condiciones quae minime e rep. essent ¹¹⁾, mox autem restituto statu populari cum de legatione illa inquisitionem esset ex decreto publico, proditionis damnati Archeptolemus et Antiphon ultimo supplicio sunt affecti, bona publicata, domus dirutae ¹²⁾. — Verbum θλίβεται ¹³⁾ magis etiam festive nunc est adhibitum si verum est quod suspicor, *obesum* fuisse Archeptolemus.

¹⁾ Fr. adesp. 437. — ²⁾ Vesp. 712. — ³⁾ Athen. 554 b. — ⁴⁾ Herc. 396. — ⁵⁾ XXVI 3. — ⁶⁾ I 882 IV 1144. — ⁷⁾ Vs. 702 sqq.; vid. etiam vs. 575. — ⁸⁾ Αρχεπτόλεμος Ἴπποδάμου Ἀγρὸλῆθεν in lapide mox laudando. — ⁹⁾ Vid. praesertim infra vs. 794—796 et praeterea vs. 394, 670 sq. Pac. 665—667, Thucyd. IV (15 sqq., 21 sq.) 41 § 3 sq. Vesp. Prolegom. p. XXX. — ¹⁰⁾ Thucyd. IV 71 § 3. — ¹¹⁾ Ibid. c. 91 § 1. — ¹²⁾ Teste lapide quem olim excerpit Caecilius: [Plut.] in vita Antiphontis p. 833 sq.; cf. Lys. XII § 67. Docte de hoc loco disputarunt Meier Philol. Blätter Breslau 1817, Erdmann in Philologo XLII p. 199 sq. — ¹³⁾ Quod iure restituisse mihi videor.

ΧΟΡΟΣ.

Stropha 3 (vs. 328—332).

ἀλλ' ἐφάνη γὰρ ἀνὴρ ἕτερος πολὺ
σοῦ μιαιώτερος, ὅσπερ με χαιρείν,
330 ὅς σε παύσει καὶ πάρεισι — δῆλός ἐστιν — αὐτόθεν
πανουργία τε καὶ θράσει
καὶ κοβαλιπεύμασιν.

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

(ad isiciarium:)

ἀλλ', ὦ τραφεὶς ὄθενπέρ εἰσιν ἄνδρες οἵπερ εἰσίν,
νῦν δεῖξον ὡς οὐδὲν λέγει τὸ „σωφρόνως τραφῆναι.“

SCENA OCTAVA.

Eidem.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

335 καὶ μὴν ἀκούσαθ' οἷός ἐστιν οὐτοσί πολλίτης.

330. Ante αὐτόθεν sententiam incidit GHermann.

338. οἵπερ εἰσίν] οἱ πονηροὶ Naber.

330. σε παύσει] ut hoc loco, sic alibi ¹⁾ abest participium, quod mente suppleri potest facillime.

— πάρεισι] *praevortet, superabit*; vid. ad vs. 56.

— αὐτόθεν] *ilico, statim* ²⁾.

332. κοβαλιπεύμασιν] vid. ad Ran. 104.

333 sqq. *At tu, qui in illo seminario es enutritus, unde omnes prodierunt qui virorum nomine digni sunt, nunc ostende nihil esse priscum illum pudorem.* — Nimirum ἐξ ἀγορᾶς est noster homuncio ³⁾, quo qui conveniunt, ἀλλήλους ὀμνύοντες ἐξασπαύωσιν ⁴⁾.

338. ἄνδρες] vid. ad Nub. 823.

334. Similibus verbis chorus iusti in-

iustique oratorum certamen introducit Nub. 949 sqq.: νῦν δείξετον... ὀπίτερος αὐτοῖν λέγων ἀμείνων φανήσεται.

— οὐδὲν λέγει κτλ.] *inanis vox est illud „liberaliter educari“*, merum est verbum sine sensu, λόγος σοφί. Item Eur. Suppl. 596 ἀρετὴ οὐδὲν λέγει ⁵⁾ βροτοῖσιν, et ignotus tragicus cuius verba in ore Bruti inclaruerunt ⁶⁾: ὦ εὐχόμενος ἀρετῆ, λόγος ἄρ' ἦσθ' / ἐγὼ δὲ σε | ὡς ἔργον ἦσκου. Sic dicunt εἰ λέγει; *quid significat?* ⁷⁾. Cf. dictionum κρείτερον σιωπᾶν ἢ μηδὲν λέγειν *satius est tacere quam nihil dicere* i. e. nugae fundere.

335. πολίτης] *servum esse Paphlagonem nunc obliviscitur*; cf. vs. 320 sq.

¹⁾ Vs. 862, 877, 879 Pac. 921 Eccl. 718 Plut. 505 Soph. Oed. R. 397 Herod. V 38 Lys. XXXIII § 2 etc. — ²⁾ Item Eccl. 246 Pherecrat. fr. 84 Thuoyd. I 141 § 1 Plat. Conviv. 213a Xen. Hellen. II 2 § 13 etc. — ³⁾ Vid. vs. 181 et ad Nub. 991. — ⁴⁾ Indice Cyro apud Herodotum I 153. — ⁵⁾ L. a. φέρεται. — ⁶⁾ Apud Dion. Cass. XLVII 49. — ⁷⁾ Vs. 1059 etc.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(cum minis se ei opponens:)

οὐκουν μ' ἑάσεις;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

μὰ Δ', ἐπεὶ καὶ ἐγὼ πονηρός εἰμι.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

ἐὰν δὲ μὴ ταύτη γ' ὑπέλκη, λέγ' ὅτι „καὶ ἐκ πονηρῶν“

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(dum vehementius ei minatur:)

οὐκ αὖ μ' ἑάσεις;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

μὰ Δία.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ναὶ μὰ Δία.

(Arripit isiciarium.)

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(dum cum Paphlagone colluctatur:)

μὰ τὸν Ποσειδῶ,

ἀλλ' αὐτὸ περὶ τοῦ πρότερος εἰπεῖν πρῶτα διαμαχοῦμαι.

(Paphlago anhelus et titubans recedit.)

336. οὐκουν (οὐκούν) P] οὐκ αὖ cett.

337. Demostheni dedi; in codd. est Chori. Cf. vs. 341, 359 sq., 366.

338. οὐκ αὖ] οὐκούν P.

339. In V aliisque post vs. 336 est collocatus; del. Dindorf. || αὐτὸ] αὐτὸ τοῦτο
V alii. || διαμαχοῦμαι] διαμαχοῦμαι σοι R.337. ταύτη] *ista via*¹⁾. Isto argumento si non fuerit victus, maius quid adde.— ἐκ πονηρῶν] non omissum est ei, quod soloecum foret, sed isiciarium repetere id iubet Demosthenes quod modo ex ipso audivit²⁾.338. οὐκ αὖ μ' ἑάσεις;] *ecquid ne nunc**quidem* (cf. vs. 336) *missum me es facturus?*³⁾. Adverbium αὖ licet verbo ἐὰν nunc sit additum, revera tamen *iubendi* verbo mente est iungendum: *denuo nunc te iubeo me sinere*⁴⁾. Cf. homuncionis hirundinem iterum vocantis verba: *ταυ- σίπτερο ποικίλα μάλ' αἰθίς*⁵⁾.

¹⁾ Item nos: *op die manier.* — ²⁾ V: . 186, ubi vid. — ³⁾ Cf. Vesp. 942 Xen. Cony. IV 21 Pac. 281 etc. — ⁴⁾ Item apud nos minantis et depugnare parati est: *Nog eenmaal, zult ge me nu nog niet met vrede laten?* — ⁵⁾ Av. 1415.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

340 οἴμοι, διαρραγήσομαι.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

καὶ μὴν ἐγὼ οὐ παρήσω.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

πάρες, πάρες, πρὸς τῶν θεῶν, ἀντὶ διαρραγήναι.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

τῷ καὶ πεποιθὼς ἀξιολῆς ἐμοῦ λέγειν ἔναντα;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ὀτινὴ λέγειν οἶδός τε καὶ ἐγὼ καὶ καρυκοποιεῖν.

340. ἐγὼ Bothe] ἐγὼ σ' codd., σ' ἐγὼ Bentley, quod non recipiendum, sic enim Isiciarii verba significarent: *missum te non faciam*, neque Demosthenes in aliam significationem detorqueere ea posset.

341. Demostheni dedi; in codd. est Chori. Cf. vs. 337.

342. ἐμοῦ λέγειν ἔναντα Bothe] ἐμοῦ λέγειν ἔναντία codd., λέγειν ἔναντιον μου Burney non recte, nam enclitica pronominis forma hinc aliena, ἐμοῦ γ' ἔναντί' εἰπεῖν Reising, ἐμοῦ βλέπειν ἔναντα Kock (ut Soph. Ant. 1299 Eur. Med. 470 Heo. 968), *facundiae* enim sequenti demum versu fieri mentionem. Ceterum vix Aristophaneum videtur ἔναντα, licet apud tragicos non sit inauditum (Soph. Ant. 1299 Eur. Or. 1478).

343. καρυκοποιεῖν] καρυκοποιεῖν V¹ R alii.

340 sq. Paphlagoni frustra furenti et „*vae ira dirumpar!*” vociferanti¹⁾ isiciarius „*hoc autem scias velim*” ait „*me nihil quicquam remissurum*”²⁾, quod eodem redit ac si diceret: cave autem ne denovo pugnis meis occurras, nam peius etiam mulcabere. Sed verbo, quod intransitive adhibuerat isiciarius, Demosthenes ioculariter alterum *sinendi* sive *permittendi*, *concedendi*³⁾ sensum nunc tribuens „*immo iste dispereat sine obsecro!*” exclamat. — Recordemur nunc oportet in diris fuisse *διαρραγή(ς)* = ἀπόλοι(ε)ο vel ἐπιτριβή(ς)⁴⁾.

342. τῷ] neutrum est; vid. Nub. 385 et ad Ran. 1484.

— καί] in enunciatis interrogativis verbo praemissum reperit etiam vs. 274 καὶ κέρραγας; Nub. 840 τί... καὶ μάθοι τις ἄν; Pac. 1289 τοῦ καὶ ποτ' εἶ; Lys. 836 τίς καὶ ἐστὶν ποτε; Eccl. 1014 τί ποτε καὶ ἐστὶ et in oratione indirecta Nub. 1344 ὃ τι καὶ λέξεις, Eccl. 946 ὃ τι καὶ ὀρέσσεις⁵⁾. Praeterea vid. ad Nub. 210.

343. οἶδός τε] omisum est εἰμι, ut Lys. 719 ἐγὼ... οὐκέτι | οἶα τε.

— καρυκοποιεῖν] in suae artis verbula relabens⁶⁾ praeter expectatum hoc addit isiciarius. Quod per metaphoram dictum esse⁷⁾ vix probabiliter statuit Blydes; nam huiusmodi metaphora tum demum posset intellegi si additum esset

¹⁾ Cf. Ran. 255. — ²⁾ *En reken er maar gerust op dat ik niet zal toegeven.* —

³⁾ Verbum *παρῖναι* *τινὶ concedere alicui* usurpatum est e. g. Herodot. VI 161 Soph. El. 1482. — ⁴⁾ Vid. Av. 2, 1257 Pac. 32. — ⁵⁾ Cf. e. g. Herodot. I 11 *τίρω καὶ τρώρω ἐπιχειρήσομεν ἀντὶ*; — ⁶⁾ Cf. vs. 216. — ⁷⁾ Ut nostrum: *zoete broodjes bakken.*

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

345 ἰδοῦ, „λέγειν“! καλῶς γ' ἂν οὖν σὺ πρᾶγμα προσπεσόν σοι
 ὤμοσπάρακτον παραλαβὼν μεταχειρίσαιο χρηστῶς!
 ἀλλ' οἷσθ' ὃ μοι πεπονθέναι δοκεῖς; ὅπερ τὸ πλῆθος.
 εἶ που δικίδιον εἶπας εὖ κατὰ ξένου ἢ μετοίκου,
 τῆν νύκτα θρυλῶν, καὶ λαλῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς σεαυτῶ,

344. οὖν σὺ... προσπέσον] εἶ τι... προσπέσοι Blaydes; σὺ habet solus I; σοι R, om. reliqui, τι Aldina.

346. οἷσθ' οἷσθ' legit scholiasta (male). || ὃ μοι πεπονθέναι] ὅπερ πεπονθέναι μοι V R alii.

347. κατὰ ξένου] κατ' Ἄξιου ▼Velsen (novum nomen temere fingens), κατ' ἀπροξίτου duris numeris Müller Strübing, κατ' ἄξιου Kähler, — infeliciter omnes, si quid video. || ἦ] inseruit Meineke. Vulgatam non tnetur Soph. Oed. R. 452, quapropter lenem Meinekii coniecturam recepi, dubitans tamen an vitiosum sit μετοίκου. Pro quo κατ' οἶκον (cum verbo θρυλῶν iungendum) tentat Hartman (cf. Lys. 261), sed vereor ut recte, quoniam κατὰ ξένου praecedat. Adiectivum vel participium aliquod expecto equidem, e. g. πανούργου, fuit autem cum χολῶντος; tentarem scholii verbis, quae versui 354 adscripta extant, plectectus; vid. commentarius ad vs. 349.

e. g. λόγους¹⁾. Itaque *καρυκοποιεῖν* propria sua vi nunc usum valet *ποιεῖν καρυκῆν*, fuisse autem *καρυκῆν* dapem a Lydis inventam ex viginti de arte culinaria scriptorum auctoritate docet Athenaeus²⁾. In Achaei Alcmeone satyrico Delphos nescio quis per irrisionem vocabat *καρυκοποιούς*; propter crebra sacrificia. Opsonia artificiose parata Alexis³⁾ dicit *κακαρυκευμένα ὄψα*.

344 sq. „Siocine tu putas? Quam turpiter te dares, si negotium aliquod a lano recens, sanguinolentum adhuc et tantum non vivum, tibi traderetur tractandum!“⁴⁾. — Irridentis est ἰδοῦ, de quo genere loquendi vid. ad Ran. 1205; dein ironice additur *καλῶς* iterumque *χρηστῶς*⁵⁾.

346. *πεπονθέναι*] vid. ad Nub. 234.

— τὸ πλῆθος;] nempe his annis in urbe erupit furor ille iudicialis; itaque cu-

iusvis esse iam videtur coram iudicibus causam suam orare⁶⁾.

347. εἶ που] *sicubi*, i. e. *si quando* 7). Sic etiam interrogativum *πού* de tempore usurpant qui animo commotiore loquuntur, qua de re vid. ad Nub. 370.

— ξένου ἢ μετοίκου] haec si sana⁸⁾, gradatio iis inest⁹⁾. Nam hominem peregrinum in iudicio vincere, id non ita magnae artis esse videbatur; inquit illi vero, quos ἄχρα τῶν ἀστῶν dixit noster¹⁰⁾, cum civibus ita consueverant ut ipsi paene cives viderentur nec tam facile possent circumveniri atque opprimi.

348 sq. *θρυλῶν... λαλῶν... πίνων... ἐπεικνύς... ἀνιῶν*] *imperfecti* haec esse participia vix est quod observem.

348. Conferantur Electrae ad fratrem verba¹¹⁾: *καὶ μὴν δι' ἄρθρων γ' οὐ ποτ' ἐξέλιμπανον | θρυλοῦσ', ἔ γ' εἰπεῖν ἤθελον κατ' ὄμμα σόν*.

¹⁾ Qualem vocem ipse de suo supplet ille, vertens: *to concoct a speech, dress up a story*. — ²⁾ 516 c; cf. ibid. 160 a Menandr. fr. 462⁷⁾. — ³⁾ Fr. 163⁸⁾. — ⁴⁾ *Je zoudt ook wat met zoo'n tillend brok zaak welen aan te vanzen!* — ⁵⁾ Vid. ad Nub. 8. — ⁶⁾ Vid. ad Nub. 208. — ⁷⁾ Item Ach. 520. — ⁸⁾ Vid. annot. crit. — ⁹⁾ Cf. Pac. 297. — ¹⁰⁾ Ach. 508. — ¹¹⁾ Eur. El. 909 sq.

ὕδωρ τε πίνων, καὶ ἐπιδεικνὺς τοὺς φίλους ἀνίων,
350 ἦν δυνατὸς εἶναι λέγειν. ὃ μῶρε τῆς ἀνοίας!

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τί δαί σὺ πίνων τὴν πόλιν πεπολήκας ὥστε νυνὶ
ὑπὸ σοῦ μονωτάτου κατεγλωττισμένην σιωπᾶν;

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἔμοι γὰρ ἀντέθηκας ἀνθρώπων τιν'; ὅστις εὐθὺς

349. ἀνίων Cobet] ε' ἀνίων codd.

351 sq. Demostheni tribuit Zacher.

353. τιν' Brunck] τίν' codd. fere omnes.

349. ὕδωρ τε πίνων] cf. vs. 89 et vid. Amphid. fr. 41: ἐνῆν ἄρ', ὡς ἴοικε, καὶ ἐν ὄνῳ λόγος; | ἔνιοι δ' ὕδωρ πίνοντίς εἰς' ἀβίλας. Idem postea de Demosthene oratore multa cura ad dicendum se parante et orationibus suis invigilante ¹⁾ dicebant obtrectatores, ὡς ὕδωρ πίνων εἰκότως δύσκολος καὶ δύστροπός ἐστι τις ἀνθρώπος: ²⁾. Qualia cum vix ullum habeant leporem nisi ad certi cuiusdam hominis mores in vulgus notos pertineant, credibile mihi non videtur in universum nunc locutum esse nostrum, suspicor autem huc esse referenda scholii verba, quae versui 354 perabsurde adscripta invenio: νῦν δ' εἴρηκεν ἀπὸ τοῦ Διαγόρα. Quamquam Diagorae nomen quid sibi hic velit non assequor ³⁾.

— ἐπιδεικνὺς τοὺς φίλους ἀνίων] recitando amicoe enecans ⁴⁾. Nemp̄e indoctum doctumque fugat recitator acerbus, quem vero arripuit tenet occiditque legendo, non missura cutem nisi plena cruoris hirudo ⁵⁾.

350. ἦν] tunc putabas (et exinde putas). Intellego quid rei sit: aliquando

nescio quam litem vicisti et tunc orator tibi visus es.

— τῆς ἀνοίας] vid. ad Vesp. 161.

352. μονωτάτου] redit Plut. 182 ⁶⁾. Dictionem vehementiorem reddunt superlativi ducti a vocibus quae comparationem non admittunt. Sic ἀντίτατος dicitur in Pluto ⁷⁾, cuius pronominis comparativum ἀντίτερον ab Epicharmo in Alcyone esse usurpatum docet Apollonius de Pron.; omnium nationum postremissimus nequissimusque C. Gracchus dixit ⁸⁾, Δυνατώτατος noster alicubi ⁹⁾, qui superlativus a nomine proprio ductus conferri potest cum Pithetaeri verbis ¹⁰⁾: δικαιώτατ' ἂν ληφθεῖσα πασῶν Ἰσίδων | ἀπίθανες.

— κατεγλωττισμένην] hoc verbo etiam Ach. 380 Cleonis facundia contumeliose admodum designatur. Proprium sensum servat Thesm. 131; cf. καταγλωττίσματα Nub. 51. Translato conviciandi sensu comicos etiam ἐπυγλωττίσαι dixisse testantur grammatici ¹¹⁾.

353—355. Tunc miraris quibus artibus efficiam ut nullus civis coram me

¹⁾ Plut. Demosth. 8. — ²⁾ Demosth. VI § 30; item XIX § 46, Athen. 44 e, f, Lucian. LXXIII § 15. — ³⁾ Estne Αναξάγορα legendum (A'—A'), ut ad Anaxagoram a Cleone accusatum hoc referri voluerit vetus interpres? — ⁴⁾ De verbo ἐπιδεικνύναι vid. ad Nub. 748. — ⁵⁾ Horat. ad Pisones in fine; vid. etiam lepidum Catulli carmen XLIV. — ⁶⁾ Item Theocrit. XV 137 Lycurg. Leoerat. § 88, Hyperides teste Hermogenes Rhetor. Spengel II p. 411. — ⁷⁾ Vs. 83, ipsissimus Plaut. Trinumm. 988. — ⁸⁾ Gell. XV 12 § 3. — ⁹⁾ Fr. 259. — ¹⁰⁾ Av. 1222. — ¹¹⁾ Vid. fragm. adesp. 882.

355 θύννεια θερμὰ καταφαγῶν, κατ' ἐπιπιῶν ἀκράτου
οἴνου χόα, κασαλβάσω τοὺς ἐν Πύλῳ στρατηγούς.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἐγὼ δέ γ' ἤνυστρον βοδὸς καὶ κοιλίαν ὕειαν
καταβροχθίσας, κατ' ἐπιπιῶν τὸν ζωμόν, ἀναπόνιπτος
λαρυγγιῶ τοὺς ῥήτορας καὶ Νικίαν... ταράξω.

354. ἀκράτου R] -τον V alii.

357. ἐπιπιῶν R et Suidas s. v. ἀναπόνιπτος] ἐπιπιῶν oest.

358. Nicias nomen hic miratus Bentley tentabat καὶ σφηκιῶν ταράξω coll. Vesp. 229.

hiscere audeat? Quis igitur par est mihi, qui recens a coena quotidiana e prytaneo provolans quoslibet praetores confutabo atque confutuum? — Impudentia verborumque fragore Paphlago Cyclopem aemulatur, quem audi apud Euripidem ¹⁾: *ἴταν ἄνωθεν δμβρον ἐκχέη, | ἐν τῆδε πέτρα στίγγ' ἔχω σκηνώματα, | ἡ μόσχον ὀπτόν ἢ τι θήριον δάκος | δαινόμεινος' εὖ τίγγων τε γαστήρ' ὀπίαν, | ἐπεκπιῶν γάλακτος ἀμφορέα, πίδαον | κρούω, Διὸς βρονταῖσιν εἰς ἕριν κτυπῶν.*

354. θύννεια θερμὰ] cuiusmodi nihil Pericli illi oblatum fuerat olim ²⁾. Quae quomodo sint paranda docet coquus apud Alexidem ³⁾.

355. κασαλβάσω] verbum etiam Hermipp. fr. 71 obvium ex plebeculae ore est desumptum, perinde atque *λαϊκάσαι* illud vs. 167. Nempe hominum incultorum et fuit semper et nunc est, quoties altercantibus minantibus cum vi aliquid affirmantibus aptae voces non suppetant, tonitrus vel fulminis nomen vel impudicum aliquod verbum usque quaque inculcare ⁴⁾. Idem autem nunc valet *κασαλβάσαι* quod *ὕρῃσαι*, *κασαλβάς* enim dicitur scortum ⁵⁾.

356. ἤνυστρον] *omasum* ⁶⁾, vilem cibum ⁷⁾.

357. καταβροχθίσας] politiores homines *κατεσθίουσι*, sed plebeculae et mancipiorum est *cibos* avide arreptos *καταπιῖν* sive *καταβροχθίσαι*, *per gulam demittere, deglutire* ⁸⁾.

— ἀναπόνιπτος] scilicet etiam τὸ ἀπονιζοσθαι ⁹⁾ libenter relinquens delicatulis istis hominibus, quos magis etiam contemnit quam ipse Cleon, quoslibet de foro rabulas illotis manibus anget atque opprimet.

358. λαρυγγιῶ] alienus hinc est Demosthenis locus ¹⁰⁾, ubi Aeschines dicitur *ἐπάρας τὴν φωνὴν καὶ γεγηγώς καὶ λαρυγγιῶν* patriae calamitatibus illudere; ibi enim intransitive adhibitum id valet verbum quod gallicum *s'égosiller*; item apud recentiores ¹¹⁾. Nostro vero loco *fauces elidere* vel *praecidere* ¹²⁾ vertendum videtur collatis verbis *ἀχενίζειν ῥαχίζειν* similibus ¹³⁾.

— Νικίαν... ταράξω] dictum aliquod violentius etiam atque impurius quam cetera quibus hactenus se lacessiverunt cum nemo non expectet, risum extorquet lene verbum *ταράξω*, quod quam apposite tamen sit dictum de Nicias animo pusillo minimeque constanti, optime norunt auditores.

¹⁾ Vs. 323 sqq. — ²⁾ Vs. 283. — ³⁾ Fr. 186. — ⁴⁾ Vid. ad vs. 365. — ⁵⁾ Ecol. 1106. — ⁶⁾ *Pens.* — ⁷⁾ Cf. Horat. Sat. II 5, 40 Epist. I 15, 34. Vox redit vs. 1179 Alex. fr. 273 Mnesimach. 4¹⁴ Dioxipp. 1. — ⁸⁾ Verbum legitur etiam vs. 826 Av. 503 fr. 236 (?) Hermipp. fr. 45⁴ Antiphan. 190⁶. — ⁹⁾ Vesp. 1217. — ¹⁰⁾ XVIII § 291. — ¹¹⁾ Lucian. XXXIV § 24 XXXVIII § 36 LI § 19 Plut. Mor. 129 a. — ¹²⁾ Sic schol. — ¹³⁾ An Catull. XVI huc facit?

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

360 τὰ μὲν ἄλλα μ' ἤρεσας λέγων, ἔν δ' οὐ προσίεται με
τῶν παραγμάτων, — ὅτι μόνος τὸν ζῶμον ἐκροφήσει.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἀλλ' οὐ λάβρακας καταφαγὼν Μιλησίους κλονήσεις.

359 sq. Demostheni tribuit Enger, in codd. sunt Chori; cf. vs. 337. || Virgulum post με scribebat, post παραγμάτων delebat GHermann. || παραγμάτων] ῥημάτων Blaydes.

360. μόνος] μόνον Bentley non recte. || ἐκροφήσει Elmsley] -σις codd.; cf. Vesp. 814. Vitium redit Ach. 278 Pac. 716.

361. Choro continuant V et alii. || λάβρακας] -κα Dindorf, grandis enim mensurae esse hunc piscem.

359. μ' ἤρεσας] vid. ad Ran. 103.

— οὐ προσίεται με] videantur quae ad Vesp. 742 observavi.

360. Verba ὅτι μόνος τὸν ζῶμον ἐκροφήσει praeter expectatum adduntur. Laudo tua consilia, quamquam usum molestum est: nimirum — vellem non μονόσιτος esses, sed mihi iusculi aliquid esses relicurus.

361. At certe non Milesios tu conturbabis lupis marinis bene pastus. Cum verbo κλονῆσαι cf. substantivum κλονός¹⁾. — Alia rursus haec est piscium species²⁾. Erga Milesios autem Cleonem nescio quid fuisse molitum etiam vs. 932 apparet, neque veri dissimilis est suspicio, de eorum tributo minuendo vel non augendo hoc tempore ad populum fuisse relatum³⁾. Milesios lupos praeter ceteris fuisse laudatos docent Archestrati in Gastrologia verba⁴⁾: λάμβανε δ' ἐκ Γαλιωνος, ὅταν Μιλησιον ἴκηαι, | κιστρία τὸν κίφαλον καὶ τὸν θρόπαιδα λάβρακα. | εἰσι

γὰρ ἐνθάδ' ἄριστοι· ὁ γὰρ τόπος ἐστὶ τοιοῦτος. Itaque transitum quendam nunc parat luporum nomen ad Mileti urbis mentionem. — Vox λάβραξ a prius adiectivo λάβρα (λαρῖν) αἰνίδο, ἰμπρυσσο⁵⁾ est ducta; nempe ἰχθυῶν ὀψοφαγίστατος⁶⁾, omnium fere piscium voracissimus est lupo, et hanc praesertim ob causam opinor nunc inter Cleonis delicias commemoratur. Stirpi autem λαβρο- additum est suffixum -ᾱξ, quod dictioni familiari rusticae doricæ proprium nec non e lingua latina notum est. Cf. σύραξ⁷⁾, στόμαξ⁸⁾, θαλάμαξ⁹⁾, στόππαξ¹⁰⁾, πλούταξ¹¹⁾, ψιλαξ¹²⁾, νίαξ¹³⁾, φίναξ¹⁴⁾, φλύαξ¹⁵⁾, μόθαξ¹⁶⁾, Φαίαξ, Δήμαξ¹⁷⁾, βόμαξ¹⁸⁾, κόρδαξ¹⁹⁾, πόρπαξ²⁰⁾, πάσσαξ²¹⁾, et animalium nomina ἀσπάλαξ ταῖρα, βόαξ piscis quidam²²⁾, θύναξ²³⁾, vid. etiam ad vs. 1. Cavendum autem est ne cum huiusmodi vocabulis confundamus nomina quae desinunt in -ᾱξ: δέλφακα μείρακα κόλλακα etc.

¹⁾ Nub. 387. Neutrum apud nostrum redit. — ²⁾ Fr. 363, 595 Eupol. 150 Archipp. 25 Eubul. 44, 110 Eriph. 3 Dippi. 66 etc. Horat. Sat. II 2, 31; vid. ad vs. 354. — ³⁾ Vid. Müller Strübing Aristoph. u. die hist. Kritik p. 368 sq. annot. — ⁴⁾ Athen. 311 a. Cf. ibid. e et scholia ad nostrum locum. — ⁵⁾ Hom. B 148 etc. — ⁶⁾ Aelian. Nat. Anim. I 30. — ⁷⁾ Vesp. 673. — ⁸⁾ Nub. 1367 fr. 624. — ⁹⁾ Ran. 1074. — ¹⁰⁾ Fr. 696. — ¹¹⁾ Eupol. fr. 159⁹ Menandr. 462¹⁰. — ¹²⁾ Fr. 891. — ¹³⁾ Nicophont. fr. 10. — ¹⁴⁾ Ran. 909. — ¹⁵⁾ Italis sic dicebantur *scurrae* (cf. Athen. 621 f), idem igitur quod atticum φλύαρος vel φλυαρῶν valet haec vox. — ¹⁶⁾ Ad Eq. 635. — ¹⁷⁾ Eq. 823. — ¹⁸⁾ = βωμολόχος, fr. adesp. 966. — ¹⁹⁾ Nub. 540 etc. — ²⁰⁾ Vs. 849. — ²¹⁾ Ach. 763. — ²²⁾ Knorhaan? Athen. 287 a. — ²³⁾ = θύνος, Eriph. fr. 8.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἀλλὰ σκελίδας ἐδηδοκῶς ἀνήσομαι μέταλλα.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἐγὼ δ' ἐπεισπηδῶν γε τὴν βουλὴν βία κικήσω.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἐγὼ δὲ κινήσω γέ σου τὸν προκτὸν ἀντὶ φύσκης.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

365 ἐγὼ δέ γ' ἐξέλιξω σε τῆς πυγῆς θύραζε κῶβδα.
(Isiciarium aggreditur; pugnant.)

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

(opem ferens socio:)

νῆ τὸν Ποσειδῶ καὶ ἐμέ τᾶρ', ἦνπερ γε τοῦτον ἔλκης.
(Denuo victus recedit Paphlago.)

364. κινήσω] βινήσω R, φουσίω Blaydes (coll. Herodot. IV 2 Acharn. 863).

365. δέ γ' δ' R, δέ ε' V et alii. || ἐξέλιξω Porson] ἐξέλλειγξω R, ἐξέλω (vel ἐξολῶ) codd. cett.; vid. versus sequens. || τῆς πυγῆς R] εἴ πυγῆ V et plerique, τῆς πυγμῆς nonnulli.

366. Choro tribunt V et alii; cf. vs. 337. || τᾶρ' Bothe] γάρ codd.

362. *At carnisbus ingurgitatus equidem redimam* ¹⁾ *metalla*. Metallorum haec mentio festivi quid habeat nos latet, sed huic quoque Cleonis aliquam irrisionem inesse probabiliter statuit Merry.

— σκελίδας] apud Pherecratem ²⁾ σκελίδες δλόκνημοι ipsis ἐγγελοις adiunguntur, inter delicatissima igitur opsonia recensentur; sunt autem carnes quae femur tegunt. Apud Herodam ³⁾ mulieres Aesculapio gallum gallinaceum offerentes alterum σκαλύδιον ⁴⁾ seponunt templi aeditumo.

363. κικήσω] vid. ad vs. 251.

365. *At ego pronum te foras protraham*. Ex ipso nimirum theatro. Dicendum erat *pedibus te arripiam*, ut apud Homerum

est ποδὺς ἄλκων ⁵⁾ vel apud nostrum τοῦ σκέλου; ⁶⁾; sed pro verbo *pedibus* aliud nunc iacit Paphlago quo minus honestum eo aptius furorem evomentis, licet in sententiam parum quadret. Talia enim sunt propria plebeculae altercationibus ⁷⁾. Adverbium κῶβδα in scholiis recte redidit κῶπτοντά (σα), idem igitur valet quod κάτω κάτω ⁸⁾.

366. Mente facile suppletur ἄλλεις. Mitanantis autem haec sunt verba: *hunc si velis abripere, ego prius tibi ero vincendus*—Creontis apud tragicum conferri potest dictum ⁹⁾: πόλει μαχεῖ γάρ, εἴ τι πημανεῖς ἐμί et Neoptolemi ¹⁰⁾: οὐ τᾶρα Τρωσὶν ἀλλὰ σοὶ μαχοῦμεθα.

— ἦνπερ γε] vid. ad Nub. 251.

¹⁾ I. e. *conducam*, cf. Nub. 749. — ²⁾ Fr. 108¹³. — ³⁾ Mim. IV 89. — ⁴⁾ *Crusculum, bouije*. — ⁵⁾ π 276 σ 10 etc. — ⁶⁾ Lys. 705. — ⁷⁾ Vid. versus simillimus Plut. 955, infra vs. 772, 1010 Eccl. 1020, supra ad vs. 355. — ⁸⁾ Ach. 945. — ⁹⁾ Soph. Oed. R. 837. — ¹⁰⁾ Philoct. 1253.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

οἶόν σε δῆσω ἐν τῷ ξύλῳ!

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(adversarium repulsum irridens:)

διώξομαι σε δειλίᾳς.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἡ βύρσα σου θρανεύσεται.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

370

δερω̄ σε θύλακον κλοπῆς.

367. ἐν] addidit Elmsley.

368 sqq. Cum praecedentibus et inter se parum apte cohaerere contenderunt Helbig alique; damnato vs. 368 trium versuum lacunam agnoscit Oeri, versum 369 post vs. 371 collocat vWilamowitz, cum Oerio versum 370 Cleoni tribuens et vs. 371 Isiciario. Sed multo aptius me iudice versus 370 Isiciario datur et post vs. 369 collocatur. Zacher suspicatur verum versuum ordinem hunc esse: II. 369. A. 372. II. 370. A. 373. II. 371. A. 374.

369. θρανεύσεται] ξανθήσεται alterum scholiastam legisse suspicatur Zacher, quod dubitat an verum sit; sed artis fulloniae hoc verbum (vid. Ach. 320) hinc alienum. Cf. vWilamowitz ad Eur. Herc. 285.

367. Ad minas denuo confugit Cleon pugnisi repulens.

— οἶόν] ut...! Item nos *wat...*¹⁾.

Vid. οἶα supra vs. 269.

— ἐν τῷ ξύλῳ] ubi nunc marcescunt Spartiatae illi captivi²⁾.

368. O tu, qui viros esse praetores tunc negabas³⁾, ubi nunc est bellica tua virtus?

369. βύρσα] nihilo aptius quam *χρεία*⁴⁾; de homine hoc potest dici nisi ioculariter vel in minis et omnino in dictione familiari. Cf. *pellis* apud Iuvenalem X 192.

— θρανεύσεται] verbum hoc alias non obvium quidam testibus scholiis interpretabantur olim *extendetur in θράνη* sive

*scabello*⁵⁾, quemadmodum „Cambyses „mali cuiusdam iudicis ex corpore pellem detractam sellae intendi in eaque „filium eius indicaturum considerare iussit“⁶⁾ et Scythae hostes caesos *ἐκδαιραντες; καὶ διαταίναντες ἐπὶ ξύλων ἐφ' ἔπιων περιφέρειν* solebant⁷⁾; quam veram esse explicationem testari videtur vox Euripidea *ἀθράνητος* = *ἄστροφος*⁸⁾. Alii intellegebant *pertundetur*⁹⁾, in his fortasse Lycophron, cui *θρανεύζαι*¹⁰⁾, est *συντρίψαι*. Id certum est, ad suae artis verba denuo relabi Paphlagonem.

370. *Peram rapinis recipiendis e tua cute parabo*¹¹⁾. Genitivus *κλοπῆς*; ita nunc adiungitur ut alibi *ἀλφίτων, ὄφων, χρυσίου*.

¹⁾ Cf. Ach. 321, 417, 807 Eq. 703 Vesp. 624, 901, 1329 (ubi ante οἶόν claudendum est enunciatum), 1488 Pac. 33 Av. 224, 1211, 1646 Thesm. 704, 1133 Hom. P 471 α 410 etc. — ²⁾ Cf. vs. 394, 705 et vid. ad Nub. 592 et Ran. 618. — ³⁾ Thuc. IV 27 § 5. — ⁴⁾ Vid. vs. 421, 457 et ad Ran. 191. — ⁵⁾ Ad Ran. 121. — ⁶⁾ Herodot. V 25 Valer. Maxim. VI 3. — ⁷⁾ Herodot. IV 64; quod *ἀποσκυθία* dicebatur (*scalpeeren*). — ⁸⁾ Eur. fr. 573. — ⁹⁾ *συντρίβησεται*, item Hesych. — ¹⁰⁾ Alexandr 664. — ¹¹⁾ Vid. ad Nub. 442.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

διαπατταλευθήσει χαμαί.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

περικόμματ' ἔκ σου σκευάσω.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

τάς βλεφαρίδας σου παρατιλῶ.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τὸν πρηγορῶνά σου ἔκτεμῶ.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

καὶ νῆ Δί' ἐμβαλόντες αὐ-
τῷ πάτταλον μαγειρικῶς
εἰς τὸ στόμ', εἶτα δ' ἔνδοθεν
τὴν γλῶτταν ἐξείραντες αὐ-

375

373. Isiciario tribuit Zacher; vid. ad vs. 368 sqq. || παρατιλῶ R] περιτιλῶ cett.

374. πρηγορῶνα Bentley] -ρεῶνα codd.; cf. Av. 1113. || σου] σου γ' R.

377. εἶτα δ' R] εἶτ' cett.

378. ἐξείραντες] -ντος Reiske non recte.

Verbum autem *δίρειν* proprium nunc suum sensum obtinet, sed minis ideo est aptissimum quod *flagris caedendi* sensu usurpari solet ¹⁾.

371. *διαπατταλευθήσει*] quemadmodum corium recens detractum paxillis solo affligi solet, ne dum siccatur corrugetur ²⁾. Sic Mesabatis, cui vivo detracta fuerat cutis, τὸ δέσμα διαπατταλευσάου iussit Parysatis ³⁾. Cf. etiam crudelissimum Artaxetis supplicium, quem Graeci ζῶντα πρὸς σάνδα προσδιεπασσάλευσαν ⁴⁾.

372. *Fartum ex te faciam* ⁵⁾. De voce *περικόμμασι* *minutali* ⁶⁾ vid. vs. 770 ⁷⁾.

374. *πρηγορῶνα*] *ingluviem* ⁸⁾, in quam praecipitur cibis. Vox proprie de *avidus* dicitur ⁹⁾.

375—381. Plane ut porcum te tractabimus. Qui priusquam inguletur, ef-

ficiendum est possintne homines sine periculo eius carnibus frui. Itaque offringitur ei os et paxillo distinetur, dein linguae protractae inspicitur pars inferior, qua oris fundo adhaeret; nam si porcus *χαλαζῆ* sive *grandine* ¹⁰⁾ laborat, illa in parte corporis manifesta sunt morbi vestigia, ἐν γὰρ τῇ γλῶττι τῇ κάτω ἔχουσι μάλιστα τὰς χαλάζας ¹¹⁾. Cum versu 375 conferatur Thesm. 222, ubi Mnesilochus „ἐμβαλῶ σοι πάτταλον ἢν μὴ σιωπῆς” minatur Euripides. De particulis *εἶτα δὲ* ex abundanti additis vid. ad Nub. 624. Verbum *ἐξείραν* *ertere* legitur etiam Vesp. 423 ¹²⁾ et Herodot. III 87, apud eundem autem II 38 scribatur *τὴν γλῶσσαν ἐξείρας* ¹³⁾, qui locus cum nostro est conferendus.

376. *μαγειρικῶς*] cf. vs. 216.

¹⁾ Vesp. 450, 1286 etc., cf. Eur. Cycl. 237 Plant. Epid. I 1, 63. — ²⁾ Cf. Hom. P 398. — ³⁾ Plut. Artax. 17. — ⁴⁾ Herodot. VII 33 IX 120. — ⁵⁾ Plaut. Mil. 8. — ⁶⁾ Iuvenal. XIV 129. — ⁷⁾ Metagen. fr. 67 etc. et ad vs. 214 et Nub. 455. — ⁸⁾ Krop. — ⁹⁾ Vid. Av. 1113. — ¹⁰⁾ Finnen. — ¹¹⁾ Aristot. Hist. Anim. VIII 21. — ¹²⁾ Ubi vid. — ¹³⁾ Vulgo *ἐξείρας*.

τοῦ, σκεψόμεσθ' εὖ καὶ ἀνδρικῶς

380

κεχηγνότες...

τὸν πρωκτόν, εἰ χαλαρῶ.

ΧΟΡΟΣ.

Antistropa 1 (vs. 382—388).

ἦν ἄρα πυρός θ' ἕτερα θερμοτέρα, καὶ λόγων

ἐν πόλει τῶν ἀναιδῶν ἀναιδέστεροι·

385

καὶ τὸ πρᾶγμ' ἦν ἄρ' οὐ φαῦλον † ᾧδ' — .

380. *κεχηγνότες*] -νότ' ἐς Schütz, perabsurde cum Wielando ratus Demosthenem Paphlagoni munitari se totum eius corpus per gulam apertam usque ad podicem inspecturum.

382. θ'] addidit vVelsen.

383. ἐν πόλει] sanum? Vid. commentarius.

384. ἦν ἄρ' οὐ R] οὐκ ἄρ' ἦν V et plerique.

385. *φαῦλον*] *φλαῦρον* Aldina et fortasse schol.; de qua voce vid. acuta Naberi disputatio Mnemos. 1879 p. 58 sqq. et 1899 p. 157 sqq., qui recte hoc statuit discrimen: *φαῦλον* = *mediocre, leve, facile*, *φλαῦρον malum, vile, spernendum*. Item Cobet Coll. Crit. 1878 p. 547: *φαῦλον* = *εὐτελής, φλαῦρον* = *κακὸν ἢ μοχθηρόν*. — Corrupta autem sunt verba huius versus, in cuius fine lacuna est statuenda. Verba <ἀλλὰ καλόν> addit vVelsen, melius Bergk <οὐδ' ἱλαρόν> ut Ach. 217,

379. εὖ καὶ ἀνδρικῶς] haec locutio (vel ἀνδρείως) saepius occurrit ¹⁾, item εὖ καὶ χρηστῶς ²⁾, εὖ καὶ καλῶς ³⁾.

381. τὸν πρωκτόν] praeter expectationem podicis nunc fit mentio, credo quod πρωκτοσκόπον nuper se praestitisset ipse Cleon ⁴⁾. A loci sensu longe aberravit alter interpres, qui annotavit: οἱ μάγειροι μετὰ τὸ ἀποσφάζαι τὰ θρίμματα εἰσθᾶσι κρεμᾶν αὐτὰ ἐκ τοῦ πατεῖλου καὶ οὕτως ἐκδέχθαι.

382. *Verum igitur erat illud, quod saepius audivi sed verum esse nunquam antehac persuadere mihi potui, extare quae ipso igne sint calidiora*. Nempe ὁ πανούργος Πασφλαγῶν ἤρην ἕτερον πολὺ πινουργίας μείζουσι κικασμένον, ut infra dicit cho-

rus ⁵⁾. — Imperfecti ἦν ἄρα idem est usus in Cratini verbis ⁶⁾: ἦν ἄρ' ἀληθῆς ὁ λόγος, ὡς δις παῖς γέρον ⁷⁾, cum adiectivo autem *θερμῶ* translato ⁸⁾ conferendi sunt loci tragicorum, ubi homines duri pervicaces impudentes *πύρ* vocantur vel *πυρός κρείττους, ἀναιδέστεροι*, similia dicuntur ⁹⁾. Dictum hoc populare etiam a Pausania ¹⁰⁾ respicitur.

383. ἐν πόλει] hoc si sanum est, non in arce nunc valet, ut in sermone quotidiano ¹¹⁾, sed articulus in chorio omissus est more poetico. Cf. ἐν τῇ πόλει vs. 477.

384 sq. De corruptis his verbis vid. annot. crit., et de usu adiectivi *φαῦλου* ¹²⁾ vid. vs. 218 alibi ¹³⁾.

¹⁾ Vesp. 153, 450 Thesm. 656 Plat. Cratyl. 440 d Leg. 855 a Charmid. 160 d etc. — ²⁾ Eocl. 638. — ³⁾ Plat. Conviv. 184 a etc. — ⁴⁾ Vid. ad vs. 878. — ⁵⁾ Vs. 684. — ⁶⁾ Fr. 24. — ⁷⁾ Praeterea vid. ad Vesp. 183. — ⁸⁾ Vid. Ach. 119 Vesp. 918 Thesm. 735 Plut. 415 Amphid. fr. 33 etc. — ⁹⁾ Soph. Philoct. 927 Oed. R. 177 Eur. Andr. 271 Hec. 608 fr. 432 (Ar. Lys. 1015). — ¹⁰⁾ VII 12 § 2. — ¹¹⁾ Vid. ad Nub. 69. — ¹²⁾ Si *φαῦλον* sincera est lectio. — ¹³⁾ Ach. 215 Vesp. 656 etc.

ἀλλ' ἔπιθι καὶ στρόβει· μηδὲν ὀλίγον ποιεῖ. νῦν γὰρ ἔχεται
[μέσος.]

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

ὡς ἔαν νυνὶ μαλάξης αὐτὸν ἐν τῇ προσβολῇ,
390 δειλὸν εὐρήσεις· ἐγὼ γὰρ τοὺς τρόπους ἐπίσταμαι.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἀλλ' ὅμως οὗτος, τοιοῦτος ὢν ἅπαντα τὸν βίον,
κατ' ἀνήρ ἔδοξεν εἶναι, τᾶλλότριον ἀμῶν θέρους.

Wecklein <ῥσα γ' > ὡδ' <ἰδῖν> coll. Pac. 857 (vid. etiam ad Nub. 1252). Duos creticos deesse Blaydes cum Hermanno (vid. ad vs. 303) statuens praeterea ante στρόβει inserit σεαυτὸν (coll. Nub. 702), quod hinc alienum; probabilius certe τὸν ἄνδρα suppleri posset. Non h. l. sed versu 387 aliquid intercidisse censet vBamberg, cui assensus Zacher ibi legit μηδὲν <αὐτοῦ γ' > κλαττον ποιεῖ. Sed manet sic ὡδ' illud, quod nihili est. Contextus haec fere requirere mihi videtur: καὶ τὸ πρᾶγμα οὐκ ἔρ' εἰς φλαύρον ἄνδρα ἀνήκει. Sed quid dederit poeta non exputo.

387. ὀλίγον] κλαττον R et schol. hinc Dindorf ἀλαφρόν. || ποίσι] ποιού Bergk.

391. Post hunc duos versus deesse statuit Helbig, post vs. 394 Zacher, respondere enim hunc locum versibus 314—321.

386. At aggredere eum et torque. Mente supplendum esse αὐτὸν recte observatur in scholiis. De verbo στρόβειν vid. ad Ran. 817.

387. μηδὲν ὀλίγον] in hac locutione superest prisci adiectivi vis; apud Homerum enim valet exiguum. Item apud Thucydidem: ὀλίγον ἐπράσαστο οὐδὲν ¹⁾.

388. ἔχεται μέσος] vid. ad Ran. 469 et Nub. 551.

389. ὡς] aut nam nunc valet, ut passim, aut a verbo crede mihi suspensum est ²⁾. Sed priorem explicationem praefero.

— ἔαν νυνὶ μαλάξης αὐτὸν] i. e. ἔαν μαλακὸν τι ἐνδῶ νῦν ³⁾.

390. Hominem reperies vere Asianum. Est enim barbarorum cum ingenti clamore irruere in aciem hostilem, si vero primo impetu nihil effecerint, ignavissimos dein se praestare milites ⁴⁾.

— τοὺς τρόπους ἐπίσταμαι] cf. vs. 253 sq.

391 sq. ὅμως... ὢν... ἔδοξεν] i. e. καίπερ... ὢν, ὅμως ἔδοξεν. Et tamen, licet istiusmodi hominem per totam vitam se praestiterit semper, vir est habitus ipsoque melioribus praelatus! Item Lys. 276 ὅμως; λακωνικὸν πνίον ᾗχετο, i. e. καίπερ λ. πνίον, ὅμως ᾗχετο. Ut his locis adverbium ὅμως, sic alibi εἶτα participio praemissum est ⁵⁾.

392. καὶ εἶτα] vid. ad Nub. 624.

— ἀνήρ] vid. ad Nub. 828.

— τὸ ἀλλότριον ἀμῶν θέρους] simillima metaphora in Vespis dicitur: ἰρήμας (sic ἀμπέλους) τρυγᾶν ⁶⁾, cf. etiam Hesiodi locus ⁷⁾ ubi faci dicuntur inutiliter ἀλλότριον κάματον σφετέρην εἰς γαστέρ' ἀμῶσθαι. Ut fructus ὀπώρα, sic fruges dicuntur θέρους ⁸⁾. Nunc quoque τὰ ἐν Πύλῳ respicere spectatores fugere non potuit.

¹⁾ Thucyd. VIII 15 § 2, vid. etiam II 8 § 1 VII 59 § 2, 87 § 6. — ²⁾ Ut Vesp. 416 etc. — ³⁾ Plut. 488 Eur. Hel. 508 Herodot. III 51, 105; cf. Cobet ad Dion. Halicarn. p. 15. — ⁴⁾ Vid. Cyrus apud Xenophontem Anab. I 7 § 4 Hom. I 2 etc. — ⁵⁾ Vid. Nub. 860. — ⁶⁾ Vesp. 684, ubi vid. — ⁷⁾ Theog. 599. — ⁸⁾ Item Aesch. Pers. 822 Eur. Bacch. 1027, 1316 fr. 423, neque aliter ni fallor locutus est Thucydidēs II 19 § 1: τοῦ θέρους [καὶ τοῦ αἵτου] ἀκμάζοντος.

νῦν δὲ τοὺς στάχους ἐκείνους, οὓς ἐκείθεν ἤγαγεν,
ἐν ξύλῳ δήσας ἀφαύει καὶ ἀποδόσθαι βούλεται.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

395 οὐ δέδοιχ' ὑμᾶς, ἕως ἂν ζῆ τὸ βουλευτήριον
καὶ τὸ τοῦ δήμου πρόσωπον μακκοῦ καθήμενον.

ΧΟΡΟΣ.

Antistropa 2 (vs. 397—399).

ὡς δὲ πρὸς πᾶν ἀναιδεύεται, κοῦ μεθέ-
στηκε τοῦ χρώματος τοῦ παρεστηκότος!

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

400 εἴ σε μὴ μισῶ, γενοίμην ἐν Κρατίνου κώδιον,

394. ἀφαύει] ἀφανει R, unde ἀφαίνει (= πτίσαι) Ribbeck, ἀφαύει Blaydes (coll. Pac. 1144).

396. καθήμενον] καθήμενον Blaydes; vid. commentarius.

398. μεθέστηκε Hirschig] μεθίστησι codd., μεθήσει vHerwerden (sed cum voce χρώματι hoc verbum apte iungi non potuit).

400 sq. Cleoni tribuunt V R alii.

400. ἐν LBoS cum schol.] ἐν (vel ἂν) codd., τῶν Kock (coll. fr. 19).

394. ἐν ξύλῳ δήσας] ipsi imagini non aptissima quidem sunt haec, attamen possunt utcumque adaptari; respicitur autem ξύλον illud, de quo vid. vs. 367. Miserorum Spartiatarum in vinculis per annos complures languentium squalorem optime pingit Strepseudis dictum Nub. 186.

— ἀφαύει] siccat. Cf. αὖος¹⁾, αὐαίνειν²⁾.

— ἀποδόσθαι] scilicet id praesertim Cleoni crimini dabatur, quod vehementissime obstabat quominus gratis Lacedaemoniis redderentur captivi³⁾.

395. ἕως ἂν ζῆ] quamdiu vivet vigebitque et praesens mihi aderit. Item Lys. 696 ἦν ἐμοὶ ζῆ Λαμπιτώ.

396. μακκοῦ] vid. ad vs. 62.

— καθήμενον] negligentius haec sunt enunciata; nam vultus sedere sine vitio dici non potest. Non tamen καθήμενον

est scribendum; nam licet μακκοῦν καθήμενον non minus recte dicatur quam καθῆσθαι μεμακκοσκότα⁴⁾, nihil est δημος καθήμενος nisi addatur ubi ille sedeat⁵⁾ vel quo vultu vel quo consilio.

397. ὡς δὲ] cf. vs. 269.

398. Cf. Plut. 365 ὡς πολὺ μεθέστηκε ὄν πρότερον εἶχεν τρόπων, Vesp. 1451 μεθέστη σκληρῶν τρόπων καὶ βιοτῆς, Eur. Alc. 173 sq. οὐδὲ τοῦπιόν | κακὸν μεθίστη χρωτὸς εὐειδῆ φύσιν, Plat. Phaedon. 117 b οὐδὲν τρέσας οὐδὲ διαφθείρας οὔτε τοῦ χρώματος οὔτε τοῦ προσώπου⁶⁾.

399. τοῦ παρεστηκότος] cf. Lys. 318 τοῦ νῦν παρεστώτος θράσους.

400 sq. Non minus ridiculae sunt imprecationes, quibus Dionysus utitur Ran. 152 sqq., ubi attuli simile hominis ignoti dictionem⁷⁾; cf. etiam alius nescio quis⁸⁾: εἴ τινας μᾶλλον φίλῳ | ξένους ἐτέρους ὁμών,

¹⁾ Lys. 385. — ²⁾ Eccl. 146 δίψη... ἀφανανθήσομαι, Ran. 1089 ἐπαφηνάνθη... γελῶν et ad Ran. 194. — ³⁾ Vid. ad vs. 327. — ⁴⁾ Zitten suffen. — ⁵⁾ Ut vs. 754. — ⁶⁾ Vid. etiam Vesp. 748. — ⁷⁾ Ephipp. fr. 16. — ⁸⁾ Alex. fr. 145.

καὶ διδασκομένην προσάδειν Μορσίμου τραγῳδία.

ΧΟΡΟΣ.

Antistropa 3 (vs. 402 - 406).

„ὦ περὶ πάντ' ἐπὶ πᾶσι τε“ πράγμασι

δαρδοῦκοισιν „ἐπ' ἄνθεσιν ἴζων“,

εἶθε φαύλωσ, ὡσπερ ἡῦρες, ἐκβάλοις τήν ἔνθεσιν.

405

ἔσαιμι γὰρ τότ' ἂν μόνον

401. προσάδειν] πρὸς ἕδειν GHermann (servato acc. τραγῳδία), vid. ad Ran. 415; ἀπάδειν Cobet, παρῳδειν Bergk. || τραγῳδία Meineke] -δία R, -δία cett.

402. ὦ περὶ πάντα πανούργα σὺ πᾶσι τε vVelsen.

404. ἡῦρες] εὔρες; codd.

405. τότ' ἂν μόνον] τοῦτ' ἂν μαθῶν Zacher. Ego γελῶν vel χαρῆς expectabam; sed vid. commentarius.

γενομένην Ἰγχεύς, | Ἴνα Καλλιμίδων δὲ Κάρα-
ρος πρῶτα μὲ.

400. Stragulam, in qua recumbat Cratinus, cum ipso sene vinoso non raro maduisse credere nunc iubemur¹⁾, ut saepius aemulum clarissimum in hac comœdia diceris protervis lacessivit noster²⁾. Cum verbis εἴ σε μὴ μισῶ cf. vs. 767 εἰ δὲ σε μισῶ κτέ.

401. διδασκομένην] vid. ad Vesp. 2.

— προσάδειν] accingere; cf. προσαυλεῖν Eccl. 892, ἀπάδειν Ran. 366. — Postquam Aeschylus τὸν λόγον πρωταγωνιστὴν παρασκύασεν³⁾, secundariae tantum chori in tragoediis fuere partes.

— Μορσίμου] de hoc tragico vid. ad Ran. 151.

402 sq. E tragico lyricove poeta haec desumpta esse sensit vdsande Bakhuizen; Simonidis autem, cuius verbis chorus mox utitur⁴⁾, ultro se nobis offert nomen. Apud illum igitur poetam, quisquis fuit, pro πράγμασι et δαρδοῦκοισιν, quae ipsius comici esse nemo non videt, τίλμασι vel νάμασι et ἑρσοῦδοῦκοισιν vel eiusmodi quid fuisse suspicor. De adiectivo δαρδοῦκω vid. ad Ran. 861. — Aptissimi qui conferantur sunt Avium

versus⁵⁾, ubi Phrynichus poeta tragicus dicitur ex suavibus avicularum cantilenis ὡσπερ μίλιττα ἀμβροσιῶν μελιῶν καρπὸν ἀποβόσκεισθαι. Nostro autem loco Cleon assimilatur api, quae cunctas rerum publicarum paludes perlustrans nullis non rapinarum floribus insadat, ut eorum mella exhauriat.

404. Utinam bucceam temere inventam temere sic evomeres et male parta male dilaberentur! — De adverbio φαύλωσ vid. ad Vesp. 656. Vox ἔνθεσις significat id quod ἐντίθειται τις⁶⁾, bucceam⁷⁾, unde ἐνθεσίδουλον comicus nescio quis dixit τὸν γαστρός ἦτεω ὄντα, τὸν γάστριν⁸⁾. Nunc ἢ ἐν τῷ πρωταγείῳ αἰτήσις Cleoni decreta⁹⁾ hac voce designatur contumeliosissime, quemadmodum victus quotidianus, ubi cum contentu commemoratur, τὰ ἄλφια dici solet¹⁰⁾. Dignus autem qui cum nostro loco conferatur est vs. 1148. Praeterea vid. Ciceronis verba probrosa de Antonio, qui tantum vini in epulis aliquando exhaust, ut postridie in coetu populi Romani vomens gremium suum et totum tribunal impleverit¹¹⁾.

405 sq. Nam tum demum canerem illud: „nunc est bibendum!“ Tum mirum quam

¹⁾ Cf. Hermipp. fr. 82¹⁾. — ²⁾ Vid. ad vs. 526 sqq. — ³⁾ Aristot. Poet. 4. —

⁴⁾ Vs. 406. — ⁵⁾ Vs. 748 sqq. — ⁶⁾ Vid. vs. 51. — ⁷⁾ Een hap. Redit Pheregrat. fr. 108⁶⁾ Teleclid. 1¹⁰⁾ Hermipp. 41 Antiphan. 87¹⁾, 204¹²⁾. — ⁸⁾ Fr. adesp. 999.

⁹⁾ Vid. ad vs. 280 sq. — ¹⁰⁾ Vid. ad Nub. 176. — ¹¹⁾ Philipp. II § 68.

„πῖνε, πῖν' ἐπὶ συμφοραῖς“.

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

† τὸν Ἰουλίου τ' † ἄν οἶμαι γέροντα πυρροπίπην
ἡσθέντ' ἠπαιωνίσει καὶ „Βακχέβακχον“ ἕσαι.

SCENA NONA.

Eidem.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

οὐ τοί μ' ὑπερβαλεῖσθ' ἀναιδέα μὰ τὸν Ποσειδῶ,

406. πῖν' ἐπ' ἐσθλαῖς συμφοραῖς Blaydes praesente Bergkio; vid. schol., Suid. s. v. συμφορά, Eur. Alc. 1155.

407. Ἰουλίου] corruptum. Meineke Βουλίου (ex Demetr. π. ἐρμ. 153 et Apostol. V 11a), Duker Ἰουλιήτην τ', nempe *Simonidem* Iulide oriundum; quem secutus Bothe mox scripsit ἡσθέντ' ἄν, lenius Schnitzer Ἰουλιᾶ. Sed quid sibi velit h. l. Simonidis nomen non intellego equidem, suspicor autem partem notulae cuiusdam, ad vs. 406 pertinentis, in qua Simonidis fieret mentio, metro et sententia invitis inter poetae verba esse receptam. || οἶμαι] οἶμαι codd. || πυρροπίπην] sic V aliique (item Eustath. 851, 54), πυροπίπην R et olim Crates, e coniectura opinor (nam pro Κρατῖνος in scholio legendum esse Κράτης, quod et ego in meo exemplari annotaveram, nunc demonstravit Zacher), τὸν φύλακα τοῦ σίτου, ὡς εἰς τὸ πρυτανεῖον παρέχοντα ἄρτους minime absurde interpretatus; *ciborum* certe, non *amorum*, in proximis versibus fit mentio. Multo tamen mordacius epitheton est *πυρροπίπης* (vid. commentarius), de loco autem obscuro, in quo homo ignotus iocose traducitur, ut probabiliter aliquid statui possit vereor.

408. ἠπαιωνίσει R et Suidas s. v. πυροπίπης] ἠ παιῶν (-ῶν) ἕσαι cett., quod glossema est. Cf. Thesm. 311 Pac. 453 Ach. 1212 etc.

apposita esset nota illa, qua in conviviis uti solemus, cantilena. — Testibus scholiis desumpta haec sunt e carmine Simonidis; in quo *συμφορα* more prisco *de felici rerum eventu* erat dictum, ut alibi ἐπ' ἐσθλαῖς συμφοραῖσιν¹⁾ vel ἐπὶ τύχησι χρηστῆσι²⁾.

407. Horum verborum sensus plane nos latet³⁾. Id unum certum duco, aliquem ex iis qui tunc temporis in prytaeo vescebantur ioculariter sic designari. Vox autem *πυρροπίπης*, quae ad

imitationem epici epitheti *παρθενοπίπου*⁴⁾ est conformata⁵⁾, significat senem tam perversae libidinis ut *rufos* pueros — turpiissimos igitur — in deliciis habeat⁶⁾.

408. Verba festive fecta, quibuscum conferri possunt *παπιζαῖν* et similia⁷⁾, significant: *clamare* „ἠ παιῶν!“ et „Βάκχε Βάκχε!“ Scolia autem apud Antiphanem nescio quis commemorat τὸν Τελαμώνια, τὸν Παῖωνα, τὸν Ἀρμόδιον⁸⁾.

409. ὑπερβαλεῖσθ'] cf. vs. 56.

¹⁾ Eur. Alc. 1155, vid. vs. 655 et ad Nub. 1205. — ²⁾ Herodot. I 119. — ³⁾ Vid. annot. critica. — ⁴⁾ A 385. — ⁵⁾ Cf. etiam *παιδοπίπης* Athen. 563e et in schol. h. l. — ⁶⁾ Vid. ad Ran. 730 (et 308) de voce *πυρρίφ*. — ⁷⁾ Vid. ad Vesp. 609. — ⁸⁾ Antiphan. fr. 85.

410 ἡ μήποτ' Ἄγοραίου Διὸς σπλάγχνοισι παραγενοίμην.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἔγωγε, νῆ τοὺς κονδύλους, οὓς πολλὰ δὴ ἐπὶ πολλοῖς
ἦνεσχόμην ἐκ παιδίων, μαχαιρίδων τε πληγὰς,
ὑπερβαλεῖσθαί σ' οἶομαι τούτοισιν, ἢ μάτην γ' ἂν
ἀπομαγδαλιάς σιτούμενος τοσοῦτος ἐκτραφείην.

410. παραγενοίμην] συγγενοίμην Mehler probabiliter (vid. Eupol. fr. 108 et infra ad vs. 806; π' et σ' permutari potuerunt).

412. παιδίων] παιδίου R. || μαχαιρίδων R] -ριδίων cett.

414. Om. R errore aperto.

414 sq. ἀπομαγδαλιάς] ἀπομαγδαλιάς (-ιάς, -ίας) vel ἀπό μ. codd.

410. *Aut nunquam posthac publico sumtu* (in prytaneo) *vescar!*

— Ἄγοραίου Διὸς] Iuppiter Ἄγοραῖος; et Βουλαῖος; cum alibi per Graeciam tum Athenis colebatur, utpote civium de rebus publicis in concione vel in senatu deliberantium praeses ¹⁾. Priscum igitur hoc epitheton concinit cum dictione epica, in qua ἀγορῆ concionem solet valere. Sed Paphlago nunc *institorum tabularumque forensium patronum* intellegit; scilicet populi conciones non iam in foro Athenis habebantur sed in *pryce* ²⁾. Per numen Ἄγοραῖον etiam isiciarius iuravit vs. 297. Praeterea vid. vs. 500.

— παραγενοίμην] hoc verbum quamquam licet interpretari *adesse sacrificio* ³⁾, potius tamen ita nunc videtur accipiendum ut εἰς λόγον ἔλθεῖν ⁴⁾; cf. etiam Eupol. fr. 38: ξυγεγυγνόμεν... φάγοισιν, 108: Ἴνα σπλάγχνοισι συγγενόμεθα, Teleclid. 38: ξυγεγυγνόμεν... μάζαις. Ceterum vid. Vesp. 654: κῆν χρῆ σπλάγγνων μ' ἀπίχεσθαι.

411. κονδύλους] vid. ad Vesp. 254.

— πολλὰ... ἐπὶ πολλοῖς] iterum atque iterum, item Vesp. 1046. Cf. Eur. Med. 579:

πολλὰ πολλοῖς. Neutrum igitur est πολλοῖς ⁵⁾, cum voce autem πολλὰ cf. Plat. 253: ὁ πολλὰ... ταῦτόν θύμον φαγόντες, et de studio verba iterandi vid. ad Ach. 177.

413. τούτοισιν] ἰσθίς τῆς ἀρτίδου.

413 sq. ἦ... ἂν — ἐκτραφείην] idem haec valent atque μάτην γὰρ ἂν τοσοῦτος ἐκτραφείμην; εἴην, εἰ μὴ ὑπερβάλοιμι σε. Sed pro plusquamperfecto isiciarius adhibet tempus aoristum, quod necessarium fuisset si suum in hoc enunciato locum concessisset verbo δοκεῖν: ἦ δόξαίμι ἂν μάτην... ἐκτραφῆναι (vel ἐκτραφῆσθαι), *aut frustra in tantum talemque hominem excrevisse videar*, vel si indicativo modo usus dixisset: εἰ μὴ μάτην ἀπομαγδαλιάς τοσοῦτος ἐκτραφῆν ⁶⁾.

414 sq. ἀπομαγδαλιάς] sic vocantur panis frusta ⁷⁾, quibus inter coenandum ⁸⁾ ad manus detergendas utebantur convivae ⁹⁾, dignae igitur quae canibus *τραπέεσσι* proicerentur offae; cf. locus Homeri *κ* 217 ¹⁰⁾ et Diphili verba de muliere turpissima, *παρ' ἧς τὸν ἄρτον ἡ κύων οὐ λαμβάνει* ¹¹⁾. Qualia frusta *κυνάδες* dicebantur a Lacedaemoniis ¹²⁾.

¹⁾ Vid. Preller Myth. I⁴ p. 150. — ²⁾ Cf. iocosa de Nestore ἀγορητῆῖ disputatio Nub. 1057. — ³⁾ Coll. Hom. *ρ* 173 (*παρογγνετο δαιτί*) vel Plat. Conviv. 172c. — ⁴⁾ Infra vs. 806, ubi vid. — ⁵⁾ Ut Ran. 697. — ⁶⁾ Alieni hinc mihi videntur loci homerici, qualis est *A* 232, licet cum nostro loco eos composuerint Kock et Platt (Journal of Philology 1898 p. 87). — ⁷⁾ *ψωμοί*. — ⁸⁾ Nam *post coenam aqua ἀπενίψαντο*. — ⁹⁾ ἀπεμάττοντο, vid. vs. 819. — ¹⁰⁾ Quem Pollux VI 93 confert. — ¹¹⁾ Diphil. fr. 91. Item nos: *dat de honden er geen brood van zouden eten*. — ¹²⁾ Teste Polemone apud Athen. 409d; vid. etiam ad Nub. 491 et infra ad vs. 1168.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

415 ἀπομαγαδaliάς, ὡσπερ κύων; ὃ παμπόνηρε, πῶς οὖν
κυνὸς βορὰν σιτούμενος μαχεῖ σὺ κυνοκεφάλῳ;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

καὶ νῆ Δί' ἄλλα γ' ἐστὶ μου κόβαλα παιδὸς ὄντος.
ἐξηπάτων γὰρ τοὺς μαγεῖρους ἂν λέγων τοιαυτί
„σκέψασθε, παῖδες! οὐχ ὄραθ'; ὦρα νέα, χελιδῶν.“

420 οὐ δ' ἔβλεπον, καὶ ἐγὼ ἐν τοσοῦτῳ τῶν κρεῶν ἔκλεπτον.

415 sq. Demostheni (vel Coryphaeo) tribui inssit Blaydes; in codd. sunt Cleonis, quod absurdum, quoniam cynocephalus ipse se Cleon vocare non potuit.

416. μαχεῖ Dindorf] μαχεῖ V, μάχεῖ codd. cett. || κυνοκεφάλῳ] -λλῳ Phot. s. v. et Anecd. Bekk. p. 49, quod fortasse praestat; κυνοκεφάλῳ sὺ Burney, κυνοκεφάλῳ μαχεῖ σὺ Meineke, sed vid. commentarius.

417. καὶ νῆ] νῆ τὸν R, quem sequuntur Bothe, dein ἀλλὰ γ' ἔστι scribens, et Blaydes, ἀλλὰ κάσσι scribens. || μου] μοι V alii.

418. ἂν] addidit Bernhardt, ποτε Enger, τότε Piccolomini; Bergk scribebat μαγεῖρους. Hartman conciecit ἐξηπάτων γὰρ ἂν λέγων τοιαῦτα τοὺς μαγεῖρους, et multo sane melius placent verba ita ordinata. || λέγων] ἐπιλέγων pauci.

415 sq. *Vae misero tibi, si canino victu nutritus, quomodo tandem cynocephalum tu vincere poteris!*

416. κυνοκεφάλῳ] *simias* ¹⁾. Vocis terminus epicus -κέφαλος ²⁾, e -κεφάλιος natus, saepius invenitur apud Hesiodum, illic enim *τρικέφαλος* dicitur Geryones ³⁾, *πεντηκοντακέφαλος* Cerberus ⁴⁾, et *Μακροκεφάλων* fit mentio ⁵⁾. Conferendus autem est hic terminus cum adiectivis item epicis *τετρακέφαλος* *ὕφιπέτηλος* *τριπέτηλος*, quae -φάλῃρος et -πέτῃλος scribere praestat, quoniam e -φαλῃριος et -πετῃλιος per productionem compensatoriam sunt nata, et cum adiectivo *Ἐαῖνός ductilis*, quod *Ἐαῖνιος* fuit primitus ⁶⁾. Epicam dictionem servat priscum, quod videtur, epigramma, Hermae cuidam in Cera-

mico olim inscriptum, cuius prima sunt verba: *Ἐρμῆ τετρακέφαλο* ⁷⁾, eamque poster nunc imitatur, quemadmodum Eubulus *ἀμφικέφαλος* dixit ⁸⁾. Nam suis ipsorum verbis cum utebantur comici aequales, -κέφαλος dicebant ⁹⁾. — Non sine causa epitheton *σχινοκέφαλος*, quo Periclis caput deforme riserat Cratinus ¹⁰⁾, in memoriam nunc vocat Koch.

417. κόβαλα] vid. Pherecrat. fr. 162 *ὄρμιστὸν ἔργον καὶ κόβαλον εἰργάσω* et vid. ad Ran. 104.

418. ἂν] vid. ad Vesp. 269.

419. Ut hi pueri primam hirundinem, ἄγγελον ἕκαστος ἀδούδμου ¹¹⁾, sic Euelpides ille primum milvum non sine detrimento suo aliquando salutavit ¹²⁾.

420. ἐν τοσοῦτῳ] *per temporis brevissimi-*

¹⁾ *Bavian.* Daemonis maligni nomen hoc esse perhibent Bergk Zielinski Zacher, minime mihi certe persuadentes. — ²⁾ Aut -κέφαλος. — ³⁾ Theog. 287, ubi vid. Rzsch, Schulze Quaest. Ep. p. 251 sq. — ⁴⁾ Ibid. vs. 312. — ⁵⁾ Hesiod. fr. 86. — ⁶⁾ Vid. Enchirid. diot. ep. p. 28. — ⁷⁾ Vid. Eustath. 1353,8 Aristoph. fr. 553. — ⁸⁾ Eubul. fr. 107¹⁰⁾. — ⁹⁾ Cf. Ran. 473 *ἐκατοκέφαλος*. — ¹⁰⁾ Cratin. fr. 71, cf. Plutarch. Pericl. 3. — ¹¹⁾ Simonid. fr. 74; cf. carmen populare ab Athenaeo 360 c servatum, Plin. H. Nat. II 47, Thesmoph. 1. — ¹²⁾ Av. 501 sqq.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

ὃ δεξιότατον κρέας, σοφῶς γε προυνοήσω
ὥσπερ ἀκαλήφρας ἐσθίων, πρὸ χελιδόνων ἔκλεπτες.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

καὶ ταῦτα δρῶν ἐλάνθανόν γ'. εἰ δ' οὖν ἴδοι τις αὐτῶν,
ἀποκρυπτόμενος εἰς τὴν κοχῶνα τοὺς θεοὺς ἀπώμνυν.

425

ὥστ' εἰπὶ ἀνῆρ τῶν ζητόρων ἰδὼν με τοῦτο δρῶντα
„οὐκ ἔσθ' ὅπως ὁ παῖς ὅδ' οὐ τὸν δῆμον ἐπιτροπεύσει“.

421 sq. Demostheni dedi; in codd. sunt Chori; cf. vs. 415 sq. et 427 sq. ας

421. Post κρέας in codd. est ὤς, quod e falsa lectione κρέας videtur natum (κρεως); delevit Bentley. || προυνοήσω] -θης Mehler.

423. γ'] add. Triclinius, ἄν Lenting.

424. τὴν Dobree] τὰ codd. || κοχῶνα] κόχωνα V R et plerique, item schol.; pro neutro scilicet habebatur metro invito. Cf. vs. 484. || ἀπώμνυν Bentley] -νυον codd.

nam illum articulum, interim ¹⁾. Ita nunc vertendum est pronomen ut in locutionibus *τοσαῦτα εἰπὺς*: haec (tantum) dixit, nec verbum addidit praeterea ²⁾, *παρὰ τοσοῦτον ἐγένετο*: tantillum afuit quin ³⁾. Tantillum temporis ad carnes surripientis isiciario sufficebat. Simillimo autem artificio circa fabulae finem ⁴⁾ Paphlagonis carnibus potitur.

421. κρέας] vid. ad vs. 369.

— προυνοήσω] cf. Nub. 975. Aoristus huius verbi apud nostrum non redit, in -θηται autem solet exire in dictione Attica; προυνοήσασθαι tamen legitur etiam apud Antiphonem ⁵⁾ et Euripidem ⁶⁾.

423. Liberior horum verborum est structura; hoc enim dicit: *homines urticarum amantes imitatus ante primam hircundinem consilium tuum perpetrabas*. Nempe veris tantum initio urticae edi possunt folia tenella adhuc necdum urentia; nam *mordacitas non protinus cum ipsa herba gignitur, incipiens autem*

nasci vere non ingrato cibo est ⁷⁾, sed *μετὰ τὴν χελιδόνα ἀρωγῆς ἴσιν* ⁸⁾. Sic in patriae nostrae regionibus quibusdam ut primum praeterit hiems, per prata videre est mulierculas puerosque *tarazaci* recentes surculos ⁹⁾ inter talparum praesertim monticulos anquirentes, ubi solum laxius solisque radiis magis pervium herbas dormitantes citius summittit; quae post paucas hebdomades prorsus spernitur herba. — Inde ab Hesiodi aetate ad nostrum usque tempus rusticis mos fuit varios anni labores certis diebus adscribere, quos ipsa rerum natura praestituit; nunc autem conferre iuvat hortulanorum nostratium praeceptum: „post solstitium asparagi ne succiduntur.“

423. καὶ... γε] vid. ad Ran. 49.

— δ' οὖν] vid. ad Nub. 343.

424. εἰς τὴν κοχῶνα] *inter coxas meas* ¹⁰⁾. Vox κοχῶνη saepius apud comicos redit ¹¹⁾.

— ἀπώμνυν] vid. ad Nub. 1232.

426. ἐπιτροπεύσει] vid. ad vs. 212.

¹⁾ Item Thucyd. VI 64 § 1. — ²⁾ Vid. e. g. vs. 1245. — ³⁾ Thucyd. III 49 § 4 VII 2 § 4 VIII 33 § 3. Vid. etiam Xen. Hell. V 4 § 40. — ⁴⁾ Vs. 1196 sqq. — ⁵⁾ V § 43. — ⁶⁾ Hipp. 399, 685. — ⁷⁾ Plin. H. Nat. XXI 55. — ⁸⁾ Schol. — ⁹⁾ *Mol-sla*. — ¹⁰⁾ *Between my hams* recte Blaydes. — ¹¹⁾ Vs. 484 fr. 482, 514 Cratet. fr. 27 Eupol. 77, 156 Eubul. 97 Stratt. 53.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

εὖ γε ξυνέβαλεν αὐτ'· ἀτὰρ δὴλόν γ' ἀφ' οὗ ξυνέγνω·
 οὐτιγ' ἐπιώρκεις θ' ἤρπακῶς καὶ κρέας ὁ πρῶκτός εἶχεν.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

430 ἐγὼ σε παύσω τοῦ θράσους· οἴμαι δὲ μάλλον ἄμφο.
 ἔξειμι γάρ σοι λαμπρός ἤδη καὶ μέγας καθιεῖς,
 ἁμοῦ ταράττων τήν τε γῆν καὶ τήν θάλατταν εἰκῆ.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἐγὼ δὲ συστεύλας γε τοὺς ἀλλᾶντας, εἴτ' ἀφήσω
 κατὰ κῆμ' ἐμαυτὸν οὖριον, κλάειν σε μακρὰ κελεύσας.

427 sq. Demostheni dedit Enger, quem verum vidisse luculenter testatur ver-
 sus 429; in codd. sunt Chori.

428. 9'] om. R. || κρέας] τὸ κρέας R neque metro favente neque sententia. Vid.
 Vahlen in Herma XXVI p. 168.

433. μακρὰ] πολλὰ R. || κελεύσας R] κελεύων V et plerique.

427 sq. Ex versuto fallaciique pueri
 ingenio optima quaevis de eo auguratus
 fuerat nescio quis de foro rabula. Sed
 Demosthenes, qui altercationi minarum
 probrorumque plenae ridiculi aliquid
 identidem intermiscet ¹⁾, sollers illud
 isiciarii consilium ideo praesertim fau-
 tissimi ominis fuisse perhibet, quod
 κρέας: tunc εἶχεν eius πρῶκτός, inde enim
 facili coniectura potuisse effici eum
 κολλοπεύσων itaque ῥήτορα ἕσασθαι ²⁾.

429. Iocum scurrilem indignatur Pa-
 phlago.

430 sq. *Claro aquiloni* ³⁾ se assumulat.
 Verbum ἐξίναμι etiam vs. 760 cum ad-
 iectivo λαμπρῶ coniunctum ita usurpa-
 tur, item Anaxandridas: λαμπρός τις ἐξε-
 λήλυθεν ⁴⁾, Diphilus: τί ποτ' ἐστίν; ὡς
 ῥαγδαῖος; ἐξελέλυθεν ⁵⁾, vid. praeterea ἐκ-
 βαίνειν Ran. 848. Adiectivum λαμπρός de
 vento saepe dicitur ⁶⁾, καθιέναι intran-

sitive sic usurpatur etiam Plat. Phae-
 don. 112 d, e, cf. εἶχειν de sole dictum,
 ἐκβάλλειν et similia de fluminibus.

431. εἰκῆ] sic temere. Cf. Promethei
 apud Aeschylum verba: „olim homines
 ignis artiumque omnium expertes τὸν
 μακρὸν βίον ἔφυρον εἰκῆ πάντα" ⁷⁾.

432 sq. *At ego contractis botulis navi-
 gans vento fluctibusque me credam* ⁸⁾. De
 verbo nautico συστεύλας vid. ad Ran.
 999 ⁹⁾; nauticae dictionis est etiam
 ἀφιέναι ταυτὸν οὖριον, denique κατὰ κύμα
 nemini obscurum esse potest. Cf. Ho-
 mericum: *navis ἴθειν κατὰ κύμα* ¹⁰⁾ et
 praesertim Herodot. IV 110: *ἰφίροντο*
κατὰ κύμα καὶ ἄνεμον. Idem dicitur *ῥεῖν*
ἐξ οὐρίων ¹¹⁾ vel κατ' οὐρον ¹²⁾ vel οὐρία
ἰφιέναι (navem) ¹³⁾. Cavendum ¹⁴⁾ ne κύμα
 οὖριον iungamus.

432. εἴτα] vid. ad Nub. 624.

433. κλάειν... μακρὰ] vid. ad Ran. 34.

¹⁾ Perinde atque infra Demus et in Ranis Dionysus. — ²⁾ Vid. vs. 880, 1242
 et ad Nub. 1089. — ³⁾ Verg. Georg. I 460. — ⁴⁾ Anaxandr. fr. 34⁴. — ⁵⁾ Diphil.
 fr. 67. — ⁶⁾ Cf. Herodot. II 96 Alex. fr. 46² etc. — ⁷⁾ Aesch. Prom. 450. —
⁸⁾ *Ik zal mij voor den wind laten drijven met gereefde...worsten*. — ⁹⁾ Et vs. 1220. —
¹⁰⁾ β 429. — ¹¹⁾ Fr. com. (?) adesp. 770. — ¹²⁾ Soph. Trach. 468 Eur. Androm.
 554, cf. etiam Herodot. IV 163. — ¹³⁾ Plat. Protag. 338 a. — ¹⁴⁾ Nam fuere qui
 sic errarent.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

καὶ ἔγωγ', εἰάν τι παραχαλᾷ, τὴν ἀντίκταν φυλάξω.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

435 οὐ τοι, μὰ τὴν Δήμητρα, καταπροῖξει τάλαντα πέντε κλέψας Ἀθηναίων.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

ἄθρει, καὶ τοῦ ποδὸς παρῖει·

ὡς οὗτος ἤδη καικίας ἢ συκοφαντίας πνεῖ.

435. *πέντε] πολλά codd., sed in V litterae ἀναπολλὰ in rasura sunt scriptae manu secunda; πέντε autem cum dubitarem an scribendum esset, plane persuasit qui in eandem coniecturam inciderat amicus collega Hartman collato vs. 438. Male igitur expletum est prisca numerale Π (πέντε). Simillimum vitium correxi Nub. 1065. Sic Herodot. IV 153 legendum esse ἄνδρασ<σ> vel Thucyd. IV 46 § 1 εἰς τὴν Σικελίαν <μ> ναυαίον dudum observarunt viri docti.

436^b sq. Demostheni dedit Bergk, Isiciario dant V R alii, Choro ceteri.

437. ἤδη] ἦτοι R, cuiusmodi oppositio hinc est aliena. || ἢ B] καὶ cett.; in vento duo simul nomina tribui non possunt. || καικίας Γ] καικίας cett.

434. Ego autem sentinam serabo, si forte rimas duxerit navis. Verbo igitur παραχαλᾷ mente addendum est subiectum ἢ ναῦς. „Mihi ad sentinam locus esto”, — Demosthenes ait, — „ut ἐάν ἡ ναῦς μὴ στείγῃ¹⁾ statim cavere possim ne mergatur.” Ne molestissimum quidem hocce officium detrectat, modo opprimatur invisus ille nebulo. Nam supplicii fere instar erat in antliam condemnari²⁾. Cf. Pac. 17 Soph. Philoct. 482 et moestissimum dictum Ciceronis: olim sedebamus in puppi et clavum tenebamus, nunc autem vix est in sentina locus³⁾.

435. οὐ... καταπροῖξει... κλέψας] vid. ad Nub. 1240.

— τάλαντα πέντε] ipsum Cleonem quinque talenta evomentem — id est rapinas suas reddentem — noster antea finxerat in Babylonii fabula⁴⁾.

436. κλέψας Ἀθηναίων] furatus Athe-

niensibus. Genitivus verbo κλέπτειν est adiunctus⁵⁾, item alias verbo ἀρπάζειν⁶⁾. Cf. Homericum παιδὸς ἰδίεζατο κύπελλον⁷⁾ et similia vel Antiphanis versiculum: μὴ φῶσί σου, | Δωριάς, ἀλούτους σηπίας ἀληφίνας (i. e. παρὰ σοῦ)⁸⁾.

436 sq. „Hoc age!” — fecto cum terrore socium increpat Demosthenes: — „iam enim vehementissima ingruit procella.”

436. τοῦ ποδὸς παρῖει] relata⁹⁾ veli pedem¹⁰⁾, remitte pedis aliquid. Nam si quis irruente tempestate ναὸς ἐγκρατὴ πόδα τείνας ὑπάλκει μηδὲν, ὑπάλκει κάτω στρίψας τὸ λοιπὸν σέλμασιν ναυτίλλεται¹¹⁾; ναὸς ἐνταρτεῖσα πρὸς βίαν ποδὶ ἔβαιψεν, ἔστη δ' αὖθις ἢν χαλᾷ πόδα¹²⁾. Cf. ἀνίναί¹³⁾ et vid. infra ad vs. 756.

437. ὡς οὗτος ἤδη κτεί.] vid. Vesp. 642 et ad Ach. 315. — Ecce ventus, non „clarus” tamen sed nubilus et turbulentus.

— καικίας ἢ συκοφαντίας] ventus caecias

¹⁾ Thucyd. II 94. — ²⁾ Sueton. Tiber. 51. — ³⁾ Cic. ad Famil. IX 15 § 3. —

⁴⁾ Vid. ad Ach. 6; praeterea cf. Nub. 591 et infra vs. 829. — ⁵⁾ Cf. Ach. 527 Eq. 1149 Vesp. 238, 1369 Theom. 812. — ⁶⁾ Ach. 1160 Nub. 982 Pac. 1118 Eccl. 866. — ⁷⁾ A 596, ubi vid. — ⁸⁾ Antiphan. fr. 26. — ⁹⁾ χάλα Epicrat. fr. 10⁵. — ¹⁰⁾ Catull. IV 20 Verg. Aen. V 830 etc. — ¹¹⁾ Soph. Ant. 715. — ¹²⁾ Eur. Or. 706. — ¹³⁾ Vid. ad Ran. 700.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

σὲ δ' ἐκ Ποτειδαίας ἔχοντ' εὖ οἶδα δέκα τάλαντα.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

τί δῆτα; βούλει τῶν τάλαντων ἔν λαβὼν σιωπᾶν;

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

(ad Paphlagonem:)

440 ἀνῆρ ἂν ἠδέως λάβοι.

(Ad Isiciarium:)

τοὺς τερθρίους παρίει·

438 sq. Sic distributi sunt in cod. A, in ceteris versus 438 datur Cleoni, 439 Isiciario; correxit Kuster.

438. δ'] ε' V alii.

440. Demostheni dedit Bergk, in codd. sunt Chori. || ἀνῆρ] ἀνῆρ codd. || λάβοι] λάθοι R¹ (non absurde quidem, si de Cleone ad Isiciarium hoc dici sumas, non tamen recte; vid. commentarius). || τερθρίους; R] ταθρίους V et plerique.

subsolano vicinus ¹⁾, circa aequinoctium vernali maxime spirans ²⁾, frigidus est nubibusque coelum obducit; quapropter comicus ignotus scripsit versum, quem etiam scholia ad nostrum locum afferunt: κακὰ | ἔλκων ἐφ' αὐτὸν ὡς ὁ καικίας νέφος ³⁾. De suo autem novum nunc nautis inauditum venti nomen Demosthenes addit *συκοφαντίας*, quocum conferri potest vox *χειμῶν ὀρνιθίας* iocose adhibita Ach. 877 ⁴⁾.

438. „*Quinque talenta? Nihil hoc est! Nam decem tu, sat scio, tenes ex Potidaeae praeda olim surrepta.*” — Obsoletae hae sunt res, sexto enim anno abhinc Potidaeam in deditionem acceperunt Athenienses ⁵⁾; quo liberius nunc ficta crimina ⁶⁾ inde expromere licet. Sic τὰ ἐν Σάμῳ post quartam saeculi partem denuo commemorantur Vesp. 283. Crimini autem anno 430 datum fuerat Xenophonti et Hestiodoro praetoribus, qui exercitui ad Potidaeam praerant, quod illius urbis cives liberos dimissent, urbem enim fame victam sine ullis

condicionibus capi potuisse ⁷⁾. Itaque tunc quoque, ut saepissime, Athenienses de *corruptione* fuisse locutos — sive rei sunt acti praetores sive ultra iurgia res non processit — facile intellegimus, et illorum conviciorum echo quaedam nunc percipitur.

439. „*Quorsum istud?*” — sic irridens Paphlago — „*Sperasne te unum ex istis talentis a me accepturum ea condicione ut „taceas?”*” Quippe, ut est in proverbio, ὁ πολλὰ κλέψας ἄλλα δούς ἐκφεύεται ⁸⁾. — Conferri possunt Pithetaeri ad nugatorem verba: βούλει δῆτα τὸν μισθὸν λαβὼν | μὴ πράγματ' ἔχειν ἄλλ' ἀπίναϊ; ⁹⁾ cui condicionem oblatam laete probanti „*εἰ „accipe igitur!”*” ait colaphumque ei infrigit.

440 sq. „*Libenter sane accipiet ille,*” Demosthenes ait iocose ¹⁰⁾; dein ad socium conversus: „*decrescit procellae impetus.*” A minis nimirum et clamoribus ad munuscula iam deducta est res.

440. τερθρίους] sc. κάλωσ, funes utriusque antennae cornui alligatos.

¹⁾ ONO., ut nos loquimur; cf. Aristot. Meteor. II 6 § 7, Plin. H. Nat. II 46. — ²⁾ Aristot. ibid. § 15. — ³⁾ Ibid. § 17 Problemat. XXVI § 1 et 29 Gell. II 22 § 24 fr. adesp. 1229. — ⁴⁾ De nominis termino vid. ad Ran. 494. — ⁵⁾ Thucyd. II 70. — ⁶⁾ Cf. vs. 834. — ⁷⁾ Thucyd. I. I. — ⁸⁾ Script. Hist. Aug. Alex. Sever. c. 18. — ⁹⁾ Av. 1025 sq. — ¹⁰⁾ Dignissimus qui conferatur est Ach. 1117.

τὸ πνευμ' ἔλαττον γίγνεται.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

αὐτὸς μὲν οὖν φεύξει γραφὰς
ἑκατονταλάντους τέτταρας.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

σὺ δ' ἀστρατείας γ' εἴκοσιν,
κλοπῆς δὲ πλεῖν ἢ χιλίας.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἐκ τῶν ἀλιτηρίων σέ φη-

445

441. Isiciario tribuunt codd. nonnulli.

442. *αὐτὸς μὲν οὖν] dubitanter de meo addidi, in codd. enim est lacuna, quam indicavit Dindorf; Götting addebat vocem *σωροδοκίας*, Meineke coniecit *φεύξει γραφὰς σὺ δειλίας*, Kock *λιποταξίου φεύξει γραφὰς*, Zacher vero observat non *τιμητὰς* fuisse has actiones, ipse autem tentat *σωροδοκίας* | *τρεις, δειλίας δὲ τέτταρας*.

443. γ'] om. R alii.

442. *ἑκατονταλάντους*] incredibilis sane auri vis! Sed vid. ad Nub. 1065.

442—452. Crescente altercantium furore decrescit dictorum ipsorumque versuum ambitus. Modo pluribus deinceps, dein integris certe tetrametris se laescebant, nunc e tetrametris fiunt dimetri, qui mox interciduntur, post quas numerorum *ἀντιλαβὰς* ad ipsas *λαβὰς* veniunt pugnis se petentes. Etiam apud Sophoclem et Euripidem cum animi disputantium ira dolore metu vehementer sunt percussi, in versiculis intercisos brevesque clamores abire solent colloquia ¹⁾.

443. *ἀστρατείας*] vid. ad vs. 1369-1371. Perridicule nunc quoque suo gladio petitur homo bellicosus.

444. *πλεῖν ἢ*] vid. ad Ran. 90.

445—449. Mirificentissimis probris agitare se pergunt. Paphlago adversarium ex Alcmeonidarum gente nobilissima sed sacrilega esse perhibet. „At avus tuus unus e Pisistratidarum sicariis fuit!” retorquet isiciarius ridicule admodum. Non enim credere iubentur spectatores

veri quidquam hisce clamoribus inesse, sed vitae publicae imaginem quasi in speculo repercussam nunc cernentes redeunt in memoriam inanium altercantium saepissime in foro et in pnyce et ubi non auditorum, et melius fortasse quam antea sentiunt nihil esse tribuendum istiusmodi criminibus, quae inter studia partium in diversa aestuantium et olim pro re nata fingebantur ²⁾ et etiamnunc finguntur. Nam nos, qui nunc vivimus, nondum degeneravimus illius aetatis homines, teste infinita lite quae per hocce quadriennium perturbavit Galliam. Eo magis autem acutum est isiciarii responsum, quod Alcmeonidae tyrannis quam maxime olim fuerant adversati ³⁾. Itaque sic reddere possis eius verba: *Alcmeonida sum? esto: tyrannorum adversarius quam satelles dici malo.*

445. Alcmeonidae τῷ Κυλωνεῖω ἄγει olim se obstrinxerant utque *ἐναγίστς* καὶ ἀλιτήριοι τῆς Θεοῦ urbe fuerant pulsī. Inter crimina autem, quibus Peloponnesii instante bello Athenienses laces-

¹⁾ Vid. *de Sophoclis Aiace* p. 35 sqq. — ²⁾ Cf. Vesp. 487 sqq. — ³⁾ Herodot. V 62 [Aristot.] Rep. Athen. 19 § 3.

μι γεγόνεναι τῶν τῆς Θεοῦ.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τὸν πάππον εἶναι φημί σου
τῶν δορυφόρων —

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(pugno dum ei minatur oominus:)

ποίων; φράσον.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(irridens:)

τῶν Βυρσίνης τῆς Ἴππιου.

sebant, hoc quoque erat, procurandum esse piaculum Cyloneum. Petebatur nimirum Pericles, cuius mater gentem ab Alcmeone deducebat ¹⁾).

— ἀλιτηρίων] priscum adiectivum, e iurisconsultorum sacerdotumque lingua desumptum, videmus in nomen proprium fere abiisse ad Alcmeonidas designandum. Apud nostrum non redit, sed in Acharnensibus ²⁾ πῖθακον ἀλιτηρίας πλίων Boeotus quidam vocat Nicarchum sycophantam. Ducta autem haec sunt a verbo epico ἀλιτῶσαι, quod praeterea apud Homerum peperit nomina ἀλιτηρός, ἀλιτήμων, ἀλιτήης, νηλεΐτιδες ³⁾. Plato saepius usus est adiectivo ἀλιτηριώδευ exitiabili ⁴⁾. Praeterea ἀλιτήριος, perinde atque ἀλάστωρ, substantivum loco adhibitum nonnunquam dicitur *daemon malignus* ⁵⁾; itaque homo nefandis sceleribus coopertus reique publicae exitiabilis eo potest designari; vid. e. g. Eupol. fr. 96: δ Βουζύγης... ἀλιτήριος ⁶⁾.

448 sq. Pisistratus callida fraude — se ipsum nimirum cum vulnerasset, in publicum prodiit utque vitae suae cave-retur petiit — effecerat ut ex Arist(i)onis cuiusdam rogatione decernerentur sibi quinquagiuta κορυνηφόροι, quorum ope arcem occupavit ⁷⁾. Exinde δορυφόρους — nam vero hoc nomine mox sunt designati — habebant tyranni, et ab his confossus est is, quem Athenienses utpote libertatis vindicem celebrabant, Harmo-dius ⁸⁾. Itaque postquam δορυφόρων mentio est facta, quisvis expectat *tyrannorum* nomina, *Hippias* praesertim ⁹⁾, qui post fratris caedem multo duriores quam antea se praestitit ¹⁰⁾. At isiciarius per-ridicule contendit non ipsi Hippias δορυ-φορήσαι avum Paphlagonis sed eius uxori *Myrsinae* ¹¹⁾, cuius feminae nomen simili nunc ioco detorquetur atque supra vox *μυρρίνη* ¹²⁾. Vox *γυνή* omissa est etiam Lysistr. 63 ¹³⁾ Eur. Orest. 1686, item *Hectoris Andromache* apud Vergilium ¹⁴⁾.

¹⁾ Vid. Herodot. V 70—72 Thucyd. I 126 sq. [Aristot.] Rep. Ath. 20 et ad Nub. 46. — ²⁾ Ach. 907. — ³⁾ Vid. ad Odyss. ² π 317; nugae profert Plutarchus Mor. 297a et 523a, b. — ⁴⁾ Rep. 470d etc., cf. Ruhnk. ad Timaeum s. v. — ⁵⁾ Vid. e. g. Andocid. I § 130 sq. — ⁶⁾ I. e. *Demonstratus*, Lysistr. 391, 393. — ⁷⁾ Herodot. I 59 [Aristot.] Rep. Ath. 14 Plut. Solon. 30 Plat. Rep. 566b. — ⁸⁾ Thucyd. VI 57 § 4 [Aristot.] Rep. Ath. 18 § 3. — ⁹⁾ Cf. Vesp. 502. — ¹⁰⁾ Herodot. V 62 Thucyd. VI 59 [Aristot.] Rep. Ath. 19. — ¹¹⁾ Calliae filia erat, Hyperochidae neptis; cf. Thucyd. VI 55. — ¹²⁾ Vs. 59. — ¹³⁾ Sed e contextu ibi facillime suppletur. — ¹⁴⁾ Aen. III 319. Etiam cippum sepulchralem in Conzii att. Grabrel. 450 libenter huc retulerim, ubi quae dicitur Ἥγυλλα Φιλιάγρον nisi Philagri uxorem intellegimus, ad contortam satis explicationem detrudimur; cf. IHHolwerda die att. Gräber der Blüthezeit 1899 p. 20 et de re sepulchrali p. 30.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(alarum ei infringens:)

450

κόβαλος εἶ.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(multo vehementiore ictu eum percutiens:)

πανοῦργος εἶ.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

παῖ ἀνδρικῶς.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(vapulans:)

ἰού, ἰού,

τύπτουσί μ' οἱ ξυνωμόται.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

παῖ αὐτὸν ἀνδρικῶς τε καὶ

γάστριζε, καὶ τοῖς ἐντέροις

455

καὶ τοῖς κόλοις

ἔπως κολᾷ τὸν ἄνδρα.

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

ὦ γεννικώτατον κρέας ψυχὴν τ' ἄριστε πάντων,

451*. Demostheni dedit Kock (vs. 453—456 Choro tribuens ipse); in codd. sunt Chori.

453—456. Demostheni dedit vVelsen, in R et plerisque sunt Chori, in V deest personae nota.

453. ἀνδρικῶς τε καὶ Blaydes] ἀνδρικώτατα καὶ codd.; Dindorf ἀνδρικότατα καὶ (coll. Pac. 498), Reisig ἀνδρικότατ' αὐ, Elmsley ἀνδρικότατ', εὐ.

454. καὶ τοῖς codd.] τοῖσιν Brunck, sed verbo γαστρίζειν ut adiungi possit τοῖσιν ἐντέροις vereor.

456. ἔπως Kayser] χᾶπως codd.

450. κόβαλος] vid. ad Ran. 104.

454. γάστριζε] vid. vs. 273.

455 sq. κόλοις... κολᾷ] iocose verba haec sono similia iuncta sunt ¹⁾.

456. ἔπως] vid. ad Nub. 489. Enunciatio media inserta haec particula etiam Nub. 257 reperitur.

457. γεννικώτατον κρέας] adiectivo γεν-

νικῶ id quod haud contemnendae est magnitudinis ²⁾ designatur etiam in Antiphani verbis: γεννικὴ τὸ μέγεθος λεπιστή ³⁾ et apud Eubulum: ἀκροκάλιον γεννικόν ⁴⁾. Apud nostram vox nonnisi Lys. 1070 redit; oppositum est adi. ἀγεννής, cognata sunt γενναῖος et γεννάδας ⁵⁾. — De vocis κρέως usu iocoso vid. ad vs. 369.

¹⁾ Cognatos verborum lusus noster admisit Vesp. 353 (ubi vid.), 589 etc. — ²⁾ Een fink stuk vleesch. — ³⁾ Antiphan. fr. 45, vid. etiam fr. 192. — ⁴⁾ Eubul. fr. 7°. — ⁵⁾ Vid. ad Ran. 179.

καὶ τῆ πόλει σωτῆρ φανεῖς ἡμῖν τε τοῖς πολλοῖς,
ὡς εὖ τὸν ἄνδρα ποικίλως τ' ἐπῆλθεσ ἐν λόγοισιν.
460 πῶς ἂν σ' ἐπαινέσαιμεν οὕτως ὥσπερ ἠδόμεσθα;

SCENA DECIMA.

Eidem.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ταυτὶ μὰ τὴν Δήμητρά μ' οὐκ ἐλάνθανεν
τεκταινόμενα τὰ πράγματ', ἀλλ' ἠπιστάμην
463 γομφούμεν' ἀτὰ πάντα καὶ κολλώμενα.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

465 οὐκουν μ' ἐν Ἄργει γ' οἶα πράττεισ λαυθάνει.

458. σωτῆρ] om. R.

459. τ' ἐπῆλθεσ R] θ' δὲπῆλθεσ cett., quod optime sane congruit adverbio ποικίλως, vix tamen recte, nam *decipiendī* verbum (vid. ad vs. 47) hinc alienum, ubi de certamine aperto fit sermo.

463. γομφούμεν' ἀτὰ R] -μενα τὰ V et plerique.

465. γ' R] om. cett., ἐν Ἄργει μ' οἶα vel μ' ἐν Ἀργείοις & Porson. || πράττεισ] πράττει Brunck.

459. ποικίλως] vid. ad vs. 196.

— ἐπῆλθεσ] *adortus es*. Accusativum hoc verbum iunctum sibi habet etiam Eur. Andr. 688: εὖ φρονῶν σ' ἐπῆλθον, Iph. Aul. 349: σὲ πρῶτ' ἐπῆλθον, et in locutione *ἐπέρχεται με*¹⁾ *subit me (animum meum)*, Herodot. II 141: *ὀλοφυρόμενόν μιν ἐπῆλθε ἕπνος*²⁾. Magis tamen vulgaris est dativus.

462 sq. Eiusmodi metaphoræ et in aliis linguis sunt frequentes et in nostra³⁾. Verbum *τεκταινεσθαι* artem *fabri lignarii* significat⁴⁾, sed transfertur etiam Ach. 660⁵⁾, idem autem solet esse usus verborum *μηχανή* et *μηχανᾶσθαι*⁶⁾. Stirps *γομφο-*⁷⁾ peperit vocem *ρήματα γομφοπαγῆ*,

qua Aeschyli verba sesquipedalia ridentur Ban. 824. De verbo *κολλᾶν* denique vid. ad Nub. 446.

465. Argivi, cum pacis tricennialis, quam anno 451 cum Lacedaemoniis inierant, appropinquaret terminus, ad foedus cum Atheniensibus ineundum propensi fiebant. Nempe post multiplices vicinarum gentium clades spe erigebantur fore ut Atheniensibus sociis usi Peloponnesi hegemonia potirentur, ipsi bello intacti⁸⁾. Itaque brevi post pacem Niciae Alcibiades rebus Argivis se immiscuit⁹⁾. Eodem autem si iam nunc oculos convertit Cleon, quod nostro loco ei exprubatur¹⁰⁾, prudenter fecit sane, et

¹⁾ Plat. Phaedon. 88c etc. — ²⁾ Item I 30? — ³⁾ *Beklonken, gesmeed, gekwipt, bedisseld, gemunt, ergens op timmeren, op hetzelfde aanbeeld slaan* etc. — ⁴⁾ Vid. Plut. 163. — ⁵⁾ In imitatione loci Euripidei. — ⁶⁾ Vid. ad Nub. 479. — ⁷⁾ *γόμφοσ clavis* Hom. ε 248 Herodot. II 90 etc., *γομφοῦν clavis compingere* Aesch. Suppl. 440 etc. — ⁸⁾ Vid. Thucyd. V 14 § 4 et 28 § 2—4, et noster Pac. 475—477, 493. — ⁹⁾ Ut fusc enarratum est in Thucydidis libro V. — ¹⁰⁾ Vid. etiam vs. 813 et 798.

(Ad spectatores:)

467 πρόφασιν μὲν Ἀργεῖους φίλους ἡμῖν ποιεῖ,
ἰδίᾳ δ' ἐκεῖ Λακεδαιμονίοις ξυγγίγνεται.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

464 οἴμοι, σὺ δ' οὐδὲν ἐξ ἀμαξουργοῦ λέγεις;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(ad Paphlagonem:)

468 καὶ ταῦτ' ἐφ' οἷσιν ἔστι συμφυσώμενα
ἐγὼ οἶδ' ἐπὶ γὰρ τοῖς δεδεμένοις χαλκεύεται.

464. Post vs. 467 collocavit GHermann coll. scholii verbis; post vs. 471 habet unus codex, duo omittunt, post vs. 468 habent ceteri. Equidem Demostheni dedi; in codd. Choro (Coryphaeo) tribuitur.

profecto non est cur nos id vitio ei demus.

— οὐκουν... γ] hae particulae iunguntur etiam Vesp. 823 Eccl. 350 ¹⁾.

466 sq. Eadem verborum est structura Eur. Bacch. 224 sq.: πρόφασιν μὲν... τὴν δ' Ἀφροδίτην. Ibi quoque deest quod mente suppleri potest: ἔργῳ δέ.

466. Ut hoc loco isiciarius, sic Ran. 1007 Aeschylus de adversario qui adstat verba facit ad alios conversus.

— πρόφασιν] vid. ad Nub. 55.

464. Vehementissimis Paphlagonis verbis seria crimina sobrio sermone a socio suo opponi cum audiat Demosthenes, „eheu!“ exclamat, „nihilne tu e fabrorum officinis?“ Eiusdem dictionis sunt verba hominis ignoti: οὐδὲν ἐξ ἀγροῦ λέγεις ²⁾.

— ἐξ ἀμαξουργοῦ] i. e. ἐξ ἰσχυροῦ ἀμαξοῦργου vel etiam ἐξ ἀμαξοῦργου. Cf. ἐξ ἱμοῦ ³⁾, ἐξ Ἀλοχινάδου ⁴⁾, ἐκ Πατροκλέους ⁵⁾ etc. et infra: ἐπὶ (τὸ ἱερὸν) τῶν Σμυνῶν θειῶν ⁶⁾.

468 sq. Et quo consilio nunc conflentur ista probe scio: nimirum petuntur captivi. Voci ἐφ' οἷς finalis notio nunc inest ⁷⁾, cf. e. g. ἐπ' ὀλίθῳ in perniciem

meam ⁸⁾; ἐπὶ τοῖς δεδεμένοις igitur valet: ut captivi liberentur ⁹⁾. Non e lignariorum autem sed ex aerariorum lingua verbula sua ducit isiciarius; est enim συμφυσῶν conflare, et mox ξυγγροεῖν significat compingere ¹⁰⁾. Ad χαλκεύεται mente repetendum esse subiectum ταῦτα, vix est quod observem.

469. Suis telis petitur Cleon. Qui quin saepius hoc tempore in senatu et coram populo perhibuerit id agere Lacedaemonios quique Athenis iis favebant, ut callidis verbis fallacibusque promissis decepti Athenienses captivos e manibus suis dimitterent, dubitare nos non sinunt eius verba ad legatos Spartanos: „γινώσκεις μὲν καὶ πρότερον οὐδὲν ἐν νῶ ἔχοντας δίκαιον αὐτούς, σαφὲς δ' εἶναι νῦν, οἵτινες τῶ μὲν πλήθει οὐδὲν ἐθέλουσιν εἰπεῖν, δλίγοις δ' ἀνδράσι ξύνεδροι βούλονται γίνεσθαι. ἀλλ' εἴ τι ὑγιὲς διανοοῦνται, λέγειν ἐκέλευσεν ἐν ἡπασιν“ ¹¹⁾. Et optimo quidem iure eum ita declamitasse intellegimus, cum reputamus Nicias et Lachetem triennio post illos captivos Lacedaemonis reddidisse, nec tamen Amphipolim, quae secundum pacis condiciones prius re-

¹⁾ Item Eur. Hel. 124: οὐκουν ἐν Ἀργεῖ <γ> οὐδ' ἐπ' Εὐρώτα ῥοαίς. — ²⁾ Fr. adesp. 694. — ³⁾ Pac. 1149. — ⁴⁾ Ibid. vs. 1154. — ⁵⁾ Plut. 84. — ⁶⁾ Vs. 1912. — ⁷⁾ Ut Lys. 344. — ⁸⁾ Thesm. 84. — ⁹⁾ Met het oog op de gevangenen. Cf. Sobolewski Praep. p. 155 sq. — ¹⁰⁾ Vs. 471. — ¹¹⁾ Thucyd. IV 22 § 2.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

470 εὖ γ', εὖ γε! χάλλεϋ' ἀντὶ τῶν κολλωμένων.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

καὶ ξυγκροτοῦσιν ἄνδρες αὐτ' ἐκείθεν αὖ.
καὶ ταῦτά μ' οὐτ' ἀργύριον οὔτε χρυσίον
διδούς ἀναπέσεις, οὔτε προσπέμπων φίλους,
ὅπως ἐγὼ ταῦτ' οὐκ Ἀθηναίους φράσω.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

475 ἐγὼ μὲν οὖν αὐτίκα μάλ' εἰς βουλὴν ἰὼν
ὄμων ἀπάντων τὰς ξυνωμοσίας ἐρῶ,
καὶ τὰς ξυνόδους τὰς νυκτερινὰς ἐν τῇ πόλει,
καὶ πάνθ' ἃ Μήδοις καὶ βασιλεῖ ξυνόμνυτε,
καὶ τὰκ Βοιωτῶν ταῦτα συντυρούμενα.

470. Dedi Demostheni; in codd. est Chori.

478. προσπέμπων] προσημπτων R, πρόσπεσών V.

477. ἐν τῇ R] ἐπὶ τῇ V et plerique, τὰς ἐν (in arce; cf. vs. 388) Cobet, τὰς ἐπὶ Meineke. Deesse nequit articulus τῇ si urbs significatur, neque ἐπὶ τῇ πόλει sed ἐπὶ τῷ δήμῳ fieri coniurationes recte observavit Sobolewski (e. g. vs. 236; vid. tamen comment. ad vs. 812). Cum Ravennatis lectione conferri potest e. g. Thuc. VIII 54 § 3: τὰς ξυνωμοσίας αἴπερ ἐτύγγανον ἐν τῇ πόλει οὔσαι, praeterea vid. commentarius.

stituenda fuerat, in potestatem Atheniensium tunc rediisse ¹⁾. Ipsi autem Cleonis dictionem isiciarius nunc et vs. 471 sqq. imitatur, ut claro apparet e loco Thucydideo quem modo excipit. Itaque dubium non videtur quin spectatores haec verba saepius nuper audita et statim nunc agnita claris cachinnis exceperint.

470. *Optime! sic perge! voces e ferrarii officina petitas tu oppone lignariorum illis verbulis.*

471. ἄνδρες... ἐκείθεν] cf. ἄνδρες ἡμῶν Ach. 515 Lys. 1117 ²⁾.

475. εἰς βουλὴν] ad quam Cleoni, stratego extraordinario, patebat aditus. Vid. Prolegomena.

477. ἐν τῇ πόλει] in ipsa nostra urbe. Nempe non solum in Asia Boeotiaque fiunt coniurationes, sed muros intra peccatur et extra. — In nobilium sodalicia Cleonem quique ab eius partibus stabant vehementissimis verbis saepe invecos esse facile nobis fingimus.

478. Paucis mensibus antequam scenae commissa est Equitum fabula, Artaphernes a rege ad Lacedaemonios legatus missus sed ab Atheniensibus captus est, qui brevi post Ephesum eum reduxerunt comitantibus ipsorum legatis. Re tamen infecta hi redierunt, cum iis nunciatum esset Artaxerxem nuper obiisse ³⁾.

479. In Boeotiae urbibus qui parti populari erant addicti hoc anno cum

¹⁾ Vid. Thucyd. V 24 § 2 et 35 § 3, Vesp. Prolegom. p. XXXVI. — ²⁾ Item Thucyd. VI 10 § 2, 38 § 1 VII 49 § 3 Soph. Ant. 289. — ³⁾ Thucyd. IV 50.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

480

πῶς οὖν ὁ τυρὸς ἐν Βοιωτοῖς ὄνιος;

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἐγὼ σε, νῆ τὸν Ἑρακλῆα, παραστορῶ.

(Abit.)

SCENA UNDECIMA.

Eidem excepto Paphlagone.

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

ἄγε δὴ σύ, τίνα νοῦν ἢ τίνα ψυχὴν ἔχεις

480. Demostheni dabat vVelsen, cum idem quod versum 489 eum significare sibi persuasisset („quantum tibi solvam ut taceas?“), quapropter pro ἐν scribebat οὖν.

482. ψυχὴν] γνώμην B non recte; vid. v. l. Nub. 415 et quae ad illum locum annotavi.

Demosthene et Hippocrate Atheniensium stratēgicis conspirabant, βουλόμενοι μετασιῆσαι τὸν κόσμον καὶ εἰς δημοκρατίαν ἐρίψαι¹⁾. Aliquot autem mensibus post Equites scenae commissos Boeotiam invaserunt Athenienses, ubi gravissimam illam cladem ad Delium sunt perpassi²⁾.

— συντερούμενα] idem quod συμπηγνύμενα³⁾. Nam πηγνύται sive τρέφεται lac in τροφαλίδα sive caseum⁴⁾. Eodem verbo usus de Megarensi Ptoodoro Demosthenes dicit: δ δ' ἔνδον ἐτέρων⁵⁾, ille autem domi (Megaris) res turbabat cum Philippo conspirans. Nec non huc referenda sunt verba παλάμηα καὶ τέρνυμα, quae ex ignota comoedia sunt servata⁶⁾.

480. „Quantum igitur prostat illic caseus?“ irridens rogat isiciarius. — Tenui cibo Athenis nunc vivebatur, ubi vel oleum ficusque ex quo bellum exarserat πολυτίμηα facta erant ὥσπερ οἱ θεοὶ, caseus

autem Boeotius quominus importaretur obstabant leges.

— πῶς] idem quod πόσου valet nunc, item Ach. 758: πῶς ὁ σίτος ὄνιος; Strattid. fr. 13¹⁾: τὰ δ' ἄλφιθ' ὑμῖν πῶς ἐπώλουν; quanti vendebant? Machon²⁾: πῶς ἴστης; quid poscia? ³⁾.

481. παραστορῶ] prosternam, ἐκτενῶ quod dicitur Eur. Med. 585; vid. etiam ἐκπεταννύμαι apud eundem sic adhibitum⁹⁾. E palaestra hoc, ut alia plurima¹⁰⁾, ductum est verbum. Cf. Simonidis in Marathonomachos epigramma: Ἑλλήνων προμαχοῦντες Ἀθηναῖοι Μαραθῶνι | χρυσοφόρων Μήδων ἰστέραν δύνανται¹¹⁾, Eur. Herc. 1000: δάμαρτα καὶ παῖδ' ἐνὶ κατίστροφων βίβει, Thucyd. VI 18 § 4: στορέσαι τὸ φρόνημα¹²⁾.

482—484. Heus tu, nunc ostendes quid valeas consilio et virtute, si revera tunc¹³⁾ carnes istas inter pernas tuas celasti.

¹⁾ Thucyd. IV 76 § 2. — ²⁾ Ibid. c. 89 sqq. — ³⁾ Sic recte schol. — ⁴⁾ Vid. ad Vesp. 838 (ubi perperam -λίδα scripsi). — ⁵⁾ XIX § 295. — ⁶⁾ Fr. adesp. 706; vid. etiam fr. adesp. 998 et 1173. — ⁷⁾ Apud Athen. 580 d. — ⁸⁾ Etiam fr. adesp. 114 huc facere videtur, speciem certe habet quod proposuit Cobet: πῶς εἰσιν οἱ τυροὶ <ἢ κατ' ἀγορᾶν ὄνιοι>; — ⁹⁾ Herc. 889 Cycl. 497. — ¹⁰⁾ Vid. vs. 262 sq. et ad Nub. 551. — ¹¹⁾ Lycurg. Leocr. § 109. — ¹²⁾ Cf. Herodot. IX 69 Xen. Cyrop. III 3 § 64. — ¹³⁾ Cf. vs. 424.

- 485 νυνί γε δαίξεις, εἴπερ ἀπεκρόψω τότε
εἰς τὸ κοχῶνα τὸ κρέας, ὡς αὐτὸς λέγεις·
θεύσει γὰρ ἕξας εἰς τὸ βουλευτήριον,
ὡς οὗτος εἰσπεσῶν ἐκεῖσε διαβαλεῖ
ἡμᾶς ἅπαντας καὶ κράγον κευράξεται.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἀλλ' εἶμι· πρῶτον δ' ὡς ἔχω τὰς κοίλλας
καὶ τὰς μαχαίρας ἐνθαδὶ καταθήσομαι.
(Utensilia deponit.)

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

- 490 ἔχε νυν, ἄλειψον τὸν τράχηλον τουτῶρι,

488. γε δαίξεις Cobet] δι δαίξεις Brunck e margine cod. Parisini, διδάξεις codd. (cf. vs. 779 Nub. 369, 385 Plut. 582). || τότε] ποτὲ R non recte, nam demonstrativo usum esse poetam testatur articulus qui sequitur τὸ κρέας. Aut tunc illas carnes dicendum est aut aliquando carnes quasdam.

484. τὸ κοχῶνα] τὰ κοχῶνα R, τὰς κοχῶνας cett.; cf. vs. 424.

486 sq. ἐκεῖσε... | ἡμᾶς] ἐκεῖ σε... | ἡμᾶς 9' vVelsen male.

486. εἰσπεσῶν R] ἐμπεσῶν cett. (ut Vesp. 120 Ran. 904, 945). Cf. εἰσηγήσας (eis tēn ναῦν) vs. 545.

487. κράγον Meineke] κραγόν codd., et sic Aristarchus, adverbium (= κραυγαστικῶς) intellegens; vid. schol.

488. ὡς] ἄς OSchneider (cf. Plut. 1089); quod licet et mihi necessarium aliquantisper visum fuerit, receptum tamen nolim, nimis enim languidum hoc foret additamentum. Vid. commentarius.

490—497. Quae in his versibus Demosthenis sunt, in codd. dantur Choro; correxit Enger.

490. ἄλειψον] -ψαι Blaydes coll. Eccl. 63.

488. τότε] quod saepius huiuscemodi fraudibus usum seisciarinus supra dixit¹⁾, id nihil nunc ad rem; nam unum tantum facinus enarravit, illuc igitur nunc referendum est adverbium τότε: illa occasione quam dixisti vel quam nosti²⁾.

486. εἰσπεσῶν] irruens³⁾.

487. κράγον] id quod κραυγὴν. Cf. βάδος Av. 42; utrumque autem vocabulum videtur iocose confictum esse, ut suo verbo posset adiungi. De cuiusmodi locutionibus vid. ad Ach. 177.

488. ὡς ἔχω] statim, ut sum, nulla mora

interposita ut comitior senatores adeam. Hac quoque in re Cleonem aemulatur atque superat. Qui περιεωσάμενος in publicum nonnunquam prodire ferebatur⁴⁾, noster autem homullus squalida veste illotisque manibus a porcorum cruore et adipe recens in senatum provolat. — Sed negligentior, ut in sermone quotidiano, est horum verborum structura; nam accurate loquenti dicendum erat: ἀλλ' εἶμι ὡς ἔχω, πρῶτον τὰς κοίλλας... ἐνθαδὶ καταθήμενος.

490 sq. Vinum isiciario praebere ad

¹⁾ Vs. 418 sqq.: ἐξηπάτων ἄν et ἐλάνθανον et εἰ ἴδοι τις ἀπίμων. — ²⁾ Cf. Lys. 1028 Ran. 186 etc. — ³⁾ Nos: binnengefallen. — ⁴⁾ Vid. ad vs. 187.

ἰν' ἐξολισθάνειν δόνη τὰς διαβολάς.

(Praebet ei adipem ex isiciarii copiis depromptam.)

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἀλλ' εὖ λέγεις καὶ παιδοτριβικῶς ταυταγί.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

ἔχε νυν, ἐπέγκαψον λαβὼν ταδί.

(Allia ei praebet.)

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τί δαί;

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

ἰν' ἄμεινον, ὦ τάν, ἐσκοροδισμένος μάχη.

491. ἐξολισθάνειν V R] -αίνειν cett.

492. ταυταγί R] ταῦτά γε cett.

guttur intus liquandum sunt qui statu-
ant ¹⁾. At neque ἀλείφειν neque τράχηλος
satis apte ita dici potuit, neque prius
liquor dein cibis fuisset praebendus,
sed ut post allium vini aliquid ἐπιπιῶν
isiciarius iuberetur mos tulisset, neque
ἐξολισθάνειν quid sibi vellet sic appare-
ret, adverbium autem παιδοτριβικῶς ²⁾
omni sic sensu careret; denique, quod
gravissimum est, festivi vix quicquam
haberet tale dictum. Immo *adipe suillo* —
ex ipsius copiis deprompto — *ἰνυγερῆ* se
iubetur ut luctator, quo facilius in cer-
tamine quod instat ex adversarii mani-
bus possit elabi.

490. ἔχε] vid. ad vs. 51.

491. ἐξολισθάνειν] *elabi* ³⁾.

— διαβολάς] recte in scholiis obser-
vatur praeter expectationem hoc esse
dictum pro vocabulo palaestrico λαβάς ⁴⁾.
Simillimus est usus verbi διαβάλλειν
vs. 496.

493. ἔχε] vid. ad vs. 51.

— ἐπέγκαψον] simile compositum est

παρογκάπτειν ⁵⁾; ceterum de verbo κάπτειν
vid. ad Ran. 1073.

— ταδί] nempe τὰ σκόροδα. — Haec
quoque ex ipsius isiciarii cista sumun-
tur nunc, nisi fallor.

494. ἐσκοροδισμένος] *εις γὰρ μάχην ὀρω-
μίνω* — ut Socratis verbis utar — *καλῶς
ἔχει κρόμμυον ὀποτροφῆιν* ⁶⁾. Gallo *galli-
naceo* autem nunc et vs. 496 sq. assi-
mulatur isiciarius, quas aves σκοροδίαν-
τες συνέβαλλον Athenienses huiusmodi cer-
taminum amantissimi: alio pascabant
priusquam in certamen committerent,
pugnaciores sic fore rati. Itaque in
Acharnensibus Theorus de latronibus ad
rusticum, cuius allia devorarunt: *cave
sis, alliiati sunt* ⁷⁾. Vid. etiam infra: *σκο-
ροδισίας με, exacerbasti me* ⁸⁾. Propria au-
tem verbi vi servata *κάθαρα καὶ σκορο-
διμίνα* Diphilus dicit edulia quibus
acerba condimenta sunt admixta ⁹⁾. Idem
valere *ὀδύνας* παρυσιγγώσθαι* ¹⁰⁾ fuere qui
putarent ¹¹⁾, quoniam vox φθασγῆ *vesica*
etiam de allii tunica externa dicebatur ¹²⁾;

¹⁾ Praeunte Engero. — ²⁾ Vid. vs. 492. — ³⁾ Vid. ad Nub. 434. — ⁴⁾ Vid. ad
Nub. 551. — ⁵⁾ Eubul. fr. 15. — ⁶⁾ Xen. Conv. IV § 9. — ⁷⁾ Ach. 166. — ⁸⁾ Vs.
946. — ⁹⁾ Diphil. fr. 17. — ¹⁰⁾ Ach. 526. — ¹¹⁾ Teste scholio ad illum locum. —
¹²⁾ Vid. Theophr. Hist. Plant. VII 4 § 12.

495

καὶ σπεῦδε ταχέως.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ταῦτα δρῶ.

ΟΙΚΕΤΗΣ Β (Dem.).

μῆμνησὸ νυν

δάκνειν, διαβάλλειν, τοὺς λόφους κατεσθίειν,
χῶπως τὰ κάλλαι' ἀποφαγῶν ἤξεις πάλιν.

(In urbem abit isiciarius, domum intrat Demosthenes.)

PARABASIS CHORI.

(vs. 498-610.)

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

Commation.

ἀλλ' ἔθι χαιρών, καὶ πράξιαις

496. διαβάλλειν] καταβάλλειν codd. pauci (cf. vs. 768). || κατεσθίειν] παρεσθίειν vel ἀπεσθίειν Meineke, διεσθίειν Reifferscheid.

sed recte alii interpretes illud verbum intellexerunt de *inflatia*, *tumiditate*.

495. καὶ σπεῦδε ταχέως] item Thesm. 277, et in dictione cothurnata: ὡς δύνασαι Τεύκρε ταχύνως σπεῦσον coryphaeus Soph. Ai. 1164. Quamquam prudentiae praecceptum contrarium suadebat: σπεῦδε βραδέως, festina lente.

— ταῦτα δρῶ] vid. ad vs. 111.

495—497. μῆμνησο...καὶ ὄπως] vid. ad Nub. 887 et 489.

496. Vid. ad Ran. 857.

— διαβάλλειν] ioculariter *rugnandi* verbis hoc intermiscetur; expectatur enim καταβάλλειν vel διαλαμβάνειν ¹⁾. Sed voluntarius hic est error, ut vs. 491 διαβολάς pro λαβάς. Simillimo autem ioco Pac. 648 ἄττα διαβάλοι τις αὐτῆ de civitate dictum est in eo verborum contextu

qui προβάλοι ²⁾ potius videbatur poscere.

— τοὺς λόφους] *cristas*, quas in capite gerunt galli, Persici regis κυρβασιὰ iocose assimilatas Av. 487.

497. τὰ κάλλαια] carunculas quas habent sub rostro: *barbam* sive *paleam*.

498—502. De verbis ἀλλ' ἔθι χαιρών in coryphaei ore sollemnibus vid. ad Nub. 510 ³⁾. Frequens autem est locutio κατὰ νοῦν πράττειν ⁴⁾. Itaque fieri non potest ut scholion „παρὰ τὸ Σοφῶκλειον ἐξ Οἰκλείους,” quod ab editoribus versni 498 adscribitur, illuc pertineat, sed referendum est ad verba „καὶ σε φυλάττοι Ζεὺς Ἄγοραῖος ⁵⁾”, fortasse etiam ad sequentia; colorem certe tragicum habet illud στεφάνοις κατάπασσος” i. e. *coronis ornatus, πεποικιλμένος*. Nam in poetarum lingua πάσσειν est ποικίλλειν ⁶⁾.

¹⁾ Vs. 262. — ²⁾ Vid. ad Nub. 489—491. — ³⁾ Cf. etiam infra vs. 548. — ⁴⁾ Cf. vs. 549 Pac. 762 Plat. Euthyphr. 3ε etc., item Pac. 940: χωρεῖ κατὰ νοῦν, Herodot. VI 130: κατὰ νοῦν ποιεῖν etc. — ⁵⁾ Cuius numinis etiam Aesch. Eum. 973 Eur. Heracl. 70 fit mentio. — ⁶⁾ Vid. ad vs. 968.

500

κατὰ νοῦν τὸν ἐμὸν, „καὶ σε φυλάττοι
 Ζεὺς Ἀγοραῖος“, καὶ νικήσας
 αὐθις ἐκεῖθεν πάλιν ὡς ἡμᾶς
 ἔλθοις „στεφάνοις κατάπαστος“.

(Ad spectatores:)

505

ὁ μὲν δ' ἡμῖν πρόσσχετε τὸν νοῦν τοῖς ἀναπαίστοις ἐπιούσιν,
 ὃ παντοίας ἤδη μούσης πειραθέντες καθ' ἑορτάς.

(Chorus convertit se ad spectatores.)

Parabasis.

εἰ μὲν τις ἀνὴρ τῶν ἀρχαίων κωμφοδοδιδάσκαλος ἡμᾶς

501. Totum locum ex Sophocle desumptum esse si constaret (vid. commentarius), pro ὡς, quod a dictione poetica alienum, scribendum esset *εἰς*. Sed tragici verbis sua intermiscuisse comicum veri duco similis.

502. *ἔλθοις*] quod Suidas s. v. *κατάπαστος* habet ἤξει, e vs. 497 id fluxit.

503. *ἡμῖν*] *ἡμῶν* Brunck, *τίως* Hirschig. || *πρόσ(σ)χετε* Bentley] *προσίχετε* codd.; cf. (Ach. 733?) Nub. 575, 1122 Vesp. 1015 Av. 689.

504. **ἐπιούσιν*] deest in codd.; quod supplevi usus observatione GHermanni, tetrametrum requiri, finitum enim iam esse commation; ipse autem *καὶ τοῖς ἡμῶν ἀναπαίστοις* coniecit (*καὶ τοῖς* ἄ. est in tribus codd.), Meineke *χαίροντες τοῖς*, Hirschig *τοῖς ἡμετέροις*, Blaydes *νυκτὶ καὶ τοῖς*. Zacher vulgatam servat, Zielinskium secutus; comicum enim in commationum numeris conformandis magna libertate usum esse. Quod licet concedatur, incommodus tamen h. l. in textu tradito manet duplex dativus.

506. *ἑορτάς* LWvDeventer] *ἑαυτούς* codd., quod verti nequit nisi virum d. FRau secuti haec verba ita interpretemur: *vos qui et ipsi saepe poemata scripsistis*, cuiusmodi enunciatum nimis duco ineptum. GHermann versus 505 sq. delendos audacius quam probabilis statuebat.

500. *Ἀγοραῖος*] vid. ad vs. 297 sq. et 410.

502. *Corollis laetae victoriae signis redimitus ad nos redeas, ὥσπερ ἀθλητῆς νικηφόρος*. Sic Pericles Samo subacta Athenas redux honorificentissime a civibus est exceptus ¹⁾, sic Brasidam ornarunt urbium Chalcidicarum cives ὡς *ἐλευθεροῦντα τὴν Ἑλλάδα* ²⁾, sic Telementiae ducei dilectissimo milites valedixerunt in patriam abeunti ³⁾. — Ipsi Aristophani, isiciarii partes agentis, his verbis victo-

riam in scenico certamine optat coryphaeus.

504. *τοῖς ἀναπαίστοις ἐπιούσιν*] item in Acharnensibus initio parabasis: *ἀλλ' ἀποδόντες τοῖς ἀναπαίστοις ἐπιώμεν* ⁴⁾.

505. Cf. initium parabasis Ranarum ⁵⁾, ubi item invocatur musa et spectato-ribus *μυρία σοφῶν* tribuuntur; nunc autem omnium poetarum comicorum, qui his annis Athenis docuere, fabulas spectat noster ⁶⁾.

¹⁾ Plut. Pericl. 28. — ²⁾ Thucyd. IV 121. — ³⁾ Xen. Hell. V 1 § 3. — ⁴⁾ Ach. 627. — ⁵⁾ Vs. 674 sqq. — ⁶⁾ Sic Zacher verba explicuit coll. vs. 520—540. Ad vocem *ἑορτήν* quod attinet, cf. Pac. 816 Ran. 371, 391, 397, 443.

ἠνάγκαζεν λέξοντας ἔπη πρὸς τὸ θέατρον παραβῆναι,
οὐκ ἂν φαύλως ἔτυχεν τούτου· νῦν δ' ἄξιός ἐσθ' ὁ ποιητής,
510 ὅτι τοὺς αὐτοὺς ἡμῖν μισεῖ, τολμᾷ τε λέγειν τὰ δίκαια,
καὶ γενναίως πρὸς τὸν Τυφῶ χωρεῖ καὶ τὴν ἐριώλην.
ἃ δὲ θαυμάζειν ὑμῶν φησιν πολλοὺς αὐτῷ προσιόντας,
καὶ βασανίζειν, πῶς οὐχὶ πάλαι χορὸν αἰτοίη καθ' ἑαυτόν,
ἡμᾶς ὑμῖν ἐκέλευε φράσαι περὶ τούτου.

φῆσι γὰρ ἀνήρ

508. ἠνάγκαζεν] -σεν R. || λέξοντας ἔπη πρὸς R] ἔπη λέξοντας ἐς V et plerique.

513. πῶς Bentley] ὡς codd.; cf. vs. 211.

514. ἐκέλευε R] -σε V alii. Vid. comment. ad vs. 1181. || φράσαι] φράζειν V metro invito. || ἀνήρ] ἀνήρ codd.

508. ἠνάγκαζεν] *permoveere nos conare-*
tur, a nobis peteret. Verbum vehemen-
tius quam pro re, ut καλεῖται, λίσσασθαι,
*iubere*¹⁾.

— λέξοντας ἔπη πρὸς τὸ θέατρον παρα-
βῆναι] *ut versus coram spectatoribus sci-*
*licet recitaremus!*²⁾). De voce ἔπει vid.
ad Nub. 541 sq., πρὸς τὸ θέατρον παρα-
βῆναι autem proprio verbo dicitur chorus
in media hac comediae parte, cui cum
fabulae argumento nihil est commune³⁾.
Cf. Plat. fr. 92: *εἰ μὲν μὴ λίαν... ὤνδρες*
ἠναγκαζόμεν | στρέψαι δεῦρ', οὐκ ἂν παρή-
*βην εἰς λέξιν τοῖάνδ'*⁴⁾ ἔπων. Nempe a
rebus scenicis semoti choreutae specta-
tores alloquuntur.

509. οὐκ ἂν φαύλως ἔτυχεν τούτου] *non*
facile id a nobis impetrasset, i. e. haud
quaquam impetrasset. Cf. usus particulae
latinae *vix* et de adverbio φαύλως vid.
ad Vesp. 656.

— νῦν δ' ἄξιός ἐσθ' ὁ ποιητής] cf. Pac.
738: *ἄξιός ἐστίναι φησ' οὐλογίας μεγάλης ὁ*
διδάσκαλος ἡμῶν, ubi etiam versus sequen-
tes sunt conferendi, et vid. ad Ach. 633.

510. Simillimis verbis coryphaeus Ari-

stophanem laudat Ach. 645: *δοσις παρ-*
εινδύνευσ' εἰπεῖν ἐν Ἀθηναίοις τὰ δίκαια,
qui id scilicet sustinuit ut coram Athe-
nienensibus aequa diceret.

511. Ex hoc versu procrevit teterrima
Oleonis imago, quam Pacis fabulae para-
basi inseruit noster⁵⁾. De voce Τυφῶ
vid. ad Ran. 848, de voce ἐριώλη ad
Vesp. 1148; *χωρεῖν πρὸς* idem significat
quod *ὁμοσε χωρεῖν, congregari cum, cominus*
pugnare.

512 sq. *χορὸν αἰτοίη καθ' ἑαυτόν*] *suo*
nomine fabulam offerret magistratui. Vid.
ad Ran. 94.

514. ἐκέλευε] vid. ad vs. 1181.

— τούτου] structura liberior, praece-
dit enim ἃ.

— φῆσι γὰρ κτλ.] quae nunc sequun-
tur speciem quidem habent, ita ut spec-
tatores nihil mali suspicatos possint
fallere, non tamen tam bene sunt con-
cinnata quin fraus perpluat. Nullam dum
suo nomine fabulam ideo docuerat com-
micos noster, quod civis Atticus non
esset; neque post Equites docuit alias,
tunc tamen satis peritus⁶⁾.

¹⁾ *Prier, bitten, to pray, to beg.* — ²⁾ *Om verzen te gaan opzeggen in de comédie!* —
³⁾ Item Ach. 629 Pac. 735 Thesm. 785. — ⁴⁾ *τοῖάνδ'?* — ⁵⁾ Vs. 751 sqq.; in Vespas
autem retractatas ille locus transsumptus est vs. 1029 sqq.; cf. Vesp. Prolegom.
p. XXIII et Nub. 549 et vid. infra ad vs. 1393. — ⁶⁾ Vid. ad Nub. 530 sq., Mne-
mos. 1888 p. 268—288, Vesp. Prolegom. p. X—XIII.

- 515 οὐχ ὄπ' ἀνοίας τοῦτο πεπονθῶς διατρίβειν, ἀλλὰ νομίζων
καμφοδοδιδασκαλίαν εἶναι χαλεπώτατον ἔργον ἀπάντων
πολλῶν γὰρ δὴ πειρασάντων αὐτὴν ὀλίγοις χαρίσασθαι.
ἑμᾶς τε πάλαι διαγιγνώσκων ἐπετείλους τὴν φύσιν ὄντας,
καὶ τοὺς προτέρους τῶν ποιητῶν ἅμα τῷ γήραι προδιδόντας·
520 τοῦτο μὲν εἰδὼς ἅπαθε Μάγνης ἅμα ταῖς πολιαῖς κατιούσαις,
ὃς πλεῖστα χορῶν τῶν ἀντιπάλων νίκης ἔστησε τροπαῖα,
πάσας δ' ἑμῖν φωνὰς εἰς καὶ ψάλλων καὶ πετρυγίζων

517. δὴ] ἦδη V alii. || ὀλίγοις] ὀλίγοις πάνυ R, ὀλίγοις ἦδη V alii.

515. πεπονθῶς] vid. ad Nub. 234. Rogaverunt igitur amici illi, certe rogavisse nunc finguntur: *τί παθὼν οὐ κατὰ σκευὴν χορῶν αἰεὶς πάλαι;*

517. *Musa comica non cuius amatorii facilem se praebet, nam quotus quisque est cui faveat!* — Activum *πειρᾶν* hac aetate Athenis non nisi in re amatoria usurpabatur ¹⁾; nam priscae dictionis est *πειρᾶν* pro *πειρᾶσθαι experiri*. Verbum autem *χαρίσασθαι* significat *obsequi, morigerari* ²⁾ et oppositum sibi habet *ἀναίτησθαι negare* ³⁾. Simili imagine usus est noster Ran. 95 ⁴⁾.

518. *ἐπετείλους τὴν φύσιν*] eleganter hoc adiectivum ab animalibus vel herbis, quae intra unius anni spatium nascuntur et moriuntur ⁵⁾, nunc transfertur ad favorem spectatorum *ταχυβούλων καὶ μεταβούλων* ⁶⁾, non per plures annos perstantem sed in alios identidem translatum, ita ut Athenis cuilibet *μειρακυλλίῳ* spes sit semel certe scenam adeundi ⁷⁾.

520. *τοῦτο μὲν*] respondet *εἶτα δέ* vs. 526, item Sophocli. Philoct. 1345 sq., Antig. 61 sqq.: *ἔνοσιν χρῆ τοῦτο μὲν... ἔπειτα δὲ κτλ.*

— *Μάγνης*] de prisco hoc poeta comico praeter ea quae Aristophanes nunc refert vix quidquam est cognitum. Quae autem ex eius operibus subinde afferuntur fragmenta paucissima et brevissima, sublestae sunt fidei. Non enim vitalia fuerunt eius opera, quae scripto non essent divulgata; et quae postea eius nomine circumferebantur fabulae novem numero, eas pro spuris habebant grammatici ⁸⁾.

521. Undecim victorias scenicas eum reportasse ait Anonymus de Comoedia. Duae tantum victoriae ei tribuuntur apud Suidam, sed nimis exiguum hunc esse numerum testantur Aristophanis verba *πλεῖστα τροπαῖα*.

522. Verba *πάσας... φωνὰς εἰς* proverbialem fere efficiunt locutionem; de iis dictam qui nihil intentatum relinquunt, ut *omnem lapidem movere*. Item Vesf. 562: *ἀκροῶμαι πάσας φωνὰς ἰέντων εἰς ἀπόφουζιν*, Soph. El. 596: *πάσαν εἰς γλώσσαν*. Idem autem nunc valet adiectivum *πᾶς* quod in locutione *πάντα ἀγαθὰ, optima quavis* ⁹⁾.

522 sq. *καὶ ψάλλων καὶ κτλ.*] primum

¹⁾ Cf. Pac. 763 Plut. 150, 1067 Theopomp. fr. 32⁸ Aristophont. 4 Menandr. 524 Lys. I § 12 Eur. Cycl. 581 etc. — ²⁾ Plat. Conv. 182a etc. — ³⁾ Vid. Maussac ad Harpocr. s. v. *ἀναίτησθαι*, Ruhkenius ad Tim. s. v. *χαρίζεσθαι* et cf. Ach. 884. — ⁴⁾ Ubi vid.; cf. etiam infra vs. 738—740. — ⁵⁾ Theophr. H. Plant. IV 6 § 4. Nos *ἐπιγυρίαι*. Digna quae hic commemoretur est elegantissima correctio, qua Thucydidis locum III 39 § 8 sanavit vHerwerden: *τῆς ἐπετείου* (codd. *ἔπειτα*) *προσόδου, tributa in singulos annos solvenda*. — ⁶⁾ Ach. 630, 632. — ⁷⁾ Ran. 91 sq. — ⁸⁾ Athen. 367 f, 646 e, Anonymus de Comoedia. — ⁹⁾ Vid. ad Ran. 302.

καὶ λυδίων καὶ ψηνίων καὶ βαπτόμενος βατραχείοις
οὐκ ἐξήρκεσεν, ἀλλὰ τελευτῶν ἐπὶ γήρως — οὐ γὰρ ἐφ' ἥβης! —
525 ἐξεβλήθη, πρῶτος ὦν ὅτι τοῦ σκώπτειν ἀπελείφθη.
εἶτα Κρατίνου μνησθέντος, ὃς πολλῶν † φεύσας † ποτ' ἐπαίνω

524 sq. -ν ἀλλὰ — ἐξεβλήθη] del. GHermann.

525. Virgulum post ἐξεβλήθη scripsit post ὦν delevit Enger.

526. δς] ὡς Bergk probabiliter; cf. vs. 1052. || φεύσας] participium, quod neque Atticae dictionis est (licet conferri possint Cratetis fr. 15 et Pherecratis 130⁵) neque huic loco aptum — ζίων enim esset dicendum —, cum verbo autem ἔργου coniunctum ne ferri quidem potest, a scholiasta perabsurde refertur πρὸς τὸ ἐνοῦσθαι τὸν Κρατίνου (cf. vs. 400). Ante omnia rogemus oportet, quo pertineant dativi πολλῶν ἐπαίνων. Quos etsi a verbo ἔργου suspendi non vetat lingua (vid. Pherecrat. fr. 130⁴ Teleclid. 1⁴ Metagen. 6⁸ Hom. Θ 65 Eur. Bacch. 142 etc.), hoc tamen loco cum participio (vel adiectivo) quod intersertum est iungendos esse cum verborum ordo testatur tum contextus; nam πολλῶν ἐπαίνων ἔργου, multas laudes volebat, de poeta quomodo dici possit non facile dixeris. Coniecerunt autem Kayser

καὶ non cum sequentibus est iungendum (cum... tum), sed mera est copula. Ad sensum verborum quod adinet, in scholiis est annotatum Magnetem scenae commisit fabulas *Barbitistas Aves Lydos Psenes* ¹⁾ *Ranas*, quae nomina ipsius Aristophanis verbis praebentur. Quamquam est cur dubites satisne apte βατραχείοις βαπτίζεσθαι dicatur poeta qui chororum ranarum inducat; non enim ooryphaei sed protagonistae partes eum egisse consentaneum est. Cum tamen idem valeat de participio λυδίων ceterisque, Ἰυδοί autem fabula saepius commemoretur alias, acquiescendum videtur in scholiastae explicatione.

524. οὐκ ἐξήρκεσεν] non usque ad finem favore vestro usus est.

— τελευτῶν] *postremo*, ut saepe.

— ἐπὶ] cf. simillima senum verba Ach. 211: οὐκ ἂν ἐπ' ἡμῆς γε νεότητος, item Vesp. 1167: ἐπὶ γήρως ²⁾, 1199: ἐπὶ νεότητος. Cf. ἐπὶ τοῦ δεῖνα illo archonte et similia.

525. ἐξεβλήθη] *eiectus est*; quod ple-

rumque dicitur *exipsum excidit* ³⁾, sed fortius est aliquanto. Ultima igitur eius fabula stare non potuit. Nunc mortuum esse cum ex toto loci tenore videtur apparere tum vero ex ipsis laudibus ei tributis; nam vivos aemulos extollere noster minime solet ⁴⁾.

— πρῶτος — ἀπελείφθη] *cum senex non satis acrem se praestaret in civium vitii castigandis*. — Hilarioris ingenii Magnetem fuisse intellegimus. Cuius facetiae simplices et innocentes olim quidem egregie placuere, sed postea, cum fastidiosus palato civium, nova semper poscentium et partium aestu abreptorum, acutiora multo et mordaciora ab aliis offerrentur, ieiunae videri coeptae sunt, iamque spernebantur. *Iocandi* scilicet artem tenebat Magnes, *irridendi* artem ⁵⁾ olim non didicerat, senex addiscere non potuit aut noluit. Verbum ἀπολείπεσθαι sensu non *subsequendi* adhibitum est, ut saepe ⁶⁾.

526. εἶτα] vid. ad vs. 520.

526—536. Ficta cum commiseratione

¹⁾ I. e. *culices ficarios*, Av. 590 Herodot. I 193 Aristot. H. Anim. V 32. — ²⁾ *Op zijn ouden dag*. Cum toto versu cf. Philoctetis verba (Soph. Phil. 947 sq.): οὐ γὰρ ἂν σθίνοντά γε | εἰλέν μ' ἐπαὶ οὐδ' ἂν ᾠδ' ἔχοντ', εἰ μὴ δόλω. — ³⁾ Cf. vs. 540. — ⁴⁾ Vid. Ran. 357. — ⁵⁾ τοῦ σκώπτειν. — ⁶⁾ Vid. Eur. Herc. 440 (εἴης ἥβης), Herodot. II 106 (εἴης ἀληθείας) etc.

βρίσας (cf. h. Cer. 473), OSchneider βρύσας (cf. P 56 Nub. 45 Ran. 329 Aesch. Ag. 157 et epigramma de Cratino: *τοίγαρ ὑπὸ στεφάνοις μίγας ἔβρυν*), Fritzsche βρίσας, Kock βρίσας, — infeliciter omnes, *praesentis* enim, non aoristi, sic flagitatur participium, et *πλήθων* legitur locis epicis, quos noster in mente habuisse videtur, A 492 vel E 87. Hac a parte non peccant quae proposuerunt Bury ῥήξας (cf. Herodot. II 99) et Hultsch λάβρος (coll. scholii verbis), sed sic incommodi sunt dativi. Praeterea coniecerunt Meineke *θεύματι πολλῶ ποτ' αἰνώς*, Blaydes *καναχῶν* (et alia multa), alii aliter scripserunt audacius quam probabilius. Etiam *θολερὸς* (*luculentus*) habet quod placeat coll. Pherecrat. fr. 115 sq. et notis Horatii de Lucilio versibus; sed nihildum prolatum est quod assensum extorqueat. Non sufficit quod in mentem mihi venit *ἐπαρθεῖς*, nam ab imagine hoc alienum, neque *ῥανθεῖς*, hoc enim nimis tenue est verbum.

superbiaeque plena noster nunc loquitur de poeta praestantissimo, quem et antea aemulum habuerat maxime metuendum et in hoc certamine habebat ¹⁾. Nam laudes eo tantum consilio praemittuntur ut maiores cachinnos excitent qui de senis delirantis nugis recentibus subiunguntur versuculi. Quamquam probe opinor senserunt spectatores, serio haec nihilo magis esse accipienda quam protervum illud de Cratini stragulis dicterium ²⁾ vel impudentes sane iocos anno proximo auditos de Cratini barba in cute rasa ³⁾ vel imprecationes scurriles quibus viri nihil eiusmodi commercientis caput tunc a choro Aristophaneo fuerat devotum ⁴⁾. — Uno autem anno elapso ad Aristophanis cavillas facete respondens Cratinus fabula sua Pytina ostendit nondum in *τάριχον* se abiisse vinove mersum iacere, sed *ἔτι ἑκείνον τὸν Κρατῖνον εἶναι* ⁵⁾. In qua fabula haec de ipso dicebantur: *ἄναξ Ἀπολλων, τῶν ἑπῶν τῶν θεύματων! | καναχοῦσι πηγαί! δωδεκάκρουνον τὸ στόμα! | Ἰλιὸς ἐν τῇ φάρυγι! εἰ ἂν εἴποιμ' ἔτι; | εἰ μὴ γὰρ ἐπιβύσαι τις αὐτοῦ τὸ στόμα, | ἔπαντα ταῦτα κατακλύσει ποιήμασιν* ⁶⁾. Et illo die aemulum certe superbum Cratinus mersit et obruit, nam viciit eius Pytina Aristophanis Nubes. Miro autem errore in scholio cui debe-

mus versus modo laudatos, ex bono igitur fonte desumto, Aristophanes dicitur illa Cratini verba nunc respicere: *„δοκεῖ δέ μοι Χριστοφάνης ἀφ' ὧν αὐτὸς εἶπε Κρατῖνος περὶ αὐτοῦ μεγαληγορῶν, ἀπὸ τούτων καὶ οὗτος τὴν τροπὴν εἰληφέναι“* (sequuntur Cratini versus laudati, dein:) *„ἦτοι οὖν τούτων χάριν καὶ Χριστοφάνης περὶ τοῦ Κρατῖνου ταῦτα λέγει, ἢ τὸ „θεύμασας“ εἶπε σκώπτων πρὸς τὸ ἐνουρεῖν τὸν Κρατῖνον.“* Et ultimum commentum dignum sane homine qui sic temporum rationes perturbavit, sed in prisco commentario, unde haec sunt hausta, fuit: *„δοκεῖ δέ μοι Κρατῖνος αὐτὸς περὶ αὐτοῦ μεγαληγορῶν ἀφ' ὧν περὶ αὐτοῦ εἶπεν Χριστοφάνης τὴν τροπὴν εἰληφέναι.“* Quae ne coniectura quidem est, nam ad vs. 400 legitur: *„γενοίμην οὖν, φησὶν, εἰς τὴν οἰκίαν Κρατῖνου κῆδιον, ὥστε μου κατορεῖν ἑκείνον, εἰ μὴ σε μισῶ. ὅπερ μοι δοκεῖ παροξυνθεῖς ἑκείνος... πάλιν γράφει δρᾶμα τὴν Πυτίνην εἰς αὐτὸν τε καὶ τὴν μέθην“*, — male autem intellecta haec observatio peperit recentioris nebulonis nugas, quas modo vidimus. Vid. etiam ad vs. 581: *„ταῦτα ἀκούσας ὁ Κρατῖνος ἔγραψε τὴν Πυτίνην“*. Ubi quae sequuntur verba levi vitio laborant; non enim legendum est *„δεικνύς δει οὐκ ἐλήρησεν ἐν οἷς κακῶς λέγει τὸν Χριστοφάνην ὡς τὰ Εὐπίλιδος*

¹⁾ Vid. ad Ran. 1 sqq., 13 sq., 357 Nub. Proleg. p. XXIX. — ²⁾ Supra vs. 400. — ³⁾ Ach. 849 sqq. — ⁴⁾ Ibid. vs. 1173. Nam non clarissimum illum comicum sed ignotum aliquem hominem eiusdem nominis Acharnensium l.l. rideri, quod cum multis olim putabam, nunc confidenter nego cum Bergkio (Reliq. Com. Att. p. 202). — ⁵⁾ Vid. Nub. Proleg. p. XXIX sq. — ⁶⁾ Cratin. fr. 186.

διὰ τῶν ἀφελῶν πεδίων ἔρρει, καὶ τῆς στάσεως παρασύρων
 ἐφόρει τὰς δρυὺς καὶ τὰς πλατάνους καὶ τοὺς ἐχθροὺς
 [προθελύμνους]
 ἄσαι δ' οὐκ ἦν ἐν ξυμποσίῳ πλὴν „Δωροῖ συνοπέδιλε“

527. ἀφελῶν πεδίων] ἀφύων (immo ἀφύτων) πεδίων l. a. in schol., ἐφάλων πεδίων OSchneider ieiune, φελλίων πεδίων¹⁾ Bergk infelicissime, durior enim est sonorum -aw- synizesis et φελλίων mentio hinc aliena. || καί] κακ OSchneider.

529. ἦν] ἐν ἦν R.

„λίγοντα“, sed ¹⁾: „δεικνύς ὅτι οὐκ ἀλήρη-
 σαν ἐν ἧ κακῶς λίγου κτέ.“

526 sq. Ad instar torrentis hiberni per aspera et densa in campos apertos ruentis arboresque stirpitibus evulsas tumidis aquis volventis Cratinus per pulpita olim ferebatur bacchico furore correptus, et adversarios facundiae suae fluctibus mersos auferebat. — Comici haec scribentis menti obversati sunt loci epici, qualis est A 492 sqq.: ὧς δ' ὀπότε πλῆθων ποταμὸς πεδίονθε κάτται | χεῖμαρος· κατ' ὄρεσφιν, ἀεζόμενος Διδὸς δμβρω, | πολ-
 λὰς δὲ δρυὺς ἀζαλίαις πολλὰς δὲ τε πύκας | εἰσφίρεται, πολλὸν δὲ τ' ἀφυσγετὸν εἰς ἄλα βάλαι, | ὧς ἦραπε (Troianiὸν) κλονίων πεδίον κάτα φαιδίμος Ἄλας²⁾. — Corruptum est ῥούσας, fortasse etiam vicina; expectatur autem quod significet: *nulla civium laude turgidus*³⁾).

527. ἀφελῶν] *integrarum*. Prisca haec est vox neque alias apud Aristophanem obvia. Quippe illa aetate in desuetudinem abierat, sed Solon e. g. ἀφελῆ dixerat τὰ <μῆ> δμπερη⁴⁾, de magistratum sacerdotumque δοκιμασίῳ loquens opinor, qui corpore ἀφελῆς esse debebant⁵⁾. Apud recentiores autem⁶⁾ frequentia sunt ἀφελῆς et ἀφέλεια. Nostro igitur loco πεδία ἀφελῆ intellego *campos planos le-*

nissimaeve sinuositatis, in quos deicit se amnis, imbres quem super notas aluere ripas⁷⁾. Nam quod in Hesychii lexico τὰ ἀφελῆ πεδία dicuntur esse τὰ σύνδενδρα⁸⁾, id ex ipso hoc loco confictum est⁹⁾.

528. Vocem ἐχθροὺς praeter expectatum nunc additam Bergk interpretatur cives, quorum in re publica administranda consilia Cratinus inpugnabat; sed collato versu 590 non dubito quin eius aemuli sint intellegendi, quae multo aptior contextui est notio: olim Cratinus omnes competitors superabat, nunc meras nugas in scena fundit¹⁰⁾.

— προθελύμνους] vid. ad Ran. 587.

529 sq. Afferuntur Cratini cantilenaes duae ex Eunidis fabula desumptae¹¹⁾, quas — perinde atque Phrynichi tragici cantica¹²⁾ — Athenis olim celebratas fuisse noster locus testatur. Facile autem intellegitur perplacuisse cantionum a verbis Δωροῖ συνοπέδιλε incipiens, festive enim novum hoc numen est fictum ad exemplum „Ἥρης χρυσοπέδιλου¹³⁾“; fortasse autem ioculari illo nomine designabatur *Aspasia*, Iovis τοῦ σχινοκεφάλου uxor, quam alias Nemesim et Omphalen et quid non dixit Cratinus. Denominata est Δωρῶ ad analogiam numinum Atti-

¹⁾ Quod ante me observasse Kirchhoffium nunc video. — ²⁾ Item E 87 sqq.; vid. etiam supra ad vs. 137. — ³⁾ Vid. annot. critica. — ⁴⁾ Poll. I 29. Nam sic est legendum. — ⁵⁾ Vid. Anecd. Bekk. p. 469 sq. et Etym. M. — ⁶⁾ E. g. Plutarchum. — ⁷⁾ Horat. Carm. IV 2, 6. — ⁸⁾ „Fertur quo rara securis“, Horat. Sat. I 7, 27. — ⁹⁾ Neque φελλίων nomen quidquam huc facit, licet Ruhnkenium (quem vid. ad Tim. p. 270) fallax horum vocabulorum similitudo pellexerit. — ¹⁰⁾ Quae scholion habet nimis sunt absurda. — ¹¹⁾ Teste scholio. Cratin. fr. 69 sq. — ¹²⁾ Vid. ad Nub. 967 Vesp. 220 Ran. 910. — ¹³⁾ Hes. Theog. 454.

530 καὶ „τέκτονες ἐπαλάμων ὕμνων“· οὕτως ἠνθθησεν ἐκείνος.
 νυνὶ δ' ὕμεις αὐτὸν δρῶντες παραληροῦντ' οὐκ ἐλεεῖτε,
 ἐκπιπτουσῶν τῶν ἠλέκτρων, καὶ τοῦ τόνου οὐκέτ' ἐνότος,
 τῶν θ' ἁρμονιῶν διαχασκουσῶν· ἀλλὰ γέρων ὦν περιέρρει,
 ὄσπερ Κοννᾶς „στέφανον μὲν ἔχων αὖρον, δίψη δ' ἀπολωλώς“, —

533. διαχασκουσῶν] -λασκουσῶν Naber; sed neque sincerum duco hoc verbum (vid. ad Ran. 97) neque quod in codd. est suspectum habeo.

corum Θαλλοῦς Καρπούς Αἰζοῦς, ut alias Λεξὴ novam deam effinxit Cratinus e verbo δέξασθαι ¹⁾. Poetas vero ὕμνων τίκτονας ἐπαλάμους cum appellat idem, non suis verbis utitur sed ipsorum dictionem iocose imitatur ²⁾. Simili tumore conspicuum est epitheton φροντιστικῶν de Aeschylō in Ranis usurpatum ³⁾.

531. παραληροῦντα] verbum redit Ran. 595 et saepius apud Platonem ⁴⁾. Prae-positionis autem vis est eadem in verbis παραπαῖν, παρακόπτειν, aliis ⁵⁾.

532 sq. Τίβιας Cratinus nunc assimulatur. Cuius ἠλέκτρους labasore iam perhibet noster; quamquam quid sint tibiae electri dicere non habeo. Τόνος dicitur sonus ⁶⁾, ἁρμονίαι sunt iuncturae, quae fatisci iam coeperunt ⁷⁾. Sic alibi ἁρμονίαι commemorantur *ratis* ⁸⁾ vel *lyrae* ⁹⁾ et *Lais* vetula dicitur *τὴς ἁρμονίας διαχαλᾶν τοῦ σώματος* ¹⁰⁾. Perperam vero in scholiis lexicisque vetustis *lecto* nunc assimilari Cratinus dicitur; quem errorem peperit vox *τόνος*, quoniam etiam *κλίνας* sui sunt *τόνοι* ¹¹⁾. Multo autem probabilius Fritzsche ¹²⁾ cum *lyra* senem poetam comparari post alios statuit; sed loci ab eo collati ¹³⁾ id tantum probant, cum *lyra* hominem conferri potuisse, non etiam nostro loco debuisse;

et versus, quem ipse praeterea adscripsit, Ach. 681, ubi senes decrepiti dicuntur *παρξηλυγμῖνοι*, mihi videtur magis commendare explicationem quam supra dedi.

533. γέρον ὦν] vid. ad Ach. 222.

534. Nuper ipse Cratinus riserat Connum senem grandaevum, fortasse vinosum, post multas victorias vitam vix misere sustentantem. Quem hominem et alii comici his annis in scena traduxerunt; nam uno anno post Equitum fabulam scenae commissam Connum docuit Amipsias, qua fabula superavit Aristophanis *Nubes*; Connum scripsit etiam Phrynichus. Socrates autem Conno Metrobii filio in arte musica magistro se usum esse plus semel perhibuit apud Platonem ¹⁴⁾, vix unquam tamen serio; cum Socrate igitur, fortasse etiam cum Euripide et quibusdam sophistis, eum consuevisse statnere posse videmus, cum reputamus Amipsiam chorum Conni fabulae e *φροντισταῖς* composuisse. De hoc igitur sene effeto Cratinus dixerat: *ἴσθαι καὶ σῆ γαστρὶ δίδου χάριν, ὄφρα σε λιμὸς | ἐχθαίρῃ, Κοννᾶς δὲ πολυστέφανος σε φιλήσῃ* ¹⁵⁾, Hesiodi versus ¹⁶⁾ imitatus et mox proverbiali quadam locutione usus: *Διψὸς ἀνήρ, στέφανον μὲν ἔχων αὖρον, δίψη δ'*

¹⁾ Cratin. fr. 401. — ²⁾ Vid. Pind. Pyth. III 200 Nem. III 4 Eur. Androm. 476. — ³⁾ Vs. 821. — ⁴⁾ Theaet. 169a etc. — ⁵⁾ Vid. ad Nub. 640. — ⁶⁾ Ut Vesp. 837. — ⁷⁾ οὐκέτι ἔχουσαι εὐάφαιαν, ut cum scholiasta loquar, in cuius verbis absurde traditum est *εὐέπειαν*. — ⁸⁾ Hom. ε 248. — ⁹⁾ Soph. fr. 292a. — ¹⁰⁾ Epicrat. fr. 2¹⁹. — ¹¹⁾ Ar. Lys. 923 Philippid. fr. 12 Herodot. IX 118, cf. Hom. ψ 201. — ¹²⁾ Ad Ran. 238. — ¹³⁾ Ar. Av. 218 *ἄφρανότατον φάρμιγγα*, Soph. fr. 34 *ἀρηροῖθι σου κάλαμος ὄσπερ ἐλύρας*, Lucian. LVIII § 8 Ovid. Metam. XI 167. — ¹⁴⁾ Plat. Enthyd. 272c, 295d Menex. 235e. — ¹⁵⁾ Cratin. fr. 317, teste scholio ad nostrum locum. — ¹⁶⁾ Oper. 298 sq.

535 ὄν χρῆν διὰ τὰς προτέρας νίκας πίνειν ἐν τῷ Πρωτανεῖω,
καὶ μὴ ληρεῖν, ἀλλὰ θεᾶσθαι λιπαρὸν παρὰ τῷ Διονύσῳ.
οἷας δὲ Κράτης ὀργὰς ὁμῶν ἠνέσχετο καὶ συμφελιγμούς!

536. ληρεῖν] ἀκληρεῖν Meineke admodum infeliciter. || Διονύσου Elmsley] -σφ codd., quod *Bacchi statuam* intellegunt coll. Eccl. 682, post alios autem tueri conatus est Sobolewski Praepos. p. 185 sq.

537. συμφελιγμούς B] -λισμούς cett. || In versus fine exclamacionis signum scripsi; vulgo scribitur semicolon et a participio μμνημένος (vs. 526) suspensa haec creduntur.

ἀπολωλώς. Suo igitur nunc telo Cratinum petens noster dicit ipsi misere iam sitienti nihil praeter aridas lauros esse reliquum, quem iocum in Baptis repositiv Eupolis: ἀναρίστητος ὦν | καὶ οὐδὲν βαβρωκῶς, ἀλλὰ γὰρ στίφανον ἔχων¹⁾, fortasse et ipse — quod suspicatus est Winckelmann — de Conno loquens. Vesp. 675 autem Κόννου ψῆφος dicitur homo qui οὐτ' ἐν λόγῳ οὐτ' ἐν ἀριθμῳ est; qui iocus quid sibi velit accuratius effloere non iam possumus. Clarum autem aliquando fuisse Connium credere non recusio, sed quoniam nonnisi secundum locos ubi mentio eius fit iudicium ferre nunc licet, verissimum est quod scripsit Cobet: „nunquam non ridiculus est bonus Connus”²⁾. Quin ipsa nominis forma, qua nunc designatur, ridiculi quid habet, ut alias terminus -ᾰξ³⁾. — Haud inepte contuleris Acharnensium locum, ubi Lamachus iubetur tenuissimi victus taedia fallere splendidas galeae suae oristas quassando⁴⁾, et Pac. 1116, ubi ad sortilegium esurientem „τὴν Σιβυλλαν ἴσθια” *Sibylla tua vescere* ait Trygaeus; item pater ad filium prodigum Nub. 815: „ἴσθι' ἰλθῶν τοὺς Μεγακλίους κίνας”. Praeterea recordari nunc iuvat nostratis cuiusdam poetae, de quo sic iocabantur:

nempe tuas cunas lauri myrtique tegebant⁵⁾, — pharmacopolae nimirum erat filius.

535 sq. *Quidni dudum in Prytaneum eum vocastis et sede honorifica in theatro donastis*⁶⁾. *Utinam nunc in primo selliorum ordine sederet*, — ubi vel Cleonibus suis hodie est locus⁷⁾: — *laceret enim, neque nugis veternotis enecare nos etiam pergeret, sed spectaret quae recentior protulit aetas*.

535. πίνειν] praeter expectationem dictum pro verbo δειπνεῖν, propter id quod praecedit δίψα. Sic enim poetae mens potest reddi: si Oleoni „victoria” ista epulas peperit quotidianas⁸⁾, quin seni toties in scena victori idem conceditis?

536. λιπαρὸν] vid. ad Nub. 920.

— παρὰ τῷ Διονύσῳ] sc. ἰερεῖ⁹⁾.

537. Κράτης] hic poeta, qui Cratini histrio fuisse fertur priusquam suas fabulas docuit¹⁰⁾, πρῶτος ἤρξεν ἀφιμένος τῆς λαμβικῆς ἰδίας καθόλου ποιεῖν λόγους καὶ μύθους, si fides Aristoteli Poet. 5, vel potius codioi in quo libelli illius pars hodie extat unico. Nam facile suspicetur quispiam pro Cratete illic *Cratini* nomen esse reponendum¹¹⁾. Qua tamen coniectura reiecta Meineke¹²⁾ ita interpretatur Aristophanis verba: „Cratetem

¹⁾ Eupol. fr. 68. — ²⁾ Prosopogr. Xenoph. p. 82. — ³⁾ De quo vid. ad vs. 361. — ⁴⁾ ἐπὶ ταρχεῖ τοὺς λόφους κραδανίτω! vs. 967. — ⁵⁾ *Uw wieg stond tusschen lauwerblaren | En versch geplukte mirten in.* — ⁶⁾ Cf. Ran. 764 sq. — ⁷⁾ Vid. ad vs. 327 et 702 sqq. — ⁸⁾ Vid. ad vs. 280 sq. — ⁹⁾ Vid. Ach. 1087 et ad Ran. 297. Nos diceremus: *in de koningsloge*. — ¹⁰⁾ Vid. scholia ad nostrum locum et Anonymus de Comoedia. — ¹¹⁾ De quo librariorum errore tralaticio vid. e. g. Meineke Hist. Com. p. 63 vel supra annot. crit. ad vs. 407. — ¹²⁾ Ibid. p. 59.

δς ἀπὸ σμικρᾶς δαπάνης ὑμᾶς ἀριστίζων ἀπέπεμπεν,
 ἀπὸ κραιβοτάτου στόματος μάττων ἀστειοτάτας ἐπινοίας.
 540 καὶ οἶτος μέντοι μόνος ἀντήρει, τοτὲ μὲν πίπτων, τοτὲ δ' οὐχί.

ταῦτ' ὀρθωδῶν διέτριβὲν ἀελ. καὶ πρὸς τοῦτοισιν ἔφασκεν

538. ἀπίεμπεν] dicendum erat: *satiatus vel contentus dimittebat*. Sed ipsius fortasse poetae haec est neglegentia.

539. κραιβοτάτου] κραιβοφάγου Kiehl coll. Oratini epitheto *ταυροφάγῳ* Ran. 357 (ubi vid.); etiam adiectivum *κολλικοφάγος* conferri potest (Ach. 872), de permutatis autem litteris T et Φ vid. Vesp. 1309 vel schol. Nub. 967. Sed cur crambe potissimum vesci Oratinus dici potnerit non exputo, neque κραιβης et verbi μάττων placet iunctura. || στόματος;] *σταιτός* Zacher ingeniosissime, coll. Herodot. II 36, 47 Eupol. fr. 332 Stob. Flor. LXXXV 21 Athen. 110 c, 548 b Hesych. s. v.; sed vereor ut ἀπὸ *σταιτός* dici potnerit, et ipsum potius *σταις μάττειται*. Itaque expectaverim potius *ἐκ κρ. σταιτός πλάττων ἐπινοίας*, quod tamen proponere nolim.

540 μόνος;] *μόλις (*hic quoque quantumvis festinus stare vix poterat*)? Facile in MONOC abire potuit MOAIC.

primum apud Athenienses extitisse qui Epicharmi exemplo comicae poeseos materiem a singulorum hominum irrisione ad generales morum notationes rerumque descriptiones traduceret."

538. *Qui parvo sumtu prandium vobis praebere solebat*. Non artificiose composita nec longius petita erant quae offerebat Crates, sed simpliciori ingenuaque quadam venustate se commendabant. Praepositionis ἀπὸ eadem vis est vs. 788 ¹⁾. Imagine eadem usus comicus ignotus dixit: ἀλλ' ὄπισθε δειπνοῦ γλαφυροῦ ποικίλην εἰωχίαν | τὸν ποιητὴν δεῖ παρέχειν τοῖς θεαταῖς τὸν σοφόν, | Ἴν' ἀπὴν τις τοῦτο φαγὼν καὶ πῶν, ἄπερ λαβὼν | χαιρὶ τις, καὶ σκενασία μὴ μί' ἢ τῆς μουσικῆς ²⁾.

539. ἀπὸ] instrumentum indicare nunc videtur ³⁾; videtur, inquam, quoniam non prorsus certa est huius versus lectio et sententia ⁴⁾.

— κραιβοτάτου στόματος] adiectivum aliunde non cognitum, cui num quid

cum voce κραιβη sit commune admodum est dubium, apud Hesychium explicatur *καπυρόν*, i. e. *simplex, non artificiosum* ⁵⁾. Os autem *μάττω* nunc assimilatur, itaque quadamtenus similia haec sunt Avium versiculis: *προπεφύραται λόγος εἰς μοι, | ὃν διαμάττειν οὐ καλίωι* ⁶⁾, *admixta aqua (oleo, vino) maceratus est meus sermo, itaque pinsere eum et in placentiam effingere nihil iam vetat*. Cf. etiam quae de Cratete in Thesmophoriazasis alteris chorum dicere fecit noster: *ἦν μέγα τι βράβη* (?) *ἔτι τρυγηδοποιουμουσική, | ἦνίκα Κράτητι τε „τάριχος ἠλεφάντινον"* ⁷⁾ | *λαμπρόν ἐκόμισεν ἀπόνως παρακληνόμενον* (l. *παρ' ἡμῖν κλῆος* vel *γίλωτ'*?) | *ἔλλα τε τοιαῦθ' ἔτετρα μυρὶ ἐκχιλῆστο* ⁸⁾.

— ἐπινοίας] *inventa* ⁹⁾. Idem significant *διάνοιαι* ¹⁰⁾, *ἰδῖαι* ¹¹⁾, *εὐρήματα* ¹²⁾.

540. *Hic tamen solus usque ad vitae finem perstitit* ¹³⁾, *modo eiectus* ¹⁴⁾, *modo laudatus*.

541—545. Vid. ad vs. 514.

¹⁾ Vid. etiam Ach. 999 Lys. 496, 1208 Eccl. 599 Plut. 377. — ²⁾ Fr. adesp. 1330. — ³⁾ Ut Ran. 121 et 1200; cf. etiam Nub. 768. — ⁴⁾ Cf. annot. critica. — ⁵⁾ Vid. Theocrit. VII 37 Athen. 697 b. — ⁶⁾ Vs. 462 sq. — ⁷⁾ Cratet. fr. 29. — ⁸⁾ Fr. 333. — ⁹⁾ Idem vocis est usus infra vs. 1322 Vesp. 1050 Ran. 1530, vid. etiam Vesp. 1073. — ¹⁰⁾ Nub. 944 Vesp. 1044 Pac. 750. — ¹¹⁾ Nub. 547. — ¹²⁾ Nub. 561. — ¹³⁾ *Hield zich staande*. — ¹⁴⁾ Vs. 525.

ἐρέτην χρῆναι πρῶτα γενέσθαι πρὶν πηδαλλοῖς ἐπιχειρεῖν,
 κἄτ' ἐντεῦθεν προφρατεῦσαι καὶ τοὺς ἀνέμους διαθρῆσαι,
 κἄτα κυβερνηῶν αὐτὸν ἑαυτῷ. τούτων οὖν ὄννεκα πάντων,
 545 ὅτι σωφρονικῶς κοῦκ ἀνοήτως εἰσπηδήσας ἐφλυάρει,
 αἴρεσθ' αὐτῷ πολὺ τὸ ῥόδιον, παραπέμψατε ἐφ' ἔνδεκα κόπαις

542. πρῶτα] πρῶτον V B et plerique. || Post hunc excidisse versum, cuius sensus fuerit κἄτα τοιχαρχεῖν, sine iusta causa suspicabatur Porson, Claudiani versibus, quibus nostrum locum imitatur (Cons. Flav. Mall. Theodor. 42) plectectus.

544. ὄννεκα] ἔννεκα B, εἴνεκα alii.

545. Reicio coniecturas, in quas incidit olim et facile inciderint alii: ὅτι σώφρων ὦν οὐκ vel ὅτι σώφρων ἦν κοῦκ (sic Halbertsma). Vid. commentarius.

546. παραπέμψατε ἐφ' ἔνδεκα κόπαις] verba obscura. Meineke παραπέμψατε 9' ἔνδεκα vel παραπέμψατε 2' ἐννέα (spectatorum cuneos designari ratus), Kock παραπέμψατε 2' ἐν δέκα (of. Eustath. 1540,45), Diels παραπέμψαντες (sic duo codd.) δέκα, digitos significari cum Merrio ratus; quod coniecit OSchneider παραπέμψατε ἐφ' ἐν δέκα contorte est dictum et metro parum commendatur.

542. πρῶτα... πρὶν] eadem dictionis est ubertas Ach. 383 (?) Eq. 761 Thesm. 380.

543. κἄτ' ἐντεῦθεν] et tum ex illo inde tempore. Iunguntur hae particulae etiam Nub. 1374, ἐντεῦθεν autem ad tempus transfertur ¹⁾ ut ἐντεῦθα ²⁾ et ἔνθα (δὴ) ³⁾.

— προφρατεῦσαι] proretae munere fungi.

Nempe ὁ τοῦ κυβερνήτου διάκονος προφρατὴς τῆς νῆως ἱκαλεῖτο ⁴⁾ vel etiam προφρατὴς ⁵⁾. Erat igitur remigum in prora praefectus, gubernatori, qui soli trierarchae erat subditus, dignitate proximus. Simili metaphora usus est Plantus: *si tu proreta isti navi's ego gubernator ero* ⁶⁾.

545. Cf. Euripidis se ipsum collaudantis verba Ran. 945: αἰεὶ οὐκ ἀλήθουν δὲ τι τύχοιμ' οὐδ' ἱμπεσὼν Ἰφυρον, et Herodot. III 81: ὠθίει ἱμπεσὼν τὰ πρήγματα ἄνευ νόου (populus). — Imagini consentaneum est τὸ ἀνοήτως εἰσπηδήσαι, parum circumspicere in navem se conicere. Adver-

bium autem σωφρονικῶς eadem nunc libertate cum sequentibus est iunctum qua Vesp. 678 dicitur πολλὰ μὲν ἐν γῆ πολλὰ δ' ἐν ὄρεσσι πίτυλεῦσαι.

546. αἴρεσθ' αὐτῷ πολὺ τὸ ῥόδιον] plantate cum dicere velit, ita hoc enunciat ut poseit imago qua uti pergit. Est enim ῥόδιον sonus fluctuum, et remiges aquam celeribus ictibus verberantes ῥοδιάζειν dicuntur ⁷⁾. Strepitus vero, quem moderato cursu remigantes edunt, dicitur πίτυλος ⁸⁾. Aptissime autem voce ῥοδιῶν multitudinis fremitus nunc indicatur; nam apud poetas voci ῥοδιῶν ceterisque quae ab hac stirpe ductae sunt fremendi sensus est proprius ⁹⁾, cantus autem audit εἰρησῆ γλώσσης, cantores Μουσῶν ἱεῖται ¹⁰⁾.

— ἐφ' ἔνδεκα κόπαις] haec si sana aut non nimis graviter corrupta sunt ¹¹⁾, e nautarum sermone sunt desumpta, et de

¹⁾ Item vs. 131 Ach. 528, 530, 535, 539 Vesp. 125 Ran. 154 etc. — ²⁾ Vid. e. g. Ach. 374. — ³⁾ Vid. ad Nub. 370. — ⁴⁾ Xen. Oecon. VIII § 14, cf. Anab. V 8 § 20 etc. — ⁵⁾ Soph. fr. 470 [Xen.] Rep. Athen. I § 2. — ⁶⁾ Rud. IV 3, 74. — ⁷⁾ Fr. 83 sq. Hermipp. 54, cf. Acharn. 807 (ubi translatum est verbum) Eur. Cycl. 17 Aesch. Pers. 396. — ⁸⁾ Vid. Vesp. 678 fr. 84 Naber Mnemos. 1895 p. 240. — ⁹⁾ Vid. e. g. Hes. Oper. 220 Eur. Androm. 1096, Aesch. Sept. 7 φροῖμα πολύροθα, verbum ἄμορροθεῖν = συμφωνεῖν Av. 851 etc., κακορροθεῖν = κακολογεῖν, vid. Aoh. 577. — ¹⁰⁾ Athen. 669 d. — ¹¹⁾ Nam dubitari potest an κόπαις vox ex annotatione ad ῥόδιον pertinenti in textum migraverit.

θόρυβον χρηστὸν ληναίτην,
 ἐν δ' ποιητῆς ἀπὴρ χαίρων,
 κατὰ νοῦν πράξας,
 „φαιδρὸς λάμποντι μετώπῳ.“

550

ΧΟΡΟΣ.

Oda sive stropha.

Ἴππ' ἄναξ Πρόσειδον, ᾧ
 χαλκοκρότων ἵππων κτύπος
 καὶ χρεμετισμὸς ἀνδάνει,
 καὶ κνανέμβολοι θοαὶ

salutatione militari undecies — de more — repetita vel per undecim remorum iocus continuata sunt intellegenda, quam explicationem praebent Eustathius et scholiasta ¹⁾. Sic hodie naves longae ictibus viginti et uno tormentorum bellicorum salutare solent eos quibus insignis honor est tribuendus. Frustra autem me quidem iudice ingenium suum torserunt viri docti, qui alia ratione verba tradita interpretari sunt conati ²⁾.

547—550. Hi versus, qui πνίγος quod dicitur efficiunt, tam arte cum ipsa parabasi cohaerent ut divelli inde nequeant.

547. Θόρυβον] de plausu et acclamatione et omnino de strepitu favorem lestante usurpatur nunc; vid. Eocl. 431: ἰθορύβησαν καὶ ἀνέκραγον ὡς εὖ λέγει ³⁾. Insolite autem dictum est παραπέμπειν θόρυβον, nam alias παραπέμπειν θορύβῳ τινά dici solet ⁴⁾, et sic locutus est qui similem imaginem adhibuit poeta anonymus: τόνδε ... | εἰρυσίη γλώσσης παραπέμπωμεν ⁵⁾.

549. κατὰ νοῦν πράξας] vid. ad vs. 499.

— φαιδρὸς λάμποντι μετώπῳ] e dictione

sublimiore haec esse desumpta docent adiectivum φαιδρὸς ⁶⁾ apud nostrum non nisi Pac. 156 praeterea obvium, ibi quoque in parodia, et λάμπειν verbum postice usurpatum. Admodum autem ridicule Eupolis in Maricante fabula ad Aristophanis *frontem denudatam* haec verba rettulit. Quem Eupolidis iocum dein respexit Aristophanes in versibus, quos Nubibus postmodo inseruit ⁷⁾, nec non in Pace fabula, ubi iteravit ipsa verba quae iocandi hanc materiem Eupolidi — et aliis fortasse comicis — praebuerant: γενναϊοτάτου τῶν ποιητῶν λαμπρόν τὸ μέτωπον ἔχοντος ⁸⁾.

551. Ἴππιο] of. Nub. 83. Aesch. Sept. 130 Neptunus ἵππιο; ποτομιδῶν ἄναξ dicitur ⁹⁾.

552. χαλκοκρότων] hoc adiectivo, quo apud Euripidem Phoen. 1577 designatur φάσαγον, Pindarus ornavit Cererem ¹⁰⁾. Nunc sic dicuntur equi χαλκόποδες ¹¹⁾, aeripedes ¹²⁾, quorum ungula dura et concava ¹³⁾ firmum solum feriens tam clarum sonum edit ut aes percuti dicas.

554. κνανέμβολοι] of. Ran. 1818.

¹⁾ κίλευσμα ναυτικὸν ἐφ' ἕνδεκα κωπηλασίαις ἔκτεινόμενον. Cf. Christ Metrik² § 131, qui tamen longe a vero aberravit, si quid video, de horum versuum numeris aliquid ex his verbis effici posse contendens. — ²⁾ Nihil prodest collatus Lys. 282, ubi ἐφ' ἰπτακαίδεκα ἄσπιδας arcem olim circumsedisse dicuntur Athenienses. — ³⁾ Item infra vs. 666, 1380. — ⁴⁾ Conferri tamen potest παραπέμπειν τὴν παραπέμπην Xen. Hellen. VII 2 § 18. — ⁵⁾ Athen. 669 a. — ⁶⁾ Soph. El. 1297, 1310. — ⁷⁾ Nub. 540 et 545, ubi vid. — ⁸⁾ Pac. 767 sqq. — ⁹⁾ Cf. etiam Soph. Oed. C. 707—719. — ¹⁰⁾ Isthm. VII 3. — ¹¹⁾ Hom. Θ 41 N 23. — ¹²⁾ Verg. Aen. VI 803. — ¹³⁾ Xen. Eq. 1 § 3 Columell. VI 29 § 3.

555

μισθοφόροι τριήρεις,
μειρακίων θ' ἄμιλλα λαμ-
πρυνομένων ἐν ἔρμασιν
καὶ βαρυδαιμονούντων,

560

δεῦρ' ἔλθ' εἰς χορόν, ὃ χρυσοφραίν', ὃ
δελφίνων μεδέων Σουνιάρατε,
ὃ Γεραίστιε παῖ Κρόνου,
Φορμίωνί τε φίλαι' ἐκ

555. *μισθοφόροι*] misere languet; vid. commentarius. Suspicio potam dedisse adiectivum in *-πύροι* desinens, nec video quid scribere potuerit nisi *ποντοπύροι. Insulsus est *ισιοφόροι*, quod proposuit vVelsen (coll. Hesych. s. v. *ισιοφόρος*), nec non aliena hinc duco *μισθοφόροι* (iocose dictum), quod coniecit Bergk, et ἀθλοφόροι Kockii coniecturam. Vid. commentarius.

558. *βαρυδαιμονούντων*] manifeste corruptum; vid. commentarius.

555. *μισθοφόροι*] corruptum. Nam parum probabiliter ad navium certamina Suniaca ¹⁾ sunt qui referant ²⁾, de remigum autem mercede per ἀπροσδόκητον dictum esse quominus statuamus ³⁾ cum lingua obstat opinor, nam *μισθον* non is *φίρι* qui praebet mercedem sed qui accipit, tum vero loci contextus, a quo iocosum — an scurrile dicam? — huiusmodi epitheton omnino est alienum. Nam ridiculi vel absurdi aliquid comicum identidem admiscuisse cantiois, quibus numina patria celebravit, id praefracte nego ⁴⁾. Itaque non video quid nisi *ποντοπύροι* poeta dicere potuerit ⁵⁾.

556. *λαμπρυνομένων*] de splendore equestri Alcibiadis hoc verbum apud Thucydidem ⁶⁾ usurpatum est.

558. *βαρυδαιμονούντων*] hoc quidem egregie absurdum. Nam iuvenes, quorum certaminibus equestribus praesidet Neptunus, propter nimios sumtus ⁷⁾ crebrave pericula *infelices* nunc — comice

scilicet — appellari quis oreat! Sed quid scribendum sit nescio.

560. *μεδίων*] epicum participium noster alibi ⁸⁾ in numinum invocationibus adhibuit.

562—564. *O tu, qui Phormioni totique populo nostro prae ceteris diis carus es nunc!* Post crebras victorias navales his annis reportatas deum maris potentem prae ceteris numinibus patriis dilectum habent Athenienses.

562. *Phormio* Asopii filius, cuius mentionem noster fecerat etiam in Babylo-niis ⁹⁾ et postea fecit plus semel ¹⁰⁾, in bello Samio Periclis Thucydidis Hagnonis collega fuit ¹¹⁾, Peloponnesiaco autem bello instante Potidaeam inlucit vicinosque agros vastavit inita cum Sitaeae societate ¹²⁾. Exacto vero praeturae anno cum centum minas publico aulario solvere non posset, — pauper nimirum manserat, — capite deminutus rure vixit aliquantisper ¹³⁾. Sed anno 429 denno

¹⁾ Lys. XXI § 4. — ²⁾ Sic Mitchell, cf. Preller Myth. I⁴ p. 592, 3. — ³⁾ Auctore Berglero. — ⁴⁾ Vid. annot. critica ad Nub. 284. — ⁵⁾ Cf. annot. critica. — ⁶⁾ VI 12 § 2 et 16 § 3. — ⁷⁾ Sic schol. — ⁸⁾ Vs. 585, 763 Lys 834; vid. praeterea Ran. 665. — ⁹⁾ Fr. 86. — ¹⁰⁾ Pac. 347 et Lys. 804. — ¹¹⁾ Thuc. I 117. — ¹²⁾ Thuc. I 64 sq. II 29 et 58. — ¹³⁾ Vid. Androtion in scholiis Venetis ad Pac. 847, Pausan. I 28, Böckh Staatsh. I³ p. 463.

τῶν ἄλλων τε θεῶν ἄθ-
ναίοις πρὸς τὸ παρεστῶς.

Epirrhema.

565 ἐυλογῆσαι βουλόμεσθα τοὺς πατέρας ἡμῶν, ὅτι

564. πρὸς τὸ] πρόσθε Reiske, πλεῖστα Blaydes. || παρεστῶς] -στῶς B.

cum classe in Acarnaniam missus Ambraciotas Chaonesque ¹⁾ vicit, dein duobus proeliis navalibus Peloponnesios in sinu Corinthio superavit ²⁾. Brevi autem post ultimam victoriam diem supremum videtur obiisse ³⁾ vir integer et priscoe severitatis morumque simplicitate insignis. Prope Academiam sepultus est ⁴⁾. Mortuo partes magnas tribuit Eupolis in Taxiarchis fabula; praeterea in Astrateutis eius mentionem fecit. Nunc cur commemoretur melius intellegimus collatis verbis Thucydidis, unde discimus eum post victorias in sinu Corinthio reportatas navem in Rhio promunturio Neptuno dedicasse ⁵⁾.

564. πρὸς τὸ παρεστῶς] idem alibi ἐν τῷ παρυσῶτι dicitur ⁶⁾ vel πρὸς τὰ παρόντα vel ἐν τῇ νυκτὶ παρεστῶσιν ξυμποροῦ ⁷⁾. Nam pacis tempore magno sane in honore Neptunum habebant Athenienses, matrem tamen suam Palladem.

565 sq. Patres nostri dignos se praestiterunt terra matre, quae e gremio suo nostram gentem olim summisit; quintalia ediderunt facinora ut non mortali stirpe satos sed veros heroes dixeris, quorum proelia peplo Minervae non minus sint digna quam vetustae illae deorum cum titanibus gigantibusque pu-

gnae ⁸⁾; „τάδε γὰρ οὐχ ἡμεῖς καταργάσμεθα ἀλλὰ θεοὶ τε καὶ ἕρωες;“, ut Themistocles loquitur apud Herodotum ⁹⁾. — Quinto quoque anno ¹⁰⁾ Panathenaeis sollempni pompa in arcem deducebatur peplos ¹¹⁾. Quae vestis postea certe in veli modum extenta pendeat de malo navis plaustro vectae ¹²⁾; Periclis tamen tempore illum morem nondum invaluisse videtur effici posse ex Parthenonis anaglyphis illis celeberrimis, in quibus pompa Panathenaeica a Phidia est repraesentata; in his enim cernitur archon rex manibus peplos tenens adiuvante iuvene. Donum autem fideique veluti pignus hoc civis offerebant suae deae, a puellis civitatis primoribus ¹³⁾ summa cura subtilique arte elaboratum ¹⁴⁾ et ab ipso senatu probatum ¹⁵⁾. Intextae erant imagines argumenti sacri, res vero humanae inde alienae erant nihilo minus quam a scena tragica. Itaque ξζία τοῦ πίπλου dici poterunt facinora quae nihil humanum spirare sed gesta deorum aequiparare viderentur, quemadmodum in tragoedias suas gigantomachiam illam Salaminiam admiserunt Phrynichus et Aeschylus ¹⁶⁾. Verborum acumen prorsus latuit unum ex interpretibus, qui adscripsit: νικήσαντες πίπλον ἐποίησαν τῇ ἄθηνῃ καὶ ἐπέθεντο

¹⁾ Vid. ad vs. 78. — ²⁾ Thuc. II 68—92, 102 sq. — ³⁾ Vid. Thuc. III 7; quamquam oblocutus est Müller Strübing Aristoph. u. die hist. Kritik p. 680 sqq. — ⁴⁾ Pausan. I 29 § 3. — ⁵⁾ Thuc. II 84 § 4; cf. Diodor. XII 48 Pausan. X 11 Plut. Mor. 345 c. — ⁶⁾ Plat. Rep. 452 b. — ⁷⁾ Plat. Criton. 43 b. — ⁸⁾ Eur. Hecub. 466—474 Plat. Euthyphr. 6 c Verg. Cir. 21—35. — ⁹⁾ VIII 109. — ¹⁰⁾ Etiam parvis Panathenaeis, quotannis igitur, peplos Minervae esse oblatum, perperam perhibet unum e scholiis h. l. (et Diodor. XX 46? ubi vid. Wesseling). — ¹¹⁾ Vs. 1180 Av. 827. — ¹²⁾ Vid. Stratrid. fr. 30. — ¹³⁾ Ἐργαστιναίς. Cf. CIA. II 477, 956 sq. — ¹⁴⁾ Curantibus decem viris ἀθλοθίταις; vid. [Aristot.] Rep. Athen. 60 § 1. — ¹⁵⁾ Postea a iudicibus sorte designatis; vid. ibid. 49 § 3. — ¹⁶⁾ Vid. Vesp. Prolegom. p. XVI et ibid. ad vs. 220.

ἄνδρες ἦσαν τῆσδε τῆς γῆς ἄξιοι καὶ τοῦ πέπλου.
οὔτινες πεζαῖς μάχαισιν ἐν τε ναυφάρκῳ στρατῷ
πανταχοῦ νικῶντες ἀεὶ τήνδ' ἐκόσμησαν πόλιν.
οὐδὲ εἰς γὰρ πάποτ' αὐτῶν τοὺς ἐναντιοὺς ἰδῶν
570 ἠρίθμησεν, ἀλλ' ὁ θυμὸς εὐθύς ἦν ἀμυνίας·
εἰ δέ που πέσοιεν εἰς τὸν ὄμον ἐν μάχῃ τινί,
τοῦτ' ἀπεψήσαντ' ἄν, εἰτ' ἠροῦντο μὴ πεπτωκέναι,

567. ναυφάρκῳ Dindorf] ναυφάρκῳ codd.

569. οὐδὲ εἰς γὰρ Cobet] οὐδεὶς γὰρ V alii, οὐ γὰρ οὐδεὶς R.

572. τοῦτ' R et Suidas s. v. ἀπεψήσαντ' et ψευδόπτωμα] ταῦτα cett.

τοὺς ἀρίστους ἐν αὐτῷ ¹⁾. Tale quid ea demum viderunt tempora quibus Demetrius Poliorcetes ab Atheniensibus diis patriis est assimulatus ²⁾.

567. πεζαῖς μάχαισιν] de ommissa praepositione ἐν vid. ad vs. 610.

— ναυφάρκῳ στρατῷ] vox poetica ab Aeschilo fortasse inventa, certe apud eum primum obvia ³⁾. Cf. νηλεῆς στρατός Thucyd. I 24 § 1. Eiusdem conformationis est δρύφακτος ⁴⁾.

568. τήνδ'] omisso articulo. Vid. Av. 921 et ad Nub. 60.

569. Commentarii instar sunt Thucydidis de Phormione verba: Φορμίων... ἀεὶ αὐτοῖς (militibus) ἔλεγε καὶ προπαρσκευάζε τὰς γνῶμας ὡς οὐδὲν αὐτοῖς πλεῖθος νεῶν τοσοῦτον ὅ τι οὐχ ὑπομενεῖόν ⁵⁾· καὶ οἱ στρατιῶται ἐκ πολλοῦ ἐν σφίσι αὐτοῖς τὴν ἀξίωσιν ταύτην εἰληφασαν, μηδὲνα ὄχλον Ἀθηναῖοι ὄντες Πελοποννησίων νεῶν ὑποχωρεῖν ⁶⁾. Etiam Demosthenis ad milites verba huc faciunt: μηδὲς ὕμῶν ἐν τῇ τοιῶσδε ἀνάγκῃ ξυνετός βουλεύσθω δοκεῖν εἶναι, ἐκλογιζόμενος ἅπαν τὸ περιεστὸς ἡμᾶς δεινόν, μᾶλλον ἢ ἀπειρηκίπτος εὐελπίς ὁμόςσε χωρη-

σαι τοῖς ἐναντιοῖς, <ὡς> καὶ ἐκ τούτων ἂν περιγενομένο; ⁷⁾.

— οὐδὲ εἰς] vid. ad Ran. 927 ⁸⁾.

570. θυμὸς... ἀμυνίας] de voce θυμῷ vid. ad Ran. 1017, de nomine proprio Ἀμυνία adiectivi loco nunc adhibito ad Nub. 1163 et Vesp. 84. Itaque ἀμυνίας sic fere dici hoc potuisset: θυμὸς δ' αὐτίκ' ὄρηνεν ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.

571 sq. Si quis in humerum deiectus esset, minime despondebat animi, — nam ἐπὶ νεῶν demum qui iacebat, victus habebatur ⁹⁾, — sed surgebat actutum et pulvere deterere negabat se iacuisse. Vid. Nub. 126 et Thucydidis Melesiae f. dictum facetum, quod attuli ad Ach. 703 Vesp. 947 ¹⁰⁾. Priscos heroes aemulatur Dionysus in Ranis ¹¹⁾.

572. τοῦτο] pulverem nimirum, casus indicium. Simili libertate pronomen τοῦτο adhibitum est vs. 1352.

— ἀπεψήσαντ' ἄν] vid. ad Nub. 977 et de verbo Ran. 490.

— ἠροῦντο] simplex redit Eccl. 365, 798 Plut. 893; de comp. ἐξαρητῆσθαι vid. ad Nub. 1290.

¹⁾ Vid. Diels Rhein. Mus. XXX p. 196 Preller Myth. I⁴ p. 213, 2. — ²⁾ Plut. Demetr. 10—12 Diodor. XX 46. — ³⁾ Pers. 950 et 1027. Praeterea legitur Ar. Ach. 95(?) et Eur. Iph. Aul. 1259. — ⁴⁾ Pro δρύφακτος vel δρύφακτος. Vid. ad Vesp. 386. — ⁵⁾ In codd. est: τοσοῦτον ἦν ἐπιπλήρ ὅ τι οὐχ ὑπομενεῖόν αὐτοῖς ἴσα. — ⁶⁾ Thuc. II 88; vid. ad vs. 562. — ⁷⁾ Ibid. IV 10 § 1. — ⁸⁾ Ubi praeter hunc locum addantur Lys. 1044 Plut. 37 Eupol. fr. 357⁴. — ⁹⁾ Aesch. Suppl. 91. — ¹⁰⁾ Plut. Pericl. 8. — ¹¹⁾ Ran. 490.

ἀλλὰ διεπάλαιον αὐθις. καὶ στρατηγὸς οὐδ' ἂν εἶς
 τῶν πρὸ τοῦ σίτησιν ἤτησ' ἐρόμενος Κλεαίνετον
 575 νῦν δ' ἐὰν μὴ προεδρίαν φέρωσι καὶ τὰ σιτία,
 οὐ μαχεῖσθαι φασί. ἡμεῖς δ' ἀξιοῦμεν τῇ πόλει
 προῖκα γενναίως ἀμύνειν καὶ θεοῖς ἐγχαροῖς.
 καὶ πρὸς οὐκ αἰτοῦμεν οὐδέν, πλὴν τοςουτονὶ μόνον
 ἦν ποτ' εἰρήνη γένηται καὶ πόνων παυσώμεθα,
 580 μὴ φθονεῖθ' ἡμῖν κομῶσι μηδ' ἀπεστλεγγισμένοις.

580. φθονεῖθ' φθονεῖσθ' R alii. || ἀπεστλεγγισμένοις] legendum videtur *ἀνεστλ. coll. verbis ἀναδησαι et ἀναστειφασθαι. Nam *comarum ornatum* intellego; cf. comm.

578 sq. οὐδ' ἂν... ἤτησε] vid. ad Nub. 977.
 574. „Prisci illi duces, qui Medos debellarunt, non paucos et circenses flagitabant” 1). Nimirum tunc temporis ἐμπῶντο διὰ τὰς πατρικὰς δόξας 2), hoc vero aetate strategus fuit e. g. Lamachus ille, qui ne calceos quidem vel paludamentum suo sumtu emere poterat, si fides Plutarcho 3).

— Κλεαίνετον] quod dignus nunc habetur hic homo qui nominatim designatur, inde effici videtur *Cleonis patrem* 4) esse intellegendum. Praeterea verba comici luculenter testantur Cleaeneto aliquid fuisse cum τῇ ἐν τῷ Πρωτανεῖω σιτήσῃ, quod sensit priscus commentator, qui „οὐτος ἂν εἴη ὁ τὴν σιτήσιν περιποιήσας τῷ Κλείωνι” adscripsit. Sed cur patris sui intempestivae liberalitati diaria sua debere Cleon perhibeatur nescio 5), et parum prodesse videtur Wilamowitzii horum verborum interpretatio: „antea Cleonis patrem Cleaenetum, hominem ignotum, neminem adiisse.”

575. προεδρίαν] vid. ad vs. 327.

— τὰ σιτία] σκάπτων, ut bene perspicit scholiasta, voci sollemni σιτήσῃ hoc substituit vocabulum, eodem sensu nunc adhibitum quo alibi τὰ ἐλφίτα 6).

578. πρὸς] vid. ad Ran. 415.

580. κομῶσι] vid. vs. 1121 et ad Nub. 14 et cf. Mantitheus eques apud Lysiam: *χρὴ τοὺς φιλοτιμίας καὶ κοσμίως πολιτευομένους ἐκ τῶν τοιοῦτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομῶ, διὰ τοῦτο μισεῖν* 7).

— μηδὲ] pro καὶ dictum 8), ut οὐδὲ post οὐκ vs. 984 9) et Pac. 349: οὐκίτ' ἂν μ' εὔροις δικαστὴν δεμὸν οὐδὲ δύσκολον.

— ἀπεστλεγγισμένοις] *comitis, abrasis et depeziis, nitida et bene curata cute, λιπαροῖς* 10). Verbum insolitum peperit vox *στλεγγίς strigilis* 11), quae etiam *ξύστρα* vocabatur; itaque participium nostrum idem valet quod *ἀπεξυσμένος* 12), multa autem laude celebratum est postea Lysippi signum aeneum iuvenem ἀποξυόμενον referens, quod marmore redditum hodie superest. Sed quomodo in vitium cuiquam verti poterat quod post balneum cutem strigile abraderet? et quo-

1) Vid. ad vs. 280 sq. et Ran. 764 sq. — 2) [Aristot.] Rep. Athen. 26 § 1. — 3) Mor. 822e Nic. 15 Alc. 21. — 4) Thucyd. III 36 IV 21. — 5) A vero longius aberravit Müller Strübing Arist. u. die hist. Kritik p. 684 sq.; alienum autem quod quidem videam hinc est Cleaeneti tragici poetae vel chorodidascali nomen, qui apud Aeschinum I § 98 et Alexidem fr. 266 commemoratur. — 6) *Den kost krigen*; vid. ad Nub. 176. Item μάζα Ach. 732, πυροί Herod. Mimiamb. II 80. Cf. etiam infra vs. 780 et 1007; praeterea vid. ad vs. 280 sq. — 7) Lys. XVI § 18. — 8) Item Eccl. 870. — 9) Ubi vid. — 10) Vs. 536. — 11) Thesm. 556 fr. 139. — 12) Vid. Lucian. LI § 17.

Antoda sive antistropha.

- ὃ πολιοῦχε Παλλάς, ὃ
 τῆς λερωτάτης ἀπα-
 σῶν πολέμῳ τε καὶ ποιη-
 ταῖς δυνάμει θ' ὑπερφερού-
 585 σης μεδέουσα χώρας,
 δεῦρ' ἀφικοῦ λαβοῦσα τὴν
 ἐν στρατιαῖς τε καὶ μάχαις
 ἡμετέραν ξυναργὸν
 Νίκην, ἣ χορικῶν ἐστὶν ἑταῖρα,
 590 τοῖς τ' ἐχθροῖσι μεθ' ἡμῶν στασιάζει.
 νῦν οὖν δεῦρο φάνηθι· δεῖ
 γὰρ τοῖς ἀνδράσι τοῖσδε πά-
 ση τέχνη πορίσαι σε νί-
 κην, εἴπερ ποτέ, καὶ νῦν.

583 sq. πολέμῳ... ποιηταῖς δυνάμει] parum elegans profecto iunctura! Contortum autem totum est enunciatum. Itaque hic quoque vitium aliquod latere videtur.

589. χορικῶν] vix integrum; vVelsen χορικῶν μούσται, vWilamowitz eleganter sane Χαρίτων (cf. fr. 334), quamquam vereor ut recte.

modo ea res oculos ita poterat ferire ut pro mollitiae signo haberetur τὸ ἀπεσπλεγίσθαι perinde atque τὸ κομᾶν? Multo aptior est altera vocis σπλεγίδος significatio; qua etiam capitis insigne quoddam, fascia indicabatur ¹⁾. Participium igitur interpretor ἱσπεφανωμένους σπλεγίδι ²⁾, sed ut hoc liceat pro praepositione ἀπ. scribendum est ἀν. ³⁾.

582—585. Haec si sana, construe: μεδίουσα τῆς ἱερωτάτης χώρας, τῆς ἀπασῶν... ὑπερφερούσης.

585. μεδίουσα] vid. ad vs. 560.

586—589. λαβοῦσα τὴν Νίκην] recorde-
 mur nunc oportet Athenae Παρθένου
 statuam ingentem anno 437 a Phidia
 elaboratam porrecta manu sustinuisse
 victoriolam, suum autem templum cum
 Athenis tum alibi habuisse Ἀθηναίαν Νί-
 κην. Hinc Ulixes apud Sophoclem Νίκης
 Ἀθανᾶς Πολιάδος invocat auxilium ⁴⁾.

587. στρατιαῖς] vid. ad Vesp. 354.

590. ἐχθροῖσι] choros aemulantes recte
 interpretatur scholion ⁵⁾.

592. τοῖς ἀνδράσι τοῖσδε] i. e. ἡμῖν.

— πάση τέχνη] vid. ad Ran. 1285.

¹⁾ Testantur hoc scholia et Pollux VII 179, clare autem apparet e verbis Xenophontis Anab. I 2 § 10 et Theopompi apud Athenaeum 605δ, clarius etiam ex inscriptionibus CIG. 159 et CIA. II 818, de quibus vid. Böckh Staatsb. II² p. 289 et 294, et inscriptione de mysteriis Andanianis (Collitz n° 4689^{13, 14}, Dittenb. n° 388): στεφάνους δὲ ἔχοντα οἱ μὲν ἱσραὶ καὶ αἱ ἱσραὶ πῖλον λευκόν, τῶν δὲ τελευμένων οἱ πρωτομύσται σπλεγίδα. Cf. etiam RMeister apud Collitzium III 2, 1 p. 142 sq. de inscr. n° 4498—4501. — ²⁾ Cf. Sosibius Athen. 674δ, Hippolochus ibid. 128c, e. — ³⁾ Cf. annot. critica. In fr. 207 qualis intellegenda sit σπλεγίς non apparet. — ⁴⁾ Soph. Phil. 134. — ⁵⁾ Cf. vs. 528.

Antepirrhemata.

595 ἂ ξύνισμεν τοῖσιν ἵπποις βουλόμεσθ' ἐπαινέσαι.
 ἄξιοι δ' εἶσ' εὐλογεῖσθαι· πολλὰ γὰρ δὴ πράγματα
 ξυндиήνεγκαν μεθ' ἡμῶν, εἰσβολάς τε καὶ μάχας.
 ἀλλὰ τὰν τῆ γῆ μὲν αὐτῶν οὐκ ἔγαν θαυμάζομεν,
 ὡς οὐτ' εἰς τὰς ἱππαγωγούς εἰσεπήδων ἀνδρικῶς,

598 sq. ἀλλὰ τὰν...ὡς] *καὶ τὰ γ' ἐν...ἀλλ' ? Sed elegantius videtur ὡς quam quod errori tribuatur, itaque ipsum poetam vitium, quod horum versuum structuræ inest, imprudentem commisisse crediderim. Pro οὐκ ἔγαν vHerwerden tentavit οὐτόσον, quod sententiæ convenit sane et Blaydesio Zacheroque placet, admitti tamen nequit, utpote ab attica dictione alienum.

596 sq. πράγματα ξυндиήνεγκαν μεθ' ἡμῶν] labores nodisicum exantillarunt, varios ancipitesque casus ¹⁾ pertulerunt. Cf. vocis πραγμάτων usus in locutionibus πράγματα ἔχον et παρήχον ²⁾. Ad verbum autem quod attinet, ξυνδιαφέρειν τινα πόλεμον est alicui iunctum bellare ³⁾; cf. διαφέρειν πόλεμον ⁴⁾ et φέρειν πόλεμον belli incommoda tolerare ⁵⁾.

598 sq. Structura verborum negligentior; ita enim continuatur sententia quasi non ἔγαν sed οὕτω; fuerit dictum.

599. Anno belli secundo Pericles centum navibus Peloponnesi oram circumnavigans praeter peditum graviter armatorum quatuor milia trecentos equites secum ducebat ἐν ναυσὶν ἱππαγωγούς, πρῶτον τότε ἐκ τῶν παλαιῶν νεῶν ποιηθείσας ⁶⁾. Quinto autem anno post ⁷⁾ similem expeditionem suscepit Nicias cum duobus collegis; qui hoplitarum duo milia καὶ ἐν ἱππαγωγούς ναυσὶ διακοσίους ἱππίας; et praeterea sociorum auxilia quaedam navibus octoginta traiecit sinum Saronicum, dein agrum Corinthium invasit. Corinthii autem cum alteram suarum copiarum partem illuc duxissent, ad Solygiam oppidulum accipiti eventu est pugnatum; nam dextrum cornu Athe-

niensium ad mare est repulsum, tandem tamen — ἦσαν γὰρ τοῖς Ἀθηναίοις οἱ ἱππῆς ἀφάριστοι ξυμμαχόμενοι, τῶν ἐτέρων οὐκ ἐχόντων ἵππους — Corinthii in locum editum se receperunt. Ceciderunt in illa pugna Corinthii plus ducenti, Athenienses plus quinquaginta. Athenienses autem postquam statuerunt tropaeum, novorum hostium impetum veriti — agnoscimus Nicias cautionem! — navibus conscensis re infecta abierunt. Exinde Crommyonis urbis vicinae agros vastarunt, tandem in paeninsula quae Epidauro vicina est castellum muniverunt relictoque ibi praesidio domum redierunt ⁸⁾. Eodem igitur tempore — fortasse iisdem diebus — hae res sunt gestae quibus Cleon Sphacteriam audacter expugnavit, nec dubium est quin multi Athenienses satis contentim fuerint locuti de Nicia illo, qui frustra prius sollicitata Melo ⁹⁾, dein τρίτος αὐτὸς στρατηγὸς ingenti cum classe in oram proximam profectus nihil illic effecisset quod operae esset pretium, — cum Cleone eum comparantes, qui invitis paene civibus suis Spartiatarum lectissimas copias in ultimis Peloponnesi littoribus devicisset.

— ἀνδρικῶς] veros ἄνδρας ¹⁰⁾ dices.

¹⁾ *Avonturen*. — ²⁾ Vid. ad Vesp. 1892. — ³⁾ Vid. Herodot. I 18 V 79, 99. — ⁴⁾ Ibid. I 25 et 74 Thucyd. I 11. — ⁵⁾ Herodot. IX 18 et 40. — ⁶⁾ Thucyd. II 56. — ⁷⁾ Media aestate anni 425. — ⁸⁾ Thucyd. IV 42—45. — ⁹⁾ Thucyd. III 91. — ¹⁰⁾ Vid. ad Nub. 828.

- 600 πριάμενοι κώθωνας, οἱ δὲ καὶ σκόροδα καὶ κρόμμυα
εἶτα τὰς κώπας λαβόντες, ὅσπερ ἡμεῖς οἱ βροτοί,
ἐμβαλόντες ἀνεφρυάξανθ'· „ἱππακαῖ, τίς ἐμβαλεῖ;“
„ληπτέον μᾶλλον. τί δρῶμεν;“ „οὐκ ἔλξῃ, ὦ σαμφόρα;“
ἔξεπήδων ἴ εἰς Κόρινθον· εἶτα δ' οἱ νεώτεροι
- 605 ταῖς ὄπλαις ὄρυττον εὐνάς καὶ μετῆσαν στρώματα.
ἦσθιον δὲ τοὺς παγούρους ἀντὶ ποίας Μηδικῆς,

600. καὶ σκόροδα καὶ κρόμμυα schol. M] σκόροδα καὶ κρόμμυα codd. fere omnes metro invito. Bergk σκόροδ' ἄλλας κρόμμυα coll. Ach. 550, equidem tentavi *σκόροδα κρόμμυ' ἄ<λφια>, sed vid. commentarius.

602. ἀνεφρυάξανθ' vHerwerden] ἀνεφρυάξαν codd.

603. τί δρῶμεν] τι, ἄνδρες vHerwerden (deleto puncto post μᾶλλον).

604. δ' R] γ' V cett. || νεώτεροι] -τατοι R.

605. στρώματα] βρώματα R vitio manifesto (ς — υ), neque enim *sibi* nunc expretatur mentio neque dictionis quotidianae haec est vox, licet in fr. 333 (loco obscuro) reperitur tradita.

600. κώθωνας] *rocua militaria*. Κώθων λακωνικός teste Critia¹⁾ erat ἱππωμα ἐπιτηδείοτατον εἰς στρατίαν καὶ ἀφροτάτον ἐν γυλφ. τοῦ δὲ ἔνικα; στρατιώτην πολλάκις ἀνάγκη ὕδωρ πίνειν οὐ καθαρόν. πρῶτον μὲν οὐδ' ἐφ' μὴ λίαν κατάδηλον εἶναι τὸ πῶμα, εἶτα ἄμβωνας δὲ κώθων ἔχων ὀπολείπει τὸ οὐ καθαρὸν ἐν αὐτῷ²⁾. Cf. Heniochi verba: βραχύτων κυκλοτερῆ παχύστομον κώθωνα³⁾. Etiam in Pace haec pocula a nostro commemorantur⁴⁾. Cf. participium κωθωνισμῖνος de appoto usurpatum⁵⁾.

— οἱ δὲ κτί.] *quin adeo fuere qui allia ceperatque emerent*. Aquam etiam veri equi requirunt, aliorum illi tantum amantes fuerunt qui hoplitas aemulabantur. De re vid. Ach. 550, 1099 Eccl. 306—308 Eupol. fr. 255 Xen. Anab. VII 1 § 37 et de verborum structura ad Nub. 396.

602. ἐμβαλόντες] vid. ad Ran. 206.

— ἱππακαῖ] „equine“ scilicet pro ἱππικακαῖ⁶⁾.

603. ληπτέον] i. e. χρῆ λαβέσθαι, ut Pac. 485.

— οὐκ ἔλξῃ, ὦ σαμφόρα;] vid. Nub. 1298 et de voce σαμφόρα ad Nub. 23. Verbum οὐκ ἔλξῃ cum vitae equestri quam maxime est aptum⁷⁾ tum novae huic equorum „remigantium“ conditioni; nam in nautarum lingua οὐκ ἔλξῃ significat: *quin remum ductas?*

605. ταῖς ὄπλαις] quippe quos „ὄπλαις“ ipsa fecisset natura.

— μετῆσαν στρώματα] *stramenta sibi petere ceperunt*⁸⁾. Cf. μεθῆκειν *adesse ad...petendum*⁹⁾, μετατρέχειν¹⁰⁾, μεταπίμπασθαι *misso nuncio arcessere*¹¹⁾. Idem εἶναι μετὰ dicebatur olim¹²⁾, hac aetate εἶναι ἐπὶ¹³⁾.

606. τοὺς] quos solos praebebat litus nudum et aridum.

¹⁾ Athen. 483 b. — ²⁾ Quae suis verbis expressit Plutarchus Lycurg. 9. — ³⁾ Henioch. fr. 1. — ⁴⁾ Pac. 1094; vid. praeterea Archiloch. fr. 5 Xen. Cyrop. I 2 § 8 Theopomp. fr. 54 Alex. 176. — ⁵⁾ Eubul. fr. 126. — ⁶⁾ Vid. ad Ran. 207. — ⁷⁾ Cf. vs. 243. — ⁸⁾ Verbum μετῆναι etiam Ach. 728 Nub. 801 Pac. 274, 279 Eccl. 363 Eur. Cycl. 280 Herodot. III 15 Thucyd. I 124 § 1 etc. sic est usurpatum; vid. praeterea Nub. 1408. — ⁹⁾ Infra vs. 937 Eccl. 534 Eur. Troad. 1270 Phoen. 441. — ¹⁰⁾ Pac. 261 Phrynich. fr. 9. — ¹¹⁾ Plut. 341 etc. — ¹²⁾ Hom. a 184 etc. — ¹³⁾ Vid. ad Ran. 69.

εἴ τις ἐξέρποι θύραζε, καὶ ἐκ βυθοῦ θηρώμενοι
ὥστ' ἔφη Θέωρος εἰπεῖν καρκίνον Κορίνθιον
ᾠδεινά γ', ὃ Πόσειδον, εἰ μὴδ' ἐν βυθῷ δυνήσομαι
610 μῆτε γῆ μῆτ' ἐν θαλάττῃ διαφυγεῖν τοὺς ἱππέας.⁶

607. ἐξέρποι] -ποι V alii.

608. ἔφη] ἔφθη V alii metro invito. || καρκίνον] nomen proprium (de quo vid. ad Vesp. 1500 Ran. 86 Nub. 1260 sqq.), quod intellegunt scholia, hinc alienum.

609. μὴδ' Brunck] μῆτ' codd.; cf. Av. 987.

610. μῆτε Bentley] μῆτ' ἐν metro invito codd., item Ach. 538.

— ποίας Μηδικῆς] herba medica per bella persica in Graeciam invecta hic primum apud veteres commemoratur; postea suo in honore perstitit ¹⁾. Hodie *medicago sativa* dicitur ²⁾. — Pro hac igitur herba equi cancri vescabantur, ut Croesi olim equi μεσίνας τὰς νομάς νέμσθαι φοιτούντας κατήσθιον τοὺς ἐν τῷ Σαρδίων προαστείῳ φανέντας ἄρισ ³⁾. Et nostris in littoribus qui vivunt equi piscibus haud illibenter vescuntur, ut olim equi Paëonium ⁴⁾.

607. θύραζε] i. e. ἐξ ἄλλός, foras, relicto mari, ubi domicilium habent ⁵⁾.

608. Theorum expeditioni illi adfuisse si statuimus, phylarchi e. g. munere functum, non video quid faceti habeant hi versus. Quapropter suspicor huic homini saepe cum cancri aliquid fuisse, in *macello* igitur, non in *equitum turmis*, quaerendum esse, sive *opsonatum* illuc ventitabat homo gulae deditus, — quam explicationem inter nugas permultas praebent scholia, ubi *ἔχθροφάγος* vocatur, — sive canoros in foro *vendebat*, quod suspicor equidem. Nam eiusmodi tantum hominis cum cancro colloquium

comicus haud inepte fingere poterat. Theorum autem Cleonis sectarium cum noster his annis saepius agitaverit ⁶⁾, haud quaquam dubito quin idem nunc rideatur. *Salsamentarius* igitur fuerit Cleonis coriarii hic amicus. Nam *legatum* nuper Corinthum missum esse Theorum, *ἴδι* autem canoros audivisse sic conquirentes, nimis incerta est Muellieri Struebingii coniectura ⁷⁾. Verumne praeterea divinando assecutus fuerit Reiske, qui Corinthios apud vicinos „canoros” audivisse coniecit ⁸⁾, quis dixerit.

609. δεινά γ', ὃ Πόσειδον] cf. Av. 1269: *δεινόν γε*. Eodem sensu dicitur *οὐ δεινά;* ⁹⁾. Cf. etiam fr. adesp. 577: *ἀνόητά γ', εἰ τοῦτ' ἤλθες ἐπιτάξων ἔμοι*, Ran. 491: *ἀνόητά γε*, Eur. Iph. Taur. 619: *ἄζηλά γε*.

610. Spectatoribus iocose in mentem revocantur nunc verba scolii cuiusdam a Timocreonte compositi: *ὦφελὸν σ', ὃ τυφλὸ Πλοῦτε, | μῆτε γῆ¹⁰⁾ μῆτ' ἐν θαλάσσῃ | μῆτ' ἐν οὐρανῷ φανήμεν, | ἀλλὰ Τάρταρον τε ναίειν | καὶ Ἀχίροντα. διὰ σὲ γὰρ πάντ' | ἔστ' ἐν ἀνθρώποις κακὰ*. Quocum multo etiam festivius Charini illud de Megarensibus psephisma comparatur in Achar-

¹⁾ Verg. Georg. I 215 Plin. H. Nat. XVIII 43 etc., Hehn Culturpf. ⁴⁾ p. 381 sq. — ²⁾ *Lucerne*. — ³⁾ Herodot. I 78. — ⁴⁾ Herodot. V 16. — ⁵⁾ Idem vocis est usus Hom. II 408 Φ 29 ε 410 μ 254; vid. etiam ξ 352. — ⁶⁾ In Acharnensibus Nubibus Vespis fabulis; vid. ad Nub. 400 et Vesp. 42. — ⁷⁾ Arist. u. die hist. Kritik p. 732. — ⁸⁾ Id quod credible certe esse negari nequit collata nostrorum nautarum voce *landkrabben* et similibus. — ⁹⁾ Ach. 770, 1079 Vesp. 1368 Av. 1033 (Eur. Or. 413) Lys. 608 Ran. 610 Ecol. 400, *οὐ δεινόν*; vs. 810. Praeterea vid. supra vs. 30. — ¹⁰⁾ Pro *ἐν γῆ* dictum ea libertate qua usi sunt etiam Ar. Eq. 567 Av. 740 Soph. Oed. B. 784 Hor. Od. III 25, 2 al.

SCENA DUODECIMA.

(Redit Isiciarius.)

Chorus, Isiciarius.

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν καὶ νεανικώτατε,
 ὄσσην ἀπὸν παρέσχεσ ἡμῖν φροντίδα
 καὶ νῦν, ἐπειδὴ σῶς ἐλήλυθας πάλιν,
 ἄγγειλον ἡμῖν πῶς τὸ πρᾶγμ' ἠγώνισαι.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

615 τί δ' ἄλλο γ' εἰ μὴ νικόβουλος ἐγενόμην;

614. ἠγώνισαι Cobet] -νισω codd.; Cobeti lectionem ut recipere movit me Vesp. 993, quamquam tragicus loci color et aoristus quo in responso utitur isiciarius efficiunt ut dubitem an genuina tamen sit vulgata.

615. γ'] om. R alii.

nensibus ¹⁾). Nec non commemorandus nunc Vesp. 993, ubi Cleonymus sic per aenigma ridicule indicatur: *τί ταῦτόν ἐν γῆ τ' ἀπίβαλον καὶ ἐν οὐρανῷ | καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ θηρίον τὴν ἀσπίδα;* ²⁾. — *τοὺς ἱππίας]* expectari *τοὺς ἱπποὺς* recte observatur in scholio: *διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τοὺς ἱππίας καὶ οὐχ ἱπποὺς* ³⁾ (*λίγουσιν*). Sic ad argumentum reversus in ipsorum equitum laudibus desinit chorus.

611 sqq. In coryphaei his versibus manifesta est dictio tragica, quam etiam proximo anno in Acharnensium fabula noster passim fuerat imitatus ⁴⁾, et ipsi numeri severitate trimetros tragicorum aequant. Nimirum inserviunt introducendae isiciarii narrationi, quae ῥήσεις ἀγγελικὰς iocose aemulatur ⁵⁾. Conferri possunt coryphaei ad Lysistratam verba: *ἄνασσα πρᾶγους τοῦδε καὶ βουλεύματος, | τί*

μοὶ σκυθραπὸς ἐξελήλυθας δόμων; ⁶⁾ et sequentia, ubi item luculenter apparet color tragicus.

611. φίλτατ' ἀνδρῶν] vid. vs. 1335 et ad Nub. 110.

— νεανικώτατε] adiectivum redit Vesp. 1067 (?), 1204 Plut. 1137 ⁷⁾; cf. etiam ἀνδρικότατος Vesp. 1199.614. Cf. Philocleonis verba ⁸⁾: *πῶς ἄρ' ἠγωνίσμεθα; quem igitur eventum habet causa?*615. τί δ' ἄλλο γ' εἰ μὴ] cf. Socratis et Ischomachi colloquium: ΣΩ. ἡ γυνὴ ἰδοῦναι σοὶ... ὑπακοῦναι; ΞΣΧ. τί δέ, εἰ μὴ ὑπισχεθεὶς γὰρ ἐπιμελήσεσθαι κτλ., et mox: ΣΩ. καὶ πῶς δὴ... διέταξας αὐτῆ; ΞΣΧ. τί δέ, εἰ μὴ τῆς οἰκίας τὴν δύναμιν ἰδοῦσί μοι πρῶτον ἐπιδείξαι αὐτῆ; ⁹⁾. Idem dici poterat *τί δ' ἄλλο (γ') ἢ ¹⁰⁾ vel οὐδὲν ἄλλο (γ') εἰ μὴ ¹¹⁾ vel οὐδὲν ἄλλο (γ') ἢ ¹²⁾*.

— νικόβουλος] nomini proprio, quod

¹⁾ Ach. 532—534. — ²⁾ Vesp. 22 sq. — ³⁾ Vulgo absurde *ἱππίας*. — ⁴⁾ Ach. 395 sqq. — ⁵⁾ Viros doctos hoc loco totaque nostra fabula abutentes in Atheniensium vita publica describenda salse risit vir ἀριστοφανικότατος Müller Strübing Aristoph. u. die hist. Kritik p. 68 sqq. — ⁶⁾ Lys. 706 sq. — ⁷⁾ Antiphan. fr. 190²⁰ Alex. 188. — ⁸⁾ Vesp. 993. — ⁹⁾ Xen. Oecon. IX § 1 sq. — ¹⁰⁾ Vid. ad Nub. 1287. — ¹¹⁾ Vid. infra vs. 1106. — ¹²⁾ Ut Thucyd. IV 14 § 8 Aesch. Pers. 209.

ΧΟΡΟΣ.

Stropha (vs. 616—628).

νῦν ἄφ' ἄξιάν γε πᾶσιν
ἔστιν ἐπολοῦξαι.

ὦ καλὰ λέγων, πολὺ δ' ἀμείνον' ἔτι τῶν λόγων
ἐργασάμεν', εἴθ' ἐπέλ-

θοις ἄπαντά μοι σαφῶς·

ὡς ἐγὼ μοι δοκῶ

καὶ ἂν μακρὰν δόδον διελθεῖν

ᾧσ' ἀκοῦσαι. πρὸς τὰδ', ὦ βέλ-

620

616. γε] om. codd. fere omnes, τι vVelsen.

617. ἀμείνον' Bergler] ἄμεινον codd.

618. ἐργασάμεν' Bentley] εἰργασμίν' codd.

620. ὡς] ᾧσ' B.

revera in usu erat ¹⁾, ea nunc tribuitur vis quae inest etymo ²⁾.

616. ἄφα... γε] etiam Nub. 121 et Plut. 705 has particulas iunctas apud nostrum inveniri observavit Kähler.

— ἔξιον... πᾶσιν] vid. ad Nub. 474.

— ἐπολοῦξαι] *alta voce deos invocare* ³⁾.

Cf. ἀλολυγή ⁴⁾. Proprie autem *feminarum clamores significat* ⁵⁾; a prisco igitur loquendi usu deflectitur ubi de *viris* dicitur, ut nostro loco, quibus τὸ ἀλαλάσαι potius post victoriam est proprium ⁶⁾, quod tamen verbum apud Aristophanem non invenitur.

618. πολὺ δ' ἀμείνον' ἔτι] eadem in Acharnensibus est verborum structura: ἦντι πολὺ μᾶλλον ἔτι τῆς πυρῆς ⁷⁾.

619. ἐπιλθοῖς ἄπαντα] *omnia deinceps velim referas* ⁸⁾.

620 sq. *Vel longum iter suscipere non gravarer si opus esset, ut te audire possem res gestas enarrantem.* Proverbialis fere haec est locutio; cf. Theognid. 71 sq.: ἀλλὰ μετ' ἰσθλὸν ἴων βούλευ καὶ πολλὰ μογήσαι | καὶ μακρὴν ποσσίν, Κύρν', δόδον ἐπιλέσαι, et Isocrat. I § 19: μὴ κατόκει μακρὰν δόδον πορεύεσθαι πρὸς τοὺς διδάσκων τι χρήσιμον ἐπαγγελλομένους. Locutioni autem δοκῶ μοι infinitivus aoristi et particula ἂν subiunguntur etiam Ach. 994 sq. Av. 671 Lys. 115, alibi infinitivus *futuri*, de *certis* igitur consiliis dictus ⁹⁾.

622. πρὸς τὰδε] *tales igitur cum nos videas, arrectis nimirum auribus adstantes* ¹⁰⁾. Cf. vox, quae multo est frequentior, πρὸς ταῦτα, quae cum ita sint ut modo audivisti ¹¹⁾.

¹⁾ Teste epigrammate quod in honorem Νικοβούλου Μυνηίου Εἰσαίου scriptum est: Kaibel Epigr. *62, OIG. 174. — ²⁾ Vid. ad Nub. 1163 et Vesp. 84; prae ceteris autem locis nostro similes sunt infra vs. 1044 et Vesp. 980. — ³⁾ Verbum redit vs. 1327 Pac. 97 Av. 788. — ⁴⁾ Lys. 240 Av. 221. — ⁵⁾ Vid. Hom. γ 450 etc. Herodot. IV 189 Xen. Anab. IV 3 § 19 Aesch. Sept. 825 Agam. 594 eqq. Soph. Trach. 205 Eur. Med. 1173, 1176 El. 691 Heracl. 782 etc. — ⁶⁾ Cf. ἀλαλαί Av. 951, 1763 Lys. 1291, Valcken. ad Eur. Phoen. 335. — ⁷⁾ Ach. 986. — ⁸⁾ Cf. Ran. 1118. — ⁹⁾ Vesp. 250 Ran. 1421 (ubi vid.) Eccl. 170 Plut. 1187; praeterea cf. annot. critica ad Eq. 1811 et Vesp. 177. — ¹⁰⁾ Sic etiam Ach. 702 Pac. 805 πρὸς τὰδε est usurpatum. — ¹¹⁾ Vid. ad Nub. 990 et Vesp. 927.

τιστε, θαρρήσας λέγ', ὡς ἅ-
παντες ἠδόμεσθά σοι.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

καὶ μὴν ἀποῦσαι γ' ἄξιον τῶν πραγμάτων.
625 εὐθύς γὰρ αὐτοῦ κατόπιον ἐνθένδ' ἴεμην
ὃ δ' ἄρ' ἔνδον ἱλασίβροντ' ἀναρρηγνύς ἔπη
τερατευόμενος ἤρειδε κατὰ τῶν ἱππέων
κρημνοῦς † ἐρείδων † καὶ ξυνωμότας λέγων
πιθανάταθ'. ἡ βουλή δ' ἔπασ' ἀκροωμένη

628. *ἰρείδων*] corruptum. Brunck *ἰρείπων*, sed epicum hoc verbum non *coniciendi* sed *everlendi, deiciendi* (O 356 Herodot. I 164 IX 70) vel intransitivam *ruendi* vim habet; Bergk *ἰρείων*, nihilo probabilius; videntur autem litterae *ἰρεῖδ* e versu proximo huc aberrasse. Thiersch *ἰρείων*, Blaydes *ἀνασπῶν* (coll. Soph. Ai. 302 etc.) vel *ἀπειῶν*, equidem requiro verbum cui *contorquendi* insit notio, e. g. * <κυλίν>δων.

629. *πιθανάταθ'* et *ἀκροωμένη*] *πιθανάτατα δ'* et *ἀνακροωμένη* R; utrumque vitium peperit elisio primitus scripto non indicata. || δ'] om. V R alii.

624. *Est sane operae pretium audire quid factum sit.*

626. *ἱλασίβροντα*] ipse Iuppiter δ *τερ-πικίρανος* est *βροντης ἱλατήρ*¹⁾ et a Pindaro in carmine deperdito invocabatur verbis *ἱλασίβροντα παῖ 'Ρίας*, quae in scholiis ad hunc locum sunt servata. Nunc non iaculator poetico hoc epitheto indicatur sed missilia. Cf. autem Ach. 581, ubi Pericles δ *Ὀλύμπιος* sic describitur: *ἤστραπτε, ἰβρόντα, ξυνωμότα τῆν Ἑλλάδα*. Novus nunc Pericles senatum opplevit clamoribus ὄδς *ἠμπερημίνης*.

— *ἀναρρηγνύς ἔπη*] vid. ad vs. 644 et ad Nub. 357.

627. *τερατευόμενος*] vid. ad Ran. 834.

— *ἄρ' ... ἤρειδε κατὰ τῶν ἱππέων*] scholia si sequimur, vertendum erit: *summa cum virium intentione deiciebat*²⁾ in equites — ut Iuppiter igitur in terrae filios fulmina sua torquens. Cum tamen in-

transitive usurpari soleat verbum *ἰρεί-δων*³⁾, ita potius nunc accipiam ut Nub. 558 et 1875, vertens *vehementissimis verbis declamitabat*⁴⁾. Nisi autem fallor, post *ἤρειδε* sententiam incidi et verba *κατὰ τῶν ἱππέων* cum sequentibus iungi voluit poeta. Particulae *ἄρα* et temporis imperfecti quae sit vis optime indicabit paraphrasis: *illuc autem inveni id quod expectari poterat: bilem nimirum suam evomebat Parphlago*.

628. *κρημνοῦς ἰρείδων*] cum corruptis his verbis⁵⁾ conferri possunt loci ubi Aeschylus propter dictionis tumorem *κρημνοποιός* dicitur⁶⁾ et *δήμαθ' ἱππόκρημνα* ei tribuuntur⁷⁾.

— *ξυνωμότας καλῶν*] quod crimen saepe his annis neque immerito sane in optimates est coniectum⁸⁾.

629. *πιθανάτατα*] *προβαλῆναι ἀδμο-δum*⁹⁾. Cleonem *εφ' ὀφθαλμοῦ παρὰ πολὺ ἐν*

¹⁾ Pind. Ol. IV 1. — ²⁾ „Hurled them” Blaydes. — ³⁾ Nam *ἄραθους* Ran. 914 vix potest dici verum obiectum. — ⁴⁾ In chori verbis *τολας ἰρίσσουσι ἀπειλὰς δικραταῖς Ἀεραῖδα: καθ' ἡμῶν* Soph. Ai. 251 nolim scribere quod propositum est *ἰρείδουσι* vel *ἰρίσσουσι*, sed *ἀράσσουσι* potius corrigam. Vid. ad Nub. 1373. — ⁵⁾ Vid. annot. critica. — ⁶⁾ Nub. 1367. — ⁷⁾ Ran. 929. — ⁸⁾ Cf. Vesp. 345, 433, 438 sqq., Vesp. Prolegom. p. XXIX sqq. — ⁹⁾ Adi. apud nostrum nonnisi Theem. 268 et 464 redit.

630

ἐγένεθ' ὑπ' αὐτοῦ ψευδατραφάξυος πλέα,
καὶ ἔβλεψε νᾶπυ καὶ τὰ μέτωπ' ἀνίσπασεν.
καὶ ἔγωγ', ὅτε δὴ ἔγνω ἐνδεχομένην τοὺς λόγους
καὶ τοῖς φανακισμοῖσιν ἔξαπατωμένην,
„ἄγε δὴ, Σκίταλοι καὶ Φένακες“ ἦν δ' ἐγώ

εἰς τότε πιθανώτατον vocat Thucydides ¹⁾.

630 sq. ἐγένετο κτ.] cum in curiam ἰτυρι, mendacissimis commentis effecerat ut senatores ἐναφρωμένοι ²⁾ sederent.

630. ψευδατραφάξυος] vocabulum alibi non obvium in sermone quotidiano hac aetate vixisse noster locus testatur. Sic nos, si quem commenticia proferre arbitramur, *cramben vendere* ³⁾ eum dicimus. Est autem ἀτραφάξυος vile et vix legitimum oleris genus ⁴⁾, *scandice* ⁵⁾ vel *corcuro* ⁶⁾ vel *blīto* ⁷⁾ nihilo praestantius, sed tamen nihilo minus — per belli opinor incommoda — mensis adhibitum, testibus verbis Pherecratis ⁸⁾: ἀτραφάξυον ἔφρουσα. In Romanorum ore herbae huius nomen sonuit *atriplex* ⁹⁾, quasi a *triplici littera alpha* dictum esset. — Eandem conformationem habet vox *ψευδάμαξυος* ¹⁰⁾; cf. etiam *Pseudartabae* nomen ¹¹⁾.

631. ἔβλεψε νᾶπυ] vid. ad Ran. 562.

— τὰ μέτωπ' ἀνίσπασεν] *frontem contraxerant* torvo minaque vultu circumspicientes ¹²⁾.

633. φανακισμοῖσιν] vocem etiam oratores adhibuerunt ¹³⁾; praeterea vid. ad Ran. 909.

634 sqq. Impudentiae — qua sola Paphlagonem vincendum esse sensit, si posset vini, — numina quaelibet

isiciarius invocavit priusquam in ultimum rerum discrimen se induit. Φένακες ipsi fraudulentiae daemones nunc dicuntur ¹⁴⁾, Κόβαλοι ad Dionysi comitatum fortasse sunt referendi ¹⁵⁾. Aliunde ignoti sunt Σκίταλοι et Βερίσχοθοι, quae nomina ex Sabazii vel Cabirorum cultu similibusve mysteriis desumpta esse suspicietur quispiam ¹⁶⁾, neque mero fortasse casui tribuenda est similitudo, quae inter nomen parum graecum *Bereschthum* et primum veteris Testamenti verbum ¹⁷⁾ intercedit. Singularis denique *Μόθων* in hoc contextu admirationem movet; quamquam ipsum nomen ab hoc comitatu haudquaquam esse alienum docet Pluti locus: ὡς μόθων εἰ καὶ φύσει κόβαλος, | ὅστις φανακίς κτ. ¹⁸⁾. Apud Laedaemonios μόθῳκας ¹⁹⁾ dicebantur Helotae, qui coniunctim cum Spartatarum filiis legitimis educati et libertate donati fuerant ²⁰⁾. — Ut nostro loco, sic in carmine Homericο *Καμίτῳ* coniunctim commemorantur daemones aliquot ²¹⁾, et apud Platonem comicum impudicitiae praesides celebrantur Ὀρθάνης Κονισαλος Δόρῳαν Κύρδασος Κίλις ²²⁾, quae aut omnia aut maximam partem ficta esse numina apparet. Etiam daemonum Dionysiacorum nomina Ophelauder Eunus cet. huc faciunt.

¹⁾ III 86. — ²⁾ Eur. Alc. 777. — ³⁾ *Kool verkoopen*. — ⁴⁾ *Melde*. — ⁵⁾ Vs. 19. — ⁶⁾ Vesp. 239. — ⁷⁾ Diphil. fr. 14 etc. — ⁸⁾ Fr. 75. — ⁹⁾ Plin. H. Nat. XX 83. — ¹⁰⁾ Vesp. 326. — ¹¹⁾ Ach. 91 sqq. — ¹²⁾ Cf. vs. 646 et de hac cognati quo locutionibus vid. ad Vesp. 655. — ¹³⁾ Dinarch. I § 111 II § 4 Demosth. XIX § 26 XXIV § 194. — ¹⁴⁾ Vid. ad Ran. 909. — ¹⁵⁾ Vid. ad Ran. 104, Harpocrat. s. v., Preller Myth. I⁴ p. 726,5. — ¹⁶⁾ Phallicos daemones intellegit Zacher. — ¹⁷⁾ *Bereschit, inisio*. — ¹⁸⁾ Vs. 279 sq.; vid. etiam infra vs. 697. — ¹⁹⁾ De vocis termino vid. ad vs. 361. — ²⁰⁾ Vid. Phylarchus apud Athen. 271e, Harpocrat. s. v., Plut. Cleom. 8, Aelian. Var. Hist. XII 43. — ²¹⁾ *Σμάραγος Ἄσβετος Σαβάκτης Ἰμῶδαμος*. — ²²⁾ Fr. 174.

- 635 „Βερέσχεθοι τε καὶ Κόβαλοι καὶ Μόθων,
 „ἀγορά τ', ἐν ἧ παις ὢν ἐπαιδευθῆν ἐγὼ,
 „νῦν μοι θράσος καὶ γλῶτταν εὐπορον δότε
 „φωνὴν τ' ἀναιδῆ.“ — ταῦτα φροντίζοντι μοι
 ἐκ δεξιᾶς ἐπέπαρδε καταπύγων ἀνήρ.
- 640 καὶ ἐγὼ προσέκυσσα κῆρα τῷ πρακτῷ θεωνῶν
 τὴν κυκλίδ' ἐξήραξα, καὶ ἀναχανὼν μέγα
 ἀνέκραγον· ὃ βουλῆ, λόγους ἀγαθοῦς φέρων
 „εὐαγγελισασθαι πρῶτος ὑμῖν βούλομαι
 „ἐξ οὗ γὰρ ἡμῖν ὁ πόλεμος κατεργάγη,

635. τε καὶ Κόβαλοι] *Κόδαμοί τε* Dobree (cf. vs. 221); vocem *Κόδαμοι* legerunt scholiasta et Suidas (s. v. *κόδαμος*). || *Μόθων* Kuster e schol.] *Μόθωνες* codd. (metro invito); et expectatur sane pluralis.

637. *εὐπορον*] *εὐτροχον* Burges coll. Eur. Bacch. 268, *εὐστροφον* Blaydes coll. Ran. 892.

639. *ἐπίπαρδε* Halbertsma] *ἀπίπαρδε* codd. (ut Vesp. 394 Ran. 10 Plut. 699).

641. *ἐξήραξα B*] *ἐξάραξα* codd. cett. || *ἀναχανὼν*] *ἐγχανὼν* Lenting.

643. *πρῶτος V²*] *πρῶτον* cett. (ut Soph. Ai. 719 Eur. El. 280).

636. Vid. vs. 181 et ad Nub. 991.

639. Daemones, quos invocavit isiciarius, alumno suo auxilium praesentissimum certo omine promittunt, ἐπι δεξι' ἰναίσιαμα σήματα φαίνοντες: impuri nimirum hominis πορδὴ numen adesse testatur. Ridicule autem -ίπαρδε nunc pro -ίπαρδε dictum esse ¹⁾ recte observavit Bergler, qui contulit versus satis sane scurriles, ubi Mercurius a fratre correptus οἰωνὸν προίηκεν... | τλήμονα γαστρός ἔριθον, ἀτάσθαλον ἀγγελιώτην, | ἰσσυμένως δὲ μετ' αὐτὸν ἐπίπαρδε ²⁾. — Cf. iocus de vocum πορδῆς et βροντῆς similitudine Nub. 394 et vulgaris sermonis locutio rei alicui προσπίρδισθαι = *penitus eam contemnere* ³⁾.

640 sq. Gratus isiciarius numina sua adorat, τὸν ὄρνιν τοῦ θεοῦ δεχόμενος ⁴⁾, nec mora per cancellos vi effractus in curiam irrupit. Vide autem Cobalorum

et Phenacum alumnum impudentia ipsum Cleonem vincentem! Privatis enim hominibus astitus in senatum minime patebat, sed ἀπὸ τῆς ἀσθενοῦς ταυτησὶ κυκλίδος τῶν ἀπορρήτων κυρία ἦν ἡ βουλὴ οἱ πεντακόσιοι ⁵⁾. — De verbo προσκίσει vid. ad vs. 156, de participio θεωνῶν ad Vesp. 1384, de voce κυκλίδος ad Vesp. 124, de participio ἐξάραξας ad Nub. 1359.

642. Isiciarius in senatu κατέκραγε τὸν Παφλαγόνα, τριπλάσιον αὐτοῦ κειραγῶς, ut minitatus ei fuerat ⁶⁾.

643. Cf. nuncii verba Soph. Trach. 180: *δίσποινα Ἀργαίρα, πρῶτος ἀγγέλων* | *ὄκνου σε λύσω* et vs. 190: *ἀπῆξ' ὅπως τοι πρῶτος ἀγγείλας τάδε* | *πρὸς σοῦ τι κερδάναιμι*, et Aeschin. II § 171: *ἀπαγγείλας τοίνυν πρῶτος τὴν τῆς πόλεως νίκην ὑμῖν... πρῶτην ταύτην ὑμῶς ἀπαιτῶ χάριν κτλ.*

644. *ὁ πόλεμος κατεργάγη*] cf. Ach. 528 *ἀρχὴ τοῦ πολέμου κατεργάγη*. Proprie

¹⁾ Vid. Av. 720 Hom. ρ 541—545 Xen. Anab. III 2 § 9 Plut. Them. 18 Catull. XLV 9 etc. — ²⁾ H. Merc. 295 sqq. — ³⁾ Sosipatr. fr. 1¹². — ⁴⁾ Plut. 63. — ⁵⁾ [Demosth.] XXV § 23. — ⁶⁾ Vs. 287.

645

„οὐ πάποτ' ἀφύας εἶδον ἀξιωτέρας.“ —
οἱ δ' εὐθέως τὰ πρόσωπα διεγαλήνισαν·
εἴτ' ἔστεφάνουν μ' εὐαγγέλια. καὶ ἐγὼ ἔφρασα
αὐτοῖς, ἀπόρρητον ποιησάμενος, ταχύ,
ἵνα τὰς ἀφύας ἀνοῖντο πολλὰς τοῦ ὄβολου,...

646. οἱ... διεγαλήνισαν B] τῶν...-σεν V et fere omnes; ἡ...-σεν Fritzsche sine causa.

648. ποιησάμενος] -νοῖς Bentley (-νοῦ; Reiske) non recte.

χειμῶν ¹⁾ tonitru torrens dicuntur καταρραγῆναι, ἀναρραγῆναι ²⁾, λαγῆναι ³⁾. Insolite dictum est Thucyd. I 86 ὁ πόλεμος οὐκ ἔγνω ἔννερον, ubi haud scio an vitium lateat, expectatur certe καταρραγῆναι aut ἐννεροσῆναι, ἐννεροσῆναι, ἐννεροσῆναι vel ἐννεροσῆναι ⁴⁾).

645. Ἀφύας ⁵⁾ nunquam vidit viliores. Adiectivum ἀξίος idem quod εὐτελής hic et alibi ⁶⁾ signifiat. Contrarium est τίμιος, e. g.: οὐ πάποτ' ἰχθῦς οἶδα τιμιώτερος | ἰδῶν ⁷⁾, vel in notis verbis Antiphanis: ἀλίγον ἔστι τὸ καλὸν πανταχοῦ | καὶ τίμιος ⁸⁾, vel apud Lysiam: ἰπειδὴ τίμιος; ἦν ὁ σίτους, ... συμπίρην ὑμῖν... ὧ; ἀξιώτατον τοῦτους πρῆσθαι, δεῖν γὰρ αὐτοῦς... πωλεῖν τιμιώτερον ⁹⁾. Magnum autem pretium qui pro merce sua poscit institor τιμοπάλης vocatur ¹⁰⁾. Ad rem quod attinet, utile erit meminisse etiamnunc cognatorum pisciculorum ¹¹⁾ in patria nostra pretium mirum quantum fluctuare pro capturae abundantia aut raritate, ideoque quam maxime aleatoriam esse horum pisciculorum muria conditorum mercaturam ¹²⁾. Dicebantur etiam τριχίδες ¹³⁾

vel ἰπανδρακίδες ¹⁴⁾, fortasse etiam μμβραδῆδες ¹⁵⁾ cognatum fuit piscium genus, certe μμβραφῆδες ex utraque voce comixtum nomen habet Aristonymus ¹⁶⁾.

646. Tunc subito frontem illi exprisuerunt; cf. vs. 631 et vid. ad Vesp. 655.

647. Ἰστεφάνουν μ' εὐαγγέλια] iudebant coronam publice mihi decerni ὡς εὐαγγελιστήν ¹⁷⁾. Cf. Plut. 764 sqq.: ἐγὼ δ' ἀναδῆσαι βούλομαι | εὐαγγέλια σε κριβατικῶν ὄρασθαι | τοιαῦτ' ἀπαγγέλλαντα, et infra vs. 656: εὐαγγέλια θύειν.

648. ἀπόρρητον ποιησάμενος] ea conditione ut ne evulgaretur id quod dicturus essem ¹⁸⁾. Quod Andocides dicit εὐαγγελῆσαι ἀπόρρητα εἰς τὴν βουλὴν ¹⁹⁾ et εὐαγγελῆσαι τῇ βουλῇ ἐν ἀπορρητῶ ²⁰⁾. Sic locutum isiciarium arcanum aliquod, quo de summa rerum ipsaque patriae salute ageretur, senatoribus credidisse suspicetur quispiam; vide autem quam lente nunc procedat narrantis sermo, quo maior maiorque fiat in auditorum animis expectatio. Secretum aliquod permagni momenti ad senatum rettulisse se ait, dein gravissimum illud consilium choro

¹⁾ Herodot. I 87. — ²⁾ Vs. 627. — ³⁾ Nub. 357, 583. Cf. nostra verba *uit-, losbarsten, usibreken*. — ⁴⁾ Cf. Thucyd. VIII 96 Xen. Hell. VII 5 § 16. — ⁵⁾ *Sardines*. — ⁶⁾ Vs. 672, 895 Vesp. 491 Pherecrat. fr. 61 Eubul. 10 Xen. Vectig. IV § 6 etc. — ⁷⁾ Diphil. fr. 33. — ⁸⁾ Antiphon. fr. 58. — ⁹⁾ Lys. XXII § 8. Item apud nostrum Vesp. 253. — ¹⁰⁾ Phrynich. fr. 52. — ¹¹⁾ *Anchovis*. — ¹²⁾ Praeterea de apuis vid. vs. 649, 666, 672 Vesp. 496 Ach. 640, 901 sq. Av. 76 sq. fr. 506 sq. — ¹³⁾ Vs. 662 Ach. 551 Eccl. 51 fr. 416 Eupol. fr. 154 Alex. 18, 155 Sotad. ¹⁴⁾ etc. — ¹⁵⁾ *Friture*, Ach. 670 Vesp. 1127. — ¹⁶⁾ Vesp. 493 sq. (ubi vid.) fr. 137 Eupol. fr. 28 Phrynich. 50 Platon. 123 Aristonym. 3 etc. — ¹⁷⁾ Aristonym. fr. 2. — ¹⁸⁾ Vs. 648. — ¹⁹⁾ Item Xen. Anab. VII 6 § 49 Lys. XII § 69 Herodot. IX 45 et 94. Nos: *onder het zegel van het diepste geheim*. — ²⁰⁾ § 21.

- 650 τῶν δημιουργῶν ξυλλαβεῖν τὰ τρυβλία.
οἱ δ' ἀνεκρότησαν καὶ πρὸς ἕμ' ἐκεκήνεσαν.
ὁ δ' ἐπινοήσας, ὁ Παφλαγῶν, εἰδὼς ἄρα
οἷς ἦδεθ' ἡ βουλὴ μάλιστα φήμασιν,
γνώμην ἔλεξεν „ἄνδρες, ἦδη μοι δοκεῖ,
655 „ἐπὶ συμφοραῖς ἀγαθαῖσιν εἰσηγγελημέναις
„εὐαγγέλια θύειν ἑκατὸν βοῦς τῇ θεῷ.“ —
ἐπένευσεν εἰς ἐκεῖνον ἡ βουλὴ πάλιν.
καὶ ἔργωγ', ὅτε δὴ ἔργων τοῖς βολτικοῖς ἠττημένος,

650. Ante vs. 649 collocabat vWilamowitz (cf. Ran. 1190 sqq.), sed traditum versuum ordinem optime defendit Vahlen coll. Ach. 1051 sqq.

652. ἐπινοήσας Meineke] ὑπονοήσας codd. || ἄρα] τῆμα R, 3' ἄμα vel τ' ἄρα Dindorf.

654. ἦδη μοι] καμοὶ R, ἡ κάμοι Bothe.

655. εἰσηγγελημέναις] ἡγγ. R, unde Cobet -σι ταῖς ἡγγαλιμέναις, fortasse recte, sed vid. commentarius.

narraturus praemittit adverbium ταχύ¹⁾, tum vero inserit aliquot verba, quibus consilii a se prolati finem indicet optatissimum, tandem denique quid fuerit illud aperit.

650. Omnes quotquot in salsamentariorum officinis inveniri possent ollas per magistratum ministros anquiri et comprehendendi iussit homo noster. Sic enim fore ut apuae recentes, quae Phalerum cymbis essent advectae²⁾, non possent oleo condiri in ollis, quae nullae iam adessent³⁾; piscatores igitur pisciculos citissime ad aëra putrescentes vili pretio venundaturos et gratis fere concessuros esse, si quis domum eos absportare vellet. — Perridicule autem de ollis usurpatum est verbum ξυλλαβεῖν comprehendere⁴⁾, quod de maleficis qui

in vincula coniciuntur dici solet. Cavendum ne δημιουργούς nunc cum scholiasta intellegamus *figulos*.

651. οἱ δ' ἀνεκρότησαν] manus ὑφ' ἠδο-νῆς⁵⁾ complotserunt⁶⁾.

— πρὸς ἕμ' ἐκεκήνεσαν] *aperto ore* — quod stolidi admirantis avideque expectantis est — *me intuebantur*⁷⁾.

655. *Ob felicissimum eventum nunciatum*. Locutio ἐπὶ συμφοραῖς⁸⁾, ut cetera quae botularius refert, e vita publica est desumpta, item εἰσηγγέλλειν, quod de *relationibus ad senatum* proprie dicitur⁹⁾. Eadem verborum structura est Thesm. 597: τὸ πρᾶγμα...θεῖον εἰσηγγέλλεται¹⁰⁾.

656. εὐαγγέλια θύειν] haec quoque est certa formula loquendi¹¹⁾.

658. τοῖς βολτικοῖς] ridicule pro τοῖς βοῦσιν¹²⁾.

¹⁾ Eundem in enunciato locum adverbium ταχύ obtinere vs. 109, observavit Vahlen. — ²⁾ Cf. Ach. 901. — ³⁾ Cf. Av. 76 sq. — ⁴⁾ In annot. ad Ran. 1236 perperam verti *coëmere*. — ⁵⁾ Ut dicitur Plut. 739. — ⁶⁾ Item Vesp. 1314. — ⁷⁾ Item vs. 804 et 1118 Nub. 996; vid. etiam Ach. 10, 133 Eq. 261, 755, 824, 1032, 1119 Ran. 990 et ad Ach. 604 Eq. 78, 1263 Vesp. 695. — ⁸⁾ Vid. ad vs. 406 et Nub. 1205. — ⁹⁾ Nos: *het berichit is ingekomen*. — ¹⁰⁾ Praeterea vid. Thucyd. VIII 79 § 1, 92 § 6 etc. — ¹¹⁾ Cf. Xen. Hellen. I 6 § 87 IV 3 § 14 Isocr. VII § 10 Aeschin. III 160 Menand. in *Ποικιλομένη* (fr. in Oxyrh. Papers II lin. 18) etc., et vid. vs. 648, 647. — ¹²⁾ Vid. Ach. 1026 et ad Ran. 295.

- 660 διακοσίαισι βουσίν ὑπερηρόντισα·
 τῆ δ' Ἀγροτέρᾳ κατὰ χιλίων παρήνεσα
 εὐχὴν ποιήσασθαι χιμάρων εἰς ἀθριον,
 αἱ τριχίδες εἰ γενοιάθ' ἑκατὸν τοῦ ἔβολοῦ.
 ἑκαραδόκησεν εἰς ἔμ' ἢ βουλή πάλι.
 ὃ δὲ ταῦτ' ἀκούσας ἐκπλαγείς ἐφληνάφα·
- 665 κᾶθ' εἰλικον αὐτὸν οἱ πρυτάνεις χοῖ τοξόται.

659. διακοσίαισι] -ησι (vel -αισι) codd.

661. εἰς ἀθριον,] virgulam hic deletam ante εἰς scribebat Brunck.

662. αἱ B] δ' αἱ V et fere omnes.

664. ταῦτ' ἀκούσας] τοῦτο νοήσας vHerwerden.

659. ὑπερηρόντισα *εὐπερασι* ¹⁾.

660. τῆ... Ἀγροτέρᾳ] Dianae Agresti ²⁾ capellam sacrificare solebant Lacedaemonii pugnam initari ³⁾. Item Callimachus Atheniensium polemarchus ante pugnam Marathoniam sacra ei ferens ἠδῆστο ὀπίσθους ἐν κατακάνοις τῶν πολεμίων, τσσαύτας χιμοίρας καταθύσειν τῆ θεῆ ἐπεὶ δ' οὐκ εἶχον ἱκανὰς εὐρεῖν, — nimirum novem myriades caesae ferebantur, — ἰδοῦεν Ἀθηναίους κατ' ἐνιαυτὸν πεντακοσίους θύειν, καὶ ἔτι καὶ τὸν — Xenophon ait — ἀποθύουσι ⁴⁾. Neque postea abolitum esse illud sacrificium, quod polemarchus Agras ad deae templum prope Plissum quotannis sollempni pompa deferebat sexto die mensis Boedromionis, testantur Plutarchus ⁵⁾ et Aelianus ⁶⁾.

660 sq. κατὰ χιλίων... χιμάρων] utpote pro numinis beneficio — quod multo etiam maius foret quam Marathonica illa victoria. Praepositio κατὰ in *iurandi* et *vorandi* formulis significat *per*: καθ' ἰερῶν τελειῶν ⁷⁾, κατ' ἐξωλείας ⁸⁾, καθ' ἑκατόμβης ⁹⁾, etc.; recte igitur Diogenia-

nus verba κατὰ βούς εὐχεσθαι ¹⁰⁾ interpretatur *μίγα εὐχεσθαι* ¹¹⁾.

662. τριχίδες] vid ad vs. 645.

663. ἑκαραδόκησεν] verbum *καρᾶδοκῆν* apud nostrum aliam non obvium significat intento vultu *porrectoque* adeo *carpile* verba vel inussum aliquod reive eventum *opperiri*: τῆ κρατὶ (τῆ κεφαλῇ) δίχεσθαι vel potius *προσοκᾶν*. Cf. epica *δοκῆν* et *δοδοκῆν* ¹²⁾. Verbum redit apud Herodotum ¹³⁾, Xenophontem ¹⁴⁾, Diphillum ¹⁵⁾, Plutarchum ¹⁶⁾. Etiam in locutione κάτω κᾶρα ¹⁷⁾ servata est prisca vox *κᾶρᾶ carui*; praeterea apud Pollucem ¹⁸⁾ recte conferuntur *καρηβαρία*, -ῖαν ¹⁹⁾, -ικός ²⁰⁾.

664. ἐφληνάφα] vid. ad Nub. 1475.

665. *Tunc coeperunt de suggestu eum detrahere*. In concionibus publicis haud ita raro accidebat ut is, qui imperite aut importune verba faceret, prytanum inussum a sagittariis corripere. Vid. Eccl. 258: ἦν σ' οἱ τοξόται ἄκωσιον, et ibid. vs. 148; et in ipsa scena id fieri videmus Ach. 54 ²¹⁾. Glauconem autem iuve-

¹⁾ Vid. ad vs. 56 et ad Nub. 944. — ²⁾ Lys. 1262. — ³⁾ Xen. Hellen. IV 2 § 20 Rep. Laced. XIII § 8. — ⁴⁾ Anab. III 2 § 12; cf. [Arist.] Rep. Ath. 58 § 1. — ⁵⁾ Mor. 849f, 862a. — ⁶⁾ Var. Hist. II 25. — ⁷⁾ Thucyd. V 47 § 8 Demosth. LIX § 60 Andocid. I § 97 sq. [Arist.] Rep. Ath. I § 1, 29 § 5, item καθ' ἰερῶν Ban. 101. — ⁸⁾ Demosth. XXI § 119. — ⁹⁾ Plut. Mor. 394b. — ¹⁰⁾ Poll. I 27. — ¹¹⁾ Diogenian. V 90 et VI 55. Cf. Valcken. ad Schol. Eur. Phoen. 1407. — ¹²⁾ Enchirid. diot. ep. p. 441. — ¹³⁾ Herodot. VII 163, 168 VIII 67. — ¹⁴⁾ Memor. III 5 § 6. — ¹⁵⁾ Diphil. fr. 35. — ¹⁶⁾ Anton. 56. — ¹⁷⁾ Ach. 945 Pac. 153. — ¹⁸⁾ Poll. II 41. — ¹⁹⁾ Aristoph. fr. 792. — ²⁰⁾ Teleclid. fr. 47. — ²¹⁾ Ubi vid.; praeterea cf. Lys. 438 Thesm. 931 sqq.

οἱ δ' ἐθορύβουν περὶ τῶν ἀφῶν ἐστηκότες·
 ὃ δ' ἤνταβόλει γ' αὐτοὺς ὀλλυόν μείναι χρόνον,
 „ἔν' ἄτθ' ὁ κήρυξ οὐκ Λαικεδαίμονος λέγει
 „πύθθησθ'· ἀφῖκται γὰρ περὶ σπονδῶν πάλιν.“ —
 670 οἱ δ' ἐξ ἐνὸς στόματος ἅπαντες ἀνέκραγον·
 „νυνὶ περὶ σπονδῶν; ἐπειδὴ γ', ὦ μέλε,

666. ἀφῶν] ἀφῶν codd.

667. ἤνταβόλει] ἤνταβόλει codd.; cf. Ach. 147. || γ'] (σ)'τ'(ι) Lenting (coll. Lys. 766, vid. etiam infra vs. 1878).

668. λέγει] λέγη B vitio manifesto.

669. πάλιν Porson] λέγων (vel λόγων) codd.; sed Porson intellexit huc trahendum esse quod in fine versus 668 additum habent V alii πάλιν, adscriptum autem esse λέγων ad explicanda verba poetae περὶ σπονδῶν vel sic tamen integra, nunquam enim in hac locutione *dicendi* participium additur; vid. commentarius.

nem cum frustra omnes amici conarentur παῖσαι ἰλκόμενον τε ἀπὸ τοῦ βήματος καὶ καταγέλαστον ὄντα, Socrates ad saniora perduxit consilia ¹⁾. Nimirum, ut Socrates ait apud Platonem, cives ubi in concionem convenerunt, ἴαν τις ἐπιχειρῆ αὐτοῖς συμβουλεύειν ὃν ἱκεῖνοι μὴ ὀνοῦται δημιουργόν ²⁾ εἶναι, κῆν πάνν καλὸς ἦ καὶ πλούσιος καὶ τῶν γενναίων, οὐδὲν τι μᾶλλον ἀποδέχονται, ἀλλὰ καταγελάσει καὶ θορυβοῦσιν, ἕως ἂν ἢ αὐτὸς ἀποστῆ ὁ ἐπιχειρῶν λέγειν καταθορυβηθεὶς ἢ οἱ τοξόται αὐτὸν ἀφελκύσωσιν ἢ ἐξάρωνται καλούμετων τῶν πρυτάνων ³⁾. In senatu vero multo rariores fuisse eiusmodi turbas confidere licet; nunc autem isiciarius potius, qui illuc quo non licebat irruerat, vi foras fuerat exturbandus, sed usque adeo vicit impudentia, ut tutus abierit a nemine laesus, Paphlago vero contumeliose in ordinem sit coactus.

666. Illi autem stantes de apuis clamabant. Nemo iam in sede sua manebat, sed consurrexerant omnes laetosque

clamores ⁴⁾ edebant propter nuncium de vili pisciculorum pretio nuper auditum.

668 sq. Indirecta oratione qui coeperat uti isiciarius, ipsa iam affert verba Paphlagonis. Eadem autem est enunciati conformatio Ach. 656—664, infra vs. 993 sq., Eccl. 821 sq.: ἀνέκραγ' ὁ κήρυξ μὴ δέχεσθαι μηδὲνα | χαλκὸν τὸ λοιπὸν ἢ ἀργύρεον γὰρ χρῶμεθα ⁵⁾.

669. ἀφῖκται... περὶ σπονδῶν] in huiusmodi locutionibus verbum loquendi, consulendi, disputandi non additur. E. g.: περὶ σωτηρίας πρόκειται ⁶⁾, περὶ εὐρήνης πρυτανεύειν ⁷⁾, ἔλκεσθαι περὶ πραγματιῶν ⁸⁾, περὶ τίνος ἐγγυνοῦσθαι ⁹⁾.

670 sq. Simillimi sunt Ach. 182 sq.: ἱκεῖτ' ἀνέκραγον πάντες· ὦ μαρῶτατα, | σπονδὰς φέρετε, τῶν ἀμπίλων τετημημένων; Cf. praeterea Herod. Mimiamb. III 47 sq.: ἔν γὰρ στόμ' ἔσει τῆς συνοικίης πάσης | ἢ τοῦ Μητροτίμης Ἱεργα Κοστέλου ταῦτα. De re vid. ad vs. 327.

671. ἰκεῖθ γε] scilicet quoniam...! ¹⁰⁾.

¹⁾ Xen. Mem. III 6 § 1. — ²⁾ I. e. rei peritum, cen man van het vak. — ³⁾ Protag. 819 c. — ⁴⁾ θορύβον vs. 547. De verbo θορυβεῖν vid. ad Ban. 768. — ⁵⁾ Item apud Homerum Ἀ 308 ψ 855 α 40 h. Merc. 526. — ⁶⁾ Eccl. 401. — ⁷⁾ Ach. 60. — ⁸⁾ Nub. 1004. — ⁹⁾ Av. 113. Praeterea vid. Ach. 170 Pac. 216 Av. 1532, 1577, 1588, 1595 Lys. 71, 984, 1009, 1101 Thuc. VIII 71 § 3 Xen. Anab. II 3 § 1. — ¹⁰⁾ Etiam Thesm. 145 coniunctae sunt hae particulae.

„ἤσθοντο τὰς ἀφύαις παρ' ἡμῖν ἀξίας.
 „οὐ δεόμεθα σπονδῶν ὁ πόλεμος ἐρπίτω!“
 ἐκκαράγεσάν τε „τοὺς πρυτάνεις ἀφιέναι!“
 675 εἰθ' ὑπερεπήδων τοὺς δρυφάντους πανταχῆ.
 ἐγὼ δὲ τὰ νορίαν' ἐπριάμην ὑποδραμῶν
 ἅπαντα τὰ τε γήτει' ὄσ' ἦν ἐν τῇ ἀγορᾷ
 ἔπειτα ταῖς ἀφύαις ἐδίδουν ἡδύσματα
 ἀποροῦσιν αὐτοῖς προῖκα καὶ ἔχαριζόμεν.
 680 οἱ δ' ὑπερεπήνον ὑπερεπόπασζόν τέ με

672. In fine versus punctum pro interrogandi signo scripsit Meineke.

673. ἐρπίτω] male olim quidam ἐρπέτω (i. e. in malam rem abeat, vid. ad vs. 4).

674. ἀφιέναι Brunok] ἀφιέναι codd.

675. εἰθ' οἱ δ' codd. quidam. || πανταχῆ B] -χοῦ cett.

676. ὑποδραμῶν] ὑπεκδραμῶν B (cf. vs. 742), quod servans Fritzsche scribebat δ' ἐπριάμην τὰ νορίαν', vulgatam sine iusta causa cum Reisigio addubitans. Quae si suspecta esset, παραδραμῶν (vid. commentarius ad vs. 56) posset proponi.

672. ἀξίας] vid. ad vs. 645.

673. ὁ πόλεμος ἐρπίτω [!] *pergitto bellum*!) In hac locutione 2) verbum ἔρπειν priscaam *incedendi* significationem 3) servavit 4).

674. *Inserunt prytanes dimittere senatum*. Cf. Ran. 192 sq.: ἐπιὸν φῶσιν οἱ θεόμενοι „εἶναι“. Prytanes ἀφιέσι τὴν βουλὴν ἐτ λύουσι τὴν ἐκκλησίαν 5), cf. etiam locutio ἀφιέναι τὰ δικαστήρια 6). Senatores ad apuas suas festinantes poposcerunt illud: „nihil vos moramur“ 7).

675. εἶτα] nempeut primum praeco dixit formulam illam, quae impatienter expectabatur: οἱ πρυτάνεις ἀφιέσι τὴν βουλὴν.

— ὑπερεπήδων τοὺς δρυφάντους;] senatores de dignitate sua prorsus securi transiliebant cancellos, morae tam impatientes ut singuli per forem 8) egredi nollent. Vide eosdem homines in Achar-

nensium fabula ἀωρίαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἤκοντας καὶ ἀλλήλοις ἀσιζομένους περὶ πρώτον ξύλον 9). De voce autem δρυφάντους vid. ad Vesp. 386.

676 sq. *Ego autem citato cursu in forum me proripui et quicquid illic erat coriandri coemi, qua re prohibui quominus senatores tardius illuc adventantes ἡδυσμάτων quidquam apuis suis invenirent* 10). Verbum ὑποπράξιν proprie significat *cursu callide instituto alium hominem frustrare*. Sic Menelaum Antilochus ὑποπράξει in Iliadis libro 4 11).

680. *Effusis laudibus me efferebant*. Ad analogiam verborum ὑπερκαίνειν 12), ὑπερθαιμάζειν, ὑπερκαίνεσθαι 13) conformatur nunc compositum ὑπερπυπάζειν, cuius simplex 14) proprie valet „πυπάζει“ λίγειν 15), est autem πυπάζε interiectio

1) *De oorlog moet maar zijn loop hebben!* — 2) Etiam feminae Lys. 129 sq. ea utuntur. — 3) = βαδίζειν, cf. Hom. σ 131 Soph. Oed. R. 83 Eur. Cycl. 428, 445 etc. — 4) Vid. etiam Vesp. 552 et de similibus obsoletae dictionis vestigiis ad Vesp. 186. — 5) Ach. 173 Eocl. 377. — 6) Vesp. 595. — 7) „*Sluiten!*“ — 8) τὴν πυγῶν vs. 641. — 9) Vs. 40—42 (28 sqq.). — 10) Cf. Vesp. 496. — 11) Vid. infra vs. 1161, ubi suam vim obtinet verbum ὑποπράξιν, et ad vs. 47. Translatum autem, ut nostro loco, est ὑποδραμῶν (τινα) vs. 742 Xen. Cyrop. I 2 § 12 Aeschin. III § 162 Plat. Rep. 426 c Leg. 923 b. — 12) Eocl. 186. — 13) Ran. 776. — 14) Cratin. fr. 52. — 15) Vid. scholia et Bekk. Anecd. p. 69.

ἅπαντες οὕτως, ὥστε τὴν βουλὴν ὄλην
ὀβολοῦ κοριάννοις ἀναλαβῶν ἐλήλυθα.

ΧΟΡΟΣ.

Antistropha (vs. 683—690).

πάντα δὴ πέπραγας οἶα
χρῆ τὸν εὐτυχοῦντα.

685 ἦδρε δ' ὁ πανοῦργος ἕτερον, πολὺ πανουργίας
μείζοσι κεκασμένον,
καὶ δόλοισι ποικίλοις,
ἑήμασίν θ' αἰμύλοις.
ἀλλ' ὅπως ἀγωνιῇ φρόν-
τιζε τὰ κίλοιπ' ἄριστα.
689 ξυμμάχους δ' ἡμᾶς ἔχων εὖ-
νους ἐπίστασαι πάλαι.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

καὶ μὴν ὁ Παφλαγῶν οὕτωσὶ προσέρχεται,

683. πάντα δὴ] πάντα V¹, ἅπαντά τοι R.

684. ἦδρε] ἔδρε codd.

686. αἰμύλοις] -λοις V R et fere omnes.

689. ἔχω] om. R.

impensam admirationem significans ¹⁾.
Cui verbo intransitivo obiectum nunc
additur, idem enim valet quod ὑπερθαυ-
μάζειν. Sic ἐγχεοδίναι τινὰ dicitur is qui
aliquem ὑπερδίδοικεν ²⁾.

682. ἀναλαβῶν] i. e. προσποιησάμενος ³⁾
sive ἀνακτησάμενος ⁴⁾.

— ἐλήλυθα] i. e. ἦκα sive ἐνθάδε πάρ-
ειμι ἤδη ⁵⁾.

683. Idem dici potuit πάντ' ἀγαθὰ δὴ
πέπραγας ⁶⁾ vel πάντα καλὰ δὴ ἔχεις ⁷⁾,
nam οἶα χρῆ τὸν εὐτυχοῦντα (πράττειν) id
valet quod ἀγαθὰ vel καλὰ. Hanc ob
causam non θα dicitur, quod post πάντα
expectaverit quispiam, sed οἶα.

684. Berglerus confert h. Merc. 319:
πολύμητις ἐὼν πολυμήχανον ἦδρε (Mercurius
Apollinem). Praeterea vid. supra
vs. 382.

685. κεκασμένον] priscae poesi hoc
participium proprium est ⁸⁾.

686. ποικίλοις] vid. ad vs. 196.

687. αἰμύλοις] hoc quoque adiectivum,
quod noster etiam Lys. 1267 in chori
canticum admisit, proprium est dictioni
poeticae ⁹⁾. Significat callidas blanditias,
quae ad hominum animos conciliandos
faciunt.

688. Cura autem ut etiam in posterum
felicissime certes.

¹⁾ Plat. Euthyd. 303a, fr. com. adesp. 1130; vid. etiam ad vs. 1. — ²⁾ Vid. ad
vs. 224. — ³⁾ Vs. 215. — ⁴⁾ Herodot. I 50 etc. — ⁵⁾ Vid. ad Ran. 1164. — ⁶⁾ Ut
Ran. 302, ubi vid. — ⁷⁾ Herodot. I 32. — ⁸⁾ Hom. A 339 δ 725, 815 Hes. Theog.
929 Pind. Ol. I 41. — ⁹⁾ α 56 etc.

ὠθῶν κολόκυμα καὶ ταράττων καὶ κυκῶν,
ὡς δὴ καταπιόμενός με.

(Ridens:)

μορμῶ, τοῦ θράσους!

SCENA DECIMA TERTIA.

(In scenam coronatus irruit Paphlago e senatu redux.)

Isiciarius, Paphlago, Chorus.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

εἰ μὴ σ' ἀπολέσαιμ', εἴ τι τῶν αὐτῶν ἔμοι
ψευδῶν ἐνείη, διαπέσοιμι πανταχῇ.

695

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἦσθην ἀπειλαῖς, ἐγέλασα ψολοκομπλαῖς,

694. αὐτῶν ἔμοι] εἰωθότων Blaydes (coll. Ban. 1); an *αὐτῶν ἔει?

692. ὠθῶν κολόκυμα] *ventus* ¹⁾ vel *amnis* celeri cursu defluens ²⁾ dicitur κῶμα ὠθεῖν, *fluctus trudere*. Nunc autem Paphlago, qui navi citatis remis in hostes adactae assimilatur ³⁾, dicitur ὠθεῖν κολόκυμα, i. e. *inanem aestum propellere*, qua voce alibi non obvia significatur aquae monticulus, quem ciet prora celeriter undas secans. Prior vocis pars est adiectivum κόλος *mutilus, inanis* ⁴⁾, cognata autem est vox κολόουρος ⁵⁾. Quemadmodum fluctus superficiem tantum stringens et post navem extemplo collabens κόλος dicitur, sic κωφός vocatur portus intra quem silet mare placidum ⁶⁾; quod non fugit veteres interpretes.

— ταράττων καὶ κυκῶν] vid. ad vs. 251.

693. μορμῶ] vid. ad Ban. 925.

694 sq. εἰ... ἀπολέσαιμι, εἰ... ἐνείη, διαπέσοιμι] sic optativo puro alius optati-

vus a particula *ei* suspensus frequenter sociatur ⁷⁾. Non minus tamen recte in eiusmodi enunciatis dicitur ἦν cum sub-iunctivo aoristi aut *ei* μὴ cum futuro indicativi; vid. Ach. 825: ἐξολοίμην ἦν ἀκούσω, Hom. B 258 sqq.: εἴ κ' ἔει σ' ἀφραίνοντα κηχέσομαι..., | μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδύση κάρη ὅμοισιν ἔπειθ, | ... εἰ μὴ δγῶ σε λαβῶν ἀπὸ μὲν φίλα ψείματα δύσω, | ... αὐτῶν δὲ κλαίοντα θοὰς ἐπὶ νῆας ἀφήσω. Item cum tempore *praesenti*, Ban. 579: κάκιστ' ἀπολοίμην, Ξανθίαν εἰ μὴ φίλῶ.

694. τῶν αὐτῶν] i. e. *eorum quibus uti soleo, τῶν εἰωθότων*.

695. διαπέσοιμι] *dilabar*, quod proprie dicitur de corpore putrescente ⁸⁾. Similia sunt *διαρραγεῖν* ⁹⁾ et *ἐπιτεριβεῖν* ¹⁰⁾.

696 sq. Cf. Eq. 1806 Pac. 335 et Eur. Suppl. 719 et de aoristi usu vid. ad Nub. 174.

696. ψολοκομπλαῖς] *minis inanibus*. Vox

¹⁾ Hom. γ 295 Theocrit. XVI 61. — ²⁾ Metagen. fr. 6³. — ³⁾ Vid. vs. 761 sq. — ⁴⁾ Hom. II 117 etc. — ⁵⁾ Vesp. 666 etc. — ⁶⁾ Cf. fr. adesp. 803. — ⁷⁾ Ach. 476 Pac. 1072 Lys. 235 fr. 105; item Hom. E 214 sq. π 102 sq. Theogn. 343 Soph. Ai. 1175 Eur. Or. 1087 etc., cf. etiam Γ 299 α 47 etc.; similis est Vesp. 1431; praeterea vid. infra vs. 1056. — ⁸⁾ Tot *ontbinding overgaan*. Vid. Ecol. 1036 et Plat. Phaedon. 80c. — ⁹⁾ Vid. ad vs. 340 sq. — ¹⁰⁾ Vid. ad Ban. 571.

ἀπειπυδάρισα μόθωνα, περιεκόκκασα.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

οὐ τοι, μὰ τὴν Δήμητρά, ἐὰν μὴ σ' ἐκφάγω
ἐκ τῆσδε τῆς γῆς, οὐδέποτε βιώσομαι.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

700

ἦν μὴ ἐκφάγης; ἐγὼ δὲ γ', ἦν μὴ σ' ἐκπῶ,
κῆν ἐκροφήσας αὐτὸς ἐπιδιαρραγῶ.

697. περιεκόκκασα Photius] -κόκκασα B (i. e. -ασα aut -υσα), -κόκκασα cett.

698. Δήμητρά ἐάν V alii] Δήμητρά γ' εἰ B vitiose (vid. ad vs. 700 et ad vs. 1350), Beisig Δήμητρά ἐτ' εἰ. Scribi potuit sine vitio ἐτ' ἦν (cf. Thesm. 225), sed littera Γ, quam solus praebet B, nata esse mihi videtur ex prava accusativi forma Δήμητραν, quae etiamnunc extat in cod. M Δήμητραν ἐάν invito metro praebenti.

700. ἦν (bis)] εἰ R vitio manifesto. || ἐκφάγης] -γης μ' Bergk. || γ'...μὴ σ' B] σ'...μὴ cett.

701. κῆν (κᾶν) ἐκροφήσας Bothe] κἀπεκροφήσας codd., κᾶτ' ἐκροφήσας Seager, uterque probabiliter (II—N vel IT).

aliunde ignota ad imitationem τοῦ ψολόεντος κεραινοῦ¹⁾ est efficta.

697. ἀπειπυδάρισα μόθωνα] idem quod ἀπωρχησάμην verbum hoc valere intellegimus²⁾, nam μόθωνα³⁾ nunc dici saltationem φορτικὴν καὶ χορδακώδη libenter credimus Tryphoni⁴⁾ vel cum illo e nostri loci contextu effloimus.

— περιεκόκκασα] cf. Thesm. 1059, ubi echo dicitur verborum ἐπικοκκάστρια.

698. ἐκφάγω] furentis hoc est, minitari alicui se erudum eum devoraturum. Sic Iuppiter ad Iunonem: εἰ... ὠμὸν βερβήσοις Πρίαμον cum liberis totoque populo, tunc fortasse satiaretur tua ira⁵⁾, vel ad milites suos Xenophon: ἄνδρες, οὐτοὶ εἰσιν, οὐς ὄρετε, μόνου ἐπι ἡμῖν ἐμποδῶν... τοῦτους, ἦν πως δυνάμεθα, καὶ ὠμοὺς δεῖ καταφαγεῖν⁶⁾, de perioecis autem idem testatur, si forte Spartiatarum mentio

incipiatur in sermonibus, οὐδένα αὐτῶν δύνασθαι κρύπτειν τὸ μὴ οὐχ ἡδίως ἂν καὶ ὠμῶν ἐσθίειν αὐτῶν⁷⁾. Itaque nunc Paphlago dicere cum velit: male dispeream ni te ex hacce regione ἐκβάλω, notione τοῦ καταφαγεῖν eius animo sanguinis avido obversante in ἐκφάγω id mutat⁸⁾. Quadamtenus similis est verbi ἀκολάφαι usus Nub. 811.

699. οὐδέποτε βιώσομαι] i. e. οὐκ εἶμι βιωτὸν ἔσται μοι, vitam meam abiciam. Quilibet votis inservire solet optativus⁹⁾. Ceterum conferri possunt verba ridicula dominae ad ancillam precibus se enecantem: Κύδιλλα, μὴ με λησῆτε, | ἢ φρούσομ' ἐκ τῆς οἰκῆς¹⁰⁾.

701. Etiam de dein dirumpar. Quod absurde sibi repugnantia nunc optat, id ne animadvertit quidem aut non curat isiciarius.

¹⁾ Hom. ψ 330 etc. — ²⁾ πυδαρίζειν eo quo σικριτῶν vel λακίλειν sensu adhibitum legitur etiam apud Paroemiographum s. v. ὄνος τὰ Μελεταῖα (p. 151 Gaisf.). — ³⁾ De qua voce vid. ad vs. 635. — ⁴⁾ Athen. 618 c (Poll. IV 101 Phot. s. v.). — ⁵⁾ Hom. A 35, cf. X 347 Ω 212 sq. — ⁶⁾ Anab. IV 8 § 14. — ⁷⁾ Hellen. III 3 § 6. — ⁸⁾ Quod suo loco legitur compositum Vesp. 925. — ⁹⁾ E. g. infra vs. 833 μὴ ζῶην. Vid. ad Ran. 177. — ¹⁰⁾ Herod. Mimiamb. V 73 sq.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἀπολῶ σε, νῆ τὴν προεδρίαν τὴν ἐκ Πύλου.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἰδοῦ, „προεδρίαν“! οἶον ὕψομαί σ' ἐγὼ
ἐκ τῆς προεδρίας ἔσχατον θεώμενον!

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

705 ἐν τῷ ξύλῳ δῆσω σε, νῆ τὸν οὐρανόν.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(cum risu ad spectatores:)

ὡς δξύθυμος!

(Ad Paphlagonem:)

φέρε, τί σοι δῶ καταφαγεῖν;

(Ad spectatores:)

ἐπὶ τῷ μάλισθ' ἦδοιτ' ἄν; ἐπὶ βαλλαντίῳ;

706. δξύθυμος] δξύθυμοί Halbertema.

707. *μάλισθ' ἦδοιτ' φάγοις ἦδοιτ' codd. vitiose, nisi praecedat τί γάρ, quod quominus proponamus obstat versus exitus; φάγοις ἦδοις Meineke admodum contorte, φαγῶν ἦδοι Enger (ἦδοιτ' Kock), φάγοις γήτει Bergk, φάγοις μ' ἦδοιτ' OSchneider, ἔμ' ἴσως φάγοις ἦδοιτ' ἂν ἐπὶ β. Kähler. Equidem arbitror participium φαγῶν verbo ἦδοιτο superecriptum, ad sententiam scilicet explendam, erroris causam exititisse. Recte autem Kock videtur observasse ad chorum hunc versum dici, quapropter ἦδοιτο cum illo scripsi. Adverbium μάλιστα ita usurpatum habes Ach. 799: τί δ' ἴσθι μάλιστα;

702. De proedria Cleoni decreta vid. ad vs. 327.

703. ἰδοῦ, „προεδρίαν“!] vid. ad Ran. 1205.

— οἶον] vid. ad vs. 367.

704. ἐκ] de mutato rerum statu praepositio solito more ¹⁾ nunc usurpatur.

— ἔσχατον θεώμενον] commentarii instar sunt Alexidis versus: ἰταῦθα περὶ τὴν λοχάτην δεῖ κερκίδα | ὁμᾶς καθιζούσας θεωρεῖν ὡς ξίνας ²⁾. *Posthac in campo supermo faeci plebeculae et peregrinis intermixtus sedebis*; — quo nunc detruduntur Archoptolemi ³⁾.

705. ἐν τῷ ξύλῳ] cf. vs. 367.

706. ὡς δξύθυμος!] sic Trygaeus in Pace: ὡς δρυμύς! ⁴⁾ — item secum loquens vel spectatores alloquens, et neacio quis de equo: ὡς δρυθόπληξ! ⁵⁾.

— τί κτε.] hominem ore vasto se allatrantem irridens *quamnam offam* — isiciarius ait — *istius cerberi gulas iniciam?* *Quomodo obturem istam voraginem, ἵνα μὴ αὐτὸν ἐμὲ καταπίη?* Nempe ὠνήρ βέος ἄπαν, πεινῶντι δὲ μηδὲ ποτινθῆς ⁶⁾. *Semper vehemens et iracundus est, at siti fameque ravidum* ⁷⁾ *ne adire quidem tutum.*

707. μάλιστα] cf. Ach. 799.

— βαλλαντίῳ] cf. vs. 1197 Av. 157 sq. etc.

¹⁾ Ut vs. 1321 Ran. 1011 etc. — ²⁾ Alex. fr. 41. — ³⁾ Vid. vs. 327. — ⁴⁾ Pac. 257. — ⁵⁾ Fr. 48. — ⁶⁾ Quae Gorgus Theocor. XV 148 verba contulit Casaubonus. — ⁷⁾ Senec. de ira II 19.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἐξαρκάσομαι σου τοῖς ὄνυξι τάντερα.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἀπονυγιῶ σου τὰν Πρυτανείῳ σιτία.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

710 ἔλξω σε πρὸς τὸν δῆμον, ἵνα δῶς μοι δίκην.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

καὶ ἐγὼ δὲ σ' ἔλξω καὶ διαβαλῶ πλείονα.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἀλλ', ὦ πόνηρε, σοὶ μὲν οὐδὲν πείθεται·
ἐγὼ δ' ἐκείνου καταγεῶ γ' ὅσον θέλω.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ὡς σφόδρα σὺ τὸν δῆμον σεαυτοῦ νενόμικας!

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

715 ἐπίσταμαι γὰρ αὐτὸν οἷς ψωμίζεται.
κἄθ' ὥσπερ αἱ τίτθαι γε σιτίξεις κακῶς·

709. τὰν Πρυτανείῳ] τὰκ Πρυτανείου Zacher.

711. διαβαλῶ R Γ¹] διαβαλῶ γε V et cett., quod servans GHermann pro σ' ἔλξω scribebat σ' ἄρα, Sauppe σί γε. Bergk dedit σ' ἔλξω διαβαλῶ γε, vVelsen σ' ἔλξω διαβαλῶν γε.

713. θίλω] forma verbi suspecta (vid. ad Vesp. 493); Bachmann δσ' ἂν θίλω.

708. *Misce unguibus e corpore tuo evellam viscera.* Cf. ianitoris ad personatum Herculem minae: *Echidna centumgemina τὰ σπλάγχνα σου διασπαράξει κτέ.*¹⁾

709. *At ego ex tuis visceribus excerpam ipsas dapes, quibus in Prytaneo te ingurgitas*²⁾. Verbum ἀπονυγίζειν alibi est *ungues praecidere*³⁾, sed nunc *unguibus excerpends* sensu usurpatum esse contextus docet — sive et alias ita adhibitum fuit; sive comicus more suo⁴⁾ novam vim ei nunc tribuit.

714. σεαυτοῦ νενόμικας] *tuam esse plebem persuasum habes*⁵⁾. Nempe Paphlago probe novit quid sit illud quod isiclaris suavitatis Demosthenes, τὸν δῆμον προσποιεσθαι⁶⁾. Mox tamen suo detrimento experietur τοῦ λίγοντος esse Demum⁷⁾.

715. *Scio nimirum quales offae in os ei sint inserendae.* Verbum ψωμίζειν proprie dicitur de nutricibus infantulos alentibus⁸⁾, sed — *δις παίδες οἱ γίγοντες*. Aptè autem contuleris Vesp. 712, ubi *populus dicitur ὥσπερ ἰαλοῦργοι χωρεῖν ἅμα τῷ τὸν μισθὸν ἔχοντι.*

¹⁾ Ban. 478 et quae illuc contuli. — ²⁾ Vid. ad vs. 280 sq. — ³⁾ Menandr. fr. 996. — ⁴⁾ Vid. Vesp. 353, 589 etc. — ⁵⁾ De perfecto vid. ad vs. 54. — ⁶⁾ Vs. 215, ubi vid. — ⁷⁾ Vs. 860. — ⁸⁾ Lys. 19 Thesm. 692.

μασώμενος γὰρ τῷ μὲν ὀλίγον ἐντιθεῖς,
αὐτὸς δ' ἐκείνου τριπλάσιον κατέσπακας.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

καί, νῆ Δί', ὑπό γε δεξιότητος τῆς ἐμῆς
δύναμαι ποιεῖν τὸν δῆμον εὐρὺν καὶ στενόν.

720

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

χῶ πρῶκτος οὐμός τουτογὶ σοφίζεται.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

οὐκ, ὦ ἀγάθ', ἐν βουλῇ με δόξεις καθυβρίσαι.
ἴωμεν εἰς τὸν δῆμον.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

οὐδὲν κωλύει,

717. τῷ] τὸ V R alii.

721. τουτογί] τουτοῖ V² alii.

722. Versus vix integer; pro δόξαις Lenting δόξας, item Zacher, qui post hunc versum huiscemodi quid excidisse suspicatur: ἐν τῷ γε δήμῳ τοῦτο νικήσεις ποιῶν, vHerwerden coniecit μ' ἴθ' ἔξαις.

723. εἰς τὸν δῆμον] ὡς τὸν Δῆμον Meineke non recte.

723 sq. , | ἰδοῦ.] sic pro „ | ἰδοῦ,” scripsit Vahlen (coll. vs. 972); ἰδοῦ, βαδίζω coniecerat vWilamowitz.

717 sq. *Cibus alumno edentulo paratos dum manducas*, quo facilius ab eo possint comedi scilicet et digeri, *ipse longe maximam partem devoras, ceu improba nutrix*. Eadem imagine usus est Democritus¹⁾, de verbo autem *μασῶσθαι* vid. ad Vesp. 780.

718. *κατίσπακας*] de hoc verbo vid. ad vs. 107 et ad Ran. 576. Perfecti similis usus Vesp. 494, 561 Eupol. fr. 118²⁾.

720. *εὐρὺν καὶ στενόν*] proverbialem hanc fuisse locutionem, ut *alba nigris, quadrata rotundis miscere, susque deque habere, ἄνω τε καὶ κάτω στρίφισθαι*, alia multa, noster locus docet. Significant igitur haec verba: *ea est mea calliditas ut plebe facere possim quidlibet*. Aliena

autem hinc duco verbum *αὐξάνεσθαι*³⁾, quod contulit Kock, et *παχύς* adiectivum⁴⁾, de iis quibus bene est usurpatum⁵⁾. Sed haud absimili metaphora isiciarius utitur infra⁶⁾.

721. *τουτογί*] vid. ad Ran. 965.

722. *Non videberis in senatu me contumelia affecisse*. Vereor ut sana sint haec verba, quae sic interpretatur Kock: *vir credible mox videbitur hominibus te...?*⁷⁾, Hartman autem: *non fiet pserphisma, sat scio, cuius hoc sit exordium*: „ἐπιδή ὁ δούνα ἰδοῦζεν ἐν βουλῇ καθυβρίσαι Παφλαγόνα” κτέ.

723. εἰς τὸν δῆμον] i. e. εἰς τὴν ἀκκλησίαν⁸⁾.

— οὐδὲν κωλύει, | ἰδοῦ] item vs. 972: ἰδοῦ... οὐδὲν κωλύει.

¹⁾ Aristot. Rhetor. III 4. — ²⁾ Cf. aoristus gnomicus Ran. 1068 etc. — ³⁾ Vesp. 638. — ⁴⁾ Pac. 1170 etc. — ⁵⁾ Vid. ad Vesp. 288. — ⁶⁾ Vs. 1347 sq. — ⁷⁾ Item Willems: „on ne se doutera guère que tu m'aies...” — ⁸⁾ Cf. Vesp. 594 Thucyd. V 45 § 1.

ιδού. βάδιζε, μηδὲν ἡμᾶς ἰσχύτω.
(Aedes adeunt ambo.)

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

725 ὦ Δῆμε, δεῦρ' ἔξελθε.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

νῆ Δί', ὦ πάτερ,
ἔξελθε δῆτα, Δημίδιον ὦ φίλτατον.

(Per fenestram despicit Demus, senex grandaevus, debilis, mitis et stolidus.)

SCENA DECIMA QUARTA.

Isiciarius, Paphlago, Demus, Chorus.

ΔΗΜΟΣ.

τίνες οἱ βοῶντες; οὐκ ἄπει' ἀπὸ τῆς θύρας;
τὴν εἰρεσιώνην μου κατασπαράξετε.

725. Uni (Cleoni) totum tribuunt codd. plerique.

726. δῆτα, Δημίδιον ὦ Brunck] δῆτ' ὦ Δημίδιον codd.; Bentley scribebat δῆτ' ὦ Δημακίδιον (vid. vs. 823). Reiske Cleoni dabat verba ὦ Δ. φ., Cobet ὦ φίλτατε scribebat, Cleoni id tribuens; vWilamowitz versum delet, sed verba tradita bene tuitus est Vahlen.

727. ἀπὸ] ἐκ R vitiose, hinc Bothe ἐκτός; (male); Elmsley coniecit οὐκ ἀπὸ.

728. κατασπαράξετε Cobet] κατασπαράζετε codd.; cf. Ach. 284.

724. Item Bdelycleon Vesp. 1264: ἔγχε νυν ἴωμεν μηδὲν ἡμᾶς ἰσχύτω¹⁾. Verbum βαδίζειν haud infrequenter ita adhibetur²⁾.

725 sq. νῆ Δί'... ἔξελθε δῆτα] verbum, quo alter est usus, ab altero sic iteratur addita particula δῆτα, quae urgentis est³⁾.

726. Δημίδιον ὦ φίλτατον] item Ach.

475: Εὐριπίδιον ὦ γλυκύτατον καὶ φίλτατον, Thesm. 210: Εὐριπίδη ὦ φίλτατε⁴⁾.

727. Simillima sunt verba Dicaeopolidis tibiariam cantu ex aedibus suis evocati: οὐκ ἀπὸ τῶν θυρῶν;⁵⁾.

728. Cf. Dicaeopolis Ach. 284: Ἡράκλεις, τοῦτι τί ἴσται; τὴν χύτραν ζυνηρῖψετε. Etiam Vesp. 399 τῆς εἰρεσιώνης fit mentio, ubi vid.

¹⁾ Cf. Pac. 949: οὐδὲν ἴσχει... ἡμᾶς, Eur. Iph. Aul. 661: μ' ἴσχει... τι. Praeterea vid. ad Ach. 127. — ²⁾ Thesm. 25, 617 etc. — ³⁾ Item vs. 749 Av. 269, 275 Thesm. 740 etc. Hinc apparet Wilamowitzium versum Eur. Herc. 899 iure suo ademisse choro, sic igitur legentem: *Amphitr. αἰαὶ κακῶν. Chor. αἰαὶ δῆτα κτέ.* — ⁴⁾ Cf. etiam Nub. 746: ὦ Σωκρατίδιον φίλτατον, Vesp. 1512: ὦ Καρμίν', ὦ μακάριε, Av. 1271: ὦ Πειθίταιρ', ὦ μακάρι', ὦ σοφώτατε, Pac. 1198: ὦ φίλτατ' ὦ Τρυγαίε, Eur. Cycl. 266: ὦ κάλλιστον ὦ Κυκλώπιον, Soph. Phil. 799: ὦ τέκνον, ὦ γονναῖον. — ⁵⁾ Ach. 864; vid. etiam Vesp. 456.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

Ἐξελθ', ἵν' εἰδῆς οἷα περιυβρίζομαι.

(Foras prodit Demus.)

ΔΗΜΟΣ.

τίς, ὦ Παφλαγών, ἀδικεῖ σε;

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

διὰ σέ τύπτομαι

ὕπὸ τούτου καὶ τῶν νεανίσκων.

ΔΗΜΟΣ.

τιή;

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ὀτιή φιλῶ σ', ὦ Δῆμ', ἐραστής τ' εἰμι σός.

729. In R M post vs. 726 legitur. || ἵν' εἰδῆς] ἵν' ἀθροῆς; vel ἀθροῶν Zacher (coll. Nub. 731 Pac. 588) sine causa idonea; vid. commentarius. || περιυβρίζομαι Elmsley] περὺ ὑβρίζομαι codd. (male igitur lecta est littera π', quae utrumque significat).

729. *Huc ades, ut scias qualia mihi sint perpetienda dum tibi inservio* ¹⁾).

— ἵν' εἰδῆς κτέ.] sic loquitur qui contumelia affectus ultorem sibi petit; inest enim: *ut cum resciveris insignia exempla edas in meos obtrectatores* ²⁾). Saepe etiam ad eos qui peccarunt voce minaci dicitur ἵν' εἰδῆς κτέ., *ut meliora edoctus nihil eiusmodi in te admittas posthac* ³⁾). Quae verba ⁴⁾ in certam locutionem ita abierunt, ut ibi quoque cum amara irrisione usurpentur, ubi nova scientia ei qui deliquerit parum sit profutura. Vid. Eur. Troad. 85 sq., ubi *Achaeorum corporibus* — Minerva ait ad Neptunum — *mare Aegaeum oppleamus*, ὦ; ἂν τὸ λοιπὸν τὰμ' ἀνάκτορ' εἰσεβῆιν | εἰδῶσ' Ἀχαιοί, vel Soph. Ant. 310 sq.: *nisi hominem qui Polynicis corpus pulvere conspersit mihi ob oculos sistatis*, — Creontis sunt verba,

— οὐχ ὁμῖν Ἄιδης μόνος ἀρκίσει κτέ., | ἵν' εἰδῶτε; τὸ κίβδος ἐνθ'εν οἰστίον | τὸ λοιπὸν ἀρπάξῃτε. Item Lycus apud Euripidem Herc. 245: *νῖνος ἴστος cremate, pedissequi*, ἵν' εἰδῶσ' οὐνεχ' οὐχ ὁ καταθῶν | κρατεῖ χθονός; τῆσδ' ἀλλ' ἐγὼ τὰ νῦν τάδε. Cf. etiam Soph. Oed. Col. 1377, ubi filiis suis mortem apprecatur senex, ἵν' ἀζῶτον τοῦς φτεῦσαντα; σίβειν, et Trach. 1110 Herculis de scelestâ uxore verba: *προσμῶλοι μόνον*, | ἵν' ἐκδῖσαχθῆ πᾶσιν ἀγγίλλειν βῆτι | καὶ ζῶν κακούς γε καὶ θανῶν ἐπιτάμην.

732. *ἐραστής τ' εἰμι σός* item vs. 1341 ⁵⁾). Sic Theorus Ach. 143 de Odrysarum rege Sitalce dicit: *φιλαθήναιος; ἦν ὑπερφυῶς ὁμῶν τ' ἐραστής; ὡς ἀληθῶς* ⁶⁾). Ubi addito ὡς; ἀληθῶς; significatur nonnisi per metaphoram hoc vocabulum sic potuisse usurpari. Non iocose autem sed

¹⁾ De verbo περιυβρίζειν vid. Vesp. 1819 Thesm. 535 Herodot. I 114 II 152 III 127 IV 159. — ²⁾ Cf. vs. 747. — ³⁾ Vid. Nub. 1461 Vesp. 376, 454. —

⁴⁾ Perinde atque nostrum: *ik zal je leeren*. — ⁵⁾ Vid. etiam vs. 1163 Av. 1279 Plat. Conv. 173 b. — ⁶⁾ *Hij was zoo waar op u verliefd*.

ΔΗΜΟΣ.

σὺ δ' εἶ τίς ἐτεόν;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἀντεραστῆς τουτουί,

735 ἐρῶν πάλαι σου βουλόμενός τέ σ' εὖ ποιεῖν
 ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ καλοὶ τε καὶ ἀγαθοί.
 ἀλλ' οὐχ οἶοι τ' ἐσμέν διὰ τουτουί. σὺ γὰρ
 ὅμοιος εἶ τοῖς παισὶ τοῖς ἐρωμένιοις·
 τοὺς μὲν καλοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς οὐ προσδέχει,
 σαυτὸν δὲ λυγροπῶλαισι καὶ νευρορράφοις

735. καλοὶ τε] καλοὶ γὰρ Lenting praeter necessitatem (vid. vs. 738 Nub. 101 etc.) nec sine sententiae detrimento (vid. commentarius).

737. Del. vWilamowitz.

singulari cum gravitate eandem metaphoram adhibens Pericles in oratione funebri ¹⁾ cives iubet τῆς πόλιος ἐραστὰς γίγνεσθαι, urbem suam eo amore amplecti quo quis amat sponsam dilectissimam. Quapropter suspicor ipsius Cleonis dictum aliquod in ecclesia nuper auditum spectatoribus in mentem nunc revocari.

733. ἐτεόν] vid. ad Vesp. 8.

734 sq. τε .. ἄλλοι τε κατέ.] cum et ego beneficiis cumulare te velim et multi alii ex optimalibus. Ridicule igitur τοῖς καλοῖς; τε καὶ ἀγαθοῖς; ²⁾ sive bonis viris se ipsum annumerat botularius.

734. εὖ ποιεῖν] vid. ad Nub. 1175.

738—740. Pueros tu imitaris, o Deme; quos amatoribus generosis nequam homunciones praeferre quotidie videre est. — Simillima civibus suis exprobrant chorus Ran. 727 sqq. et Praxagora Eccl. 176 sqq. ³⁾. Voce λυγροπῶλαις designatur *Hyperbolicus*, qui hoc anno strategus fuit ⁴⁾. Quem vero spectet

comicus νευρορράφων sive *sutorum* ⁵⁾ mentionem faciens nescimus ⁶⁾, neque σκυτοτόμος quis hac aetate in rep. aliquid valuerit dicere habeo; certos tamen quosdam viros tangi veri videtur similis quam eo tantum consilio prolata esse haec nomina ut subiungi posset βυρσοπωλῶν mentio, quae vox utpote ultimum opprobrium in finem enunciati detrusa est.

739 sq. σαυτὸν... δίδως] idem hoc est quod χαρίζε ⁷⁾ sive quod infra ⁸⁾ dicitur εἶναι τινος ⁹⁾. Rei igitur amatoriae hoc verbum est aptissimum; sed etiam in universum dici potuit dare se sensu arbitrio alicuius se permittendi, idem igitur valens quod ἐπιτρέπειν ¹⁰⁾ et ἀνατιθέναι ¹¹⁾. Sic ταυτὸν τινι δίδοναι etiam alibi ¹²⁾ usurpatur, idem autem dicitur ταυτὸν τινι ἐπιδοῦναι ¹³⁾, — quod tamen in nostrum locum parum quadrat, quoniam de pueris ἐρωμίνοις dici id non potuit.

¹⁾ Thucyd. II 43 § 1. — ²⁾ Nub. 101 etc. — ³⁾ Vid. etiam Pac. 683 sq. et supra vs. 185—193. — ⁴⁾ Vid. vs. 1313 et ad Nub. 1065 Vesp. 1007. — ⁵⁾ Xen. Cyr. VIII 2 § 5 Plat. Rep. 421 a Euthydem. 294 b, cf. Hesiod. Oper. 544. — ⁶⁾ Nam errat scholiasta *Lysiclem* hac voce designari perhibens. — ⁷⁾ Vs. 517. — ⁸⁾ Vs. 860. — ⁹⁾ Praeterea vid. ad vs. 215. — ¹⁰⁾ Vid. ad Ran. 529. — ¹¹⁾ Vid. ad Nub. 1453. — ¹²⁾ Thucyd. I 33 § 2 II 68 § 7 Demosth. XVIII § 97 Soph. Phil. 84; vid. etiam Eur. Herc. 200 τὸ σῶμα δοῦναι et Soph. Phil. 972. — ¹³⁾ Thesm. 217 Plut. 781.

740

καὶ σκυτοτόμοις καὶ βυρσοπάλαισιν δίδωσ.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

εὖ γὰρ ποιῶ τὸν δῆμον.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

εἰπέ μοι, τί δρῶν;

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ὦ τι; στρατηγῶν, ὑποδραμῶν τοὺς ἐκ Πύλου,
πλεύσας ἐκείσε τοὺς Λάκωνας ἤγαγον.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἐγὼ δὲ περιπατῶν γ' ἀπ' ἐργαστηρίου

740. -λαισιν δίδωσ] -λαις ἐπιδίδωσ; Cobet, sed vid. commentarius.

741. μοι] μοι νῦν R, νῦν V et plerique fortasse recte; sed constanter — plus quinquagies — apud comicos dici ἐπί μοι, nec nisi Vesp. 996 legi εἰπέ νῦν, ibi autem statim addi pronomen μοι, docuit vBamberg. Cf. tamen Eq. 1361.

742. ὦ τι; Elmsley] ὅτι sine interpunctione codd. || *στρατηγῶν Mnemos. 1887 p. 460] τῶν στρατηγῶν codd. (τὸν -γὼν Γ² Ald.). || ὑποδραμῶν VR] ὑπεκδραμῶν codd. complures (cf. vs. 876). || τοὺς Bentley] τῶν codd. (τὸν Γ² Ald.). || Hunc versum alii aliter reflexerunt: τῶν στρατηγῶν ὑποδραμόντων, ἀποδραμόντων, ὑποπρεμόντων (vel -σάντων) ἐκ Πύλου coniecere Meineke CFHermann Kock, τὸν στρατηγὸν ὑποδραμῶν τοὺς ἐκ Πύλου Sauppe (τὸν ἐν Πύλῳ Weise). Equidem arbitrator participium στρατη-741. Nec mirum Demum mihi se dare,
qui beneficiis obstrictum eum teneam.

— ἐπί μοι] vid. ad Ran. 39.

742 sq. Quasnam sint illa beneficia rogas?
Circumveni¹⁾ eos qui Pylo missi aderant,
sumtoque munere strategi ipse cum classe
illuc profectus Lacedaemonios huc adduxi
captivos. — Malis artibus deberi victoria
illa Cleonis passim per nostram fabu-
lam dicitur²⁾. Τοὺς ἐκ Πύλου Paphlago
nunc vocat eos qui Pylo a ducibus Athe-
nas missi nunciant periculum esse
ne expugnari Sphacteria non posset; hos
enim falsa referre in populi concione
Cleon tunc perhibuerat³⁾. Participium
autem „πλεύσας”, quod superbe admo-
dum et magna cum gravitate a Paphla-
gone profertur, desumpsit comicus exipsis Oeonis verbis, quibus coram po-
pulo est usus in concione illa, hominum
sermonibus diu opinor celebrata, qua
imperium ei extra ordinem est tributum.
Tunc enim „πλεῖν ἐπὶ τοὺς Λάκωνας” cives
iterum iterumque iussit, „ῥῆδιον γὰρ εἶναι,
εἰ ἄνδρες; εἶεν οἱ στρατηγοί, πλεύσαντας
λαβεῖν τοὺς ἐν τῇ νήσῳ· καὶ αὐτὸς γ' ἄν,
εἰ ἤρξε, ποιῆσαι τοῦτο.” Oui in tuto navi-
ganti cum cives obstrepentes „τί οὐ καὶ
νῦν πλεῖς;” clamarent, iocantes primo
et hominem ἀθαλάττευτον ἀσαλαμίτιον ri-
dentes, mox vero serio ἐπιβοῶντες, ille
provinciam in se delatam audacter re-
cepit et παρελθὼν πλεῦσε σθαί ἔφη —
quaeque plura de eo refert Thucydides⁴⁾.744 sq. Perridicule isiciarius furtum
a se perpetratum Paphlagonis illi faci-

¹⁾ De verbo ὑποπρέχειν vid. ad vs. 676. — ²⁾ Cf. vs. 55, (1161,) 1201. — ³⁾ Thu-
cyd. IV 26 § 3. — ⁴⁾ Thucyd. IV 27 sq.

745 ἔψοντος ἑτέρου τὴν χύτραν ὑφειλόμην.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

καὶ μὴν ποιήσας ἀντίκα μάλ' ἐκκλησίαν,
ὦ Δῆμ', ἐν εἰδῆς ὀπότερος νῶν ἐστὶ σοὶ
εὐνούστερος, διάκρινον, ἵνα τοῦτον φιλήσῃς.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ναί, ναί, διάκρινον δῆτα, — πλὴν μὴ ἐν τῇ πυκνί.

ΔΗΜΟΣ.

750 οὐκ ἂν καθιζοίμην ἐν ἄλλῳ χωρίῳ.
ἀλλ' εἰς τὸ πρόσθε! χρεὶ παρῆναι εἰς τὴν πύκνα.

(Locum editum in aedium vicinia, qui pro Pnyce est, adit Demus ibique considit.)

γῶν, quo comicus magna cum derisione nunc — ut vs. 1318 — est usus, pro genitivo substantivi στρατηγός habitum errorum causam extitisse; requiri autem participium docent versus 744 verba περιπατῶν δέ γε.

747. Δῆμ', ἐν εἰδῆς] Δημίδιον, εἰθ' vHerwerden, coll. vs. 1207. Sed ἵνα necessarium est h. l., quoniam causa est reddenda cur in concionem cives convocari iubet Paphlago; me autem iteratum ἵνα male non habet.

748. ἵνα τοῦτον R] ἵν' ἐκείνον V et plerique, ἦν τοῦτον Reifferscheid.

751. εἰς] ὡς Casaubonus (ut olim, ut Aesch. Ag. 19, 1436). || πρόσθε!] interpunxit Meineke. || χρεὶ] (ἀ)χρεὴν V alii (ut Pac. 1041 Av. 364 Thesm. 598 Plut. 624 etc.), quod nimiae est festinationis. || παρῆναι] παρίναι vHerwerden (ut Ach. 43 Eccl. 129 Herodot. VIII 89), post πρόσθε sententiam non incidens.

nori opponit, singula eius verba imitatus: „Praetor Pylum navigavi!” ille clamavit: — „nihil hoc est prae mea sollertia”, retorquet novus plebeculae patronus: „namque ego nuper cum otiosus aliquantisper deambularem, ollam quam aliquis e sodalibus meis parabat surripui.” In quo enunciato ἀπ' ἐργαστηρίου non iungo cum verbo ὑφειλόμην, ut fieri solet; quod si voluisset poeta, praepositione ἐξ usus additoque articulo dixisset ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου. Nam nisi de sua officina suisque sodalibus loquitur isiciarius, vocis χύτρας molestus est articulus et ἕτερος pronomen vix potest explicari. Itaque περιπατῶν ἀπ' ἐργαστηρίου interpretor obambulans post officium diurnum,

recens ab officina. Sic vir ab excuribus domum rediens ἀπὸ τείχους εἰσίναι dicitur ¹⁾, vel ἀπὸ δειπνοῦ βαδίζειν dicuntur conviviae qui epulas modo reliquerunt ²⁾, et οἱ ἀπὸ δειπνοῦ sunt coenati ³⁾. Qualibus in locutionibus articulo non est locus.

747 sq. Cf. vs. 1207 sq.

747. ἐν εἰδῆς] cf. vs. 729.

749. ναί, ναί, διάκρινον δῆτα] vid. ad vs. 725 sq.

751. ἀλλ' εἰς τὸ πρόσθε!] hoc quoque e vita desumptum; sunt enim praekonis ad populum verba: „πάριτ' εἰς τὸ πρόσθεν, ὡς ἂν ἔντος ἦτε τοῦ καθάρματος” ⁴⁾. Nostro loco omissum est verbum procedendi.

— χρεὶ παρῆναι εἰς τὴν πύκνα] magistratum cives certum aliquem locum

¹⁾ Thesm. 495; cf. Av. 497. — ²⁾ Pac. 839. — ³⁾ Eccl. 694. Cf. etiam Vesp. 103. — ⁴⁾ Ach. 43 sq. Eccl. 129; praeterea cf. Ach. 242 Lys. 185, 302 Thesm. 645 Thucyd. VII 43 § 5 Plat. Conv. 174d etc.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(secum:)

οἰμοὶ κακοδαίμων, ὡς ἀπόλωλ'. ὁ γὰρ γέρον
οἴκοι μὲν ἀνδρῶν ἔστι δεξιώτατος,
ὄταν δ' ἐπὶ ταυτησί καθῆται τῆς πέτρας,

capessere iubentium verbum est *παρῖναι*. Cf. Eccl. 283: τοῖς μὴ παροῦσιν ὀρθροῖς εἰς τὴν πύκνα, Ach. 172: τοὺς Θρῆκας παρῖναι εἰς ἔννην, Vesp. 937: Ἀδῆτη μάρτυρας παρῖναι etc.

753—755. Apte conveniunt versus, quibus Solon proximo saeculo cives suos increpauerat: ὁμίον δ' εἰς μὲν ἕκαστος ἀλώπεκος ἔχνησι βάλει, | σύμπασιν δ' ὁμίον χαῖνος ἔννοι τὸς | εἰς γὰρ γλώσσαν ὄρατε καὶ εἰς ἔπη αἰμύλου ἀνδρός, | εἰς Ἔργον δ' οὐδὲν γιγνόμενον βλίπτει ¹⁾. Quae verba in animo habuisse videtur Thucydides, cum Cleonem fecit Athenienses *θατάς μὲν τῶν λόγων ἀκροατάς δὲ τῶν ἔργων vocantem* ²⁾, et clarius etiam respexit Cratinus ³⁾. Noster autem an etiam *χαντοπολιται* illud ⁴⁾ inde duxerit nescio. — Alienus vero hinc est vs. 956, ubi Cleon *assimulatur laro ἐπὶ πέτρας κεχηρότι*. Sed cf. vs. 1263, ubi *Κεχηρωτῶν πόλις* ridicule vocantur Athenae, et vs. 1118, ubi *πρὸς τὸν λέγοντα κεχηρῆναι* populus dicitur ⁵⁾. Ultima versus 755 verba citra spem sanandi corrupta duco ⁶⁾. Nam frustra me iudice ad ludum quendam popularem haec referuntur in scholiis: *ἐπειδὴ εἴωθε τὰ παιδία παίζοντα ἄνω ῥίπτειν τὰς λαχάδας καὶ τῷ στόματι αὐτὰς δίχεσθαι* vel filo e calamo suspensas ore captare ⁷⁾. Qualis cum puero comparatio hinc aliena mihi videtur, ubi non *mobilis aviditas* pingitur sed *tardus et veterosus stupor* ⁸⁾; senes enim neque hodie in eiusmodi ludis se torquent, neque Aristidis Peri-

clivae aevo sic deridendos se praebere solebant, opinor, sed puerulis talia relinquebant. Accedit quod pueros ita ludentes non sedisse sed cucurrisse et subsalluisse suspicor. Denique *ἐμποδίζεν* est *impedire* ⁹⁾, *caricas* autem *impedire* dici potuisse eos qui *caricas ore prehenderent*, id quidem cras credam. Aristarchus vero participio *ἐμποδίζων*, quod *μασώμενος* interpretabatur, spectari *μελισσοουργούς* apibus suis hiemali tempore pabula parantes sibi persuaserat. Veram interpretationem nescio an indicent verba quae in scholiorum farragine fere delitescunt: *ἢ ἐμποροῦμενος. ἔννοι δὲ ἀπὸ τοῦ τὸν σῦκα λαμβάνοντα χάσκων*. Nam sic demum locum intellego si de senes stolido vultu et ore late diducto assidenti dicitur: „credas eum stomachum suum ficis opplevisse iamque post coenam nimis copiosam ducere vix posse spiritum.” Sic apud Pherecratem alter alteri pessima quaevis imprecatus *ὦ δαιμόνιε, αἰτ, πύρατε μηδὲν φροντίσας, | καὶ τῶν φριβάλων τρώγε σύκων τοῦ θεῖρου, | καὶ ἐμπιμπλάμενος κάθουδε τῆς μεσημβρίας, | κῆτα σφακίλιζε καὶ πίπησο καὶ βόα* ¹⁰⁾. Sed comicus noster quibus verbis hoc vel simile quid dixerit, — nam multo festiviore fortasse usus est comparatione, — id omnino nescio. Ὅπτωμένας κόγχαισιν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων homines quosdam *ἀναχάσκοντας* assimilavit noster in *Babyloniis* ¹¹⁾.

754. *τῆς πέτρας*] vid. ad vs. 313.

¹⁾ Solon. fr. 11; locum contulit Piccolomini. — ²⁾ III 38 § 4. — ³⁾ Cratin. fr. 128. — ⁴⁾ Ach. 635. — ⁵⁾ Vid. etiam Ran. 990 et supra ad vs. 651. — ⁶⁾ Vid. annot. critica. — ⁷⁾ Quem ludum etiam nunc in Italia vivere oculus testis Piccolomini affirmat. — ⁸⁾ Cf. vs. 651. — ⁹⁾ Lys. 359 Herodot. IV 60 Philemon. fr. 164 etc. — ¹⁰⁾ Pherecrat. fr. 80. Cf. Aristoph. fr. 463 Nicophont. 12 Eubul. 106. — ¹¹⁾ Fr. 68.

755

κέχηνεν ὥσπερ ἐμποδίζων ἰσθάδας.

ΧΟΡΟΣ.

Stropha (vs. 756—760).

(ad Isiciarium:)

νῦν δεῖ σε πάντα δὴ κάλων ἐξιέναι σεαυτοῦ,
καὶ λῆμα θούριον φορεῖν, καὶ λόγους ἀφύκτους,
ὅτοισι τόνδ' ὑπερβαλεῖ. ποικίλος γὰρ ἀνήρ
καὶ ἐκ τῶν ἀμηχάνων πόρους εὐμήχανος πορίζειν.

755. ἐμποδίζων] verbum ignotum et obscurum; συμποδίζων Pökel, ἐμπαγίζων Ribbeck, ἐμθροχίζων Kock, ἐνστομίζων Zacher, infelicitèr omnes. Verum latet.

756. δεῖ] δὴ V alii (δὴ R), ut Ach. 451 Vesp. 526 Lys. 327, 557 Eccl. 571. || δὴ] δεῖ V alii.

758. ἀνήρ] ἀνήρ codd.

759. εὐμήχανος πορίζειν Bentley] -νους -ζων codd.

756. *Nunc sane tota vela vento sunt pandenda!* ¹⁾ Proverbiali hac locutione etiam Medea utitur apud Euripidem: ἔχθροι γὰρ ἐξιᾶσι πάντα δὴ κάλων ²⁾, et verbis audacter mutatis Iris Furorem incitans: φόνιον ἐξιᾶ κάλων ³⁾. Sic Hippias apud Platonem Protagoram iubet μὴ πάντα κάλων ἐκτείναντα οὐρίᾳ ἐφέντα φεύγειν εἰς τὸ πῆλαγος τῶν λόγων ⁴⁾, et hinc in Sisypho dialogo legimus: τὸ λεγόμενόν γε πάντα κάλων ἐφέντες ⁵⁾. Quo loco quod dicitur τὸ λεγόμενόν γε, id nostro loco et apud Euripidem inest particulæ δὴ ⁶⁾. Suam vim verba obtinent Eur. Troad. 94: ὅταν σφάτευσμ' Ἀργείων ἐξιῇ κάλως. Idem autem significatur proverbiali locutione *omnem lapidem movere*, id est *nihil intentatum relinquere* ⁷⁾.

757. θούριον] poetica haec vox apud nostrum non redit ⁸⁾. Apud Homerum θούρος audiunt Mars et Ajax, θούρις autem dicuntur ἀλλή et ἀσις vel αἰγίς.

— φορεῖν] sic alibi iocose dicitur φορεῖν γόμφιον ⁹⁾, λόχμην ¹⁰⁾, πνεύμονα ¹¹⁾, γλῶτταν ¹²⁾, ὀφθαλμόν ¹³⁾, κρέας ¹⁴⁾, in seria autem poetarum dictione ἦθος ¹⁵⁾ et similia ¹⁶⁾. Cf. epicum ἐπιφείμενος ἀλκήν vel ἀναίδειαν ¹⁷⁾.

— ἀφύκτους] vid. ad Nub. 1229.

758. ποικίλος] vid. ad vs. 196.

759. *Verus Prometheus est iste.* Nam manifeste noster imitatur nunc Aeschyli de Prometheo versum, quem affert scholion: θεινός γὰρ εὐρεῖν καὶ ἐξ ἀμηχάνων πόρους ¹⁸⁾. Praeterea vid. Eccl. 236: χρήματα πορίζειν ¹⁹⁾ εὐπορώτατον γυνή, Eur. Iph. Taur. 1032: θαιναὶ γὰρ αἱ γυναῖκες εὐρίσκουσιν τέχνας, Iph. Aul. 356: τί δράσω; τίνα δὲ πόρον εὐρω ποθῆν; Soph. Ant. 360, ubi de homine dicitur: παντοπόρος ἄπορος ἐπ' οὐδὲν ἔρχεται τὸ μέλλον. Denique huc faciunt Vesp. 308, ubi puer verba quaedam Pindari secutus „πόρον ἱδόν” dicit viam salutis, et Thesm. 769, ubi Mne-

¹⁾ Nu moogt ge wel alle zeilen bijzetten. — ²⁾ Med. 278. — ³⁾ Herc. 837. — ⁴⁾ Protag. 338a. — ⁵⁾ Sisyph. 389c. — ⁶⁾ Quasi gallice dicas: *c'est le cas de le dire*. Vid. Ach. 315 de usu particulæ ἦδη. — ⁷⁾ Eur. Heracl. 1002 etc.; praeterea vid. ad vs. 436 et Ran. 700. — ⁸⁾ Nam Ran. 1289 verba aliena afferuntur. — ⁹⁾ Plut. 1059. — ¹⁰⁾ Lys. 800. — ¹¹⁾ Eupol. fr. 147. — ¹²⁾ Ephipp. fr. 23. — ¹³⁾ Adesp. fr. 388. — ¹⁴⁾ Eur. Cycl. 126. — ¹⁵⁾ Soph. Ant. 705. — ¹⁶⁾ Item nos *voeren* in locutionibus *een hoogen staat, toon voeren*; cf. etiam nostrum *er op na houden*. — ¹⁷⁾ A 149 H 164 etc. — ¹⁸⁾ Prom. 59. Cf. supra vs. 836, 843, 1229 sq. (etiame fr. 645?) et vid. ad vs. 1019. — ¹⁹⁾ Cf. etiam Eccl. 825.

760 πρὸς ταῦθ' ὅπως ἔξει πολὺς καὶ λαμπρὸς ἐπὶ τὸν ἄνδρα.

KOPYΦAIOS.

ἀλλὰ φυλάττου, καὶ πρὶν ἐκεῖνον προσκεῖσθαι σοι, πρότερον σὺ τοὺς δελφίνας μετεωρίζου καὶ τὴν ἄκατον παραβάλλου.

760. ἐπὶ Cobet] ἐς codd.

761. προσκεῖσθαι σοι] προκίεσθαι σοι V alii, προσκίεσθαι σου R et Suidas s. v. δελφίς (cf. Aesch. Choeph. 1038); MSchmidt προκίεσθαι σου coll. Hesychii glossa προκίεσθαι ἰρικίεσθαι, at illic προσκίεσθαι esse legendum multo probabilius statueris. || πρότερον R] -ρος V et plerique.

silochus πόρον ἐκ τοῦ Παλαμήδους vocat inventum ex Euripidis Palamede fabula sibi cognitum ¹⁾. Est autem πόρος via per quam inclusis vel oppressis patet exitus ²⁾. Hinc viae *parandarum pecuniarum* (*redituum*) πόρος cum alibi dicuntur ³⁾ tum in titulo libri Xenophontis.

760. πρὸς ταῦτα] vid. ad Nub. 990 et ad Vesp. 927.

— ὅπως] vid. ad Nub. 489.

— ἔξει πολὺς καὶ λαμπρὸς ἐπὶ τὸν ἄνδρα] ad vs. 430 sq. vid. de verbi ἐξίεσθαι et adiectivi λαμπροῦ usu. Adiectivum πολὺς proprie de vehementi procella vel flumine turbido dicitur ⁴⁾, hinc transfertur ad homines, e. g. Κλίων δ' ἐνταῦθα δὴ πολὺς ἐνέκειτο ⁵⁾. Cum toto autem versu cf. Vesp. 423: ἐπ' αὐτὸν ἴσοο.

761 sq. Nunc quoque, ut supra ⁶⁾, triremi in hostes irruenti assimilatur Cleon.

761. πρὶν ... πρότερον] vid. ad vs. 542.

— προσκεῖσθαι σοι] vid. ad vs. 245.

762. τοὺς δελφίνας μετεωρίζου] sic vocabantur plumbi massae praegraves, quae catenis suspendebantur ex antennis, adversariorum triremibus naufragium minantes, si subito impetu demissae earum transtra et tabulata ipsasque

costas navis perfringerent. Vid. Thucyd. VII 41 § 2: κραιαίαι... ἀπὸ τῶν δικάδων δελφινοφόροι ἡρμῖναι et Pherecratis versus in scholiis allati: ὃδε δὴ δελφίς ἐστὶ μολεβδόου; δελφινοφόρος τε κερουῆχος, | ὃς διακώψει τοῦδαφος αὐτῶν ἐμπίπτων καὶ κατάδύων ⁷⁾. Quae machinae fuerintne eis δελφίνα ἰσχηματισμέναι ⁸⁾ an aliam ob causam in nautarum lingua sic fuerint denominatae ⁹⁾, quis hodie pro certo affirmet! Non perpetuo autem remigum capitibus eas imminuisse, sed tum demum in altum esse sublatas cum in hostem pararetur incursio, cum per se intellegitur tum noster locus docet.

— τὴν ἄκατον παραβάλλου] loci contextus docet isiciarium hoc quoque ad arcendum hostis ingruentis impetum facere iuberi. Sed quomodo verbis id insit dubitatur. *Cymbam* parandam esse, quae praebeat *perfugium* si navis mergatur, contendit scholiasta: „ὥς εἴ τις κινδύνος ἐκ τοῦ ἀνέμου <εἴη>, αὐτὴν ἐμβροσόμενος” — manifestis erroribus implicatus; non enim *procellae* nunc assimilatur *Paphlago*, sed *navi longae*, neque *fugam* sed *proelium* parat isiciarius. Patet igitur *cymbae* mentionem hinc esse alienam. Neque ipsam triremem *ἄκατον* ¹⁰⁾

¹⁾ Vid. etiam adi. πόρομος Ran. 1429. — ²⁾ *Uitweg*. — ³⁾ E. g. Eccl. 653. —

⁴⁾ Ut *μίγας* Thucyd. II 5 § 2. — ⁵⁾ Thucyd. IV 22 § 2. Item Herodot. VII 14 Ar. Av. 488 Eur. Hipp. 443 etc.; vid. etiam Ran. 1221 Demosth. XXV § 57. —

⁶⁾ Vs. 692. — ⁷⁾ Pherecrat. fr. 12. Etiam *manus ferreae*, quarum mentio fit Thucyd. IV 25 § 4 et VII 62 § 3, c. 65, huc faciunt. — ⁸⁾ Ut scholia h. l. et Thucyd. l. l. perhibent. — ⁹⁾ ἀπὸ τοῦ κολυμβᾶν? — ¹⁰⁾ *Boot, schuit*.

SCENA DECIMA QUINTA.

Eidem.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

τῆ μὲν δεσποίνῃ Ἀθηναίᾳ, τῇ τῆς πόλεως μεδεούσῃ,
 εὐχομαι, εἰ μὲν περὶ τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων γεγέννημαι
 765 βέλτιστος ἀνὴρ μετὰ Λυσικλέα καὶ Κύνναν καὶ Σαλαβακχῶ,
 ὥσπερ νυνὶ μηδὲν δράσας δειπνεῖν ἐν τῷ Πρωτανεῖῳ

763. Ἀθηναίᾳ V] -η R et plerique, quod si verum est, poetae alicuius verba hic afferri cum Zachero statuamus necesse. Sed. vid. Pac. 271 et supra commentarius ad vs. 585.

764. τὸν] τῶν VR et fere omnes, quod glossema esse suspicatus vVelsen *Δῆμον τοῦδι πάντων* coniecit h. l. et vs. 832.

765. Σαλαβακχῶ] -βάκχαι R, -βάκχαν cett.

nunc vocari credibile est, licet in Euripidis charico Argivarum naves dicantur *ποντοπόροι θοαὶ ἄκατοι* ¹⁾. Sed cum videam *ἀκάτιον* dici velum, quod ab altero malo in prora collocato suspenditur ²⁾, ipsum autem illum malum *ἀκάτιον* vocari ³⁾, inde officio *ἄκατον* fuisse nomen *antennae*, ex qua suspensi erant delphini. Hanc igitur *obmove hosti* coryphaeus ait *et in eum intende*. Nimirum instante pugna haec *κεραία* sive antenna, quae in transversum tendere solebat, ita vertebatur ut ex altera eius extremitate supra proram eminenti delphini in navem hostilem praecipitari posset ⁴⁾. Itaque alienus a nostro loco est Ran. 269, neque huc faciunt Xenophontis loci ⁵⁾, ubi Conon et Lysander naves suas *ὡς εἰς ναυμαχίαν* parantes *παραβάλλουσι τὰ παραρρήματα* vel *τὰ παραβλήματα*, — pluteos opinor ligneos vel vimineos, navis utrumque latus protegentes, quibus cavebatur ne remi possent destringi ab hostibus praetervehentibus.

763. μεδεούσῃ] vid. ad vs. 585.

764. περὶ τὸν δῆμον] vid. ad vs. 812.

765. Ut Ajax unus omnium praestantissimus fuit *τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' Ἀγέρου Πηλεΐωνα*, sic Paphlago sumta superbia meritis scilicet quaesita perhibet nullum hominem Athenis sibi esse antepponendum — excepto Lysicle illo, cui in rep. administranda successit ⁶⁾, et famosissimis quibusdam meretriculis. Riddle igitur nulli nisi vilissimo cuique nebulari cedere paratum se dicit. *Cynnae* etiam alibi ⁷⁾ ad deridendum Cleonem fit mentio, et in Thesmophoriazosis ⁸⁾ se ipsum repetens comicus Cleophonem demagogum Salabacho multo deteriorem dicit. Praeterea conferri possunt loci ubi Agathon poeta et Euripidis Musa assimilantur Cyrenae meretrici ⁹⁾.

766. *Etiam posthac publico sumtu epulari nulla de causa* ¹⁰⁾. Riddle insertum est illud *μηδὲν δράσας, nullo strenuo facinore perpetrato* ¹¹⁾, expectatur enim *πολλὰ καὶ ἀγαθὰ δράσας τὴν πόλιν* vel *πλεῖστα τὸν δῆμον εὐεργετήσας* vel eiusmodi quid.

¹⁾ Hec. 446; vid. etiam Theophil. côm. fr. 6. — ²⁾ Epierat. fr. 10 Xenoph. Hell. VI 2 § 27 etc. — ³⁾ Poll. I 91. — ⁴⁾ Vid. quae de similibus in Plataensium muro machinis scribit Thucyd. II 76 § 4. — ⁵⁾ Hell. I 6 § 19 II 1 § 22. — ⁶⁾ De quo homine vid. ad vs. 132. — ⁷⁾ Pac. 755 = Vesp. 1032. — ⁸⁾ Thesm. 805. — ⁹⁾ Thesm. 98 Ran. 1328. — ¹⁰⁾ Vid. ad vs. 280 sq. — ¹¹⁾ Of. vs. 905.

εἰ δέ σε μισῶ καὶ μὴ περὶ σοῦ μάχομαι μόνος ἀμφιβεβηκώς,
ἀπολομένην καὶ διαπρισθείην διατμηθείην τε λέπαθνα.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

770 καὶ ἔγωγ', ὦ Δῆμ', εἰ μὴ σε φιλῶ καὶ μὴ στέργω, κατατμηθεῖς
ἔπολμην ἐν περικομματίοις· κεί μὴ τούτοισι πέποιθας,

(mensulam suam indicans:)

ἐπὶ ταυτησί κατακνησθείην ἐν μυττωτῷ μετὰ τυροῦ,

767. ἀμφιβεβηκώς Dawes] ἀντιβεβηκώς vel -βληκώς codd.; *obnitendi* vel *repugnandi* verbum Ran. 202 vel Soph. El. 575 aptissimum est, hic vero ferri vix potest.

768. διατμηθείην] κατατμηθείην R non recte (cf. v. l. vs. 496), hoc enim facit qui *minuta* parat (vs. 769, cf. Ephipp. fr. 22), illud qui *lora*. Cf. Ach. 301.

767. Cf. oraculum quod de Paphlagonie est redditum: περὶ τοῦ δήμου... μαχεῖται, | ὡς τε περὶ σκύμνοισι βεβηκώς¹⁾. Ubi quod *περιβεβηκώς* et nostro loco *ἀμφιβεβηκώς*; dicitur, ex epica dictione est desumptum. Nempе miles qui sodalem prostratum²⁾, canis quae catulos³⁾ corpore suo tegit, *ἀμφιβεβηκασιν αὐτοῦς*, hinc autem de numinibus urbem suam tutantibus hoc verbum usurpatur⁴⁾. — Paphlago ceterique demagogi nunquam non in ore habent illud: περὶ τοῦ δήμου μαχοῦμαι ἀεὶ! *democratiam tueri nunquam desinat!*⁵⁾. Cum verbis *εἰ δέ σε μισῶ* cf. vs. 400: *εἰ σε μὴ μισῶ κεί*.

768. Cf. Nub. 442 et 455 et vid. Herodoti locus de Spartaе rege cerrito, qui ipse se ipsum in lora dissecuit⁶⁾. Quo nihilo levius furens Caligula ille *multos honesti ordinis leviusculas* ob causas *medios serra dissecuit*⁷⁾. Cuiusmodi horrores multos etiamnunc habet oriens, nam *tjingtjang* quid sit et Seres quomodo saeviant in maleficos novimus. — *Λεπαθνα* autem, quae vox apud nostrum

non redit, sunt *lora* latiora, e. g. lora quibus equorum iugo iunctorum circumligantur pectora⁸⁾. Cambyses Sisamnis iudiciis iniqui cutem cum detraxisset, *μάντας ἐξ αὐτοῦ ἔκαψε καὶ ἐτίθεινε τὸν θρόνον ἐς τὸν Ἴων ἰδίκαζε*⁹⁾. Ceterum cf. chori minae Ach. 301.

769 sq. Votum, quod Paphlago ex sua arte desumerat, leviter immutatum isciarius suum facit: *et ego nisi te amo atque diligo, in minuta concisus fartum fiam!*¹⁰⁾.

770. *εἰ μὴ τούτοισι πίποιθας*] *si nondum satis firmum hoc tibi videtur iusiurandum, <plus etiam dicam>*¹¹⁾.

771. ἐπὶ ταυτησί] nempе ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐπὶ τοῦ ἔλου quem secum attulit¹²⁾. Sic in Acharnensibus Dicaeopolis caput suum ἐπιξήνην fortiter imponit mactandum ni patriae amantissimum se praestet¹³⁾.

— κατακνησθείην ἐν μυττωτῷ μετὰ τυροῦ] vid. ad Vesp. 63. Dicebatur autem *μυττωτός*¹⁴⁾ *moretum*, ex allio caseo aliis condimentis compositum¹⁵⁾; quod in

¹⁾ Cf. vs. 1038 sq. — ²⁾ E 299 Ξ 477 P 4, 313. — ³⁾ Hom. v. 14. — ⁴⁾ A 37, 451, 198 Aesch. Sept. 175. — ⁵⁾ Vid. Vesp. 593, 666. — ⁶⁾ Supra ad vs. 214 allatus. — ⁷⁾ Si fas est credere Suetonio Calig. 27. — ⁸⁾ E 730 T 393. — ⁹⁾ Herodot. V 25. — ¹⁰⁾ Cf. vs. 372. — ¹¹⁾ Simile brachylogiae exemplum habemus vs. 791; vid. ad Ach. 318. — ¹²⁾ Vid. ad vs. 152 et cf. vs. 1165 et de omisso substantivo ad Ach. 331. — ¹³⁾ Recte locum interpretatur scholion. — ¹⁴⁾ Ach. 174. — ¹⁵⁾ Descripsit poeta ignotus in carmine pseudovergiliano Moreto, Parthenii *Μυττωτόν* imitatus; etiam Sueium quendam Moretum scripsisse testatur Macrobius III 18 § 11.

καὶ τῇ κρεάγῃ τῶν ὀρχιπέδων ἐλκοίμην εἰς Κεραμεικόν.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

καὶ πῶς ἂν ἐμοῦ μᾶλλον σε φιλῶν, ὃ Δῆμε, γένοιτο πολίτης;
 ὅς πρῶτα μὲν, ἦνικ' ἐβούλευον, σοὶ χρήματα πλειῖστ' ἀπέδειξα
 775 ἐν τῷ κοινῷ, τοὺς μὲν στρεβλῶν, τοὺς δ' ἄγχων, τοὺς δὲ μεταίτων,
 οὐ φροντίζων τῶν ἰδιωτῶν οὐδενός, εἰ σοὶ χαριοίμην.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τοῦτο μὲν, ὃ Δῆμ', οὐδὲν σεμνόν· καὶ ἐγὼ γὰρ τοῦτό σε δράσω.

774. ,σοὶ Kock] σοι codd.; χρήματά σοι mavult Blaydes.

776. χαριοίμην R] -ζοίμην metro invito ceteri.

777. τοῦτό] ταῦτό vVelsen.

scena parari videmus Pac. 286 sqq., ubi saevus Belli deus in mortarium ubi conterenda iacit *allia* Megarica ¹⁾ *porraque* Prasiatica Siculumque *caseum* et *mel* Atticum.

772. *Et mea ipsius fuscina* ²⁾ *in Ceramicum protrahar*. His verbis competitid quod ad versum 355 observavi ³⁾; praeterea vid. Plut. 955 et supra vs. 365. De voce *κρεάγῃ* vid. ad Vesp. 1155. In *Ceramicum* autem quod protrahendum se offert, parum festiva et fere inepta mihi videtur explicatio quam in scholiis prolata recepit Kock: *in locum ubi cives pro patria mortui sepeliuntur* ⁴⁾. Nam *εἰ μὴ φιλεῖ τὸν δῆμον*, eiusmodi honore indignissimus est isiciarius. Sed locus extra urbem, quo a *κοιρολόγοις* deferebantur cadavera bestiarum ceteraeque sordes quae in via publica tolerari non possent, significari mihi videtur. Verto igitur: *in sterquilinum publicum*.

774. *ἦνικ' ἐβούλευον*] *quo tempore senator eram*. Cum nondum ad hodiernum

strategi honorem evectus nihil essem nisi unus e quingentis senatoribus.

— σοὶ] sine emphasi verbo suo est praemissum ⁵⁾.

— ἀπέδειξα] *exhibui* ⁶⁾. Eodem sensu dicitur *ἀποφῆναι* ⁷⁾.

775. *στρεβλῶν... ἄγχων*] in proverbialem quandam locutionem iunguntur nunc haec participia ⁸⁾. De verbo *στρεβλοῦν* vid. ad Ran. 615 sqq., de verbo *ἄγχω* Vesp. 1039 et ad Nub. 988.

— *μεταίτων*] ioculariter hoc quoque meritis suis apponit Paphlago, quod ipse partem aliquam lucelli sibi poposcerit semper ⁹⁾. Sic de Labe cane perorans testatur causae patronus: *ἄτε' ἂν εἶσω τις φέρῃ, | τούτων μεταίται τὸ μέρος. εἰ δὲ μὴ, δάκνυ* ¹⁰⁾.

776. *Nihil curans singulos homines, si modo tibi gratum essem facturus* ¹¹⁾. „Ὁὐ φροντίζω” — sic Paphlago secum — „τῶν ἰδιωτῶν οὐδενός, εἰ χαριοῦμαι τῷ δῆμῳ” ¹²⁾.

777. *οὐδὲν σεμνόν*] *nihil insoliti* ¹³⁾. Cf.

¹⁾ Cf. Ach. 761. — ²⁾ Cf. vs. 839. — ³⁾ Nam scholiasta suam sibi habeat explicationem: *τοῦτο οὐχ ἀπλῶς ἀλλ' ἀπ' ἱστορίας*. — ⁴⁾ Av. 995 Thucyd. II 34. — ⁵⁾ Ut Ran. 615. — ⁶⁾ Cf. Plut. 210 Herodot. VIII 35 etc. — ⁷⁾ Demosth. XX § 77 etc. — ⁸⁾ Ut apud nostrates — olim certe — *galg en rad*. — ⁹⁾ Miro errore scholia explicant *μεταίτων* τοὺς μὴ ὀφειλοντας δηλονότι. — ¹⁰⁾ Vesp. 971 sq.; praeterea vid. supra vs. 66. — ¹¹⁾ „*Ferissent les colonies!*” — ¹²⁾ Similis est verborum structura Xenoph. Anab. I 4 § 7: *οἱ δ' ὄκτιρον εἰ ἀλώσοιτο*. Vid. etiam Plat. Menex. 245 b: *βασιλεὺς... ἀξίηται τοὺς Ἕλληνας τοὺς ἐν τῇ ἡπείρῃ, ... εἰ μᾶλλον συμμαχησέν ἡμῖν*. — ¹³⁾ *Niets bijzonders*.

ἀρπάξων γὰρ τοὺς ἄρτους σοι τοὺς ἄλλοτριους παραθήσω.
 ὡς δ' οὐχὶ φιλεῖ σ' οὐδ' ἔστ' εὖνους, τοῦτ' αὐτό σε πρῶτα διδάξω,
 780 ἀλλ' ἢ διὰ τοῦτ' αὐθ' ὅτιή σου τῆς ἀνθρακίᾳς ἀπολαύει.
 σὲ γάρ, ὃς Μήθοισι διεξιφίσω περὶ τῆς χώρας Μαραθῶνι,
 καὶ νικήσας ἡμῖν μεγάλως ἐγγλωττοτυπεῖν παρέδωκας,
 ἐπὶ ταῖσι πέτραις οὐ φροντίζει σκληρῶς σε καθήμενον οὕτως·
 οὐχ ὥσπερ ἐγὼ φραψάμενός σοι τουτὶ φέρω. ἀλλ' ἐπαναίρου,

781. Μαραθῶνι Bentley] ἐν M. codd. metro invito.

783. ταῖσι Brunck] ταῖς codd.; ταῖσδε Lenting (de articulo omissio vid. ad Nub. 61).

οὐδὲν πονηρὸν ¹⁾, πάντα ἀγαθὰ ²⁾, οὐ θαυ-
 μα ³⁾, alia, et de adiectivo σαρμῆ vid. ad
 Ran. 178.

778. παραθήσω] vid. ad vs. 52.

780. ἀλλ' ἢ] vid. ad Ran. 928.

— τῆς ἀνθρακίᾳς ἀπολαύει] maligne ex-
 probrantis est victum quotidianum sic
 designare; sic alibi τα ἄλφιστα ⁴⁾ vel τὰ
 αἰτία ⁵⁾ contemtum dicunt. Idem autem
 loquendi genus agnoscimus in verbis
 Telemachi: οὐ γὰρ ἀφεργὸν ἀνίζομαι ὃς
 κεν ἔμῃ; γε | χοίνικο; ἄπεται ⁶⁾. Collectivum
 ἀνθρακίᾳ ⁷⁾ idem valet quod οἱ ἀν-
 θρακες. In iis assabantur carnes piscicu-
 culi alia opsonia ⁸⁾.

781. διεξιφίσω] *digladiatus es, dimachisω*
 τῆ ξίφει. Praepositio δια- in hoc verbo
contentionem indicat, item in διορχεισθαι
vallando certare ⁹⁾, διακικραγίνας *clamori-*
bus certare ¹⁰⁾, διασπᾶσθαι *inter se rap-*
tare ¹¹⁾; qualia verba mediam formam
 habent, etiamsi simplex activi sit ge-
 neris ¹²⁾.

— Μαραθῶνι] vid. Vesp. 711 et ad
 Nub. 986.

782. ἐγγλωττοτυπεῖν] similia vid. Nub.
 792 Ran. 826.

783. Simillima dicit Bdelycleon in
 Vespis, ubi praesertim vid. vs. 672: σὺ

δὲ τῆς ἀρχῆς ἀγαπᾷς τῆς σῆς τοὺς ἀργελο-
 φους περιτρώγων.

— ἐπὶ ταῖσι πέτραις] vid. ad vs. 813
 et Ach. 25.

— οὐ φροντίζει] ut alias verba ἦσθαι,
 χαίρειν, ἔχθεσθαι, προτιμᾶν ¹³⁾, sic nunc
 φροντίζειν additum sibi habet participium.
 De significatione autem verbi vid. ad
 Ran. 493 et cf. Cratin. fr. 302: ἢ δ'
 ἐφρόντις' οὐδὲ ἐν et notissimum illud:
 „οὐ φροντὶς Ἰπποκλείδῃ” ¹⁴⁾.

784. οὐχ ὥσπερ ἐγὼ... φέρω] elegans
 haec est brevis ¹⁵⁾; nam accuratius —
 id est moleste et putide — loquenti di-
 cendum esset: οὐδὲν ὁμοιον ποιεῖν ἐμοί, ὃς...
 φέρω. Quod loquendi genus redit Plat.
 Protag. 341a: σὺ... ἄπειρος εἶναι φαίνεαι,
 οὐχ ὥσπερ ἐγὼ ἔμπειρος (εἰμι), Gorg. 522a:
 τοὺς νεωτάτους ὁμῶν διαφθελεῖν τέμνον τε
 καὶ κᾶν..., οὐχ ὥσπερ ἐγὼ... εὐώχουν
 ὁμᾶς, Conviv. 179e: *Orphei mortem dii*
ἐποίησαν ὑπὸ γυναικῶν γενέσθαι, οὐχ ὥσπερ
Ἀχιλλεῖα... ἐτίμησαν, 189c: *homines si sci-*
rent quid possit Amor, videntur mihi θυ-
σίας ἂν αὐτῶ ποιεῖν μεγίστας, οὐχ ὥσπερ
νῦν τούτων οὐδὲν γίγνεται, Eur. Bacch. 928
 sq.: ἀλλ' ἐξ ἔθρας σοι πλόκαμος ἐξέστηχ'
 ὅδε, | οὐχ ὡς ἐγὼ νιν ὑπὸ μίτρα καθήρμουσα,
 Eubul. fr. 42: ὡς δ' ἐδῶπνε κοσμίως! |

¹⁾ Pac. 363. — ²⁾ *Optima quaevis*, vid. ad Ran. 302. — ³⁾ Vesp. 1139. — ⁴⁾ Vid.
 ad Nub. 176. — ⁵⁾ Vid. ad vs. 575. — ⁶⁾ Hom. ε 27 sq. — ⁷⁾ Vox redit Hom. I
 213 h. Merc. 140, 238 Cratin. fr. 143. — ⁸⁾ Ach. 891 etc. — ⁹⁾ Vesp. 1499. —
¹⁰⁾ Infra vs. 1403 Av. 306. — ¹¹⁾ Ran. 477, ubi vid. — ¹²⁾ Vid. Cobet Mnemos.
 1858 p. 165 sq. — ¹³⁾ Ran. 638. — ¹⁴⁾ Herodot. VI 129 Hermipp. fr. 17. — ¹⁵⁾ *Heel*
anders dan ik, die... breng.

785 κῆρα καθίζου μαλακῶς, ἵνα μὴ τρίβῃς τὴν ἐν Σαλαμῖνι.
(Culcitam imponit senis sedili.)

ΔΗΜΟΣ.

ἄνθρωπε, τίς εἶ; μῶν ἔκγονος εἶ τῶν Ἀρμοδίου τις ἐκείνου;

785. τρίβῃς] τρίβῃς V alii vitiose. || τὴν ἐν] ἐκ τὴν Naber; vid. ad vs. 1334.

786. ἔκγονος] ἔγγονος VR alii. || τῶν Ἀρμοδίου] τῶν Ἀρμοδίων vVelsen (vid. Pac. 741 Av. 1701, 1703); Blaydes τοῦ γ' Ἀρμοδίου. || ἐκείνου Blaydes] ἐκείνων codd.

οὐχ ὥσπερ ἄλλαι τῶν πράσων ποιούμεναι | τολύπας ἵσταντο εὐς γνάθους κτέ.¹⁾ Demosthen. XXI § 218 οὐ γὰρ ἐκ πολιτικῆς αἰτίας, οὐδ' ὥσπερ Ἀριστοφῶν... ἔλυσεν τὴν προβολὴν... κρίνεται²⁾.

— *ραψάμενος*] cf. Nub. 538. Culcitam unde nunc habeat isiciarius praestat non rogare; qui etiam infra³⁾ seni offert dona, ex quotidiana certe sua supellectile non exproptia. Ad rem quod attinet, cf. Xenoph. Hell. IV 1 § 30: *ραπτὰ, ἐφ' ὧν καθίζουσιν οἱ Πίρσαι μαλακῶς*, qualem fastum Agesilaus sprevisse illic dicitur. Neque rupium duritiem curabant Athenienses in concionem venientes, ubi solis magistratibus prytanibusque lignea quaedam erant sedilia⁴⁾, et postea demum fuerunt, opinor, qui in theatrum culcitas secum afferrent⁵⁾; Romae autem usque ad regnum Caligulae senatores *ἐπὶ γυμνῶν τῶν σανίδων* sederunt⁶⁾. Sed triremium *remiges* utebantur pulvinari⁷⁾, nates ne attererentur⁸⁾. Quamquam grammaticos vocem *ἀπηρέσιον* sic explicantes suaviter ridet Naber⁹⁾, cum Breusingio contendens Atheniensium re-

miges nullas habuisse culcitas, sed in duris scamnis sedisse, *μισοφύγους*¹⁰⁾ idcirco per iocum dictos¹¹⁾.

785. *τὴν ἐν Σαλαμῖνι*] *καμοῦσαν πυγὴν* additur in scholio. Et de substantivo quidem dubitari nequit, sed participium potius *ναυμαχῆσασαν* vel *νικήσασαν* mente est supplendum. Nempe victoria navalis, quae remigum peritiae praesertim debebatur, demi podice reportata esse festive nunc dicitur. Sunt enim *οἱ ἐν Σαλαμῖνι* *milites qui Salamine dimicarunt*, ut *οἱ (ἐν) Μαραθῶνι* *marathonomachi*¹²⁾ et Miltiades *ὁ ἐν Μαραθῶνι*¹³⁾; hinc autem iocose noster, nomine proprio ut assolet abusus, *Ἀριστομάχην τὴν Μαραθῶνι* vocat victoriam illic reportatam¹⁴⁾. Subsimili breviloquentia torvus Belli deus dicitur *ὁ κατὰ τοῖν σκελοῖν*¹⁵⁾, siquidem illic supplendum est *τιλῶν ποίων*¹⁶⁾.

786. Harmodium et Aristogitonem *τοῦς τυραννοκτόνους* Atheniensis insignibus honoribus coluerunt *ἐξ Ἰσοῦ τοῖς ἦρωσι καὶ τοῖς θεοῖς*¹⁷⁾. In bostor. insulis degere credebantur¹⁸⁾, eorumque posteris decreta est *ἡ ἐν τῷ Πιρτανεῶν αἰτίας*¹⁹⁾.

¹⁾ Scripsi ἄλλαι pro ἔλλαι. — ²⁾ Vid. etiam Demosthen. Prooem. 35. — ³⁾ Vs. 872, 883, 906, 909. — ⁴⁾ Acharn. 25. — ⁵⁾ Theophr. Char. 2. — ⁶⁾ Dion. Cass. LIX 7. — ⁷⁾ ἀπηρέσιον. — ⁸⁾ Cratin. fr. 269 Hermipp. 54 Thucyd. II 93. Sic postea in galeis „les bancs étaient couverts d'un sac bourré de laine,” quoniam remiges assurgebant et recidebant in subsellium, „qui ploïait en les recevant.” Vid. Naber Mnemos. 1895 p. 242. — ⁹⁾ L. l. p. 264—267. — ¹⁰⁾ Fr. com. adesp. 1075 schol. Plat. Conv. 193a Poll. II 184. — ¹¹⁾ Vid. infra vs. 1368; ἀπηρέσιον autem ipse Naber interpretatur „sacculum in quo omnes suas reculas nauta secum portat.” Sed hanc controversiam eo lubentius mitto quod a nostro loco aliena est. — ¹²⁾ Thucyd. II 34 § 5 Demosth. XIV § 30. — ¹³⁾ Plat. Gorg. 516d. — ¹⁴⁾ Thesm. 806. — ¹⁵⁾ Pac. 241. — ¹⁶⁾ *Quem qui adspiciunt ἐγγίζουσιν*. Sic Zacher et vHerwerden. — ¹⁷⁾ Demosth. XIX § 280 [Aristot.] Rep. Ath. LVIII § 1. — ¹⁸⁾ Teste scolio notissimo. — ¹⁹⁾ Dinarch. I § 101.

τοῦτό γέ τοί σου ἀληθῶς τοῦργον γενναῖον καὶ φιλόδημον.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(ad Demum:)

ὡς ἀπὸ μικρῶν εὐνους αὐτῷ θωπευματίων γεγένησαι!

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(ad Paphlagonem:)

καὶ σὺ γὰρ αὐτὸν πολὺ μικροτέροις τούτων δελεάσμασιν εἶλες.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

790 καὶ μὴν εἴ ποῦ τις ἀνήρ ἐφάνη τῷ δῆμῳ μᾶλλον ἀμύνων
ἢ μᾶλλον ἐμοῦ σε φιλῶν, — ἐθέλω περὶ τῆς κεφαλῆς περιδόσθαι.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

καὶ πῶς σὺ φιλεῖς, ὅς τοῦτον ὄρων οἰκοῦντ' ἐν ταῖς πιθάνκναισι

787. τοί σου ἀληθῶς τοῦργον] τοί σ' ἀληθῶς αὐτουργον B, σου τοῦργον ἀληθῶς (om. ταί) ceteri, Reising τοῦτ' αὐτό γί τοι τοῦργον ἀληθῶς, Bergk τοῦτό γί τοῦστιν τοῦργον ἀληθῶς, Ribbeck τοῦτό γί τοῦστιν ἀληθῶς τοῦργον, Kock τοῦτό γί τοί σου ἀληθῶς τοῦργον. Equidem malim *ταυτὶ γὰρ τοι (vel σοι) ἀληθῶς τοῦργον.

790. ποῦ τις] πάποτ' Cobet.

792. σὺ — τοῦτον] τοῦτον σὺ φιλεῖς, ὅς Elmsley. || τοῦτον ὄρων οἰκοῦντ' ὄρων οἰκοῦντα τοῦτον B. || οἰκοῦντ' ἐν ταῖς] -ντα μὲν ἐν Elmsley. Blaydes ὅστις γ' οἰκοῦντ' αὐτὸν ὄρων ἐν. || πιθάνκναισι] φιδάνκναισι Brunck e scholio Hesychio Moeride (cf. Meisterhans Gramm. d. att. Inschr.³ p. 80). Probabilitate caret quod Blaydes coll. Thuc. II 52 § 1 proposuit καλύρβαισι. Neque enim vitii causa apparet neque aptus sic est articulus.

787. Verba sic sunt ordinanda: τοῦργον τοῦτό σοῦ ἴσται ἀληθῶς γενναῖον καὶ φιλόδημον. Pronominis σου similis est usus Vesp. 1433: ὁμοία σου καὶ ταῦτα τοῖς ἄλλοις τρόποις, infra vs. 803: ἃ παρ' ἐμοῦ... σου, vid. etiam Lys. 507 sq.: ὑμῶν... τῶν ἀνδρῶν ἄετ' ἐποιεῖται, infra vs. 985 sq.: καὶ τόδε θανμάζω τῆς ὑμοῦσιας αὐτοῦ, hoc quoque hominis invenusti factum demiror. Voce autem ἔργῳ quodlibet facinus notabile indicatur, sive strenue gestum, ut h. l., sive stulte, imprudenter, improbe, ut Ran. 563: τούτου πάνυ τοῦργον, Herod. Mimiamb. III 48: τοῦ Μητροπίου ἔργα Κοττάλου ταῦτα¹⁾).

788. Quantilli pretii sunt blandimenta,

quibus te sibi conciliavit iste! De praepositione ἀπό vid. ad vs. 538.

789. Nempe tu quoque oblectamentis cum captavisti, et multo quidem magis nugatoriis quam haecce sunt mea.

790 sq. Simillima verborum et sententia est et structura Ach. 317 sq. ubi vid. ²⁾).

791. περὶ τῆς κεφαλῆς περιδόσθαι] vid. ad Nub. 644.

792. καὶ] vid. ad Nub. 210.

792 sq. ἐν ταῖς πιθάνκναισι | καὶ γυπαρίοις καὶ πυργιδίοις] in terrae penetralibus atque inter ipsas nubes³⁾. Πιθάνκναισι πύθοις aut diversae omnino non erant aut iis simillimae⁴⁾; nam parva dolia

¹⁾ Vid. etiam ad Nub. 1345 et Ran. 884. — ²⁾ Vid. etiam Vesp. 523. — ³⁾ ἐν φωλεοῖς καὶ καλιαῖς (schol.). — ⁴⁾ Etiam Plut. 546 Plat. com. fr. 114 Demosth. XXX § 28 commemorantur et a Polemone apud Athen. 483 d.

καὶ γυπαρίοις καὶ πυργιδίοις ἔτος ὄγδοον οὐκ ἔλαλθεις,
ἀλλὰ καθειρξας αὐτὸν βλίττεις Ἀρχεπτολέμου δὲ φέροντος

significari, id quidem non est credibile, licet a grammaticis perhibeatur ¹⁾. In cellis igitur asservabantur, accuratius autem loquenti potius *inter dolia* habitare popellus dicendus fuisset; minime tamen absurde *in doliis* habitans fingitur nunc, quandoquidem sequens aetas Diogenem certe vidit *ἐν πίθῳ* degentem, et olim Eurystheus in dolium se coniecisse ferebatur ut Herculem Cerberumque effugeret ²⁾. Quae autem vocantur *γυπαρία* ³⁾ et mox *πυργίδια*, sunt aedicularum tabulata in altum extracta, ut hominibus intra urbis moenia se opprimantibus casulae qualescunque invenirentur omnibus ⁴⁾. Nisi de ipsis *moenium turriculis* nunc loquitur comicus, quod suspiceris collatis verbis Thucydidis: *κατεσκευάσαντο δὲ καὶ ἐν τοῖς πύργοις τῶν τειχῶν πολλοὶ καὶ ὡς ἑκαστός που ἰδύνατο* ⁵⁾. Quam misere autem inter multitudinem *ἐν καλύβαις πινυρηαῖς διαιωμένην* ⁶⁾ plus semel grassata fuerit pestilentia, notius est quam ut hic enarretur.

793. ἔτος ὄγδοον] primo vere anni 431 Athenienses rusticos intra urbis moenia collegerunt archonte *Pythodoro* ⁷⁾, dein archontibus *Euthydemo* (431/430), *Apolodoro* (430/429), *Eraminone* (429/428), *Diotimo* (428/427), *Euclē* (427/426), *Euthyno* (426/425) est bellatum, et nunc archon est *Stratocles* (425/424). Sic efficitur numerus octonarius. Non recte autem autumaverit quispiam ab hoc loco discrepare verba *Dicaeopolidis* in

Acharnensibus, qui uno anno ante fabulam nostram loquens *ἔκτω ἔτει* in praedium se redire dicit ⁸⁾; non enim archontum sed anni temporum habitatio *sex* ait ille *anni iam praeterierunt postquam in urbem rure abii*, id quod ex asse verum est. Aliter rursus in Pace instituitur ratio, ubi sub belli Archidamii finem Graeci dicuntur *τρία καὶ δέκα ἔτη γλιχθεῖσαι* ¹⁰⁾ ἢ *ὄθι τῆς εἰρήνης* ¹¹⁾. Qui numerus ut vero sit consentaneus, turbae Corcyraeae et Potidaeae defectio bello sunt annumerandae; et potneresane, immo debuerunt illic ei annumerari ¹²⁾.

— *ἀλαίριος*] poeticum verbum apud nostrum non redit.

794. *καθειρξας αὐτὸν βλίττεις*] *reclusum tenes, tuum lucrum inde faciens*. Assimulatur nunc urbs apum alveo; cives autem sunt apes, non sibi mellificantes sed rustico, qui „οὐδὲν φροντίζων τῶν ἰδιωτῶν” fumo eas suffocat, ut ceras melle completas impune possit suas facere. Sic Cleon populum ab agris suis seclusum fame tabescere, infinitis proeliiis perire, peste deleri facile fert, dum ipsi „mel” illud in Prytaneo stet paratum inque ipsius oculos semper aliquid rapinarum redundet. — Verbum *βλίττειν* a stirpe *μ(ε)λίτι* ductum ¹³⁾ proprie significat *apum favos castrare* ¹⁴⁾, hinc translato sensu i. u. *spoliare* valet ¹⁵⁾.

— *Ἀρχεπτολέμου*] de pacis — vel potius Lacedaemoniorum — patrono hoc acerrimo vid. ad vs. 327.

¹⁾ Hesych. et Anecd. Bekk. p. 290. Errorrem peperisse videtur deminutivum *πιθάκιον* (Eubul. fr. 132 Lucian. XXV § 4). — ²⁾ Apollodor. II 5 § 7. — ³⁾ *Kraaiennesten*. *Specus subterraneos, τρώγλας*, interpretatur Hehn Culturpf. ⁴⁾ p. 437. — ⁴⁾ De voce *πύργω* vid. Demosthen. XLVII § 56: *cum uxor mea et liberi in aula pranderent, ὡς ἐπισπηδῶσιν οὗτοι καὶ καταλαμβάνουσιν αὐτὰς καὶ ἤρπασον τὰ σκευή, αἱ μὲν ἄλλαι θιρόπαινοι — ἐν τῷ πύργῳ γὰρ ἦσαν, οὐδὲρ διατώπνται — ὡς ἤκουσαν κραυγῆς, κλήρουσι τὸν πύργον καὶ ἐναυδα μὲν οὐκ εἰσήλθον, τὰ δ' ἐκ τῆς ἄλλης οἰκίας ἐξέφερον σκευή.* — ⁵⁾ Thucyd. II 17 § 3. — ⁶⁾ Ibid. c. 52 § 2, vid. etiam c. 14. — ⁷⁾ Thucyd. II 14. — ⁸⁾ Ach. 266, vid. etiam vs. 890. — ⁹⁾ Cf. Thucyd. V 20 § 2 sq. — ¹⁰⁾ Sic Blaydes. — ¹¹⁾ Pac. 990. — ¹²⁾ Praeterea componi potest ille versus cum locis ad Ran. 50 a me allatis, ubi *tredecim* ita dicitur ut apud nos *een dozijn*. — ¹³⁾ Vid. ad Nub. 1001. — ¹⁴⁾ I. e. *spoliare*. Vid. Plat. Rep. 564 e, Aristot. H. Anim. V 22 § 6 IX 40 § 24. — ¹⁵⁾ Vid. Lys. 475, et compositum *ἀποβλίσαι* Av. 498.

795 τὴν εἰρήνην ἐξεσκέδασας, τὰς πρεσβείας τ' ἀπελαύνεις
ἐκ τῆς πόλεως ῥαθαπυγίλων, αἱ τὰς σπονδὰς προκαλοῦνται.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἵνα γ' Ἑλλήνων ἄρξῃ πάντων. ἔστι γὰρ ἐν τοῖς λογιόισιν

796. ῥαθαπυγίλων] ῥοθοπ. schol. et Suidas.

797—800. Isiciario continuat R.

797. ἄρξῃ πάντων] πάντων ἄρξῃ R.

796. ῥαθαπυγίλων] verbum hoc alibi non obvium secundum veteres grammaticos significat σιμφ εἰς ποδὶ τὸν γλουτὸν παῖειν ¹⁾, *pede porrecto alieuius nates percutere* ²⁾; id quod Sophocles his verbis indicavit: καὶ μὴν ὑβρίζων ἀδικ' ἐκ βάρθρων ὄλω | ῥυτῆρι κρούων γλουτὸν ὑπέλιου ποδός ³⁾. Conferri autem potest Ranarum locus, ubi tardi cursoris πυγὴν ταῖς πλαταιαῖς παῖειν dicuntur cives irridentes ⁴⁾. Verbi exitus obscurus non est, prior autem pars ῥαθα- sono in mentem revocat substantivum epicum ῥαθάμυγας ⁵⁾ sive *guilas* coeni vel ororis, quae ex humido solo post rotas equorumque ungulas exsiliunt. Quae si cum verbo ῥαῖειν cohaeret, ῥαθαπυγίλων est ῥαῖειν τὴν πυγὴν.

— τὰ; σπονδὰς] cf. Thucyd. IV 22 § 3: οὔτε ποιήσοντας ἔ προκαλοῦντο, V 37 § 5: τὰ εἰρημίνα προκαλοῦμενοι. Addi poterat ὁμάς, quemadmodum Ach. 652 dicitur: ὁμάς οἱ Λακεδαιμόνιοι τὴν εἰρήνην προκαλοῦνται, vel Plat. Euthyphr. 5 a: αὐτὰ ταῦτα προκαλεῖσθαι αὐτόν.

797—799. Ita sane, sed ut Graeciae principem eum reddam aliquando! — Amara admodum his inest irrisio consiliorum Periolis, quae nunc exsequi conatur Cleon: detrimenta quidem et incommoda satis gravia aliquantisper toleranda fore civibus, in terra enim impares esse adversariorum copiis, sed

si obdurarent et perferrent, fore ut devictis tandem hostibus cunctis Graecis imperitarent. Eadem igitur nunc pollicetur Paphlago: cives ἦν ἀναμείνωσιν, olim pro triobolo, quod nuper iis largitus est Cleon, quinas drachmae partes in diem accepturos; instare enim beatissima tempora vaticiniis dudum nunciata, quibus Demus non ex terrarum illo angulo, ubi Cecropis urbs delitescit, sed ex ipso centro Graeciae gentibus vicinis iussa sit daturus et Siculos Poesnosque ⁶⁾ et longinqua Ecbatana ⁷⁾ suae ditioni subdita habiturus. — In somniis suis Cleones Alcibiadaeque viderunt regnum, cuius fines Alexander demum gladio suo descripsit. *Arcadiae* autem cur nunc fiat mentio intellegimus cum reputamus *Mantineam* Lacedaemoniis perpetuo fuisse infestam, et paucis annis post ad eam urbem ancipiti proelio pugnassee Lacedaemonios contra Argivos Atheniensium socios ⁸⁾. Praeterea comicus fortasse in mente nunc habet vetustum oraculum Lacedaemoniis redditum: Ἀραδίην μ' αἰεὶς κτλ. ⁹⁾, quae verba in dicerium abiisse testantur Diogenianus ¹⁰⁾ et Cicero ¹¹⁾. Praeter expectationem autem non ἄρξαι vel eiusmodi quid dicit Paphlago, sed *stipem merere* ¹²⁾; quasi omnia insint εἰς ἡλιόσασθαι ¹³⁾.

¹⁾ Poll. IX 126, cf. Phot. s. v. — ²⁾ Item nostrates ad ultimam contumeliam significandam: *iemand met een schop onder zijn achterste weggagen*. — ³⁾ Soph. fr. 938. — ⁴⁾ Ran. 1094—1096. — ⁵⁾ Hom. A 536 γ 501 ψ 502. — ⁶⁾ Vs. 174. — ⁷⁾ Vs. 1089. — ⁸⁾ Vid. praesertim Thucyd. VI 16 § 6 et supra ad vs. 465. — ⁹⁾ Herodot. I 66. — ¹⁰⁾ Diogenian. II 69. — ¹¹⁾ Ad Attic. X 55 § 2. — ¹²⁾ Item vs. 1089. — ¹³⁾ De quo verbo vid. Vesp. 772 Phrynich. fr. 63 et Lysias in oratione deperdita apud Harpocrat. s. v. Ἠλιόστα.

ὡς τοῦτον δεῖ ποτ' ἐν Ἀρκαδίᾳ ... πεντωβόλου ἠλιάσασθαι,
 ἣν ἀναμεινῆ πάντως δ' αὐτὸν θρέψω ἐγὼ καὶ θεραπεύσω,
 800 ἐξευρίσκων εὖ καὶ μιαρῶς ὀπόθεν τὸ τριάβολον ἔξει.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

οὐχ ἵνα γ' ἄρξῃ μὰ Δί' Ἀρκαδίας προνοούμενος, ἀλλ' ἵνα μᾶλλον
 σὺ μὲν ἀρπάξης καὶ δωροδοκῆς παρὰ τῶν πόλεων, ὁ δὲ δῆμος
 ὑπὸ τοῦ πολέμου καὶ τῆς ὀμίχλης ἅ πανουργεῖς μὴ καθορᾷ σου,
 ἀλλ' ὅπ' ἀνάγκης ἅμα καὶ χρείας τοῦ μισθοῦ πρὸς σε κεχήνη.
 805 ἦν δέ ποτ' εἰς ἀγρὸν οὗτος ἀπελθὼν εἰρηναῖος διατρίψῃ
 καὶ χῆδρα φαγῶν ἀναθαρρήσῃ καὶ στεμφύλῳ εἰς λόγον ἔλθῃ,

798. πεντωβόλου Kuster] πεντάβολον codd.; idem vitium Kuster correxit Pac. 254 Lys. 574.

802. ἀρπάξης] -ξης R, -ση(ι)s V et plerique.

804. τοῦ Cobet] καὶ codd. vitiose, nihil enim h. l. est ὑπὸ μισθοῦ (prae mercede).

805. ἦν Dobree] et codd.; Hirschig et... διατρίψῃ... ἀναθαρρήσει et ἔλθῶν in fine vs. 806, fortasse recte. Subiunctivus tamen est vs. 579.

806. στεμφύλῳ] -λων V alii.

799. πάντως] vid. ad Ran. 263.

800. εὖ καὶ μιαρῶς] vid. vs. 256 et ad Nub. 99.

801. προνοούμενος] cf. Nub. 975.

802 sq. Idem crimen sobriis verbis in Cleonem iacit Thucydides: ἠναντιοῦτο τῇ εἰρήνῃ, ... γενομένης ἡσυχίας καταφανέστερος νομίζων ἂν εἶναι κακοφυγῶν καὶ ἀπιστότερος διαβάλλων ¹⁾. De verbo δωροδοκεῖν vid. ad Ran. 361. Vox ὀμίχλη autem, quae cum voce πολίμῳ coniuncta ἐν διὰ δμοῖν efficit ²⁾, idem fere significat nunc quod καπνός Pac. 610. Nempe ὀμίχλη ποιμίσειν οὐ τι φίλη, κλίπτῃ δὲ τε τυκτός ἀμείνων est teste patre poeseos. Conferri potest Acharnensium locus, ubi senes τῆς δίκης τῆν ἡλύγην dicunt eam mentium perturbationem, qua quid ius quid iniustum sit non iam satis perspicitur, sed nebula quaedam vero prae-

tenta esse videtur ³⁾. Genitivus σου denique ita est explicandus ut vs. 787.

804. τοῦ μισθοῦ] cf. vs. 256.

— πρὸς σε κεχήνη] vid. ad vs. 651.

805. Rusticis, qui belli initio praedia sua hostibus reliquerunt urenda et diripienda, χαλεπῶς διὰ τὸ ἀεὶ εἰσθῆναι ἐν τοῖς ἀγροῖς διατεῖσθαι ἢ ἀνάστασις ἐγένετο ⁴⁾, iamque intra moenia inclusi ἀποβλίπουσιν εἰς ἀγρὸν ⁵⁾, illuc ἀνερχόμενοι δαιμονίως βουλόμενοι ⁶⁾. Itaque viri qui pacem reducere avebant ἐν τοῖς γεωργοῖς omnem spem ponebant ⁷⁾, τοὺς αὐτουργοὺς μόνους τῆν γῆν σφᾶιν cum Euripide rati ⁸⁾. Demus autem postquam in fine nostrae fabulae resipuit pristinasque vires recuperavit, acceptis ταῖς τριακοντούσι σπονδαῖς abit εἰς τοὺς ἀγρούς ⁹⁾, perinde atque Dicaeopolis ¹⁰⁾.

806. χῆδρα] sic frumenti vel hordei ¹¹⁾

¹⁾ Thucyd. V 16 § 1. — ²⁾ Ut χρησμοὶ καὶ τὸ Πυθικόν (?) vs. 220, Μηθναῖους καὶ τὸν δῆμον vs. 811, κυλίχθιον καὶ φάρμακον vs. 906, κριθᾶς καὶ βίον vs. 1101, πείροιαι καὶ βοῖς ἡμασιν Av. 1182. — ³⁾ Ach. 684. — ⁴⁾ Thucyd. II 14. — ⁵⁾ Ach. 32. — ⁶⁾ Pac. 585. — ⁷⁾ Pac. 511. — ⁸⁾ Orest. 920. — ⁹⁾ Vs. 1394. — ¹⁰⁾ Ach. 201 sqq.; vid. etiam fr. 107 et adesp. 133. Etiam Xen. Hell. V 2 § 7 dignus qui conferatur est locus. — ¹¹⁾ Immaturi?

γνώσεται οἶων ἀγαθῶν αὐτὸν τῆ μισθοφορᾷ παρεκόπτου,
εἰδ' ἦξει σοι δορυμὸς ἄγροικος, κατὰ σοῦ τὴν ψῆφον ἰχνηύων.
ἂ σὺ γινώσκων τόνδ' ἑξαπατῆς καὶ ὄνειροπολεῖς περὶ σαυτοῦ.

ΠΛΦΛΑΓΩΝ.

810 οὐκουν δεινὸν ταυτί σε λέγειν δῆτ' ἔστ' ἐμὲ καὶ διαβάλλειν
πρὸς Ἀθηναίους καὶ τὸν δῆμον, πεποιητότα πλείονα χρηστά,
νῆ τὴν Δῆμητρα, Θεμιστοκλέους πολλῶ περὶ τὴν πόλιν ἦδη;

808. τῆ] τε Palmer (coll. Av. 257). || ἰχνηύων] immerito addubitalavit Reiske; vid. commentarius.

809. σαυτοῦ] αὐτοῦ vHerwerden coll. vs. 797 sq.

811. Α. καὶ τὸν δ.] Halbertama τὸν δ. τὸν Ἀθηναίων (ut vs. 764); sed vid. commentarius.

grana cocta ¹⁾ vocabantur ²⁾. Vox redit Pac. 595 ³⁾.

— στυμφύλῃ] *olivis unde expressum est oleum* ⁴⁾, vili profecto cibo.

— εἰς λόγον ἔειπεν] locutio εἰς λόγον (-ους) εἰπεῖν vel συναλεθεῖν ⁵⁾ proprie dicta significat *hominem aliquem adire* ⁶⁾. Sed in sermone quotidiano iocose dicitur *cibi adire, aggredi, alloqui*; e. g. *συνὸν κορακινιδίους καὶ μαινιδίους* ⁷⁾, *ἐγγενεῖσθαι μάξαις* ⁸⁾, *ἐπινογιγνόμεναι ἀπὸ τοῖς ἀγαθοῖς φάγροισιν* ⁹⁾, *ἵνα σπλάγγνοιαι συγγενόμεθα* ¹⁰⁾. Etiam verba *προσσιπεῖν (salutare) βοῦλομαι τὰς ἀμπέλους* et similia ¹¹⁾ conferri possunt, neque hinc alienum est *φρονταῖσι συγγίνεσθαι* ¹²⁾.

807. τῆ] i. e. τῆ σῆ, quam extollere soles, utpote singulare beneficium ¹³⁾.

— παρεκόπτου] cf. vs. 859 et Nub. 640 ¹⁴⁾.

808. *Tunc huc in urbem tibi redibit, acer rusticus denuo factus et calculum circumspectans quo te petat* ¹⁵⁾. Acharnen-

ses illos cogitemus εἰς τοὺς τριβῶνας τῶν λιθῶν ἐυλλέγοντας et *Ballήνας βλίποντας* ¹⁶⁾. Consulto autem *ψῆφον* nunc dicit *isiciarius*, non *λιθον*, quoniam non vi et pugnis sed *suffragiis* Cleonem ulturus est *populus δαστρακινῶνα βλίπων* ¹⁷⁾. Verbum *ἰχνηύων* redit Thesm. 662.

— δορυμὸς] *asper* ¹⁸⁾.

— ἄγροικος] vid. vs. 41.

809. *ὄνειροπολεῖς περὶ σαυτοῦ] de te ipso sompnia narras* ¹⁹⁾. Collatis vs. 1090 et *Vesparum fabulae initio* ²⁰⁾ suspicetur quispiam aut ipsum Cleonem aut unum ex eius sodalibus nuper — quae erat illorum temporum superstitio — somnium aliquod coram populo rettulisse.

810. οὐκουν δεινὸν... δῆτα] vid. ad vs. 609 et ad Nub. 399.

811. Ἀθηναίους καὶ τὸν δῆμον] idem quod τὴν πόλιν καὶ τὸν δῆμον (vid. ad vs. seq.).

812. περὶ τὴν πόλιν] non cives tantum et rempublicam sed etiam urbis moenia

¹⁾ Gort. — ²⁾ Vid. Nicander apud Athen. 126 b—d, Pollux VI 62. — ³⁾ Vid. etiam fr. 889 et ad fr. 682, Alcman apud Athen. 648 b. — ⁴⁾ Cf. Nub. 45 fr. 392 Phrynich. 38 Antiphan. 79 Anaxandr. 41⁸⁶ Alex. 196 Diphil. 87. — ⁵⁾ Infra vs. 1800. — ⁶⁾ Vid. ad Nub. 470. — ⁷⁾ Pherecrat. fr. 56. — ⁸⁾ Teleclid. fr. 38. — ⁹⁾ Enpol. fr. 38. — ¹⁰⁾ Teleclid. fr. 108. — ¹¹⁾ Pac. 557; vid. ad Ach. 266. — ¹²⁾ Infra vs. 1291, ubi vid.; cf. etiam vs. 410. — ¹³⁾ De re vid. vs. 1352. — ¹⁴⁾ De quo loco vid. supra ad vs. 318. — ¹⁵⁾ *καταδικάσαι προσηρημένος* (schol.). — ¹⁶⁾ Ach. 184, 234. — ¹⁷⁾ Vs. 855, cf. etiam vs. 1150. — ¹⁸⁾ Cf. Vesp. 278 Pac. 349 Av. 255 Plat. Theaet. 178a etc. — ¹⁹⁾ De verbo vid. ad Nub. 16. — ²⁰⁾ Vesp. 13 sqq.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

„ὦ πόλις Ἄργους, κλύεθ' οἶα λέγει!“ σὺ Θεμιστοκλεῖ ἀντιφερῖζεις;
ὅς ἐπόλησεν τὴν πόλιν ἡμῶν μεστήν, εὐρῶν ἐπιχειλῆ

814. μεστήν εὐρῶν ἐπιχειλῆ] ultimum adiectivum *plenam* interpretati recentiores pro μεστήν coniecerunt λεπτήν (sic Kook coll. Ecol. 539) aliaque eiusmodi, sed ferri sic non potest verborum ordo. Minus displicet quod Kook postea proposuit: μεστήν ἰχυρῶν ἐπιχειλῆ, adiectivum ἰχυρός tamen ab hac imagine est alienum; quapropter Starkie tentavit μεστήν πυρῶν, ἐπιχειλῆ (*full of wheat — even to the brim*), vJzeren μεστήν, ἀγαθῶν ἐπιχειλῆ, equidem malim certe μεγάλην ἀγαθῶν τ' ἐπιχειλῆ. Sed vid. commentarius.

a Themistocle erecta nunc cogitat Paphlago; frequenter autem dicebatur: ἄνδρα ἀγαθόν (εὖνον alia) εἶναι vel γίγνεσθαι περὶ τὴν πόλιν¹⁾ vel περὶ τὸν δῆμον²⁾, unde etiam in nostrum locum irrepit praepositio inutilis περὶ. Utrumque coniunctum est Plut. 567, ubi oratores dicuntur περὶ τὸν δῆμον καὶ τὴν πόλιν δίκαιοι εἶναι — quamdiu sint pauperes; in Acharnensibus autem coryphaeus exposulat, poetae inimicos famam eius rodentes perhibere ὡς κωμῶδεῖ τὴν πόλιν καὶ τὸν δῆμον καθυβρίζει³⁾. Idem loquendi genus agnoscimus vs. 1208 iocose detortum⁴⁾.

813. ὦ — λέγει] haec verba, quibus etiam Paupertas Plut. 601 utitur, Paphlago⁵⁾ habet ex Euripidis Telepho, quam fabulam his annis saepius vellieavit comicus⁶⁾. Conferri possunt praeterea quae affert scholion nutriciae Euripideae verba⁷⁾: κλύεθ' οἶα λέγει! et Adrasti⁸⁾: ὦ πόλις Ἄργεῖα, τὸν ἡμῶν πότμον οὐκ ἴσορᾶτε; — Telephi verbis etiam infra⁹⁾ utitur Paphlago, nunc autem

heroem tragicum festivissime παρῶδεῖ; nam apud Ἄργεῖος aliquid hoc tempore molitum esse Cleonem supra claris verbis dictum est¹⁰⁾.

— ἀντιφερῖζεις] epicum hoc verbum¹¹⁾ vs. 818 redit.

814. Themistocli Plutarchus haec tribuit verba: λύραν μὲν ἀρμόσασθαι καὶ μεταχειρῖσασθαι ψαλτήριον οὐκ ἐπίσταμαι, πόλιν δὲ μικρὰν καὶ ἄδοξον παραλαβὼν ἔνδοξον καὶ μεγάλην ἀπεργάσασθαι¹²⁾. Sic Augustus *marmoream se relinquere Romam, quam latericiam acceperisset*¹³⁾ moriens gloriebatur¹⁴⁾. Τὸν ἐπὶ Θεμιστοκλίου βίον Τηλεκλειδῆς ἐν Περὶ τῶν εὐρῶν ὄντα παρῶδων¹⁵⁾.

— ἐπιχειλῆ] adiectivum apud veteres alibi non obvium ἐνδοᾶ vel ἄλλικῆ interpretantur grammatici¹⁶⁾, neque alium sensum contextus admittit¹⁷⁾; sequendus autem videtur Willems, qui proprie poculum ἀνατατραμῖνον, *inversum, vacuum* igitur, sic dictum esse perhibet, ἐπὶ τὰ χεῖλη sive τὸ στόμα κείμενον¹⁸⁾. —

1) Ach. 663, 698 Lys. XXXI § 28. — 2) Vs. 764, 831, 873 sq. — 3) Ach. 631. Vid. etiam supra vs. 273. — 4) Alienum vero hinc duco versus 477, ubi vid. annot. critica. — 5) Testibus scholiis. — 6) In Acharnensibus et Nubibus. — 7) Med. 168. — 8) Suppl. 808. — 9) Vs. 1240. — 10) Vs. 465 sq., ubi vid. — 11) Φ 357 etc. — 12) In vita c. 2. — 13) γῆνην παραλαβὼν. — 14) Suet. Aug. 28. — 15) Teste Athenaeo 553e. Vid. infra ad vs. 1382 sq. — 16) Scholia Suidas Pollux II 89 IV 189 V 133 Hesychius. — 17) Quapropter multi philologi versus corruptum habuerunt (vid. annot. crit.), collatis adiectivis ἰσοχειλεῖ (Xen. Anab. IV 5 § 26 Aristot. H. Anim. IV 9 § 6), ὑπερχελεῖ (Hesych.), ἀπορχελεῖ (Soph. fr. 133) usque ad *labra reptetum* intellegentes cum seris imitatoribus Themistio XIII p. 174 et Synesio p. 57. — 18) Cf. Athen. 501d; confert autem similis conformationis adiectivum ἐπίπλευρον *couché sur le flanc*. Equidem nescio an praeterea prosit collata gallofrancorum locutio *être sur les dents* (= *aux abois*).

815 και πρὸς τούτοις ἀριστώσῃ τὸν Πειραιᾶ προσέμαζεν,
ἀφελών τ' οὐδὲν τῶν ἀρχαίων ἰχθῦς καινοὺς παρέθηνεν.
ὁ δ' Ἀθηναίους ἐξήτησας μικροπολίτας ἀποφῆναι,
διατειχίζων και χρησιμωδῶν, — ὁ Θεμιστοκλεῖ ἀντιφερίζων!

815 sq. Suspicio verum verborum ordinem hunc esse: *ἀφελών τ' οὐδὲν τῶν ἀρχαίων τὸν Πειραιᾶ προσέμαζεν, | και πρὸς τούτοις ἀριστώσῃ καινοὺς ἰχθῦς παρέθηνεν. Nam ἀριστώσῃ ex verbo ambiguo προσμάττειν potuit nasci, sed sine causa positum in textu vulgato minus placet; qui hoc praeterea habet incommodi, quod non τοῖς ἀριστώσει sed τοῖς ἀριστήσουσιν hominibus pinsi solet polenta.

Vini potissimum mentionem nunc fieri, ut mox coenae, quod sunt qui statuunt, non crederim, quoniam ἐπιπίνεται vinum, non cibis praemittitur.

815. De hoc loco Plutarchus disputans acute observavit potius dicendum fuisse Themistoclem τὴν πόλιν ἐξάραι τοῦ Πειραιῶς και τὴν γῆν τῆς Θαλάττης ¹⁾. Μοσχιῶνς cinctus est Piraeus a Themistocle, viginti autem annis post — Cimonis Periclisque aetate — longis qui dici solent muris urbi iunctus ²⁾.

— προσέμαζεν] ἀφῆναι, ἰσχυρῶς pro προσῆφεν nunc dictum. Cf. Theocrit. XII 32: ὅς δέ κε προσμάξῃ γλυκερώτατα χεῖλαι χεῖλη, Soph. Trach. 1053: πλευραῖοι προσμαχθὲν ἀμφίβληστρον ³⁾.

816. Post cibum (μάζαν) commemoratur opsonium. Ridicule autem praeter cetera beneficia, quibus urbem suam Themistocles ille cumulavit, hoc quoque laudi ei vertitur, quod exinde non rancidulis piscibus ⁴⁾ sed recens captis ⁵⁾ vesci licerit Atheniensibus. — Meminimus quid in senatu de apnis Phalericis modo turbatum fuerit teste botulario.

Loci autem sensum bene reddidit Willems: „Athènes au sein de l'abondance, „ne se contente plus du δαίπνον. Elle „s'offre le luxe de déjeuner, de déjeuner „à la fourchette, comme on dirait actuellement: car elle se fait servir une „grande variété de poissons.”

817 sq. Prisoī illi cives agri sui erant amatissimi, neque longinquorum Saccarum Poenorumve terras appetebant. Non illi urbis nostrae nervos uccidere, non illi in brevius eius fines contrahere studebant; sed quod pauperum oppidanorum vitam nunc vivimus intra moenia nostra oclusi, et stomachum latrantem vaticiniis delenire iubemur, in te tuique huius rei est culpa, qui malis artibus prohibetis quominus fiat pax ⁶⁾. — Vox μικροπολίται etiam alibi legitur ⁷⁾, cf. substantiva comica χυνοπολίται ⁸⁾ et διαδρασιπολίται ⁹⁾. Διατειχίζειν interpretor populum muro interposito a suis praediis secludere, sive intra urbis moenia cohibere; quod supra καθεύξει est dictum ¹⁰⁾. Χρησιμὸς ἔδειν Paphlago dicitur etiam vs. 61, ubi vid.

¹⁾ Themist. 19. — ²⁾ Thucyd. I 93 § 3—8, 107 § 1, 108 § 3 [Xenoph.] de Rep. Ath. II § 15 sqq. — ³⁾ Vid. etiam Theocrit. III 29. — ⁴⁾ τριταῖοις fr. 387. — ⁵⁾ καινοῖς, versche visch. — ⁶⁾ Simillima sunt Lysiae de Theramene verba XII § 63: οὐ μοι δοκοῦσιν Ἰουοῦ ἄξιοι γεγενῆσθαι (Θεμιστοκλεῖς και Θηραμένης): ὁ μὲν γὰρ Λακεδαιμονίων ἀπόντων ἐφοδόμησε τὰ τεῖχη, οὗτος δὲ τοὺς πολίτας ἐξαπατήσας καθείλε. — ⁷⁾ Xen. Hell. II 2 § 10 Aeschin. II § 120, adiectivo autem μικροπολιτικῶ Aristophanes usus est alibi, si fides Polluci IX 25. — ⁸⁾ Ach. 635. — ⁹⁾ Ran. 1014. — ¹⁰⁾ Vs. 794. Aliter interpretatur nostrum locum Willems, qui collato verbo διστάναι (Vesp. 41) vertit: „élever des murs de séparation entre les citoyens = les diviser politiquement,” hac certe in re mecum faciens quod de veris muris in urbe a Cleone interstructis sermonem non fieri probe sensit.

καὶ ἐκεῖνος μὲν ἔφρευγεν τὴν γῆν, σὺ δ' ἀχιλλείων ἀπο...μάττει.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

820 οὐκ οὖν ταυτὶ δεινὸν ἀκούειν, ὦ Δῆμ', ἐστὶν μ' ὑπὸ τούτου,
ὅτι σὺ σε φιλεῖ;

ΔΗΜΟΣ.

παῦ' ὦ οὗτος, καὶ μὴ σκέρβολλε πονηρά.
πολλοῦ δὲ πολὺν με χρόνον καὶ νῦν ἐλελήθης ἐγκρουφιάζων.

819. ἔφρευγεν vHerwerden] φεύγει codd.

821. ὦ οὗτος Bentley] οὗτοι codd. metro invito; vVelsen vῦν παῦ' οὗτος, Dindorf
ὦ παῦ' οὗτος, Anz' γὰ; — παῦ' οὗτος.

822. με] μὲν R. || ἐλελήθης] -θεις codd.

819. σὺ δ' ἀχιλλείων ἀπο...μάττει] *tu vero dum in Prytaneo matteis te ingurgitas* ¹⁾, *paniculis manus tibi deterges*. — *Insanæ profecto luxuriæ erat τὸ ἀπομαγαδάλαις* ²⁾ χρῆσθαι ἀχιλλείους. Nam ἀχιλλείους μάζας fuisse optimæ notæ nec vulgarium hominum palato factas, docent verba Pherecratis, ubi inter cetera aurei ævi bona commemorantur *ποταμοὶ ζωμοῦ μέλανος ἀχιλλείους μάζαις κοχυδοῦντες* ³⁾, et propius etiam ad nostrum locum accedunt Cratini versus: *βασιλεὺς Κρόνος ἦν τὸ παλαιόν, | δευ τοῖς ἄρτοις ἡστραγάλιζον, μάζαι δ' ἐν ταῖσι παλαιστοραῖς | Αἰγινάται καταβέβηγτο* ⁴⁾ et Teleclidis: *μήτρας δὲ τόμοις καὶ χναυματίοις οἱ παῖδες ἐν ἡστραγάλιζον* ⁵⁾. Voce ἀχιλλείους etiam Sophoclem ⁶⁾ usum esse testantur grammatici. Et quoniam nullus iam adest Thearion vel Mithæcus, nominis originem haud facilius hodie explicuerit quispiam quam nostrorum pistorum vocem *kadetjes* vel *profetenbroodjes*. Neque Tryphonem, cum ἄρων et μαζῶν varia nomina conquireret, de ἀχιλλείους certi quid scribere habuisse, apparet e verbis Athenæi ⁷⁾. Scilicet non vivacia

sunt talia nomina. — Acute denique observavit Kock, dativum ἀχιλλείους expectari ⁸⁾, sed genitivo nunc uti isicarium, quasi ἀπολαύεις additurus sit. Quapropter puncta τὸ ἀπροσδόκητον indicantia inserui equidem.

820. Cf. Soph. Ai. 1235: *ταῦτ' οὐκ ἀκούειν μεγάλη πρὸς δούλων κακὰ;*

821. παῦ] vid. ad Ran. 122.

— οὗτος] vid. ad Vesp. 1.

— σκέρβολλε] verbum non redit. In scholiis *ποικιλλε* est adscriptum ex sententia Callimachi, cuius afferuntur verba: *σκέρβολα μυθῆσαντο* ⁹⁾.

822. *Vel sic satis diu me ludificasti.*

— πολλοῦ...πολὺν] i. e. πάμπολυν. Cf. Ran. 1046 ¹⁰⁾.

— ἐλελήθης] plusquamperfecti sive imperfecti hic usus ex locutione ἦν ἄρα et similibus est notissimus ¹¹⁾. *Dudum me latebas — ut sero edoctus nunc demum video* ¹²⁾.

— ἐγκρουφιάζων] verbum licet non reseat, non est dubium quin *in occullo dolos nectere* ¹³⁾ significet. *Panis* nomen *ἐγκρουφίαν* grammatici norunt.

¹⁾ Vid. ad vs. 280 sq. — ²⁾ Vs. 414 sq. — ³⁾ Pherecrat. fr. 130. — ⁴⁾ Cratin. fr. 165. — ⁵⁾ Teleclid. fr. 114. Cf. praeterea Plut. 816 et fr. adesp. 780. — ⁶⁾ Sophoc. fr. 494, in satyrico igitur dramate. — ⁷⁾ Athen. 114e, f. — ⁸⁾ Quemadmodum ἀπομάττειν τῷ πηλῷ dicitur Demosth. XVIII § 259. — ⁹⁾ Callimach. fr. 281. — ¹⁰⁾ Vid. etiam ad Aoh. 177. — ¹¹⁾ Vid. ad Vesp. 183. — ¹²⁾ Verbum etiam vs. 1044 Nub. 380 sic est usurpatum. — ¹³⁾ *Schuilhoekje spelen, de kat in het donker knijpen.*

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

μαρώτατος, ὃ Δημακίδιον, καὶ πλείστα πανοῦργα δεδρακώς!
 ὄπταν χασμῆ καὶ τοὺς καυλοὺς
 τῶν εὐθυνῶν ἐκκαυλίζων
 καταβροχθίζει, καὶ ἀμφοῖν γε χειροῖν
 μυστιλάται τῶν δημοσίων.

825

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

οὐ χαιρήσεις, ἀλλὰ σε κλέπτονθ'
 αἰρήσω ἐγὼ τρεῖς μυριάδας.

825 sq. Post adi. μαρώτατος verbum desiderans Geel pro ὃ scribebat ὄν, sed ὃ cum abesse nequeat, Kook coniecit μαρώτατά γ' (sic tamen parum placent adiectiva μαρώτατος et πανοῦργος coniuncta), vVelsen Δημάκιον, ὄν, Blaydes μιάρως τ' ἰστ' et γὰρ τοὺς (vel τοὺς γὰρ) pro καὶ τοὺς vs. 824.

826. καταβροχθίζει] -ζη Porson cum M¹, sed requiritur indicativi forma, non enim a particula ὄπταν haec esse suspensa iure observavit Sobolewski. || γε] addidit Lenting; vid. vs. 264. Bentley ἀμφοῖν χειροῖν, sed attica haec non est forma.

825. μαρώτατος] exclamatio haec est ¹⁾.
 — Δημακίδιον] deminutivum hoc ductum est a dictionis familiaris nomine Δήμαξ ²⁾.

824. ὄπταν χασμῆ] quoties oscitas sive dormitas ³⁾. Nimirum Demus est γερόντιον νοσταλιόν ⁴⁾. Idem autem quod nostro loco infra dicitur verbis oracula: ἐξιδεται σου τοῦπον θεαν οὐ ποὶ ἄλλοσε χάσκησ ⁵⁾.

824—826. Ἐὶ λίλιον καυλες excerptas devoras. Verbum ἐκκαυλίζειν non redit, sed ἀποκαυλίζειν ⁶⁾ est praefringere, et simplex Ar. adhibuit in verbis: λόγχοι δ' ἐκκαυλίζοντο ⁷⁾. Est igitur ἐκκαυλίζειν olerum caules excerptere abiectis foliis externis ⁸⁾, et εὐθυνῶν cor medullamque

devorare Cleon nunc dicitur ⁹⁾. — Non ut publico commodo invigiletur — sic haec verba reddi possunt — in eos qui magistratum deposuerunt inquiritur hodie, sed ut tibi peculia crescant. Scilicet publico sumtu vesci te iussimus! ¹⁰⁾

826. καὶ... γε] atque adeo ¹¹⁾.

827. μυστιλάται] haurit ¹²⁾. Non damnatorum tantum bona praerodit, sed ex ipso aerario publico plenis manibus sua ducens heluatur.

828. οὐ χαιρήσεις] item supra οὐ τοὶ χαιρήστων ¹³⁾, Plut. 64 οὐ τοὶ... χαιρήσεις ¹⁴⁾. — κλέπτοντα] vid. ad vs. 296.

829. Immo quinque talentorum damnandum te curabo equidem ¹⁵⁾.

¹⁾ Ven gemeene schavuit! — ²⁾ De cuius termino vid. ad vs. 361. — ³⁾ Verbo χασμάσθαι oscitare (χάσκων, χάσμη) utuntur etiam Plato Gorg. 486 δ et Alexis fr. 257; cf. praeterea vox χάσμημα Av. 61. — ⁴⁾ Vid. fr. adesp. 875. — ⁵⁾ Vs. 1032. De verbi χάσκων usu vid. ad vs. 651. — ⁶⁾ Thucyd. II 76 § 4 Eur. Suppl. 717. — ⁷⁾ Fr. 404. — ⁸⁾ Effeuiller. — ⁹⁾ De magistratibus ὑπευθύνους vid. vs. 259 et Vesp. 102, et de verbo καταβροχθίζειν supra vs. 357. — ¹⁰⁾ Cf. vs. 819. — ¹¹⁾ Vid. vs. 264 et ad Ran. 49. — ¹²⁾ Vid. Plut. 627 et infra ad vs. 1168. — ¹³⁾ Vs. 235. — ¹⁴⁾ Praeterea vid. ad Ran. 843. — ¹⁵⁾ Vid. vs. 435 et ad Nub. 591 et 758.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

830

τί θαλαττοκοπεῖς καὶ πλατυγίξεις,
μαρῶτατος ὢν περὶ τὸν δῆμον
τὸν Ἀθηναίων; καὶ σ' ἐπιδείξω,
νῆ τὴν Δήμητρός, ἢ μὴ ζῶην,
δωροδοκήσαντ' ἐκ Μυτιλήνης

830. πλατυγίξεις] περυγίξεις (ut Plut. 575) schol. Pac. 92.

831 sq. τὸν Ald.] τῶν codd.; vid. ad vs. 764.

834. Μυτιλήνης] Μιτυλήνης codd.

830. *Quid pugaris?* ¹⁾. E nautarum lingua haec desumpta sunt verba, ut alia multa. Nam θαλαττοκοπεῖν, quod apud Photium bene redditur verbo μεταλογεῖν ²⁾, est fluctus inutiliter ferire, undam τῆ πλάτη sive remi palmula ³⁾ non secantem sed percutientem. Idem valet μεταφοροκοπεῖν sive remo aëra ferire ⁴⁾ et nunc altero verbo πλατυγίξιν significatur, quod avium e. g. est palmipedum ⁵⁾. In alio loquendi genere eodem sensu dicitur σκισμαχεῖν et apud apostolum noto loco τὸν αἶρα δάριν ⁶⁾. Denique huc

afferenda sunt Paupertatis verba: φλυαροῖς καὶ περυγίξεις ⁷⁾.

831. περὶ τὸν δῆμον] vid. ad vs. 812.

832. ἐπιδείξω] civibus te monstrabo ut pote furem ⁸⁾. Cf. Nub. 748.

833. ἢ μὴ ζῶην] vid. ad vs. 699 et Ran. 177.

834. δωροδοκήσαντα] vid. ad Ran. 361.

— ἐκ Μυτιλήνης] ex illa scilicet urbe, quae, Cleonis si vicisset sententia, prorsus fuisset deleta ⁹⁾. Hic, si usquam, apparet ¹⁰⁾ non serio huiusmodi crimina in scena proferri ¹¹⁾. Sed retor-

¹⁾ *Wat plast en foddert gij toek?* — ²⁾ Vid. etiam Aneod. Bekk. p. 42 et de verbi conformatione supra ad vs. 289. — ³⁾ Thesm. 770 etc. — ⁴⁾ Pac. 92, quod qui facit μεταφοροκόπος dicitur Plat. Rep. 488e (cod. -σκόπος, em. Porson). — ⁵⁾ Vid. Eubul. fr. 115: χῆνα πλατυγίζοντα. — ⁶⁾ Item vicini nostri *battre l'air, to beat the air*; cf. etiam locutio: *why are you beating about the bush?* et nostrum *om het randje heenpraten*. — ⁷⁾ Plut. 575. Vid. etiam infra vs. 1344. — ⁸⁾ *Ten loon stellen*. — ⁹⁾ Thucyd. III 36 §. 6. Nam nihil quoquam credendum est scho-liastae ad Lucian. Tim. 30, qui Cleonem δωροδόκον εἰς ὑπερβολὴν fuisse ait, in literis enim ad Mitylenaeos datis ipsum scripsisse — sic certe in textu tradito haec inter se sunt iuncta — „se prius quidem auctorem extitisse ut Lesbii adulti cuncti interficerentur, τῆς δὲ νυκτὸς ἐπιούσης ἰλθόντων ὡς αὐτὸν τῶν ἐπιδημούντων Ἀθηναῖοι Ἀσπρίων καὶ δέκα τάλαντοις αὐτὸν ἀργυρίου μετελθόντων, μεταπέσαι πάλιν τὸν δῆμον.” Quae si scripsisset unquam ipse Cleon, vesanus fuisset profecto, et magis etiam vesanus si *ficta* scripsisset; *vera* autem haec et in vulgus nota si fuissent, non tacuisset profecto ea de re Thucydides, qui alia omnia refert loco notissimo, et comicus non talenti duas partes dixisset opinor, cum decem posset talenta integra. Sed sive e Theopompo maledicentissimo scriptore sive — quod eodem fere redit — e comicis nunc sapit homo doctior quam prudentior, meras nugae ex iis quae in fontibus suis invenerat effinxit. — ¹⁰⁾ Id quod Müller Strübing demonstratum ivit Aristoph. u. die hist. Kritik p. 359 sqq. — ¹¹⁾ Vid. etiam vs. 438 et 932 et ad Nub. 591. Prudenter de hoc loco indicavit Keck Quaest. Ar. p. 47, qui in universum de huiusmodi criminibus sic statuit: „poetae comico minime credimus, „Cleonem venalem fuisse, hoc tantum e poetae versibus colligimus, facultatem „dona accipiendi ei fuisse;” pervulgatum autem Athenis crimen fuisse et temere in multos coniectum ὡς ὁ δαίνα ἔχει τάλαντα πολλὰ ἐκ τῆς ἀρχῆς testatur Lysias XIX § 48.

835

πλείν ἢ μνάς τετταράποντα.

ΧΟΡΟΣ.

Antistrophe (vs. 836—840).

ὦ πᾶσιν ἀνθρώποις φανείς μέγιστον ὠφέλημα,
 ζηλῶ σε τῆς εὐγλωττίας. εἰ γὰρ ᾧδ' ἐποίησας,
 μέγιστος Ἑλλήνων ἔσει, καὶ μόνος καθέξεις
 τᾶν τῆ πόλει, τῶν ξυμμάχων τ' ἄρξεις ἔχων τρῆλαιναν,

840

ἢ πολλὰ χροῖματ' ἐργάσει σείων τε καὶ ταράττων.

835. πλείν ἢ μνάς] μυριάδας (Μόσος) Zaehner dubitanter.

837. ἐποίσεις] -σει (in cum irrues) Kock coll. Thuc. III 23 § 3 Herodot. VIII 61 etc.

quetur nunc in Cleonem id quod ipse de Diodoto perhibuerat: κίρδου ἐπαιρόμενον auctorem extitisse ut Mitylenæis devictis parceretur, oratorem nimirum mercede ab ipsis conductum ¹⁾.

835. Vid. ad Ran. 90.

836. Chorus fortasse imitatur prima verba Ins Prometheum adspicientis: ὦ κοῦνδν ὠφέλημα θνητοῖσιν φανείς, | τλήμον Προμηθεῦ ²⁾. Nempe novus nunc Prometheus supervenit, hominem qui μετὰ τὰ πρᾶγματα ³⁾ Prometheum se praestitisset ⁴⁾ ignominiose propulsurus ⁵⁾.

837. Simillima est verborum structura Ach. 1008 Vesp. 1450; videatur etiam Theam. 175.

— εὐγλωττίας] cf. Nub. 445.

— ἐποίσεις] inferes ⁶⁾... quid? Nullum enim adest obiectum. Casaubonus ei plagam mente supplebat; qui si verum divinavit, e palaestra hoc quoque verbum ⁷⁾ est desumptum. Sed cum dicendi hic usus neque aliunde stabiliri posse

videatur neque in contextum satis quadrare, equidem malo vertere si sic perges, verbo ἐπιφέρειν eum sensum tribuens qui verbo ἐπιδιδόναι est proprius, e. g. in Hermippi versionis: μείζων γὰρ ἢ νυνδὴ ἔσει, καὶ δοκεῖ γί μοι, | ἴδν τοσοῦτον ἐπιδιδῶ τῆς ἡμέρας, | μείζων ἴσοσθαι Διαγόρου τοῦ Τερθρέως ⁸⁾.

839. τᾶν τῆ πόλει] quae alias dicuntur τὰ πρᾶγματα τῆς πόλεως ⁹⁾.

— ἔχων τρῆλαιναν] novus Neptunus per mare Aegaeum dominaberis. Nimirum fuscinam, qua mortales cogas eorumque opes convellas, ipsa tua ars tibi praebuit ¹⁰⁾. Inversa ratione alibi Neptuni fuscina assimulatur coquorum τορόνη ¹¹⁾.

840. πολλὰ χροῖματ' ἐργάσει] magnam pecuniam facies ¹²⁾. Cf. πρᾶττωσθαι exigere ¹³⁾.

— σείων τε καὶ ταράττων] fuscinam istam quassando socios perterrebis καὶ ξυντριανώσεις ¹⁴⁾. Verbum σείων cum novo huic ἔνοσχεσθαι est aptum tum vero sy-

¹⁾ Thucyd. III 38 § 2; vid. etiam Diodoti illic responsum 42 § 2 et ipsorum Mitylenaeorum verba 11 § 4. — ²⁾ Aesch. Prom. 613. — ³⁾ Après coup. — ⁴⁾ Lucian. II 2, cf. Eupol. fr. 456. — ⁵⁾ Vid. ad vs. 1019 et 759. — ⁶⁾ Av. 344 Ran. 1253 Hom. A 89 π 438 etc. — ⁷⁾ Vid. ad Nub. 551. — ⁸⁾ Hermipp. fr. 42. — ⁹⁾ Vid. ad vs. 130. — ¹⁰⁾ Cf. vs. 772 et simillimus iocus Eur. Cyl. 343. — ¹¹⁾ Fr. adesp. 354, quod ad vs. 984 attuli. „Ursprünglich bedeutet der dreizack nichts „weiter als die harpune des thunfisch- oder delphinenjähgers“ (Preller Myth. I⁴ coll. Aesch. Sept. 131). — ¹²⁾ Cic. Verr. II § 17 Nep. Cim. I § 3. Item nos: gij wilt veel geld maken, you will make much money. Cf. Herod. I 24 Demosth. LVI § 34 etc. — ¹³⁾ Ach. 1211 etc. — ¹⁴⁾ Cf. fr. 24 Eur. Herc. 946 Bacch. 348, τριανών Pao. 570, ἑνατριανών Amphid. fr. 14.

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

καὶ μὴ μεθῆς τὸν ἄνδρ', ἐπειδὴ σοὶ λαβὴν δέδωκεν
κατεργάσει γὰρ ἑαδίως, πλευρὰς ἔχων τοιαύτας.

SCENA DECIMA SEXTA.

Eidem.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(irridens:)

οὐκ, ὦ ἀγαθοί, ταῦτ' ἐστὶ πῶ ταύτη, μὰ τὸν Ποσειδῶ.
ἐμοὶ γὰρ ἐστ' εἰργασμένον τοιοῦτον ἔργον, ὥστε
845 ἀπαξάπαντας τοὺς ἐμοὺς ἐχθροὺς ἐπιστομίζειν,
ἕως ἄν ἦ τῶν ἀσπίδων τῶν ἐκ Πύλου τι λοιπόν.

848. πῶ] ποι R alii, hinc τοι Pökel parum probabiliter, utile enim et fere necessarium est πῶ (cf. Plut. 399). || ταύτη] ταυτί R.

846. τῶν R] τι τῶν cett.

cophantarum artibus. Vid. e. g. fr. 219: ἴσιον, ἦσαν χρηματ', ἠπείλου, ἰσυκοφάντων¹⁾. De verbo ταράττειν autem vid. ad vs. 251, et de similibus potestatis verbis ad vs. 859.

841. λαβὴν δέδωκεν] vid. ad Nub. 551.

842. πλευρὰς] latera²⁾.

848. O boni, nullum abest ut res istuc processerit!³⁾ Cf. Plut. 399: οὐκ ἴσται πῶ τὰ πράγματ' ἐν τούτῳ. Propius etiam accedunt haec Promethei verba, quae fortasse in mente nunc habet comicus⁴⁾: οὐ ταῦτα ταύτη Μοῖρὰ πῶ τελεσφόρος | κρᾶναι πέπραται⁵⁾, et Medaeae: κακῶς πίπραται πανταχῆ — τίς ἀνταρῆ; — ἀλλ' οὐδὲ ταύτη ταῦτα, μὴ δοκεῖται, πῶ⁶⁾.

845. ἐπιστομίζειν] os alicui obturare⁷⁾. Cf. Calliolis ad Socratem verba: Πῶλος ὑπὸ σοῦ συμποδισθεὶς ἐν τοῖς λόγοις ἐπιστομίσθη⁸⁾.

846. Donec in fori porticu cernentur

victoriae meae monumenta, nihil contra me praevaldebunt obireciatorum verba. — Nempe in stoa poecile, in cuius parietibus cum alia erant depicta tum fabulosa Thesei cum Amazonibus pugna et Marathonomachorum facinora immortalia, inter cetera ὑπομνήματα τῶν καλῶν ἔργων⁹⁾ suspensi erant clipei Lacedaemoniorum Sphaerterias captorum, et multis saeculis post eos vidisse se testatur Pausanias: ἰνεαῦθα ἀσπίδες κείνται χαλκαὶ καὶ ταῖς μὲν ἴσται ἐπιγραμματα ἀπὸ Σικωνίων καὶ τῶν ἐπικούρων¹⁰⁾ εἶναι, τὰς δ' ἐπαληθιμίνας πίση, μὴ σφας δ' ἐχρόνος λυμήνηται καὶ δ' ἰός, Λακεδαιμονίων εἶναι λέγονται τῶν ἀλόντων ἐν τῇ Σπρακτιῳ νήσῳ¹¹⁾. Et digna profecto in paucis haec erant quae diis patriis offerrentur donaria! populus autem ἐξεπλάγη in ipso foro ἰδὼν στείλροντα τὰ λάβρα¹²⁾. Τοὺς γὰρ Λακεδαιμονίους οὐτε λιμῶ οὐτ' ἀνάγκη οὐδαμῆ τὰ ὅπλα παρα-

¹⁾ Item Pac. 639 Teleclid. fr. 2 Antiphont. VI § 49, leg. Gortyn. V³⁶ αἴ... κα κάρται ἴσται ἢ ἄγη ἢ φέρη. — ²⁾ Longen. — ³⁾ Beste vrienden, zoover is het nog lang niet! — ⁴⁾ Vid. vs. 759. — ⁵⁾ Aesch. Prom. 511. — ⁶⁾ Eur. Med. 364 sq.; vid. etiam Hipp. 41. — ⁷⁾ Den mond stoppen. — ⁸⁾ Plat. Gorg. 482e. Item Aeschin. II § 110 etc.; alio sensu Plut. 379 τὸ στόμα ἐπιβῆσαι dicitur, nempe corrumpendi. — ⁹⁾ Aeschin. III § 186. — ¹⁰⁾ Vid. ad Vesp. 210. — ¹¹⁾ Pausan. I 15. — ¹²⁾ Ut Eupolidis (fr. 859) verbis utar.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἐπίσχες ἐν ταῖς ἀσπίσιν λαβὴν γὰρ ἐνδίδωκας.
οὐ γάρ σε χρῆν, εἴπερ φιλεῖς τὸν δῆμον, ἐκ προνοίας
ταύτας εἶν αὐτοῖσι τοῖς πόρπαξιν ἀνατεθῆναι.

848. σε χρῆν B] σ' ἐχρῆν cett.

849. αὐτοῖσι τοῖς] αὐτοῖς V alii.

δοῦναι communis semper fuerat Graecorum opinio ¹⁾. Sed τοῖς λακωνίζουσι mire displicebant tantae ignominiae documenta publica.

847. ἐπίσχες] cf. Ran. 522.

— ἐν ταῖς ἀσπίσιν] i. e. in voce „ἀσπίσι“.

Vid. ad vs. 124.

— λαβὴν ... ἐνδίδωκας] cf. Nub. 551.

849. αὐτοῖσι τοῖς πόρπαξιν] de pronominis usu vid. ad Vesp. 119. Ad rem autem quod attinet, Spartiatae novarum rerum minime appetentes per saecula complura spreverunt clipeorum ansas sive ὄχανα brachio inserendo, quae a Caribus inventae ferebantur ²⁾, apud Athenienses autem aliasque gentes dum in usu erant. Prisco igitur more Spartiatae clipeos non inserto per bina ὄχανα brachio versabant, sed loro de cervice suspenso sustentabant soloque manubrio regebant ³⁾, et tertio demum a. C. saeculo Cleomenes rex eos iussit τὴν ἀσπίδα φορεῖν δι' ὄχάνης, μὴ διὰ πόρπακος ⁴⁾. Dorica autem voce ⁵⁾ πόρπαξ dicebatur qui apud Homerum audit τελαμῶν ⁶⁾ sive balteus fibulis ⁷⁾ scuto annexus ⁸⁾; quod clare ostendunt

Aiacis Sophoclei ad filiolum verba: ἀλλ' αὐτό μοι σύ, παῖ, λαβὴν ἐπάνυμον, | Ἐδρύσασκες, ἰσχε διὰ πολυρράφου στρέφω | πόρπακος ἐπιτάριον ἄρηκτον ἄσκος ⁹⁾, et veteres interpretes, qui negabant Aiacis scutum πόρπακα habuisse ¹⁰⁾, hanc vocem cum rotundorum clipeorum ὄχάνοις ¹¹⁾ confuderunt. Clipeorum autem a Cleone post victoriam in stoa poecile susensorum balteos praesertim oculos Atheniensium, a quorum armis eiusmodi lora aliena erant, in se convertisse, facile intellegimus; aptam igitur nunc iocandi materiem praebent comico. Si vero cum Aelio Dionysio ¹²⁾ πόρπακα interpretamur manubrium in clipei parte interiore, cum alia nascuntur incommoda, tum noster locus quid habet festivi non video. In ore mulieris Laconicae πορκαμισόμενος idem valet quod ἐνασπισιδασόμενος ¹³⁾, Pacis autem dea ornatur epitheto iocose poetico μισοπορκαμιστάτη ¹⁴⁾. Infra denique, ubi Cleonymi taxiarchi Atheniensis πόρπαξ commemoratur ¹⁵⁾, comicus aut prisci alicuius poetae verba ¹⁶⁾ imitatur aut de re nobis ignota iocatur ¹⁷⁾.

¹⁾ Thucyd. IV 40 § 1. — ²⁾ Herodot. I 171. — ³⁾ Doricum huiusmodi clipeum cerni in clarissima Martis statua, quae Ludovisia vocatur, observarunt Daremberg et Saglio I p. 1251, iisque assentiri se amicus collega Holwerda hac de re interrogatus mihi dixit. Qui clipeus praeter balteum duobus annulis alligatum duo habet manubria; quorum is videtur fuisse usus, ut miles pro re nata modo hoc modo illud manu prehenderet. Cuiusmodi clipei casu περιρρηθῆναι, quod Brasidae aliquando accidit λιποφυχούναι (Thucyd. IV 12 § 1), multo facilius poterant quam si brachium ansis duabus satis artis insertum et fore infixum fuisset. Domi autem dum versabantur, ἐξήρουν τῆς ἀσπίδος τὸν πόρπακα, teste Critia apud Libanium II p. 85. — ⁴⁾ Plut. Cleom. 11; vid. Helbig Hom. Epos¹ p. 49, 1 et 228, 3. — ⁵⁾ Vid. ad vs. 861. — ⁶⁾ E 796 A 38 etc. — ⁷⁾ πόρπαξ. — ⁸⁾ αἰδαρόδετος Bacchyl. fr. 46⁶. — ⁹⁾ Soph. Ai. 574 sqq. — ¹⁰⁾ Eustath. p. 995, 19. — ¹¹⁾ Hom. Θ 193. — ¹²⁾ Apud Eustath. p. 905, 52. — ¹³⁾ Lys. 106. — ¹⁴⁾ Pac. 662. — ¹⁵⁾ Vs. 1372. — ¹⁶⁾ Cf. e. g. Eur. Phoen. 1127 Hel. 1876. — ¹⁷⁾ Citharae ἐπιπόρπαμα commemorat Plato com. fr. 10.

- 850 ἄλλ' ἐστὶ τοῦτ', ὃ Δῆμα, μηχάνημ', ἐν', ἦν σὺ βούλη
τὸν ἄνδρα κολάσαι τουτουλί, σοὶ τοῦτο μὴ ἐγγένηται.
ὄρθς γὰρ αὐτῷ στίφος οἶόν ἐστι βυρσοπωλῶν
νεανιδῶν, — τούτους δὲ περιοικοῦσι μελιτοπᾶλαι
καὶ τυροπᾶλαι, — τοῦτο δ' εἰς ἔν ἐστι συγκεκυφός.
- 855 ὄστ', εἰ σὺ βριμήσαιο καὶ βλέψαιας ὄστρακινδα,

851. (ἐγγένηται B] 'κύνεται cett. (cf. Pac. 346).

853. νεανιδῶν] νεανικῶν Halbertsma. || περιοικοῦσι] περιοικοῦσι Geel, περικυλοῦσι Bergk, περιβομβοῦσι Meineke, περιπολοῦσι Kock. Sed vid. commentarius.

851. ἐγγένηται] cf. Ban. 690. — Ridi-
cule Cleon perhibetur non ut splendidae
victoriae vivax esset memoria clipeos
illos in conspicuo suspendisse, quem-
admodum Demosthenes e. g. nuper post
pugnam ad Oipac trecentas hostium
panoplias diis dedicaverat ¹⁾, sed ut
ipsius sectariis ad manum essent arma,
si quando cum bonis viris foret de-
pugnandum.

852. Ὡς Pistratus suis clavigeris ²⁾,
sic Paphlago institorum caterva stipatus
in medium procedere solet. Cf. femi-
narum sub virili veste latitantium πλε-
στος ὄχλος ἄθρους εἰς τὴν πύκνα ἰλθῶν,
quas propter candidam cutem σκυτοτό-
μοις ἡμαζον νερί viri ³⁾.

853. περιοικοῦσι] hinc apparet hisce
omnibus in eodem vico suas fuisse do-
mus; quem extra urbem fuisse situm
et per se satis est verisimile et dicitur
id in scholiis ad Ach. 724: Λεπρός τόπος
ἔξω τοῦ ὄστεος ἔνθα τὰ βυρσεῖα ἦν. In
eadem autem vicinia iussu aedilium
habitasse venditores caseorum propter
graveolentiam molestorum et mellis
muscaram agmina allicientis, probabi-
liter statuit Willems.

854. τοῦτο δ' εἰς ἔν ἐστι συγκεκυφός] et id
omne conspirat in unum ⁴⁾, sodalicium

quoddam efficiunt. Cf. fr. adesp. 365: εἰς
τὸ φαναρόν μὴ οὐχὶ τολμῶσιν λέγειν, | ὄπο-
τονθορῶζουσιν δὲ συγκεκυφότες, Herodotus:
οἱ κακοῦντες τὰ κοινὰ συγκύψαντες ποιῶσι ⁵⁾.

855. βριμήσαιο] mussites, stomacheris.
Cf. Xen. Cyrop. IV 5 § 9: Οὔαχαρες
ἰβριμοῦτο τῷ Κύρῳ καὶ τοῖς Μήδοις ⁶⁾.

— βλέψαιας ὄστρακινδα] de nominibus
verbo βλέπειν adiunctis vid. ad Ban. 562;
nostro vero loco artius etiam cognatus
est Ach. 234, ubi senes Dicaeopolidi
lapides intentantes βλέπειν Βαλλήναδα di-
cuntur; praeterea vid. supra vs. 808.
Nunc populus ioculariter dicitur ὄστρα-
κινδα βλέπειν, id est ostracismum minitari,
ut assolet comicus novam vim subdere
vocibus vitae communis ⁷⁾. Erat enim
ὄστρακινδα παίξιον ludus, quem Plato
comicus sic descripsit: εἴξασιν γὰρ τοῖς
παιδαρίοις τούτοις, οἱ ἐκάστοτε γραμμῆν |
ἐν ταῖσιν ὁδοῖς διαγράφαντες διανειμάμενοι
δίχ' ἑαυτοῦς | ἐστᾶσ' αὐτῶν οἱ μὴ ἐκείθεν
τῆς γραμμῆς, οἱ δ' αὖ ἐκείθεν, | εἰς δ' ἀμ-
φοτέρων εἰς μέσον ἐστώς ὄστρακον αὐτοῖς
ἀνίσιν (?), | κῆν μὲν πίπτει τὰ λευκ' (?)
ἐπάνω, φάγγειν ταχὺ τοὺς ἐτέρους δεῖ, | τοὺς
δὲ δίκαιους ⁸⁾. Quo tamen loco non respici
ostracismum ⁹⁾ assentior Kockio. Simili
ioco Cratinus ludi nomen ἐφστίνδα ad
iudiciorum ἐφίσεις transtulit ¹⁰⁾. Multa

¹⁾ Thucyd. III 114 § 1. — ²⁾ Vid. ad vs. 448 sq. — ³⁾ Eocl. 384. — ⁴⁾ *En dat schoolt allemaal samen.* — ⁵⁾ Herod. III 82; item VII 145. Praeterea vid. Vesp. 570 Phrynich. fr. 3°. — ⁶⁾ Vid. etiam Soph. Ai. 322? — ⁷⁾ Vid. ad Vesp. 353. — ⁸⁾ Plat. com. fr. 153. Cf. Plat. Phaedr. 241b Rep. 521c Poll. IX 111 sq. — ⁹⁾ Quod sumsit Cobet ad Platon. com. p. 177. — ¹⁰⁾ Cratin. fr. 415.

νίκτωρ καθαράσαντες ἄν τὰς ἀσπίδας, θέοντες
τὰς εἰσβολὰς ... τῶν ἀλφίτων ἄν καταλάβοιεν ἡμῶν.

ΔΗΜΟΣ.

οἴμοι τάλας· ἔχουσι γὰρ πόρπακας; ὦ πόνηρε,
ὄσον με παρεκόπτου χρόνον τοιαῦτα κρουσιδημῶν.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

860 ὦ δαιμόνιε, μὴ τοῦ λέγοντος ἴσθι, μηδ' οἰηθῆς
ἐμοῦ ποθ' ἐδρήσειν φίλον βελτίον', ὅστις εἷς ὢν
ἐπαυσα τοὺς ξυνωμότας· καὶ μ' οὐ λέληθεν οὐδέν

856. καθαράσαντες] κατασπᾶσαντες R alii.

857. ἡμῶν] *ἡμῖν?

autem praeterea novimus ludorum nomina in -ινδα exeuntia: ποσίινδα ¹⁾, κνητινδα ²⁾, χαλκίνδα ³⁾, κρυπτινδα ⁴⁾, ψηλαφίνδα ⁵⁾, σχινοφιλίνδα, πλιστοβολίνδα, διακυστινδα ⁶⁾ etc. 7).

856. καθαράσαντες] cf. Eur. Andr. 1122: κρημασά τούχη πασσάλων καθαράσας ⁸⁾.

857. *Noctu correptis clipeis, qui in porticu sunt suspensi, aditus ad fori locum ubi venumdatur farina fortasse occupabunt.* Sic Thebis anno 379 Phyllidae sectarii τῶν ἐκ τῆς στοᾶς ὄπλων καθ'αλόνας ὤπισσαν captivos ab ipsis liberatos ⁹⁾. More solito voce τοῖς ἀλφίτοις significatur locus ¹⁰⁾; ridicule autem finguntur coniurati non arcem occupantes vel pnyctem citato gradu petentes sed ... forum penarium. Vid. loci ubi τὰ ἄλλα cum contemptu dicitur victus quotidianus ¹¹⁾, et recordemur iocorum de Cleonis epulis ¹²⁾. Ceterum vox militaris est εἰσ-

βολαί, fauces enim montium significat ¹³⁾.

859. παρεκόπτου] cf. vs. 807 et παρακρούειν describendi sensu adhibitum ¹⁴⁾.

— τοιαῦτα κρουσιδημῶν] i. e. τὸν δῆμον οὕτω κρούων καὶ οἰων καὶ ταράττων καὶ κυκῶν. Vid. infra vs. 1379 adi. κρουστικός, Nub. 818 substantivum κρούσις, et supra ad vs. 251 et 840, de pronomine autem accusativo vid. vs. 878, 1124 etc.

860. μὴ τοῦ λέγοντος ἴσθι] cf. Iocastae de coniuge verba: ἀλλ' ἴσθι τοῦ λέγοντος, εἰ φόβους λέγοι ¹⁵⁾. Vid. etiam infra vs. 1118: πρὸς τὸν λέγοντα αἰεὶ κίχηντας, Soph. Phil. 386: πόλις γὰρ ἴσθι πάσα τῶν ἡγούμενων | στρατός τε σύμπας, quaevis enim civitas omnesque copiae in ducum sunt potestate et horum sententiam sequuntur ¹⁶⁾.

861. εἷς ὢν] item Plut. 186 et εἷς ὢν μόνος Plut. 948.

862. ἔπαυσα τοὺς ξυνωμότας] vid. ad vs. 330.

— μ' οὐ λέληθεν οὐδέν] vid. ad vs. 75.

¹⁾ Xen. Mag. Eq. V 10, = ἄρτιάξιν Ar. Plut. 816. — ²⁾ *Pateritje*, Oratet. fr. 23. — ³⁾ *Pleiduitje*, Herod. Mimamb. III 6, cf. ibid. vs. 65. — ⁴⁾ *Verstopperitje*. — ⁵⁾ *Blindemannetje*. — ⁶⁾ *Sluip door*. — ⁷⁾ Vid. Poll. IX 110—117 Bekk. Anecd. p. 1353. — ⁸⁾ Item ibid. vs. 813. Quod etiam καθελείν dicitur, e. g. Aoh. 1118. — ⁹⁾ Xen. Hell. V 4 § 8. — ¹⁰⁾ De quo genere loquendi vid. supra vs. 254 et ad Ran. 1068. — ¹¹⁾ Nub. 176 etc. — ¹²⁾ Vs. 280 sq. etc.; praeterea conferendus est vs. 1060. — ¹³⁾ Suam vim obtinet Aoh. 1075. — ¹⁴⁾ Plat. Lys. 215c etc. — ¹⁵⁾ Soph. Oed. R. 917. — ¹⁶⁾ Item Aesch. Eum. 738 Eur. El. 1108 etc.; praeterea vid. supra vs. 714, 739 sq. et ad vs. 215.

ἐν τῇ πόλει ξυνιστάμενον, ἀλλ' εὐθέως κέρραγα.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

- 865 ὅπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγγέλεις θηρώμενοι πέπονθας.
ὅταν μὲν ἡ λίμνη καταστῆ, λαμβάνουσιν οὐδέν
ἐὰν δ' ἄνω τε καὶ κάτω τὸν βόρβορον κνυῶσιν,
αἰροῦσι. καὶ σὺ λαμβάνεις, ἦν τὴν πόλιν ταράττης.
Ἐν δ' εἰπέ μοι τοσουτονί· σκύτη τοσαῦτα πωλῶν
870 ἔδωκας ἤδη τουτῷ κάττυμα παρὰ σεαυτοῦ
ταῖς ἐμβάσιν, φάσκων φιλεῖν;

ΔΗΜΟΣ.

οὐ δῆτα, μὰ τὸν Ἀπόλλω.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἔγνωκας οὖν δῆτ' αὐτὸν οἴός ἐστιν; ἀλλ' ἐγὼ σοι
ζεῦγος πριάμενος ἐμβάδων τουτὶ φορεῖν δίδωμι.

ΔΗΜΟΣ.

κρίνω σ' ὅσων ἐγὼ οἶδα περὶ τὸν δῆμον ἄνδρ' ἄριστον

867. Del. Cobet; sed eo omissio nimis abrupta fit sententia, neque αἰρεῖν absolute positum cuiusvis interpolatoris esse videtur. || αἰροῦσι] αἰρουσι(ν) V R etc. (quod an piscatorum fuerit verbum dubitat Lenting; cf. verbi το rise usus).

869. τουτῷ κάττυμα] κάττυμα τούτῳ R.

872. ἐμβάδων] -δοιν Dindorf perperam.

873. σ'] om. R. || ὅσων Bentley] ὅσον (ἔλον) oodd. metro invito, ὅσον γ' Ald. (quod quidem sciam) invita sententia. || ἄνδρ' E] ἄνρ' cett.; cf. Nub. 1050.

868. κέρραγα] praeter expectatum, nam statim animadverto vel caveo (φιλᾶττω) dicendum erat potius. Quicquid suspecti oculos meos ferit, aures civium obtundō¹⁾.

864. πέπονθας] vid. ad Nub. 284²⁾.

865. καταστῆ] vid. ad Ran. 1003.

866 sq. Vid. ad vs. 309—311 et de particulis ἄνω τε καὶ κάτω ad Nub. 616. Nobis, qui perinde atque Athenienses nautarum piscatorumque sumus natio,

non minus usitata est locutio in troebel water visschen.

867. αἰροῦσι] i. e. εὐαγρεσίᾳ utuntur³⁾. Cf. proverbium εὐδαντι κύρετος αἰρεῖ⁴⁾, quod Cratinus ridicule immutavit⁵⁾.

868. τοσουτονί] cf. vs. 420.

869. κάττυμα] cf. Vesp. 1160.

870. φάσκων φιλεῖν] item vs. 946.

872. Vid. ad vs. 784.

873. περὶ τὸν δῆμον] vid. ad vs. 812.

¹⁾ Vid. vs. 312 etc. — ²⁾ Cum toto versu conferenda essent poetae verba Nub. 559: „ceteri comici in Hyperbolium impetum faciunt τὰς εἰκόνας τῶν ἐγγίλων τὰς ἐμάς μιμούμενοι,” si sanus esset ille versus. Sed cum apta sententia inde effici nequeat, suspicor nunc vocem τῶν ἐγγίλων illic interpreti deberi. — ³⁾ Sic etiam nostratas verbo *vangen* absolute posito utuntur. — ⁴⁾ Phot. Hesych. Paroemiogr. — ⁵⁾ Cratin. fr. 4; vid. etiam Ephipp. fr. 5².

ευνούστατόν τε τῇ πόλει καὶ τοῖσι δακτύλοισιν.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

- 875 οὐ δεινὸν οὖν δῆτ' ἐμβάδας τοσοῦτονὶ δύνασθαι,
ἐμοῦ δὲ μὴ μυελαν ἔχειν ὄσων πέπονθας; ὄστις
ἔπαυσα τοὺς βινουμένους, τὸν γρυπὸν ἐξαλείψας.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

- 880 οὐκουν σε δῆτα ταῦτα δεινὸν ἔστι πρῶκτοτηρεῖν,
παῦσαι τε τοὺς βινουμένους; κοῦκ ἔσθ' ὅπως ἐκείνους
880 οὐχὶ φθονῶν ἔπαυσας, ἵνα μὴ ἤητορες γένοιτο.
τοῦδ' ὁ δῶν ἄνευ χιτῶνος ὄντα τηλικούτον,

876. ἔχειν] ἔχειν σ' Blaydes.

877. βινουμένους R¹] κινουμένους V B² alii. || γρυπὸν olim quidam] Γρύπτον codd.; Γρύλλον Blaydes, sed proprium nomen non dedisse poetam indicio mihi est articulus.

878. δῆτα] om. V R et plerique, σε ταῦτ' ὦ μιὰρὶ vVelsen; σε δῆτα δεινὸν ἔστι ταῦτα Blaydes.

880. γίνοιτο E] γίνονται cett.

881. τηλικούτον] τηλικουτόν codd.

874. τῇ πόλει καὶ τοῖσι δακτύλοισιν] etiam infra ioculariter sic iunguntur incongrua ¹). Pædum autem digiti δάκτυλοι dicuntur etiam Alex. fr. 148: ὁ πρῶτος; εὐφῶν μετὰ λυχνούχου περιπατεῖν | τῆς νυκτὸς ἦν τις κηδεμῶν τῶν δακτύλων ²). Cum toto versu cf. Vesp. 445—447.

877. ἔπαυσα] vid. ad vs. 380.

— τοὺς βινουμένους] cf. Nub. 1102.

— τὸν γρυπὸν ἐξαλείψας] nomine illius hominis, cuius natum aduincum nostis, ex albo civium deleto. — Lex vetabat ne quis ἡταιρηκῶς civium iure uteretur ³), sed rarissimas Athenis fuisse ἡταιρήσεως γραφάς facile intellegimus. Itaque admirationem nuper moverat Oleon famosum aliquem virum ἐκ τοῦ ληξιαρχικοῦ γραμματείου ἐξαλείψας. Quis autem fuerit adolescens ille, qui ὁ γρυπός ⁴) nunc dicitur, nescimus; sed nobilis eum gentis, morum autem dissolutorum fuisse contextus docet. Nam nisi claris nata-

libus fuisset nebulo, quem Oleon capite deminuendum curaverat ὡς τὸ σῶμα τὸ αὐτοῦ ἐφ' ὕβρει πεπρακόντα, indignum nimirum qui coram populo verba faceret magistratue fungeretur, comicus nunc de eo taceret, opinor. Eandem autem ob causam, nisi fallor, non suo nomine designatur sed tectius indicatur cognomento quodam, de quo audiamus Socratem: „puer dilectus si simus est, ἐπιχαρὶς dicitur ab admiratoribus, τοῦ δὲ τὸ γρυπὸν βασιλικὸν φασι εἶναι, fuscus autem viriles dicitis, candidos divum gnatos” ⁵). Cf. etiam Herodæ locus, ubi muliercula tabulam pictam admirata „et cetera ad vitam expressa sunt” ait „et ὁ γρυπὸς οὗτος ἄνθρωπος” ⁶).

878. ταῦτα... πρῶκτοτηρεῖν] i. e. οὕτω τηρεῖν τοὺς πρῶκτούς ⁷).

879. παῦσαι] vid. ad vs. 380.

880. Vid. ad Nub. 1089.

881. τηλικούτον] hominem id ætatis.

¹) Vs. 1208, ubi vid. — ²) Item Vesp. 275 Av. 8. — ³) Vid. Aeschin. I § 19 sq. — ⁴) Si vera hæc est lectio. — ⁵) Plat. Rep. 474e. — ⁶) Herod. Mimiamb. IV 87. — ⁷) Cf. vs. 859 et vid. ad vs. 381.

οὐπάποτ' ἀμφιμασχάλου τὸν Δῆμον ἤξιωσας,
 χεμιῶνος ὄντος· ἀλλ' ἐγὼ σοι τουτονὶ δίδωμι.

(Tunicam Demo induit.)

ΔΗΜΟΣ.

885 τοιοντονὶ Θεμιστοκλῆς οὐπάποτ' ἐπενόησεν.
 καίτοι σοφὸν καὶ ἐκεῖν' ὁ Πειραιεύς· ἔμοιγε μέντοι
 οὐ μείζον εἶναι φαίνεται ἐξεύρημα τοῦ χιτῶνος.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

οἴμοι τάλας, οἷσις πιθηκισμοῖς με περιελαύνεις!

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

οὔκ' ἀλλ' ὅπερ πίνων ἀνήρ πέπονθ' ὅταν χεσεῖη,
 τοῖσιν τρόποις τοῖς σοῖσιν ὄσπερ βλαντιοῖσι χρῶμαι.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

890 ἀλλ' οὐχ ὑπερβαλεῖ με θωπείαις· ἐγὼ γὰρ αὐτὸν
 προσαμφιῶ τοδὶ σὺ δ' οἴμωξ', ὧ πόνηρ'.

(Senem pallio amicare vult.)

884 sq. Cf. vs. 812—818.

887. πιθηκισμοῖς με περιελαύνεις] vid. ad vs. 290 et de voce πιθηκισμοῖς ad Ran. 708.

888. πίπονθα] vid. ad Nub. 234.

889. Commentarii instar sunt verba Blepuri in Ecclesiazusis ¹⁾ narrantis se frustra quaesivisse soleas suas, dein cum festinato opus esset, uxoris calceolis pedes inseruisse. Sic *ol πίνοντες* ²⁾ cum a coena surgunt ad ventrem exonerandum, — non enim inter cultiores homines sed inter botularios iam versamur, — quibuscunque calceis arreptis utuntur. Discalceati enim accumbebant veteres ³⁾. Solus Socrates *ὁ ἀνυπόδητος* ⁴⁾ non solebat poscere soleas, quas non haberet; quamquam et hic cum ab Agathone in coenam esset vocatus, *τάς βλαύτας ὑπέδησατο* ⁵⁾, ne sordidis scilicet pedibus amici triclinium intraret. Cf.

Hermippi versiculi: (*armis conivivia cedunt*), *χλανίδες δ' οὐλα καταβέβληται, | θώρακα δ' ἄπας ἐμπερονῶται, | κνημῖς δὲ περὶ σφυρὸν ἀρθροῦται, | βλαύτης δ' οὐδαίς ἐτ' ἔρωσ λευκῆς, | πτῆ. ⁶⁾*. A λακωνικαῖς αὐτῶν βλαύτας sive βλαντία ⁷⁾ non multum fuisse diversas apparet coll. Vesp. 1158. Ad locutionem quod attinet, cf. Eur. Or. 769: *οὐχὶ Μενέλω τρόποισι χρῶμεθα*.

890. *ὑπερβαλεῖ*] cf. vs. 56. Ad rem quod attinet, cf. Plat. Rep. 426c: *ἐν ταῖς κακῶς πολιτευομέναις τῶν πόλεων ὅς ἐν τοῖς πόλιτας ἤδιστα θαραπέυη καὶ χαρίζεται ὑποτρέχων καὶ προγιγνώσκων τὰς σφετέρως βουλήσεις καὶ ταύτας δεινὸς ἢ ἀποκλήροῦν, οὗτος ἄρα ἀγαθὸς τε ἴσται ἀνήρ καὶ σοφὸς τὰ μεγάλα καὶ τιμῆσται ὑπὸ σφῶν*.

891. *τοδὶ* sc. τὸ ἱμάτιον. — Identidem dubito an isiciarius *suam* stragulam, in qua sedens merces suas venundare soleat, *suasque* soleas, *suam* denique tu-

¹⁾ Vs. 313—319 et 344—347. — ²⁾ *Conivivae*. — ³⁾ Vid. Vesp. 103 Pherecrat. fr. 153 ⁴⁻⁶ Plat. Conv. 213b et ad Nub. 500. — ⁴⁾ Vid. ad Nub. 363. — ⁵⁾ Plat. Conv. 174a. — ⁶⁾ Hermipp. fr. 47. Vid. etiam Anaxil. fr. 18². — ⁷⁾ Athen. 338a.

ΔΗΜΟΣ.

(donum oblatum repellens:)

λαιβοῖ!

οὐκ εἰς κόρακας ἀποφθαρεῖ; βύρσης κάκιστον ὄξει.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

καὶ τοῦτο δ' ἐπίτηδες σε περιήμπεσχ', ἵνα σ' ἀποπνέξῃ.
καὶ πρότερον ἐπεβούλευσέ σοι. τὸν καυλὸν οἶσθ' ἐκείνον

895 τοῦ σιλφίου τότ' ἄξιον γενόμενον;

ΔΗΜΟΣ.

οἶδα μέντοι.

891. *λαιβοῖ* Dindorf] *αἰβοῖ* codd., quod extra versum collocans (ut Av. 1342) Bentley scribebat ὡ *πόνω* *πονηρέ* (cf. Vesp. 466).

892. ;... ὄξει. Kock] ,... ὄξων; codd., ὄξον Lenting.

893. *τοῦτο δ'* vVelsen] *τοῦτ'* codd., *τοῦτό γ'* Bentley. || *περιήμπεσχ'* Meineke] *περιήμπεσχεν* B, *περιήμπεσχεν* V cett.; vid. ad Nub. 214. || *ἵνα σ'*] ἴ' V alii.895. *τοῦ*] τὸν Bentley cum cod. A. || **τότ'*] τὸν codd.

nicam de corpore detractam seni obtulerit, Paphlago autem hunc ut aemuletur palium suum nunc ei porrigat. Sic multo sane vividior erit scena, et coriorum odor facilius explicabitur, quam si Paphlago recens emtam vestem domino nescit unde afferat. Quae tamen admitti nequit suspicio nisi summus flota loquentem isiciarium dixisse *φανόμενος* vs. 784 et *πράμνος* vs. 872.

892. Cf. Philocleon novam vestem spernens in Vespis ¹⁾.

— *οὐκ εἰς κόρακας ἀποφθαρεῖ;*] vid. Nub. 789 et ad Ran. 607. Etiam nostrae fabulae vs. 4 huc facit.

893. *ἐπίτηδες*] vid. Vesp. 391.

— *ἀποπνέξῃ*] cf. Vesp. 1134.

894 sq. *Et antea insidias tibi struxit iste: scis quam vili pretio nuper prostituerit laserpitium?* — Mare mediterraneum totum iam navibus suis reclusum gloriabantur Athenienses, et cum Sioulo-

rum caseo et porcis Poenorumque stragulis vestibus iam affuebat in Athenarum foro δ *ἐκ Κυρήνης καυλός* ²⁾, i. e. laserpitii caules edules. Similes autem in usus adhibebatur hoc olus atque inter nos *ρλεωμ*, cuius cum caules eduntur tum radices in medicamentis usurpantur. Erat autem silphii succus ³⁾ acerrimus ⁴⁾. Sed etiam in condiendis eduliis silphium usurpabatur ⁵⁾, plurimasque eius virtutes qui fuse enumerat inter „eximia naturae dona” refert Plinius ⁷⁾. Scilicet quod rarum carum; nam Plinii aetate in Cyrenaica non iam inveniebatur laserpitium, sed e Media invehabatur ⁸⁾. Athenis vero quo tempore acta est nostra fabula viliscere nuper coeperat largius advectum et in varios vitae usus adhiberi ⁹⁾. Quod Oleoni non laudi sed culpae ridicule nunc vertitur. — De adiectivo *ἀξιω* vid. ad vs. 645.

895. *μέντοι*] *sane!* vid. ad vs. 168.

¹⁾ Vesp. 1135 sqq.; vid. etiam Vesp. 38. — ²⁾ Cf. [Xen.] Rep. Ath. 2 § 7. — ³⁾ Hermipp. fr. 63⁴ Herodot. IV 169 Plut. 925, δ *Αἰβυς καυλός* Antiphan. fr. 217¹³, *καυλός ἐκ Καρχηδόνας* Eubul. fr. 19³, cf. 7³. — ⁴⁾ *Laser*. — ⁵⁾ Ar. Plut. 719 Eccl. 404. — ⁶⁾ Av. 534, 1579 Eccl. 1169. — ⁷⁾ H. Nat. XXII 49. — ⁸⁾ XIX 15. — ⁹⁾ Cf. Müller Strübing Aristoph. u. die hist. Kritik p. 145.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἐπίτηδες οὗτος αὐτὸν ἔσπευδ' ἄξιον γενέσθαι,
 ἐν' ἐσθίῳι' ὠνούμενοι, καὶ ἔπειτ' ἐν ἡλιαῖα
 βδέοντες ἀλλήλους ἀποκτείνειαν οἱ δικασταί.

ΔΗΜΟΣ.

νῆ τὸν Ποσειδῶ καὶ πρὸς ἐμὲ τοῦτ' εἶπ' ἀνὴρ Κόπριος.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

900 οὐ γὰρ τόθ' ὑμεῖς βδεόμενοι δὴ που ἐγένεσθε πυρροί;

ΔΗΜΟΣ.

καὶ νῆ Δί' ἦν γε τοῦτο Πυρράνδρου τὸ μηχανήμα.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

οἷσι μ', ὧ πανούργε, βωμολοχεύμασιν ταράττεις!

896. Ἰσπευδ'] Ἰσπευσεν R.

897. ἐσθίῳι'] -ητ' B alii.

899. Κόπριος] demoticum esse vidit Böckh.

901. γε R] γε καὶ cett., γὰρ VVelsen. || Post hunc versum haec fere intercidisse suspicatur VVelsen: ΑΑΑ. μὰ τοὺς θεοὺς, ἀλλ' οὐτοσί τις πυρρίας κάμιστος.

902. πανούργε] πόνηρε V alii.

896. ἐπίτηδες] vid. ad Vesp. 391.

— Ἰσπευδε] nempe „τότε”¹⁾. De verbi usu vid. vs. 926 Pac. 672 et cf. σπουδάσαι Ach. 685.

899. Non primum nunc istud audio, sed idem olim mihi dixit vir Κόπριος sive e demo Κόπρω oriundus. De cuiusmodi iocis vid. vs. 79 et ad Ran. 427; eidem autem verborum lusui noster indulsit in Ecclesiazusis²⁾. Ridetur nunc suspicacissima plebeculae indoles, etiam absurda crimina cupide arripientis et certissimis scilicet argumentis statim corroborantis.

900. De medii βδεῖσθαι usu vid. ad Nub. 1004 et cum toto versu cf. Ran. 308 Eccl. 329, 1061.

— οὐ ... δὴ που ...] vid. ad Ran. 522.

901. Ita sane, et Pyrrhandri quidem manifestum id erat artificium. — Pyrrhan-

drum, quisquis fuit ille, nuper in civium suspicionem incidisse, hic versus fortasse testatur. Nam non e praecedentibus versibus hunc iocum profuxisse, sed excogitatos esse illos versus ut iocum — frigidum satis — nomen hoc proprium posset praebere, id quidem perspicere mihi videor. Sed quoniam Pyrrhandrum nullum novimus³⁾, certi quid praestari nequit. Ipsum Cleonem designari, hunc enim rufum fuisse⁴⁾, Droyseni est opinio; cui ex parte assensus Müller Strübing coniecit Ευρράνδρου, — infeliciter sanequam. Πυρράνδρου⁵⁾ autem nomen iocose nunc sic mutatum esse fortasse haud inepte suspicetur quispiam; sed nimis incerta sunt haec omnia.

— καὶ ... γε] vid. ad Ran. 49.

902. βωμολοχεύμασιν] vid. ad Ran. 358.

¹⁾ Vs. 895. — ²⁾ Eccles. 317 (et 362). — ³⁾ πονηρὸν καὶ σκολιὰν εἶναι εἶπε de suo opinor affirmat scholiasta. — ⁴⁾ Cf. vs. 407. — ⁵⁾ Pac. 395 etc.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἢ γὰρ θεός μ' ἐκέλευσε νικῆσαι σ' ἀλαζονεῖαις.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἀλλ' οὐχὶ νικήσεις. ἐγὼ γὰρ φημί σοι παρέξειν,
905 ὦ Δῆμε, μῆδ' ἐν δρῶντι μισθοῦ τρυβλίον φοφήσαι.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἐγὼ δὲ κυλίχνιον γέ σοι καὶ φάρμακον δίδωμι,
τὰν τοῖσιν ἀντικνημίοις ἐλκύδρια περιαιλεφειν.
(Offert seni pyxidem.)

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἐγὼ δὲ τὰς πολιὰς γέ σου ἐκλέγων νέον ποιήσω.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἰδοὺ δέχου κέρκον λαγῶ τῶ ὀφθαλμίδιῳ περιψηῆν.
(Seni caudam leporinam praebet.)

903. ἀλαζονεῖαις Dindorf] -ας R, -α reliqui. Cf. vs. 290.

904. οὐχί] οὐ V alii, οὐ με Ald.

908. γέ] om. V alii.

909. τῶ ὀφθαλμίδιῳ] τῶφθαλμίδιῳ Elmsley metri causa; sed vid. ad Nub. 1066

904 sq. φημί σοι παρέξειν...μισθοῦ τρυβλίον φοφήσαι] ioculariter inter se nunc commixtae sunt locutiones παρέξω σοι μισθόν et παρέξω σοι τρυβλίον φακῆς ¹⁾ vel ἀθάρης ²⁾ φοφήσαι. Dicitur autem μισθοῦ τρυβλίον ³⁾ ut εἰρήνης τρυβλίον Ach. 278, idemque genitivi usus est in verbis τάγγρον τρυβλίων ⁴⁾, χύτρα ἀθάρης ⁵⁾, τρυβλίον πεισάνης ⁶⁾, ἔντους τρυβλίον ⁷⁾, κάλαθος περὶ γων ⁸⁾.

905. μῆδ' ἐν δρῶντι] dum otio perfrueris ⁹⁾. Ne id quidem posthac a te posceatur ut tribunal adeas. Nunc stipem merces sane ¹⁰⁾, et maiora tibi promisi ¹¹⁾;

sed quies a iudiciis procul abest, et nocte intempesta surgendum est ut illuc perveniatur: itaque in posterum gratis pabula tibi praebebo.

906. κυλίχνιον ... καὶ φάρμακον] i. e. κυλίχνιον φαρμάκου ¹²⁾. A voce κύλιξ ducitur κυλίχνη ¹³⁾, hinc κυλίχνιον, ut a voce πόλις ducta sunt πολίχνη ¹⁴⁾ et πολίχνιον. Idem autem valent ἐξάλειπτον ¹⁵⁾ et ἀλάστος ¹⁶⁾. Nempe Athenienses καὶ τὴν ἰατρικὴν πυξίδα καλοῦσι κυλικίδα ¹⁷⁾.

907. ἐλκύδρια] seni ne offensionem sit ¹⁸⁾, deminutivo hoc utitur, cui similia sunt μελύδριον ¹⁹⁾, σκελύδριον ²⁰⁾, alia.

¹⁾ Vs. 1007. — ²⁾ Vs. 1026. — ³⁾ Een pannehje vacatie. — ⁴⁾ Infra vs. 929. — ⁵⁾ Plut. 678. — ⁶⁾ Alex. fr. 142. — ⁷⁾ Cratet. fr. 9. — ⁸⁾ Av. 1325. — ⁹⁾ Cf. vs. 766. — ¹⁰⁾ Cf. vs. 256. — ¹¹⁾ Vs. 798. — ¹²⁾ Vid. ad vs. 808. — ¹³⁾ Fr. 498. — ¹⁴⁾ Herodot. VI 26 Thucyd. VII 4 § 6. Etiam in nomen proprium abiit: Hom. B 557 l. a., Thucyd. VIII 14 § 3. — ¹⁵⁾ Ach. 1063. — ¹⁶⁾ Ibid. vs. 1058. — ¹⁷⁾ Athen. 480b. — ¹⁸⁾ Theophr. Char. 19. — ¹⁹⁾ Eccl. 883. — ²⁰⁾ Herod. Mimiamb. IV 89.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

910 ἀπομυξάμενος, ὃ Δῆμ', ἐμοῦ πρὸς τὴν κεφαλὴν ἀποψῶ.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἐμοῦ μὲν οὖν! ἐμοῦ μὲν οὖν!

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἐγὼ σε ποιήσω τριηρ-
αρχεῖν ἀναλίσκοντα τῶν
σαντοῦ, παλαιὰν ναῦν ἔχοντ',
915 εἰς ἣν ἀναλῶν οὐκ ἐφέ-
ξεις οὐδὲ ναυπηγούμενος·
διαμηχανήσομαι θ' ὄπως
ἂν ἰστίον σαπρὸν λάβῃς.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἀνῆρ παφλάξει! παῦε, παῦ'

910. ἀπομυξάμενος] -μαξάμενος V alii. || Δῆμ', ἐμοῦ] Δῆμί μου R (ut Thesm. 744).

911. Isiciario totum dat Ald.; in codice V alterum ἐμοῦ μὲν οὖν-omissum est, ante versum autem 912 est nota Cleonis. Posterius ἐμοῦ μὲν οὖν R alii Cleoni tribuunt cum versibus sequentibus.

913 sq. ἀναλίσκοντα τῶν σαντοῦ] del. Cobet, sed idoneis argumentis defendit Vahlen. Etiam vs. 924—926 prius res indicatur, dein rei causa subiungitur.

919—922. Isiciario dedit Bergk, in codd. sunt Chori (Coryphaei); †Velsen Choro dabat vs. 919 sq.^a, Isiciario vs. 920^b—922.

919. ἀνῆρ] ἀνῆρ codd. || παῦε, παῦ'] in parenthesi haec collocat Lenting scholiastam secutus.

910. Dignum nunc certe se praestat Paphlago quem demirentur Theori¹⁾ et quicquid praeterea Athenis est assentatorum. *Capillis meis pro mantili utere, sodes*, seni dicit: *χειρομάκτω*²⁾ *χρῶ ταῖς ἐμαῖς θριξίν*. Ultima autem rusticitatis cum sit *ἰσθῆτι ἀπομύττεισθαι*³⁾, quid dicas de homine qui ad talia praebeat caput suum. Dionysi parasiti regi suo *πολλὰς παρασχέιν τὰ πρόσωπα καταπτύσθαι* feruntur⁴⁾.

913. *τριηραρχεῖν ἀναλίσκοντα*] *per totum trierarchiae tuae tempus sumtus facere.*

915. Id quod iam dictum est clarioribus etiam verbis iteratur: *navem in quam nunquam non pecuniae aliquid sit impendendum aliquidve sarcindum.*

918. Docet hic versus trierarchas etiam hoc tempore, perinde atque postea⁵⁾, non navem tantum accepisse sed etiam τὰ σκεύη εἰς ναῦς ex armamentariis publicis iis fuisse exhibita.

919. *παφλάξει*] *ebullit, effervescit*⁶⁾. Quod apposite de Paphlagono nunc dicitur⁷⁾; of. *παφλάσματα* de verbis tumidis usurpatum⁸⁾. Item Timocles Hy-

¹⁾ Vesp. 600. — ²⁾ Xen. Cyrop. I 3 § 5. — ³⁾ Theophr. Char. 19. — ⁴⁾ Athen. 249 f. Etiam Diodori comici fr. 2 conferri potest. — ⁵⁾ Demosth. XLVII § 22 sqq. LI § 5. — ⁶⁾ *Begint te razen.* — ⁷⁾ Item Pac. 314; vid. etiam ad vs. 2. — ⁸⁾ Av. 1243.

920

ὕπερξέων. ὑφελκτέον
τῶν δαδίων ἀπαρυστέον
τε τῶν ἀπειλῶν ταυτηλί.

(Bidens Paphlagoni offert suum cochlear.)

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

δώσεις ἔμοι καλὴν δίκην,
ἰπούμενος ταῖς εἰσφοραῖς.

920. ὑπερξέων] ὑπερξέιονθ' Brunck.

921. δαδίων] sic vel δαλλίων (cf. Pac. 959) Bentley, δάδων codd., δὲ τῶν ξύλων Ald.

peridem oratorem κόμπους παφλάειν dixit¹⁾. Proprie autem de liquore dicitur hoc verbum²⁾. Similis est usus verborum ὑπερξέιν³⁾, ἐπιξέιν effervescere⁴⁾, ἀποξέιν⁵⁾, ἔναξέιν⁶⁾, ζεῖν⁷⁾. Quae omnia de animo commoto sunt dicta⁸⁾.

— παύε] iteratur etiam Pac. 326: παύε παῦ ὀρχοῦμενος, praeterea vid. ad Ran. 122. Etiam Ran. 269 imperativus est repetitus.

920. ὑπερξέων] quod ὑπερβάλλειν dicitur Herodot. I 59⁹⁾.

922. ταυτηλί] nempe τῆ ζωμηρῶσαι¹⁰⁾. Minarum spumam supernatantem ex olla effervescente tollendam esse ait isiciarius, nunc quoque artis suae verbulis usus. Simillima autem metaphora adhibita Alexis¹¹⁾ hominem dixit perinde atque vinum primo quidem ἀποξέσαι debere atque ἀφυβρῆσαι¹²⁾, et provectiore demum aetate ἀπαρυσθῆναι τὴν ἄνω ἀποκλάζουσαν ἄνοιαν potabilem fieri et sedari¹³⁾. De verbo ἀπαρῦσαι vid. etiam Herodot. IV 2.

923. Cf. Vesp. 453: ἀλλὰ τοῦτω μὲν τάχ' ἡμῖν δώστον καλὴν δίκην.

924. ἰπούμενος] cf. Aesch. Prom. 365: Τυρῆον ἰαεὶ ἰπούμενος ῥίξαισιν Αἰναιαῖς ὕπο, item Pindarus Aetnam vocat ἴπον ἠγεμόσσαν ἰκατογαφάλα Τυφῆνος ὀβριμου¹⁴⁾. Est enim ἰποὺν mole vel machina comprimere. Sic Lys. 291 τῷ ξύλω τὸν ὄμον ἐξἰπώκατον conqueritur coryphaeus, elisus mihi est humerus onere quod gesto. Multo autem fortius est ἰποὺν quam πύζειν, quo verbo apud Hesychium redditur, quod autem nostro loco dicitur ταῖς εἰσφοραῖς ἰποδοθαι, id apud Lysiam est πύζεισθαι ταῖς εἰσφοραῖς¹⁵⁾.

— ταῖς εἰσφοραῖς] molestissimae civibus hoc tempore erant εἰσφοραὶ sive tributa extraordinaria, quae Cleon anno 428 aut primum irrogavit¹⁶⁾ aut post longum annorum intervallum redintegavit¹⁷⁾, cum belli sumtus ingentes exhausissent aerarium neque ad damna sarcientiada sufficerent sociorum φόροι¹⁸⁾.

¹⁾ Timocl. fr. 15. — ²⁾ Hom. N 798 Ar. fr. 498 Cratin. 206 Eubul. 109 Antiphan. 217⁴⁾; vid. etiam ad Ran. 249. — ³⁾ Vs. 920. — ⁴⁾ Ach. 321 Thesm. 468 Soph. Trach. 840 Eur. Hec. 588 Iph. T. 987 Herodot. VII 13 Babr. 95 vs. 60. — ⁵⁾ Alex. fr. 45⁵⁾. — ⁶⁾ Aesch. Prom. 370. — ⁷⁾ Soph. Oed. C. 484 Eur. Hec. 1055. — ⁸⁾ Ut nostrum *ziedende drift*. — ⁹⁾ Vid. ad vs. praecedentem. — ¹⁰⁾ Antiphan. fr. 249, *soepelpep*. In scholiis male suppletur: τῆ κρηγῶσα. Recte interpretatus est Kuster. De omissis autem huiusmodi nominibus vid. ad Ach. 331. — ¹¹⁾ Alex. fr. 45. — ¹²⁾ *Jeter sa goume*. — ¹³⁾ *κατασθῆναι*, vid. ad Ran. 1003. Item Xenophon juvenibus ἀποκλάζειν ὄβριμν dixit Rep. Laced. 8 § 2. — ¹⁴⁾ Olymp. IV 11. — ¹⁵⁾ Lys. XXVIII § 3. Vid. etiam Xen. Hellen. VI 2 § 1 ἀποκναίεσθαι χρημάτων εἰσφοραῖς et Antiphan. fr. 204³⁾. Etiam nostra *geld afpersen* et *knevelarijen* huc faciunt. — ¹⁶⁾ Id quod e Thucydidis verbis effecerim. — ¹⁷⁾ Sic statuerunt alii. — ¹⁸⁾ Vid. Thucyd. III 19.

925 ἐγὼ γὰρ εἰς τοὺς πλουσίους
σπεύσω σ' ὅπως ἂν ἐγγραφῆς.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

980 ἐγὼ δ' ἀπειλήσω μὲν οὐ-
δέν, εὐχομαι δέ σοι ταδί
τὸ μὲν τάγηρον τευθίδων
ἐφεστάναι σίζον, σὲ δὲ
γνώμην ἔρεῖν μέλλοντα περὶ
Μιλησίων καὶ κερθανεῖν
τάλαντον, ἣν κατεργάσῃ,
σπεύδειν ὅπως τῶν τευθίδων
985 ἐμπλήμενος φθάλῃς ἔτ' εἰς

935 sq. *Ἔ' εἰς... ἄλθων* V] *Ἔ' εἰς... ἄλθειν* R et plerique. Similis est lectionis varietas Nub. 1384; vHerwerden *πριν εἰς... ἄλθειν*, Zacher *Ἔ' ἦ 'ς... ἄλθειν* (coll. Herodot. VI 108 Xen. Cyrop. I 6 § 39 etc.). Equidem non dubito quin Venetus ipsam poetae manum seruet.

925. *εἰς τοὺς πλουσίους*] thetes enim liberi erant a tributo hoc solvendo¹⁾.

926. *σπεύσω σε*] de verbo vid. ad vs.

896 et de prolepsis ad Nub. 493.

927—940. Non minus sed „preces” — immo diras! — profert isiciarius. Quibus simillimas et nihilo minus artificiose elaboratas fundit chorus Ach. 1156—1173, Antimacho cuidam pessima quaevis imprecatus itemque a *τευθίδων* facto initio.

929. *τευθίδων*] de genitivo vid. ad vs.

904 sq. Est autem *τευθὶς loligo*²⁾, *serpiae* arte cognata: *σύννομον* | *τῆς κυφονώτου σῶμ' ἔχουσα σηπίας* | *ξιφηφόροιαιν χερσὶν ἔξωπλισμένη* | *τευθὶς*³⁾. Apud Aristophanem etiam Ach. 1157 commemoratur.

930. *ἐφεστάναι*] nempe *ἐπι τοῦ πυρός* sive *ἐπι τοῦ ἐπιστάτου*⁴⁾, unde ἀφαιρεῖται cibus ut apponatur coenantibus⁵⁾.

— *σίζον*] cf. Polyphemi oculus *σίζων*

ἄλαϊνίφ περὶ *μοχλῆ*. Piscium autem ἐν *τηγάνοις σιζόντων* haud infrequens apud comicos est mentio⁶⁾.

931 sq. De *Milesiis* hoc tempore deliberatum esse supra⁷⁾ vidimus; de talento autem, quod lucraturus nunc fingitur Paphlago, idem valet quod de similibus criminibus cunctis⁸⁾.

933. *ἦν κατεργάσῃ*] eadem verba leguntur Eocl. 247, idem autem valet *ἦν διαπράξῃς*⁹⁾: *si effeceris id quod cupiunt qui vocem tuam emerunt*.

934—936. Verba sic iungenda: *ὅπως φθάλῃς ἔτι ἄλθων*¹⁰⁾ *εἰς τὴν ἑκκλησίαν τῶν τευθίδων ἐμπλήμενος, ut concionem adeas devoratis prius loliginibus illis, i. e. ut prius etiam devores illas loliginēs quam concionem adeas*.

935. *ἐμπλήμενος*] gulosi hominis aviditas bene sic pingitur¹¹⁾.

¹⁾ Vid. ad Vesp. 41. — ²⁾ *Pyl-inktvisch, calmar* hodie dicta Italis. — ³⁾ Antiphan. fr. 217. — ⁴⁾ Av. 437. — ⁵⁾ Vid. ad Ach. 1119. Item nostrae ooculae de cibus dicere solent *opzetten, opstaan, afzetten, afnemen*. — ⁶⁾ Ach. 1158 Teleclid. fr. 10 Alex. 187, cf. etiam Magnet. 1 et Nicostrat. 7. — ⁷⁾ Vs. 361. — ⁸⁾ Vid. ad vs. 834. — ⁹⁾ Plut. 378. — ¹⁰⁾ De notissimo participii post *φθάνειν* usu vid. Nub. 1384 Plut. 485, 685, 1133 etc. — ¹¹⁾ Cf. Vesp. 1127 Eocl. 51.

ἐκκλησίαν ἐλθῶν' ἔπει-
τα πρὶν φαγεῖν ἀνὴρ μεθή-
κοι, καὶ σὺ τὸ τάλαντον λαβεῖν
βουλόμενος ἐ-
σθίων ἄμ' ἀποπνιγείης.

940

ΧΟΡΟΣ.

(Cantus.)

εὖ γε, νῆ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Δήμητρα.

SCENA DECIMA SEPTIMA.

Eidem.

ΔΗΜΟΣ.

καὶ ἐμοὶ δοκεῖ καὶ ἄλλα γ' εἶναι καταφανῶς
ἀγαθὸς πόλιτης, οἶος οὐδέεις πω χρόνου

937. ἀνὴρ Lenting] ἀνὴρ oodd.

940. ἄμ'] addidit Meineke coll. Ecol. 85, vid. etiam Philetaeri fr. 6; ἰσαποπνιγείης Elmsley.

941 sq. Miri numeri; tetrametrum ut efficeret Bergk debebat particulam γε et in fine lacunam significabat, quam verbis <τάδ' ἠύξω> explet vHerwerden (coll. vs. 928). Sed neque τάδε pro ταῦτα satis aptum, neque metrum anapaesticum nunc expectatur. Sermone pedestri haec dicta esse perhibet scholion metricum, quod vix tamen est credibile, nam ceteri huiusmodi loci (Ach. 237, 241 Av. 865 sqq., 1661 sqq. Thesm. 295) a nostro sunt diversi; itaque vix dubito quin a cuncto choro magna cum gravitate cantata fuerint haec verba, non a solo coryphaeo recitata.

943. δοκεῖ... εἶναι] δοκεῖ... ἔστι Meineke, δοκεῖ... ἦν γὰρ vVelsen. || καταφανῶς] περιφανῶς Meineke; vid. commentarius.

937. πρὶν φαγεῖν] subiectum (σε) omis-
sum est, ut Thesm. 572, vel ut obiectum
ibidem vs. 1208.

— ἀνὴρ μεθήκοι] sc. σε, vir ille (qui
te corrumpit) adsit te petens. De verbo
μεθήκειν vid. ad vs. 605.

940. Sic mortem te dignam invenias,
ipsa tua avaritia suffocatus; quemad-
modum Philoxeno heluoni polypus nimis
delicatus necem intulisse fertur¹⁾. Phor-
misius autem βινῶν ἕμα diem obiisse
supremum et Lais βινουμένη²⁾.

942. Consimilia sunt Demosthenis
verba: μὰ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω καὶ
τὴν Δήμητρα, οὐ ψεύσομαι³⁾, de more
autem per tria numina iurandi vid. ad
Nub. 1234.

943. καταφανῶς] non redit apud co-
micos, qui alias dicere solent περιφα-
νῶς⁴⁾, quod hic quoque fortasse est scri-
bendum. Idem apud Thucydidem valet
διαφανῶς⁵⁾.

944. οἶος οὐδέεις πω] cf. Thucydidis
verba: Themistocles apud regem γίνεσθαι

¹⁾ Athen. 341. — ²⁾ Philetaer. fr. 6 et 9. — ³⁾ Demosth. LII § 9. — ⁴⁾ Vs 1186 etc. — ⁵⁾ Thucyd. II 65 § 8.

- 945 ἀνὴρ γεγένηται τοῖσι πολλοῖς τοῦ ὀβολοῦ.
 σὺ δ', ὦ Παφλαγῶν, φάσκων φιλεῖν μ', ἔσκορόδισας.
 καὶ νῦν ἀπόδος τὸν δακτύλιον, ὡς οὐκέτι
 ἔμοι ταμιεύσεις.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(anulum reddens:)

ἔχε· τοσοῦτον δ' ἴσθ', ὅτι,

εἰ μή μ' ἑάσεις ἐπιτροπεύειν, ἕτερος αὐ

- 950 ἔμοῦ πανουργότερός τις ἀναφανήσεται.

945. ἀνὴρ] πολλοῦ Blaydes, ut Plut. 98; in V litterae ἀνὴρ γε sunt in rasura. Sed vid. commentarius.

μύγας¹⁾ ὄσος οὐδαίς πω Ἑλλήνων²⁾, et Gorgiae apud Platonem dictum gloriosum: οὐδαίς μί πω ἠρώτημα καινὸν οὐδὲν πολλῶν ἔτων³⁾.

— χρόνου] insolite pro πολλοῦ χρόνου vel διὰ (πολλοῦ) χρόνου est dictum⁴⁾. Quamquam et nos dicimus *in geen tijd(en)* pro *in langen tijd niet*. Cf. etiam χρόνω tandem⁵⁾.

945. τοῖσι πολλοῖς τοῦ ὀβολοῦ] perexigui pretii sunt quae πολλά τοῦ ὀβολοῦ veneunt, ut apuae⁶⁾; contra τιμιον est τὸ μικρόν τοῦ ὀβολοῦ πωλούμενον⁷⁾. Itaque οἱ πολλοὶ τοῦ ὀβολοῦ⁸⁾ sunt *faex plebeculae*, ὁ συρφετός τῆς πόλεως⁹⁾. Sic scilicet in comici ore audit civitas, in qua non οἱ ἄριστοι praepolleant sed οἱ πολλοί. Dignissimus qui conferatur est Vesparrum locus¹⁰⁾, ubi Euathlus et Cleonymus quique eorum sunt similes dicuntur οἱ „οὐχὶ προδώσω τὸν Ἀθηναίων κολοσυρτόν”.

946. φάσκων φιλεῖν μ' ἔσκορόδισας] *tu,*

qui amare me perhibes, bilem mihi movisti. De verbo σκορόδισαι vid. ad vs. 494, verba autem φάσκων φιλεῖν etiam vs. 870 sunt dicta. Alienum hinc est quod observarunt Osaubonus et Berglerus¹¹⁾, φιλεῖν etiam *oculari* significare; non enim eius qui φάσκω φιλεῖν, sed eius qui revera φιλεῖ, displicere possunt basia.

947 sq. *Iamque anulum meum mihi redde, non enim dispensatore (ἐπιτρόπῳ) te ular posthac*¹²⁾. — Promus condus sigillo domini sibi credito litteras obsignabat quaeque servanda erant *ισήμαινε* sive *σφραγίδα ἐπέβαλλον*¹³⁾. Quod urbis claves et sigillum publicum, in quo noctua vel gorgoneum expressum fuisse videbatur, uni quotidie τῶν πρυτάνων credebatur, qui dicebatur *ἐπιστάτης*¹⁴⁾, id hoc non facit¹⁵⁾.

948. ἔχε] cf. vs. 51.

949. ἐπιτροπεύειν] vid. vs. 212.

— ἕτερός... τις] cf. Nub. 34.

¹⁾ Codd. *μύγας* καὶ. — ²⁾ Thucyd. I 138 § 2. — ³⁾ Gorg. 448 a. — ⁴⁾ Vid. ad Vesp. 1252. — ⁵⁾ Lys. XIII § 83 etc. — ⁶⁾ Sic alias *δέκα τοῦ ὀβολοῦ* a comici dictum fuit *ἐπὶ τῶν μηδενὸς ἀξίῳ* (fr. adesp. 763), et vilissimam polentam Antiphanes vocavit *τὴν πλείστην τοῦ ὀβολοῦ μάζαν* (fr. 185); vid. etiam Timocl. fr. 18^b Av. 1079. — ⁷⁾ Vid. Eupol. fr. 185. — ⁸⁾ *De „honderd om een dubbeltje”*. Cf. supra vs. 73. — ⁹⁾ Vesp. 673. — ¹⁰⁾ Vesp. 666. — ¹¹⁾ Coll. Horat. Epod. 3 et Thesm. 494. — ¹²⁾ De verbi *ταμιεύειν* usu vid. Lys. 493, 495 Thesm. 419 Ecol. 600, et cf. *ταμίης* Vesp. 613, *ἐπιτροπὸς καὶ ταμίαι* Ecol. 212. — ¹³⁾ Lys. 1198 Thesm. 415 Eur. Or. 1108 Herc. 53 fr. 762 Xen. Hell. V 1 § 30 etc. — ¹⁴⁾ Vid. [Aristot.] Rep. Athen. 44 § 1. — ¹⁵⁾ Praeterea videantur quae de hoc loco in Prolegomenis sunt observata.

ΔΗΜΟΣ.

οὐκ ἔσθ' ὄπως ὁ δακτύλιός ἐσθ' οὐτοσί
οὐμός· τὸ γοῦν σημεῖον ἕτερον φαίνεται,
ἀλλ' ἢ οὐ καθορῶ.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

φέρ' ἴδω.

(Annulum a sene acceptum inspiciens:)

τί σοι σημεῖον ἦν;

ΔΗΜΟΣ.

δημοῦ βοείου θρῖον ἐξωπημένον.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

955 οὐ τοῦτ' ἔνεστιν.

ΔΗΜΟΣ.

οὐ τὸ θρῖον; ἀλλὰ τί;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

λάρος κεχηνῶς ἐπὶ πέτρας δημηγορῶν.

ΔΗΜΟΣ.

αἶβοι τάλας.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τί ἔστιν;

ΔΗΜΟΣ.

ἀπόφερ' ἐκποδῶν.

955. τοῦτ' ἔνεστιν R] τοῦτό γ' ἴστιν V et plerique.

953. ἀλλ' ἢ οὐ καθορῶ] Cf. Thesm. 97 sq.: ἀλλ' ἢ τυφλὸς μὲν εἰμ'· ἐγὼ γὰρ οὐχ ὄρω | ἄνδρ' οὐδ' ἐν' ἐνθάδ' ὄντα, Κυρήνην δ' ὄρω. Praeterea de particulis ἀλλ' ἢ vid. vs. 1162 et ad Ran. 928.

954. Verborum huic lusui — quem multis hodie, ut mihi, frigere suspicor — etiam Vesp. 40 noster indulsit, qui totus conferendus est locus. Verbum θρῖον tetigi ad Vesp. 436 et Ran. 134, δήμου autem θρῖον etiam Ach. 1102 comme-

moratur ¹⁾. Compositum ἐξωπῆν vs. 1204 (?) redit ²⁾.

955. ἔνεστιν] cf. vs. 122.

956. Vid. ad vs. 313 et ad Nub. 591; πέτρα nunc non tota dicitur Pnyx ³⁾ sed τὸ βῆμα sive δ λίθος ⁴⁾, unde verba faciebant ad populum. Apud Matronem τὸν παρῶδον Homericā dictione festive utentem Chaerephon parasitus dicitur πεινᾶναι λάρω δρῶντι εἰκῶς, | νήσης, ἀλλοτριῶν ἐν εἰδῶς δειπνοσυνάων ⁵⁾.

¹⁾ Post Elmslei emendationem. — ²⁾ Praeterea vid. Ach. 1005 Pherecrat. fr. 108¹⁰ Teleclid. 17 Eubul. 15°. — ³⁾ Ut vs. 754 et alibi. — ⁴⁾ Pac. 680 Eocl. 87, vid. etiam Thesm. 529 et ad Ach. 683. — ⁵⁾ Athen. 134c.

οὐ τὸν ἐμὸν εἶχεν, ἀλλὰ τὸν Κλεωνύμου.
παρ' ἐμοῦ δὲ τουτονὶ λαβὼν ταμειεῖ μοι.

(Alium anulum tradit isiciario.)

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

960 μὴ δῆτά πῶ γ', ὦ δέσποτ', ἀντιβολῶ σ' ἐγώ,
πρὶν ἄν γε τῶν χρησμῶν ἀκούσης τῶν ἐμῶν.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

καὶ τῶν ἐμῶν νυν.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἀλλ' ἐὰν τούτῳ πίθῃ,
μολγὸν γενέσθαι δεῖ σε.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

κῆν γε τουτῶν,
ψαλὸν γενέσθαι δεῖ σε μέχρι τοῦ μυρρίνου.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

965 ἀλλ' οἷ γ' ἐμοὶ λέγουσιν ὡς ἄρξαι σε δεῖ
χώρας ἀπάσης ἐστεφανωμένον ῥόδοις.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

οἱ ἐμοὶ δέ γ' αὖ λέγουσιν ὡς ἀλουργίδα

958. Κλεωνύμου] de hoc homine vid. ad Nub. 858.

960. μὴ... πῶ γε] vid. ad Nub. 196.

961. Paphlagonis vaticinia etiam fabulae initio commemorata sunt ¹⁾.

962. ἐὰν τούτῳ πίθῃ] *si isici* (eiusque oraculis) *aurem praeberis*.

963. μολγὸν] utrem bovinum sic dictum esse ait Pollux ²⁾, addens Aristophanem *χρησμὸν τινα παίζοντα* hoc verbo usum esse in versu: *μὴ μοι Ἀθηναίους αἰνεῖτ' ³⁾*, ἢ *μολγοὶ ἴσονται ⁴⁾*. Nempe et illic et nostro loco ⁵⁾ comicus respicit oraculum, quod Theseo eiusque urbi olim datum esse ferebatur: *ἀσκὸς γὰρ ἐν οὐδαμῷ ποταπορεύσῃ* et postea a Sibylla

his verbis esse iteratum: *ἀσκὸς βαπτίη, δῶνα δέ τοι οὐ θύμις ἐστί ⁶⁾*. Etiam in Agricolis fabula oraculum illud tangens noster voce *μολγῶ* est usus ⁷⁾. Quod autem voci *ἀσκή* his locis iocose substitutum est *μολγός*, inde efficio talem demum utrem, cuius corium esset attritum, *μολγὸν* esse dictum. Quod nomen in homines *μοχθηρός* translatum esse docet priscus aliquis grammaticus in scholiis, fortasse Crates; sed corruptissima haec extant.

964. *μυρρίνου*] ut *μύρρον* et *σῖκον* et *κρηθή* et *βάλανος* et *λαιμών ⁸⁾* et alia hoc nomen ad pudenda est translatum.

967. *ἀλουργίδα*] *paludamentum γυναι-*

¹⁾ Cf. vs. 61. — ²⁾ Poll. X § 187. — ³⁾ *αἰνεῖν?* — ⁴⁾ Fr. 694. — ⁵⁾ Vid. etiam vs. 1067. — ⁶⁾ Plut. Thes. 24 Pausan. I 20 § 4. — ⁷⁾ Teste Symmacho in scholiis, qui ipsa comici verba affert (fr. 101), misere tamen corrupta. — ⁸⁾ Eur. Cycl. 171.

ἔχων κατάπαστον καὶ στεφάνην ἐφ' ἄρματος
χρυσοῦ διώξει . . . Σμικύθην καὶ Πυρρίαν.

968. *στεφάνην*] *στέφανον* Meineke, illud enim de femineo tantum ornatu dici (Eccl. 1084 et saepius apud alios). Sed vid. commentarius.

969. *διώξει* Elmsley] -*ξεις* codd. || *Ἀγύρριον* Dindorf] *κύριον* codd.; nomen proprium in codicum lectione latere certum duco. Quod qui primus sensisse videtur Reiske, καὶ *Πυρρίαν* proponebat, minime sane absurde. Vid. commentarius.

ρεσκ¹⁾. Dicebatur etiam *φοινικίς*²⁾ vel *ξυστίς*³⁾. Nempe *ἀλουργής*⁴⁾ vocabatur lana purpura tincta⁵⁾. Quod ubi secundum artis praecepta fit, *δουσοποιός* exinde est color, et sine detrimento lavari possunt vestimenta inde confecta; sin minus, „*ἐξίτηλοι*“ evadunt *πορφυρίδες*⁶⁾. Hinc *δουσοποιὸν πονηρίαν* Dinarchus dicit improbitatem *ἀνεκπλυτον*, quae nullis purgaminibus possit deleri⁷⁾, et nostro perfrictae frontis nebulo audit *περιαλουργός τοῖς κακοῖς*⁸⁾.

968. *κατάπαστον*] i. e. *πεποικιλμένην*, *ποικίλην*, *vesietem riclam*: *διπλασια πορφυρίην*, *πολλὰ δαίδαλα ἔχουσαν ἑμπασμῖνα*. Nam *πάστων* in vetusta certe lingua est *ποικίλλων*⁹⁾.

— *στεφάνην*] hac voce, quae alibi *feminarum* ornamentum significat¹⁰⁾, iocose nunc designatur priscus ornatus, qui infra vs. 1381 *τὸ ἀρχαῖον σχῆμα marathonomachorum* dicitur¹¹⁾.

969. Post *διώξει* expectatur *hostium* mentio; sed ioco usus, quem etiam Ach. 699 et Vesp. 1207 admisit, comicus enunciatum detorquet in verbi *διώκειν*

usum forensem; duorum enim *κίσιον* subiungit nomina, significans igitur dignissimos hos esse qui rei fiant. *Smicythum* illum, quem anno 424/8 scribam *τῶν ταμιῶν τῆς θεοῦ* fuisse testantur lapides, huc refert Müller Strübing¹²⁾, litis autem Smicythae alicui olim intentatae mentionem facit Demosthenes¹³⁾; fortasse igitur hic homo intellegendus. *Aggyrhius* aliquot annis post in rep. administranda magnas egit partes, quo tempore auctor extitit ut etiam conoionantibus, perinde atque iudicibus, tribueretur merces diurna¹⁴⁾. Nunc igitur inter Oleonis assecclas bonis viris infestos commemorari potuit. Non tamen constat Aristophanem hoc loco usum esse eius nomine, quod e coniectura est scriptum; nam etiam altera quae proposita est lectio: *Σμικύθην καὶ Πυρρίαν*¹⁵⁾ habet quod placeat. — Id quidem certum est, nugari scholiastam illum, qui Smicythen pro Thracio regulo habeat, et deteriora etiam duco quae ad traditam vocem *κύριον* defendendam a veteribus sunt prolata¹⁶⁾.

¹⁾ *ἀλουργίαιον* fr. 741. — ²⁾ Ach. 320 etc. — ³⁾ Vid. ad Nub. 70. — ⁴⁾ *ἀλοφργής*. — ⁵⁾ *πορφυροβαφής*. — ⁶⁾ *Verschieten*: Xen. Oecon. X § 3. — ⁷⁾ Dinarch. II § 4. De adiectivo *δουσοποιός* vid. praeterea Plat. Rep. 429e Alex. fr. 141⁹⁾ Diphil. fr. 72 Ruhnk. ad Tim. s. v. — ⁸⁾ Ach. 856. Nos: *door de wol geleverd*. — ⁹⁾ Hom. I 126 X 441; vid. etiam Σ 179 et ad Nub. 912, supra vs. 99 et 502. — ¹⁰⁾ Etiam apud nostrum, Eccl. 1081. Vid. ad Hom. Σ 597. — ¹¹⁾ Poetae igitur mentem vernacule bene reddas sic: *met een gebloemde japon aan en een oorijzer op het hoofd*. — ¹²⁾ Aristoph. u. die hist. Kritik p. 339. — ¹³⁾ Demosth. XIX § 191. — ¹⁴⁾ [Aristot.] Rep. Ath. 41 § 3, schol. Eccl. 102; praeterea vid. ad Ran. 367. — ¹⁵⁾ *Jan-rap en zijn maat*. Est enim vulgare nomen *Smicrines* (vel *-thus*): Eccl. 298 Vesp. 401 Eccl. 46 Pherorat. fr. 82; cf. *Smicrines* comoediae novae nomen, Alex. fr. 76. De voce autem *πυρρία* vid. ad Ran. 730. — ¹⁶⁾ Schol.: *ᾧσπερ ἐν ταῖς εἰσαγωγαῖς τῶν ἐγκλημάτων κηρύττειν εἰδώσιν, ἐπειδὴν γυναῖκι ἐπιφύρειται ἔγκλημα. οὕτω γὰρ*

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

970 καὶ μὴν ἔνεγκ' αὐτούς ἰών, ἔν' οὐτοσί
αὐτῶν ἀκούσῃ.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

πάνυ γε.

ΔΗΜΟΣ.

καὶ σύ νυν φέρε.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἰδού.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἰδού, νῆ τὸν Δί' οὐδὲν κωλύει.

(Paphlago domum intrat, Isiciarius dextrorsum abit, suas
in urbe aediculas petens.)

ΧΟΡΟΣ.

Stropha (vs. 973—984).

ἡδιστον φάος ἡμέρας

ἔσται τοῖσι παροῦσι καὶ

πᾶσιν τοῖς ἀφικνουμένοις,

975

970 sq.* Choro (Coryphaeo) dedit Enger, in codd. sunt Demi (sic habet B) vel Cleonis (quod est in V).

970. ἰών] εἰσιών V alii.

971. πάνυ γε] cum reliquis verbis huius versus Isiciario tribuit Lenting (coll. Ach. 842 Vesp. 457), Demo Enger. || νυν] δὴ Ald.

972. Totum Cleoni tribuebat Meineke, *λοῦ λοῦ* legens; nimis audacter Bergk *ΚΑ. ἴω; ΑΛΑ. ἴω; ΔΗΜ. νῆ τὸν Δί', οὐδὲν κωλύει*, Blaydes *ΚΑ. ἰδού. ΑΛΑ. ἰδού. ΔΗΜ. θείου' ἄν. ΚΑ. ΚΑΙ ΑΛΑ. οὐδὲν κωλύει*.

974. τοῖσι] τοῖσιν V, τοῖς B; *τοῖς τε?

975. In codd. est *τοῖσιν ἀφικνουμένοισιν*, Dobree addidit *πᾶσιν* (post *παροῦσι* id collocans). Bentley coniecit *τοῖσι δεῦρ'* (Porson *καὶ δεῦρο τοῖς*) *ἀφικνουμένοις*, Oobet *τοῖσιν εἰσαφικνουμένοις* (ut Plat. Menon. 92e Xen. Redit. III § 12 V § 1), vVelsen *τοῖς ἀφιζομένοις, κακῶς*.

970. *ἔνεγκε ... ἰών*] vid. ad Nub. 1212.

972. Cf. vs. 723. — Domum suam abire fingitur isiciarius teste vs. 1001.

973. *φάος*] poetica forma in canticis redit Av. 1748 Ran. 1529 et in parodia

Ach. 1185¹). „*Παρά τὰ Εὐριπίδου*” haec dicta esse perhibet scholion, nullo tamen Euripidis loco allato.

975. *τοῖς ἀφικνουμένοις*] *peregrinis huc adventantibus*²).

προκαλεῖσθαι εἰδῆσθαι ἐν τῷ δικαστηρίῳ „ἢ δεῖνα καὶ δ κύριος“ *τουτίστιν δ ἀνήρ. ἅμα οὖν ὧ; γυναικὸς τὸν Σικυδιῶν κωμῳθεῖ.* — ¹) Cf. *φίγγος* infra vs. 1819. — ²) Cf. Av. 1418.

ἦν Κλέων ἀπόληται.

καίτοι πρεσβυτέρων τινῶν

οἶων ἀργαλειωτάτων

ἐν τῷ Δείγματι τῶν . . . δικῶν

980

ἤκουσ' ἀντιλεγόντων,

ὡς εἰ μὴ ἐγένεθ' οὗτος ἐν

τῇ πόλει μέγας, οὐκ ἂν ἤ-

στην σκεύει δύο χρησίμω,

δοῖδυσ οὐδὲ τορύνη.

976. Κλέων] οὗτός γ' Keck, Cleonem enim suo nomine alibi in hac fabula non designari. At nunc in scena non adest Paphlago, ἰκεῖνος; igitur dicendum esset.

981. ἐγένεθ'] γένοιθ' codd.

983. σκεύει] σκευή codd.; vid. Meisterhans Gramm. d. att. Inschr. 2 p. 103.

976. Commentarii instar est Thucydidis testimonium de optimatium quae anno 425 ergo Cleonem fuit mente: *Cleonis Pylum aggressuri consilia haud ingrata fuisse τοῖς σώφροσι τῶν ἀνδράπων, λογιζομένοις δυοῖν ἀγαθοῖν τοῦ ἑτέρου τεύξεσθαι, ἢ Κλέωνος ἀπαλλαγέσθαι, ὃ μᾶλλον ἤλιπον, ἢ σφαλεῖσι γνώμης Λακταμωνίου σφίσι χειρόσεσθαι*¹⁾. Neodum deferbuisse illud odium videmus, neque aliter senserunt postea, cum in Thraciam cum copiis profectus est Cleon²⁾.

978. οἶων] eodem sensu quo δεῖ additur superlativo³⁾.

979. Dicebatur Δείγμα⁴⁾ stoa ubi rem promercalium *specimina*⁵⁾ solebant exponi. Notissimum autem erat Piraei Δείγμα portui adiacens, quo multi semper confuebant emturientes, crebrasque ibi, ut in foro, fuisse otiosorum hominum confabulationes quisvis intellegit⁶⁾. Etiam aliis urbibus suum fuisse Δείγμα disertis testimoniis constat⁷⁾, sed *litium*

Δείγμα nusquam fuit, nec nisi iocoso quodam linguae lapsu potuit dici; sunt autem intellegendae *σανίδες λελευκωμέναι* seriem causarum proximo tempore diudicandarum exhibentes. Illuc crebro confluentes senes heliastae⁸⁾ Cleonem patronum suum collaudare solent.

980. ἀντιλεγόντων, ὡς] *qui in contrariam partem disputantes perhibebant*⁹⁾.

984. Quemadmodum malignus sycophanta κρατὴρ κακῶν et τριπέτηρ δικῶν audit¹⁰⁾, sic *reip. δοῖδυσ* sive *pistillum*¹¹⁾ atque *τορύνη* sive *cochlear*¹²⁾ dicitur nunc turbulentus demagogus, quem chorus βορβοροτάραξιν vocavit supra¹³⁾. Digna quae praeterea conferantur sunt verba coloris Aristophanei: *Neptunus mare turbavit ὥσπερ τορύνην τὴν τρῖαιναν ἑμβαλόν*¹⁴⁾ et: *ἀναδοιδικίζειν*¹⁵⁾ i. e. ἀναταράττειν. Verbum *τορύνειν* infra legitur¹⁶⁾.

— οὐδέ] negligentius pro καὶ particula hoc est dictum, quasi οὐκ ἂν ἦν δοῖδυσ praecesserit¹⁷⁾.

¹⁾ Thucyd. IV 28. — ²⁾ Vid. Vesp. Prolegom. p. XXXII sq. — ³⁾ Item Ach. 384 Xen. Anab. IV 8 § 2 Plat. Conv. 220b etc. — ⁴⁾ Bazar. — ⁵⁾ Ach. 988 Menandr. fr. 95 etc. — ⁶⁾ Cf. Xen. Hell. V 1 § 21, Demosth. XXXV § 29 L § 24, Lys. fr. c. Tisidem, Polyæn. VI 2 § 2. — ⁷⁾ Vid. e. g. Polyb. V 88. — ⁸⁾ Cf. Vesp. 849 (Nub. 779). — ⁹⁾ Cf. Pint. 593 vel Herodot. VIII 77. — ¹⁰⁾ Ach. 937. — ¹¹⁾ Vesp. 983. — ¹²⁾ Av. 78 sq. — ¹³⁾ Vs. 309, ubi vid. — ¹⁴⁾ Fr. adesp. 354. — ¹⁵⁾ Fr. adesp. 926, vid. etiam fr. 973; nos: *de peentjes opscheppen*. — ¹⁶⁾ Vs. 1172. — ¹⁷⁾ Vid. ad μηδέ vs. 580.

- Antistropa (vs. 985—996).
 985 ἄλλὰ καὶ τόδ' ἔγωγε θαν-
 μάξω τῆς δομουσίας
 αὐτοῦ. φασὶ γὰρ αὐτὸν οἱ
 παῖδες, οἱ ξυνεφοίτων,
 τὴν δωριστὶ μόνην ἔναρ-
 990 μότεσθαι θαμὰ τὴν λύραν,
 ἄλλην δ' οὐκ ἐθέλειν μαθεῖν
 κἄτα τὸν κιθαριστὴν
 ὄργισθέντ' ἀπάγειν κελεύ-
 ειν, ὥς ἁρμονίαν ὁ παῖς
 995 οὔτος οὐ δύναται μαθεῖν
 ἦν μὴ δωροδοκιστὴν.

989. *ἔναρμότεσθαι* Dindorf] *ἀρμότεσθαι* codd.; *ἀν ἀρμότεσθαι* Ald.

996. *δωροδοκιστὶ* V¹ B] *-κησι* V² alii, qui neque probus est terminus, nam *-κησι* dicendum foret (et sic habent pauci), neque festivus, nam parum est similis adverbis *δωριστὶ* *λυδιστὶ* ceteris.

985 sq. De structura vid. ad vs. 787.

986. *δομουσίας*] vid. ad Nub. 1001.

988. *ξυνεφοίτων*] vid. Plat. Euthydem. 272c: *οἱ παῖδες οἱ συμφοιτῆται μου* vel Cleocriti apud Xenophontem verba: *συγχορευταὶ καὶ συμφοιτῆται γεγενήμεθα καὶ αὐστρατιῶται* ¹⁾, et ad Nub. 916.

989. *τὴν δωριστὶ*] so. *ἁρμονίαν*. Cf. Lachetis verba apud Platonem: *κομδῆ μοι δοκεῖ μουσικὸς* ²⁾ *ὁ τοιοῦτος εἶναι, ἁρμονίαν καλλίστην ἡρμωμένον* ³⁾, *οὐ λύραν οὐδὲ παιδίᾳς ὄργανα ἀλλὰ τῷ ὄντι ζῆν ἡρμωμένον αὐτὸς αὐτοῦ τὸν βίον σύμφωνον τοῖς λόγοις πρὸς τὰ ἔργα, ἀτεχνῶς δωριστὴν, ἀλλ' οὐκ ἰαστὴν, οἶμαι δὲ οὐδὲ* ⁴⁾ *φρυγιστὴν οὐδὲ λυδιστὴν, ἀλλ' ἤπερ μόνη Ἑλληνικὴ ἔστιν ἁρμονία* ⁵⁾. Activo *ἔναρμότεται* utitur Pindarus, de

ipsa Musa locutus: *Μοῖσα ... παρίστα μοι ... ἔναρμῶξαι* ⁶⁾, sed mortales cum suam lyram parant eam *ἔναρμότεται*. Aeolicam harmoniam prae ceteris laudat Pratinas: *μήτε σύντονον δίωκε μήτε τὰν ἀνεμίαν Ἴαστι μούσαν, ἀλλὰ τὰν μίσαν νεῶν ἔρουραν αἰόλιζε τῷ μίλει* ⁷⁾.

992. *κιθαριστὴν*] vid. ad vs. 188 sq. et Nub. 964.

993 sq. Aut ad ipsum puerum "*ἔπαγε*" dixit ludimagister iratus: "*quin proripis te*", aut ad eius paedagogum: "*ἔπαγε αὐτόν*" ⁸⁾. De transitu ab indirecta oratione ad directam vid. ad vs. 668 sq.

996. *δωροδοκιστὶ*] adv. iocose fictum; cf. Cratini dea *Λαῶν συνοπίδλος* ⁹⁾ et de verbo *δωροδοκῆν* vid. ad Ran. 361.

¹⁾ Xen. Hell. II 4 § 20. — ²⁾ I. e. *cultus homo*, supra vs. 191. — ³⁾ Cf. vs. 1286. — ⁴⁾ *Nedum*. — ⁵⁾ Lach. 188d. Cf. etiam 198d Rep. 398e sq. a; praeterea vid. ad Nub. 968 et ad Ran. 1314. — ⁶⁾ Ol. III 9. — ⁷⁾ Apud Athen. 624f. Quae verba cum Aristot. Polit. VIII 7 § 4 sunt conferenda, haud scio autem an sic sint scribenda: *μήτε σύντονον δίωκε μήτ' ἄγαν ἀνεμίαν* [*τὰν μίσαν νεῶν ἔρουραν αἰόλιζε τῷ μίλει*]. Nam difficile est non agnoscere tetrametros. — ⁸⁾ Hoc cum Kockio pulo. — ⁹⁾ Supra vs. 529.

SCENA DECIMA OCTAVA.

Demus, Paphlago, Isiciarius, Chorus.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(voluminibus onustus rediens:)

ἰδοὺ θάσσαι! κοῦχ ἅπαντας ἐκφέρω.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(maiores etiam vim voluminum secum trahens:)

οἴμ', ὡς χισεῖω! κοῦχ ἅπαντας ἐκφέρω.

ΔΗΜΟΣ.

ταυτὶ τί ἐστί;

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

λόγια.

ΔΗΜΟΣ.

πάντ' ;

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἐθαύμασας;

1000

καὶ νῆ Δί' ἔτι γέ μοι ἐστὶ κιβωτὸς πλέα.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἐμοὶ δ' ὑπερῶν καὶ ξυνοικία δύο.

ΔΗΜΟΣ.

φέρ' ἴδω, τίνος γάρ εἰσιν οἱ χρησμοὶ ποτε;

997. ἰδοὺ θάσσαι] item Ach. 866 Eur. Hero. 1181, ἰδοὺ θεῶ Vesp. 1170, ἰδοὺ θεῶ Soph. Trach. 1079.

998. Vid. ad Ran. 1 sqq. et 8.

999. πάντα;] *cunctane ista volumina vaticiniis sunt impleta?*

— ἐθαύμασας] vid. Nub. 185 et ad Nub. 174.

1001. Vox ὑπερῶν, quae apud Homerum frequens est, apud nostrum redit

Eccl. 698 Plut. 811¹⁾; ξυνοικία autem sive *insula* commemoratur etiam Thesm. 273 et fr. 133. Cuius vocis vim optime his verbis exponit Aeschines²⁾: *ἔπου πολλοὶ μισθωσάμενοι μίαν οἰκίαν διελόμενοι ἔχουσι, συνοικίαν καλούμεν, ἔπου δ' εἰς ἰνοικίαι οἰκίαν*³⁾. Dicit igitur isiciarius sibi aedicularum suarum partem superiorem duasque domus praegrandes mercede conductas oraculis plenas esse insuper.

¹⁾ Cf. etiam Lys. I § 22 etc. — ²⁾ I § 124. — ³⁾ Praeterea cf. Thucyd. III 74 § 2 [Xen.] Rep. Athen. I § 17 Aeschin. I § 48 Herod. Mimiamb. III 47.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

οἱ ἔμοι μὲν εἰσι Βάκιδος.

ΔΗΜΟΣ.

οἱ δὲ σοὶ τίνος;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

Γλάνιδος, ἀδελφοῦ τοῦ Βάκιδος γεραιτέρου.

ΔΗΜΟΣ.

1005 εἰσὶν δὲ περὶ τοῦ;

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

περὶ Ἀθηνῶν, περὶ Πύλου,
περὶ σοῦ, περὶ ἐμοῦ, περὶ ἀπάντων πραγμάτων.

ΔΗΜΟΣ.

οἱ σοὶ δὲ περὶ τοῦ;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

περὶ Ἀθηνῶν, περὶ φακῆς,
περὶ Λακεδαιμονίων, περὶ σκόμβρων νέων,
περὶ τῶν μετρούντων τᾶλφιτ' ἐν ἀγορᾷ κακῶς,
1010 περὶ σοῦ, περὶ ἐμοῦ. τὸ πῆος οὐτοσί δάκοι.

1005. δὲ] δὲ δὴ V. || Ἀθηνῶν] Ἀθηναίων R (cf. vs. 159).

1006. ἀπάντων] πάντων V alii.

1007. Ἀθηνῶν] Ἀθηναίων V R et paene omnes (cf. vs. 159).

1009. κακῶς] καλῶς R.

1010. Sic est in R et plerisque, sed V et alii habent περὶ σοῦ, περὶ ἐμοῦ, περὶ

1003. De *Bacide* vid. ad vs. 123.1004. *Glanidem* noster Bacidi de suo nunc largitur fratrem ¹⁾, ioculariter abusu piscis cuiusdam nomine ²⁾.1007 sq. Ridicule rebus gravissimis intermiscentur puls et scombri, et Pylo, quae Cleoni *στέγειν* illam peperit, substituitur φακῆ ³⁾, quo magis etiam sortilegorum nugae ipsique demagogi talia plebeculae venditantes ⁴⁾ in contemptum deducantur. De voce φακῆ vid. ad Vesp.811, *scombrorum* ⁵⁾ Hellesponto advectorum mentio fit apud Hermippum ⁶⁾. Verborum similis est compositio Ban. 112 sq. Antiphan. fr. 88; vid. etiam Plut. 190 sq.

1009. Belli praesertim annis, in tanta annonae caritate, farinae venditores saepe fraudasse cives cum per se intellegitur, tum praeter nostrum locum testatur Nub. 640.

1010. τὸ πῆος οὐτοσί δάκοι] vulgatum

¹⁾ Cf. vs. 1035, 1097. — ²⁾ *Siluri, meerval*: schol., Archipp. fr. 26 Ephipp. 1² Mnesimach. 4³² etc. — ³⁾ Vid. ad vs. 280 sq., vs. 575, vs. 1167. — ⁴⁾ Vid. ad vs. 61. — ⁵⁾ *Makreelen*. — ⁶⁾ Hermipp. fr. 63⁵; praeterea cf. Anaxandr. 41⁴¹ Mnesimach. 4³⁴ etc.

ΔΗΜΟΣ.

ἄγε νυν ὅπως αὐτοὺς ἀναγνώσεσθέ μοι,
καὶ τὸν περὶ ἐμοῦ ἐκείνον, ὥπερ ἤδομαι,
ὡς „ἐν νεφέλῃσιν αἰετὸς“ γενήσομαι.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἄκουε δὴ νυν καὶ πρόσεχε τὸν νοῦν ἐμοί.

1015 „φράζευ, Ἐρεχθεΐδη, λογίων δδόν, ἦν σοι Ἀπόλλων

πάντων πραγμάτων, dein novo versu τὸ πῖος οὔτοσι δάκοι. Qui merus error mihi videtur e versu 1006 natus, itaque non facio cum Kockio, qui additis verbis <ἔλλων τε πολλῶν> duos trimetros hinc effecit admodum languidos, neque assentior GHermannō verba τὸ πῖος οὔτοσι δάκοι e versu 1029 (ubi vid.) huc irrepsisse existimanti. Vid. commentarius.

1015. φράζευ] φράζε̄ pauci hic et vs. 1030, i. e. φράζε̄(ο), quod fortasse h. l., ut apud Homerum, est scribendum. Vid. tamen vs. 1058.

τὸν θυμὸν vel τὰ χεῖλη vel ταυτὸν οὔτοσι δάκοι, ira disrupta/ur iste per me licet¹⁾, ridicule sic mutatur nunc in ore hominis de plebe, verborum violentorum et obscenorum appetentis²⁾. Sic in nostris triviis „tonitru tuum feriam“ audias clamantes, cum caput volunt, multaque eiusmodi — sed parum amoenus foret catalogus — ex ore popelli possunt colligi.

1011. ἄγε νυν ὅπως] vid. ad Nub. 489.

1013. Respicitur Bacidis vaticinium clarissimum: εὐδαιμον πολλίσθρον Ἀθηναίης ἀγελείης, | πολλὰ ἰδὼν καὶ πολλὰ παθὼν καὶ πολλὰ μογῆσαν | αἰετὸς ἐν νεφέλῃσι γενήσεται ἤματα πάντα³⁾. Quo urbem δυσάλωτον significari non recte perhibet Zenobius⁴⁾, sed trita imagine dicitur post multas res adversas superior evasura et inter ceteras gentes dominatura: nunc oppressa iaces: ales mox aethera inde. „Nubilocouliam“ autem illo va-

ticinio manifeste indicari in Avibus festive perhibet ille⁵⁾. Dignum denique quod conferatur est oraculi quod Eetioni olim redditum est exordium: αἰετὸς ἐν πτέρῃσι κύει⁶⁾.

1015 sqq. Fictum afferri carmen quis intellegit, felicissime autem comicus imitatur dictionem vatium, in quorum ore illud φράζω Ἐρεχθεΐδη et similia erant frequentissima; cf. oraculi Cadmo dati initium: φράζω δὴ μοι μῦθον, Ἀγήνορος ἔκγονε Κάδμω⁷⁾, vel ipsius Bacidis carmen de Xerxe: φράζω βαρβαρόφωνος ὕταν ζυγὸν εἰς ἄλα βάλλῃ⁸⁾. Λογίων δδός; autem est quae apud Homerum dicitur οἰμη⁹⁾, et recentiores poetae saepius dixerunt δδὼν μαντικῆς¹⁰⁾, θεσφάτων¹¹⁾, μελίων¹²⁾, λόγων¹³⁾, βουλευμάτων¹⁴⁾, γνώμης¹⁵⁾, συμφορᾶς¹⁶⁾. Versus 1016 proxime accedit ad h. Apoll. 443: Ἀπολλο εἰς ἄδυστον κατέδυσε διὰ τριπόδων ἐριτίμων, quem locum menti comici nunc obversatum esse credibile est, certe

¹⁾ Die daar mag zich dood ergeren. Vid. ad Nub. 1369 Vesp. 1083 Ran. 43. —
²⁾ Vid. ad vs. 365. — ³⁾ Tangitur etiam infra vs. 1087 sq. Av. 978, 987, et in Daetalensibus eodem respexerat noster teste scholio ad h. l., quod ipsa oraculi verba affert. — ⁴⁾ Zenob. II 50. — ⁵⁾ Av. 962 sqq. — ⁶⁾ Herodot. V 92. — ⁷⁾ Schol. Eur. Phoen. 638. — ⁸⁾ Herodot. VIII 20. — ⁹⁾ ὁ 74, 481 γ 347 h. Merc. 451 οἶμος. —
¹⁰⁾ Soph. Oed. R. 311. — ¹¹⁾ Eur. Phoen. 911. — ¹²⁾ Ar. Av. 1374 in parodia. —
¹³⁾ Pindar. Ol. I 178 etc. Herodot. I 95 Ar. Pac. 733, cf. λόγων κίλευθος Rhes. 422. —
¹⁴⁾ Eur. Hecub. 744. — ¹⁵⁾ Eur. Hippol. 391. — ¹⁶⁾ Eur. Heracl. 236.

„ἄχεν ἐξ ἀδύτοιο διὰ τριπόδων ἐριτίμων.
 „σφῆζεσθαί σ' ἐκέλευσ' ἱερὸν κύνα κερκαρόδοντα,
 „ὄς πρὸ σέθεν χάσκων καὶ ὑπὲρ σοῦ δεινὰ κερκαγῶς
 „σοὶ μισθὸν ποριεῖ, κῆν μὴ δρᾶ ταυτ' ἀπολείται.
 1020 „πολλοὶ γὰρ μίσει σφε κατακρῶζουσι κολοιοί.“

ΔΗΜΟΣ.

ταυτί, μὰ τὴν Δήμητρά, ἐγὼ οὐκ οἶδ' ὅ τι λέγει.
 τί γὰρ ἐστ' Ἐρεχθεῖ καὶ κολοιοῖς καὶ κυνί;

1018. πρὸ σίθεν Bothe] πρόσθεν codd.; cf. vs. 1023. || χάσκων R] δάκνων V, λάσκων alii, quod de canibus dicitur h. Merc. 145, vid. autem ad Ran. 97; sed tautologiam h. l. efficit. || σοῦ] σίο Brunck fortasse recte.

1019. δρᾶ] δρᾶ; Bothe, perperam, ut arbitrator; vid. commentarius.

1022. Ἐρεχθεῖ καὶ] Ἐρεχθεῖδῃ Bentley, Ἐρεχθεῖδῃ ὡς Velsen. || κολοιοῖς R] -οῖσι cett.

etiam Av. 575 hymnum Apollinis videtur esse imitatus ¹⁾; praeterea conferri possunt verba servuli Euripidis dictionem imitantis Plut. 39: τί δήνα Φοῖβος Ἰλακεν ἐκ τῶν στεμμάτων;

1017. Canem more epico dicitur ἱερὸν sive ingentem ²⁾. Etiam κερκαρόδους epicum est canum epitheton ³⁾, quo indicantur dentes serrati, hinc praeacuti et avidi in praedam ⁴⁾. Solum hoc epitheton ad Cleonem designandum sufficit in Pace ⁵⁾, inferno autem cani saepius eum assimulavit noster ⁶⁾. Praeterea hoc vaticinium veluti in nuce habet lepidam illam canum litem, qua Vesparum fabulam noster exhilaravit.

1018. Qui ante te collocatus cuilibet ore aperto minatur.

1019. σοὶ μισθὸν ποριεῖ] quod βόσκων dictum est supra ⁷⁾. Collatis autem vs. 1079 et 1101 oboritur suspicio ipsum Cleonem nuper, cum adversarii negarent ad suscipiendam expeditionem aliquam sufficere aerarium publicum, „ἐγὼ ποριῶ τὸν μισθόν!“ exclamasse: „o cives, non deerit militibus nostris panis quotidianus:

michi credite!“ et hinc iocose *Prometheum* dictum fuisse, δεινὸν scilicet ὄντα πόρους εἰρεῖν ⁸⁾.

— κῆν μὴ δρᾶ ταυτ' ἀπολείται] nam id ni fecerit peribit. — Popello ni suppalpetur Cleon, facessere inebitur vel etiam in vincula conicietur.

1020. Of. vs. 1051.

— σφε] non epicam nunc dictionem noster servat, sed tragicos secutus σφε eo sensu quo αὐτὸν usurpat ⁹⁾.

— κατακρῶζουσι κολοιοῖ] verbum redit vs. 1051 Av. 2 ¹⁰⁾.

1022. Nam quid *Erechtheo* cum monedulis et cane? Cf. Nicomach. fr. 1²⁴: γεωμετρικῆ δὲ καὶ σοὶ πρᾶγμα τί; com. adesp. fr. 486: τί γὰρ ἀσπίδι ξύνθημα καὶ βακτηρία; Herodot. V 33: σοὶ δὲ καὶ τούτοις τοῖσι πρήγμασι τί ἐστί; 84: ἔρασαν σφίσι τε καὶ Ἀθηναίοισι εἶναι οὐδὲν πρᾶγμα, et in dictione cothurnata Epicharmus: τίς γὰρ κατόπτρον καὶ τυφλῶ κοινωνία; ¹¹⁾, noster Thesm. 140: τίς δαὶ κατόπτρου καὶ ξίφους κοινωνία; Ran. 47: τί κόθορος καὶ ῥόπαλον ξυνηλθίτην; Eur. Ion. 1285: τί δ' ἐστί Φοῖβῳ σοὶ τε κοινὸν ἐν μίση; —

¹⁾ H. Ap. 114. — ²⁾ Cf. Hom. II 407 etc. — ³⁾ K 360 N 198 Hes. Oper. 604, 796. — ⁴⁾ Cf. Aristot. H. Anim. II 1 § 9 VIII 8 Part. Anim. III 1. — ⁵⁾ Pac. 754 = Vesp. 1031. — ⁶⁾ Vid. vs. 1030. — ⁷⁾ Vs. 256; praeterea cf. vs. 804. — ⁸⁾ Vid. ad vs. 836 et 759. — ⁹⁾ Cf. Enchir. dict. ep. p. 264. — ¹⁰⁾ Vid. etiam vs. 287 et de monedulis ad Vesp. 129. — ¹¹⁾ Apud Stob. Flor. XC 8.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἔγὼ μὲν εἶμ' ὁ κύων, πρὸ σοῦ γὰρ ἀπύω·
σοὶ δ' εἶπε σῶξέσθαι μ' ὁ Φοῖβος τὸν κύνα.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

1025 οὐ τοῦτό φησ' ὁ χρησμὸς, ἀλλ' ὁ κύων ὀδὴ
ᾧσπερ ἀθάρας σου τῶν λογίων παρεσθίει.
ἔμοι γὰρ ἔστ' ὀρθῶς περὶ τούτου τοῦ κυνός.

ΔΗΜΟΣ.

λέγε νυν' ἔγὼ δὲ πρῶτα λήψομαι λίθον,
ἵνα μὴ μ' ὁ χρησμὸς ὁ περὶ τοῦ κυνός δάκη.

1023 μὲν] γὰρ R.

1026. ἀθάρας] GHermann] θύρας codd., quae lectio et alia habet absurda et *vaticiniolorum cum isania comparationem*. Splendida emendatio!

1028. νυν'] δὴ V alii.

1029. ὁ περὶ τοῦ κυνός] τὸ πῖος οὐτοσί l. a. in V, quae repetita sunt e vs. 1006 (vid. ad vs. 1010); de se ipse his verbis uti nequit senex. GHermann sibi persuaserat veram lectionem hanc esse: ὁ περὶ τοῦ κυνός δάκη. — ἀκουε δὴ νυν' τὸ πῖος οὐτοσί δάχοι.

Arte cognata est locutio „τί σοὶ τοῦτο;” *quid ad te?* ¹⁾ Idem autem quod dativus σοὶ significat πρὸς σί ²⁾. Denique vix est quod observem, eodem sensu etiam τί δὲ σοὶ μίλι τοῦτο dictum esse ³⁾.

1028 sq. Vid. Xen. Comm. II 7 § 14, ubi Socrates ait canem aliquando ita allocutum esse oves: *ἐγὼ εἶμι δ καὶ ὑμᾶς αὐτὰς σῶζων, ὥστε μῆτε ἂν ἀνθρώπων κλέπτουσαι μῆτε ὑπὸ λύκων ἀρπάξουσάι ἐπει ὑμῖς γε, εἰ μὴ ἐγὼ προφυλάττομι ὑμᾶς, οὐδ' ἂν νίμωσθαι δύνασθαι*, et [Demosth.] XXV § 40, ubi de Aristogitone orator τί οὐν οὐτός ἐστι; inquit: „κύων νῆ στα“ φασὶ τινες „τοῦ δήμου!“ — *ποδαπός; οἷος οὖς μὲν αἰεῖται λύκος εἶναι μὴ δάκνειν, ἃ δὲ φησι φυλάττειν πρόβατα αὐτός κατασθλιν*. Praeterea cf. Aesch. Agam. 607, ubi Clytaemestra *δαμάτων κύνα ἐσθλὴν* ait *absenti marito me praestitit*.

1028. ἀπύω] verbum poesi epicae ⁴⁾ et

lyricae proprium in dialogo scenico non nisi Rhes. 776 et nostro loco invenitur.

1025. τοῦτό φησι] vid. ad vs. 128.

1026. ἀθάρας] cf. Pherecrat. fr. 108³⁾, ubi beatorum vita hoc in primis bonum habere dicitur, quod *ποταμοὶ ἀθάρας* eorum pedes alluant, et Plut. 678 sqq., ubi servulus refert mire se allexisse *ἀθάρας χύτραν* ⁵⁾.

— *παρεσθίει*] vid. heliastae superbientis dictum Vesp. 596: *αὐτός δὲ Κλίων δ κεκραξιδάμας μόνον ἡμᾶς οὐ περιτρέγει* ⁶⁾, praeterea cf. *παρὰτρέγειν* ⁷⁾ et *ἀποτρέγειν* ⁸⁾, et de re vid. Vesp. 925, 956. Hoc igitur dicit isiciarius: intacta et integra iste non sinit oracula, sed mente fallaci meliorem eorum partem tibi detrahit.

1027. ὀρθῶς] vid. ad Nub. 251.

1029. δάκη] iocum non admodum factum praebet verbum *δάκνειν* in *vesxandi*

¹⁾ Vs. 1198 Lys. 514 Thesm. 497 Ecol. 520 Diphil. fr. 82¹³⁾ adesp. 105⁷⁾ Theocrit. XV 90 Martial. VII 10. — ²⁾ Vid. ad vs. 202. — ³⁾ E. g. fr. adesp. 114²⁾. — ⁴⁾ ἡπίειν. — ⁵⁾ Vid. etiam Cratet. fr. 9. — ⁶⁾ Quod verbum Ach. 258 Vesp. 672 redit. — ⁷⁾ Pac. 415 Ran. 988. — ⁸⁾ Ran. 367 Eupol. fr. 14.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

- 1080 „φράξεν, Ἐρεχθεΐδη, κύνα Κέρβερον ἀνδραποδιστήν,
 „ὄς κέρκω σαίνων σ', ὀπότεν δειπνῆς ἐπιτηρῶν,
 „ἔξέδεταί σου τοῦψον ὅταν σύ ποι ἄλλοσε χάσκης'
 „εἰσφοιτῶν δ' εἰς τοῦπτάνιον λήσει σε κυνηδόν
 „νύκτωρ τὰς λοπάδας καὶ τὰς . . . νήσους διαλείχων.“

ΔΗΜΟΣ.

- 1035 νῆ τὸν Ποσειδῶ, πολὺ γ' ἄμεινον, ὦ Γλάνι.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ὦ τᾶν, ἄκουσον, εἶτα διάκρινον τότε.

1030. φράξεν] φράξ' ? vid. ad vs. 1015.

1031. σ') om. V R et plerique.

1032. ἐξίεται] ἐξίεται R. || σου] σοι Cobet. || ποι Cobet] που codd.

1033. δ') τ' R.

1036. ἄκουσον] ἀκούσας pauci, It' ἄκουσον vVelsen. || τότε] cum εἶτα . . . τότε alias non reperitur, Voss infeliciter coniecit τότε (Pökel τοδί), multo melius vBamberg ΔΗΜ. τὸ τί; (vid. ad Ran. 7), sed vid. commentarius.

notionem translatum¹⁾. Subsimile est quod servus dicit apud Plantum²⁾: *Nimis vellem habere perdicam.* — *Quoi rei?* — *Qui verberarem | asinos, si forte occiperint clamare hinc ex crumena* — argumentum pro asinis acceptum significans.

1030. De huius vaticinii exordio idem valet quod de vs. 1015. *Cerberum* autem noster Cleonem dixit etiam Pac. 313, ubi scholia testantur Platonem comicum³⁾ eodem nomine eum designasse⁴⁾. Denique *ἀνδραποδιστήν* sive *plagiarium*⁵⁾ quod eum vocat, id convicii est meri, perinde atque *φαλαίνας πανδοκνυτριάς* nomen perabsurdum, quo Cleon designatur *Vesparum* initio⁶⁾.

1031. *σαίνων σε*] vid. ad vs. 48.

— *ὀπότεν δειπνῆς ἐπιτηρῶν*] i. e. *ἐπιτηρῶν σε δειπνοῦντα*⁷⁾.

1032. *ὅταν — χάσκης*] cf. vs. 824 et vid. ad vs. 651.

1033. *τὸ ὀπτάνιον*] *culinam*⁸⁾. Scholia perhibent significari *τὸ Πρωτανεῖον*, fortasse recte.

1034. *λοπάδας*] cf. Vesp. 511 Plut. 812. — *νήσους*] hoc quidem manifeste est ἀπροσδόκητον pro *χύτρας*, ut in scholiis observatur. Vid. Vesp. 904, ubi canis ille Cydathenaeus, sub cuius persona ipse latitat Cleon, dicitur *ἀγαθὸς ἰλακτεῖν καὶ διαλείχων τὰς χύτρας*. De re autem vid. infra ad vs. 1071. Cf. etiam comici anonymi verba apud Plutarchum: *ὡσπερ ἕκαστος ἐξυβρίζοντα τὸν δῆμον οἱ κωμωδιοποιοὶ λέγουσι πειθάρχειν οὐκ εἶναι τολμᾶν, ἀλλὰ δάκνουν τὴν Εὐβοίαν καὶ ταῖς νήσους ἐπιπηδᾶν*⁹⁾.

1035. *Γλάνι*] cf. vs. 1004.

1036. Vid. ad Vesp. 725.

— *εἶτα διάκρινον τότε*] i. e. *καὶ τότε δὴ διάκρινον*. Insolitam particularum *εἶτα τότε* iuncturam non habeo suspectam, et

¹⁾ Vid. ad vs. 1010. — ²⁾ Asinar. III 2, 48. — ³⁾ Plat. fr. 216. — ⁴⁾ Vid. praeterea Pac. 754 = Vesp. 1031, Vesp. Prolegom. p. XXIII. — ⁵⁾ *Zielverkooper, ronselaar*, Plut. 521 sq. Xen. Mem. I 2 § 62. — ⁶⁾ Vesp. 35. — ⁷⁾ De verbo *ἐπιτηρῶν* vid. ad Ran. 1151. — ⁸⁾ Vox redit Pac. 891 Alex. fr. 173¹³ Hegesipp. 1¹⁰ alibi. — ⁹⁾ Fr. adesp. 41 apud Plut. Pericl. 7.

1040 „ἔστι γυνή, τέξει δὲ λέονθ' ἱεραῖς ἐν Ἀθήναις,
 „ὄς περὶ τοῦ δήμου πολλοῖς κώνωσι μαχεῖται,
 „ὥς τε περὶ σκύμνοισι βεβηκώς. τὸν οὐ φυλάζει
 „τείχος ποιήσας ξύλινον πύργους τε σιδηροῦς.“
 ταῦτ' οἶσθ' ὃ τι λέγει;

ΔΗΜΟΣ.

μὰ τὸν Ἀπόλλω, ἐγὼ μὲν οὐ.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἔφραζεν ὁ θεός σοι σαφῶς σφῶζειν ἐμέ'
 ἐγὼ γὰρ ἀντὶ τοῦ λέοντός εἰμι σοι.

ΔΗΜΟΣ.

καὶ πῶς μ' ἐλελήθης Ἀντιλέων γεγεννημένος;

1037. δὲ] εὐ R.

1039. τε] om. R. || τὸν R] δν V et plerique. || φυλάζει Bentley cum V¹] φύλαζει
 codd. plerique (cf. Aeschyl. Suppl. 1012), φύλασσε pauci.

1041. Priorem versus partem Demo, alteram Isiciario dant codd. fere omnes.
 Lenting Isiciario dabat priorem, Demo alteram. Cf. vs. 1069.

1042. ἔφραζεν R] ἔφρασεν V et plerique.

1044. ἐλελήθης] -θεις codd. (με λήθεις R).

τότε certe, quod magnam habet vim in
 fine enunciati collocatum, sine detri-
 mento non potest abici.

1037. Hic quoque versus sono revocat
 oracula quae inter Graecos circumfere-
 bantur: *Ἀβδά κύει, τέξει δ' ὀλοοτροχόν,*
 vel: *αἰετός ἐν πέτρῃσι κύει, τέξει δὲ λέοντα,*
 de Cypselo Periandri patre¹⁾. Sic etiam
 Agariste ante paucos dies quam Periclem
 enixa est in somno *ἰδοῦσα λέοντα τεκεῖν*²⁾,
 et Alcibiadem *σκύμνον λέοντος* assimilat
 Aeschylus apud Aristophanem³⁾. Etiam
 in sermone quotidiano mulierculae de
 pueris recens natis ita loquebantur⁴⁾.
 Activa futuri forma *εἴξειν* etiam h. Mero.
 493 extat⁵⁾.

1038 sq. Vid. ad vs. 767. *Culices* nuno
 dicuntur *οἱ ῥήτορες*, ut vs. 60 *muscae*.

1039 sq. τὸν οὐ φυλάζει κτ.] *hunc tu
 serva intra murum ligneum ferreasque
 turres*⁶⁾. Festive sic respicitur et mox
 in novum sensum detorquetur claris-
 simum illud oraculum de *ligneis* Athe-
 narum *moenibus*⁷⁾, cui simile est oracul-
 um Siphniis olim redditum, in quo
 Samiorum classis *ξύλινος λόχος* audit⁸⁾.
 Verum autem *τείχος ξύλινον* Persarum
 commemoratur apud Herodotum⁹⁾. *Tur-
 res ferreas* vel *atheneas* novimus ex Da-
 naes fabula¹⁰⁾; cf. Pind. fr. 217: *σχῆσι
 τὸ πεπρωμένον οὐ πῦρ, οὐ σιδάρεον τείχος*.

1041. μὰ τὸν Ἀπόλλω, ἐγὼ μὲν οὐ] vid.
 ad Nub. 732.

1044. καὶ] vid. ad Nub. 210.

— μ' ἐλελήθης] cf. vs. 822.

— Ἀντιλέων] vid. vs. 615 et ad Vesp. 84.

¹⁾ Herodot. V 92. — ²⁾ Herodot. VI 131. — ³⁾ Ran. 1431. — ⁴⁾ Vid. Thesm.
 514. — ⁵⁾ Vid. praeterea ad Hom. λ 249. — ⁶⁾ Canem qui custodit *φυλάττειν* etiam
 Ran. 469 dicitur, de infinitivi autem usu vid. ad Nub. 850 Ran. 133 et Enchirid.
 dict. ep. § 124. — ⁷⁾ Herodot. VII 141 sqq. VIII 51. — ⁸⁾ Ibid. III 57. — ⁹⁾ Ibid.
 IX 65. — ¹⁰⁾ Soph. Ant. 946 etc.; Helbig Hom. Epos¹ p. 72 et 330 sq.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

1045 ἔν οὐκ ἀναδιδάσκει σε τῶν λογίων ἐκόν,
ὅ τι τὸ σιδηροῦν τεῖχος ἔστι καὶ ξύλον,
ἐν ᾧ σε σφῆξεν τόνδ' ἐκέλευσ' ὁ Λοξίας.

ΔΗΜΟΣ.

πῶς δῆτα τοῦτ' ἔφραζεν ὁ Θεός;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τουτονὶ

δῆσαι σ' ἐκέλευ' ἐν πεντεσυρίγγῳ ξύλῳ.

ΔΗΜΟΣ.

1050 ταυτὶ τελεῖσθαι τὰ λόγι' ἤδη μοι δοκεῖ.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

„μὴ πείθου· φθονεραὶ γὰρ ἐπικρώζουσι κορῶνας.
„ἀλλ' ἱέρακα φίλει, μεμνημένος ἐν φρεσὶν ὡς σοὶ
„ἦγγαγε συνδήσας Λακεδαιμονίων κορακίνους.“

1045. ἐν] ἐν δ' Cobet. || ἐκόν] μόνον (e vs. seq.) Cobet, fortasse recte.

1046. ὅ τι τὸ Cobet] ὁ μόνον codd., μόνον, δ Dindorf. || τεῖχος ἔστι] ἔστι τεῖχος R, *ἔστι τοῦτο? || ξύλον] ξύλων plerique, l. a. ξύλινον, Blaydes ξύλου parum probabiliter.

1049. ἐκέλευ' ἐν Elmsley coll. Et. M. 346,18] ἐκέλευ(σ) codd.

1052. ὡς Bergk] ὡς codd. (cf. vs. 526).

1045. ἐκόν] i. e. ἰπιτηδης¹⁾, de industria, consulto, sciens volensque; item vs. 1123.

1049. ἐν πεντεσυρίγγῳ ξύλῳ] quod dicitur ξύλον σιδηρόδετον Herodot. IX 37. Ceterum vid. ad Nub. 592.

1050. Cf. infra vs. 1248: πέπρακται τοῦ θεοῦ τὸ θίσρατον, Homericum τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται²⁾, Vesp. 799: ὅρα τὸ λῶμα τὰ λόγι' ὡς περαίνονται! Vix autem est quod observem, etiam nostro loco praesentis, non futuri, temporis esse formam τελεῖσθαι.

1051. Cf. vs. 1020, Pindar. Ol. II 156: κόρακες ὡς ἄκραντα γαρούετον | Λιδὸς πρὸς ὄρνιθα θείον, et de malis sui temporis poetis Theocritus VII 47 sq.: ποτὶ Χιον λοιδόν | ἀντία κοκκύζοντες ἐτώσια μοχθίζοντι.

1053. κορακίνους] sic corvorum pulli nunc dicuntur, more epico. Nam quotidianus Atheniensium sermo terminum -ῖνον, qui etiam e lingua latina est notissimus³⁾, nonnisi in nominibus propriis servabat⁴⁾; κορακίνον autem piscium quaedam species exigua vilisque⁵⁾ apud eos nomen habebat⁶⁾.

¹⁾ Vid. ad Vesp. 391. — ²⁾ B 330 etc. — ³⁾ Corvinus. — ⁴⁾ Vid. ad Nub. 380 sq.; in -ιδεύς vero pullorum nomina apud Athenienses desinere solent (vid. ad Ach. 866). — ⁵⁾ Saperda. — ⁶⁾ Lys. 560 fr. 537 Pherecrat. 56 etc., Athen. 303 d-309 a, Aristot. H. Anim. V 10 etc.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(secum:)

τοῦτό γέ τοι Παφλαγῶν παρεκινδύνευσε μεθυσθείς.

(Alta voce:)

- 1055 „Κεχροπίδη κακόβουλε, τί τοῦθ' ἤγει μέγα τοῦργον;
 „καί κε γυνή φίροι ἄχθος, ἐπεὶ οἱ ἀνήρ ἀναθείη'
 „ἀλλ' οὐκ ἂν μαχέσαιο.“ χέσαιο γάρ, εἰ μαχέσαιο.

1054. Demostheni tribuunt codd. quidam. || γέ] δέ R.

1056. κα] γε R alii. || φίροι R] φίροι V et plerique. || *ol] κεν codd.; Blaydes
 μιν non male. || ἀναθείη] -θείη Cobet Var. Lect. p. 324, sed nisi καί τε... φίροι
 scribatur — quod cum alias ob causas tum coll. § 195 minime suasserim —
 praestare mihi videtur optativus.

1057. χέσαιο γάρ] χίσαι γάρ ἂν Dobree; equidem malim certe χίσαι κεν, et in
 versum praecedentem illud κεν aberrasse suspicor; sed vid. commentarius.

1054. παρεκινδύνευσε μεθυσθείς] vesani
 ebriive hominis fuisse Cleonis illud sus-
 ceptum ¹⁾ iudicaverunt cives, certe per-
 hibuerunt eius adversarii ²⁾. Oeterum
 ambiguus est horum verborum sensus;
 nam et significare possunt: hunc certe
 versiculum ipse Paphlago audacter finxit
 ebrius, et: illam provinciam nunquam in
 se recepisset, si mentis compos fuisset.

1055. κακόβουλε] vid. ad Nub. 587—589
 et cf. Atheniensium epitheta ταχύβουλοι
 et μετάβουλοι Ach. 630—632.

1056. Felicissime nunc quoque isici-
 arius suum facit versum notissimum.
 Nam mortui Achillis cum et Ajax et
 Ulixes sibi poscerent arma, incerti autem
 haerent principes utri tribuerent ut-
 pote omnium Argivorum fortissimo, ex
 Nestoris consilio missus speculator, qui
 ipsorum hostium sententias exploraret,
 audivit puellas Troianas disputantes;
 quarum una cum Aiace longē forti-
 orem iudicasset propter corpus Achillis
 e pugna humeris relatum, alia Minervae
 instinctu exclamavit: „πῶς ἐπαφωνήσω;

πῶς οὐ κατὰ κόσμον Ἰφίπεις | ψεῦδος;” et
 μοχ ³⁾: „καί κε γυνή φίροι ἄχθος, ἐπι
 φοι ἀνήρ ἀναθείη”, vel mulieris est ferre
 sarcinam a viro sibi impositam, — iocose
 illud onus significans quod solae feminae
 gestant nec nisi a viro gravatae. Quo
 audito Ulixi, qui Achillis corpus ab
 hostibus defendisset, virtutis praemium
 decretum est. — Sic in Parva Iliade rem
 enarratam esse docent scholia; materiam
 postea Aeschylus Sophocles alii certa-
 tim arripuerunt ⁴⁾.

1056. ἀναθείη] vid. ad vs. 694 sq.

1057. Posterior hexametri pars ipsius
 est isiciarii; qui ioculariter nunc verbi
 χίσαι genus vicino μαχίσσασθαι assimilans
 inauditam fingit formam et Datide illo ⁵⁾
 dignam. Sic Κλαυσαμένον aliquem lingua
 invita Cratinus per iocum nuncupavit ⁶⁾,
 ad notorum nominum Κλαυσαμένου Δεξα-
 μενού Τισαμενού analogiam ⁷⁾. Mente au-
 tem repetenda est particula ἂν e priore
 versus parte ⁸⁾. Recordemur denique oportet
 minantis esse χέσαι = male mulca-
 deris ⁹⁾.

¹⁾ μανιώδη ὑπόσχεσιν Thucyd. IV 39 § 3. — ²⁾ De verbo παρεκινδυνεύειν vid.
 ad Ran. 99. — ³⁾ Paucis fortasse interiectis; quamquam fieri potest ut nihil
 desit, ψεῦδος autem glossatori debeat. — ⁴⁾ Cf. Hom. l. 547 et Welcker Ep.
 Caelus p. 72 sq. — ⁵⁾ Pac. 291. — ⁶⁾ Cratin. fr. 104. — ⁷⁾ Vid. etiam supra vs.
 115. — ⁸⁾ Item Aesch. Agam. 1049 Soph. Oed. R. 937. — ⁹⁾ Vesp. 941 Eccl. 1063;
 cf. Nub. 295 Ran. 485 (Eccl. 640).

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἀλλὰ τόδε φράζεν, πρὸ Πύλου Πύλον ἦν σοι ἔφραζεν.
 „ἔστι Πύλος πρὸ Πύλοιο“ —

ΔΗΜΟΣ.

τί τοῦτο λέγει, „πρὸ Πύλοιο;“

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

1060 τὰς πυέλους φησὶν καταλήψεσθ' ἐν βαλανεῖῳ.

ΔΗΜΟΣ.

ἐγὼ δ' ἄλουτος τήμερον γενήσομαι;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

οὗτος γὰρ ἡμῶν τὰς πυέλους ὑφήρπασεν.
 ἀλλ' οὐτοσί γάρ ἐστι περὶ τοῦ ναυτικοῦ
 ὁ χρησμός, ᾧ σε δεῖ προσέχειν τὸν νοῦν πάνυ.

ΔΗΜΟΣ.

1065 προσέχω· σὺ δ' ἀναγλίνωσκε, τοῖς ναύταισί μου

1058. φράζεν] φράσαι (i. e. φράσσαι) R alii, fortasse recte; cf. vs. 1067 et ad vs. 1015. || ἔφραζεν] sic VR alii, φραξε(ν) pauci.

1059. λέγει πρὸ] λέγει τὸ R.

1061. Interrogandi signum in fine habet Γ, ceteri punctum.

1062. Demo continuant R alii; delebat Kappeyne vdCoppello, cui assensus Zaehner aliquot versuum lacunam significavit. || οὗτος] αὐτός V alii (cf. vs. 75). || ὑφήρπασεν Meineke] ἀφήρπασεν codd., ἀφαρπάσαι (male pro -σται) Bothe.

1064. σ] om. R.

1059 sq. Respicitur versus: ἔστι Πύλος πρὸ Πύλοιο, Πύλος γὰρ μὲν ἔστι καὶ ἄλλος¹⁾, quo tres urbes cognomines indicatas esse ferunt. Sed suspicor iocose nunc ad Pylum urbem referri haec verba, in pythiae vero vel sortilegi alionius ore, vel etiam in prisco aliquo carmine epico, de aditu ad regnum Orci τοῖο πύλαραο fuisse dicta, significasse autem: *portae alia porta praestructa est, nec non tertia est porta*. Cui explicationi haud scio an faueat sententia Aristarchi in Homeri versu E 397 πύλον ἰανουὰν ἀτρί Διτὶς interpretantis.

1060. τὰς πυέλους... καταλήψεσθαι] *balnearum aeneas occurraturum Paphlagonem perabsurde — neque admodum facete — perhibet isiciarius. Eundem autem de voce πυέλῳ lusum supra noster admisit²⁾*; praeterea huc facit vs. 857, ubi periculum esse dicitur ne Paphlagonis asseclae fori penarii aditus praeccludant.

* 1062. *Iste nimirum nostras nobis πυέλους surripuit*. En recurrit crimen illud gloriae fraudulenter praetoribus surreptae et iocus e vocum πυέλου et Πύλου similitudine petitus.

¹⁾ Vel ἄλλη: Strab. p. 339, Steph. Byz. s. v. Κορυφάσιον, schol., Eustath. 1394, 46. — ²⁾ Vs. 55, ubi vid.

ὅπως ὁ μισθὸς πρῶτον ἀποδοθήσεται.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

„Αἰγεῖδη, φράσσαι κυναλώπεκα μὴ σε δολώσῃ,
„λαίθαργον, ταχύπουν, δολίαν κερδά, πολύιδριν.“
οἶσθ' ὃ τι ἐστὶν τοῦτο;

ΔΗΜΟΣ.

Φιλόστρατος ἡ κυναλώπηξ.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

1070 οὐ τοῦτό φησιν, ἀλλὰ ναῦς ἐκάστοτε

1067. φράσσαι] φράσαι (vel φράσαι) codd.

1068. λαίθαργον] dubitanter Blaydes λαίμαργον.

1069. Priorem versus partem Paphlagoni dat Lenting; cf. vs. 1041. || ὅ τι ἐστὶν(ν) τοῦτο R] ὅ τι, τι ἐστὶ τοῦτο V, ὅ τι τοῦτο nonnulli, ὅτι τοῦτο τί ἐστὶ Ald., ὅ τι τοῦτο; τι ἐστὶ Bothe.

1070. ἀλλὰ] ἀλλ' & Lenting (coll. Thesm. 418, 587 sq.), & δὲ Blaydes.

1066. πρῶτον] *ante omnia, quam primum*¹⁾.

1067 sq. Oraculi, quo Atheniensium civitas assimilabatur utri e fluctibus semper emergenti²⁾ prima erant verba: *Αἰγεῖδη Θεσεῦ*. Cavere nunc iubentur Athenienses *vulpeculam avidam rapidam fallacem sagacem*. Quibus verbis *Paphlagonem* deo rideri neminem fugere potest, licet mox in *Philostratum* lenonem iocose detorqueantur, dein absurdus etiam in *naves longas*. Cum priore versu conferri possunt verba Hieroclis: *φράξτε δὴ μὴ πῶς σε δόλω φρίνας ἐξαπατήσας | ἱκτίνο; μάμφη*³⁾.

1067. *κυναλώπεκα*] vox significat bestiam vulpis astu cum canina impudentia coniungentem; canum autem genus quoddam *ἀλωπεκίδε*; dicebatur, quod ex canum vulpiumque conabio prodiisse credebatur⁴⁾.

1068. *λαίθαργον*] *malignum*⁵⁾. Etiam Sophoclem canem hoc adiectivo designasse testatur scholion⁶⁾.

— *κερδά*] *vulpeculae nomen est in fabulis Aesopis*⁷⁾, cum vocibus epicis *κερδαλίος*; et *κερδαλόφων* conferendum.

1069. Senex audito *κυναλώπεκος* nomine pro sua stultitia ne dubitat quidem quin in vaticinio sermo fiat de illo homine, quem omnes ita appellare soleant, de Philostrato nimirum lenone⁸⁾.

1070 sq. *Non hoc est quod dicit vaticinium, sed iste* — et manu designat Paphlagonem — *naves longas identidem poscit ad cogenda tributa bellica*. — Ad crebras aerarii launas explendas cum vix sufficerent sociorum *φόροι* civiumque *εἰσφοραὶ*, missi sunt identidem strategi, qui etiam a sociis pecunias extraordinarias cogerent, certe peterent. Ex his fuit Melesander, qui anno 430 cum sex navibus Asiae oram *ἀργυρολογῶν* in Lyciae interiora incursione facta cum multis suorum est occisus⁹⁾; et anno 428 cum ad Mytilenen oppugnandam deesset pecunia, *Ἀθηναῖοι, καὶ αὐτοὶ εἰσανεγκόντες τότε*

¹⁾ Item nos: *ten eerste*. — ²⁾ Vid. ad vs. 963. — ³⁾ Pac. 1099, qui locus nostro est simillimus. — ⁴⁾ Xen. Venat. I § 3. — ⁵⁾ *Valsch*. — ⁶⁾ Soph. fr. 902; cf. Eustath. 1493, 32. — ⁷⁾ Lucian. XX § 84 et passim apud Babrium. Recte igitur verteris: *Reintje*. — ⁸⁾ Vid. Lys. 957. — ⁹⁾ Thucyd. II 69.

αἰτεῖ ταχείας ἀργυρολόγους οὐτοσί
ταύτας ἀπανθᾶ μὴ διδόναι σ' ὁ Λοξίας.

ΔΗΜΟΣ.

πῶς δὴ τριήρης ἐστὶ κυναλώπηξ;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ὄπως;

ὅτι ἡ τριήρης ἔ ἐστὶ χῶ κύων ταχῦ.

ΔΗΜΟΣ.

1075 πῶς οὖν „ἀλώπηξ“ προσετέθη πρὸς τῷ „κυνί“;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἀλωπεκίοισι τοὺς στρατιώτας ἤκασεν,
ὀπιη βότρως τρώγουσιν ἐν τοῖς χωρίοις.

1074. ε'] addidit Meineke, qui etiam χῆ τριήρης coniecit.

πρῶτον εἰσφορὰν διακόσια τάλαντα ¹⁾, ἐξέπεμψαν καὶ ἐπὶ τοὺς ξυμμάχους ἀργυρολόγους ναὺς δώδεκα, quibus praeerat Lysicles cum quatuor collegis, sed et ille in Cariae montibus gravi clade accepta cum parte copiarum cecidit ²⁾. Multo melius circa belli finem illic rem gessit Alcibiades, quem centum talenta e Caria confecisse ἀργυρολογούντα refert Xenophon ³⁾. Qualibus locis non tantum de cogendis φόροις ordinariis sermonem fieri, quos socii non suo tempore solvissent ⁴⁾, Thucydidis verba testari mihi videntur ⁵⁾.

1073 sq. Isociarius non corrigit stolidi senis errorem, sed lepide eo utitur, quo risum extorqueat spectatoribus clariusque etiam ostendat quam absurda e vaticiniis possint elici et popello venditari.

1074. Cum vox τριήρης tum vox κύων celere quid significat ⁶⁾.

1076. ἤκασεν] nempe ὁ χρησμός. Vid. vs. 1064 et 1070, et de verbo εἰκάζειν ad Vesp. 1308.

1077. Vulpeculas racemis insidiantes e Cantico Canticorum ⁷⁾ et Theocrito ⁸⁾ et praesertim ex Aesopi fabula immortalis nemo non novit. Ridicule autem iis assimilantur nunc milites missi ad sociorum tributa — sive ordinaria sive extraordinaria — cogenda ⁹⁾. Facile enim nobis fingimus hos non sancte semper pepercisse peregrinorum bonis, sed stimulante praesertim fame, si suum sibi μισθον non accepissent a quaestoribus, misere vexasse hominum belli aerumnis exhaustorum praedia ¹⁰⁾. Cum toto autem loco conferendus est Pacis versus: αἱ γὰρ ἐνθ' ἐνὸ' αὐτῶν τριήρης ἀντιτιμωρούμεναι | οὐδὲν αἰτίων ἂν ἀνδρῶν τὰς κέρδας κατήσθιον ¹¹⁾.

¹⁾ Vid. ad vs. 924. — ²⁾ Thucyd. III 19, vid. ad vs. 132. — ³⁾ Hell. I 4 § 9. — ⁴⁾ Cf. Gilbert Griech. Alterth. I¹ p. 398, 4, Köhler über den Delisch-Attischen Bund (Abhandl. d. Berl. Akad. d. Wissensch. 1869) p. 133, Müller Strübing Aristoph. u. die hist. Kritik p. 100 sq., Fränkel ad Böckhii Oecon. Publ.³ annot. 886. — ⁵⁾ Dignus qui conferatur locus est Thuc. VIII 3 § 1, ubi Agis rex τὰ τῶν ξυμμάχων ἀργυρολογῆσαι εἰς τὸ ναυτικόν dicitur; nam ibi de certis fixisque tributis ne sermo quidem esse potest. Vid. etiam Xen. Hell. IV 8 § 30. — ⁶⁾ Vid. ad vs. 207. — ⁷⁾ II 15. — ⁸⁾ Theocrit. I 47 sqq. — ⁹⁾ Inkwartierung. — ¹⁰⁾ De voce χωρίοις vid. Ach. 227, 998 Pac. 562 etc. — ¹¹⁾ Pac. 626 sq.

ΔΗΜΟΣ.

εἶεν.

τούτοις ὁ μισθὸς τοῖς „ἀλωπεκίοισι“ ποῦ;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἐγὼ ποριῶ καὶ τοῦτον ἡμερῶν τριῶν.

1080 ἄλλ' ἔτι τόνδ' ἐπάκουσον, ὃν εἶπέ σοι „ἐξαλέασθαι“
χρησὸν Ἀητοῖδης „Κυλλήνην, μὴ σε δολώσῃ.“

ΔΗΜΟΣ.

ποῖαν Κυλλήνην;

1079. Post *ποριῶ* virgulam scribit Kock coll. Thuc. IV 55 § 2 Plut. 546. Sed nisi quis cum scholiasta putet ἡμερῶν τριῶν h. l. significare quod in tres dies sufficiat, itaque mente suppleri posse participium *δντα*, non video quomodo haec verborum structura possit defendi.

1080. τόνδ'] τῶνδ' R, τοῦδ' Oobet.

1078. *Mittamus ista, sed vulpeculae quas tu dicis unde mercedem suam sunt habituræ?* — Quid mirum si una voce de Atheniensis militis protervitate conquerrantur socii: esuriunt scilicet copiae nostrae peregre missae ¹⁾.

1079. *Ego et hunc exhibebo.* — Perri-dicule fingitur isiciarius tantam auri vim de nihilo expediturus. Ipsius autem Cleonis verba nunc, ut alibi, afferri suspicor ²⁾; quodque adicit *intra triduum*, id quidem dictum est ad deridendam *κουφολογίαν* Cleonis, qui „*intra viginti dies*“ dixerat „*aut captivi aut mortui erunt Lacedaemonii illi, quos vinci non posse perhibent segnes vestri praetores*“ ³⁾. — Perperam vero vetusti interpretes intellegebant *mercedem et quidem in triduum* ⁴⁾, non enim *commeatus* nunc fit mentio sed *stipendii*, neque magnum profecto hoc foret promissum. Genitivus „*temporis spatium intra quod*“ h. l. indicat, ut Thucyd. VIII 101 § 1: *αὶ νῆες ἐπισιτισά-*

μεναι δύοιν ἡμέραιν (intra biduum) et passim ⁵⁾.

1080. τόνδε] dicitur *ἐπακούειν τινός τι*, e. g. Xen. Anab. VII 1 § 14: *ἐπακούσαν- τές τινε; τῶν στρατιωτῶν ταῦτα*. Item *ἐπακούειν τινί τι*, Thucyd. I 26 § 4: *οὐδὲν αὐτῶν (neutr.) ἀπήκουσαν*, 29 § 1: *οὐδὲν τούτων ἀπήκουον*.

1081 sqq. *Cyllenen* Eleorum portum sub belli Peloponnesiaci initium a Corcyraeis vastatum commemorat Thucydides ⁶⁾; sed multo clarior erat Arcadiae mons altissimus Cyllene, ubi Mercurius natus esse ferebatur ⁷⁾; nam Panis natales ⁸⁾ huc non faciunt. Itaque *fraudis* nescio quam suspicionem habebat nomen loci, ubi furum summus ille patronus primam lucem adpexisset; sintne autem de nihilo confecta isiciarii haec verba, an aliquod hoc tempore in hominum ore fuerit vaticinium in quo Cyllenes feret mentio, effici iam nequit.

1082. *ποῖαν*] vid. ad Ran. 529.

¹⁾ Cf. vs. 1367. — ²⁾ Vid. ad vs. 1019. — ³⁾ Thucyd. IV 28 § 4 et 39 § 3. — ⁴⁾ Pellecti locis qualis est Ach. 197, ubi vid. — ⁵⁾ Ach. 83, 782 Pac. 151 Vesp. 260 Soph. Oed. C. 397, 821 Eur. Or. 1211 Meisterhans Gramm. d. att. Inschr.² p. 167 n° 1405 etc. — ⁶⁾ Thucyd. I 30. — ⁷⁾ Hom. ω 1 Soph. Oed. R. 1104 etc., Preller Myth. I⁴ p. 389. — ⁸⁾ Soph. Ai. 695 etc.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τὴν τούτου χεῖρ' ἐποίησεν
Κυλλήνην ὀρθῶς, ὅτιή φησ' „ἔμβαλε κυλλῆ.“

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

1085 οὐκ ὀρθῶς φράζει τὴν Κυλλήνην γὰρ ὁ Φοῖβος
εἰς τὴν χεῖρ' ὀρθῶς ἠνέξατο τὴν Διοπέθους.
ἀλλὰ γὰρ ἔστιν ἐμοὶ χρησμὸς περὶ σοῦ πτερυγωτός,
αἰετὸς ὡς γίγναι καὶ πάσης γῆς βασιλεύεις.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

καὶ γὰρ ἐμοί· καὶ γῆς καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς γε θαλάσσης,

1084. φράζει R] φράξεις codd. cett., sed ad Demum haec dici contextus docet.

1086. ἔστιν ἐμοί] ἔστι μοι V alii.

1087. βασιλεύεις R] -σεις V et plerique non recte; vid. commentarius ad vs. 127.

1088. καὶ γῆς] κἂν λῆς Bergk; sed hoc non est epicum, neque recte sic haberet vs. Quamquam molesta esse καὶ γῆς non nego; quae dittographiae deberi — sequuntur enim καὶ τῆς — facile suspicetur quispiam. || γε R] τε V alii, σὺ vVelsen.

— ἐποίησεν] in poesi dixit ¹⁾).

1083. *Istius hominis volam optimo iure vocavit Cyllenen; haec enim dicit: „da quo implear.“* Verborum hic lusus, de quo vid. ad Vesp. 84, eo fit facilius quod montis nomen Κυλλήνη cum adiectivo κυλλῶ ²⁾ sive κοίλω cavao revera cohaeret; cf. autem Thesm. 936 sq.: ὦ πρῦτανι, πρὸς τῆς δεξιᾶς, ἦνπερ φιλοῖς | κοίλων προτεινῆναι, ἀργύριον ἦν τις διδῶ, et Tibull. II 4, 14: *illa cava pretium flagitat usque manu.*

1083—1085. ὀρθῶς] vid. ad Nub. 251.

1084. φράζει] interpretatur iste.

1085. εἰς... ἠνέξατο] cf. Pac. 47 Av. 970 et vid. ad Ran. 61.

— τὴν χεῖρα... τὴν Διοπέθους] *Diopithi*, quem in isiciarii vaticinio spectari perhibet Paphlago, manum recurvam fuisse hic versus testatur. Clarus autem illo tempore hic erat χρησμολόγος ³⁾, qui sub belli initium auctor fuit ut in-

quireretur in τοὺς τὰ θεία μὴ νομίζοντας ἢ λόγους περὶ τῶν μετεώρων διδάσκοντας, — Periclis amicum Anaxagoram petens ⁴⁾; et brevi post belli exitum, cum Sparta de regno disceptarent Leotychoides et Agesilaus, Diopithes Leotychoidae favens hocce vaticinium edidit: φράξο δὴ, Σπάρτη, καίπερ μεγάλαυχος ἰούσα, | μὴ σέθεν ἀρτίποδος βλάβη χαλῆ βασιλεία κτῆ. ⁵⁾; claudus nimirum altero pede erat Agesilaus. Hominem παραμαίνόμενον vocavit Amipsias in Conno ⁶⁾, item Teleclides in Amphictionibus ἰσομανιώδη eum dixit aut talem ostendit ⁷⁾. Non huc facit Vesp. 380, ubi eius nomen eo tantum consilio commemoratur ut verborum lusus inde possit peti.

1087. De praesentis temporis hoc usu vid. ad vs. 127 et de ipso vaticinio ad vs. 1013.

1088 sq. *Non solum per orbem terrarum sed etiam per mare Erythraeum do.*

¹⁾ Cf. Thesm. 547 Ran. 935, 1014 etc. — ²⁾ Av. 1379, cf. Homericum κυλλοποδίων. — ³⁾ ὁ μέγας audit Av. 988. — ⁴⁾ Plut. Pericl. 32. — ⁵⁾ Xen. Hellen. III 3 § 3, Plut. Ages. 3 Lysand. 22 Pausan. III 8 § 5. — ⁶⁾ Amps. fr. 10. — ⁷⁾ Vid. etiam Phrynich. fr. 9.

ᾧτι γ' ἐν Ἐκβατάνοις δικάσεις λείχων ἐπίπαστα.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

1090 ἄλλ' ἐγὼ εἶδον ὄναρ, καὶ μοι ἐδόκει ἡ θεὸς αὐτῆ
τοῦ δήμου καταχεῖν ἀρυταίνῃ πλουθυγίαν.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

νῆ Δία καὶ γὰρ ἐγὼ καὶ μοι ἐδόκει ἡ θεὸς αὐτῆ
ἐκ πόλεως ἐλθεῖν καὶ γλαυξ αὐτῇ ἐπικαθῆσθαι,
εἶτα κατασπένδειν κατὰ τῆς κεφαλῆς ἀρυβάλλω
1095 ἀμβροσίαν κατὰ σοῦ, κατὰ τούτου δὲ σκοροδάμην.

ΔΗΜΟΣ.

ιοῦ, ἰοῦ.

1089. γ'] del. Dindorf.

1090. ἰδόκει] δοκαῖ V alii (cf. vs. 1092).

1092. ἐγὼ καὶ] om. B. || ἰδόκει] δοκαῖ V alii (cf. vs. 1090).

minaberis et Ecobatanis iussa dabis ¹⁾). *Maris mediterranei imperium et iudicia in Arcadiae convallibus seni promiserat Paphlago: multo maiora nunc ei portendit recentissimus hic civitatis sospitator. Vid. ad vs. 797—799 et de verbis λείχων ἐπίπαστα ad vs. 103, denique de particulis καὶ γε ad Ran. 49.*

1090 sq. *In somnio dea mihi visa est super porculi caput trulla effundere opesque viresque* ²⁾).

1091. *καταχεῖν*] verbum sic usurpatum est etiam Nub. 74 Vesp. 7 ³⁾); cf. etiam ἀμφιχεῖν Hes. Op. 65.

— ἀρυταίνῃ] voce utitur etiam muliercula irata apud Antiphanem: *ἐὰν δὲ τὰργαστήριον ποιήτε περιβόητον, | κατασκευῶ, νῆ τὴν φίλην Δήμητρα, τὴν μεγίστην | ἀρυταίαν ὕμῶν ἐκ μέσου βάρπασα τοῦ λίβητος | ζιοντος ἕδατος* ⁴⁾). Cf. ἀρύβαλλος ⁵⁾, ἀρύστι-

χοι ⁶⁾, ἀρυστήριος ⁷⁾, quae ducta sunt omnia ab *hauriendi* verbo ἀρύ(τ)ειν ⁸⁾, cuius stirps inest etiam vocibus ἐτνήρυσσις ⁹⁾, ζωμήρυσσις ¹⁰⁾, οἰνήρυσσις ¹¹⁾.

— πλουθυγίαν] de priscae conformationis hoc vocabulo vid. Vesp. 677. Alia omnia Apollo vaticinatus fuerat olim in exordio notissimi oraculi de Athenarum ligneis moenibus: *οὐ δύναται Παλλὰς Δι' Ὀλύμπιον ἐξιλάσασθαι | λισσομένη πολλοῖσι λόγοις καὶ μῆτι πυκνῇ* ¹²⁾).

1092 sq. *Mihi autem ipsa dea e sacello suo in arce prodire visa est noctuam suam capiti habens insidentem. De voce ἐκ πόλεως vid. ad Nub. 69.*

1094. ἀρυβάλλω] ποτήριον hoc erat κάτωθεν εὐρύτερον ἄνω δὲ συνηγμένον, ὡς τὰ συσπαστὰ βαλλάντια ¹³⁾. Cf. vs. 1091.

1095. σκοροδάμην] cf. vs. 199.

1096. ἰοῦ] vid. ad Ran. 658.

¹⁾ Mare Erythraeum etiam Av. 145 pro „ultima Thule” commemoratur, Ecobatanorum autem nomen Ach. 64, 613 Vesp. 1143 sq. ita fere ut nostro loco est adhibitum; vid. etiam Vesp. 1139. — ²⁾ Cf. vs. 809. — ³⁾ Item Hom. *ψ* 408 ζ 235 *ψ* 156 etc. — ⁴⁾ Antiphan. fr. 25. — ⁵⁾ Vs. 1094. — ⁶⁾ Vesp. 855. — ⁷⁾ Herodot. II 168. — ⁸⁾ Nub. 272. — ⁹⁾ Ach. 245 fr. 779. — ¹⁰⁾ Antiphan. fr. 249 Anaxipp. 6 Philipp. epigr. 18 etc. — ¹¹⁾ Ach. 1067. — ¹²⁾ Herodot. VII 141. — ¹³⁾ Athen. 788 f.

οὐκ ἦν ἄρ' οὐδείς τοῦ Γλάνιδος σοφώτερος.
καὶ νῦν ἑμαυτὸν ἐπιτρέπω σοι τουτοῖ
„γερονταγωγεῖν καὶ ἀναπαιδεύειν πάλιν.“

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

1100 μήπω γ', ἵκετεύω σ', ἀλλ' ἀνάμεινον, ὡς ἐγὼ
κριθὰς ποριῶ σοι καὶ βίον καθ' ἡμέραν.

1100. ἐγὼ] ἔγωγε V R et paene omnes.

1097. οὐκ ἦν ἄρα] de imperfecti usu
vid. ad Vesp. 183.

— Γλάνιδος] cf. vs. 1004.

1098. ἑμαυτὸν... τουτοῖ] cf. Nub. 141.

— ἐπιτρέπω] vid. vs. 1259 et ad
Ran. 529.

1099. Utitur nunc Demus aniculae ex
Sophoclis Peleo verbis: Πηλία τὸν Αἰά-
κειον οἰκουρὸς μόνη | γερονταγωγῶ καὶ ἀνα-
παιδεύω πάλιν. | πάλιν γὰρ ἀδίδις παῖς ὁ
γῆράσκων ἀνήρ ¹⁾. Eodem respicitur in
versu quem Plutarchus ad Cleonem
plebeculam sibi devincientem refert,
sive ab ipso fictum sive — quod arbi-
tror ²⁾ — ex alia fabula desumptum: γε-
ρονταγωγῶν καὶ ἀναμισθαρεῖν διδούς ³⁾.
Verbo γερονταγωγεῖν Sophocles usus est
etiam in Oedipo Coloneo ⁴⁾.

1100. μήπω γ', ἵκετεύω] vid. ad Nub.
196 et 696.

1101—1106. Ut Vesp. 715—718, sic
huic loco inest gradatio quaedam. Illic
enim dicitur: „frumenti vim ingentem
cum expectares, in singulos cives vix
quinque cesserunt medimni, et hordei
quidem medimni; neque totum simul
accepisti illud quicquid erat, sed unius
modii altera pars in singulos dies tibi
est concessa; quid quod ne ista quidem
sportula ad te perveniebat, nisi civem

te esse demonstrasses magistratibus.”
Nostro vero loco meliora sensim pro-
mittuntur; et primo quidem Paphlago
id ipsum praebiturum se dicit quod
plebecula nuper acceperat, hordei choe-
nicem pro die, dein ipsa farina promit-
titur, tandem puls inde confecta orso-
niique aliquid.

1101. Verba haec ἐν διὰ δούσιν effi-
ciunt ⁵⁾. Nam κριθαί, quas Demo pro-
mittit Paphlago, τὸν καθ' ἡμέραν βίον
constituunt, et fortasse ipsa Cleonis
verba ex Paphlagonis ore nunc quoque
percipiuntur ⁶⁾. Egregio autem cum con-
tentu de ista demagogorum munifi-
centia non hoc tantum aliisque nostrae
fabulae locis verba fecit comicus, sed
magis etiam aperte quid de ea sentiret
biennio post est prolocutus ore Bdely-
cleonis ⁷⁾. Nec non Pacis huc facit lo-
cus, ubi diris devovens pacis adversa-
rios Trygaeus „σι quis ἐπιθυμῆι μαχῶν”,
inquit „ἴσθιοι κριθὰς μόνας” ⁸⁾; manci-
piorum cibo isto vescatur, quo omnes
per hosce annos vitam vix aegre susten-
tavimus ⁹⁾. Itaque non recte nunc verba
κριθὰς καὶ βίον interpretetur quispiam
hordeum ceterumque victum quotidianum
collatis locutionibus qualis est ὁ Ζεῦ καὶ
θεοὶ ¹⁰⁾.

¹⁾ Soph. fr. 434. Vid. ad Nub. 1417. — ²⁾ Cum Kockio fr. adesp. 11. — ³⁾ Nic. 2.
Denno eum adhibet Mor. 807a. — ⁴⁾ Oed. C. 348; cf. Eur. Bacch. 193: γέρον
γέροντα παιδαγωγῆσω σ' ἐγὼ. — ⁵⁾ Vid. supra ad vs. 808. — ⁶⁾ Vid. ad vs. 1019. —
⁷⁾ Vesp. 715—718; ubi quod dicitur κατὰ χοίνικα, prorsus idem valet quod nostro
loco καθ' ἡμέραν. Vid. quae ad illos versus et ad Vesp. 440 observavi. — ⁸⁾ Pac.
449. — ⁹⁾ Etiam Hermippi Phormophoros in hoc argumento versatam esse fabu-
lam suspicor. — ¹⁰⁾ Vid. ad Nub. 413.

ΔΗΜΟΣ.

οὐκ ἀνέχομαι κριθῶν ἀκούων· πολλάκις
ἐξηπατήθην ὑπὸ τε σοῦ καὶ Θουφάνου.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἀλλ' ἄλφρι' ἤδη σοι ποριῶ ἐσκευασμένα.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

1105 ἐγὼ δὲ μαζίσκας γε διαμεμαγμένας,
καὶ τοῦψον ὀπτὸν μηδὲν ἄλλ' εἰ μὴ ἔσθιε.

ΔΗΜΟΣ.

ἀνύσατέ νυν ὃ τι περ ποιήσεθ' ὡς ἐγώ,
ὀπότερος ἂν σφῶν νῦν με μᾶλλον εὖ ποιῆ,
τούτω παραδώσω τῆς πυκνὸς τὰς ἡνίας.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

1110 τρέχοιμ' ἂν εἴσω πρότερος.

1102. οὐκ] οὐδ' V fortasse recte (cf. Vesp. 1397, ubi aliter tamen ordinata sunt verba. || πολλάκις] πολλά γὰρ Blaydes.

1108. νῦν με μᾶλλον εὖ GHermann] εὖ με μᾶλλον ἂν codd.; Kock εὖ με μᾶλλον νῦν, Bergk μᾶλλον εὖ με νῦν.

1110. εἴσω R] ἤδη V et plerique, quod intellegi vix potest nisi addatur quo tendat Paphlago, cum praesertim sequatur πρότερος. Alia res est vs. 1161.

1108. *Theophrastem* ὑπογραμματία fuisse¹⁾ recte, ut arbitror, e Demi verbis efficitur in scholio; sed quod ibi additur: „Cleonis assentatorem fuisse”, id de nihilo opinor est fictum, certe nihil ad rem. Nam teste nostro loco dispensabat Theophranes largitiones, quae civibus propter annonae caritatem his annis saepius sunt concessae.

1105. μαζίσκας] cf. vs. 1166.

1106. ὀπτὸν] constans haec est forma adiectivi verbalis, a breviori igitur stirpe verbi ὀπτᾶν ducta (= ὀπτημένος²⁾).

— μηδὲν — ἔσθιε] post ἄλλο e contextu mente suppleri potest δρᾶ. Nam idem haec valent quod ἔσθιε μόνον vel quod

alibi dicitur ἀλλὰ τὰς γνάθους διοίγνυ³⁾. Vid. ad vs. 615.

1107. ἀνύσατε] vid. ad Ran. 606.

— ποιήσετε] futurum idem nunc⁴⁾ valet quod subiunctivus aoristi cum particula ἂν vel ὃ τι περ μίλλετε ποιήσειν⁵⁾.

1108 sq. Cf. Dionysi verba: ὀπότερος οὖν ἂν τῆ πόλει παραινήσειν | μίλλη τι χρῆστόν, τοῦτον ἄξιον μοι δοκῶ⁶⁾.

1109. Sic Blepyrus ille *vereor* inquit *ne mulieres παραλαβοῦσαι τῆς πόλεως τὰς ἡνίας | ἔπαι' ἀναγκάζωσιν ἡμᾶς κτλ.*⁷⁾, et eadem imagine usus Plato dicit: *παραδοῦναι τὰς τῆς πόλεως ἡνίας*⁸⁾.

1110. Poetae mentem si recte interpretor, isiciarius aedes non intrat ut

¹⁾ Vid. ad Ran. 1084. — ²⁾ Apud nostrum redit Pac. 1058 Av. 552, praeterea vid. Diphil. fr. 44 Philemon. iunior. fr. 1, Herodotus passim, Sophocl. Antig. 475 Herod. Mimiamb. II 65 etc. — ³⁾ Eccl. 852. — ⁴⁾ Item Ach. 255 Pac. 1267 Thesm. 917. — ⁵⁾ Cf. Sobolewski Synt. p. 159 et vid. infra ad vs. 1183. — ⁶⁾ Ran. 1420 sq. — ⁷⁾ Eccl. 466. — ⁸⁾ Politic. 266 e.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

οὐ δῆτ' ἄλλ' ἐγώ.

(Repulso adversario isiciarius ianuam ingreditur prior, sequitur Paphlago.)

ΧΟΡΟΣ.

Stropha 1 (vs. 1111—1120).

ὦ Δῆμε, καλήν γ' ἔχεις
 ἀρχήν, ὅτε πάντες ἄν-
 θρωποι δεδίασί σ', ὡς-
 περ ἄνδρα τύραννον.
 1115 ἄλλ' εὐπαράγωγος εἶ,
 θωπευόμενός τε χαί-

munuscula inde expromat et Demo de ipsius bonis aliquid largiatur, sed unicuique ei est consilium Paphlagoni negotia facessere, cuius lateri adhaeret velut equo tabanus. Mox autem vacuis redibit manibus, dein sua mensula et suis botulis ceterisque dapibus, quas secum attulit cum forte fortuna huc est delatus, senem donabit.

1111 sqq. O laudes fellis atque aceti plenae, quibus cumulatur nunc Δῆμος ille τύραννος¹⁾! Eodem nimirum redeunt quo Bdelycleonis in Vespis oratio; cuius hoc est argumentum: tu, quem terrarum domiaum dicunt, misere ductari te pateris et nugatoriis quibusdam munusculis acceptis beatum te praedicas.

1111. γε] sane, — id quod demagogi numquam non tibi asseverant, in his ipse Cleon, qui de Mytilenaeorum sorte sententiam dicturus sic incipit apud Thucydidem: ο cives, non videtis quanto in periculo versemini, οὐ σκοποῦντες δεῖ τυραννίδα ἔχετε τὴν ἀρχήν καὶ πρὸς ἐπιβουλευόντας αὐτοὺς καὶ ἄκοντας ἀρχομένους²⁾. Neque aliter locutus fuerat Pericles, siquidem iure suo Thucydides huic quoque tribuit verba: ὡς τυραννίδα ἦδη ἔχετε

τὴν ἀρχήν³⁾, ipsi autem adversarii Atheniensium urbem τύραννον ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐγκαθεστάναι his temporibus saepius autumarunt⁴⁾. Cf. etiam Isocratis verba: *patres nostri, qui democratiam instituerunt, διγενωκότας ἦσαν δεῖ τὸν μὲν δῆμον ὡςπερ τύραννον καθιστάναι τὰς ἀρχάς κτέ., cives autem otio affluentes ἐπιμελεῖσθαι τῶν κοινῶν ὡςπερ οἰκίας⁵⁾*, et Aristotelis: *iudicia a Solone instituta immodice aureunt populi potestatem, nam exinde cives ὡςπερ τυράννων τῷ δήμῳ χαρίζονται τὴν πολιτείαν εἰς τὴν νῦν δημοκρατίαν κατέστησαν⁶⁾*.

1112. δε] siquidem nunc, ut Nub. 34, 1217 et saepe. Item in antistropha, vs. 1122.

1115. εὐπαράγωγος εἶ] a quovis ductari te sinis, nimis facilem te praebes nequam hominibus. Adiectivum εὐπαράγωγος oppositum sibi habet ἀνάγωγος, quod est equorum contumacium⁷⁾.

1116. Sic in Acharnensibus rustici Attici dicuntur χαίρειν σφόδρα si quis ἀνὴρ ἀλαζῶν ipsorum civitatem per fas et nefas collaudet⁸⁾, poeta vero ibidem fertur cives suos docuisse μὴ λαν εἰσπαταῖσθαι | μηδ' ἠδοῖσθαι θωπευομένους μηδ'

¹⁾ *Het souveraine volk.* — ²⁾ Thucyd. III 37. — ³⁾ II 63 § 2. — ⁴⁾ Vid. Corinthiorum verba apud Thucyd. I 122 § 3 et 124 § 3. — ⁵⁾ Isocrat. VII § 26. — ⁶⁾ Politic. II 12. — ⁷⁾ Xen. Mem. III 3 § 4 [Arist.] Rep. Ath. 49 § 1 (?); de canibus dicitur Xen. Mem. IV 1 § 3. — ⁸⁾ Ach. 371—373.

ρεις καὶ ἑξαπατώμενος,
πρὸς τὸν τε λέγοντ' αἰεὶ
κέχηννας· ὁ νοῦς δέ σου
παρῶν ἀποδημεῖ.

1120

ΔΗΜΟΣ.

Antistropha 1 (vs. 1121—1130).

νοῦς οὐκ ἔνι ταῖς κόμαις
ὑμῶν, ὅτε μ' οὐ φρονεῖν
νομίζετ'· ἐγὼ δ' ἐκὼν
ταῦτ' ἠλιθιάζω.
αὐτός τε γὰρ ἦδομαι

1125

1118. τὸν τε R et Suidas s. v. εὐπαράγωγος] τε τὸν cett.

1122. ὅτε] ὅτι codd. nonnulli.

εἶναι χαννοπολίτας¹⁾. Et in Ranis urbs dicitur plena esse βωμολόχων δημοσιδύκων ἑξαπατῶντων τὸν δῆμον αἰεὶ²⁾. Aristoteles autem fuse demonstrat democratiae et alia cum tyrannide esse communia et adulatorium utramque esse feracem, τὸν γὰρ δῆμαγωγὸν εἶναι τοῦ δήμου κόλακα³⁾. Et facilius esse multos quam unum decipere acute observavit Herodotus⁴⁾.

1118 sq. Idem supra dictum est τοῦ λίγοντος; εἰ⁵⁾; praeterea vid. ad vs. 753—755 et de verbo κερηνεῖναι ad vs. 651.

1119 sq. Non apud te es, ai sai φρένες; ἠρεῖσονται, sedes quidem in concione, sed alia omnia agens ad ipsas res animum non advertis⁶⁾, θεατῆς μὲν γινόμενος τῶν λεγομένων ἀκροατῆς δὲ τῶν ἔργων, ut est apud Thucydidem⁷⁾. Nempe ἐπὶν ὁ νοῦς ἢ μὴ καθεστηκώς τι, | οὐκ ἴστ' ἀκούειν οὐδὲν αὐτὸν οὐδ' ὄραν⁸⁾. Cf. Acharnensium locus, ubi Euripidis animus dicitur peregre esse sine corpore veloci, ἔξω ξυλλέ-

γων ἐπύλλια, licet ipse tragicus ἔνδον ἀναράδην ποιῆ τραγῳδίαν⁹⁾, cui loco simillima apud ipsum Euripidem dicit Creusa: οἴκοι δὲ τὸν νοῦν ἴσχον ἐνθάδ' οὐσά περ¹⁰⁾. Cf. locutiones: νοῦς ὑμῖν οὐκ ἔνεστι¹¹⁾ et οὐκ ἐν αὐτοῦ εἶναι¹²⁾. Verbum ἀποδημεῖν noster etiam Nub. 371 festive adhibuit.

1121. Non abest mea mens, sed vobis mens deest. Istud caput tam belle comatum cerebrum non habet¹³⁾.

1122. Cf. Antiphan. fr. 196: οἱ ἄφρονες κερηγόντες ορεσ undique corrasas suas faciunt, νημομένων δὲ πλησιον | αὐτῶν κάθηται λοιθορομμένων τ' αἰεὶ | ὁ δῆμος, οὐδὲν οὐτ' ἀκούων οὐδ' ὄραν.

1123. ἐκὼν] cf. vs. 1045.

1124. ταῦτ' ἠλιθιάζω] verbum apud nostrum non redit, sed adi. ἠλιθίος legitur Ach. 443 etc.; ταῦτα autem est obiectum internum quod dicitur, cf. e. g. Homericum τί με ταῦτα λιλαιαί ἠπαροπέουσιν¹⁴⁾.

¹⁾ Ach. 695. — ²⁾ Ran. 1085. Ubi ultima tamen verba glossatoris esse videntur. — ³⁾ Politic. V 11. — ⁴⁾ V 97: πολλοὺς οἴκα εἶναι εὐπειθέταρον διαβάλλειν ἢ ἕνα. — ⁵⁾ Vs. 860, ubi vid. — ⁶⁾ Ton esprit bat la campagne, gij zijt niet bij de pinken. — ⁷⁾ Thucyd. III 38 § 4. — ⁸⁾ Philemon. fr. 151. — ⁹⁾ Ach. 396 sqq.; cf. Hor. Ep. I 12, 13. — ¹⁰⁾ Ion. 251. — ¹¹⁾ Ach. 556, cf. Lys. 572, 1124 Eccl. 856. — ¹²⁾ Vesp. 642. Praeterea vid. ad Nub. 228 sqq. et 761—763. — ¹³⁾ De equitum coma vid. vs. 580 et ad Nub. 14. — ¹⁴⁾ I' 399. Praeterea vid. supra vs. 859 et 878.

βρούλων τὸ καθ' ἡμέραν,
κλέπτοντά τε βούλομαι
τρέφειν ἕνα προστάτην
τοῦτον δ', ὅταν ᾗ πλέως,
ἄρας ἐπάταξα.

1130

ΧΟΡΟΣ.

Stropha 2 (vs. 1131—1140).
οὔτω μὲν ἄρ' εὖ ποιεῖς,

1131. οὔτω] χοῦτω V R alii, quam lectionem e litteris χο. οὔτω natam esse probabiliter suspicatur Blaydes (cf. vs. 1214). || ἄρ'... ποιεῖς Meineke] ἀν... ποιοῖς (-ης, -εῖς) codd.; simile est vitium Pac. 640 Eccl. 645.

1126. Verbum βρούλλειν aliunde ignotum est; quod autem a Symmacho in scholiis cum infantulorum voce βρῦν¹⁾ componitur, id vero parum videtur simile, cum praesertim υ vocalis non stirpi sit propria sed exitui, qui etiam in verbo ἐξαπαύλλειν aliisque apparet²⁾. A sensu tamen verbi non longe aberrasse Symmachum ὑποπίνειν interpretantem contextus docet; manifesto enim id fere quod ῥοφεῖν significat, obiectum autem est τὸ καθ' ἡμέραν³⁾, et vertenda sunt verba: *nam primo libenter sorbeo diaria mea: gratus est mihi ὁ μισθος*, quo quotidie ab istis donor. Multo minus aptum huic loco fit enunciatum si sumimus τὸ καθ' ἡμέραν non obiecti sed temporis esse accusativum⁴⁾, *quotidie* igitur significare, verbum autem βρούλλειν esse intransitivum et id fere valere quod *nugari* vel *dormitare*.

1128. τρέφειν ἕνα προστάτην] verbum τρέφειν, ut βόσκειν⁵⁾, de animalibus domesticis usurpatur, de hominibus autem dictum contentum aliquidi habere solet. De populi προστάταις vid. [Arist.] Rep.

Ath. 28 et supra Prolegomena⁶⁾. Numera nunc ita est adhibitum ut alias εἰς τις⁷⁾, *unus aliquis*; cf. Plat. Rep. 565c: ἕνα τινὰ ἐκεί δῆμος; εἰωθε διαφερόντως προσητασθαι ἑαυτοῦ καὶ τοῦτον τρέφειν τε καὶ αὔξειν μέγαν.

1129 sq. *Hunc autem ubi rapinis bene repletum atque plane distentum video, sublato brachio caedo*. Apposite Casaubonus laudavit Suetonii de Vespasiano verba: *creditur etiam procuratorum rapacissimum quemque ad ampliora officia ex industria solitus promovere, quo locupletiores mori condemnaret; quibus quidem vulgo „pro spongiis“ dicebatur „uti“, quod quasi et siccos madefaceret et exprimeret humentes*⁸⁾. Nec non proxime accedunt verba seditiosa, quae a. u. 370 Romae sunt audita, cum Manlius multitudinis defensor a dictatore in vincula esset coniectus: *saginare plebem populares suos, ut iugulentur*⁹⁾.

1130. ἄρας] mente supplendum est τῇ χειρῶν¹⁰⁾. Sic Ach. 686 ξυνάπτειν valet ξυμπλέκεσθαι. Omitti solent nimirum obiecta, quae nemo non sponte sit addi-

¹⁾ Nub. 1382. — ²⁾ De quibus vid. ad vs. 224. — ³⁾ Ut Epicrat. fr. 3⁶ Isocrat. XII § 179; vid. etiam Soph. Oed. C. 1364. — ⁴⁾ Ut Eur. Ion. 123 Electr. 182. — ⁵⁾ Vid. ad Ach. 678. — ⁶⁾ De voce προστάτη et de verbo προσητασθαι vid. praeterea Vesp. 419 Pac. 684 Eccl. 176 Thucyd. VIII 89 § 4 etc — ⁷⁾ Vid. ad Ran. 911. — ⁸⁾ Vespas. 16. — ⁹⁾ Liv. VI 17. — ¹⁰⁾ Item Plut. 689(?) Menandr. fr. 887 Soph. Oed. R. 127 (Eur. Cycl. 458?); alienus vero hinc est nostrae fabulae vs. 1362 vel Eccl. 261.

1135

καὶ σοὶ πυκνότης ἔνεστ'
 ἐν τῷ τρόπῳ, ὡς λέγεις,
 τούτῳ πάνυ πολλή,
 εἰ τοῦσδ' ἐπίτηδες ὡσ-
 περ δημοσίους τρέφεις
 ἐν τῇ πυκνί, καὶ θ' ὅταν

1132. καὶ Reiske] *ei* codd., quod e vs. 1135 irrepisse puto; ἢ Meineke. Si vero *ei* h. l. servetur, quod suadet Sobolewski coll. vs. 438, in vs. 1135 καὶ scribatur auctore Kockio; sed mihi multo minus placet haec verborum structura.

1133. ὡς] ὧ Reiske, ὄν Blaydes.

1134. τούτῳ] οὕτω Dobree (ut vs. 1131).

1135. *ei*] vid. ad vs. 1132.

turus: *manum* vel *brachium*, *crus* ¹⁾, *equum*, *navem* ²⁾, *aquam* ³⁾, similia. Additum legitur τὴν χεῖρα Eur. Cycl. 418 ⁴⁾; cf. etiam ἰπάρει τὴν εὐώνυμον πτέρυγα et τὴν δεξιὴν πτέρυγα ἰπάρας in inscriptione Ephesia ⁵⁾. Idem quod ἄρας ἰπάταζε valet Homericum κόρην ἀνασχόμενος ⁶⁾; cf. etiam κατ' ὤμου ⁷⁾ et Homericum καταμαδόν ⁸⁾. Denique de structura verborum ὅταν ἢ... ἰπάταζε vid. ad Ran. 1068.

1132—1134. Sic iungantur: καὶ ἐν τῷ τρόπῳ τούτῳ πάνυ πολλὴ πυκνότης ἔνεστί σοι, ὡς λέγεις. Τὸ ἰσὺρ αἰς sollers admodum consilium inesse isti rationi agendi.

1132. πυκνότης] hac voce, quae in sermone quotidiano *densitatem* significabat ⁹⁾, iocose respici τὴν Πύκνα ¹⁰⁾ recte observat Fritzsche ¹¹⁾. Idem autem nunc valet quod Homericum πυκνὴ μῆτις vel βουλή, senex igitur πυκνιμδής vel πυκνιόφρων dicitur. Cf. chori verba in Thesmophoriazusiis: πάντα δ' ἀγασσασεν φρενὶ πυκνῶς τε | ποικίλους λόγους ἀνηύρεν | εὐδαιστημένους ¹²⁾ et Euripidis ad Dicaeo-

polidem: δῶσα, πυκνῇ γὰρ λεπτὰ μηχανὰ φρενὶ ¹³⁾.

1133. τῷ τρόπῳ] cf. Socratis ad Strep-siadem verba: κάτειπέ μοι σὺ τὸν σαυτοῦ τρόπον ¹⁴⁾ et nescio cuius apud Antiphanem: τὸν τρόπον μὲν οἶσθά μου | ὅτι τύφος οὐκ ἔνεστιν ¹⁵⁾.

1135. τοῦσδε] *hosce*, quos manu designat histrio, — Cleonem prae ceteris, in primis subselliis sedentem.

— ἐπίτηδες] cf. Vesp. 391.

1136. ὡσπερ δημοσίους] recte in primo scholio additur: ταύρους ἢ βοῦς. Nam victimis publicis nunc assimilantur demagogi, ut *milites* a Philemone, apud quem nescio quis latronem contemptum sic alloquitur: στρατιῶτα, κοῦκ ἀνθρώπη, καὶ σιτούμενε | ὡσπερ ἱερῶν, ἔν' ἔταν ἢ καιρὸς τυθῆς ¹⁶⁾. Demagogis, perinde atque bubus saginatis ¹⁷⁾, parcitur donec adsit tempus mactandi. Non recte multi ¹⁸⁾ δημοσίους interpretati sunt καθάρματα sive φαρμακοῦς, i. e. *homines nequam* proximis Thargeliis immolandos ¹⁹⁾.

¹⁾ ἰπασίρην Herodot. II 162, ἀνατείνειν Lys. 799. — ²⁾ ἰλαύνειν. — ³⁾ ἀρβύλλειν etc. — ⁴⁾ Qui tamen locus nostro non est similis. Cf. etiam Eccl. 264 sq. — ⁵⁾ OIG. 2953 (IGA. 499). — ⁶⁾ § 425; vid. ad I' 362. — ⁷⁾ Herod. Mimiamb. III 3. — ⁸⁾ O 352, ubi vid., et alibi. — ⁹⁾ Cf. Nub. 406 etc. — ¹⁰⁾ Vs. 1137. — ¹¹⁾ Vid. ad Vesp. 353. — ¹²⁾ Thesm. 438 sqq. — ¹³⁾ Ach. 445. Etiam Nub. 702 conferri potest. — ¹⁴⁾ Nub. 478. — ¹⁵⁾ Antiphan. fr. 195. Praeterea vid. Ach. 339 Lys. IX § 1 etc. — ¹⁶⁾ Philem. fr. 155. — ¹⁷⁾ Paasch-ossen. — ¹⁸⁾ In his ego ad Ran. 732. — ¹⁹⁾ Vid. infra vs. 1405.

- μή σοι τύχη ὄψον ὄν,
τούτων ὅς ἂν ἦ παχὺς
1140 θύσας ἐπιδειπνεῖς.

ΔΗΜΟΣ.

- Antistropa 2 (vs. 1141—1150).
σκέψασθε δέ μ', εἰ σοφῶς
αὐτοὺς περιέρχομαι,
τοὺς οἰομένους φρονεῖν
καὶ μ' ἐξαπατούλλειν.
1145 τηρῶ γὰρ ἐκάστοτ' αὐ-
τούς, οὐδὲ δοκῶν δρᾶν,
κλέπτοντας· ἔπειτ' ἀναγ-
νάξω πάλιν ἐξεμεῖν
ἄτ' ἂν κεκλόφωσί μου,
1150 κημῶ καταμηλῶν.

1150. κημῶ Blaydes] κημῶν codd.

1138. ὄψον] *carnes*, notissimo genere loquendi.

1139. παχὺς] admodum facete utitur adiectivo, quod et de bestiis bene saginatis usurpari solebat et — in quotidiano certe sermone — de hominibus locupletibus ¹⁾).

1140. θύσας ἐπιδειπνεῖς] *iugulatum orsonii loco comedis*. Idem valet θύσαι quod ὑποσφάξαι, ut passim ²⁾; nimirum bubula nisi festis diebus vesci non solebant. De verbo ἐπιδειπνεῖν autem vid. ad Nub. 421.

1142. περιέρχομαι] vid. ad vs. 290.

1144. ἐξαπατούλλειν] verbum, de cuius termino vid. supra ad vs. 224 Ran. 92, apud nostrum redit Ach. 657.

1146. δοκῶν] vid. ad Ran. 564.

1148. πάλιν ἐξεμεῖν] cf. vs. 404. Bienni

ante noster Cleonem rapinas suas evocantem in scena ostenderat ³⁾).

1149. μου] vid. ad vs. 436.

1150. κημῶ καταμηλῶν] quoniam homines de plebe argentum modo acceptum vel mox solvendum solebant ἐγκάψαι εἰς τὴν γνάθον ⁴⁾, facile potuit fieri ut numerus unus pluresve casu deglutirentur, id quod Euelpidi illi aliquando accidit ⁵⁾. Tunc igitur ut stomachus thesaurum abditum in lucem remitteret, gulae insemebatur digitus vel pluma ⁶⁾ vel quicquid praesto erat, id quod καταμηλῶν ⁷⁾ ioculariter nunc dicitur, verbo desumpto ex arte medicorum ⁸⁾, quibus μῆλη est *specillum* ⁹⁾ et μῆλωσις *vulneris exploratio*. Demo autem pro specillo est ὁ κημῶς, hoc enim instrumento cogit demagogos reddere quae de publico sunt suffurati.

¹⁾ Vid. ad Vesp. 288 et cf. Pac. 1170. — ²⁾ E. g. fr. 698 Herodot. I 216 Eur. Cycl. 334. — ³⁾ Vid. Prolegomena et ad Ach. 6. — ⁴⁾ Alex. fr. 128⁷; vid. ad Vesp. 609. — ⁵⁾ Av. 502 sq. — ⁶⁾ Ach. 584 sqq. — ⁷⁾ *Sondeeren*. — ⁸⁾ Cf. Phrynich. fr. 62. — ⁹⁾ *Sonde*.

(Ex aedibus redit Paphlago sedile et cistam repletam gestans. Quem proximus sequitur isiciarius manibus vacuis.)

SCENA DECIMA NONA.

Demus, Paphlago, Isiciarius, Chorus.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(ad isiciarium:)

ἄπαγ' εἰς μακαρίαν ἐκποδών.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

σύ γ', ὦ φθόρε.

(Paphlagonem violento ictu percussum deicit.)

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(sponte consedissee se fingens:)

ὦ Δῆμ', ἐγὼ μέντοι παρεσκευασμένος
τρίπαλαι κάθημαι, βουλόμενός δ' εὐεργετεῖν.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(item considens:)

ἐγὼ δὲ δεκάπαλαι γε καὶ δωδεκάπαλαι

1151. Demo totum tribuunt V² R. || ἄπαγ' ἴερ' l. a.

1154. γε] om. R, in fine versus repetit V (in archetypo igitur omissum dein in margine additum fuerat).

Nempe *suffragii lationem* significat ὁ κηρός, de qua voce vid. ad Vesp. 99; idem igitur Cleoni nunc minitatur Demus quod supra ¹⁾ isiciarius, conferri autem potest vox *καραμική μάστιξ* de *ostracismo* dicta in comedia ignota ²⁾. — Similia verbo *καταμηλοῦν* sunt *ἐκκαλαμᾶσθαι* ³⁾ et *ἐκπη-νῆσθαι* ⁴⁾, proxime autem ad nostrum locum accedit fr. 614: *τὴν φάρυγα μελῶν δύο δραχμάς ἔξει μόνος* ⁵⁾ — item fortasse dictum de homine furaci.

1151 sq. His versibus quae supra adscripsi debeo Hartmano, qui poetae mentem recte interpretatus esse mihi videtur.

1151. Per euphemismum, qui in Paphlagonis ore perridiculus est, non *εἰς*

κάρakas ⁶⁾ nunc dicitur, sed *εἰς μακαρίαν* Verbum *ἄπαγε* etiam Pac. 1053 intransitive sic est usurpatum, item fr. adesp. 1216: *ἄπαγ' εἰς τὸν φθόρον*, alibi autem idem dicitur *βάλλ' εἰς μακαρίαν* ⁷⁾ vel omisso verbo *εἰς μακαρίαν* ⁸⁾. Cf. Ran. 85. Etiam *εἰς ὀλβίαν* ita dictum esse — ab eo opinor qui *Olbiae* urbis notissimae nomen respiceret — testatur Photius s. v. ⁹⁾.

— φθόρε] vox redit Thesm. 535 Plat. Euthyd. 285 b Demosth. XIII § 24.

1152. μέντοι] cf. vs. 168.

1153. τρίπαλαι] vox ad analogiam adiectivi *τριδούλου* et similitum iocose conformata redit Av. 465 ¹⁰⁾.

1154. Plane idem dicebat nescio quis

¹⁾ Vs. 808 et 855. — ²⁾ Adesp. fr. 33. — ³⁾ Vesp. 609. — ⁴⁾ Ran. 578. —

⁵⁾ ἔξει δλας Kock. — ⁶⁾ Vid. ad Ran. 187 et 607. — ⁷⁾ Plat. Hipp. Mai. 293 a. —

⁸⁾ Antiphan. fr. 245. — ⁹⁾ Fr. adesp. 1092. — ¹⁰⁾ Cf. nostra *drie-, tiendubbel* pro *voudig*.

1155 καὶ χιλιόπαλαι καὶ προπαλαιπαλαίπαλαι.

ΔΗΜΟΣ.

ἐγὼ δὲ προσδοκῶν γε τρισμυριόπαλαι
βδελύττομαι σφῶ καὶ προπαλαιπαλαίπαλαι.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον;

ΔΗΜΟΣ.

εἶσομ' ἦν φράσης γε σύ.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἄφες ἀπὸ βαλβίδων ἐμέ τε καὶ τουτονί,

1160 ἵνα σ' εὖ ποιῶμεν ἐξ ἴσου.

1158. οὖν] om. R. || Alteram versus partem Choro dedit vVelsen coll. vs. 970. || εἶσομ' ἦν Porson] εἰ γε (εἰ δὲ R) μὴ codd.; vid. commentarius. || φράσης] -σις B alii.

apud Philonidem: *κατάκειμαι δ', ὡς δρᾶτε, δεκάπαλαι* ¹⁾, vid. etiam Heniochi fr. 2: *ὁ βοῦς ὁ χαλκοῦς ἦν ἂν ἐφθός δεκάπαλαι*. Similis autem exaggeratio inest sycophantæ querelis Plut. 850 sqq.: *ὡς ἀπόλωλα δειλαίος | καὶ τρεῖς κακοδαίμων καὶ τετράκις καὶ πεντάκις | καὶ δωδεκάκις καὶ μυριάκις*.

1157. βδελύττομαι] vid. ad Ach. 586.

1158. οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον;] *scin quid tu facias?* ²⁾. E locutionibus οἶσθ' οὖν ὃ χρὴ δρᾶν; ³⁾ et *τόδε οὖν δρᾶσον concrevit* hæc formula loquendi ⁴⁾, quam recte Bentley sic expedit: *εὖν οὖν δρᾶσον — οἶσθ' ὃ (τι); — Simillima sunt οἶσθὰ νυν ὃ μοι ποιήσον* ⁵⁾, οἶσθ' ὃ τι ποιήσον ⁶⁾, οἶσθ' ὡς ποιήσον ⁷⁾. Transitus autem quidam paratus cernitur in verbis: *ὡς οὖν ποιήσατε, id quod facere igitur vos oportet* ⁸⁾.

— εἶσομ' ἦν φράσης γε σύ] sic etiam Trygaeo roganti: *ἀλλ' οἶσθ' ὃ δρᾶσον;*

respondet Hierocles: *ἦν φράσης* ⁹⁾. Praeterea cf. Alex. fr. 133: *ἐπίστασαι τὸν σαῦρον ὡς δεῖ σκευάσαι; | — ἀλλ' ἦν διδάσκης*, Nicomach. fr. 1: *καὶ μὴν ἴσω; ὅσον μαγείρου διαφέρει | μάγειρος οὐκ οἶσθ' — εἶσομαι δὲ γ' ἦν λέγης*, Plaut. Pseudul. II 2, 62: *set scin quid te oro Sure? — Sciam si dixeris*, Plat. Rep. 408d: *ἀλλ' οἶσθ' οὗς ἡγοῦμαι τοιούτους; — ἦν εἴπης, ἔφη*, Soph. Oed. R. 1517: *οἶσθ' ἐφ' οἷς οὖν εἶμι; — λέξεις καὶ τότε εἶσομαι κλύων*.

1159. ἄφες ἀπὸ βαλβίδων] de verbo vid. ad Ran. 133, de nomine ad Ach. 483 Vesp. 548. *Carceres* autem, unde cursus initium facturi sunt, vocat locum prope ianuam, ubi fabulae initio potavit Demosthenes, cuius *lagena* et *roculum* etiam nunc ibi adstant, isiciarius autem ibi deposuit *menulam* suam ceterasque quas in forum deferebat *sarcinas*. Nunc *sedile* et *cistam* illic collocavit Paphlago.

¹⁾ Philonid. fr. 8. — ²⁾ Plaut. Mil. IV 2, 43 Pers. I 3, 74. — ³⁾ Cf. Eur. Iph. Taur. 759. — ⁴⁾ Fere ut nostrum *weet je wat je doet* (pro: *doen moet*). Redit Pac. 1061 Av. 54, 80 Eur. Hec. 225 Ion. 1029 Hel. 315, 1233 Iph. Aul. 725 Cycl. 131(?) fr. 647. — ⁵⁾ Hermipp. fr. 43. — ⁶⁾ Menandr. fr. 916 (Gregor. Corinth. p. 15 sqq. Schaeff.). — ⁷⁾ Soph. Oed. R. 543; vid. etiam ad Ach. 1064. — ⁸⁾ Plat. Protag. 338a. — ⁹⁾ Pac. 1061.

ΔΗΜΟΣ.

δρᾶν ταῦτα χεή.

ἄπιτον.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἰδοῦ.

(Sibi invicem occursantes nihil proficiunt.)

ΔΗΜΟΣ.

θείου ἄν.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ὑποθεῖν οὐκ ἔδ.

(Paphlagonem repellit.)

ΔΗΜΟΣ.

(secum:)

ἀλλ' ἢ μεγάλως εὐδαιμονήσω τήμερον

ὑπὸ τῶν ἐραστῶν, νῆ Δί', εἴ τι θρούψομαι.

1161. ἰδοῦ] in codd. soli Cleoni aut Isiciario tribuuntur; ab ambobus coniunctim proferri vidit Kock. Enger scribebat ΠΑΦ. ἰδοῦ θείου ἄν. ΑΛΛ. ὑποθεῖν οὐκ ἔδ.

1162. εἴ τι Hartman] ἢ γὰρ codd.; pronomen cum abundet, Kock proposuit ἢ ἐπιθροῦμαι (coll. scholii verbis ἀντί τοῦ συνεπιθροῦμαι et Pac. 246), Blaydes ἀλλ' ἢ... εἰ μὴ θρούψομαι, Zacher ἀλλ' ἢ... εἰ ἐπιθροῦμαι (coll. vs. 175 et Av. 176), Bergk nimis audacter ἢ διαρραγήσομαι (aut beatum me reddent istorum dona aut — iis oppletus dirumpar). Errorem peperit vis particularum ἀλλ' ἢ (vs. 1162) non agnita.

1161. ἰδοῦ] sic loquitur qui dicto audientem se praestat.

— θείου ἄν] quin igitur currilis? Nempe Paphlago et isiciarius se invicem praepediunt.

— ὑποθεῖν οὐκ ἔδ] ego certe istis tuis artibus frustrari me non sinam. De verbo ὑποθεῖν et cognatis vid. ad vs. 47, et de re ad vs. 742 sq.

1162. ἀλλ' ἢ] profecto; cf. vs. 953, et de elliptico usu harum particularum, quae cum interrogativo ἀλλ' ἢ¹⁾ minime sunt confundendae, vid. ad Ran. 928.

1163. ἐραστῶν] cf. vs. 732.

— εἴ τι θρούψομαι] si non nimis gratum citiusve contentum me praebuero²⁾. De pronomine τι usu vid. ad Nub. 1076 et de verbo θρούπτεσθαι Bekk. Anecd. 43: θρούπτεσθαι ὠφέλιεσθαι³⁾. ἔμφω Εὐπολις: ὠφέλιμην καὶ θρούπτομένη⁴⁾, Xen. Conv. VIII § 6: ὄρω σε ἐρῶντα οὐχ ἀβρότερι χλιδαινομένου οὐδὲ μαλακίᾳ θρούπτομένου, Plat. Phaedr. 228c: ἐθρούπτετο ὡς δὴ οὐκ ἐπιθροῦσθαι λέγειν etc.; dicitur igitur de eo qui fastidium prae se fert⁵⁾. Cf. ἀποσεμνύνεσθαι⁶⁾.

¹⁾ Ach. 424 sq. etc. — ²⁾ Sic locum interpretatus est Hartman. — ³⁾ Cf. Eccl. 202. — ⁴⁾ Eupol. fr. 358. — ⁵⁾ Zich airs geven, coquetteeren. — ⁶⁾ Ad Ran. 178.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(sedile, quod modo secum attulit, seni offerens:)

ὄρᾳς; ἐγὼ σοι πρότερος ἐκφέρω δίφρον.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(mensulam suam seni apponens:)

1165 ἀλλ' οὐ τράπεζαν· ἀλλ' ἐγὼ προτεράιτερος.

(Versus sequentes dum dicuntur, certatim identidem procurrunt et recurrunt Paphlago et isiciarius, novas semper dapes petentes dein afferentes.)

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(placentam ex sua cista expromens:)

ἰδοὺ φέρω σοι τήνδε μαζίσκην ἐγὼ

ἐκ τῶν ὀλῶν τῶν ἐκ Πύλου μεμαγμένην.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(panis crustas seni apponens:)

ἐγὼ δὲ μυστίλας μεμυστιλημένας

ὕπὸ τῆς θεοῦ τῆ χειρὶ τῆ ἑλεφαντίνῃ.

1165. Priorem versus partem an seni θρουπτομένην tribuam dubito.

1168. δὲ] δὲ γε Meineke.

1165. *At mensam ego magis etiam prior tibi affero.* Suum nimirum ἑλὸν¹⁾ ad manum habet. — Iocose nunc ficta est vox προτεράιτερος ad analogiam genuinorum comparativorum, quales sunt προβαίτερος et δψιαίτερος.

1166. *En accipe quam tibi fero placentam.* De articulo omissio vid. ad Nub. 60 et de voce μαζίσκη supra vs. 1105.

1167. Denuo respicitur Cleonis illa victoria²⁾. Neque obscurum est quamnam ἄλλας sive hordei grana³⁾ nunc dicat Paphlago; nam cum capta est Sphacteria, in insula illa, quam per trimestre fere spatium inclusam tenuerant Athenienses, inventum etiam est frumenti aliquid⁴⁾, nec minus tunc hordeum illud fama celebratum est, opinor, quam olim apud patres nostros olla moreti quae in hostium fugatorum castello deprensa

est calida adhuc, cum Lugdunum Bata-
vorum post longam obsidionem liberata
est urbs, cuius rei usque ad hunc diem
inter nos vivit memoria. Fortasse autem
Athenas illud hordeum secum adduxe-
rat Cleon, quo clarius appareret civi-
bus non fame sed vi et armis fractos
esse animos invictorum illorum Lace-
daemoniorum. Hae igitur sunt „αὶ ὀλαί
αὶ ἐκ Πύλου”, neque vulgarem nunc pla-
centam sed suam ipsius totiusque populi
gloriam Paphlago gustandam praebet
seni.

1168. Crustas quibus pulvem vel ius-
culum hauriat orique admoveat Demo
offert isiciarius, ex suis nimirum copiis
depromtas; sed ab ipsa Minerva exca-
vatas esse perhibet. Verbum μυστιλάσθαι
supra vidimus⁵⁾; μυστιλήν autem⁶⁾ Pol-
lux recte dicit προμὸν κοίλον εἰς ἔκτος ἢ

¹⁾ Vid. vs. 152 et 771. — ²⁾ Prae ceteris locis nunc cf. vs. 55. — ³⁾ Pac. 948, 961 Diphil. fr. 89 Dittenb. Syll. 373¹⁹. — ⁴⁾ Thucyd. IV 39 § 2. — ⁵⁾ Vs. 827. — ⁶⁾ Pherecrat. fr. 108⁸ etc.

ΔΗΜΟΣ.

1170 ὡς μέγαν ἄρ' εἶχες, ὦ πότνια, τὸν δάκτυλον!

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(*aliam dapem offerens:*)

ἐγὼ δ' ἔτνος γε πίσινον εὐχρων καὶ καλόν·
ἐτόρνε δ' αὐθ' ἢ Παλλὰς ἢ Πυλαιμάχος.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(*ollam seni obtrudens:*)

ὦ Δῆμ', ἐναργῶς ἢ θεός σ' ἐπισκοπεῖ,
καὶ νῦν ὑπερέχει σου χύτραν ζωμοῦ πλείαν.

ΔΗΜΟΣ.

1175 οἶε γὰρ οἰκείσθ' ἂν εἶ τήνδε τὴν πόλιν,
εἰ μὴ φανερῶς ἡμῶν ὑπερεῖχε τὴν χ... ὑτραν;

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(*piscis frustum afferens:*)

τοῦτ' ἐμάχος σοι ἔδωκεν ἢ Φοβεμιστράτη.

1171. γε] om. R.

1172. αὐθ' ἢ] αὐτὴ Bothe.

ζωμὸν βαθυσθίετα¹⁾. Hæc quoque, ut ἀπομαγάλαι²⁾, canibus proci solebant.

1169. Phidiae Virgo ex auro ebore lapidibus pretiosis elaborata³⁾ pedum erat triginta trium, itaque eius manus, quae Victoriae simulacrum gestabat virum τετραπήχυν aequans, trabales erant digiti.

1170. *Nunquam antea perspezi quam ingens tibi esset digitus.* Cf. Ach. 990, ubi de Pace dicitur: ὡς καλὸν ἔχουσα τὸ πρόσσωπον ἄρ' ἑλάνθανε;⁴⁾.

1171. ἔτνος... πίσινον] *pultem de lente*⁵⁾.

1172. Hunc cibum non Parthenonis illa incola paravit, sed quae vicina ei erat Pallas Πρόμαχος, hæc autem epico epitheto πυλαιμάχῳ⁶⁾ festive nunc designatur, idque *Pylii victricem* intellegere

iubemur. Vid. ad Vesp. 84 et de verbo *τορύνειν* ad vs. 984.

1173. Senex habet sedile et mensam, manu tenet crustam: frui igitur iam poterit iusculo quod ei apponitur, et mox carnibus farto ceteris, quae e suis copiis promit isiciarius.

1174. Ioculariter post *ὑπερέχει σου* non *τὴν χεῖρα*⁷⁾ vel *τὴν αἰγίδα* adicit isiciarius, sed *ollam iusculo repletam*, quasi *παρέχει σοι* dixisset. Quae dum profert verba, novum hoc cornu copiae supra senis caput tenet suspensum, ita ut iamiam *πλουθυσίαν* inde effusurum credas.

1176. *τὴν χ... ὑτραν*] denuo praeter expectatum pro *τὴν χεῖρα* dictum⁸⁾.

1177. *τοῦτ' ἐμάχος*] de omisso articulo

¹⁾ Poll. VI 87; cf. X 89 Diogen. Laert. VI 6 § 37, Phot. et Suid. s. v. — ²⁾ Vs. 414 sq. — ³⁾ Plat. Hipp. Min. 290b Preller Gr. Myth. I⁴ p. 227 sq. — ⁴⁾ De imperfecti hoc usu vid. ad Nub. 1271 et Vesp. 183. — ⁵⁾ *Ervotensoeep*, item Antiphan. fr. 182; vid. ad vs. 1182. Vox *ἔτνος* redit praeterea Ach. 246 Av. 78 Lys. 1060 Ran. 62 sq., 506 Eccl. 845 Calliae fr. 21 etc. — ⁶⁾ Hom. E 31 Stesichor. fr. 48. — ⁷⁾ Solon. fr. 44, cf. Hom. E 433 I 419, 687 Ω 374. — ⁸⁾ Observavit Casaubonus.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(carnes exhibens:)

ἡ δ' Ὀβριμόπατρά γ' ἐφθδὸν ἐκ ζωμοῦ κρέας,
καὶ χόλικας ἦνυστρον τε καὶ γαστροὺς τόμον.

ΔΗΜΟΣ.

1180 καλῶς γ' ἐποίησε τοῦ πέπλου μεμνημένη.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(placentam promens:)

ἡ Γοργολόφα δ' ἐκέλευε τουτουὶ φαγεῖν
ἐλατῆρος, ἵνα τὰς ναῦς ἐλαύνωμεν καλῶς.

1178. Ὀβριμόπατρα] Ὀβριμοπάτρα codd., item -πάτρα apud Homerum; sed brevem fuisse sonum finalem iure contendisse videtur IMHoogvliet.

1179. χόλικας Blaydes] χόλικος codd.; singularis nonnisi Vesp. 1144 redit, ubi certam ob causam est usurpatus. || *ἦνυστρον] ἦνυστρον codd.; quae lectio licet concinat cum Mnesimachi fr. 4¹⁴ τόμος ἀλλάντος, τόμος ἦνυστρον, a nostri tamen loci verbis vicinis discrepat.

vid. ad Nub. 60 et de voce τεμάχει ad Ran. 517.

1178. Ὀβριμόπατρα] epicae huius vocis ¹⁾ syllaba prima aut paenultima, fortasse utraque, more prisco produciuntur. Sic etiam adiectivum ἀθανάτος vetustatum numerum postea servavit ²⁾; cf. praeterea ἕδρα Av. 216, Κῦπρογένεια Lys. 551 et annot. critica ad Nub. 320.

1179. De voce χόλιξι vid. ad Ran. 576, de voce ἦνυστρον supra vs. 356, de voce γαστροὶ ad Nub. 409.

1180. *Et bene quidem factum hoc est, quod aliquid certe pro peplo mihi redditur.* Ita loquitur senex etiam nunc θρηπτόμενος ³⁾, licet inter opulentissimas dapes fere delitescat. Cum locutione καλῶς γ' ἐποίησε... μεμνημένη cf. Pac. 1311: εὖ ποιεῖς δὲ καὶ σὺ φράζων, Eccl. 803 sq.: ἦν διαρραγῶ δέ, τί; | — καλῶς ποιήσεις, Herodot. V 24: εὖ ἐποίησας ἀπικόμενος,

Eur. Med. 472: εὖ δ' ἐποίησας μολῶν. Inversa autem ratione verbi ποιεῖν participium usurpatum est locis similibus: καλῶς γε ποιῶν (ἔπεμψε) ⁴⁾, εὖ γε... ποιῶν ἀπόλωλ' ἐκείνος ⁵⁾, καλῶς τοῖνον ποιῶν ἀπόλυται ⁶⁾, τοιγαροῦν ἀπαιχόμεν καλῶς ποιῶν ⁷⁾, καλῶς γε ποιῶν σὺ ⁸⁾. Qualibus locis si memento supplendum est verbum, necessaria est particula γε ⁹⁾. Eodem sensu Plut. 1119 usurpatum est verbum σωφρονεῖν. — De peplo Minervae vid. supra ad vs. 565 sq.

1181. ἡ Γοργολόφα] *crisam coruscans* γοργὸν λόφον ἔχουσα. Minervae hoc epitheton Ach. 567 exornatur belli fulmen illud Lamachus.

— ἐκέλευε] imperfecto etiam famuli nostrates ita utuntur ¹⁰⁾.

1182. ἐλατῆρος] de articulo omisso vid. ad Nub. 60. — Ad pultem placenta seni a Paphlagona offertur. Hae enim coniunctim edebantur dapes teste Dicaeo-

¹⁾ E 747 etc. — ²⁾ Vid. ad Ran. 629. — ³⁾ Cf. vs. 1163. — ⁴⁾ Ach. 1050. — ⁵⁾ Pac. 271. — ⁶⁾ Plut. 863. — ⁷⁾ Menander in Περικειρομένη (vid. novum fragmentum in Oxyrhynchus Papers II (1899) p. 11 sqq., lin. 14. — ⁸⁾ Plat. Conv. 174e; item Charmid. 162e alibi. — ⁹⁾ Post alios id docuit Schanz ad Conviv. Prolegom. p. VI sq.; vid. etiam ad Vesp. 231. — ¹⁰⁾ Idem est usus vs. 514 (?) Ach. 960, 962, 1051, 1073 etc.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(farcoimina praebens:)

λαβὲ καὶ ταδί νυν.

ΔΗΜΟΣ.

καὶ τί τούτοις χρήσομαι

τοῖς ἐντέροις;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἐπίτηδες αὐτ' ἔπεμψέ σοι

1185

εἰς τὰς τριήρεις ἐντερονεῖαν ἢ θεός·

ἐπισκοπεῖ γὰρ περιφανῶς τὸ ναυτικόν.

ἔχε καὶ πεινὴν κεκραμένον τρία καὶ δύο.

(Poculum seni praebet.)

1187. καὶ πειν] κάκπειν V, κάμπειν Cobet.

polidis filia: ὦ μητερ, ἀνάδος δούρο τὴν ἐννήρουν, | ἴν' ἔννος καταχίω τοῦ ἐλατήρος τουτουί¹⁾). Etiam in Calliae versu sibi sunt vicinae: ἔννος, πυριάτης, γογγυλίδης, φάφανοι, δρυπεπίς, ἐλατήρης²⁾. Sed frustra opinor quaesierit quispiam cur prisca vox ἐλατήρ³⁾ in lingua culinaria placenta olim fuerit tributa et postea — ut in nomine proprio — permanserit.

— ἴνα... ἐλαύνωμεν] similibus lusibus vs. 1185 et 1189 indulsit comicus⁴⁾.

1183. τί... χρήσομαι...;] *quid faciam?* *Quid mihi cum botulis?* Prisca vis futuri, quod a subiunctivo olim non fuit diversum⁵⁾, luculenter in his verbis apparet, sunt enim dubitantis⁶⁾. Item τίς ἀντερεῖ; *quis est qui possit contradicere?*⁷⁾, τί ἐτι ἔρεῖς; *quid praeterea dicere habes?*⁸⁾ ἔρεῖ τίς dixerit aliquis⁹⁾, οὐ γὰρ φανῶ τοὺς πολεμίου; *mene hostes non delaturum!*¹⁰⁾ vel Herod. Mimjamb. V 56: μᾶ, δόξει τίς

οὐχὶ σύνδουλον | αὐτὸν σπαράσσειν ἀλλὰ σημάτων φῶρα, *hem dixeris istum non conseruum suum sed bustirapum aliquem raptare*¹¹⁾. — Dicit haec Demus ἐτι θρυπτόμενος¹²⁾, isiciarius autem, qui copias suas fere iam exhausit, inops consilii circumspicit, et mox arrepta lagena, quam fabulae initio Demosthenes reliquit, „chalcidicum” illud poculum inde impletum seni offert.

1184. ἐπίτηδες] vid. ad Vesp. 391.

1185. ἐντερονεῖαν] *interamenta navium*¹³⁾. Sic supra voces ζυγώματα et ζωμούματα sunt permixtae¹⁴⁾. Praeterea cf. vs. 1182.

1187. ἔχε] cf. vs. 51.

1187 sq. „*En etiam vini aliquid*” isiciarius ait, post opsonium ἐπιπεινὴν seni praebens. Solebat ita fere misceri vinum¹⁵⁾ ut aquae mensura sesqui maior esset quam meri, paulo autem meracior erat mixtura quae ἴσον ἴσῳ κεκραμένῃ

¹⁾ Ach. 245 sq. — ²⁾ Call. fr. 21. — ³⁾ *Auriga* vel *agitor*, *drijver*. — ⁴⁾ Vid. etiam vs. 855, 1182 et ad Vesp. 353. — ⁵⁾ Cf. Enchirid. dict. ep. § 108. — ⁶⁾ Redit locutio Ach. 935 Pac. 230, 1240, 1257 Plut. 941, item τί δράσομεν Eur. Cycl. 193 etc. — ⁷⁾ Ach. 702. — ⁸⁾ Plut. 1161. — ⁹⁾ Ach. 540 Eur. Bacch. 204 Xen. Cyr. IV 3 § 10 etc.; = εἶποι τίς ἔν Eur. Andr. 929 etc. — ¹⁰⁾ Ach. 827. — ¹¹⁾ Item ἔρεῖ(s) III 85 et IV 28, 33, φασεῖς Theocr. XV 79. Vid. etiam supra ad vs. 1107 et Ach. 901. — ¹²⁾ Cf. vs. 1163. — ¹³⁾ Liv. XXVIII 45. — ¹⁴⁾ Vs. 279. — ¹⁵⁾ Nam barbarorum erat ἄκρατον πειν: Ach. 75 Alex. fr. 9 Herodot. VI 84.

ΔΗΜΟΣ.

(gustato vino:)

ὡς ἡδύς, ὦ Ζεῦ, καὶ τὰ τρία φέρων καλῶς!

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἢ Τριτογενῆς γὰρ αὐτὸν ἐνετριτάνισεν.

1189. Τριτογενῆς γὰρ] -ναι ἄρ' Cobet, sed γὰρ necessarium, parum autem placet verborum ordo a Blaydesio commendatus ἢ Τριτογένει αὐτὸν γάρ.

dicebatur ¹⁾, meracior etiam ἢ κατὰ δύο καὶ τρία ²⁾ vel κατὰ τρία καὶ τέτταρα ³⁾. Ad ipsa verba quod attinet, prius olim craterae infundebatur aqua ⁴⁾, dein affundebatur merum ⁵⁾; quapropter in designando potionis temperamento praemitti solet numerus aquae mensuram indicans. Quod loquendi genus etiam postea permansit, postquam inversa ratio in conviviis ingruit; nam Aristophanis aetate homines prius vinum ὑποχίαντες dein aquam ἐπίχουον ⁶⁾, unde explicationem habet Diphili versiculus: ἢ τύχη | ἐν ἀγαθὸν ὑποχίασσα τρι' ἐπαντεῖ κακά ⁷⁾. Nempe olim ὕδαρις bibentes et aqua colorata ⁸⁾ contenti τρία καὶ ἑν miscebant ⁹⁾, vel δύο καὶ ἑν ¹⁰⁾, vel πέντε καὶ δύο ¹¹⁾, vel etiam τέτταρα καὶ ἑν ¹²⁾; sed ζωρότερον sensim potantes tandem eo devenerunt ut vino uterentur cui aquae paululum esset adiectum, quin apud Cratinum mulierculae cuidam πικρὸν θάνατος οἶνον videtur ἦν ὕδωρ ἐπιῆ ¹³⁾, et Pherecrates animum temulentam in scenam inducere potuit quae ἑν καὶ δύο miscendi „βατράχοισιν οἶνοχοεῖς!“ clamitaret ¹⁴⁾. Eandem mixturam priscus ille Alcaeus tum poposcerat

cum furere ei dulce videretur ¹⁵⁾. Ceterum generosiora vina plus aquae „ferebant“ — sic enim loquebantur — quam vulgaria; longe autem vicit reliqua *Maroneum* illud vinum, quo domatus est Cyclops, hoc enim viginti aquae partes ¹⁶⁾ facile ferebat ¹⁷⁾, adque eum aevum eius vigorem durasse, meri enim singulos sextarios *octogenis* aquae etiamtum mixtos esse, tradit Plinius ¹⁸⁾, — si neque fides huic testi videtur deneganda neque *octonis* scribere licet. Hoc igitur vinum si quod aliud fuit *πολυφόρον*, sic enim vocabatur vinum multae aquae patiens. Quod adiectivum Athenaeo restituendum est 10 a, ubi commemoratur Nestor Machaoni οἶνον praebens *πράμνειον*, ὃν ἴσμεν *παχὺν καὶ πολυφόρον* ¹⁹⁾. Hinc autem explicationem habent sycophantae desperantis verba: οἶμοι *κακοδαίμων*, ὡς ἀπόλωλα δειλαιοῖς | καὶ τρις *κακοδαίμων* καὶ τετράκις καὶ πεντάκις | καὶ δωδεκάκις καὶ μυριάκις | τοῦ, τοῦ! | οὕτω *πολυφόρον* *συγκέκραμμι* δαίμωνι ²⁰⁾. Nostro igitur loco vinum oblatum ut laudet τὰ τρία καλῶς φέρειν dicit senex, nunc demum gaudium suum aperte significans ²¹⁾.

1189. Τριτογενῆς; ²²⁾ vel Τριτογένεια Mi-

1) *Half and half, half en half*: Plut. 1132 Cratin. fr. 184 (273) Archipp. 2 Philetaer. 1 Stratt. 22, 61 Alex. 58, 230, 214 Aristophont. 14 Sophil. 3 Timocl. 20 Xenarch. 9 adesp. 106¹². Unde translata est haec locutio Ach. 354. — 2) Philetaer. fr. 16. — 3) Ephipp. fr. 11. — 4) *προυχέιτο* vel *δπηχέιτο*. — 5) *ἐπιχέιτο*. Vid. Hes. Oper. 596 Athen. 782 a, b etc. — 6) Xen. Oecon. XVII § 9. — 7) Diphil. fr. 107. Vid. praeterea Theophrastus apud Athen. 782 b Alex. fr. 111 Sophil. 4 Diphil. 5 Menand. 8, Cobet Nov. Lect. p. 601. — 8) *Ἐαυ ρουγίε*. — 9) Hes. Oper. 596, cf. Cratin. fr. 183 Anaxil. 23. — 10) Anacreont. fr. 64 Diocl. 6. — 11) Hermipp. fr. 25 Eupol. 8 Amps. 4 Nicochar. 1. — 12) Anaxil. fr. 23. — 13) Cratin. fr. 273, vid. etiam Alex. fr. 226. — 14) Pherecrat. fr. 70. — 15) Alc. fr. 41. — 16) *εἰκοσι καὶ ἑν*. — 17) Hom. i. 209. — 18) H. Nat. XIV § 53. — 19) Vulgo *πολύτροπον*. — 20) Plut. 850 sqq. — 21) Cf. Ἴσον Ἴσων φέρον Acharn. 354 et Cratin. fr. 183 ἄρ' οἶμοι τρία; — 22) Hymn. XXVIII 4 Herodot. VII 141.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(placentae frustum afferens:)

1190 λαβέ νυν πλακοῦντος πλονος παρ' ἐμοῦ τόμον.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

παρ' ἐμοῦ δ' ὄλον γε τὸν πλακοῦντα τουτονί.

(Placentam, quae sola ei superest, expromtam apponit totam.)

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(superbiens aemulumque irridens:)

ἀλλ' οὐ λαγῶν ἔξεις ὀπόθεν δῶς· ἀλλ' ἐγώ.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(secum:)

οἴμοι· πόθεν λαγῶά μοι γενήσεται;

ὦ θυμέ, νυνὶ βωμολόχον ἔξευρέ τι.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(carnes e cista expromens leporinas:)

1195 δρῆς τάδ', ὦ καπόδαιμον;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ὀλίγον μοι μέλει·

ἐκείνοὶ γὰρ ὡς ἐμ' ἔρχονται τινες

πρέσβεις ἔχοντες ἀργυρίου βαλλάντια.

(Fingit se prospicere homines quosdam eminus advenientes.)

1196. ἐκείνοὶ Elmsley] ἐκείνοι codd., ἀλλὰ γὰρ ἐκείνοὶ γ' Ald.

1196 sq. τινες; | πρέσβεις κτέ.] Isiciario continuavit Meineke, et sic olim alii teste scholio; in codd. nunc est *K.A.* τινες; | *A.A.A.* πρέσβεις κτέ.

nerva vocabatur prisco nomine ¹⁾. Quod nomen nunc cum numerali τρία iocose componitur, novum autem verbum ἐνετριτῶσαι inde ducitur ad significandum τὸ τρία καὶ δύο ἐγκεράσαι ²⁾.

1192 sqq. λαγῶα] sc. κρία ³⁾.

1194. ὦ θυμέ] vox tragica; vid. ad Vesp. 756.

— βωμολόχον] de hac voce videatur ad Ran. 358.

1196 sq. Nondum mutatus est homo

noster ab illo qui sodalibus carnes suffurari solebat ⁴⁾.

1196. ἐκείνοι... τινες] sic loquimur de hominibus, quos digito indicamus, nescientes tamen qui sint. Simillimus est versus Lys. 65: ἀτὰρ αἶθε καὶ δὴ σοὶ προσέρχονται τινες, cf. etiam Ach. 179: οἱ δὲ... πρεσβῦται τινες ⁵⁾.

1197. πρέσβεις ἔχοντες... βαλλάντια] cf. vs. 313 et 992 sq., et de voce βαλλάντια vs. 707.

¹⁾ Vid. ad Nub. 989. — ²⁾ Cf. vs. 1182. — ³⁾ Ach. 1110. Vid. Ach. 1006 Pac. 1150, 1196, 1312 Eccl. 843 et ad Vesp. 709. — ⁴⁾ Vid. vs. 418—420. — ⁵⁾ Similia leguntur praeterea Ach. 1069 Vesp. 182, 205 Pac. 1043 sq. Av. 1121, 1410, 1414, 1583. Sed vitiosum videtur τινες... οὐτοὶ Ran. 170.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(lancem quam tenet deponens:)

ποῦ, ποῦ;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τί δὲ σοὶ τοῦτ'; οὐκ ἔάσεις τοὺς ξένους;

(Paphlago celeriter occurrit legatis quos putat appropinquare; interim isiciarius carnes quas ille deposuit offert seni.)

ὦ Δημίδιον, ὄρξῃς τὰ λαγῶ', ἃ σοὶ φέρω;

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

(detecto errore recurrens:)

1200

οἴμοι τάλας, ἀδίκως γε τᾶμ' ὕφαρπάσας.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

νῆ τὸν Ποσειδῶ, καὶ σὺ γὰρ τοὺς ἐκ Πύλου.

ΔΗΜΟΣ.

εἴπ', ἀντιβολῶ, πῶς ἐπενόησας ἀρπάσαι;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τὸ μὲν νόημα τῆς Θεοῦ, τὸ δὲ κλέμ' ἐμόν.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἐγὼ δ' ἐκινδύνευσά γ' ἐξώπησά τε.

1200. ὕφαρπάσας Lenting] ὕφηρπασσας codd.

1202. In Demi ore parum aptum duco, Demostheni autem libenter eum darem (cf. vs. 1254), si credibile esset hunc in scena adesse; nunc Coryphaei esse mihi videtur.

1204. ἐκινδύνευσά] ἐκυνηγέτησ' (α) Reiske (ut vs. 1382); quae licet palmaris iudice Blaydesio sit emendatio, recipienda mihi minime videtur; nam nimis anxie sic ad amussim exigitur res, in Attica autem lepores vix ullos fuisse scimus. Vid. commentarius. || γ' ἐξώπησά τε Blaydes] ἐγὼ δ' ὀπησά γε codd., Isiciario haec verba tribuentes, quae Cleonis esse vidit Bothe. Lenting priorem versus partem Isiciario continuat, posteriorem Cleoni tribuens; cui assensus vBamberg statuit ante versus 1204 excidisse Cleonis versus.

1198. τί δὲ σοὶ τοῦτο;] vid. ad vs. 1022.

1200. γε] vid. ad Nub. 84 Vesp. 231.

1201. τοὺς ἐκ Πύλου] sc. ὕφηρπασσας, captivos illos surripuisti ducibus qui illic erant. Lacedaemonii Sphacteriae capti etiam in Nubibus οἱ ἐκ Πύλου (ληφθέντες) dicuntur ¹⁾.

1203. Tragicum haec quantumvis ludicra habent colorem; vid. ad vs. 108.

1204. ἐγὼ δ' ἐκινδύνευσά γε] ipsius Cleonis ni fallor haec fuere verba, ignaviae crimen coram populo defendentis. „Ipse vitae meae periculum adii; pro vobis mori non recusavi, o cives, nec recusabo

¹⁾ Nub. 186.

ΔΗΜΟΣ.

1205 ἄπιθ' οὐ γὰρ ἀλλὰ τοῦ παραθέντος ἡ χάρις.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

οἶμοι κακοδαίμων, ὑπεραναιδισθήσομαι.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τί οὐ διακρίνεις δῆθ' ὀπότερός ἐστι νῶν
ἀνῆρ ἀμείνων περὶ σέ καὶ τὴν... γαστέρα;

ΔΗΜΟΣ.

τῷ δῆτ' ἄν ὑμᾶς χρησάμενος τεκμηρίω

1210 δόξαιμι κρίνειν τοῖς θεαταῖσιν σοφῶς;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

(clam Paphlagone.)

ἐγὼ φράσω σοι. τὴν ἐμὴν κίστην ἰὼν

1206. ὑπεραναιδισθήσομαι Dindorf e Bekk. Anecd. p. 80] -δισθήσομαι codd., -δυσθήσομαι HStephanus (cf. vs. 398).

1207. δῆθ' Kock] Δῆμ' codd., quod nisi praemissa vocula ὃ ferri nequit; vVelsen οὐ διακρίνεις, ὃ Δῆμ', Blaydes οὐκ οὐκ διακρίνεις δῆθ' vel τῶν οὐκ διακρίν', ὃ Δῆμ', Zacher οὐκ οὐκ κρίνεις ὃ Δῆμ' (coll. Nub. 938 Ran. 1467, 1473).

1211. τῆν] τὴν τ' Meineke.

posthac" — id quod in Thracia postea re comprobavit. Quae ridicule admodum in memoriam nunc revocantur spectatoribus, cum res agatur cui ne umbra quidem periculi potuerit adhaerere; nam etsi praestat non rogare unde leporem nunc habeat Paphlago, id quidem certum est eum aut callida fraude aut praesentibus nummis has delicias esse adeptum, non cum vitae suae nescio quo periculo venatum esse ipsum.

— ἐξώπησα] cf. vs. 954.

1205. Suo sibi gladio famulum perfidum nunc ingulat herus. — De particulis οὐ γὰρ ἀλλὰ vid. ad Ran. 58, et de verbo παραθεῖναι ad vs. 52¹⁾.

1207 sq. Cf. vs. 747 sq.

1207. τί οὐ] hae particulae etiam alibi²⁾

additum habent praesens, frequentius vero aoristum, qui est vehementius urgentis³⁾.

1208. τὴν... γαστέρα] contemtim ventrem nunc commemorat, cum civitatem dicere deberet. Nam sollemnia haec praesertim in laudibus defunctorum erant verba: ὁ δεινα ἀνῆρ ἀγαθός; ἐγένετο περὶ τὴν πόλιν vel τὸν δῆμον: fortiter pro patria pugnavit occubuit⁴⁾. At faex plebeculae, cui suppalpantur demagogi, unice curat panem et ludos. Simillimo ioco supra civitas coniunctim cum pedum digitis est commemorata⁵⁾, nec non huc facit Acharnensium locus, ubi non animum sed ventrem advertere puellas esurientes iubet Megarensis⁶⁾.

1211. κίστην] cistam sive sportulam

¹⁾ Fortasse huc facit fr. adesp. 725: τῶν γὰρ δασάτων χάρις. — ²⁾ Ach. 359 Nub. 132 Lys. 1103, 1160 Plat. fr. 69². — ³⁾ Vid. Ach. 592 Vesp. 213 Lys. 181 sq., 906, 1161 fr. 466 Plat. com. fr. 75 Plat. Protag. 310a, 317d Conv. 173b Gorg. 503b Charmid. 154e Xen. Memor. III 11 § 15 Herodot. IX 48 Aesch. Prom. 747 Soph. Oed. R. 1002 Herod. Mim. VII 77 sq. etc. — ⁴⁾ Vid. ad vs. 812. — ⁵⁾ Vs. 874. — ⁶⁾ Ach. 738.

ξύλλαβε σιωπῆ, καὶ βασάνισον ἄτ' ἔνι,
καὶ τὴν Παφλαγόνος· καὶ ἀμέλει, κρινεῖς καλῶς.

ΔΗΜΟΣ.

φέρ' ἴδω.

(Surgit et ad aedes appropinquat. Isiciarii cistam vacuam inspiciens:)

τί οὖν ἔνεστιν;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

οὐχ ὄρεξ κενήν,

1215 ὦ παππίδιον; ἅπαντα γάρ σοι παρεφόρουν.

ΔΗΜΟΣ.

αὕτη μὲν ἢ κίστη τὰ τοῦ δήμου φρονεῖ.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

βάδιξέ νυν καὶ δεῦρο πρὸς τὴν Παφλαγόνος.

(Demo Paphlagonis cistam semiplenam ostendens:)

1214. οὐχ R] ἀλλ' οὐχ V ceterique, quod ex ἀλλ. οὐχ natum esse vidit Dobree (cf. vs. 1181).

1217. νυν Cobet] γ' οὖν (vel γούν) codd.; δ' οὖν Sauppe.

vimineam cibus recipiendis ¹⁾). Sic apud Homerum mater Nausicaae ἐν κίστῃ ἐτίθει μνοΓεικέ' ἰδώδην | παντοίην, ἐν δ' ὄψ' ἐτίθει ²⁾, et apud nostrum Dicaeopolis a Dionysi sacerdote ad coenam invitatus τὴν κίστην variis dapibus implet priusquam illuc abeat ³⁾. Hinc autem explanationem habent Mercurii verba: „Ραχ μετὰ τὰν Πύλω ad vos venit σπονδῶν φέρουσα εἴ πολεὶ κίστην πλείαν, sed repulsam tulit” ⁴⁾; ubi σπονδαὶ intellegendae sunt *libamina* sive *vini γούματα*. Etiam Amphitheum in Acharnensibus σπονδάς suas sive *vini lagenas ἐν κίστῃ* ni fallor afferentem finxit comicus ⁵⁾.

— ἰών] de participii usu vid. ad Nub. 1212.

1212. Hoc demum est hominis δεινοῦ

καὶ ἀμηχάνων πόρου; εὐρεῖν ⁶⁾, rem quantumvis adversam callide in melius detorquere, ita ut clades mutetur in victoriam. Dapum abundantia aemulum superare studuit: nunc, cum spe ceciderit, ipsa cibi inopia argumentum ei praebet quo Paphlagonem profiget.

1215. ὦ παππίδιον] item Vesp. 655.

— ἅπαντα... παρεφόρουν] cum certavimus, non seponēbam mihi quaedam, sed cunctas carnes integraeque onasatasque placentas tibi afferebam. Sic imperfectum est expediendum. Cum verbo παραφορῆσαι cf. παραθεῖναι ⁷⁾ et ἐμφορῆσαι.

1216. Cf. Euripidis verba Ran. 952: δημοκρατικὸν γὰρ αὐτ' ἔδρων, et vid. ad Nub. 1187.

— κίστη] cf. vs. 1211.

¹⁾ εἰς ὑποδοχὴν ἰδωμάτων, ut recte dicitur in scholio. *Een etenskorf* (non: *kist!*) — ²⁾ ζ 76 sq. — ³⁾ Ach. 1086, 1098 sqq. — ⁴⁾ Pac. 666. — ⁵⁾ Ach. 173 sqq. Praeterea vid. infra vs. 1216 Lys. 1184 Thesm. 284 Pherocrat. fr. 52, 122 Eupol. 76 etc.; alium vero usum κίστην praestat Vesp. 529, ubi vid. — ⁶⁾ Cf. vs. 759. — ⁷⁾ Vs. 52.

ὄρξς τὰδ' ;

ΔΗΜΟΣ.

οἴμοι, τῶν ἀγαθῶν ὄσων πλέα!
ὄσων τὸ χρέμα τοῦ πλακοῦντος ἀπέθετο!
1220 ἔμοι δ' ἔδωκεν ἀποτεμῶν τυννουτονί.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τοιαῦτα μέντοι καὶ πρότερόν σ' εἰργάζετο
σοὶ μὲν προσεδίδου σμικρὸν ὧν ἐλάμβανεν,
αὐτὸς δ' ἑαυτῷ παρετίθει τὰ μείζονα.

ΔΗΜΟΣ.

ὦ μιαρέ, κλέπτων δὴ με ταῦτ' ἐξηπάτας;
1225 „ἐγὼ δέ τυ ἐστεφάνιξα καὶ ἔδωρησάμαν.“

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

ἐγὼ δ' ἔκλεπτον ἐπ' ἀγαθῷ γε τῇ πόλει.

1218. τὰδ'] deest in oodd., sed legitur in ed. Frobeniana; in Aldina additur *των*, Bergk pro οἴμοι coniecit ἰώ μοι.

1221. σ'] om. V alii, sed abesse nequit pronomen, non enim εἰργάζεσθαι eo quo ὄραν vel πράττειν sensu usurpatur in dictione attica. || εἰργάζετο] ἦργ. R fortasse recte (vid. Meisterhans Gramm. d. att. Inschr.² p. 135 sq.).

1225. τὸ V¹] τοὶ V² R, ᾿ Elmsley. Cf. Ach. 779. || ἔδωρησάμαν] -μην VR et plerique.

1218. Cf. Av. 143: ὦ δαίμων ἄνδρ' ὄντων κακῶν ὄντων ἰρξς!

1219. ὄσων τὸ χρέμα] vid. Ran. 1278 et ad Vesp. 266.

1220. τυννουτονί] vid. Ran. 139.

1222. προσεδίδου] gratificabatur¹⁾.

1223. παρετίθει] cf. vs. 52.

1225. *Te scilicet corona donisque exornavi equidem!* — Dorica dictio docet aliena verba afferri; nam „παίζοντα παρὰ τὸ δωροδοκεῖν“ senem δωροδοκῆσαι nunc loqui, non multi credent scholiastae, quem versus 996 in mirificam hanc explicatiōnem videtur pellexisse. At melioris sunt frugis quae in scholiis leguntur prae-

terea: μιμῆται τοὺς εἰλωτας ὅταν στεφανῶσι τὸν Ποσειδῶνα. Quae excogitari non poterunt, sed fluxerunt e vetustis commentariis. Videtur igitur respici ignoti poetae drama satyricum dorica dialecto perscriptum et ab Herodiano saepius commemoratum²⁾: *Εἰλωτας οἱ ἐπὶ Ταυνάρῳ Σάτυροι*. Cuius fabulae argumentum fortasse fuit Helotarum qui ad Neptuni aram confugerant prisca illa caedes³⁾.

1226. *Fur sum — sed e rep. erant meae rapinae*. Demagogorum illud „commodo reip. inservio“ nunc quoque in ore habet Paphlago, cum confitetur se populo maligne sua subduxisse.

¹⁾ Item Pac. 1111 Eur. Hel. 700 Cycl. 531. — ²⁾ π. μον. λέξ. p. 10,34 et 26,28 sq.; cf. Eustath. p. 297,37. — ³⁾ Thucyd. I 128, vid. etiam IV 80 et ad Ach. 510—512.

ΔΗΜΟΣ.

κατάθου ταχέως τὸν στέφανον, ἐν' ἐγὼ τουτῶι
αὐτὸν περιθῶ.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

κατάθου ταχέως, μαστιγία.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

1230 οὐ δῆτ', ἐπεὶ μοι χρησμός ἐστι Πυθικός
φράζων ὕφ' οὗ δεῖ μ' ἀνδρὸς ἠτιᾶσθαι μόνου.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τοῦμόν γε φράζων ὄνομα καὶ λίαν σαφῶς.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

καὶ μὴν σ' ἐλέγξει βούλομαι τεκμηρίοις,
εἴ τι ξυνοίσεις τοῦ θεοῦ τοῖς θεσφάτοις.
καὶ σου τοσοῦτο πρῶτον ἐκπειράσομαι

1230. δαί μ' ἀνδρὸς vHerwerden] δαῖσαι μ' codd. vitio metrico, quod alii aliter eximere conati sunt: GHermann ὕφ' οὗ δαῖσαι μ' ἀνδρὸς, Dindorf χρωῶν ἔμ' (cf. vs. 138 et Aesch. Prom. 996), Kock non recte δίκη 'στί μ' coll. Aesch. Ag. 259, 811 Sept. 866 (nam hoc significat *mos fert*, requiritur autem *in fatiis est*).

1232. τεκμηρίοις vHerwerden] -ρίων codd.

1227. Coronatus e senatu rediit Paphlago, ubi verba modo fecit praetor extraordinarius. Nunc autem περιαιρείται τὸν στέφανον, ut dici solebat de iis, quibus abrogabatur imperium ¹⁾).

1228. μαστιγία] vid. ad Ran. 501.

1229 sq. Hoc igitur est vaticinium illud, de quo supra sermo fuit ²⁾. Nunc quoque, ut supra saepius ³⁾, in mentem venit *Promethei*, qui recusavit φράσαι πρὸς οὗ χρίων Δι' ἐκπαιεῖν τυραννίδος ⁴⁾).

1231. *Meum scilicet nomen aperte indicat istud vaticinium*. Quod isiciario cognitum est e fabulae initio ⁵⁾. — Par-

ticulae καὶ λίαν vel nimis ⁶⁾ passim ita sunt usurpatae ⁷⁾.

1232 sqq. Sequitur ἀναγνώρισις vere tragica tragicisque numeris et verbis insignis.

1233. *Satisne competant tibi dei dicta*. Sic verbum ξυμφέρον usurpatum est etiam Eur. Med. 13: πάντα συμφέρουσ' Ἰάσονι, item medium Eur. Electr. 527: πῶς ξυνοίεται πλόκος ⁸⁾.

1234. τοσοῦτο] hoc unum. Cf. vs. 420.

— ἐκπειράσομαι] verbum sublimius etiam Lys. 1118 occurrit, ibi quoque in tragicae dictionis imitatione.

¹⁾ De corona muneris publici insigni vid. ad Nub. 624 sq., et cf. supra vs. 59 et Prolegomena. — ²⁾ Vs. 125 sqq.; vid. etiam vs. 220. — ³⁾ Vid. vs. 759. — ⁴⁾ Aesch. Prom. 996. — ⁵⁾ Vs. 197 sqq. — ⁶⁾ *Maar al te*. — ⁷⁾ E. g. Hom. α 46. — ⁸⁾ Quo loco item fit agnitio. Versus qui praeterea collatus est Soph. Ai. 431 τοῦμόν ξυνοίειν ὄνομα τοῖς ἑμοῖς κακοῖς vitium alit, quoniam illic futuro praemissa est particula ἄν.

- 1235 παῖς ὢν ἐφοίτας εἰς τίνος διδασκάλου;
 ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.
 ἐν ταῖσιν εὐστραῖς κονδύλοις ἤρμοττόμην.
 ΠΑΦΛΑΓΩΝ.
 πῶς εἶπας; ὥς μοι ὁ χρησμὸς ἄπτεται φρενῶν!
 εἶεν.
 ἐν παιδοτρίβου δὲ τίνα πάλην ἐμάνθανες;
 ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.
 κλέπτων ἐπιορκεῖν καὶ βλέπειν ἐναντίον.
 ΠΑΦΛΑΓΩΝ.
- 1240 „ὦ Φοῖβ' Ἀπολλων Λύκειε, τί ποτέ μ' ἐργάσει!“ —
 τέχνην δὲ τίνα ποτ' εἶχες ἐξανδρούμενος;
 ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.
 ἤλλαντοπώλουν καὶ τι καὶ ἐβινεσκόμεν.

1237. εἶεν V] om. cett.

1239. ἐναντίον] -τία R.

1241. ἐξανδρούμενος] ἐξηδραμίνος Blaydes (cf. Eur. Suppl. 703), sed praesens satis defenditur versu quem affert ipse Ach. 786.

1242. Totum Isiciario dat V¹, in V² R aliis verba καὶ τι; (sic scripta) sunt

1235. ἐφοίτας] vid. ad Nub. 916.

1236. Novus hic populi propugnator non litteras musicamve didicit puer, sed pro schola ei fuit forum, ubi ludimagistros habuit lanios et inter porcellos est versatus; neque e poetarum carminibus quid rectum quidve honestum esset didicit, sed pugnis est eruditus.

— εὐστραῖς] sunt loci ubi porci εὔονται sive ἀφύονται ¹⁾; terminum eundem habent voces παλαίστρα, ἀρχήστρα, παίστρα ²⁾, aliae.

— κονδύλοις] vid. ad Vesp. 254.

— ἤρμοττόμην] tragici coloris verbum, vid. e. g. Soph. Oed. C. 908: τούτοιαι (ταῖς νόμοισι) κοῦκ ἄλλοισιν ἄρμοσθήσεται. Quamquam ne a communi quidem dictione abhorrebat, teste adiectivo oppositae

significationis ἀναρμόστω ³⁾, neque alienus hinc est Platonis locus, quem ad vs. 989 attuli ⁴⁾. Cf. etiam ἀρμοστής vox Laconica. — Vesp. 254 idem dicitur κονδύλοις νοθευεῖσθαι.

1238 sq. Interrogatus isiciarius quale luctandi genus in palaestra didicerit, respondet se callere artem impudenter peierandi inter furandum ⁵⁾.

1239. βλέπειν ἐναντίον] rectis oculis aliquem intueri sive oculos attollere hoc significat. Simillimus autem est versus Eur. Med. 470: φίλους κακῶς δράσαντ' ἐναντίον βλέπειν ⁶⁾.

1240. Tragica haec esse verba quivis videt, Telephi Euripidei esse docet scholion ⁷⁾.

1242. τι] vid. Nub. 1076.

¹⁾ Cf. Thesm. 236 Aesch. fr. 321 etc., Poll. VI 91. — ²⁾ Herod. Mimiamb. III 11. — ³⁾ Nub. 908. — ⁴⁾ Lach. 188 d. — ⁵⁾ Cf. vs. 188 sq. et 298. — ⁶⁾ Praeterea adverbium ἐναντίον Nub. 576 Lys. 907 Eccl. 448 Eur. Hec. 968 etc. ita est usurpatum. Vid. etiam ad vs. 292. — ⁷⁾ Vid. vs. 813.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

οἶμοι κακοδαίμων' οὐκέτ' οὐδέν εἰμ' ἐγώ.

λεπτὴ τις ἐλπὶς ἐστὶ ἐφ' ἧς ὀχοῦμεθα·

1245

καὶ μοι τοσοῦτον εἰπέ, πότερον ἐν ἀγορᾷ
ἤλλαντοπάλεις ἐτεδὸν ἢ ἐπὶ ταῖς πύλαις;

Cleonis, solam vocem *τι*; Cleoni tribuit Schäfer. Extat *καὶ τι καὶ* Soph. Phil. 274, 308 etc. (permultos locos attulit Blaydes).

1243. οὐκίετ' οὐδέν εἰμ' ἐγώ] vere tragica haec quoque sunt verba. Cf. e. g. Eur. Androm. 1077: οὐδέν εἰμ' ἀπωλόμην, Hel. 1194: φροῦδα τὰμὰ κούδέν εἰμ' ἔτι, Soph. Ai. 1231: οὐδέν ἂν τοῦ μηδὲν ἀντίσσης ἵπερ, El. 1166: δίδει... τὴν μηδὲν εἰς τὸ μηδέν, Eur. Alc. 387: ὡς οὐκίετ' οὐσαν οὐδέν ἂν λίγοις ἐμὲ ¹⁾. Etiam alibi noster dictione cothurnata usus Lamacho et Philocleoni tribuit verba: οὐκίετ' εἰμ' ἐγώ, οὐδέν εἰμ' ἄρα ²⁾).

1244. Proverbialis haec locutio redit fr. 150: ὡς σφόδρ' ἐπὶ λεπτῶν ἐλπίδων ὀχίσεθ' ἄρα, subest etiam Lys. 30 sq.: ἐν ταῖς γυναιξίν ἔστιν ἡ σωτηρία. | — ἐν ταῖς γυναιξίν; ἐπ' ὀλίγου τὰρ εἴχετο. Item Plat. Leg. 699 d: ἐπὶ τῆς ἐλπίδος ὀχοῦμενοι ταύτης ἠῆρισκον καταφυγὴν. Vid. praeterea Eur. Or. 68: ἐπ' ἀσθενούς ῥώμης ὀχοῦμεθα. Interpretationem autem claris verbis praebet dictum praeconis Aesch. Agam. 505: *tandem in patriam sum rediit πολλῶν ῥαγισῶν ἐλπίδων μῦς τυχῶν*, et apertius etiam Helena Eur. 277: *ἔγκυρα δ' ἢ μου τὰς τύχας ὄχι μόνη* ³⁾, neque obscura sunt verba Demosthenis: οὐκ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὀχίσετ' οἱ πολλοὶς ⁴⁾. Nempe nautae cum tempestate conflictantes cum ancoras demittunt, haud raro fit ut funes vi procellae et

fluctuum divellantur; una autem si superest incolumis, ἐπὶ ταύτης μόνης τῆς ἀγκύρας ἢ ναῦς ὀχίεται sive ὀχίει, fortiter vel sic portum occupans. Nam est quidem ναὺς μίης ἐπ' ἀγκύρης | οὐκ ἀσφαλῆς ὀχίεσσα ⁵⁾, sed una certe sic restat spes salutis. — Etiam hodie navis dicitur *equitare in ancoris* ⁶⁾, et inde ab antiquissimis temporibus ἀλὸς ἵπποι audierunt naves, equis assimilati sunt fluctus, ἵππιος vocatus est maris deus, quodque ligneo equo Troia capta esse fertur, hanc quoque fabulam ex comparatione illa natam esse arbitror. Aliena vero, licet cognata sint, Platonis hinc sunt verba, quibus σχεδὴν assimilatur argumentatio: ἐπὶ τοῦτου (τοῦ λόγου) ὀχοῦμενον ὄπισθ' ἐπὶ σχεδίας κινδυνεύοντα διακλύσεια τὸν βίον ⁷⁾. Etiam Plutarchus a prisca imagine inter nautarum gentem orta aberravit, certe deflexit, sic scribens: νῆος ἔκπασσων ἐπιβήτης διαλυθείσης ἐπ' ἐλπίδος ὀχίεται τις «ὡς γῆ προσέξων σάμα» ⁸⁾.

1245. τοσοῦτον] hoc unum. Cf. vs. 420.

1246. ἐτεδὸν] vid. ad Vesp. 8.

1246 sq. ἐπὶ ταῖς πύλαις] item vs. 1398. Ante portam erat locus, πύλαια dictus ⁹⁾, «ubi prostabant carnes putridae, pisces olentes, et quicquid vetustate collapsum, usu detritum, lacerum et

¹⁾ Item Eur. Phoen. 598 Suppl. 425 Ion. 594 Herodot. I 32 VIII 106 etc.; vid. etiam Av. 577. — ²⁾ Ach. 1185 et Vesp. 997. Praeterea cf. Ach. 681 Ecol. 144 Eupol. fr. 221 οὐδέν ἔστιν οἱ σαρκοὶ et supra vs. 158. — ³⁾ Item Heoub. 79 sq. ὃ χθόνιοι θεοί, σώσατε παῖδ' ἐμὸν, | δὲ μόνος οἰκῶν ἔγκυρ' ἔτ' ἐμὸν. — ⁴⁾ Demosth. XVIII § 281. Sic nos: een plechtanker. — ⁵⁾ Ut ait Iena apud Herodam Mimiamb. I 41. — ⁶⁾ Het schip rijdt op zij'n ankers. — ⁷⁾ Phaedon. 85 d. Quibus verbis pellectus est Casaubonus, ut τὴν ἐλπίδα non funem vel ancoram sed navigium nostro loco interpretaretur. — ⁸⁾ Mor. 1103 e. — ⁹⁾ Quod fabulae nomen indidit Alexis.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἐπὶ ταῖς πύλαισιν, οὐδὲ τὸ τάριχος ὄνιον.

ΠΑΦΛΑΓΩΝ.

οἴμοι, πέπρακται τοῦ θεοῦ τὸ θέσφατον
κυλίνδετ' εἴσω τόνδε τὸν δυσδαίμονα.

1250

ὦ στέφανε, χαίρων ἄπιθι, κεῖ σ' ἄκων ἐγὼ
λείπω, „σὲ δ' ἄλλος τις λαβὼν κεκτήσεται,

1248. οἴμοι] οἴμοι κακοδαίμων R. || πέπρακται] πεπύραται Meineke (ut Vesp. 800 Eur. Phoen. 1703 Cycl. 696), πέπρωται Pökel, κίραται Kock (ut Aesch. Suppl. 943 Eur. Hipp. 1255 Andr. 1272 Ion. 1010); sed mutandi causam video nullam.

1249. κυλίνδετ'] κυλίνδετέ μ' R.

1250. καὶ Bergk] καὶ codd., Blaydes ἀπιθ', ἐπιθ.

vile erat¹⁾, et homines ibi degentes *κυλίσσασθαι* vocabantur²⁾, quod nomen abiit in convicium³⁾, et iuvenibus probrosius etiam habebatur *τὴν εἰς πύλαιαν δὲδὴν ἰσίσασθαι*⁴⁾ quam *ἐν ἀγορῇ στρωμύλλειν*⁵⁾. De *salsamento* vid. ad Ach. 967. Aptē autem Willems confert Isaei locum: *ἐν Κερραμικῆ, παρὰ τὴν πύλινδα, οὐδὲ οἶνος ὄνιος*⁶⁾.

1248 sq. Posteriorem versum ex Euripidis Bellerophonte esse dicit scholion, nisi quod primum verbum non *κυλίνδετε* illic fuerit sed *κομίζεσθε*. Quod redit verbum in simili Stheneboeae versiculo: *κομίζετ' εἴσω τήνδε. πιστεύειν δὲ χρὴ | γυναικὶ μηδὲν, ὅστις εὐφρονεῖ βροτῶν*⁷⁾. Probabilis autem est Kockii suspicio, etiam priorem versum e Bellerophonte esse desumptum; cui similia sunt Philocleonis item *παρὰ τὴν πύλαιαν* verba: *δρα τὸ χρηματὰ λόγι' ὡς περαινεται!*⁸⁾. Stirpis autem *παρα-* idem qui nostro loco est usus in verbis Darii Aesch. Pers. 739: *φου, ταχιδί γ' ἤλθε χρησμάτων πράξις* et coryphaei Eur. Hipp. 680 et 778: *φου, φου, παρα-*

κται. — Verbo *κυλίνδειν* iocose nobis in mentem revocatur tragicorum recens inventum *ἐκκυκλήμα*. Sic etiam Ach. 407 Euripides in lectulo luubratorio porrectus *ἐκκυκλεῖται*, quoniam *καταβαίνειν οὐ σχολή*, et postea se ipsum repetens comicus in Thesmophoriazasis ostendit Agathonem recubantem dum carmina pangit, qui *ἐκκυκλεῖται* illic⁹⁾ rursusque *ἐκκυκλεῖται*¹⁰⁾.

1250—1252. Nunc quoque Euripidis vestigiis inhaeret comicus; festivissimus autem est Paphlago Alcestidem Euripideam aemulatus et coronam suam tot mendaciorum furtorumque testem¹¹⁾ iis verbis allocutus quibus heroina illa mortem generose obiens toro iugali valedixit. Quae tunc in limine mortis „ὦ λίκτρον” inquit „χαῖρε”, et mox: „σὲ δ' ἄλλη τις γυνὴ κεκτήσεται, | σάφρων μὲν οὐκ ἂν μάλλον, εὐτυχὴς δ' ἴσως”¹²⁾. Cui loco similia sunt Aiacis ad filiolium verba: *ὦ παῖ, γίνουοι πατρὸς εὐτυχίστερος, | τὰ δ' ἄλλ' ὅμοιος καὶ γίνοι' ἂν οὐ κακός*¹³⁾.

¹⁾ Naber, qui primus vocem recte interpretatus est et luculenter illustravit *Memos*. 1900 p. 134—138. — ²⁾ Phot. s. v. — ³⁾ Perinde atque *προῦνικοι* (*baivú*), vid. Herod. *Mimiamb.* III 12 et 65. — ⁴⁾ Plut. *Mor.* 239 c. — ⁵⁾ Vid. ad Nub. 991. — ⁶⁾ Isae. VI § 20. „Athènes avait aussi son quartier de Bery, où se faisait le commerce des vins”. — ⁷⁾ Eur. fr. 673. — ⁸⁾ Vesp. 799. Vid. etiam supra vs. 1050. — ⁹⁾ Thesm. 96. — ¹⁰⁾ Thesm. 265. — ¹¹⁾ De corona vid. vs. 1227 et ad Nub. 624 sq. — ¹²⁾ Eur. Alc. 179—182. Non minus felix est huius tragoediae parodia Ach. 893 sq. — ¹³⁾ Soph. *Al.* 550 sq.

κλέπτῃς μὲν οὐκ ἂν μάλλον, εὐτυχῆς δ' ἴσως.“
(Coronam ponit, qua suum deinde caput ornat isiciarius.)

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

„Ελλάνιε Ζεῦ, σὸν τὸ νικητήριον.“
(Ex aedibus prodeunt Demi famuli.)

SCENA VIGESIMA.

Eidem, Servus (Demosthenes).

ΟΙΚΕΤΗΣ (Dem.).

ὦ χαῖρε καλλίνικε, καὶ μέμνησ' ὅτι

1255 ἀνήρ γεγένησαι δι' ἐμέ· καὶ σ' αἰτῶ βραχύ,

1252. οὐκ ἂν] οὐχι (vel οὔτι) Porson et Blaydes cum Suida, non recte.

1254—1256. Demosthenis sunt in R² A, Demi in R¹, Chori (Coryphaei) in ceteris. Actorum autem, qui fabulae initio servorum partes egerunt, quoniam alter Demum alter Paphlagonem nunc repraesentat, hos versus ab uno aliquo τῶν κορυφαίων προσώπων recitatos esse statuamus oportet; nisi quis sumere mavult non tribus sed quatuor actoribus, perinde atque anno sequenti in Nubium fabula, nunc usum esse Aristophanem. In Coryphaei vero vel in Demi ore, cui tribui solent haec verba, ineptissima sunt. Nam ut de sene taceam, equitum iuvenum nobilissimorum non est huiusmodi munera appetere, neque διὰ τὸν κορυφαίων summam rerum capessivit isiciarius, sed διὰ Δημοσθένη, qui stimulante mero hanc viam salutis indicavit (vs. 108 sqq.). Id unum in dubium potest vocari, an Niciae potius, qui eodem fere iure sic potuit gloriari, quoniam Paphlagoni illud oraculum surripuit, haec verba tribuerit comicus.

1252. οὐκ ἂν] non suspectus sed insolitus tamen est hic usus particulae ἂν, non participio additae sed substantivo verbali. Nam alienus hinc est, licet sit subsimilis, locus Euripideus quem collatum invenio: εὐτυχέστερος | ἄλλου γένοιτ' ἂν ἄλλος, εὐδαίμων δ' ἂν οὔ¹⁾, ubi γένοιτο e contextu iterari potest et debet²⁾. Neque consimile exemplum praebet Plat. Rep. 577 d: βούλει οὖν προσποιεσάμεθα ἡμῖς εἶναι τῶν δυνατῶν ἂν κρῖναι καὶ ἡδὴ ἐντυχόντων τοιοῦτος, nam δυνατὸς adiectivum cum forma tum potestate participiis simillimum et tantum non verum participium est, altero autem

participio, quod additum est, fulciri possit, si opus sit.

1253. Cf. vs. 108. Hunc quoque versus comicus totum desumsisse videtur ex aliqua tragoedia, e. g. ex Euripidis Peleo. Iuppiter Ἐλλάνιος (-ήνιος) Aeginae cultus, cui templum consecrasset ferebatur Aeaacus³⁾, etiam alibi apud poetas invocatur⁴⁾. Cf. Minerva Ἐλλανία⁵⁾.

1254. ὦ χαῖρε καλλίνικε] ne his quidem verbis, quibus victor salutatur, deest color poeticus; nam adiectivum καλλίνικος⁶⁾ non est sermonis quotidiani sed carminum⁷⁾.

1255. ἀνήρ] vid. ad Nub. 823.

¹⁾ Eur. Med. 1229 sq. — ²⁾ Cuiusmodi loci complures congesti sunt apud Kuhnerum-Gerthium Ausf. Gramm. II 1 p. 243. — ³⁾ Isocr. IX § 14 sq.; of. Preller Mythol. I⁴ p. 126. — ⁴⁾ Pind. Nem. V 19 Herodot. IX 7. — ⁵⁾ Eur. Hipp. 1123. — ⁶⁾ Pind. Pyth. I 63 etc. — ⁷⁾ Cf. Ach. 1227 sq., 1231 Av. 1764.

ὄπως ἔσομαι σοι φανὸς ὑπογραφεὺς δικῶν.

ΔΗΜΟΣ.

ἔμοι δέ γ' ὄ τι σοι τοῦνομ' εἶπ'.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

Ἀγοράκριτος·

1256. ἔσομαι R] γίνωμαι V et plerique.

1256. φανὸς] proprie *splendidum* (λαμπρόν) vel *candidum* (λευκόν) significat ¹⁾, ut recte observavit Phrynichus grammaticus ²⁾. Dicit autem solet de vestimentis καθαροίς, καινοίς igitur aut νεοπλήτοις sive a fullone recentibus ³⁾. Hinc potuit transferri ad hominum mores, perinde atque adiectivum quod ei oppositum est, τὸ ῥυπαρὸν sordidum ⁴⁾. Itaque famulus nunc dicit: *me nunc novum primumque tibi sume scribam* — loco illius hominis, cuius sordidam avaritiam norunt omnes. Qui fueritne *Phanus* an alius homo, cuius nomen ignoremus, equidem re saepius perpensa pro certo statuere non ausim. Nam Φανὸς quidem, qui Cleonis fuit sodalis ⁵⁾, respici videtur nomen, ut solet noster nominibus propriis pro adiectivis uti ⁶⁾, sed hinc non sequitur Phanum illum ὑπογραφεὺς munere tunc temporis esse functum ⁷⁾.

— ὑπογραφεὺς] vid. ad Ban. 1084.

1257 sq. Hoc quoque ex tragicorum arte est desumptum. Nempe diserta esse solent Graecorum nomina propria, quae comici saepe pro adiectivis adhibuerunt ioculariter, ut modo vidimus, tragici autem heroum mores vel fata ipso nominum sono inde a cunis fuisse praedicta hand raro finxerunt. Sic Ἐλίην fatale fuisse in perniciem abripere na-

vesque virosque et urbes (ἄστρ) in gravissimis Aeschyli versibus dicit chorus ⁸⁾, aliaque complura eiusmodi apud Aeschylum occurrunt; sic apud Sophoclem *Ἄλκας* in vitae demum sine intellegens τὸ ἀλάξαιν inde ab ipsis natalibus se mansisse nescio quo horrore spectatores percellit ⁹⁾. Prae ceteris vero tragicis huiusmodi artificiosis usus atque abusus est Euripides, qui Meleagri *μυλιαν ἄγραν* ¹⁰⁾, Penthei *πένθη* ¹¹⁾, Polynicis *πολική* ¹²⁾, Aphrodites *ἀφροσύνην* ¹³⁾, alia multa eiusmodi commemoravit, plus semel derisus ideo ab Aristophane, qui iocans de Amphione Ἐμφοδὸν ait *ἐχρῆν αὐτῷ τίθεσθαι τοῦνομα* ¹⁴⁾, — Euripides nimirum a matre sic appellatum finxerat *ὄτι ἀμφὶ ὀδὸν αὐτὸν ἔτεκεν* ¹⁵⁾, — in Lemniis autem de Thoante sic scripsit: *ἐνταῦθα δ' ἐτυράννευεν Ὑψιπύλης πατὴρ | Θάσας, βράδιστος ὢν ἐν ἀνδράποισι δραμῖν* ¹⁶⁾, spectatoribus lepide in mentem revocans Euripidis nugas etymologicas: *οὐ γῆς ἀνάσσει βαρβάροισι βάρβαρος | Θάσας, ὃς ὠκὺν πόδα τιθεῖ ἴσον περσοῖς | εἰς τοῦνομ' ἤλθε τόδε ποδωκίας χάριν* ¹⁷⁾. Vid. praeterea Philetaeri versus: *Πηλεύς! ὃ Πηλεύς δ' ἴσιν ὄνομα κεραμῖος, | ... ἀλλ' οὐ τυράννου νῆ Δία* ¹⁸⁾. Nostro autem loco subsimiles versus habet Thesmothorizansae fabula, ubi de Euripide dicitur: *ἄγρια*

¹⁾ Cf. Aesch. Prom. 538 Plat. Conv. 197a etc. — ²⁾ Apud Photium s. v.; nam non comici opinor Phrynichi (fr. 93 Kock) hoc est verbum. — ³⁾ *Schoon*. Vid. Ach. 815 Eccl. 347. — ⁴⁾ E. g. Eupol. fr. 306. — ⁵⁾ Vesp. 1220. — ⁶⁾ E. g. supra vs. 1044; vid. ad Vesp. 84. — ⁷⁾ Alienum hinc est substantivum φανὸς (Lys. 308) fax. — ⁸⁾ Ag. 689. — ⁹⁾ Ai. 430 sq. — ¹⁰⁾ Eur. fr. 521. — ¹¹⁾ Bacch. 367, 508. — ¹²⁾ Phoen. 636, 1493. — ¹³⁾ Troad. 990. — ¹⁴⁾ Ar. fr. 327. — ¹⁵⁾ Cf. Valcken. Diatrib. c. 7. — ¹⁶⁾ Ar. fr. 357. — ¹⁷⁾ Iph. Taur. 31 sqq. — ¹⁸⁾ Philetaer. fr. 4. Plura quae huc faciunt collegi in libello de Aristophane Euripidis censor 1876

ἐν τῇ ἀγορᾷ γὰρ κρινόμενος ἐβροσκόμην.

ΔΗΜΟΣ.

1260 Ἀγορακρίτω τοίνυν ἐμαυτὸν ἐπιτρέπω,
καὶ τὸν Παφλαγὸνα παραδίδωμι τουτονί.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

καὶ μὴν ἐγὼ σ', ὦ Δῆμε, θεραπεύσω καλῶς,
ὥσθ' ὁμολογεῖν σε μηδέν' ἀνθρώπων ἐμοῦ
ιδεῖν ἀμείνω ἐν τῇ Κεχηναίων πόλει.

(Demus, Agoracritus, Paphlago, servi domum intrant).

ΧΟΡΟΣ.

Oda sive stropha (vs. 1264—1273).

1265 „τί κάλλιον ἀρχομένοισιν
„ἢ καταπαυμένοισιν

1263. ἐν] addidit Hirschig.

1265. ἦ] καὶ Bothe.

γὰρ ἡμᾶς, ὦ γυναῖκες, ὀρεῖ κακά, | ἄτ' ἐν
ἀγροῖσι τοῖς λαχάνοις αὐτῶς τραφαίς ¹⁾).
Nec non Philyllii iocus est afferendus:
σοὶ μὲν οὖν τήνδ' ἀμφοροῦ | δίδωμι τιμὴν,
πρῶτα μὲν τοῦτ' αὐτ' ἔχειν | ὄνομα μετρητήν,
μετριότητος εἴνεκα ²⁾). — Risum autem in
Aristophanis versibus ideo praesertim
mouet τραγικὸς hic λῆρος, quod verbis est
enunciatus quam maxime trivialibus.
Nam *fori* mentio quid nunc sibi velit
novimus ³⁾, de participio autem κρινόμενον
vid. ad Nub. 66, verbum denique βρόσκει-
σθαι de hominibus non nisi cum con-
temtu dicitur ⁴⁾.

1259. Singularem gravitatem his ver-
bis addit repetitum nomen proprium.
De verbo ἐπιτρέπειν vid. vs. 1098 et ad
Ran. 529.

1263. τῇ Κεχηναίων πόλει] vid. ad vs.
753—755.

1264 sqq. *Quid pulchrius esse potest sive
ineunte fabula sive sub exitum, quam si
celerum equorum domitores... neque Lysi-
stratum neque Thymentidem cantu laces-
sant.* Ridicule sic in ἀπροσδόκητον abit
enunciatum. Pindari autem carminis,
quod ioculariter nunc imitatur chorus,
in scholiis affertur exordium: τί κάλλιον
ἀρχομένοισιν ἢ καταπαυμένοισιν | ἢ βαθύζω-
νόν τε Λατῶ καὶ Θοᾶν ἵππων ἑλάττωσαν
ἀΐσαι ⁵⁾. Subsimile autem initium habet
Pythium carmen VII: κάλλιστον αἰ μεγα-
λοπόλιες Ἀθῆναι | προοίμιον Ἀλκμανιδῶν
εὐροσθενεῖ γενεῖ | κρηπιδ' ἀοιδῶν | ἵπποισι
βαλίσθαι. Equites ἵππων ἑλάττωσαν etiam
Aeschylus dixit ⁶⁾.

p. 80 sqq.; vid. etiam Francken de antiquis Aeschyli interpr. p. 49 sqq., vHer-
werden ad Ion. 830. — ¹⁾ Thesm. 455 sq. — ²⁾ Philyll. fr. 7. — ³⁾ Vid. vs. 181
et ad Nub. 991. — ⁴⁾ Vid. ad Ach. 678 Vesp. 313. — ⁵⁾ Pind. fr. 66. Apud Pin-
darum igitur Λατῶ et ἑλάττωσαν obiecti sunt accusativi, apud comicum vero ἑλάττωσαν
est subiectum verbi ἀΐδων. — ⁶⁾ Pers. 32.

„ἢ θοᾶν ἔπωον ἑλατῆρας ἀεῖδειν“ . . .
 μηδὲν εἰς Λυσίστρατον,
 μηδὲ Θούμαντιν τὸν ἀνέστιον αὐτὸν λυ-
 πεῖν ἐκούσῃ καρδίᾳ;
 καὶ γὰρ οὗτος, ὃ φίλ' Ἀπολλων, ἀεὶ
 πεινῆ, θαλεροῖς δακρύοισιν
 σᾶς ἀπτόμενος φαρέτρας

1270

1266. ἑλατῆρας] -ρος B.

1267. μηδὲν εἰς (εἰς codd.)] μηδ' ἀεὶ Kock, μὴ δάκνειν Kähler, vocem ἑλατῆρας obiectum, non subiectum verbi ἀεῖδειν esse rati.

1270. οὗτος Dindorf] οὗτος codd. || ἀεὶ] add. Dindorf, ἐκεῖ (Delphis) vVelsen, ὅπως Kähler.

1271. δακρύοισιν Brunck] -οις codd.; cf. vs. antistrophus 1297.

1267. *Nihil de Lysistrato.* Carminis argumentum praepositione εἰς indicatur etiam Lys. 1243: ἀεῖσω καλὸν | εἰς τῶς Μασσαίως, item Pac. 740: εἰς τὰ ῥάματα σκώπτοντας. *Lysistratus* autem scurrus fuit dicax et gulosus; qui Ach. 855 dicitur Χολαργίων θυμῶς, | ὃ περιουλοῦργός τοις κακοῖς, | ἔργων τε καὶ πεινῶν ἀεὶ | πλεῖν ἢ τριάντων ἡμέρας | τοῦ μηδὸς ἐκάστου. Quo loco Oratino et Pausoni contemtum sociatur ¹⁾. Phrynichi histrionis parasitus audit in *Vespis* ²⁾, si recte illos versus interpretatus sum ³⁾.

1268. *Neque Thymantidem illum propriis aedibus carentem denuo data opera laedere.* — Verba τὸν ἀνέστιον κτλ. poetico fucō sunt infecta, festivo autem pauperimus homuncio mensae alienae assidens, quippe qui propria careat, vocatur ἀνέστιος, quae vox *extorrem* et *exlegem* fere valet, ut in notissimis illis ἀφρήτωρ ἀθίμιστος ἀφίστιος. Sic Diogenes cynicus ἄπολις, ἄκοικος, πατριδὸς ἀστερημένος, | οὐκ ὀβολόν, οὐ δραχμὴν ἔχων, οὐκ οἰκίτην | ἀλλ' οὐδὲ μᾶζαν audit apud comicum aliquem tragicis verbulis abutentem ⁴⁾. Itaque non de nihilo suspiceris nostros versus ex eodem Pindari carmine atque praee-

dentem esse desumptos. Ad *Thymantidem* quod attinet, proverbialem aliquando fuisse eius maciem docet Hermippi versiculus, ubi pauperum hostiae dicuntur Λωτροφίδου λεπτότερα καὶ Θουμάντιδος ⁵⁾. Aliunde non est cognitus.

1271. *Θαλεροῖς δακρύοισιν*] vox poetica et in carminibus epicis frequenter adhibita de ubertim flentibus ⁶⁾ etiam apud Euripidem occurrit ⁷⁾.

1272 sq. Haec quoque lyricam dictionem affectare quis videt; eandem autem cum praegressis habere originem veri simile duco, ne certum dicam ⁸⁾. Infinitivus μὴ κακῶς πίνεσθαι suspensus est a participio ἀπτόμενος, cui *supplicandi* notio non inest quidem sed subest, quoniam supplicantis est Apollinis arcum manu contingere γουναζόμενον. Sic apud Euripidem dicitur: προσπίπνω σε μὴ θανεῖν ⁹⁾ et ἂ περὶ σοῖσι γούνασι δόδε πίπνω, τίκνοις τάφον ἕξανύσσασθαι ¹⁰⁾. — Sed cur Thymantis Delphos nuper adiiisse dicitur? Num de pane quotidiano oraculum consuluit? Noli credere, sed lyricis verbis, ex Pindaro desumptis, ioculariter sociantur πεινῆν et κακῶς πίνεσθαι

¹⁾ Praeterea de eo vid. *Vesp.* 787 sqq. — ²⁾ *Vesp.* 1302 et 1308. — ³⁾ Vid. quae annotavi illic et ad *Vesp.* 1313. — ⁴⁾ Fr. adesp. 127. — ⁵⁾ Hermipp. fr. 35. — ⁶⁾ B 266 etc. — ⁷⁾ *Iph. Aul.* 39. — ⁸⁾ Πυθῶνι δια apud Pindarum legitur *Pyth.* VII 11. — ⁹⁾ *El.* 221. — ¹⁰⁾ *Suppl.* 284.

Πυθῶνι δια μὴ κακῶς πένεσθαι.

Epirrhema.

- λοιδορῆσαι τοὺς πονηροὺς οὐδέν ἐστ' ἐπίφθονον,
 1275 ἀλλὰ τιμὴ τοῖσι χρηστοῖς, ὅστις εὖ λογίζεται.
 εἰ μὲν οὖν ἄνθρωπος, ὃν δεῖ πόλλ' ἀκοῦσαι καὶ κακά,
 αὐτὸς ἦν ἐνδηλος, οὐκ ἂν ἀνδρὸς ἐμνήσθην φίλου.
 νῦν δ' Ἀρίγνωτον γὰρ οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἐπίσταται,
 ὅστις ἢ τὸ λευκὸν οἶδεν ἢ... τὸν ὄρθιον νόμον
 1280 ἔστιν οὖν ἀδελφὸς αὐτῷ, τοὺς τρόπους οὐ ξυγγενῆς,

1273. δια μὴ GHermann] ἐν δια μὴ P, ἐν δια (B) vel ἐν δια (V) codd. cett., Πυθῶν' ἰὼν δια τὸ κακῶς πένεσθαι Bentley (coll. Av. 188).

1274. λοιδορῆσαι] -ρεῖσθαι Suidas s. v.

1275. ὅστις] εἰ τις Dawes coll. Soph. Ai. 816.

1276. ἄνθρωπος Bernhardt] ἄνθρωπος; codd.

1277. αὐτὸς] οὗτος V alii.

ipsaque Thumantidis nomen. Dicitur igitur Thumantis quotidie deos precari ut paupertatem a se depellant. Nescimus autem cur aut ipse aut Lysistratus dignus fuerit habitus qui describeretur et multa cum libertate traduceretur. Nam si nihil notabile hi homunciones habuerunt praeter paupertatem et famem et maciem, nae demiror comicos tot verbis eos lacescentes. Sed *scenae affines* fuisse suspicor, sive histriones fuerunt sive musici vel etiam poetae. Thymantidem ταμίαν τῶν ἱερῶν χρημάτων τῆς Ἀθηνῶν fuisse coniectura incerta neque me iudice probabili statuit Müller Strübing, ex auctoritate lapidis, in quo *μαρτίσ* litterae extant; idem ex inscriptionibus efficiebat Lysistratum nostrum fuisse scribam eiusdem collegii ¹⁾.

1275. ὅστις εὖ λογίζεται] *si quis recte iudicat.* Cf. e. g. Eur. Med. 221 sqq.: *διὰ γὰρ οὐκ ἔνεσ' ἐν ὀφθαλμοῖς βροτῶν, | ὅστις, πρὶν ἀνδρὸς σπλάγγχρον ἐμαθεῖν*

σαφῶς, | στυγαὶ ὀδορκῶς, οὐδὲν ἠδικημένος
 1276. πόλλ' ἀκοῦσαι καὶ κακά] cf. Nub. 1329.

1278. Ἀρίγνωτον] citharoedum fuisse hic locus docet et disertis verbis dicit Aeschines Socraticus ²⁾. Fieri autem non potest — chorus ait — quin homo „ἀρίγνωτος” ³⁾ cuius sit bene cognitus ⁴⁾.

1279. τὸν ὄρθιον νόμον] praeter expectationem hoc dicitur. Nam addendum erat „ἢ τὸ μέλαν”, ut recte observavit Aristarchus ⁵⁾. Quisquis non plane caecus est, alba potest dignoscere nigra. Quo proverbio lepide adhibito Matron parodus sepiam solam inter pisces τὸ λευκὸν καὶ μέλαν εἰδέναι perhibuit ⁶⁾. Itaque versus noster significat: *quisquis non mente captus est.* Iocose autem τοῦ ὄρθιου νόμου nunc fit mentio, quoniam musicae arti studebat Arignotus. Qui priscos et severos numeros ⁷⁾ aliquantulo felicius fidibus cecinisse videtur quam Ohaeris ille ⁸⁾.

¹⁾ Aristoph. u. die hist. Kritik p. 338 et 342. — ²⁾ Athen. 220 b. — ³⁾ N 72 etc. — ⁴⁾ Vid. ad Vesp. 84. — ⁵⁾ Vid. schol. — ⁶⁾ Athen. 135 c; cf. Ach. 351. — ⁷⁾ Herodot. I 24 Aesch. Agam. 1153 etc.; cf. Hom. A 10 sq. tragicumque verbum ὄρθιάζειν *alīa voce clamare* (Aesch. Pers. 693 etc., Ach. 1042). — ⁸⁾ Ach. 16.

Αριφράδης † πονηρός. ἀλλὰ τοῦτο μὲν καὶ βούλεται †
 ἔστι δ' οὐ μόνον πονηρός, — οὐ γὰρ οὐδ' ἂν ἡσθόμην, —
 οὐδὲ παμπόνηρος, ἀλλὰ καὶ προσεξηγύρηκέ τι.
 τὴν γὰρ αὐτοῦ γλώττιαν αἰσχροαῖς ἡδοναῖς λυμαινεται,
 1285 ἐν κασαυραιοῖσι λείχων τὴν ἀπόπτυστον δρόσον,
 καὶ μολύνων τὴν ὑπήνην, καὶ κυκῶν τὰς ἐσχάρας,
 καὶ Πολυμνήστεια ποιῶν, καὶ ξυνὸν Οἰωνίηφ.
 ὅστις οὖν τοιοῦτον ἄνδρα μὴ σφόδρα βδελύττεται,
 οὐποῖ' ἐκ ταύτου μεθ' ἡμῶν πίεται ποτηρίου.

1281. καὶ βούλεται] hoc certe vitiosum; nam nihil prosunt collata Andocidis
 verba I § 95: ὁ πάντων πονηρότατος καὶ βουλόμενος εἶναι τοιοῦτος. Coniecit vHer-
 werden κέλλων μίτα (coll. Herodot. VI 68 § 8), Blaydes δὴ χῆτεροι vel καὶ μύριοι.
 Sed totum versum corruptum esse suspicor, exspecto autem huiuscemodi aliquid:
 *Αριφράδης ὁ λευκός, ἀλλὰ τοῦ πονηροῦ κόμματος vel *ἀλλὰ θατίρου μᾶλλον τρόπου —
 quae non nisi exempli gratia propono.

1282 sq. Verba οὐ γὰρ — παμπόνηρος om. V alii errore manifesto.

1282. ἡσθόμην] ἡχθόμην Bentley sine causa.

1283. προσεξηγύρηκε] -ύρηκε codd.

1285. κασαυραιοῖσι] κασωρ(ε)λοῖσι Steph. Byz. s. v. κασώριον, cf. κασωρίς vel κασωρίτις
 = πόρνη (Antiphan. fr. 320, Lycophron. 1385, Eustath. 741, 28), cum verbo κασωρεύειν
 Lycophr. 772. Sed ionicam hanc esse formam, atticam autem sonum au habuisse,
 statuit Zacher coll. Θάσμα τραῦμα αὐλαξ — Θάσμα τράσμα ὄλιξ.

1287. -ια ποιῶν] -ει' αἰείων Blaydes, ut Cratin. fr. 305 (vid. commentarius), sed
 neque attica haec verbi est forma (in parodia legitur vs. 1266 Thesm. 115) neque
 canendi verbum nostro loco aptum.

1281. Αριφράδης] eundem hominem
 eandem ob causam biennio post noster
 insectatus est ¹⁾. Quem tacite praeter-
 misisset, opinor, nisi in sua arte eum
 habuisset aemulum. Quapropter satis
 certum mihi videtur Ariphradem illum
 nunc vellicari, quem Aristoteles ²⁾ τοὺς
 τραγηδοῦς κωμῶδῆσαι dicit δεῖ & οὐδαίς
 ἂν εἴποι ἐν τῇ διαλέκτῳ, τοῦτοις χρώνται.

1282. οὐ γὰρ οὐδ' ἂν ἡσθόμην] hoc enim
 in tanto improborum numero ne animad-
 vertissem quidem.

1284. λυμαινεται] cf. Nub. 928.

1287. Polymnestum et Oeonichum item
 ἀρητοποιούς fuisse iure hinc efficiunt

scholia. Quod autem Polymnestus lascivorum
 carminum auctor dicitur ibidem
 collato Cratini versu καὶ Πολυμνήστει
 αἰεῖται (?) μουσικήν τε μανθάνει ³⁾, Oenichi
 autem hominis ignoti apud Hesychium
 commemoratur μουσειον, quicquid fuit il-
 lud ⁴⁾, inde veri etiam magis simile fit
 quod supra ⁵⁾ sumsimus, poetam fuisse
 Ariphradem et hanc praesertim ob cau-
 sam propudio nunc haberi.

1288. Cf. Nub. 560 et de verbo βδέ-
 λύττεσθαι vid. ad Ach. 586.

1289. Is utinam ne δόσπονδος nobis
 fiat unquam! Sic Athenienses olim, ne
 Oreste in craterae communionem recepto

¹⁾ Vesp. 1275 sqq. — ²⁾ Poet. 22. — ³⁾ Cratin. fr. 305. — ⁴⁾ Com. adesp.
 fr. 25. — ⁵⁾ Ad vs. 1281.

Πυθῶνι δία μὴ κακῶς πένυ

Epirrhema.

λοιδορῆσαι τοὺς πονηροὺς οὐδέ
 1275 ἀλλὰ τιμὴ τοῖσι χρηστοῖς, ὅσ-
 εἰ μὲν οὖν ἄνθρωπος, ὃν
 αὐτὸς ἦν ἔνδηλος, οὐκ ἔ-
 νυν δ' Ἀρίγνωτον γὰ
 ὅστις ἦ τὸ λευκὸν
 1280 ἔστιν οὖν ἀδελφὸ

ν τὰ

- 1273. δία μὴ GHermann]
- Πυθῶδ' ἰὼν διὰ τὸ κακῶς
- 1274. λοιδορῆσαι] -ρεῖ
- 1275. ὅστις] εἴ τις
- 1276. ἄνθρωπος P
- 1277. αὐτὸς] οἱ

ipsumque T
 igitur Thr
 ut paup
 mus a
 dign
 et

1290 sqq. Lepide admodum chorus
 imitatur Phaedram Euripideam
 de vitae humanae aerumnis conqueren-
 tem 9). Insomnis — ait — longas noctes
 transigo, dum Cleonymi illius famem in-
 satiabilem infinitasque epulas e mente
 dimittere nequeo 5).

1291. Cf. γνώμαις καὶ λόγοις καὶ μερί-
 μναις ξυνεῖναι 6), πράγμασι ξυνεῖναι 7), πρά-
 γμασιν ὀμιλεῖν 8), et videatur supra vs.
 806, praesertim autem, quoniam poe-
 tica dictione nunc utitur noster, Atossae
 verba πολλοῖς μὲν αἰε νυκτέροις ὄνειρασιν |

est syllaba teste metro; ad quod
 weiske φασὶ γὰρ νῦν, Blaydes φασὶ γὰρ
 temporis praeterlarsi, ποτε igitur aut
 ἄν ἐξελθεῖν et ἀντιβολεῖν ἄν in orationem
 et propter formam epicam suspectum habens
 a proposuit οὐσίας (ut legitur Anaxil. fr. 83), Blaydes

ξύνειμι', ἀφ' οὐρα παῖς ἡμῶς... οἴχεται 9).
 1292. ὀπόθεν ποτὶ φαύλως ἐσθίει] unde
 tandem facile victum suum inveniat Cleo-
 nymus. Fide maius videtur quod istius
 hominis 10) venter quotidie nunc imple-
 tur. — De adverbio φαύλως vid. ad Vesp.
 656; adverbium ὀπόθεν etiam Vesp. 311
 Plut. 534 sic usurpatum est.

1294. ποτε] neῦπε olim misere esurie-
 bat, et ne μάκτρα quidem 11) tunc erat
 homini, qui nunc cum ceteris Cleonis
 amicis e plebeculae latebris protractus
 taxiarchi munere fungitur 12).

— ἐρεπτόμενον] hoc non magis quam
 ἀνέρων illud quod sequitur e dictione
 quotidiana habet noster 13). Idem autem
 valet quod βόσκεισθαι 14) vel χορτάζεσθαι 15)
 vel νέμεσθαι 16), de homine igitur non
 nisi iocose vel contentim potuit usur-
 pari. Scilicet οἱ κολακίς εἰσι τῶν ἔχόντων
 σκώληκες, ut festive dixit Anaxilas 17).

1295. τῶν ἔχόντων ἀνίρω] nisi lyricae

1) Vid. ad Ach. 961. — 2) Oed. R. 238. — 3) Item Aesch. fr. 309 Eur. 29, 848, 889 Hor. Carm. III 2, 26. Vid. etiam fr. com. adesp. 465 οἱ δ' ἐκ μίας τῆσ' οἰνο-
 χόης πεπωκότες. — 4) Eur. Hipp. 375 sq. — 5) Euripidis ille locus respicitur etiam
 Ran. 931, ubi vid. — 6) Nub. 1404 Vesp. 1460. — 7) Ran. 959. — 8) Nub. 1399. —
 9) Aesch. Pers. 176 sq. — 10) Nub. 353. — 11) Nub. 675 sq. — 12) Vid. ad Nub.
 353. — 13) Vid. Hom. B 776 E 196 etc. — 14) De quo verbo vid. vs. 1258 et ad
 Vesp. 313. — 15) Cratin. fr. 142 Eubul. 75, 30 Ararot. 21 Nicostrat. 20 Sophil. 6
 Menandr. 465. Cf. Eur. Cycl. 507 cum vicinis. — 16) Antiphan. fr. 196°. —
 17) Anaxil. fr. 33.

ἢ ἂν ἐξελεῖν ἀπὸ τῆς σιπύης·
 δ' ἀντιβολεῖν ἂν ὁμοίως·
 ὦ ἄνα, πρὸς γονάτων,
 σύγγνωθι τῇ τραπέξῃ.“

oirrhema.

ἢ τὰς τριήρεις εἰς λόγον,

(cf. Pac. 1307 Ephipp. fr. 8³), quod de dictum; Zacher ἀλφειτα. Sed collata voce

us est Kock.

nam ἀλλ' ὅμως, alii olim δὲν ὁμοίως (l. ἂν ὁμοίως?).

ἂν ὁμοίως, vVelsen ἁμοιωῶ; vel ἂν ἁμοιωῶ; (coll. Theam.

De metro quicquid statuitur (vid. vs. 1271), particula ἂν

ca. Vid. commentarius.

1296] ἐξελεῖν Bergk non recte.

actionis amplitudinem iocose nunc no-
 ster imitaretur, substantivum omisisset.
 Nam οἱ ἔχοντες sunt οἱ πλοῦστοι¹⁾, quibus
 non est circumspiciendum unde sint
 victuri; oppositi igitur sunt τοῖς ἐφ' ἡμέραν
 ἔχουσιν²⁾ sive τοῖς πενομένοις. Epicam
 autem vocis ἀνδρός figuram noster etiam
 Av. 687 et Ran. 706 admisit.

1296 sqq. *Tunc temporis οὐκ ἂν ἐξελεῖν
 ἀπὸ τῆς σιπύης: de panario depelli se
 non facile fuisset passus.* Homines autem,
 apud quos versabatur, veluti daemonem
 ἀλιτήριον eum supplices adire solebant,
 ἠντιβόλον ἂν, an forte posset exorari, ut
 cenae tandem aliquando parceret ipsique
 aliquid reliqui faceret. Sic de alio incre-
 dibilis voracitatis parasito apud Alexi-
 dem dicitur: πολλάκις | αὐτὸν δ' κεκληκώς
 τὰ Σαμοθράκι' εὐχεται, | λήξαι πνίοντα καὶ
 γαληνισαί ποτί³⁾, saepe is qui eum vocavit
 edidit preces Samothracum ritu conceptas,
 ut sedetur tandem aliquando procella.
 Nostro loco iteratam actionem particula
 ἂν indicat, ut passim apud Aristopha-
 nem⁴⁾. Festivissime autem enunciata haec

sunt, et melius etiam placerent fortasse
 si cognitus nobis esset locus, quem co-
 micus nunc imitatur vel respicit. Echo
 vero quaedam horum versuum percipitur
 in verbis Andocidis: Ἴππόνικος δὲ ἦν πλου-
 σιώτατος τῶν Ἑλλήνων τότε μέντοι πάντες
 ἴστε δτι παρὰ τοῖς παιδαγγοῖς τοῖς μικροτά-
 τοις καὶ τοῖς γυναῖκοις κληδῶν ἦν καὶ ἐν ἀπάσῃ
 τῇ πόλει κατέσχευεν, δτι Ἴππόνικος ἐν τῇ οἰκίᾳ
 ἀλιτήριον τρέφει, ὃς αὐτοῦ τὴν τραπέζαν
 ἀνατρέπτει“. μίμνησθε ταῦτα, ὦ ἄνδρες. πῶς
 οὐδ' ἢ φήμη ἢ τότε οὐσα δοκεῖ ὑμῖν ἀπο-
 βῆναι; οἰόμενος γὰρ Ἴππόνικος υἱὸν τρέφειν
 ἀλιτήριον αὐτῷ ἔτρεφεν, ὃς ἀνατίτροφον ἐκείνου
 τὸν πλοῦτον, τὴν σαρφοσύνην, τὸν ἄλλον
 βίον ἅπαντα. οὕτως οὐδ' χρὴ περὶ τούτου γι-
 γνώσκειν, ὡς δντος Ἴππονίκου ἀλιτήριον⁵⁾.

1296. σιπύης] σιτηρῶν ἀγγεῖον vocat Har-
 procratio s. v. ⁶⁾.

1298. ὦ ἄνα] hoc quoque poeticum:
 Ζεῦ Ἄνα⁷⁾, ὦ Ἄνα⁸⁾.

1300. Conferri potest Cratini versi-
 culus, ubi τραπέζαι dicuntur μελμακες⁹⁾.

— ξυναλεῖν... εἰς λόγον] vid. ad Nub.
 470.

¹⁾ Die wohlhabenden, de bezitters. Vid. Plut. 596 Herodot. VI 22 Lys. XVI § 14 Xen. Ven. II § 1 Plat. Rep. 565 a Demosth. XLV § 73 Soph. Ai. 157 Eur. Alc. 57 (= οἷς πάροισι ibid. vs. 59). — ²⁾ Herodot. I 32 etc. — ³⁾ Alex. fr. 178. — ⁴⁾ Vid. ad Vesp. 269. — ⁵⁾ Andocid. I § 180 sq. — ⁶⁾ Cf. Plut. 806 fr. 541 Phereor. fr. 142 Eupol. 302. — ⁷⁾ Hom. Γ 351 etc. — ⁸⁾ H. Ap. 179, 526. — ⁹⁾ Cratin. fr. 301. Praeterea vid. ad Ach. 95 sq.

καὶ μίαν λέξει τιν' αὐτῶν, ἧτις ἦν γεραιτέρα
 „οὐδὲ πυνθάνεσθε ταῦτ', ὃ καρθένοι, τὰν τῇ πόλει;
 „φασὶν αἰτεῖσθαι τιν' ἡμῶν ἑκατὸν εἰς Καρχηδόνα
 „ἄνδρα μοχθηρὸν πολίτην, ὀξίνην Ὑπίεβολον.“

1302. οὐδὲ πυνθάνεσθε] οὐδέπω πέπυσθε Blaydes (coll. Pac. 615 Av. 957 Thesm. 596 Aesch. Choeph. 526 Rhes. 598), sed vid. commentarina.

1303. Καρχηδόνα] Καλχηδόνα (vel Χαλκ.) schol., et sic Casaubonns, male; vid. ad vs. 174.

1304. μοχθηρὸν V] ποτηρὸν cett. metro invito, unde Blaydes ἄνδρα μοχθηρὸν ποτηρὸν ὀξ. Υ., quod egregie languet. Quamquam et mihi displicere vocem πολίτην non nego.

1301. μίαν... τινά] vid. ad Ban. 911.

1302. O puellae, ne rogatis quidem quid sibi velint ista quae in urbe aguntur? ἕρα λαθάνει ὑμᾶς πρὸς τοὺς φίλους στείχοντα τῶν ἐχθρῶν κακὰ; ut Antigoniae Sophocleae verbis utar. Nostro loco comicus versus quendam ex Euripidis Alcmeone imitatur, teste scholio. — Praesens πυνθάνεσθαι, perinde atque ἀκούειν, aptissime dicitur de eo qui non hoc demum temporis articulo aliquid deprehendat sed dudum exploratum id habeat ¹⁾. Sic ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι signifi-
 cat: ut percontando inveni, ut exploratum habeo ²⁾, item ὡς ἐγὼ ἀκοῇ αἰσθάνομαι ³⁾.

1303. ἑκατὸν] vid. ad Ach. 545.

— εἰς Καρχηδόνα] brevi post Equitum fabulam scenae commissam inducias inter se inierunt civitates Siculae, re autem infecta inde redierunt Atheniensium duces Pythodorus Sophocles Eurymedon; qui rei statim sunt facti, ὡς λέξὸν αὐτοῖς τὰ ἐν Σικελίᾳ καταστρέψασθαι δόφοις πισθίντες ἀποχωρήσειαν. Hoc vero tempore qui cum Cleone faciebant civibus persuadere conabantur ut multo

maior classis in Siciliam mitteretur et strenue magis illic bellum gereretur; brevi enim, si hoc agerent, rem illic — ut Pyli — confecturos et occidentalem maris mediterranei partem in dicionem suam redacturos ⁴⁾. Propter temeraria haec, quae quidem multis videbantur, consilia Eupolis anno 421 in Maricante fabula de Hyperbolo ut de novo quodam Xerxe locutus choro haec tribuit verba: πεπύρακεν μὲν ὁ παρσίπολις ἕδη Μαρκιάς ⁵⁾.

1304. Hyperbolus strategi munere nunc fungitur ⁶⁾. Verba μοχθηρὸν πολίτην in mentem nobis revocant iudicium, quod de mortuo tulit Thucydides: ἀπὸ 411 Σαμί coniυρατί Ὑπίεβολόν τινα τῶν Ἀθηναίων, μοχθηρὸν ⁷⁾ ἄνθρωπον, ὠστρακισμὸν οὐ διὰ δυνάμειος καὶ ἀξιώματος φόρον ἀλλὰ διὰ πονηρίαν καὶ ἀσχύνην τῆς πόλεως, ἀποκτείνουσαν ⁸⁾. Vini epitheton ὀξίνης ⁹⁾ etiam Vesp. 1082 usurpatum est ad indicandum animum bellicosum. Sic δξος ἡκρατισμίνος ¹⁰⁾ dicitur nescio quis ἀργίλος καὶ δριμύς ¹¹⁾. Vid. praeterea Vesp. 151 et ad Ban. 1150. Est autem ὀξίνης νάρρα, de qua Plinius: vitium musto

¹⁾ Item e. g. Thucyd. VI 76 § 2, VII 12 § 3. — ²⁾ Herodot. IV 95 VII 8 sq. VIII 38, 68 Thucyd. VII 12 § 2. — ³⁾ Thucyd. VI 17 § 6, 20 § 2. — ⁴⁾ Vid. Thucyd. IV 65 Prolegom. Vesp. p. XXXIII—XXXV et cf. supra vs. 174. — ⁵⁾ Eupol. fr. 192, cf. Aesch. Pers. 65. — ⁶⁾ Vid. de eo ad Nub. 824 sq., 1065 Vesp. 1007. — ⁷⁾ De adiectivo μοχθηρῶ vid. vs. 316. — ⁸⁾ Thucyd. VIII 73 § 3. — ⁹⁾ Hermipp. fr. 91 Philonid. 12 Diphil. 82 Theophr. H. Plant. IX 20 § 4. — ¹⁰⁾ Fr. com. adeap. 698. — ¹¹⁾ Die de wijjn in pacht heeft, ut loquuntur nostrates.

- 1305 ταῖς δὲ δόξαι δεινὸν εἶναι τοῦτο κοῦκ ἀνασχετόν,
καὶ τιν' εἰπεῖν, ἥτις ἀνδρῶν ἄσσον οὐκ εἰληλύθει·
„ἀποτρόπαι, οὐ δῆτ' ἐμοῦ γ' ἄρξει ποτ', ἀλλ' ἐάν με χρῆ,
„ὅπῳ τερηθόνων σαπειῶ' ἐνταῦθα καταγρηάσομαι.“ —
„οὐδὲ Ναυφάντης γε τῆς Ναύσσωνος, οὐ δῆτ', ὦ θεοί,
1310 „εἴπερ ἐκ πεύκης γε καὶ ἐγὼ καὶ ξύλων ἐπηγνύμην.
„ἦν δ' ἀρέσκη ταῦτ' Ἀθηναίους, καθῆσθαι μοι δοκεῖ

1306. εἰληλύθει] ἄηλ. codd.

1307. με χρῆ] με χρῆ codd.; Blaydes διῆ (coll. Vesp. 221 Ran. 265).

1309. Ipsam Nauphanten hoc vs. et sequentibus induci loquentem vidit Reiske; cui assensum Vahlen contulit Pac. 1149.

1311. Ἀθηναίους] -οῖσι VR et fere omnes. || δοκεῖ Bentley] δοκῶ codd., quod vitiosum nisi sequatur futurum vel certe quod proposuit Dawes καθῆσθ' ἔν μοι

quibusdam in locis iterum fervere; qua calamitate deperit sapor, varraeque accipit nomen ¹⁾).

1306. Quae virgo erat adhuc, παρθένος ἄδμης, ἀνδρῶν ἄδικτος. Prisca sive poetica haec est locutio, ut in Aeschylī versu: Ἀντικλίας ἄσσον ἦλθε Σίαντος ²⁾); nam ab Atheniensium sermone quotidiano alienum erat ἄσσον. Cf. Herod. Mimiamb. IV 82 sqq.: ἡ ἡ Παιῖον, εὐμενῆς αἴης, | καλοῖς ἐπ' ἰροῖς ταῖσδε καὶ τινες τῶνδε | κασ' ὀπυιηταὶ τε καὶ γενῆς ἄσσον, et de verbo Herodot. II 115: παρὰ τοῦ σεωυτοῦ ξείνου τὴν γυναῖκα ἦλθε, VI 68: φασὶ σε ἄλθειν παρὰ τῶν οἰκετῶν τὸν ὄνοφορρόν ³⁾).

1307. ἀποτρόπαι] sc. Ἀπολλών ⁴⁾. Cf. ὦ ἀλεξίμανε Nub. 1372.

— χρῆ] sc. καταγρηάσκειν, quod e sequentibus mente est supplendum. Eadem orationis forma est Lys. 133: κῆν με χρῆ διὰ τοῦ πυρός | ἰθάλω βαδίσειν, Ban. 264 sq.: κερράξομαι γάρ, | κῆν δέη δι' ἡμέρας. Vid. etiam Vesp. 654: κῆν χρῆ σπλάγγων μ' ἀπίχσομαι.

1309. Nauphanta Nausionis filia ad al-

terius virginis verba respondens nunc fingitur. Sic etiam in Pacis epirrhemate, postquam inductus est agricola viciniam Comarchidam ad convivium invitans, statim subiciuntur huius hominis verba: καὶ ἐμοῦ δ' ἐνογκάτω τις τὴν κίχλην καὶ τὸ σπίνω κτλ. ⁵⁾. Praeterea cf. Lys. 129 sq.: οὐκ ἂν ποιήσομαι κτλ. — μὰ Δι' οὐδ' ἐγὼ γ' ἔν. — Ficta sunt navium haec nomina ad imitationem nominum quae ipsis triremibus Atticis erant propria; haec enim feminea erant, quod ipsa vox ναῦ esset generis feminini ⁶⁾. Magnam autem Nauphantae orationi gravitatem addit ipsius nomen proprium in introitu collocatum ⁷⁾.

1310. ἐκ πεύκης... καὶ ξύλων] ad naves pangendas prae ceteris necessaria erat ἡ ἐν νάπαισι Πηλίου Thraciae montibus — nam Attica huiusmodi arborum minus erat ferax — τμηθεῖσα πεύκη, sed et querna ligna aliaque ξύλα ναυπηγίσματα requirebantur. Itaque eadem est horum verborum iunctura atque illorum ὦ Ζεῦ καὶ θεοί et similia ⁸⁾.

1311. ἀρέσκη] vid. ad Ran. 103.

¹⁾ H. Nat. XIV 25. — ²⁾ Aesch. fr. 172. — ³⁾ Item φοιτῶν III 1 V 70. — ⁴⁾ Vid. Vesp. 161 Av. 61 Plut. 359, 854 Eur. Herc. 536 etc. — ⁵⁾ Pac. 1140 sqq. — ⁶⁾ Qualia multa sunt cognita e lapide, de quo vid. Böckh Seeurk. p. 81 sqq. — ⁷⁾ Cf. Aoh. 1028. — ⁸⁾ Vid. ad Nub. 418.

- „εις τὸ Θησεῖον πλεούσας ἢ ἐπὶ τῶν Σεμνῶν θεῶν.
 „οὐ γὰρ ἡμῶν γε στρατηγῶν ἐγγανεῖται τῇ πόλει
 „ἀλλὰ πλείτω χωρὶς αὐτὸς εἰς κόρακας, εἰ βούλεται,
 1315 „τὰς σκάφας, ἐν αἷς ἐπῶλει τοὺς λύχνους, καθελκύσας.“

δοκῶ (vid. ad vs. 620) et πλείουσ' ἄν vs. 1312; sed praestat quod scripsit Bentley, non enim de se sola loquitur sed sententiam dicit in concione (vid. ἡμῶν vs. 1313 et cf. Av. 1578).

1312. πλεούσας Reiske] -σαι codd. || ἐπὶ] εἰς τὸ Dawes (ut Thesm. 224); de crasi vid. Ran. 186 sq.

— καθῆσθαι κτλ.] *censo in asylum nobis esse confugiendum*. Simillima est orationis forma Vesp. 270 sq. — Puella marina quoniam loquitur, non *λούσας* vel *τραχούσας* dicit sed *πλεούσας*.

1312. Sanctissima Athenis erant templa Thesei et Semnarum ¹⁾. Et Theseum quidem mancipiorum praesertim erat per fugium ²⁾, in quos si inhumaniter saeviret dominus, *πράσιν* poterant *αἰετῖν* ³⁾, illic „*ναύοντες*“, ut de simili re dicebant olim Oretenses ⁴⁾. Quam rem Pollux comprobavit allatis servi cuiusdam apud Aristophanem verbis: *ἔμοι | κρᾶτιστόν ἔστιν εἰς τὸ Θησεῖον δραμεῖν, | ἐκεῖ δ' ἔως ἂν πράσιν εὐρωμεν μίναιν* ⁵⁾. Quales servos alibi *Θησειότριβας* comicus noster vocavit ⁶⁾. Post *ἐπὶ* autem praepositionem mente supplendus est accusativus: *τὸ ἱερόν* ⁷⁾, et praepositio non ad verbum *καθῆσθαι* est referenda, licet recte dici possit *καθίξειν* vel *-ζεσθαι εἰς*, sed ad *πλεούσας*.

1313. *ἐγγανεῖται*] vid. ad Vesp. 721.

1314. *Sed, si lubet, ipse (solus) scorsum*

navigato in Morboniam! De adverbio *χωρὶς scorsum, separatim* vid. ad Ran. 1163 sq. ⁸⁾, de voce *εἰς κόρακας* ad Ran. 187 et 607.

1315. *In mare deductis alveis, in quibus... lucernas suas venditare olim solebat* ⁹⁾. — Hyperbolus „*δὲ ἐκ τῶν λύχνων*“ ¹⁰⁾ quoniam *ἀνίλαμψε τῆς τύχης χάριν*, non iam ei opus est artis suae instrumento, quo olim utebatur cum lucernis suis in foro prostans: quin igitur novos in usus „*alveis*“ istis adhibitis Siciliam invadit Poenosque subigit! — Lepidissimus profecto verborum hic est lusus; nam *σκάφαι* ¹¹⁾ cum dicebantur receptacula in varios vitae quotidianae usus adhibita, tum genus quoddam linternium. Cf. vocum *vessel, vaisseau, schiff* simillium usus hodiernus et cognatum substantivum *τὸ σκάφος* ¹²⁾. Cernere nobis videtur indomitae virtutis Pyrgopoliniceum istum, qui ex institorum tabernis in summum reip. locum nuper emicuit, conscensa scapha Africae bellum inferentem.

¹⁾ Soph. Oed. C. 89 sq. Thucyd. I 126 § 11 etc. — ²⁾ Plut. Thes. 36 Phot. s. v. — ³⁾ Cf. Eupol. fr. 225. — ⁴⁾ Leg. Gortyn. 139, 42. — ⁵⁾ Poll. VII 18, Ar. fr. 567; cf. supra vs. 30. — ⁶⁾ Fr. 458, vid. etiam fr. 459. — ⁷⁾ Cf. Thesm. 224 et similis structura supra vs. 464. — ⁸⁾ Cf. Ach. 714 Thesm. 11 Eubul. fr. 65 Herodot. I 103 etc. — ⁹⁾ De verbo *καθίξειν* vid. Ach. 544 Eccl. 197 Eur. Hel. 1531 etc. — ¹⁰⁾ Nub. 1065. — ¹¹⁾ *Alvei, scaphae, bakken*. — ¹²⁾ Sic *γαυλός* et *mulotram* (Herodot. VI 119) et mutato accentu (*γαύλος*) *navem onerariam* (Herodot. III 186 Av. 598, 602) significat.

EXODUS.

(vs. 1816—1408.)

(Foras procedit isiciarius coronatus et comtus.)

SCENA VIGESIMA PRIMA.

Isiciarius, Chorus.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

εὐφημεῖν χρῆ καὶ στόμα κλῆειν, καὶ μαρτυριῶν ἀπέχεσθαι,
καὶ τὰ δικαστήρια συγκλῆειν, οἷς ἡ πόλις ἦδε γέγηθεν,
ἐπὶ καιναῖσιν δ' εὐτυχίαισιν παιωνίζεν τὸ θίατρον.

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

ὦ ταῖς ἱεραῖς φέγγος Ἀθήναις καὶ ταῖς νήσοις ἐπικουρε,
1320 τίν' ἔχων φήμην ἀγαθὴν ἦμεις, ἐφ' ὅτῳ κνισῶμεν ἀγυιάς

1816. κλῆειν] κλείειν codd.

1817. συγκλῆειν] συγκλείειν codd.

1819. Sic B, cett. codd. vitiose ὦ ταῖς ἱεραῖς νήσοις ἐπικουρε καὶ φέγγος Ἀθήναις.

1820. ἀγυιάς] ἀγυιάς (*Apollinis signa*) perperam interpretatur scholion, item Harpoor. s. v. ἀγυιάς.

1816. εὐφημεῖν] vid. Thesm. 89 et ad Ran. 354.

1817. Cf. Nub. 620.

— οἷς ἡ πόλις ἦδε γέγηθεν] *quibus urbs nostra gaudet*. Poetica haec formula ioculariter nunc adhibetur ad deridendam Atheniensium illam φιλοδικίαν.

1818. *Et spectatores ob insperatum eventum gaudio conclamanto!* Verbum παιωνίσαι apud nostrum redit Pac. 555; vid. etiam supra vs. 408.

1819. φέγγος] vox poetica, ut φάος supra¹⁾, in carminibus redit Ran. 446 et 455; etiam Plut. 640 coryphaeus παρατραγῶδων ea utitur, addito dativo, ut h. l.: ἀναβοάσομαι τὸν εὐπαίδα καὶ μέγα βροτοῖσι φέγγος Ἀσκληπιόν. Idem valet φῶς (φάος); sic nescio quis apud Eubulum: νύμφα ἀπιερόγαμος τεύτλην περὶ σῶμα καλυπτὰ λευκῶρας παρίσταται, ἔγγυλις, ἃ μίγ'

ἔμοι, μέγα σοι φῶς <θήσει> ἐναργίς²⁾. Cf. Eur. Hec. 841: ὦ δίσπορ', ὦ μέγιστον Ἑλληνισιν φάος, Herc. 531: ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, ὦ φάος μολῶν πατρὶ, Ion. 1439: ὦ τέκνον, ὦ φῶς μητρὶ κρείσσον ἡλίου, et Homericilla illa, quae recentioribus pro exemplis fuere: αἶ κέν τι φάος Λαναοῖσι γένηαι πατρὶ τε σφ' Τελαμώνι³⁾ aliaque multa⁴⁾.

— Ἀθήναις καὶ ταῖς νήσοις] nempe effrena illa quam iactant comici Atheniensium democratia πειθαρχεῖν οὐκίει τολμῆ, ἀλλὰ δάκνει τὴν Εὐβοίαν καὶ ταῖς νήσοις ἐπιπερῶς⁵⁾. Sic etiam postea Equitum fabulam respiciens in Pacis parabasi Aristophanes dixit: ὑπερ ὁμῶν πολυμίλων ἀντιῆγον αἰεὶ καὶ τῶν ἄλλων νήσων⁶⁾.

1820. Simillima sunt Oedipi ad Creontem Delphis reducem verba: τίν' ἤμιν ἦμεις τοῦ θεοῦ φήμην φέρον;⁷⁾.

— ἐφ' ὅτῳ κνισῶμεν ἀγυιάς] hoc quo-

1) Vs. 978. — 2) Eubul. fr. 35; vid. ad Vesp. 510. — 3) ⊕ 282. — 4) Vid. etiam ad π 23. — 5) Fr. adesp. 41. — 6) Pac. 760. — 7) Oed. R. 86.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τὸν Ἀἴμον ἀφειήσας ὑμῖν καλὸν ἐξ αἰσχροῦ πεποίηκα.

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

καὶ ποῦ ἐστὶν νῦν, ὃ θανμαστὰς ἐξευρίσκων ἐπινοίας;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἐν ταῖσιν ἰοστεφάνοις οἰκεῖ, ταῖς ἀρχαίαισιν, Ἀθήναις.

que priscae sive poeticae est dictionis. Significat autem: *plataas nidore implere*. Nempe *κνίση οὐρανὸν ἔκει* cum diis sacrificatur. Cf. Iridis verba tragici tumoris plena: *πρὸς ἀνδρώπους πίτομαι παρὰ τοῦ πατρὸς | φράσουσα θύειν τοῖς δλυμπίοις θεοῖς | μηλοφαγεῖν τε βουθύτοις ἐπ' ἰσχάρας | κνισᾶν τ' ἀγυιάς*¹⁾, vel Admeti gaudio exultantis ob uxorem ab inferis recuperatam clamores: *ἀστοῖς... ἐννέπω... | χοροὺς ἐπ' ἰσθλαῖς ἐυμοφοραῖσιν ἰσάναι | βωμοὺς τε κνισᾶν βουθύτοις προστροπαῖς*²⁾, vel oraculum de instaurandis Dionysiis, quo *κνισᾶν ἀγυιάς καὶ στεφανηφορεῖν* iussi sunt Athenienses³⁾. Quod autem *ἐφ' ἔστω* nostro loco dicitur, non *ἐφ' ἦτιν*, constructio haec est ad sensum⁴⁾.

1321. Usus artificio, quod ab ipsius arte haud quaquam alienum erat, isiciarius senem decoxit, perinde atque Medea patrem Iasonis. Haec enim *Ἄισον Ἰθνηφιλον κόρον ἠβάοντα, | γῆρας ἀποξύσασα Ἰνδύλῃσι παραλίθουσι, | φάρμακα πόλλ' ἔβρουσα ἐπὶ χρυσίοισι λέβησι*, ut in *Νόστοις* priscus vates cecinerat a grammaticis allatus⁵⁾. Qui addit in Aeschyli dramate Dionysi Nutricibus⁶⁾ Medeam etiam has feminas cum ipsarum maritis ἀνεψήσασαν νεοποιήσαι, Pherecydem autem et Simonidem finxisse Iasonem ab ea decoctum, nisi librariorum errori hoc debetur no-

mina Ἰάσωνα et Ἄισωνα confundentium; nam quid Medae cum Iasone grandaevo? Notissimam autem hanc fabulam respiciens Socrates apud Platonem iocose sic loquitur: *ἀγῶ, ἰκειδῆ καὶ προσβύτης εἰμί, παρακινδυνύειν ἔτοιμος καὶ παραδίδομι ἑμαυτὸν Διονυσιοδότην τούτων ὤσπερ τῆ Μηδείᾳ τῆ Κόλχῃ ἀπολλύτω με, καὶ εἰ μὴ βούλεται, ἐψέτω, εἰ δ', ὅ τι βούλεται, τοῦτο ποιεῖται μόνον χρηστὸν ἀποφηνάτω*⁷⁾. — Verbum ἀφειήσασαι dicebatur etiam de auro⁸⁾, χρυσὸς autem ἄπ-εφθός erat aurum purum⁹⁾.

— ἐξ] cf. vs. 704.

1322. καὶ] vid. ad Nub. 210.

— θανμαστὰς... ἐπινοίας] cf. Ran. 1530 et vid. supra ad vs. 539.

1323. ἰοστεφάνοις] Athenarum hoc epitheton debetur Pindaro¹⁰⁾. Sunt autem violae inter veris primos flores, et libenter adhibebantur coronis. Quapropter Pindarus Olympios hic verbis vocat ad laetas mortalium choreas: *ἴδεν' ἐς χορόν, Ὀλύμπιοι, | ἐπὶ τε κλυτὸν πέμπετε χάριν θεοί, | πολύβρατον οἷ τ' ἄσπετος ὀμφαλὸν θύοντα | ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἀθάναις οἰχναῖτε πανθαυδαλὸν τ' εὐκλί' ἀγοράν | ἰοδειᾶν λάχρα στεφάνων | τῶν ἐαριδρέπτων λοιβάν*¹¹⁾. Etiam φαλλοφόροι hederaceas suas coronas violis ornabant¹²⁾, et mentio earum fiebat in prisca cantilena: *ποῦ μοι τὰ*

¹⁾ Av. 1230 sqq. — ²⁾ Eur. Alc. 1154 sqq. — ³⁾ Apud Demosth. XXI § 51 sq.; praeterea vid. Ach. 1044 sq. Hegesipp. fr. 120-27 adesp. fr. 608. — ⁴⁾ Subiunctivi usus est idem Pac. 522. — ⁵⁾ H. l. in scholiis et in argumento Medae Euripidis. Cf. Ovid. Metam. VII 159-349. — ⁶⁾ Satyrico opinor. — ⁷⁾ Euthydem. 285 c. — ⁸⁾ Herodot. IV 166. — ⁹⁾ Fr. adesp. 423 Herodot. I 50 II 44. Euphoniae causa sic dicebatur pro ἀπ-εφθός, ut τειθῆναι pro θεθῆναι. — ¹⁰⁾ Vid. Ach. 637 et ad Nub. 300. — ¹¹⁾ Pind. fr. 53. — ¹²⁾ Athen. 622; vid. ad Ach. 261.

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

πῶς ἂν ἴδοιμεν; ποίαν τιν' ἔχει σκευήν; ποῖος γηγένηται;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

- 1325 οἶός περ Ἀριστείδη πρότερον καὶ Μιλτιάδῃ ξυνεστίει.
 ὄψεσθε δέ· καὶ γὰρ ἀνοιγνυμένων ψόφος ἦδη τῶν προπυλαίων.
 ἀλλ' ὀλολύξατε φαινομέναισιν ταῖς ἀρχαίαισιν Ἀθήναις
 καὶ θαυμασταῖς καὶ πολυύμοις, ἔν' ὁ κλεινὸς Δῆμος ἐνοικεῖ.
 (Aperitur ianua.)

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

- 1330 „ὦ ται λιπαραὶ καὶ ἰοστέφανοι“ καὶ ἀριζήλωτοι Ἀθηναί,
 δεῖξατε τὸν τῆς Ἑλλάδος ἡμῖν καὶ τῆς γῆς τῆσδε μόναρχον.
 (Procedit Demus prisco ornatu et recuperato vigore iuvenili.)

SCENA VIGESIMA SECUNDA.

Eidem, Demus.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ὄδ' ἐκέϊνος ὄρᾶν τεττιγοφόρας, ἀρχαίᾳ σχήματι λαμπρός,

1324. Del. Bergk, quem fuit cum sequerer, scholion aliquod „ὡς ἂν ἴδωμεν ποίαν ἔχει σκευήν καὶ ποῖος γηγένηται“ inter poetae verba se insinuassee ratus. Nunc tamen versum necessarium duco, quoniam verba οἶός περ... ξυνεστίει vix habent quo referantur nisi antecedit id quod praebet textus traditus: ποῖος γηγένηται. Accedit quod scholion eiusmodi plane inutile fuisset. || ἴδοιμεν Brunck] ἴδωμεν codd. || τιν' addidit Porson. || ποῖος Reisi x ποῖος codd., καὶ ποῖος τις (delete ποίαν) Brunck, καὶ τίς Porson (non recte).

1326. δέ] δέ γε V, γε nonnulli.

1328. καὶ θ.] ταῖς θ. Blaydes. || ἐνοικεῖ] οἰκεῖ V.

1331. τεττιγοφόρας P] -ρας cett.; -ρας ex Hesychio restituit Porson metro duce. Simile codicum est vitium Ach. 570.

ὄδοι; ποῦ μοι τὰ φίλα; ποῦ μοι τὰ καλὰ οἴκητα; ¹⁾. — Solebat autem in agriculturam hortis esse ἰωνά ²⁾.

1326. τῶν προπυλαίων] non est cogitandum de arcis propylaeis ³⁾, nam tam difficile quam inutile fuisset civibus in scena ostendere aedificium, quod in ipso arcis culmine perpetuo ante oculos haberent; Marathonomachorum autem Athenae si fuissent obiciendae spectantium

oculis, ab arce abesse debebant propylaea nuper ⁴⁾ extracta. Sed vox προπύλαια aedium introitum nunc significat, qui in sermone quotidiano audiebat τὸ πρόθυρον ⁵⁾.

1327. ὀλολύξατε] vid. vs. 616.

1328. πολυύμοις] adi. redit fortasse Ran. 323, ubi vid.

— ἴνα] cf. Nub. 1233.

1329. Vid. vs. 1323 et ad Nub. 300.

1331. Talis nunc procedit Demus, cui

¹⁾ Athen. 629e. — ²⁾ Pac. 577. — ³⁾ Lys. 265. — ⁴⁾ Annis 437 ad 431. — ⁵⁾ Cf. Vesp. 875 ibique v. l.

Antoda sive antistropha (vs. 1290—1299).

1290

ἢ πολλάκις ἐννυχλαίσι
φροντίσι συγγεγένημαι,
καὶ διεξήτηχ' ὀπόθεν ποτὲ φάυλας
ἐσθίει Κλεώνυμος.

1295

φασὶ γὰρ ποτ' αὐτὸν ἐρεπτόμενον τὰ
τῶν ἐχόντων ἀνέρων

1294. *ποτ'] de meo addidi, nam in codd. deest syllaba teste metro; ad quod explendum Bentley scripsit φασὶ μὲν γὰρ. Weiske φασὶ γὰρ νῦν, Blaydes φασὶ γὰρ τοῦτον μὲν, sed fugit eos requiri indicium temporis praeterlapsi, ποτε igitur aut πρὶν. Nam qui sequuntur infinitivi οὐκ ἂν ἐξέλθῃν et ἀντιβολαῖν ἂν in orationem directam cum transferuntur, fiunt οὐκ ἂν ἐξῆλθεν et ἠγερέβλου ἂν. Vid. commentarius.

1295. ἀνέρων] post ἐχόντων molestum et propter formam epicam suspectum habens Meineke infelici coniectura proposuit οὐσίας (ut legitur Anaxil. fr. 33), Blaydes

ipsum piaculo inquinarentur, inusserunt singulis convivis suum praeberi χάρα ¹⁾, Oedipus autem edixit Laii interfectorem μήτ' ἐν θεῶν εὐχαίσι μήτε θύμασιν | κοινὸν ποιῆσθαι κτέ. ²⁾. Similes praeterea leguntur dirae Ach. 980: οὐδὲ παρ' ἡμοὶ ποτε τὸν Ἀρμόδιον ἔσεται, Soph. Ant. 572 sq.: μήτ' ἡμοὶ παρίστιος γένοιτο μήτ' Ἴσον φρονῶν δς τάδ' ἴρῃσι ³⁾.

1290 sqq. Lepide admodum chorus nunc imitatur Phaedram Euripideam de vitae humanae aerumnis conquerentem ⁴⁾. *Insomnis* — ait — *longas noctes transigo, dum Cleonymi illius famem insatiabilem infinitasque epulas e mente dimittere nequeo* ⁵⁾.

1291. Cf. γνώμαις καὶ λόγοις καὶ μερίμναις ξυνεῖναι ⁶⁾, πράγμασι ξυνεῖναι ⁷⁾, πράγμασιν ὀμιλεῖν ⁸⁾, et videatur supra vs. 806, praesertim autem, quoniam poetica dictione nunc utitur noster, Atossae verba πολλοῖς μὲν ἀεὶ νυκτέροις ὄνειρασιν |

ξυνεῖναι, ἀφ' οὐρα καὶς ἡμὸς ... οἰχεται ⁹⁾.

1292. ὀπόθεν ποτὲ φάυλας ἐσθίει] unde tandem facile victum suum inveniat Cleonymus. Fide maius videtur quod istius hominis ¹⁰⁾ venter quotidie nunc impletur. — De adverbio φάυλας vid. ad Vesp. 656; adverbium ὀπόθεν etiam Vesp. 311 Plut. 534 sic usurpatum est.

1294. ποτε] nempe olim misere esurierat, et ne μάκτρα quidem ¹¹⁾ tunc erat homini, qui nunc cum ceteris Cleonis amicis e plebeculae latebris protractus taxiarchi munere fungitur ¹²⁾.

— ἐρεπτόμενον] hoc non magis quam ἀνέρων illud quod sequitur e dictione quotidiana habet noster ¹³⁾. Idem autem valet quod βόσκασθαι ¹⁴⁾ vel χορτάσθαι ¹⁵⁾ vel νέμεισθαι ¹⁶⁾, de homine igitur non nisi iocose vel contemtim potuit usurpari. Scilicet οὐ κόλακίς εἰσι τῶν ἐχόντων σκόληκας, ut festive dixit Anaxilas ¹⁷⁾.

1295. τῶν ἐχόντων ἀνέρων] nisi lyricae

¹⁾ Vid. ad Ach. 961. — ²⁾ Oed. R. 238. — ³⁾ Item Aesch. fr. 309 Eur. 29, 848, 889 Hor. Carm. III 2, 26. Vid. etiam fr. com. adesp. 465 οὐ δ' ἐκ μῆδ' ἑφ' οἶνοχόης πεπωκότες. — ⁴⁾ Eur. Hipp. 375 sq. — ⁵⁾ Euripidis ille locus respicitur etiam Ban. 931, ubi vid. — ⁶⁾ Nub. 1404 Vesp. 1460. — ⁷⁾ Ban. 959. — ⁸⁾ Nub. 1399. — ⁹⁾ Aesch. Pers. 176 sq. — ¹⁰⁾ Nub. 353. — ¹¹⁾ Nub. 675 sq. — ¹²⁾ Vid. ad Nub. 353. — ¹³⁾ Vid. Hom. B 776 E 196 etc. — ¹⁴⁾ De quo verbo vid. vs. 1258 et ad Vesp. 313. — ¹⁵⁾ Cratin. fr. 142 Eubul. 7⁵, 30 Ararot. 21 Nicostrat. 20 Sophil. 6 Menandr. 465. Cf. Eur. Cycl. 507 cum vicinis. — ¹⁶⁾ Antiphan. fr. 196¹⁰. — ¹⁷⁾ Anaxil. fr. 33.

οὐκ ἂν ἐξελεῖν ἀπὸ τῆς σιπύης·
 τοὺς δ' ἀντιβολεῖν ἂν ὁμοίως·
 „ἴθ' ὦ ἄνα, πρὸς γονάτων,
 „ἔξελεθε καὶ σύγγνωθε τῇ τραπέζῃ.“

Antepirrhema.

1300 φασὶν ἀλλήλαις ξυνελεῖν τὰς τριήρεις εἰς λόγον,

χρήματα; multo melius vVelsen ἀνδρικῶς (cf. Pac. 1307 Ephipp. fr. 8³), quod de ignavo hoc homine festive sane foret dictum; Zacher ἄλφια. Sed collata voce ὦ ἄνα vs. 1295 vulgatam iure tuitus est Kock.

1297. ἂν ὁμοίως] codd. quidam ἀλλ' ὅμως, alii olim ἂν ὁμοίως (l. ἂν ὁμοίως?). Bentley ἂν ὅμως, Zacher ἂν ὁμῶς, vVelsen ἡλειῶς vel ἂν ἡλειῶ; (coll. Thesm. 1063), Kock ἀνοήτως. De metro quicquid statuitur (vid. vs. 1271), particula ἂν non est abicienda. Vid. commentarius.

1299. ἐξελεῖ] ἡσαλεῖ Bergk non recte.

dictionis amplitudinem locose nunc noster imitaretur, substantivum omisisset. Nam *οἱ ἔχοντες* sunt *οἱ πλούσιοι* ¹⁾, quibus non est circumspiciendum unde sint victuri; oppositi igitur sunt *τοῖς ἐφ' ἡμέραν ἔχουσιν* ²⁾ sive *τοῖς πενομένοις*. Epicam autem vocis ἀνδρός figuram noster etiam Av. 687 et Ran. 706 admisit.

1296 sqq. *Tempus temporis οὐκ ἂν ἐξῆλθεν ἀπὸ τῆς σιπύης: de ranario derelli se non facile fuisset passus*. Homines autem, apud quos versabatur, veluti daemonem ἀλιτήριον eum *supplices adire solebant*, ἡντερόβουον ἂν, *an forte possent exorari, ut cenae tandem aliquando parceret ipsiisque aliquid reliqui faceret*. Sic de alio incredibilis voracitatis parasito apud Alexidem dicitur: *πολλάκις | αὐτὸν δ' κεκληκῶς τὰ Σαμοθράκι' εὔχεται, | λήξει πνίοντα καὶ γαληνίσαι ποτὶ* ³⁾, *saepe is qui eum vocavit edidit preces Samoethracum ritu conceptas, ut sedetur tandem aliquando procella*. Nostro loco iteratam actionem particula ἂν indicat, ut passim apud Aristophanem ⁴⁾. Festivissime autem enunciata haec

sunt, et melius etiam placerent fortasse si cognitus nobis esset locus, quem comicus nunc imitatur vel respicit. Echo vero quaedam horum versuum percipitur in verbis Andocidis: *Ἰππόνικος δὲ ἦν πλουσιώτατος τῶν Ἑλλήνων* τότε μίνοι πάντες ἴστε δεῖ παρὰ τοῖς παιδαρίοις τοῖς μικροτάτοις καὶ τοῖς γυναίοις κληδῶν ἦν καὶ ἐν ἀπάσῃ τῇ πόλει κατίσχεν, δεῖ Ἰππόνικος ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀλιτήριον τρέφει, ὃς αὐτοῦ τὴν τράπεζαν ἀνατρέπει“. *μίμησθε ταῦτα, ὦ ἄνδρες. πῶς οὖν ἡ φήμη ἢ τότε οὐσα δοκᾷ ὑμῖν ἀποβῆναι; οἰόμενος γὰρ Ἰππόνικος υἷον τρέφειν ἀλιτήριον αὐτῷ ἔτρεφεν, ὃς ἀνατίτροφον ἑκείνου τὸν πλοῦτον, τὴν σωφροσύνην, τὸν ἄλλον βίον ἔπαντα. οὕτως οὖν χρῆ περι τοῦτου γινώσκων, ὡς ὄντος Ἰππόνικου ἀλιτηρίου* ⁵⁾.

1296. σιπύης] σιτηρὸν ἀγγεῖον vocat Harpocratio s. v. ⁶⁾.1298. ὦ ἄνα] hoc quoque poeticum: Ζεῦ Ἰάνα ⁷⁾, ὦ Ἰάνα ⁸⁾.1300. Conferri potest Cratini versiculus, ubi *τράπεζαι* dicuntur *μειραις* ⁹⁾.— *ξυνελεῖν ... εἰς λόγον*] vid. ad Nub. 470.

¹⁾ *Die wohlhabenden, de bezitters*. Vid. Plut. 596 Herodot. VI 22 Lys. XVI § 14 Xen. Ven. II § 1 Plat. Rep. 565 a Demosth. XLV § 78 Soph. Ai. 157 Eur. Alc. 57 (= οἷς πάροισι ibid. vs. 59). — ²⁾ Herodot. I 32 etc. — ³⁾ Alex. fr. 178. — ⁴⁾ Vid. ad Vesp. 269. — ⁵⁾ Andocid. I § 130 sq. — ⁶⁾ Cf. Plut. 806 fr. 541 Pherecr. fr. 142 Eupol. 302. — ⁷⁾ Hom. Γ 351 etc. — ⁸⁾ H. Ap. 179, 526. — ⁹⁾ Cratin. fr. 301. Praeterea vid. ad Ach. 95 sq.

καὶ μίαν λέξει τιν' αὐτῶν, ἧτις ἦν γεραιτέρα
 „οὐδὲ πυνθάνεσθε ταῦτ', ὃ παρθένοι, τὰν τῆ πόλει;
 „φασὶν αἰτεῖσθαι τιν' ἡμῶν ἑκατὸν εἰς Καρχηδόνα
 „ἄνδρα μοχθηρὸν πολίτην, ὀξίνην Ἰπέρβολον.“

1802. οὐδὲ πυνθάνεσθε] οὐδέπω πίπτουσι Blaydes (coll. Pac. 615 Av. 957 Thesm. 596 Aesch. Choeph. 526 Rhos. 598), sed vid. commentarius.

1803. Καρχηδόνα] Καρχηδόνα (vel Χαλκ.) schol., et sic Casaubonus, male; vid. ad vs. 174.

1804. μοχθηρὸν V] πονηρὸν cett. metro invito, unde Blaydes ἄνδρα μοχθηρὸν πονηρὸν ὀξ. Γ., quod egregie languet. Quamquam et mihi displicere vocem πολίτην non nego.

1801. μίαν... τινά] vid. ad Ran. 911.

1802. *O puellae, ne rogatis quidem quid tibi velint ista quae in urbe aguntur? ἄρα λανθάνει δυνῆς πρὸς τοὺς φίλους σταίχοντα τῶν ἐχθρῶν κακὰ; ut Antigonae Sophocleae verbis utar. Nostro loco comicus versum quendam ex Euripidis Alcmeone imitatur, teste scholio. — Praesens πυνθάνεσθαι, perinde atque ἀκούειν, aptissime dicitur de eo qui non hoc demum temporis articulo aliquid deprehendat sed dudum exploratum id habeat ¹⁾. Sic ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι significat: ut percontando inveni, ut exploratum habeo ²⁾, item ὡς ἐγὼ ἀκοῆ ἀισθάνομαι ³⁾.*

1803. ἑκατὸν] vid. ad Ach. 545.

— εἰς Καρχηδόνα] brevi post Equitum fabulam scenae commissam inducias inter se inierunt civitates Siculae, re autem infecta inde redierunt Atheniensium duces Pythodorus Sophocles Eurymedon; qui rei statim sunt facti, ὡς ἐξὸν αὐτοῖς τὰ ἐν Σικελίᾳ καταστρέψασθαι δάροις πεισθέντες ἀποχωρήσαν. Hoc vero tempore qui cum Cleone faciebant civibus persuadere conabantur ut multo

maior classis in Siciliam mitteretur et strenue magis illic bellum gereretur; brevi enim, si hoc agerent, rem illic — ut Pyli — confecturos et occidentalem maris mediterranei partem in dicionem suam redacturos ⁴⁾. Propter temeraria haec, quae quidem multis videbantur, consilia Eupolis anno 421 in Maricante fabula de Hyperbolo ut de novo quodam Xerxe locutus choro haec tribuit verba: *πεπύρακαν μὲν ὁ περιπέτοις ἦδη Μαρικάς ⁵⁾.*

1804. *Hyperbolus* strategi munere nunc fungitur ⁶⁾. Verba *μοχθηρὸν πολίτην* in mentem nobis revocant iudicium, quod de mortuo tulit Thucydides: *anno 411 Sami coniurati Ἰπέρβολόν τινα τῶν Ἀθηναίων, μοχθηρὸν ⁷⁾ ἄνθρωπον, ὠστρακισμένον οὐ διὰ δυνάμειος καὶ ἀξιώματος φόβον ἀλλὰ διὰ πονηρίαν καὶ ἀισχύνην τῆς πόλεως, ἀποκτείνουσιν ⁸⁾. Vini epitheton ὀξίνης ⁹⁾ etiam Vesp. 1082 usurpatum est ad indicandum animum bellicosum. Sic ὀξος ἡκρατισμένος ¹⁰⁾ dicitur nescio quis ὀργίλος καὶ δριμύς ¹¹⁾. Vid. praeterea Vesp. 151 et ad Ran. 1150. Est autem ὀξίνης *σαρρα*, de qua Plinius: *vitium musto**

¹⁾ Item e. g. Thucyd. VI 76 § 2, VII 12 § 3. — ²⁾ Herodot. IV 95 VII 8 sq. VIII 38, 68 Thucyd. VII 12 § 2. — ³⁾ Thucyd. VI 17 § 6, 20 § 2. — ⁴⁾ Vid. Thucyd. IV 65 Prolegom. Vesp. p. XXXIII—XXXV et cf. supra vs. 174. — ⁵⁾ Eupol. fr. 192, cf. Aesch. Pers. 65. — ⁶⁾ Vid. de eo ad Nub. 624 sq., 1065 Vesp. 1007. — ⁷⁾ De adiectivo *μοχθηρῶς* vid. vs. 316. — ⁸⁾ Thucyd. VIII 73 § 3. — ⁹⁾ Hermipp. fr. 91 Philonid. 12 Diphil. 82 Theophr. H. Plant. IX 20 § 4. — ¹⁰⁾ Fr. com. adesp. 698. — ¹¹⁾ *Die de arjen in pacht heeft*, ut loquuntur nostrates.

- 1805 ταῖς δὲ δόξαι δεινὸν εἶναι τοῦτο κοῦκ ἀνασχετόν,
καὶ τιν' εἰπεῖν, ἦτις ἀνδρῶν ἄσσον οὐκ εἰληλύθει·
„ἀποτροπαί, οὐ δῆτ' ἐμοῦ γ' ἄρξει ποτ', ἀλλ' ἐάν με χρῆ,
„ὄποδ' ἐρηθόνων σαπειῶ' ἐνταῦθα καταγηράσομαι.“ —
„οὐδὲ Ναυφάντης γε τῆς Ναύσωνος, οὐ δῆτ', ὦ θεοί,
1810 „εἴπερ ἐκ πεύκης γε καὶ ἐγὼ καὶ ξύλων ἐπηγνύμην.
„ἦν δ' ἀρέσκη ταῦτ' Ἀθηναίοις, καθῆσθαί μοι δοκεῖ

1806. ἀηλύθει.] ἀηλ. codd.

1807. με χρῆ] με χρῆ codd.; Blaydes δῆη (coll. Vesp. 221 Ran. 265).

1809. Ipsam Nauphanten hoc vs. et sequentibus induci loquentem vidit Reiske; cui assensus Vahlen contulit Pac. 1149.

1811. Ἀθηναίοις] -οῖσι VR et fere omnes. || δοκεῖ Bentley] δοκέ codd., quod vitiosum nisi sequatur futurum vel certe quod proposuit Dawes καθῆσθ' ἔν μοι

quibusdam in locis iterum ferre; qua calamitate deperit sapor, vappaeque accipit nomen ¹⁾).

1806. Quae virgo erat adhuc, παρθένος ἀδμής, ἀνδρῶν ἄδικτος. Prisca sive poetica haec est locutio, ut in Aeschylī versu: Ἀντικλίας ἄσσον ἤλθε Σλαφος ²⁾; nam ab Atheniensium sermone quotidiano alienum erat ἄσσον. Cf. Herod. Mimiamb. IV 82 sqq.: ἡ ἰὴ Παιῖον, εὐμνήης εἰης, | καλοῖς ἐπ' ἰροῖς ταῖσδε καὶ τινες τῶνδε | ἴασ' ὀπιυθαί τε καὶ γενῆς ἄσσον, et de verbo Herodot. II 115: παρὰ τοῦ σσωντοῦ ξείνου τὴν γυναῖκα ἤλθε, VI 68: φασὶ σε ἔλθεῖν παρὰ τῶν οἰκτιῶν τὸν ὄνομα φερθόν ³⁾).

1807. ἀποτροπαί] sc. Ἀπολλων ⁴⁾. Cf. ὦ ἀλεξίκακο Nub. 1372.

— χρῆ] sc. καταγηράσκων, quod e sequentibus mente est supplendum. Eadem orationis forma est Lys. 133: κῆν με χρῆ διὰ τοῦ πυρός | ἐθίλω βαδίσειν, Ran. 264 sq.: κερράξομαι γάρ, | κῆν δῆη δι' ἡμέρας. Vid. etiam Vesp. 654: κῆν χρῆ σπλάγγων μ' ἀπίχουσαι.

1809. Nauphanta Nausonīs filia ad al-

terius virginis verba respondens nunc fingitur. Sic etiam in Pacis epirrhemate, postquam inductus est agricola vicinum Comarchidam ad convivium invitans, statim subiciuntur huius hominis verba: καὶ ἐμοῦ δ' ἐνεγκάτω τις τὴν κίχλην καὶ τὸ σπίνω κτλ. ⁵⁾. Praeterea cf. Lys. 129 sq.: οὐκ ἂν ποιήσαιμι κτλ. — μὰ Δι' οὐδ' ἐγὼ γ' ἔν. — Ficta sunt navium haec nomina ad imitationem nominum quae ipsis triremibus Atticis erant propria; haec enim feminea erant, quod ipsa vox ναῦς esset generis feminini ⁶⁾. Magnam autem Nauphantae orationi gravitatem addidit ipsius nomen proprium in introitu collocatum ⁷⁾.

1810. ἐκ πεύκης... καὶ ξύλων] ad naves pangendas prae ceteris necessaria erat ἡ ἐν νάπαισι Πηλίου Thraciaeve montibus — nam Attica huiusmodi arborum minus erat ferax — ἐμνησῖσα πεύκη, sed et querna ligna aliaque ξύλα ναυπηγήσιμα requirebantur. Itaque eadem est horum verborum iunctura atque illorum ὦ θεοὶ καὶ σιλium ⁸⁾.

1811. ἀρέσκη] vid. ad Ran. 103.

¹⁾ H. Nat. XIV 25. — ²⁾ Aesch. fr. 172. — ³⁾ Item φοιτῶν III 1 V 70. — ⁴⁾ Vid. Vesp. 161 Av. 61 Plut. 359, 854 Eur. Herc. 538 etc. — ⁵⁾ Pac. 1140 sqq. — ⁶⁾ Quaelia multa sunt cognita e lapide, de quo vid. Böckh Seeruk. p. 81 sqq. — ⁷⁾ Cf. Ach. 1028. — ⁸⁾ Vid. ad Nub. 413.

„εἰς τὸ Θησεῖον πλεούσας ἢ ἐπὶ τῶν Σεμνῶν θεῶν.
 „οὐ γὰρ ἡμῶν γε στρατηγῶν ἐγκανεῖται τῇ πόλει
 „ἀλλὰ πλείτω χωρὶς αὐτὸς εἰς κόρακας, εἰ βούλεται,
 1815 „τὰς σκάφας, ἐν αἷς ἐπώλει τοὺς λύχνους, καθελκύσας.“

δοκῶ (vid. ad vs. 620) et πλείουσ' ἄν vs. 1812; sed praestat quod scripsit Bentley, non enim de se sola loquitur sed sententiam dicit in concione (vid. ἡμῶν vs. 1813 et cf. Av. 1578).

1812. πλεούσας Reiske] -σαις codd. || ἐπὶ] εἰς τὸ Dawes (ut Thesm. 224); de orasi vid. Ran. 186 sq.

— καθῆσθαι κτί.] *censeo in asylum nobis esse confugiendum*. Simillima est orationis forma Vesp. 270 sq. — Puella marina quoniam loquitur, non *λούσας* vel *τραχούσας* dicit sed *πλεούσας*.

1812. Sanctissima Athenis erant templa Thesei et Semnarum ¹⁾. Et Theseum quidem mancipiorum praesertim erat perfugium ²⁾, in quos si inhumaniter saeviret dominus, *πρᾶσιν* poterant *αἰτεῖν* ³⁾, illic „*ναυόντες*“, ut de simili re dicebant olim Cretenses ⁴⁾. Quam rem Pollux comprobavit allatis servi cuiusdam apud Aristophanem verbis: *ἔμοι | κράτιστόν ἐστιν εἰς τὸ Θησεῖον δραμεῖν, | ἐκεῖ δ' ἔως ἄν πρᾶσιν εὐρωμεν μένειν* ⁵⁾. Quales servos alibi *Θησειότριβας* comicus noster vocavit ⁶⁾. Post *ἐπὶ* autem praepositionem mente supplendus est accusativus: *τὸ ἱερὸν* ⁷⁾, et praepositio non ad verbum *καθῆσθαι* est referenda, licet recte dici possit *καθίλειν* vel *-ῆσθαι εἰς*, sed ad *πλεούσας*.

1813. *ἐγκανεῖται*] vid. ad Vesp. 721.

1814. *Sed, si lubet, ipse (solus) seorsum*

navigato in Morboniam! De adverbio *χωρὶς seorsum, separatim* vid. ad Ran. 1163 sq. ⁸⁾, de voce *εἰς κόρακας* ad Ran. 187 et 607.

1815. *In mare deductis alveis, in quibus... lucernas suas venditare olim solebat* ⁹⁾. — Hyperbolus „*ἐκ τῶν λύχνων*“ ¹⁰⁾ quoniam *ἀνέλαμψε τῆς τύχης χάριν*, non iam ei opus est artis suae instrumento, quo olim utebatur cum lucernis suis in foro prostans: quin igitur novos in usus „*alveis*“ istis adhibitis Siciliam invadit Poenosque subigit! — Lepidissimus profecto verborum hic est lusus: nam *σκάφαι* ¹¹⁾ cum dicebantur receptacula in varios vitae quotidianae usus adhibita, tum genus quoddam lincium. Cf. vocum *vessel, vaisseau, achiff* simillimum usus hodiernus et cognatum substantivum *τὸ σκάφος* ¹²⁾. Cernere nobis videtur indomitae virtutis Pyrgopoliniceum istum, qui ex institorum tabernis in summum reip. locum nuper emicuit, conscensa scapha Africae bellum inferentem.

¹⁾ Soph. Oed. C. 89 sq. Thucyd. I 126 § 11 etc. — ²⁾ Plut. Thes. 86 Phot. s. v. — ³⁾ Cf. Eupol. fr. 225. — ⁴⁾ Leg. Gortyn. 139,42. — ⁵⁾ Poll. VII 18, Ar. fr. 567; cf. supra vs. 30. — ⁶⁾ Fr. 458, vid. etiam fr. 459. — ⁷⁾ Cf. Thesm. 224 et similis structura supra vs. 464. — ⁸⁾ Cf. Ach. 714 Thesm. 11 Eubul. fr. 65 Herodot. I 108 etc. — ⁹⁾ De verbo *καθίλειν* vid. Ach. 544 Eccl. 197 Eur. Hel. 1531 etc. — ¹⁰⁾ Nub. 1065. — ¹¹⁾ *Alvei, scaphae, bakken*. — ¹²⁾ Sic *γαυλός* et *mulotram* (Herodot. VI 119) et mutato accentu (*γαυλός*) *navem onerariam* (Herodot. III 136 Av. 598, 602) significat.

EKODUS.

(vs. 1316—1408.)

(Foras procedit isiciarius coronatus et comtus.)

SCENA VIGESIMA PRIMA.

Isiciarius, Chorus.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

εὐφημεῖν χρεὴ καὶ στόμα κλέειν, καὶ μαρτυριῶν ἀπέχεσθαι,
καὶ τὰ δικαστήρια συγκλέειν, οἷς ἡ πόλις ἦδε γέγηθεν,
ἐπὶ καιναῖσιν δ' εὐτυχίαισιν παιωνίζειν τὸ θέατρον.

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

ὦ ταῖς ἱεραῖς φέγγος Ἀθήναις καὶ ταῖς νήσοις ἐπίκουρε,
1320 τίν' ἔχων φήμην ἀγαθὴν ἤκεις, ἐφ' ὅτῳ κνισῶμεν ἀγυιάς

1316. κλέειν] κλείειν codd.

1317. συγκλέειν] συγκλείειν codd.

1319. Sic R, cett. codd. vitiose ὦ ταῖς ἱεραῖς νήσοις ἐπίκουρε καὶ φέγγος Ἀθήναις.

1320. ἀγυιάς] ἀγυιάς (*Apollinis signa*) perperam interpretatur scholion, item Harpoer. s. v. ἀγυιάς.

1316. εὐφημεῖν] vid. Thesm. 39 et ad Ran. 354.

1317. Of. Nub. 620.

— οἷς ἡ πόλις ἦδε γέγηθεν] *quibus urbs nostra gaudet*. Poetica haec formula ioculariter nunc adhibetur ad deridendam Atheniensium illam φιλοδουλίαν.

1318. *Ei spectatores od insperatum eventum gaudio conclamanto!* Verbum παιωνίσαι apud nostrum redit Pac. 555; vid. etiam supra vs. 408.

1319. φέγγος] vox poetica, ut φάος supra¹⁾, in carminibus redit Ran. 446 et 455; etiam Plut. 640 coryphaeus παραφρασῶν ea utitur, addito dativo, ut h. l.: ἀναβοᾶσσομαι τὸν εὐπαιδα καὶ μίγα βροτοῖσι φέγγος Μουληπίδων. Idem valet φῶς (φάος); sic nescio quis apud Eubulum: νύμφα ἀπυρόγαμος εὐτέλω περὶ σῶμα καλλιπὰ λευκόχρους παρίσταται, ἔγχευλος, & μίγ'

ἱμοί, μίγα σοὶ φῶς <θῆσι> ἱναργές²⁾. Of. Eur. Hec. 841: ὦ δίσπορ', ὦ μίγιστον Ἑλλήσιν φάος, Herc. 531: ὦ φίλιτατ' ἀνδρῶν, ὦ φάος μολὼν πατρί, Ion. 1439: ὦ τέκνον, ὦ φῶς μητρὶ κρείσσον ἡλίου, et Homeric illa, quae recentioribus pro exemplis fuere: αἰ κίν τι φάος Λαναοῖσι γένηαι πατρί τε σφ' Τυλαμῶνι³⁾ aliaque multa⁴⁾.

— Ἀθήναις καὶ ταῖς νήσοις] nempe effrena illa quam iactant comici Atheniensium democratia πειθαρχεῖν οὐκίτι τολμῆ, ἀλλὰ δάνει τὴν Εὐβοίαν καὶ ταῖς νήσοις ἐπιπηδῆ⁵⁾. Sic etiam postea Equitum fabulam respiciens in Pacis parabasi Aristophanes dixit: ὑπερ ὁμῶν πολέμιζων ἀντείχον ἀει καὶ τῶν ἄλλων νήσων⁶⁾.

1320. Simillima sunt Oedipi ad Creontem Delphis redncoem verba: τίν' ἤμιν ἤκεις τοῦ θεοῦ φήμην φέρων;⁷⁾.

— ἐφ' ὅτῳ κνισῶμεν ἀγυιάς] hoc quo-

¹⁾ Vs. 978. — ²⁾ Eubul. fr. 35; vid. ad Vesp. 510. — ³⁾ Θ 282. — ⁴⁾ Vid. etiam ad π 23. — ⁵⁾ Fr. adesp. 41. — ⁶⁾ Pac. 760. — ⁷⁾ Oed. R. 86.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τὸν Δῆμον ἀφεψήσας ὑμῖν καλὰ ἐξ αἰσχροῦ πεποίηκα.

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

καὶ ποῦ ἔστιν νῦν, ὃ θαναμαστὰς ἐξευρίσκων ἐπινοίας;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἐν ταῖσιν ἰοστεφάνοις οἰκεῖ, ταῖς ἀρχαίαισιν, Ἀθήναις.

que priscae sive poeticae est dictionis. Significat autem: *plateas nidore implere*. Nempe *κνιση οὐρανὸν ἔκει* cum diis sacrificatur. Cf. Iridis verba tragici tumoris plena: *πρὸς ἀνδράπους πέτομαι παρὰ τοῦ πατρὸς | φράσουσα θύειν τοῖς Ὀλύμπιοις θεοῖς | μηλοσφαγεῖν τε βουθύτους ἐπ' ἐσχάταις | κνισᾶν τ' ἀγυιάς*¹⁾, vel Admeti gaudio exsultantis ob uxorem ab inferis recuperatam clamores: *ἀστοῖς... ἐννέπω... | χοροὺς ἐπ' ἐσθλαῖς ξυμφοραῖσιν ἰσάναι | βωμοὺς τε κνισᾶν βουθύτοισι προσετροπαῖς*²⁾, vel oraculum de instaurandis Dionysiis, quo *κνισᾶν ἀγυιάς καὶ στεφανηφορεῖν* inusi sunt Athenienses³⁾. Quod autem *ἐφ' ἔτω* nostro loco dicitur, non *ἐφ' ἦτει*, constructio haec est ad sensum⁴⁾.

1321. Usus artificio, quod ab ipsius arte haud quaquam alienum erat, isiciarius senem decoxit, perinde atque Medea patrem Iasonis. Haec enim *Ἄϊσον' Ἰθῆκε φίλον κόρον ἠβάνοντα, | γήρας ἀποξύσασα Ἰνδύησι πραπίδεςσι, | φάρμακα πόλλ' ἔφρουσα ἐπὶ χρυσίοισι λήβησι*, ut in *Νόστοις* priscus vates cecinerat a grammaticis allatus⁵⁾. Qui addit in Aeschyli dramate Dionysi Nutricibus⁶⁾ Medeam etiam has feminas cum ipsarum maritis ἀνεψήσασαν νεοποιῆσαι, Pherecydem autem et Simonidem finxisse Iasonem ab ea decoctum, nisi librariorum errori hoc debetur no-

mina Ἰάσονα et Ἄϊσονα confundentium; nam quid Medeae cum Iasone grandaevo? Notissimam autem hanc fabulam respiciens Socrates apud Platonem iocose sic loquitur: *ἐγὼ, ἐπειδὴ καὶ πρῆσβυτης εἰμι, παρακινδυνεύειν ἔτοιμος καὶ παραδίδωμι ἡμαντὸν Διονυσόδωφον τοῦτον ὡσπερ τῆ Μηδείᾳ τῆ Κόλχῃ ἀπολλύτω με, καὶ εἰ μὴ βούλεται, ἐψέτω, εἰ δ', ὅτι βούλεται, τοῦτο ποιεῖτω μόνον χρηστὸν ἀποφράντω*⁷⁾. — Verbum ἀφεψήσαι dicebatur etiam de auro⁸⁾, χρυσὸς autem ἄπ-εψθος erat aurum purum⁹⁾.

— ἐξ] cf. vs. 704.

1322. καὶ] vid. ad Nub. 210.

— θαναμαστὰς... ἐπινοίας] cf. Ran. 1530 et vid. supra ad vs. 539.

1323. ἰοστεφάνοις] Athenarum hoc epitheton debetur Pindaro¹⁰⁾. Sunt autem violae inter veris primos flores, et libenter adhibebantur coronis. Quapropter Pindarus Olympicus hic verbis vocat ad laetas mortalium choreas: *ἴδετ' ἐς χορὸν, Ὀλύμπιοι, | ἐπὶ τε κλυτὸν πέμπετε χάριν θεοῖ, | πολύβατον οἷ τ' ἄστεος ὀμφαλὸν θύδοντα | ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἀθάναις οἰχνηῖτε πανδαίδαλὸν τ' εὐκλέ' ἀγορᾶν | ἰοδετᾶν λάχετε στεφάνων | τῶν ἱερὸδρέπτων λοιβάν*¹¹⁾. Etiam φαλλοφόροι hederaceas suas coronas violis ornabant¹²⁾, et mentio earum fiebat in prisca cantilena: *ποῦ μοι τὰ*

¹⁾ Av. 1230 sqq. — ²⁾ Eur. Alc. 1154 sqq. — ³⁾ Apud Demosth. XXI § 51 sq.; praeterea vid. Ach. 1044 sq. Hegesipp. fr. 120-27 adesp. fr. 608. — ⁴⁾ Subiunctivi usus est idem Pac. 522. — ⁵⁾ H. l. in scholiis et in argumento Medeae Euripidis. Cf. Ovid. Metam. VII 159-349. — ⁶⁾ Satyrico opinor. — ⁷⁾ Euthydem. 285 c. — ⁸⁾ Herodot. IV 166. — ⁹⁾ Fr. adesp. 423 Herodot. I 50 II 44. Euphoniae causa sic dicebatur pro ἄπ-εψθος, ut τερθῆραι pro θεθῆραι. — ¹⁰⁾ Vid. Ach. 637 et ad Nub. 300. — ¹¹⁾ Pind. fr. 53. — ¹²⁾ Athen. 622; vid. ad Ach. 261.

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

πῶς ἂν ἴδοιμεν; ποίαν τιν' ἔχει σκευήν; ποῖος γεγένηται;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

- 1325 οἶός περ Ἀριστείδη πρότερον καὶ Μιλτιάδῃ ξυνεσίττει.
ὄψεσθε δέ· καὶ γὰρ ἀνοιγνυμένων ψόφος ἦδη τῶν προφυλαίων.
ἀλλ' ὀλολύξατε φαινομέναισιν ταῖς ἀρχαίαισιν Ἀθήναις
καὶ θαυμασταῖς καὶ πολυύμνοις, ἧ' ὁ κλεινὸς Δῆμος ἐνοικεῖ.
(Aperitur ianua.)

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

- 1330 „ὦ τὰ λιπαρὰ καὶ ἰστέφανοι“ καὶ ἀριζήλωτοι Ἀθηναί,
δεῖξατε τὸν τῆς Ἑλλάδος ἡμῖν καὶ τῆς γῆς τῆσδε μόναρχον.
(Procedit Demus prisco ornatu et recuperato vigore iuvenili.)

SCENA VIGESIMA SECUNDA.

Eidem, Demus.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ὄδ' ἐκεῖνος ὄρᾶν τετιγοφόρας, ἀρχαίῳ σχήματι λαμπρός,

1324. Del. Bergk, quem fuit cum sequerer, scholion aliquod „ὡς ἂν ἴδοιμεν ποίαν ἔχει σκευήν καὶ ποῖος γεγένηται“ inter poetae verba se insinasse ratus. Nunc tamen versum necessarium duco, quoniam verba οἶός περ... ξυνεσίττει vix habent quo referantur nisi antecedit id quod praebet textus traditus: ποῖος γεγένηται. Accedit quod scholion eiusmodi plane inutile fuisset. || ἴδοιμεν Brunck] ἴδοιμεν codd. || τιν'] addidit Porson. || ποῖος Reisi * ποῖος codd., καὶ ποῖός τις (deleto ποίαν) Brunck, καὶ τίς Porson (non recte).

1326. δέ] δέ γε V, γε nonnulli.

1328. καὶ θ.] ταῖς θ. Blaydes. || ἐνοικεῖ] οἰκεῖ V.

1331. τετιγοφόρας P] -ρας cett.; -ρας ex Hesychio restituit Porson metro duce. Simile codicum est vitium Ach. 570.

ὄδοι; ποῦ μοι τὰ Ἷα; ποῦ μοι τὰ καλὰ οἴλινα; ¹⁾. — Solebat autem in agriculturum hortis esse ἰωνιά ²⁾.

1326. τῶν προφυλαίων] non est cogitandum de arcis propylaeis ³⁾, nam tam difficile quam inutile fuisset civibus in scena ostendere aedificium, quod in ipso arcis culmine perpetuo ante oculos haberent; *Marathonomachorum* autem Athenae si fuissent obiciendae spectatorum

oculis, ab arce abesse debebant propylaea nuper ⁴⁾ extracta. Sed vox προφυλαία *aedium introitum* nunc significat, qui in sermone quotidiano audiebat τὸ πρόθυρον ⁵⁾.

1327. ὀλολύξατε] vid. vs. 616.

1328. πολυύμνοις] adi. redit fortasse Ran. 323, ubi vid.

— Ἷνα] cf. Nub. 1233.

1329. Vid. vs. 1323 et ad Nub. 300.

1331. Talis nunc procedit Demus, cui

¹⁾ Athen. 629e. — ²⁾ Pac. 577. — ³⁾ Lys. 265. — ⁴⁾ Annis 437 ad 431. — ⁵⁾ Cf. Vesp. 875 ibique v. l.

οὐ χοιρινῶν ὄζων, ἀλλὰ σπονδῶν, σμύρνη κατάλειπτος.

ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ.

χαῖρ' ὦ βασιλεῦ τῶν Ἑλλήνων καὶ σοὶ ξυγκαίρομεν ἡμεῖς.
τῆς γὰρ πόλεως ἄξια πράττεις καὶ τοῦ ἐν Μαραθῶνι τροπαίου.

ΔΗΜΟΣ.

1385 ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, ἐλθὲ δεῦρ', Ἀγοράκριτε.

(Appropinquat isiciarius.)

ἴσα με δέδρακας ἀγάθ' ἀφεψήσας!

1384. *iv*] del. Bentley (ut vs. 781 Ach. 697 Thesm. 806 Eupol. fr. 90), item Vesp. 711; sed cf. supra vs. 785 et fr. 413.

laeti dies aevi Cimonei iam redierunt, qualem hostes suos aliquando propulsurum praedixerant vaticinia. Habet enim *ἄλουργίδα καταπαστὸν* et *τεστῆσαν ἐνέρουσι κρωβύλον ἀναδίδεται* ¹⁾.

— *ἴδ' ἐκείνος*] vid. ad Nub. 1167 et Ran. 318.

— *ὄραν*] vid. ad Nub. 1172.

— *τεστιγοφόρας*] doricum — i. e. lyricum — huius nominis terminum, qui cernitur etiam in equorum quorundam nomine dorico *σαμφορά* ²⁾, noster adhibuit etiam in vocibus *γοργολόφ* ³⁾, *τιχομάχ* ⁴⁾, *ἐκατογκράλα* ⁵⁾. Cf. Sophocleum *ἰγρημάχ* ⁶⁾, Euripideam *λευκολόφ* ⁷⁾, *εὐλύρας* ⁸⁾, *μηλονόμας* ⁹⁾, *ἰππονόμας* ¹⁰⁾, *χρυσοκόμας* ¹¹⁾, Bacchylideam *ἀλλοδρόμας* ¹²⁾, *καλλιφάρας* ¹³⁾ etc. — Sed Ach. 181, ubi lyricae dictioni non est locus, *μαραθωνομάχοι* scribatur ¹⁴⁾, non *-μάχα*.

1382. Non lites putresque *conchas* iam redolet Demus, sed *libamina* et pacem. Simillimus locus est in Nubibus ¹⁵⁾, ubi Iustus orator ad iuvenem: „*michi aurem si praeberis*“, inquit „*prisco more institutus sub divo cum sodalibus tuis decur-*

res, σμυλακος ὄζων καὶ ἀπραγμοσύνης“. Nam qui *ἀπραγμοσύνης ὄζοι*, is abhorret litigia et iudicia et *calculos*, qui voce *χοιρίνας* nunc indicantur ¹⁶⁾. Vocī autem *σπονδαῖς* duplicem *vini* et *induciarum* sensum Aristophanes tribuerat anno proximo in fabula Acharnensium ¹⁷⁾, needum spectatores oblitī sunt illarum facetiarum ¹⁸⁾.

1384. Simillimus est Vesperum locus, ubi Bdelycleon „*si revera*“ ait „*πορῦλο bene vellent demagogi, aliquantio largiora dona cives acciperent ex aerario publico, ἔξια τῆς γῆς ἀπολαύοντες καὶ τοῦ ἐν Μαραθῶνι τροπαίου*“ ¹⁹⁾. Vid. etiam versus Holcadum, quae his annis acta est fabula: *καὶ κολλύραν τοῖσι περῶσιν* (?) *διὰ τοῦν Μαραθῶνι τροπαίον* ²⁰⁾, et Acharnensium senum querelae: *οὐ γὰρ ἀξίως ἐκείνων ὧν ἱναυμαχῆσαμεν | γηροβοσκούμεσθ' ὑφ' ὑμῶν* ²¹⁾.

— *ἔξια πράττεις*] *sorte uteris qua dignus es*.

— *τοῦ ἐν M. τροπαίου*] vid. ad Nub. 986.

1385. ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν] vid. vs. 611 et ad Nub. 110.

¹⁾ Vid. ad vs. 967—969 et ad Nub. 984. — ²⁾ Nub. 122 sq. — ³⁾ Ach. 567. — ⁴⁾ Ach. 570. — ⁵⁾ Nub. 336. — ⁶⁾ Soph. Oed. C. 1054. — ⁷⁾ Phoen. 119. — ⁸⁾ Alc. 571. — ⁹⁾ Ibid. 573. — ¹⁰⁾ Hipp. 1399. — ¹¹⁾ Iph. Aul. 549 etc., Valcken. ad Phoen. 120. — ¹²⁾ Bacchyl. V 39. — ¹³⁾ Ibid. XI 26. — ¹⁴⁾ Ut Nub. 986. — ¹⁵⁾ Nub. 1007. — ¹⁶⁾ De quibus vid. Vesp. 338. — ¹⁷⁾ Ach. 175—199. — ¹⁸⁾ Vid. mox vs. 1388. — ¹⁹⁾ Vesp. 711. — ²⁰⁾ Fr. 413. — ²¹⁾ Ach. 677 sq.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἔγώ;

ἀλλ', ὦ μὲλ', οὐκ οἶσθ' οἶος ἦσθ' αὐτὸς πάρος,
οὐδ' οἶ' ἔδρας· ἐμὲ γὰρ νομίζοις ἂν θεόν.

ΔΗΜΟΣ.

τί δ' ἔδρων πρὸ τοῦ, κάτειπε, καὶ ποιὸς τις ἦ;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

1340

πρῶτον μὲν, ὅπῳ εἶποι τις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ·
„ὦ Δῆμ', ἐραστής εἰμι σὸς φιλῶ τέ σε
„καὶ κήδομαι σου καὶ προβουλεύω μόνος,“
τούτοις ὁπότε χρήσαιτό τις προοιμίῳ,
ἀνωγάλιξ καὶ ἐκερουτίας.

ΔΗΜΟΣ.

ἔγώ;

1336. ἔγώ;] Bergk *l'ou* vel *nieon*, quod vix potuit dici pro *καταστήσας νέον*. Alii alia, Demo totum versum tribuentes; sed servandam esse vulgatam docet pronominum *ἔγώ* et *αὐτός* oppositio et verbum *δρᾶν* repetitum, *ironice* autem dictum esse „*ἔγώ*;" iure statuit Zacher.

1339. Sic R, cett. *κάτειπέ μοι πρὸ τοῦ*, qua lectione recepta Aldina dein omittit *καὶ* (cf. vs. 1324). || ἦ] ἦν V et plerique.

1341. *εἰμι*] ε' *εἰμι* V R P.

1343. *τις*] *τοῖς* Lenting.

1336—1338. *ἔγώ; καί.*] *itaue vero? viderum me dicis?* Magnum sane hoc videtur, nam antehac *οὐκ ἰνομίζομην ἐν ἀνδράσιν* ¹⁾; attamen ne sic quidem pro meritis me laudas. Quem deum diceres, si satis haberes perspectum quantum sis mutatus ab illo. — Versui 1337 similia dicit Dicaeopolis de Euripide: *οὐπω μὰ Δι' οἶσθ' οἶ' αὐτὸς ἐργάζει κακὰ* ²⁾.

1337. *πάρος*] adverbium a dictione *pedestri alienum redit* Vesp. 1536.

1340—1345. Simillima dicuntur in Acharnensium fabulae parabasi ³⁾, ibi autem de legatis, hic de demagogis.

1341. *ἐραστής εἰμι σὸς*] vid. ad vs. 732.

1344. *ἀνωγάλιξ καὶ ἐκερουτίας*] *lasciviebas et cornua sumebas* ⁴⁾, *aviculas hoedosque imitatus*. Prius verbum idem valet quod *περιγυΐζειν* ⁵⁾ vel *περῶντεςθαι* ⁶⁾, cf. etiam *ἀναπερῶσθαι* ⁷⁾ et *πεποῆσθαι* ⁸⁾; ductum enim est ab eadem stirpe cum voce *ὀρταλιχῶ pullo* ⁹⁾, proprie igitur dictum indicat aves tenellas volitandi tentamina facientes. Alterum verbum significat "*περούτην agere*"; voce autem *περούτη*, quae non iam extat, designari debuit aliquando hoedus taurusve cornu petens ¹⁰⁾, ut desiderativum *περουτιᾶν* ¹¹⁾ inde posset deduci; e stirpibus autem verborum *κίρας* et *οὐτᾶν* est com-

¹⁾ Vid. vs. 179 et ad Nub. 828. — ²⁾ Ach. 461. — ³⁾ Ach. 636—640. — ⁴⁾ Ovid. Art. Amat. I 289 (Hor. Carm. III 21,18 Ovid. Amor. III 11,6). — ⁵⁾ Plut. 575, cf. supra ad vs. 830. — ⁶⁾ Diphil. fr. 61⁶. — ⁷⁾ Av. 434 Herodot. II 115 etc. — ⁸⁾ Nub. 319. — ⁹⁾ Ach. 871 Aesch. Agam. 54 Theocrit. XIII 12. — ¹⁰⁾ *καρασβόλος* Plat. Leg. IX 858 d; Plutarchi hac de voce nugas sciens omitto. — ¹¹⁾ Vid. ad Nub. 188.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

1345 εἶτ' ἐξαπατήσας σ' ἀντι τούτων ὄρητο.

ΔΗΜΟΣ.

τί φής;

ταυτί μ' ἔδρων, ἐγὼ δὲ τοῦτ' οὐκ ἠσθόμην;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τὰ γὰρ ὦτά σου, νῆ τὸν Δί', ἐξεπετάννυτο
ὥσπερ σκιάδειον καὶ πάλιν ξυνήγετο.

ΔΗΜΟΣ.

οὕτως ἀνόητος ἐγεγενήμην καὶ γέρον;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

1350 καί, νῆ Δί', εἴ γε δύο λεγούτην φήτορες,
ὁ μὲν ποιεῖσθαι ναῦς μακράς, ὁ δ' ἕτερος αὖ
καταμισθοφορῆσαι τοῦθ', ὁ τὸν μισθὸν λέγων

1346. ταυτί] τοιαῦτα B Ald. || τοῦτ'] om. B Ald.; equidem malim *πῶς. || ἠσθόμην B Ald.] ἦθαι cett., in quibus verba τί φής καί. unum verum efficiunt, quem deiebat vVelsen utpote versus 1349 paraphrasin, Reiske haud improbabilliter rescribemat τί φής; τοιαῦτ' ἔδρων μ', ἐγὼ δ' οὐκ ἠσθόμην; alii aliter.

1347. τὰ γὰρ ὦτά σου νῆ τὸν Meineke] τὰ δ' ὦτα γὰρ (γ' ἂν B) σου νῆ codd., τὰ δ' ὦτά σου νῆ τὸν Cobet, τὰ δ' ὦτ' ἄγαν (?) σου νῆ Kock.

1350. Δί' εἴ γε Porson] Δί' εἴ V, Δία γ' εἴ codd. cett., metro invito; Reisis Δί' εἴ δύο γε.

1352. τοῦθ' A] τοῦτο θ' (i. e. τοῦτο) pauci, τοῦτων B, τοῦτον V alii, unde -ρεῖν, τούτοις coniecit Eimsley, -ρῆσαι τῶνδ' Kock (sed pronomini δε non est locus).

posita. Expectabatur igitur κερουτήτης et κερουτηαῖν.

1345. *Et mox e concione abibat te pro istiusmodi verbis defraudato.* Vox ἀντι τούτων significat pretium, quo homini fallaci constitit fraus, qua credulum senem decipit. Si modo verba tibi darentur, o Deme, a quolibet nebulone decipi te patiebaris.

1346. Simillima Philocleonis resipiscentis sunt verba: ταυτί με ποιοῦσ'; οἶμοι, τί λέγεις; ¹⁾. — Ut nostro loco, sic Nub. 235 extra versus numeros positum est τί φής;

1347 sq. *Nimirum aures tuas modo ut umbraculum pandebas* ²⁾, — si laudes et blandimenta insurrarentur, — modo *contrahebas* ³⁾, — si quis vera tibi diceret sed ingrata. Non mirum igitur est quod te latebant istorum hominum fraudes et scelera ⁴⁾.

1351. *ποιεῖσθαι] sibi parare.* — Idem consilium civibus in Daetalensium fabula dederat nescio quis: εἰς τὰς κρηναίους δειν ἀναλοῦν ταῦτα καὶ τὰ τεῖχη, | εἰς οἶ' ἀνάλουν οἱ πρὸ τοῦ τὰ χρήματα ⁵⁾.

1352. *καταμισθοφορῆσαι τοῦτο] illam pecuniam mercedibus diurnis (iudicium)*

¹⁾ Vesp. 696. — ²⁾ *Distendebas* Ovid. Art. Am. II 209. — ³⁾ Verbum *ἐντάμην* *contrahendi* sensu usurpatum est etiam Nub. 582 Plut. 756 et de ipsis (canum) auribus Xen. de Venat. III 5. — ⁴⁾ Cf. vs. 720. — ⁵⁾ Fr. 220.

τὸν τὰς τριήρεις παραδραμῶν ἂν ᾤχετο.

(Recedit Demus pudoris manifesta edens signa.)

οὗτος, τί κύπτεις; οὐχὶ κατὰ χάραν μενεΐς;

ΔΗΜΟΣ.

1355 αἰσχύνομαι τοι ταῖς πρότερον ἁμαρτίαις.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ἀλλ' οὐ σὺ τούτων αἷτιος, μὴ φροντίσης,

ἀλλ' οἷ σε ταῦτ' ἐξηπάτων. νυνδὶ φράσον·

ἔάν τις εἴπη βωμολόχος ξυνήγορος·

„οὐκ ἔστιν ὑμῖν τοῖς δικασταῖς ἄλφριτα,

1360 „εἰ μὴ καταγνώσεσθε ταύτην τὴν δίκην“,

τοῦτον τί δράσεις, εἰπέ, τὸν ξυνήγορον;

ΔΗΜΟΣ.

ἄρας μετέωρον εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλῶ,

1353. ἀν] om. R.

1357. νυνδὶ Seidler] νῦν δὲ codd., νῦν δὲ Brunck, νῦν δ' αὖ Elmsley (νῦν αὖ Lenting). Vid. Eustath. 45,6 et ad Ran. 965.

adumere ¹⁾). Pronomen τοῦτο liberiore verborum structura nunc, ut vs. 572, est adhibitum, quae nulli tamen obscura esse potest.

1353. παραδραμῶν] cf. vs. 56.

1354. οὗτος] vid. ad Vesp. 1.

— τί κύπτεις;] cf. Socratis verba ad senem meditaculum intrare reformidantem: χάρα· τί κυπτᾶς ἔχων περὶ τὴν θύραν; ²⁾).

— κατὰ χάραν] vid. ad Ran. 793.

1355. Cf. Plut. 774: αἰσχύνομαι δὲ τὰς ἑμαυτοῦ συμφοράς, — ubi verbo adiunctus est accusativus, utrumque enim recte dicitur. Praeterea vid. Eur. Herc. 1160: αἰσχύνομαι γὰρ τοῖς δεδραμένοις κακοῖς, Heracl. 541 sq.: οὐδ' αἰσχύνομαι | τοῖς σοῖς λόγοισι, τῇ τύχῃ δ' ἀγύνομαι.

1356. μὴ φροντίσης] *hac de re sollicitus ne sis* ³⁾; vid. ad Ran. 493.

1357. νυνδὶ] vid. ad Ran. 965.

1358. βωμολόχος] vid. ad Ran. 358.

— ξυνήγορος] vid. ad Ach. 685.

1359 sq. De re vid. ad Vesp. 303 sq., et de usu vocis ἄλφριτων ad Nub. 176. Consimilia autem ad iudices dicuntur apud Lysiam: πολλὰς ἠκούσατε τούτων λεγόντων, ὅποτε βούλοιντό τινα ἀδίκως ἀπολέσαι, δεῖ εἰ μὴ καταψηφισθεῖτε ἢν αὐτοὶ κελύουσιν, ἐπιλείψι ὑμᾶς ἢ μισθοφορά ⁴⁾).

1360. καταγνώσεσθε... τὴν δίκην] *reum damnabitis* ⁵⁾).

1361. ξυνήγορον] vid. ad Ach. 685.

1362 sq. Similis est iocus Ran. 1437 sq.: εἰ τις πταρώσας Κλοῦριτον Κινησίᾳ | ἀφροῖον ἀφραὶ πελαγίαν ὑπὲρ πλάκα ⁶⁾). Prae-

¹⁾ Vid. vs. 307 et de *κατα-* praepositionis usu in hoc aliisque compositis ad Nub. 857. — ²⁾ Nub. 509. — ³⁾ Item Vesp. 228 Lys. 915 Alex. fr. 124³ etc. — ⁴⁾ Lys. XXVII § 1. — ⁵⁾ Item Antiphont. VI § 3 Demosth. XXX § 32. — ⁶⁾ Qui tamen corrupti sunt versus et ab illo loco alieni.

ἐκ τοῦ λάρυγγος ἐκκερέμασας Ἐτέρβολον.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

1365 τουτὶ μὲν ὀρθῶς καὶ φρονίμως ἤδη λέγεις·
τὰ δ' ἄλλα, φέρ' ἴδω, πῶς πολιτεύσει; φράσον.

ΔΗΜΟΣ.

πρωτον μὲν, ὅπόσοι ναῦς ἐλαύνουσιν μακράς,
καταγομένοις τὸν μισθὸν ἀποδώσω ἐντελῆ.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

πολλοῖς γ' ὑπολίσφοις πυγιδίοισιν ἐχαρίσω.

ΔΗΜΟΣ.

ἐπειδ' ὀπλίτης ἐντεθεῖς ἐν καταλόγῳ

1363. ἐκκερέμασας] κρεμάσας V.

1365. Interrogandi signum scripsit Blaydes; cf. vs. 119.

1368. ὀπολίσφοις Brunck coll. Moeride s. v. λισφοις] -σποις codd.; cf. Ran. 826.

1369. ὀπλίτης V] ὁ πολίτης B ceterique. || ἐντεθεῖς] ἐντεθεῖς V alii.

terea cf. Ach. 564 sq.: εἰ θανάτι τὸν ἄνδρα τοῦτον, αὐτὸς ἀρθῆσαι τάχα, Antiphan. fr. 195: τοιουτοσί τις αἰμι, ... φέρειν τιν' ἄρας ἄνεμος, et Homericum ἢ πρὸς γῆν ἰλάσαι κάρη ἀμφοδὺς ἀείρας¹⁾. Alio igitur sensu participium ἄρας h. l. est usurpatum quam vs. 1130²⁾. De verbis εἰς τὸ βράσθρον ἐμβαλῶ vid. ad Ran. 574, de Hyperbolo supra vs. 1315 et saepius et ad Nub. 1065 Vesp. 1007.

1367. καταγομένοις] in urbem reduciibus, recentibus ab expeditione.

— ἀποδώσω ἐντελῆ] integrum persolvam.

De verbo vid. ad Ran. 1235 et de re supra ad vs. 1078 sq.

1368. ὀπολίσφοις] attritis; vid. ad vs. 784. Simplex λισφος laevis legitur Ran. 826; cf. λείος, λισός et saxorum epitheta poetica λῆς, λισός.

— ἐχαρίσω] cf. Ach. 437 Eccl. 1045.

1369—1371. Album armatorum in foro

publice propositum erat³⁾. In qua recensione cives ordinabantur secundum tribus suas et annos quibus nati erant, ἐγγίγνετο δὲ ἡ στρατεία ἐκ καταλόγου⁴⁾. Singulas igitur in expeditiones designabantur milites certorum annorum: ὅταν ἡλικίαν ἐκπέμπωσι, προγράφουσιν ἀπὸ τίνος ἄρχοντος καὶ ἐπινόμενου μέχρι τίνων δεῖ στρατεύεσθαι, erant autem ἡλικίαι⁵⁾ XLII, quarum primam efficiebant ephebi reoens inscripti annorum duodeviginti, ultimam cives annum aetatis undeseagesimum agentes⁶⁾. Nunquam autem civis ἐκ τῆς πόλεως ἰστρατεύεσσο πλὴν ἢ τεταράκοντα ἕτη γεγονώς⁷⁾. Sed fieri potuit ut sive iure sive iniuria contenderet quispiam nomen suum in alienum albi locum aberrasse; et delectus cum esset habendus, interdum fuisse qui malis artibus efficere studeret ut ipsius nomen a tribus taxiarcho transscribere

¹⁾ ρ 237. — ²⁾ Sed concinit Antiphan. fr. 195⁵, item Menandr. 451. — ³⁾ Lys. XV § 5. — ⁴⁾ Thucyd. VI 31 § 3, 43 § 2 VII 16 § 1, 20 § 2 Xen. Memor. III 4 § 1 [Arist.] Rep. Ath. 26 § 1 etc.; cf. verbum καταλόγου Ach. 1065 Lys. 894, καταλόγου ποιῆσθαι Thuc. VI 26 § 2. — ⁵⁾ Lichtingen. — ⁶⁾ Vid. [Aristot.] Rep. Ath. 53 § 4—7, Demosth. Olynth. III § 4 etc. — ⁷⁾ Antiphont. VI § 46.

1870

οὐδεις κατὰ σπουδὰς μετεγγράφηται,
ἀλλ' οὐπερ ἦν τὸ πρῶτον ἐγγεγράφεται.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

τοῦτ' ἔδανε τὸν πόρπακα τοῦ Κλειωνύμου.

ΔΗΜΟΣ.

οὐδ' † ἀγοράσει † † ἀγίνυμι οὐδεις ἐν ἀγορᾷ.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

ποῦ δῆτα Κλεισθένης ἀγοράσει καὶ Στράτων;

1871. οὐπερ Blaydes] δοπερ V B, ὡπερ plerique.

1873. ἀγοράσει †] sic B, in ceteris codd. est γ' vel δ'. Particulam in ἔ' mutabat Lenting (cf. vs. 867), delebat Dindorf. Equidem vitii aperti hoc vestigium delere aut mutare nolui, dubitans an futurum aliquod in -τ(αι) desinens dederit poeta. Nam ipsum verbum ἀγοράσει errori deberi arbitror, e sequenti autem versu huc esse invecum. Recte haberet e. g. *δαίξαι δ' ἀγίνυμι αὐτὸν οὐδεις ἐν ἀγορᾷ vel *οὐδ' εἰς ἀγορᾶν εἶσοι' ἀγίνυμι οὐδὲ εἰς. Quod autem Lenting statuit multisque persuasit, duplici sensu concionandi et mercandi h. l. usurpatum esse verbum ἀγοράσαι, id de nihilo est fictum; neque enim in foro habebantur conciones, neque concionandi sensum huic verbo tribuebant Graeci (vid. ad vs. 410 Ach. 21 Nub. 1056 sq.). || οὐδεις ἐν ἀγορᾷ Ald.] ἐν † ἀγορᾷ οὐδεις B, οὐδεις ἐν † ἀγορᾷ codd. ceteri. GHermann οὐδ' ἐν τὰγορᾷ, Kock ἐν τὰγορᾷ † ἀγίνυμι οὐδεις ἀγοράσει, quod iure suo improbat Sobolewski Praep. p. 2; †Velsen pro ἀγορᾷ coniecit πόλι, infelicissime, in arce enim quid mercari poterat quispiam?

retur in ἡλικίαν aliquam quae expeditionis particeps non esset futura, facile nobis fingimus. Cuiusmodi fraudem nuper deprensam esse testatur chorus in Pace, Cleonymum ceterosque taxiarchos ¹⁾ perinde atque nostro loco vellians: ἦνικ' ἂν δ' οἴκοι γίνονται, θρώσιν οὐκ ἀνασχετά, | τοὺς μὲν ἐγγεγράφοντες ἡμῶν, τοὺς δ' ἄνω τε καὶ κάτω | ἐξαλειφοντες ὅς ἢ τρεῖς ²⁾. Et hanc potissimum ob causam, opinor, postea non εἰς λελευκαμίνα γραμματεῖα, in quibus nomina delere et rescribere facillimum erat, sed εἰς στήλην χαλκῆν ἐνεγγράφοντο nomina ephēborum ³⁾. Μοραταίας autem γραφή ⁴⁾ erat in eum cuius rationem non habuisset taxiarchus

in delectu habendo ⁵⁾. Fabulam Μοραταίους scripsit Eupolis.

1871. ἐγγεγράφεται] *inscriptus manebit.* Cf. τερνήεις Nub. 1436.

1872. *Istud decretum momordit Cleonymi...* addendum erat „τὴν καρδίαν” ⁶⁾: dolore hoc affectit Cleonymum taxiarchum ⁷⁾. Sed praeter expectatum subiungitur τὸν πόρπακα ⁸⁾.

1873. Verborum, quae corrupta ad nos venerunt ⁹⁾, sensus esse debet: *neque imberbis in foro versabitur cerneturve ullus.* Qua de re vid. ad Nub. 991.

1874. *At imberbidus si forum posthac vitandum erit, unde Cliathenes ille et Strato opsonia sua habebunt?* Nimirum

¹⁾ Vid. ad Nub. 353. — ²⁾ Pac. 1180 sq.; cf. etiam Lys. XVI § 7. — ³⁾ Vid. Rep. Ath. l. l. — ⁴⁾ Cf. vs. 443. — ⁵⁾ Lys. XIV § 7 XV § 5, cf. Poll. VIII § 15. — ⁶⁾ Ut Ach. 1 etc.; vid. ad Ran. 43. — ⁷⁾ Vid. ad Nub. 353. — ⁸⁾ Vid. ad vs. 849. — ⁹⁾ Vid. annot. critica.

FOURTES.

ΔΗΜΟΣ.

1875 τὰ μέρηματα ταυτὶ λέγω, τὰν τῷ μύρω,
 ἃ τοιαυτὶ στωμύλλεται καθήμενα
 „σοφός γ’ ὁ Φαίαξ, δεξιῶς τ’ οὐκ ἀπέθανεν.

1875—1880. Demo tribuit Brunck; in codd. continuantur Isiciario.

1875. ἐκ μέρηματα ταυτὶ λέγω] ἔπου τὰ μέρηματα, λέγω (ibi ubi pueri mercantur)

Meinake, loco non agnito.

1876. τοιαυτὶ στωμύλλεται vVelsen] στωμύλλεται τοιαυτὶ codd.; futurum hinc esse alienum observavit Kook.

1877. γ’] v. || ἀπέθανεν] *ἀπέτυχεν? Codd. pauci ἐμάνθανεν (om. τ’ οὐκ), unde Dindorf τε κατῆσαν (sed praepositio κατα- hinc aliena est). Blaydes et alia coniecit et δεξιῶς τε μανθάνειν vel μανθάνειν τὰ δεξιὰ (coll. Ran. 1114). — Etiam Thuc. VII 80 § 2 ἀπέθανον verbum vitio manifesto debetur.

molles hi homines τῶν ἀρωαίων erant quos dixit Cratinus ¹⁾, et pueritiae annos licet egressi essent, λείποι tamen etiamtum ὄσπερ ἄγχίλους ²⁾ ambulabant barba feminibusque subvulsis ³⁾; quapropter etiam in Holcaisi fabula παῖδας ἀγνάλους eos dixit noster ⁴⁾.

1875 sq. *Istos nihil moror, sed veros dico pueros; quos frequentes hodie inter unguentiariorum tabernas videas desidentes, ubi garriendo diem terunt.* Cf. invalidi ad indices verba: ἕκαστος ὁμῶν εἰδισται προσφορετῶν δ μὲν πρὸς μυροπωλείων, δ δὲ πρὸς κουρείων, δ δὲ πρὸς στυτομοίτων, δ δὲ ἔπει ἂν τύχη, καὶ πλείστοι μὲν ὡς τοὺς ἀγγυτάτω τῆς ἀγορᾶς κατασκευασμένους, ἀλάχιστοι δὲ ὡς τοὺς πλείστον ἀπέχοντας αὐτῆς ⁵⁾. Voce τῷ μύρω fori pars ubi unguenta venibant indicatur ⁶⁾. De verbo στωμύλλειν autem vel στωμύλλεσθαι vid. ad Ran. 92.

1877. σοφός γε] cf. Ran. 968: Θηραμένης; σοφός γ’ ἄνθρωπος ⁷⁾.

— Φαίαξ] Phaeacem Erasistrati filium ⁸⁾ nobili loco natum, de quo iuvenes iam

in tonstrinis garrere ait senex, sophistarum discipulum eximium fuisse intellegimus, et in ornato dicendi genere, cuius auctor nuper extiterat Gorgias, plurimum valuisse. Quamquam Eupolidei, ut nostro, λαλοῖν ἄριστος ἀδυνατώτατος λέγειν videbatur ⁹⁾. Remp. facitare nuper occiperat, et biennio post Equitum fabulam scenae commissam, cum Cleon in Thraciam proficisceretur, Phaeax cum navibus duabus in Italiam et Siciliam missus est legatus; ubi nihil tamen effecit quod operae esset pretium ¹⁰⁾. Anno autem 417, cum in eo esset ut aut Nicias pacis fautor aut Alcibiades Lacedaemoniorum adversarius acerrimus ostracismo pelleretur, hi viri societate inter se inita callida fraude effecerunt ut in populi ducem Hyperbolium converteretur testarum illud suffragium ¹¹⁾, Phaeacis praesertim sodalicio adiuti ¹²⁾. Quo tempore a Phaeace habita esse fingitur oratio in Alcibiadem, quarto fortasse saeculo in rhetorum scholis elucubrata, quae An-docidis nomine nescio quo errore cir-

¹⁾ Cratin. fr. 10. — ²⁾ Eupol. fr. 338 Aristoph. 218. — ³⁾ Gell. VI 12 § 5. — ⁴⁾ Fr. 407; praeterea vid. Ach. 117—122 Ran. 422 sqq. et ad Ran. 48. — ⁵⁾ Lys. XXIV § 20. — ⁶⁾ Item Pherecrat. fr. 2 Polyzel. 11; vid. supra vs. 254 et ad Nub. 1065 Ran. 1068. — ⁷⁾ Vid. etiam Nub. 1378 Ran. 776. — ⁸⁾ Thucyd. V 4 § 1. — ⁹⁾ Eupol. fr. 95. — ¹⁰⁾ Thucyd. V 4 sq. — ¹¹⁾ Vid. ad Vesp. 1007. — ¹²⁾ Teste Theophrasto apud Plut. Nic. 11; cf. Alcib. 13.

1380

„ξυνεργητικὸς γὰρ ἔστι καὶ περαντικὸς
καὶ γνωμοτυπητικὸς καὶ σαφὴς καὶ κρουστικὸς
καταληπτικὸς τ' ἄριστα τοῦ θορυβητικοῦ.“

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

οὔκουον καταδακτυλικὸς σὺ τοῦ λαλητικοῦ;

ΔΗΜΟΣ.

μὰ Δ', ἀλλ' ἀναγκάσω κυνηγετεῖν ἐγὼ

1378. ξυνεργητικὸς] συνεργητικὸς codd.; correxit Dindorf e scholio.

1379. γνωμοτυπητικὸς] γλωττοτυπητικὸς Meineke. || σαφὴς] ἀναφῆς GHermann, συναφῆς Meineke, σοφιστοκρουστικὸς Kock ingeniose, solis adiectivis in -ικὸς hic locum esse non sine causa contendens.

1381. Isiciario dedit Brunck, in codd. est Chori.

1382. κυνηγετεῖν] κυναγεῖν GHermann admodum infelicitèr.

cumfertur hodie¹⁾. Praeterea de Phaeace nihil habemus compertum, nisi quod praetura aliquando functum esse apparet²⁾ et legationes complures obisse dicitur in spuria, quam modo commemoravimus, oratione. Apud Eupolidem eius nomen etiam alibi occurrit³⁾.

— δεξιῶς τ' οὐκ ἀπίθανον] haec si sana sunt, rem nobis ignotam spectant. Sed durissima est verborum structura quaeque coll. Av. 139—141 non satis defendatur, verum autem iudicium vitaeque discrimen respici⁴⁾ vix credibile duco, sed e versu 1383 efficio *psephisma* aliquod Phaeacem pertulisse nuper⁵⁾.

1378—1380. Similes laudes iuvenis e sophistarum scholis recentis leguntur in Nubibus⁶⁾. Est autem ξυνεργητικὸς is qui argumenta apte conserit⁷⁾, περαντικὸς qui argumentationem eo quo tendebat deductam concludit⁸⁾, id quod perhibuit demonstrans; γνωμοτυπητικὸς vocatur orator fertilis inventionis⁹⁾, σαφὴς qui per-

spicue dicit, κρουστικὸς qui adversarium invictis quae quidem videantur argumentis *percellit*¹⁰⁾, καταληπτικὸς denique τοῦ θορυβητικοῦ est qui veloci ingenio *arripit quod plausum captet*¹¹⁾. — Quippe adiectivorum in -ικὸς desinentium, qui terminus in prisca lingua vix frequentior erat quam suffixum -ιος, feracissimae fuere scholae sophistarum et disquisitiones philosophicae. Quapropter apud Platonem frequentia sunt, neque Thucydides Xenophon alii ea sunt aspernati. Simillimo ioco ὑποκορισμοῦ abusum risit noster in Babylonis; nam σκόπιοντα eum voces χρυσιδάριον λιτιδάριον λοιδορημάτιον νοσημάτιον illic adhibuisse docet Aristoteles¹²⁾. Sic in lingua latina sero demum propullarunt adiectiva in -ulus, -bilis, alia eiusmodi.

1381. *Quin tu loquaculum iuveniculum subagitas*¹³⁾?

1382 sq. *Immo rusticari turbam illam imberbem iudebo missis rebus publicis*. In

¹⁾ Andocid. Or. IV. Cuius orationis cf. praesertim § 2 et 41, de commenticio autem hoc opere vid. Plut. Alcib. 13 et e recentioribus (qui post alios hanc quaestionem pertractavit) Blass Att. Beredsamkeit I³ p. 332—339. — ²⁾ Diog. Laert. II 63. — ³⁾ In fr. 7; vid. Bergk Reliq. Com. Att. p. 337 sq. — ⁴⁾ Quod putat Zacher: „er ist auf schlaue weise der ihm drohenden todesstrafe entgangen“. — ⁵⁾ Vid. annot. orit. — ⁶⁾ Nub. 1172—1176. — ⁷⁾ ξυνοίσει. — ⁸⁾ περαινει, Posidipp. fr. 14 etc. — ⁹⁾ Vid. Ban. 877. — ¹⁰⁾ Vid. vs. 859 et Nub. 318. — ¹¹⁾ Cf. supra vs. 547, 666 Eccl. 431 Aristot. Rhetor. I 2 § 10 II 28 § 30. — ¹²⁾ Rhetor. III 2 (Aristoph. fr. 90). — ¹³⁾ περαινεις.

τούτους ἄπαντας, πανσαμένους ψηφισμάτων.

(Sellam seni affert puer.)

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

1385 ἔχε νυν ἐπὶ τούτοις τουτονὶ τὸν ὀκλαδίαν,
καὶ παιδ' ἐνόρῃην, ὅσπερ οἴσει τόνδε σοί
κῆν που δοκῆ σοί, τοῦτον ὀκλαδίαν ποίει.

ΔΗΜΟΣ.

μακάριος εἰς τὰρχαῖα δὴ καθίσταμαι.

1386. κῆν] κῆν codd.

1387. τὰρχαῖα δὴ] τὰρχαῖον αὐ Blaydes coll. Nub. 593.

silvis lepores venentur, ne lepores in verbis! Nempe pax nunc instat et rus rediturus est Demus, ubi degere solebat olim ¹⁾. „Pauperiorum civium filios arare et mercari iubebant proavi nostri”, Isocrates ait, „ditiorum περὶ τὴν ἑπικίην καὶ τὰ γυμνάσια καὶ τὰ κυνηγία καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἠγάγκασαν διατρέβειν ²⁾.” Nam τῶν νεωτέρων ἡ ἥδονῃ μόνῃ αὐτῇ πλείστα ἀγαθὰ παρασκευάζει· σώφρονός τε γὰρ ποιεῖ καὶ δικαίους κτλ. ³⁾. In simili argumentatione a Teleclide adhibita sunt verba εὐχρονεῖν ὀρενιθοθηρᾶν σωφρονεῖν, quae ex eius Prytanesi fabula sunt servata; Themistocleae enim aetatis laudes illa fabula habebat ⁴⁾.

1383. ψηφισμάτων] cf. Nub. 1429 Lys. 703 sq.

1384. Simillima sunt Mercurii ad Trygaeum verba: ἔθι νυν ἐπὶ τούτοις τὴν Ὀπώραν λάμβανε | γυναικα σαυτῷ τήνδε ⁵⁾. De imperativo ἔχε vid. ad vs. 51.

— ὀκλαδίαν] vox, quae inter verba obsoleta affertur a Luciano ⁶⁾, ducta est a verbo ὀκλάσαι ⁷⁾, i. e. ὀκλάξ καθήσθαι ⁸⁾,

ingeniculare se, genibus flexis considerare; significat autem *sellam humilem et pica-tilem*. Qualis in Minervae Poliadis sanctissimo delubro asservabatur inter ἀναθήματα, Daedali opus ⁹⁾. Quod autem Heraclides Ponticus dicit, prisois Atheniensibus praeter capillorum nodos artificiose comtos vestesque demissas et ornatas id quoque proprium fuisse ut pueros secum ducerent ὀκλαδίας δίφρους φέροντας, ἵνα μὴ καθίζουεν ὡς Ξυχεν ¹⁰⁾, id nisi e nostro loco fluxit, ita est accipiendum, olim cives, cum veste picta et ad talos defluentes in festum coetum procedebant, — neque enim cuiuslibet hominis neque cuiuslibet diei erat ille ornatus, — sed sibi afferri iussisse, quoniam liberiore artum inflexionem praelongus ille chiton non admittebat.

1385. παιδ' ἐνόρῃην] cf. Herodot. VI 32. Iocose additur adiectivum de *hostiis* — quae *ἐντελεῖς* esse debebant — usurpari solitum ¹¹⁾. Πλακούντα ἐνόρῃην ridicule commemorat Plato comicus ¹²⁾.

1387. Cf. Nub. 594.

¹⁾ Cf. vs. 1394 sq. — ²⁾ Isocr. VII § 44 sq. — ³⁾ Xen. de Venat. XII § 7. Idem I § 18: ἐγὼ μὲν οὖν παραινῶ τοῖς νόις μὴ καταφρονεῖν κυνηγείων μηδὲ τῆς ἄλλης παιδείας· ἐκ τούτων γὰρ γίνονται εἰς τε τὸν πόλεμον ἀγαθοὶ εἰς τε τὰ ἔλλα, εἰς ὧν ἀνάγκη καλῶς νοεῖν καὶ λέγειν καὶ πράττειν. — ⁴⁾ Vid. supra ad vs. 814. — ⁵⁾ Pac. 706. — ⁶⁾ Luc. XXXIV § 6. — ⁷⁾ Soph. Oed. C. 176. — ⁸⁾ Pherecrat. fr. 75. — ⁹⁾ Pausan. I 27 § 1. — ¹⁰⁾ Athen. 512c = Ael. Var. Hist. IV 22. — ¹¹⁾ Av. 569. Cf. Lys. 661. — ¹²⁾ Plat. fr. 174^a.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

φήσεις γ', ἐπειδὴν τὰς τριακοντούτιδας
σπονδὰς παραδῶ σοι. δευρ' ἴθ' αἱ σπονδαὶ ταχό.
(Affertur lagena vini.)

ΔΗΜΟΣ.

1390 ὦ Ζεῦ πολυτίμηθ', ὡς καλά! πρὸς τῶν θεῶν,
ἔξεστιν αὐτῶν κατατριακοντούτισται;
(Lagenam seni praebet isiciarius.)
πῶς ἔλαβες αὐτὰς ἐτεόν;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

οὐ γὰρ ὁ Παφλαγῶν
ἀπέκρυπτε ταύτας ἔνδον, ἵνα σὺ μὴ λάβοις;
νῦν οὖν ἐγὼ σοι παραδίδομ' εἰς τοὺς ἀγροὺς
αὐτὰς ἵεναι λαβόντα.

ΔΗΜΟΣ.

τὸν δὲ Παφλαγόνα,

1388. γ'] δ' B, γὰρ V¹.

1392. ἔλαβες αὐτὰς Bentley] ἔλαβε(ς) ταύτας codd. || οὐ] εὖ Naber.

1393. ἀπέκρυπτε ταύτας] -εν αὐτὰς Hirschig. || λάβοις Brunck] λάβης codd.

1388. φήσεις γ', ἐπειδὴν κτέ.] item Pac. 916 et 1351¹).

— τὰς τριακοντούτιδας | σπονδὰς] ut vs. 1392, ubi vid., sic h. l. spectatoribus in mentem revocatur Acharnensium fabula proximo anno plausu excepta. Foedus tricennale civibus et tunc suadebat noster²) et nunc suadet.

1390. πολυτίμητα] vid. ad Ran. 387.

1391. Licetne in eas impetum facere? Verbum κατατριακοντούτισται iocose fictum³) quid in hoc contextu sibi velit nemo non intellegit; loquitur enim senex de σπονδαῖς ut de formosis mulieribus, commentarii autem instar sunt Pac. 711 et Av. 1256⁴). Qualibus tamen locis collatis non recte, ni fallor, statueris, revera sub

specie puellarum prodire nunc τὰς σπονδὰς⁵), quod perhibent scholia. — Subsibili ioco verbum τριάξιν, quod *ter in certamine vincere* significat, comicus nescio quis ita adhibuit ut ἀποτριάξαι valeret τρεῖς πληγὰς δοῦναι⁶).

1392. δευρ'] vid. ad Vesp. 8.

— οὐ γὰρ...] cf. Vesp. 682.

1393. Ut in proximis versibus comicus breviter indicavit argumentum quo in Acharnensium fabula lepide fuerat usus, sic ex hoc versu triennio post procrevit nova fabula: Pacem dico maligne absconditam, ne potiri ea possint cives⁷). Sic nostrae fabulae praenunciatus fuerat Acharnensium versus 301.

1394. εἰς τοὺς ἀγροὺς] vid. vs. 805.

¹) Vid. praeterea ad Nub. 154. — ²) Ach. 194 sqq. — ³) Ut καταγυγαρίσαι Ach. 275. — ⁴) Praeterea vid. ad Ach. 994. — ⁵) Quemadmodum alibi noster Εὐρήνην, Ὀπάραν, Θωαρίαν, Βασιλείαν exhibuit. — ⁶) Fr. adesp. 948. — ⁷) Vid. etiam supra ad vs. 511.

ὅς ταῦτ' ἔδρασεν, εἰφ' ὅ τι ποιήσεις κακόν.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

οὐδὲν μέγ', ἀλλ' ἦ τὴν ἐμὴν ἔξει τέχνην
ἐπὶ ταῖς πύλαις ἀλλαντοπωλήσει μόνος,
1400 τὰ κύνεια μινγὺς τοῖς ὄνειοις πράγμασιν,
μεθύων τε ταῖς πόρναισι λοιδορήσεται,
καὶ ἐκ τῶν βαλανείων πίεται τὸ λούτριον.

ΔΗΜΟΣ.

εὗ γ' ἐπενόησας οὐπέρ ἔστιν ἄξιος,
πόρναισι καὶ βαλανεῦσι διακεκραγένας.
καὶ σ' ἀντὶ τούτων εἰς τὸ πρυτανεῖον καλῶ
1405 εἰς τὴν ἔδραν θ' ἔν' ἐκεῖνος ἦν ὁ φαρμακός.
ἔπον δὲ ταυτηνὶ λαβὼν τὴν βατραχίδα.

(Splendidam vestem praebet Agoracrito.)

1398. μόνος] μόνον Reiske, μίνων vVelsen; sed vid. commentarius.

1399. πράγμασιν] non intellego; vid. commentarius.

1401. λούτριον Elmsley] λούτρον codd., αὐτὸ τὸ λούτρον πίεται Ald.

1405. ἦν] ἦσθ male Meineke (coll. Ran. 778), nam simplex hoc non est dicti-
onis comicae vel pedestris (Cratini fr. 142 hinc alienum).

1397. ἀλλ' ἦ] vid. Ran. 928.

1398. ἐπὶ ταῖς πύλαις] illic enim mer-
ces suas venditare solebat isiciarius ¹⁾).

— μόνος] procul a foro institorumque
tabernis inter plebis faeculam oberrans.

1399. Ne genuinos quidem botulos
venditabit, sed turpi fraude usus et
sacculo suo melius quam civium ilibus
consulens ex iumentorum canumque
cadaveribus minutas faciet. Hodie caro
asinorum et equorum fumo praesertim
siccata minime spernitur, sed veteribus
vix magis placebat quam canina, quam
etiamnunc pleraeque gentes abominan-
tur. Nam iocatus est is qui ὄνελος μαρτίνας
sive delicias nescio quas ex asinina pa-
ratas commemorabat apud Sophilum co-
micum ²⁾). Vox πράγμασιν si sana est,
pro κρίσασιν ioculariter nunc dictam esse

statuamus necesse est ³⁾); sed qualis
tandem hic sit iocus me fugit.

1400. ταῖς πόρναισι] dativi idem est
usus Eccl. 248 Plut. 457.

1401. τὸ λούτριον] aquam sordidam; cf.
fr. 806: μήτε ποδάνιπτερον θύραζ' ἐκχέετε
μήτε λούτριον ⁴⁾). Quam *bibere* ultimi sane
opprobrii et teterrimae spuroitiae erat,
siquidem vel ἀπολούσθαι ἐν λούτρῳ erat
turpe ⁵⁾).

1403. διακεκραγένας] cf. vs. 781.

1404 sq. Paphlagonis loco isiciarius
invitatur in Prytaneum, ubi in ipsa sede,
quam iste obtinuit hactenus, colloca-
bitur ⁶⁾).

1405. ὁ φαρμακός] vid. ad Ran. 783.

1406. ἔπον] in Prytaneum ad cenam me
comitare.

— λαβὼν τὴν βατραχίδα] isiciarius ne

¹⁾ Vid. vs. 1247. — ²⁾ Sophil. fr. 4. — ³⁾ Cum Brunckio. — ⁴⁾ Vid. ad Ach.
616. — ⁵⁾ Lucian. XXXIV § 4. — ⁶⁾ Vid. ad vs. 280 sq.

καὶ ἐκεῖνον ἐκφερέτω τις ὡς ἐπὶ τὴν τέχνην,
 ἔν' ἴδωσιν αὐτὸν οἷς ἐλωβᾶθ' οἱ ξένοι.

(Accurrunt servi, Paphlagonem manibus pedibusque comprehensum secum trahentes. Qui pristina veste isiciarii indutus huiusque supellectile onustus foras abripitur. Agoracritus autem nova veste ornatus Demum sequitur comitante choro.)

1408. οἷς] οἷς nonnulli.

In fine aliquot versus Chori (Coryphaei) excidisse statuit Bergk; Demi ultima verba mutila esse totumque adeo fabulae exitum periisse Kirchhoffii est opinio. Unus certe versus sufficebat, qualis in exitu Nubium legitur; sed neque ille tetrameter necessarius erat ad fabulam explendam neque nostro loco desiderari quidem aequidem. Motu et gestu et clamoribus, non verbis ultima transiguntur.

sordidam istam quam novimus vestem¹⁾ in publicum convivium inferat, nova splendidaque palla induitur, qualis regum tragicorum esse solebat, prisco igitur ornatu insigni, perinde atque ipse Demus²⁾.

1407. ἐκφερέτω τις] *heus pueri, offerre ex aedibus*³⁾. Paphlagonis fit *ἐκφορά* — qua voce *defunctorum funus* designari solet⁴⁾. Nempe Paphlago *ἀπόλων ὄχητ' ὀδὴν ἰστ' ἔει*. — Simillimum exitum habet Acharnensium fabula, ubi *ἐκφέρεται* Lamachus vulneratus, saltans autem et effrenae laetitiae indulgens abit victor Dicaeopolis comitante choro. Etiam Vespae Pax Aves — ut ceteras fabulas nunc mittam — clauduntur *pompa*.

— ὡς ἐπὶ τὴν τέχνην] *et ita quidem ut claro appareat quamnam artem posthac sit*

exerciturus. Ex his verbis apparet in fabulae exitu Paphlagonem spectatoribus ostendi mensula cultris botulis cetero isiciarii instrumento munitum atque onustum⁵⁾.

1408. *Ut cernant eum socii, quos solebat vexare*. Verbo sonoro et poetico *λωβᾶσθαι*⁶⁾, quod in comoedia nusquam alias reperitur, — nam *λυμάλισθαι* eo sensu dici solebat, — aptissime clauditur fabula. Hunc enim versum secum domum deferent spectatores, ut id quod de philosophis dicitur in fine Nubium: „deos isti contemnunt”. Cleon maligne hactenus vexavit socios, quorum tributa auxit et vi coegit. Posthac autem cum urbem intrabunt illi, *ἐπὶ ταῖς πόλεις* eum cernent in coenum, unde malo omine emergerat, denno detrusum.

¹⁾ Cf. vs. 488. — ²⁾ Cf. vs. 967 et Nub. 70. — ³⁾ Vid. ad Ach. 805. — ⁴⁾ Cf. verborum quos inde ducti Plut. 1008 et in Lysiae loco qui apud Athenaeum 612d est servatus. — ⁵⁾ Qua de re quod dubitarunt recentiores, magnopere miror. Recte scholion: *αἰρόμενος ἐκφέρεται ὁ Κλίων*. — ⁶⁾ Hom. *A* 232 etc.

INDEX

RERUM ET NOMINUM

QUAE IN ANNOTATIONIBUS TANGUNTUR.

αγίνιος 1373.
 ἀγκυλοχῆλης 197.
 ἀγκυρίζειν in lueta 262.
 Ἀγοραῖος Iuppiter 410.
 — Mercurius 297.
 Ἀγοράκριτος nomen diser-
 tum 1257.
 Ἀγοτιέρα Diana 660.
 Ἀγύριος (?) 969.
 ἀδάρη 1026.
 αἰκάλλειν τινά 48.
 αἷμα ταυραῖον pro veneno
 habitum 83 sq.
 αἱματοπάτης 208.
 αἰμύλος 687.
 αἰρεῖν de piscatoribus di-
 ctum 867.
 Αἰτωλοί 79.
 ἀκαλήρη 422.
 ἄκατος 762.
 ἀκράχολος 41.
 ἀλιτήριος 445.
 Ἀλιμωωνίδαί ἀλιτήριοι 445.
 ἀλλότριον (τὸ... θήρος) ἀμῶν
 392.
 ἀλουργίς 967.
 ἀμῶν τὸ ἀλλότριον θήρος 392.
 ἀμαξουργός 464.
 ἀμίσγειν 326.
 ἀμφιβηθικός 767.
 ἀμνοκῶν 264.

ἀναβαίνειν scenam conscen-
 dere 148 sq.
 ἀναλαμβάνειν τινά 682.
 ἀναπόνηπος 357.
 ἀνατηρβάζειν 811.
 ἀναστελογγίζειν (?) 580.
 ἀνδρείως (εὐ και) 379.
 ἀνδρικός (εὐ και) 379.
 ἀνδρὸς ἄσσον ἴναί 1306.
 ἀνδρακιά 780.
 ἀνορταλλίζειν 1344.
 ἀντιλέγειν ὡς 980.
 Ἀντιλίων 1044.
 ἀντιφρίζειν 813.
 ἀντλία 434.
 -αἶ terminus exclamatio-
 num 1.
 -αἷ terminus substantivo-
 rum 361.
 ἄξιος 645.
 ἀπάγειν εἰς μακαρίαν 1151.
 ἀπαρῦταιν 921.
 ἀπό de sumtibus 538.
 ἀποδημεῖν de mente dictum
 1120.
 ἀπόμινος 20.
 ἀπολείπεσθαι τινος 525.
 ἀπόλλυται periturus est (prae-
 sens de rebus futuris ad-
 hibitum) 127.
 Ἀπόλλων ἀποτροπαιος 1307.

ἀπομαγαλιά 414.
 ἀπομάττωσθαι 414.
 ἀπονουχίζειν 709.
 ἀποπυδαρίζειν 697.
 ἀπόρητον ποιῆσθαι τι 648.
 ἀποστελογγίζειν (?) 580.
 ἀποσουκάζειν 259.
 ἀποτροπαιος Apollo 1307.
 ἀπύειν 1023.
 ἄρα... γε 616.
 ἄρας brachio sublato 1130.
 Ἀργεῖοι 465.
 Ἄργος 465.
 ἀργυρολόγοι νῆες 1071.
 ἄρδειν transl. 96.
 Ἀρίγνωτος 1278.
 Ἀριφράδης 1281.
 Ἀρακία 798.
 Ἀρμόδιος 786.
 ἄρμονία 533.
 ἀρμόττωσθαι 1236.
 ἀρρεῖσθαι 572.
 Ἄρτεμις Ἀγοτιέρα 660.
 ἀρύβαλλος 1094.
 ἀρύταινα 1091.
 ἀρχίλας 164.
 Ἀρχιπέλομος 327.
 -αἶ terminus dorionicus 1331.
 Ἀσκαδαμυκτι 292.
 Ἀσπασία Lysiclis uxor 132.
 ἄσσον ἴναί ἀνδρὸς 1306.

ΔΗΜΟΣ.

1375 τὰ μειράκια ταυτὶ λέγω, τὰν τῷ μύρῳ,
ἃ τοιαυτὶ στωμύλλεται καθήμενα
„σοφός γ' ὁ Φαίλαξ, δεξιῶς τ' οὐκ ἀπέθανεν.

1375—1380. Demo tribuit Brunck; in codd. continuantur Isioiario.

1375. τὰ μειράκια ταυτὶ λέγω] ἔπου τὰ μειράκια, λέγω (ibi ubi pueri mercantur) Meineke, ioco non agnito.

1376. τοιαυτὶ στωμύλλεται vVelsen] στωμυλεῖται τοιαυτὶ codd.; futurum hinc esse alienum observavit Kock.

1377. γ' τ' V. || ἀπέθανεν] *ἀπέτυχεν? Codd. pauci ἐμάνθανε (om. τ' οὐκ), unde Dindorf τε κατέμαθεν (sed praepositio κατα- hinc aliena est). Blaydes et alia coniecit et δεξιός τε μανθάνειν vel μανθάνειν τὰ δεξιὰ (coll. Ran. 1114). — Etiam Thuc. VII 80 § 2 ἀπέθανον verbum vitio manifesto debetur.

molles hi homines τῶν ἀγοραίων erant quos dixit Cratinus¹⁾, et pueritiae annos licet egressi essent, λείοι tamen etiamtum ὡσπερ ἀρχαίαις²⁾ ambulabant barba feminibusque subvulsis³⁾; quapropter etiam in Holcaasi fabula παίδας ἀγενεῖους eos dixit noster⁴⁾.

1375 sq. *Istos nihil moror, sed veros dico pueros; quos frequentes hodie inter unguentiariorum tabernas videas desidentes, ubi garrēdo diem terunt.* Cf. invalidi ad iudices verba: ἕκαστος ὅμων εἰδισται προσφορτῶν δ μὲν πρὸς μυροπωλείων, δ δὲ πρὸς κουρείων, δ δὲ πρὸς σαντοτομαίων, δ δὲ ἔπου ἂν τύχη, καὶ πλείστοι μὲν ὡς τοὺς ἄγγυτάτω τῆς ἀγορᾶς κατασκευασμένους, ἀλάχιστοι δὲ ὡς τοὺς πλείστον ἀπέχοντας αὐτῆς⁵⁾. Voce τῷ μύρῳ fori pars ubi unguenta venibant indicatur⁶⁾. De verbo στωμύλλειν autem vel στωμύλλεσθαι vid. ad Ran. 92.

1377. σοφός γε] cf. Ran. 968: Θηραμένης; σοφός γ' ἀνὴρ⁷⁾.

— Φαίλαξ] Phaeacem Erasistrati filium⁸⁾ nobili loco natum, de quo iuvenes iam

in tonstrinis garrere ait senex, sophistarum discipulum eximum fuisse intellegimus, et in ornato dicendi genere, cuius auctor nuper extiterat Gorgias, plurimum valuisse. Quamquam Eupolidi, ut nostro, λαλοῖν ἄριστος ἀδυνατώτατος λέγειν videbatur⁹⁾. Remp. facitare nuper coeperat, et biennio post Equitum fabulam scenae commissam, cum Oleon in Thraciam proficisceretur, Phaeax cum navibus duabus in Italiam et Siciliam missus est legatus; ubi nihil tamen effecit quod operae esset pretium¹⁰⁾. Anno autem 417, cum in eo esset ut aut Nicias pacis fautor aut Alcibiades Lacedaemoniorum adversarius acerrimus ostracismo pelleretur, hi viri societate inter se inita callida fraude effecerunt ut in populi ducem Hyperbolum converteret testarum illud suffragium¹¹⁾, Phaeacis praesertim sodalicio adiuti¹²⁾. Quo tempore a Phaeace habita esse fingitur oratio in Alcibiadem, quarto fortasse saeculo in rhetorum scholis elucubrata, quae Andocidis nomine nescio quo errore cir-

¹⁾ Cratin. fr. 10. — ²⁾ Eupol. fr. 388 Aristoph. 218. — ³⁾ Gell. VI 12 § 5. — ⁴⁾ Fr. 407; praeterea vid. Ach. 117—122 Ran. 422 sqq. et ad Ran. 48. — ⁵⁾ Lya. XXIV § 20. — ⁶⁾ Item Pherecrat. fr. 2 Polyzel. 11; vid. supra vs. 254 et ad Nub. 1065 Ran. 1068. — ⁷⁾ Vid. etiam Nub. 1378 Ran. 776. — ⁸⁾ Thucyd. V 4 § 1. — ⁹⁾ Eupol. fr. 95. — ¹⁰⁾ Thucyd. V 4 sq. — ¹¹⁾ Vid. ad Vesp. 1007. — ¹²⁾ Teste Theophrasto apud Plut. Nic. 11; cf. Alcib. 13.

1380

„ξυνεργτικός γάρ ἐστι καὶ περραντικός
καὶ γνωμοτυπικός καὶ σαφής καὶ κρουστικός
καταληπτικός τ' ἄριστα τοῦ θορυβητικοῦ.“

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

οὔκουν καταδακτυλικὸς σὺ τοῦ λαλητικόδῃ;

ΔΗΜΟΣ.

μὰ Δ', ἀλλ' ἀναγκάσω κυνηγετεῖν ἐγὼ

1378. ξυνεργτικός] συνεργτικός codd.; correxit Dindorf e scholio.

1379. γνωμοτυπικός] γλωττοτυπικός Meineke. || σαφής] ἀσαφής GHermann, συναφής Meineke, σοφιστοκρουστικός Kock ingeniose, solis adiectivis in -ικός hic locum esse non sine causa contendens.

1381. Isiciario dedit Brunck, in codd. est Chori.

1382. κυνηγετεῖν] κυναγεῖν GHermann admodum infelicioer.

cumfertur hodie ¹⁾. Praeterea de Phaeace nihil habemus compertum, nisi quod praetura aliquando functum esse apparet ²⁾ et legationes complures obiisse dicitur in spuria, quam modo commemoravimus, oratione. Apud Eupolidem eius nomen etiam alibi occurrit ³⁾.

— δεξιῶς τ' οὐκ ἀπέθανον] haec si sana sunt, rem nobis ignotam spectant. Sed durissima est verborum structura quaeque coll. Av. 139—141 non satis defendatur, verum autem iudicium vitaeque discrimen respici ⁴⁾ vix credibile duco, sed e versu 1383 efficio *perphrasia* aliquod Phaeacem pertulisse nuper ⁵⁾.

1378—1380. Similes laudes iuvenis e sophistarum scholis recentis leguntur in Nubibus ⁶⁾. Est autem ξυνεργτικός is qui argumenta apte conserit ⁷⁾, περραντικός qui *argumentationem* eo quo tendebat *deductam concludit* ⁸⁾, id quod perhibuit demonstrans; γνωμοτυπικός vocatur orator *fertilis inventionis* ⁹⁾, σαφής qui *per-*

spicue dicit, κρουστικός qui adversarium invictis quae quidem videantur argumentis *percellit* ¹⁰⁾, καταληπτικός denique τοῦ θορυβητικοῦ est qui *veloci ingenio arripit quod plausum capiet* ¹¹⁾. — Quippe adiectivorum in -ικός desinentium, qui terminus in prisca lingua vix frequentior erat quam suffixum -είος, feracissimae fuere scholae sophistarum et disquisitiones philosophicae. Quapropter apud Platonem frequentia sunt, neque Thucydides Xenophon alii ea sunt aspernati. Simillimo ioco ὑποκορισμοῦ absum risit noster in Babyloniis; nam σκώπτοντα eum voces χρυσιδάριον ἱματιδάριον λοιδορημάτιον νοσημάτιον illic adhibuisse docet Aristoteles ¹²⁾. Sic in lingua latina sero demum propullularunt adiectiva in -ulus, -bilis, alia eiusmodi.

1381. *Quin tu loquaculum iuveniculum subagitas* ¹³⁾?

1382 sq. *Immo rusticari turbam illam imberbem iubebo missis rebus publicis.* In

¹⁾ Andocid. Or. IV. Cuius orationis cf. praesertim § 2 et 41, de commenticio autem hoc opere vid. Plut. Alcib. 13 et e recentioribus (qui post alios hanc quaestionem pertractavit) Blass Att. Beredsamkeit I² p. 332—339. — ²⁾ Diog. Laert. II 63. — ³⁾ In fr. 7; vid. Bergk Reliq. Com. Att. p. 337 sq. — ⁴⁾ Quod putat Zacher: „er ist auf schlaue weise der ihm drohenden todesstrafe entgangen“. — ⁵⁾ Vid. annot. crit. — ⁶⁾ Nub. 1172—1176. — ⁷⁾ ξυνεργει. — ⁸⁾ περραίνω, Posidipp. fr. 14 etc. — ⁹⁾ Vid. Ran. 877. — ¹⁰⁾ Vid. vs. 859 et Nub. 318. — ¹¹⁾ Cf. supra vs. 547, 666 Eccl. 481 Aristot. Rhetor. I 2 § 10 II 28 § 30. — ¹²⁾ Rhetor. III 2 (Aristoph. fr. 90). — ¹³⁾ περραίνω.

τούτους ἅπαντας, πανσαμένους ψηφισμάτων.

(Sellam seni affert puer.)

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

1385 ἔχε νυν ἐπὶ τούτοις τουτονὶ τὸν ὀκλαδῖαν,
καὶ παῖδ' ἐνόρχην, ὅσπερ οἴσει τόνδε σοι
κῆν που δοκῆ σοι, τοῦτον ὀκλαδῖαν ποίει.

ΔΗΜΟΣ.

μακάριος εἰς τάρχαϊα δὴ καθίσταμαι.

1386. κῆν] κᾶν codd.

1387. τάρχαϊα δὴ] τάρχαϊον ἀδ Blaydes coll. Nub. 598.

silvis lepores venentur, ne lepores in verbis! Nempe pax nunc instat et rus rediturus est Demus, ubi degere solebat olim ¹⁾. „Pauperiorum civium filios arare et mercari iubebant proavi nostri“, Isocrates ait, „ditiorum περὶ τὴν ἰσχυρὴν καὶ τὰ γυμνάσια καὶ τὰ κυνηγέσια καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἠνάγκασαν διατρέβειν ²⁾“. Nam τῶν νεωτέρων ἡ ἡδονὴ μόνη αὕτη πλεῖστα ἀγαθὰ παρασκευάζει: σώφρονός τε γὰρ ποιεῖ καὶ δικαίους κτλ. ³⁾. In simili argumentatione a Teleclide adhibita sunt verba εὐχραστῶν ὀρνιθοδητῶν σωφρονεῖν, quae ex eius Prytanesi fabula sunt servata; Themistocleae enim aetatis laudes illa fabula habebat ⁴⁾.

1388. ψηφισμάτων] cf. Nub. 1429 Lys. 708 sq.

1384. Simillima sunt Mercurii ad Trygaeum verba: ἔθι νυν ἐπὶ τούτοις τὴν Ὀσώραν λάμβανε | γυναῖκα σαυτῶ τήνδε ⁵⁾. De imperativo ἔχε vid. ad vs. 51.

— ὀκλαδῖαν] vox, quae inter verba obsoleta affertur a Luciano ⁶⁾, ducta est a verbo ὀκλάσαι ⁷⁾, i. e. ὀκλάξ καθῆσθαι ⁸⁾,

ingeniculare se, genibus flexis considerare; significat autem sellam humilem et plicatilem. Qualis in Minervae Poliadis sanctissimo delubro asservabatur inter ἀναθήματα, Daedali opus ⁹⁾. Quod autem Heraclides Ponticus dicit, prisca Atheniensibus praeter capillorum nodos artificiose comtos vestesque demissas et ornatas id quoque proprium fuisse ut pueros secum ducerent ὀκλαδίας δίφρους φέροντας, ἵνα μὴ καθίζουσιν ὡς ἔτυχεν ¹⁰⁾, id nisi e nostro loco fluxit, ita est accipiendum, olim cives, cum veste picta et ad talos defluenti in festum coetum procedebant, — neque enim cuiuslibet hominis neque cuiuslibet diei erat ille ornatus, — sed sibi afferri iussisse, quoniam liberio rem artuum inflexionem praelongus ille chiton non admittebat.

1385. παῖδ' ἐνόρχην] cf. Herodot. VI 32. Iocose additur adiectivum de hostiis — quae ἐντελεῖς esse debebant — usurpari solitum ¹¹⁾. Πλακούντα ἐνόρχην ridicule commemorat Plato comicus ¹²⁾.

1387. Cf. Nub. 594.

¹⁾ Cf. vs. 1394 sq. — ²⁾ Isocr. VII § 44 sq. — ³⁾ Xen. de Venat. XII § 7. Idem I § 18: ἐγὼ μὲν οὖν παραινῶ τοῖς νέοις μὴ καταφρονεῖν κυνηγεσιῶν μηδὲ εἰς ἄλλης παιδείας ἐκ τούτων γὰρ γίνονται εἰς τε τὸν πόλεμον ἀγαθοὶ εἰς τε τὰ ἄλλα, εἰς δὲ ἄν ἀνάγκη καλῶς νοεῖν καὶ λέγειν καὶ πράττειν. — ⁴⁾ Vid. supra ad vs. 814. — ⁵⁾ Pac. 706. — ⁶⁾ Luc. XXXIV § 6. — ⁷⁾ Soph. Oed. C. 176. — ⁸⁾ Pherecrat. fr. 75. — ⁹⁾ Pausan. I 27 § 1. — ¹⁰⁾ Athen. 512c = Ael. Var. Hist. IV 22. — ¹¹⁾ Av. 569. Cf. Lys. 661. — ¹²⁾ Plat. fr. 174^b.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

φήσεις γ', ἐπειδὴν τὰς τριακοντούτιδας
σπονδὰς παραδῶ σοι. δευρ' ἔθ' αἱ σπονδαὶ ταχύ.

(Affertur lagena vini.)

ΔΗΜΟΣ.

1390 ὦ Ζεῦ πολυτίμηθ', ὡς καλά! πρὸς τῶν θεῶν,
ἔξεστιν αὐτῶν κατατριακοντούτῖσαι;

(Lagenam seni praebet isiciarius.)

πῶς ἔλαβες αὐτὰς ἑτέρον;

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

οὐ γὰρ ὁ Παφλαγῶν
ἀπέκρυπτε ταύτας ἔνδον, ἵνα σὺ μὴ λάβοις;
νῦν οὖν ἐγὼ σοι παραδίδωμ' εἰς τοὺς ἀγροὺς
αὐτὰς ἵέναι λαβόντα.

1395

ΔΗΜΟΣ.

τὸν δὲ Παφλαγῶνα,

1388. γ'] δ' B, γὰρ V¹.

1392. ἔλαβες αὐτὰς Bentley] ἔλαβε(ς) ταύτας codd. || οὐ] εὐ Naber.

1393. ἀπέκρυπτε ταύτας] -εν αὐτὰς Hirschig. || λάβοις Brunck] λάβης codd.

1388. φήσεις γ', ἐπειδὴν κτλ.] item Pac. 916 et 1851¹).

— τὰς τριακοντούτιδας | σπονδὰς] ut vs. 1382, ubi vid., sic h. l. spectatoribus in mentem revocatur Acharnensium fabula proximo anno plausu excepta. Foedus tricennale civibus et tunc suadebat noster²) et nunc suadet.

1390. πολυτίμητα] vid. ad Ran. 337.

1391. Licetne in eas impetum facere? Verbum κατατριακοντούτῖσαι iocose fictum³) quid in hoc contextu sibi velit nemo non intellegit; loquitur enim senex de σπονδαῖς ut de formosis mulieribus, commentarii autem instar sunt Pac. 711 et Av. 1256⁴). Qualibus tamen locis collatis non recte, ni fallor, statueris, revera sub

specie puellarum prodire nunc τὰς σπονδὰς⁵), quod perhibent scholia. — Subsimpli ioco verbum τριάζειν, quod ter in certamine vincere significat, comicus nescio quis ita adhibuit ut ἀποτριάζει valeret τρεῖς πηγάς δοῦναι⁶).

1392. ἑτέρον] vid. ad Vesp. 8.

— οὐ γὰρ...;] cf. Vesp. 682.

1393. Ut in proximis versibus comicus breviter indicavit argumentum quo in Acharnensium fabula lepide fuerat usus, sic ex hoc versu triennio post procrevit nova fabula: Pacem dico maligne absconditam, ne potiri ea possint cives⁷). Sic nostrae fabulae praenuncius fuerat Acharnensium versus 301.

1394. εἰς τοὺς ἀγροὺς] vid. vs. 805.

¹) Vid. praeterea ad Nub. 154. — ²) Ach. 194 sqq. — ³) Ut κατατριάζειν Ach. 275. — ⁴) Praeterea vid. ad Ach. 994. — ⁵) Quemadmodum alibi noster Εἰρήνην, Ὀπάραν, Θεωρίαν, Βασιλείαν exhibuit. — ⁶) Fr. adesp. 948. — ⁷) Vid. etiam supra ad vs. 511.

ὅς ταῦτ' ἔδρασεν, εἴφ' ὃ τι ποιήσεις κακόν.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ.

οὐδὲν μέγ', ἀλλ' ἢ τὴν ἐμὴν ἔξει τέχνην
ἐπὶ ταῖς πύλαις ἀλλαντοπωλήσει μόνος,
1400 τὰ κύνεια μινγὺς τοῖς ὄνειοις πράγμασιν,
μεθύων τε ταῖς πόρναισι λοιδορήσεται,
καὶ ἐκ τῶν βαλανείων πλέται τὸ λούτριον.

ΔΗΜΟΣ.

εὐ γ' ἐπενόησας οὐπὲρ ἔστιν ἄξιος,
πόρναισι καὶ βαλανεῦσι διακεκραγένας.
καὶ σ' ἀντὶ τούτων εἰς τὸ πρυτανεῖον καλῶ
1405 εἰς τὴν ἔδραν θ' ἵν' ἐκεῖνος ἦν ὁ φαρμακός.
ἔπου δὲ ταυτηνὶ λαβὼν τὴν βατραχιδα.

(Splendidam vestem praebet Agoracrito.)

1398. μόνος] μόνον Reiske, μίνων Velsen; sed vid. commentarius.

1399. πράγμασιν] non intellego; vid. commentarius.

1401. λούτριον Elmsley] λούτρον codd., αὐτὸ λούτρον πίεται Ald.

1405. ἦν] ἦσθ' male Meineke (coll. Ran. 778), nam simplex hoc non est dictionis comicae vel pedestris (Oratini fr. 142 hinc alienum).

1397. ἀλλ' ἦ] vid. Ran. 928.

1398. ἐπὶ ταῖς πύλαις] illic enim merces suas venditare solebat isiciarius ¹⁾).

— μόνος] procul a foro institutorumque tabernis inter plebis faeculam oberrans.

1399. Ne genuinos quidem botulos venditabit, sed turpi fraude usus et sacco suo melius quam civium ilibus consulens ex iumentorum canumque cadaveribus minuta faciet. Hodie caro asinorum et equorum fumo praesertim siccata minime spernitur, sed veteribus vix magis placebat quam *canina*, quam etiam nunc pleraeque gentes abominantur. Nam iocatus est is qui ὄνειος ματεύας sive delicias nescio quas ex asinina paratas commemorabat apud Sophilum comicum ²⁾. Vox πράγμασιν si sana est, pro κρέμασιν ioculariter nunc dictam esse

statuamus necesse est ³⁾; sed qualis tandem hic sit iocus me fugit.

1400. ταῖς πόρναισι] dativi idem est usus Eccl. 248 Plut. 457.

1401. τὸ λούτριον] aquam sordidam; cf. fr. 306: μήτε ποδάνιπτρον θύραξ" ἐκχεῖτε μήτε λούτριον ⁴⁾. Quam bibere ultimi sane opprobrii et teterrimae spurcitiae erat, siquidem vel ἀπολούεσθαι ἐν λουτρῷ erat turpe ⁵⁾.

1403. διακεκραγένας] cf. vs. 781.

1404 sq. Paphlagonis loco isiciarius invitatur in Prytaneum, ubi in ipsa sede, quam iste obtinuit hactenus, collocabitur ⁶⁾.

1405. ὁ φαρμακός] vid. ad Ran. 733.

1406. ἔπου] in Prytaneum ad cenam ne comitare.

— λαβὼν τὴν βατραχιδα] isiciarius ne

¹⁾ Vid. vs. 1247. — ²⁾ Sophil. fr. 4. — ³⁾ Cum Brunckio. — ⁴⁾ Vid. ad Ach. 616. — ⁵⁾ Lucian. XXXIV § 4. — ⁶⁾ Vid. ad vs. 280 sq.

καὶ ἐκείνον ἐκφερέτω τις ὡς ἐπὶ τὴν τέχνην,
ἔν' ἴδωσιν αὐτὸν οἷς ἔλωβᾶθ' οἱ ξένοι.

(Accurrunt servi, Paphlagonem manibus pedibusque comprehensum secum trahentes. Qui pristina veste isiciarii indutus huiusque supellectile onustus foras abripitur. Agoracritus autem nova veste ornatus Demum sequitur comitante choro.)

1408. οἷς] οἷς nonnulli.

In fine aliquot versus Chori (Coryphaei) exoidisse statuit Bergk; Demi ultima verba mutila esse totumque adeo fabulae exitum periisse Kirchoffii est opinio. Unus certe versus sufficiebat, qualis in exitu Nubium legitur; sed neque ille tetrameter necessarius erat ad fabulam explendam neque nostro loco desiderari quidquam censeo equidem. Motu et gestu et clamoribus, non verbis ultima transiguntur.

sordidam istam quam novimus vestem¹⁾ in publicum convivium inferat, nova splendidaque palla induitur, qualis regum tragicorum esse solebat, prisco igitur ornatu insigni, perinde atque ipse Demus²⁾.

1407. ἐκφερέτω τις] *hæus pueri, efferte ex aedibus*³⁾. Paphlagonis fit ἐκφορά — qua voce *defunctorum funus* designari solet⁴⁾. Nempe Paphlago ἀπόλων ὄχει ὀδὸν ἰστ' ἔτι. — Simillimum exitum habet Acharnensium fabula, ubi ἐκφίρσται Lamachus vulneratus, saltans autem et effrenae laetitiae indulgens abit victor Dicaeopolis comitante choro. Etiam Vespæ Pax Aves — ut ceteras fabulas nunc mittam — clauduntur *pompa*.

— ὡς ἐπὶ τὴν τέχνην] *et ita quidem ut claro appareat quamnam artem posthac sit*

exerciturus. Ex his verbis apparet in fabulae exitu Paphlagonem spectatoribus ostendi mensula cultris botulis cetero isiciarii instrumento munitum atque onustum⁵⁾.

1408. *Ut cernant eum socii, quos solebat vexare*. Verbo sonoro et poetico *λωβᾶσθαι*⁶⁾, quod in comoedia nusquam alias reperitur, — nam *λυμάλισθαι* eo sensu dici solebat, — aptissime clauditur fabula. Hunc enim versum secum domum deferent spectatores, ut id quod de philosophis dicitur in fine Nubium: „deos isti contemnunt”. Cleon maligne hactenus vexavit socios, quorum tributa auxit et vi coegit. Posthac autem cum urbem intrabunt illi, *ἐπὶ ταῖς πόλεις* eum cernent in coenum, unde malo omine emergerat, denuo detrusum.

¹⁾ Cf. vs. 488. — ²⁾ Cf. vs. 967 et Nub. 70. — ³⁾ Vid. ad Ach. 805. — ⁴⁾ Cf. verborum *læus* inde ducti Plut. 1008 et in Lysiae loco qui apud Athenaeum 612d est servatus. — ⁵⁾ Qua de re quod dubitarunt recentiores, magnopere miror. Recte scholion: *αἰρόμενος ἐκφίρσται δὲ Κλέων*. — ⁶⁾ Hom. *A* 232 etc.

INDEX

RERUM ET NOMINUM

QUAE IN ANNOTATIONIBUS TANGUNTUR.

ἀγίνειος 1373.
 ἀγκυλοχήλης 197.
 ἀγκυρίζειν in lucta 262.
 Ἀγοραῖος Iuppiter 410.
 — Mercurius 297.
 Ἀγοράκριτος nomen diser-
 tum 1257.
 Ἀγοστήρα Diana 660.
 Ἀγύρριος (?) 969.
 ἀθάρη 1026.
 αἰκάλλειν τινά 48.
 αἷμα ταυρίων pro veneno
 habitum 83 sq.
 αἰματοπάτης 208.
 αἰμύλος 687.
 αἰρεῖν de piscatoribus di-
 ctum 867.
 Αἰτωλοί 79.
 ἀκαλήφη 422.
 ἄκατος 762.
 ἀκράχολος 41.
 ἀλιτήριος 445.
 Ἀλκιμακίδαι ἀλιτήριοι 445.
 ἀλλότριον (τὸ... θέρους) ἄμῃν
 392.
 ἀλουργίς 967.
 ἄμῃν τὸ ἀλλότριον θέρους 392.
 ἀμαξουργός 464.
 ἀμέργειν 326.
 ἀμφιβεβηκώς 767.
 ἀμνοκῶν 264.

ἀναβαίνειν scenam conscen-
 dere 148 sq.
 ἀναλαμβάνειν τινά 682.
 ἀναπόνικτος 357.
 ἀνατροβάζειν 311.
 ἀναστελεγγίζειν (?) 580.
 ἀνδρείως (εὐ και) 379.
 ἀνδρικῶς (εὐ και) 379.
 ἀνδρὸς ἄσσον ἴναί 1306.
 ἀνθρακιά 780.
 ἀνορθαλίζειν 1344.
 ἀντιλίγειν ὡς 980.
 Ἀντιλείων 1044.
 ἀντιφερίζειν 818.
 ἀντίλλα 434.
 -αξ terminus exclamatio-
 num 1.
 -εξ terminus substantivo-
 rum 861.
 ἄξιος 645.
 ἀπάγειν εἰς μακαρίαν 1151.
 ἀπαρύτειν 921.
 ἀπό de sumtibus 538.
 ἀποδημῖν de mente dictum
 1120.
 ἀπόκινος 20.
 ἀπολείπεσθαι τινος 525.
 ἀπόλλυται peritūrus est (prae-
 sens de rebus futuris ad-
 hibitum) 127.
 Ἀπόλλων ἀποτρόπαιος 1307.

ἀπομαγαλιά 414.
 ἀπομάττεσθαι 414.
 ἀπορυχίζειν 709.
 ἀπορυδαρίζειν 697.
 ἀπόρητον ποιέσθαι τι 648.
 ἀποστελεγγίζειν (?) 580.
 ἀποσυκάζειν 259.
 ἀποτροπάειος Apollo 1307.
 ἀπύειν 1023.
 ἄρα... γε 616.
 ἄρας brachio sublato 1130.
 Ἀργεῖοι 465.
 Ἄργος 465.
 ἀργυρολόγοι νῆες 1071.
 ἄρδων transl. 96.
 Ἀργίνοτος 1278.
 Ἀριφράδης 1281.
 Ἀρκαδία 798.
 Ἀρμόδιος 786.
 ἀρμονία 533.
 ἀρμόττεσθαι 1236.
 ἀρνεῖσθαι 572.
 Ἄρταμις Ἀγοστήρα 660.
 ἀρύβαλλος 1094.
 ἀρύταινα 1091.
 ἀρχέλας 164.
 Ἀρχιπτόλεμος 327.
 -εξ terminus doricius 1331.
 ἀσκαρδαμυκί 292.
 Ἀσπασία Lysiclis uxor 132.
 ἄσσον ἴναί ἀνδρὸς 1306.

ἀπράφαξος 680.
αἰτο- in adverbiorum com-
 positione 78.
αὐτόθεν ἴκω 830.
αὐτόχρομα 78.
ἀφάειν 894.
ἀφελής 527.
ἀφέψαι 1821.
ἀφίναί senatum vel iudi-
 cium 674.
ἀφύα 645.
ἀχιλλιοὶ μᾶζαι 819.

Βάκις 128.
Βακχίβακχος 408.
βαρβαδαίμωνεῖν (?) 558.
βάσκανος 103.
βατραχίς 1406.
βδύλλαι 224.
Βερέσχαθοί 635.
βλάτειν 889.
βλίπαι εἰς τινα 292.
 — *ἱκανέων* 1289.
βλίπτειν 794.
Βοιωτοί 479.
βορβοροτάραξις 309.
βουλή consilium (poet.) 3.
βοῦς μοχθηρός 316.
βρέτας 81 sq.
βριμάσθαι 855.
βρύλλαι 1126.
βύρσα de cute humana di-
 otum 869.
βυραίαιτος 197.
βυραίνη 59.
Βυραίνη 449.

γαμφηλή 198.
γαστρίζειν 278.
γε post *ἄρα* 616.
 — post *δαινά* et similia 609.
 — post *εἰ μή* 186.
 — post *ἐπειδή* 671.
 — post *οὐκουν* 465.
 — post *πλήν* 27.
γεννικός 457.
γερονταγαγῆν 1099.
Γλάνις 1004.
γνωμοτυπικός 1879.
γομπούον 468.

Γοργολόφα 1181.
γοῦν ironice adhibitum 87.
γρυπός 877.
γυπάριον 798.

δάκτυλος pedum 874.
δάκτυλος Minervae 1170.
Δαῖγμα 979.
δαινά γε 609.
δεκάπαλαι 1154.
δελφίνες machinae bellicae
 762.
δέρειν 870.
Δημακίδιον 823.
δημιόπρατα 103.
Δήμος nomen proprium 42.
δήμος τύραννος 1114.
δημόσιοι victimae publicae
 1186.
δηρα urgentis 726.
διαλαμβάνειν in lucta 262.
διαξερφίλσθαι 781.
διαπαταλεύειν 371.
διαπίπτειν 695.
διαπράττειν 93.
διασκανδίζειν 19.
διαστρέφεισθαι 175.
διατειγίζειν 818.
διατίμνειν 768.
διαφορεῖν 294.
διδόναι *ἑαυτόν* *τινι* 740.
δίκας *νικᾶν* 93.
δίκη *vox mentesupplenda* 50.
δίκη *καταγιγνώσκειν* 1860.
Διοπείθης 1085.
διώκειν *verbum ambiguous*
 969.
δοιδυξ 984.
δόρπον 52.
δορυφόροι Pisistrati 448.
δριμύς 808.
δρῶ *τοῦτο* *vel ταῦτα* 111.
δωριστί 989.
δωροδοκίαι 996.
Δωρῶ 529.

ἑαυτόν *τινι* *διδόναι* 740.
ἑαυτοῦ *νομικίται* 714.
ἐγγλωτισμέναι 782.
ἐγκανάξαι 105.

ἐγκυφιάζειν 822.
εἰ cum optativo post opta-
 tivum purum 694 sq.
εἰ μή... γε *immo* 186.
εἰ που εἰ *quando* 847.
εἰδῆ(ς) (*ἴνα*) in minis 739.
εἰκῆ 481.
εἰκότως (*οὐκ...*) 84.
Ἐκλωτες fabula satyrica 1235.
εἰμί *omissum* 848.
εἶναι *τοῦ λέγοντος* 860.
εἰς quod addinet *ad* 90.
 — *λόγον ἴνα* *τινι* *translatum*
 806.
 — *μακαρίαν ἀπάγειν* 1151.
 — *τὸ πρόσθε* 751.
εἰσορρεῖν 4.
εἰσορηδᾶν *translatum* 545.
εἰσορρά 924.
εἶτα *τότε* 1086.
ἐκβάλλειν *comicum* 525.
Ἐκβάττανα 1039.
ἐκδικάζειν 50.
ἐκτεῖνοι... τινος 1196.
ἐκίλευε in ore ministrorum
iussa perferentium 1181.
ἐκκαλλίζειν 825.
ἐκκαροῦν 812.
ἐκπερᾶσθαι 1234.
ἐκόν *consulio* 1045.
ἐλασιβροτος 626.
ἐλατήρ 1182.
ἐλαύνειν 248, 603.
ἐλαίρειν 793.
ἐλεόν 152.
ἔλειν *trahere* *ocula* 107.
 — *τινά* *de suggestu* 665.
ἐκκύδιον 907.
Ἐλλάνιος Iuppiter 1253.
ἐμποδίζειν (?) 755.
ἐναντιῶν βλίπαι 1289.
ἔνθεκα (*ἐφ'...* *κάπαις*) 546.
ἐν *διὰ* *δυσὶν* *figura* 803.
ἐνθεοίς 404.
ἐνέρχης 1885.
ἐνταροναί 1185.
ἐνεσθῆν *dein* 548.
ἐντρέφειν 51.
ἐξασπύλλαι 1144.
ἐξείρειν 878.

ἰαναβαίνων 169.
 ἰανθρακίδες 645.
 ἰαγμάπειν 493.
 ἰαυθὴ γο 671.
 ἰπίτιος 518.
 ἰπίναί τινά 459.
 ἰπί cum gen. de tempore 524.
 ἰπί πολλοῖς (πολλά) 411.
 ἰπιδικεύουσι 349.
 ἰπιζῶν 919.
 ἰπικαττοῖν 314.
 ἰπικασθαι τι 252.
 ἰπίνοια 539.
 ἰπίξηρον 152.
 ἰπίπαστον 103.
 ἰπιπίρδασθαι 639.
 ἰπιστομίζιν 845.
 ἰπιφίρην 837.
 ἰπιχιλῆς 814.
 ἰπολολύειν 616.
 ἰρασετῆς 732.
 ἰργάζεσθαι χρήματα 840.
 ἰριδιῶν 627.
 ἰρέπεισθαι de homine dictum 1294.
 Ἐρηῆς Ἀγοραῖος 397.
 ἰρπιν 673.
 Ἐρυθρὰ Θάλασσα 1088.
 ἰσροροδισμίνος 494.
 ἰσι περί cum gen. agitur de 87.
 ἰσχατον θεᾶσθαι 704.
 ἰνός 1171.
 ἰαγγίλια θύνιν 656.
 — στερνοθόν τινα 647.
 Ἐικράτης 129.
 ἰπαράγωγος 1115.
 ἰρὸν καὶ σενὸν ποιεῖν τινα 720.
 ἰστρα 1236.
 ἰψ' ἰνδᾶκα κάπαις 546.
 ἰριστάνα de cibis dictum 930.
 ἰχι tene (en accipe) 51.
 ἰχιν τὰ πράγματα summam in rep. oblinere 130.
 ἰχοντες (οἱ) 1295.
 ἰως cum opt. post tempus primum 134 sq.

Ζεὺς Ἀγοραῖος 410.
 — Ἑλλάνιος 1258.
 ζῆν vigere 395.
 ζύγωμα navium 279.
 ζώμευμα 279.
 ἡγισθαι absolute usurpatum 82.
 ἡλεκτροὶ tibiae 532.
 ἡλιάζεσθαι 798.
 ἡλιθιάζειν 1124.
 ἡμίραν (τὸ καθ') 1126.
 ἦν en 26.
 ἦναι οἰνιτῆτος 1109.
 ἦνυστρον 356.
 θαλαττοκοπεῖν 830.
 θαλαρὰ δάκρυα 1271.
 θαλίπειν 210.
 θάσαι post ἰδού 997.
 Θεμιστοκλῆς 813 sq.; quam mortem habuerit 83 sq.
 θῆωρος 608.
 θησαῖον 1312.
 θρανυῶν 369.
 θρόντε 17.
 θρυλεῖν 348.
 θεᾶσθαι ἰσχατον 704.
 θεόν (κατὰ) 147.
 θεομότερος πυρός 382.
 θεῖος (ἐπὶ ἀλλοτρῶν) ἁμῶν 392.
 θηρίον de homine dictum 278.
 θορυβητικὸς 1380.
 θόρυβος 547.
 θούμαντις 1268.
 θούριος 757.
 θουφάνης 1103.
 θρύπτεσθαι 1163.
 θύνιν iugulare 1140.
 — ἰαγγίλια 656.
 θύννεια 354.
 θυννοσκοπεῖν 313.
 θύραξ 607.
 λατταταιᾶς 1.
 ἰδού θάσαι 997.
 ἰέναι πάσας φωνάς 522.
 ἰερός ingens 1017.
 ἰηπαιωνίζιν 408.

-ικός (adjectiva in) 1378.
 ἴν' εἰδῆ(ς) 729.
 ἰοστίφανος 1323.
 ἰποῦν 924.
 ἰππαγαγοὶ naves 599.
 Ἰππίας 449.
 Ἰππίος Neptunus 551.
 Ἰπποδάμου filius Archeptolemus 327.
 Ἰσχιν 724.
 ἰχθυῶν 808.
 καθαρπάζειν arma 856.
 καθάλλειν naves 1315.
 καὶ in interrogazione verbo praemissum 342.
 — ἰαν 1281.
 καικίας ventus 437.
 κάλλαια 497.
 καλλίνικος 1254.
 καλῶς γ' ἐποίησ cum part. 1180.
 καρδοκοπεῖν 668.
 καρυκοποεῖν 343.
 καρφαρόδους 1017.
 Καρχηδῶν 174, 1303.
 κασαλάζειν 355.
 κατὰ cum gen. de sacrificiis dictum 660.
 — θεόν 147.
 καταβροχθίζειν 357.
 καταγιγνώσκων δίκην 1860.
 καταγλωττίζιν 352.
 κατακλίνεσθαι 98.
 κατακράζειν 287.
 κατακράζειν 1020.
 καταληπτικὸς 1380.
 κατάλογος militum 1369.
 καταμηλοῦν 1150.
 καταμισθοφορεῖν 1352.
 κατάπατος 502, 968.
 καταρρήγνυσθαι de bello dictum 644.
 κατατίμνειν 769.
 κατατριakonτούζειν 1391.
 καταφανῶς 943.
 καταχεῖν 1091.
 καταργάζεσθαι 933.
 κατύνιν 314.
 καυλός laserpitii 894.

- κεκασμένος 685.
 κερράκτης 187.
 κίρας (πρός τὸ δεξιόν...) 243.
 Κίρβηρος 1080.
 κερδῶ 1068.
 κερουτιᾶν 1844.
 -κίφελος 416.
 Κεχηγηταί 1263.
 κεχηγηταί 651.
 κινύρεσθαι 11.
 κίσση 1211.
 κλασάξιν 166.
 Κλαίνοτος 574.
 κλίπταιν τινός *alicui furari* 436.
 Κλίων *clamosus* 137.
 κλοναῖν 861.
 Κλωπίδαι 79.
 κνισᾶν ἀγυιάς 1320.
 κοάλιμος 198.
 κοιλιαπάλης 200.
 κδλλᾶν 463.
 κολόκυμα 692.
 κομψευρητικῶς 18.
 Κορνᾶς (Κόρνος) 534.
 Κόρημος 899.
 κοπροφορεῖν τινα 295.
 κορακίνος 1053.
 κοσκυλάτιον 49.
 κοχώνη 424.
 κράγος 487.
 κράκτης 137.
 κραμβότατος (?) 539.
 Κράτης 537.
 Κρατινος 526.
 κράτισσα 30.
 κρημνοί transl. 628.
 κριθαί *cibus vilis* 1101.
 κρουνοχυτρολήραιοι (?) 89.
 κρουσιδημαῖν 359.
 κρουστικός 1379.
 κυαμοτρῶξ 41.
 κῦβδα 365.
 κυκᾶν 251.
 Κυκλοβόρος 137.
 κύλιξ *vox mente supplenda* 107.
 κυλίχτιον 906.
 Κυλλήγη 1081.
 κυλλός 1088.
 κυναλώπηξ 1067.
 κύνηα 1899.
 κυνηγεταῖν 1882.
 Κύνηα 765.
 κυνοκίφαλος 416.
 κυνοκοπεῖν τινα 289.
 κυρηβάξιν 272.
 κυρήβια 254.
 κάπαις (ἄφ' ἑνόςκα) 546.
 κῶθων 600.
 λάβραξ 361.
 λαίθαργος 1068.
 λαϊκάξιν 167.
 λάμπων μέτωπον 549.
 λαμπρός *ventus* 430.
 λάρος 956.
 λαρυγγίζειν 358.
 λαῶν *στίχας* 168.
 λέγοντος (τοῦ) εἶναι 860.
 λίπαδα 768.
 λέων transl. 1087.
 λογίων δόξ 1015.
 λοπάς 1034.
 λούτριον 1401.
 λύειν *concionem* 674.
 Λυσικλῆς 132.
 Λυσιστρατος 1267.
 μαγειρικῶς 216.
 Μάγνης 520.
 μαζίσκη 1105.
 μακαρία 1151.
 μακκοῦν 62.
 μαλάττειν τινα 389.
 μάχασθαι *differre ab alio* 14.
 μεδίαν 560.
 μεθήκειν 605.
 μεθίστασθαι 398.
 μελιζων *cum dativo mensurae* 318.
 μεμβράδες 645.
 μέντοι *affirmativum* 168, 189.
 μεταιταῖν 775.
 μετιέναι 605.
 μή (αἰ...γε) 186.
 Μηδική ποία 606.
 μήλη 1150.
 μιάρός 218.
 μικροπολίτης 817.
 Μιλῆσιοι 361.
 μινύρεσθαι 11.
 μισθοῦ τρυβλίον 905.
 μισθοφόρος (?) 555.
 Μόθων 635.
 μόθων 697.
 μολγός 963.
 μονώτατος 352.
 μουσική 188 sq.
 μοχθηρός *bos* 316.
 μύρρινον 964.
 Μύρρινη *Hippias uxor* 449.
 μουσταλάσθαι 827.
 μουστλή 1168.
 Μυτιλήνη 834.
 μυττωτός 771.
 Ναυφάντη *navis nomen* 1309.
 ναυφαρκτος 567.
 ναυτικός 611.
 ναιν *in calceis* 321.
 νῆας ἀργυρολόγοι 1071.
 νικᾶν δίκας 93.
 Νίκη 589.
 νικέβουλος 615.
 νομίζειν *καυτοῦ* 714.
 νόμος ὀρθιος 1279.
 νομηγία 43.
 νοῦς ἀποδημῶν 1120.
 ξυγγίγνεσθαι φροντίσει 1291.
 ξυλλαμβάνειν *adinvicem* 229.
 ξυμφέριον *intrans.* 1233.
 ξυμφορεῖν 988.
 ξυμφορά 406.
 ξυναυλα 9.
 ξυνδιαφέριον *bellum* 597.
 ξυνηπικισθαι 266.
 ξυνηρετικός 1378.
 ξυνοικία 1001.
 ξυνωμόται 628.
 ὀβολοῦ (οἱ πολλοὶ τοῦ) 945.
 Ὄβριμόπατρα 1178.
 ὀδός λογίων 1015.
 οἱ ἐν Πύλου 1201.
 οἶνος πολυφόρος 1188.

ὄν κτ...! 367.
 ὄος cum superl. 978.
 οἰσθ' ὁ ὄρασον; 1158.
 Οἰωνοχός 1287.
 οἰωνός 28.
 ὀκλαδίας δίφρος 1384.
 ὀλαι 1167.
 Ὀλυμπος musicus 9.
 ὀμοσπονδός 1289.
 ὀμοῦ 214, 245.
 ὄμος participio praemis-
 sum 891.
 ὄνια 1899.
 ὄξινος 1804.
 ὀπάντιον 1083.
 ὀπτός 1106.
 ὄρηγ' *studium* 41.
 ὄρθιος νόμος 1279.
 ὄστρακίνα 855.
 οὐ χεῖρον 37.
 οὐδὲς *nihil homo* 158.
 οὐδὲν εἶναι 1248.
 — λέγειν *nihil significare* 334.
 — σμνόν 777.
 οὐκ ἂν cum nomine 1253.
 οὐκ εἰκότως; 34.
 οὐκ ἔστι πῶ ταύτη 843.
 οὐκουν... γε 465.
 Οὐλύμπος 9.
 οὐριος 433.
 οὐχ ὥσπερ κτί. 784.
 ἐχέσθαι ἐπ' ἀλπίδος 1244.
 Παναίτιος 243.
 παραβαίνειν 56, 508.
 παραληρεῖν 531.
 παραπέμπειν 546.
 παραστορεννύναι 481.
 παρατιθέναι *oibum* 52.
 παρατρέχειν 56.
 παραφορεῖν 1215.
 παρῆναι εἰς... *certo quodam loco adesse* 751.
 παροσθίειν 1026.
 παροστώς (πρός τὸ) 564.
 παρίναι 56.
 παρίναι *remittere* 340.
 — τοῦ ποδός 436.
 πάρος 1337.
 πάσας φωνάς εἶναι 522.

παύειν τινά 330.
 Παφλαγῶν 2.
 παφλάζειν 919.
 παχύς de homine dictum
 1189.
 παῖρον 517.
 πεντεσύριγγον ξύλον 1049.
 πῆπλος *Minervae* 566.
 πῆπρακται *tragicum* 1248.
 περαντικός 1378.
 Περγασή 321.
 περὶ σπονδῶν *adesse* 669.
 περιλαύνειν 390.
 περικοκάζειν 697.
 περικομμα 372.
 περνάται 176.
 περιυβρίζειν 729.
 πῆζειν 259.
 πιθάκη 792.
 πιθανός 629.
 πλατυγίζειν 830.
 πλεῖν cum *emphasi dictum*
 743.
 πλήν γε 27.
 ποία Μηδική 606.
 ποισίν τινα εὐρὺν καὶ στενὸν
 720.
 ποιέσθαι τι τέχνην 63.
 ποικίλως 196.
 πολλὰ ἐπὶ πολλοῖς 411.
 πολλοὶ (οἱ) τοῦ ὀβολοῦ 945.
 Πολύμηστος 1287.
 πολὺς *vehemens* 760.
 πολύμυθος 1328.
 πολυφθόρος οἶνος 1188.
 πόρος 759.
 πόρπαξ *olipei* 849.
 Ποσειδῶν Ἴππιος 551.
 Ποτειδαία *capta* 438.
 πούς *res veli* 436.
 πράγματα *res publicae* 130.
 Πράμν(ε)ιος οἶνος 107.
 προηγοῶν 374.
 προβατοπώλης 132.
 προεδρία Cleoni *decreta* 327.
 προνοήσασθαι 421.
 προπύλαια 1326.
 πρόσ cum gen. 191.
 — cum acc. ... *ἔστι ad ... pertinet* 202.

πρὸς τάδε 622.
 — εἰ; *quorsum?* 206.
 — τὸ δεξιὸν κίρας *destror-*
sum 248.
 — τὸ παρεστώς 564.
 προσφθεῖν 401.
 προσβιβάζειν 35.
 προσιδόναι 1222.
 πρόσκεισθαι τινι 245.
 προσμάττειν 815.
 προσποιέσθαι 215.
 προστάται τοῦ δήμου 1128.
 προστρέφασθαι τινί τι 5.
 προτραίταρος 1165.
 προκτοστηρεῖν 878.
 πρρηρατεύειν 543.
 πύλος 55.
 Πυθακῶν 220.
 Πυκνίτης 42.
 πυκνότης 1132.
 πύλαια 1246.
 Πυλαίμαχος 1172.
 πύλαις (ἐπὶ ταῖς) *forum* 1246.
 Πύλος (πύλος?) 1059.
 Πύλου (οἱ ἐκ) 1201.
 πυνθάνασθαι *exploratum ha-*
bere 1302.
 πυραμοῦς 277.
 πυργίδιον 798.
 πυρὸς θεριμότερος 382.
 Πύρρανδρος 901.
 πυρροπίης (?) 407.
 πῶλης *vox iocose facta* 181.
 πῶς *quantum* 480.
 — ἂν cum opt. = *ut-*
nam! 16.
 ῥαθαπυγίζειν 796.
 ῥέγκεται *iocosa verbi for-*
ma 115.
 ῥόθριον 546.
 σαίνειν τινά 48.
 Σαλαβακχώ 765.
 σαίνειν transl. 840.
 σμνόν (οὐδὲν) 777.
 Σμνῶν *delubrum* 1312.
 σφυλλίσαν 81.
 σίζειν 930.
 σίλριον 895.

Σίμων 242.
 σιπή 1296.
 σκάνδιξ 19.
 σκάφη 1815.
 σκέρβόλλιν 821.
 Σκίταλοι 634.
 σκόμβροι 1008.
 σκοροδάμη 199.
 σκοροδίξιν 494.
 Σμικύθης 969.
 σός *iste quem in ore habes* 97.
 στέμφυλον 806.
 στεφάνη 968.
 στεφανοῦν τινα εὐαγγέλια 647.
 στίχες λαῶν 163.
 στέλλεις 580.
 στεροβῆιν 386.
 στευπτειοπέλης 129.
 συγκύπτειν 854.
 συκοπέδιλος 529.
 συκοφαντίας ventus 487.
 συμφορά 406.
 συμφυσᾶν 468.
 συντεροῦν 479.
 συστῆλλιν vela 432.
 σφᾶ 1020.
 σχαλῆς 362.
 ταγός 159.
 ταραξιπέδοστρατος 247.
 ταρατάειν 251.
 ταυρεῖον αἷμα pro veneno habitum 83 sq.
 ταῦτα obsequentis vox 111.
 — ὄρω 111.
 ταῦτη (ὄκ' ἐστὶ πω) 848.
 τεκταίνεσθαι 462.
 τελάνης 248.
 τέρθριος 440.
 τετυγοφόρας 1831.
 τευθίς 929.
 τέχνην ποιῆσθαι τι 68.
 τέγνελλα 276.
 τί δ' ἄλλο γ' εἰ μή 615.
 — οὐ quis cum praesenti vel aoristo 1207.

τί τῷ α' καὶ τῷ β' 1022.
 — χρήσομαι; 1188.
 τίμιος 646.
 τις post demonstrativa 1196.
 τὸ καθ' ἡμέραν 1126.
 τόνος 532.
 τορύνη 984.
 τοσοῦτος 420.
 τότε postείτα abundans 1036.
 τοῦ λέγοντος εἶναι 860.
 τοῦτο ὄρω 111.
 τρία καὶ δύο de vini mixtura dictum 1187.
 τρίαινα 839.
 τρίπαλαι 1158.
 Τριτογενής 1189.
 τριχίδες 645.
 τριωβόλου (φράταρες...) 255.
 τρυβλίον μισθοῦ 905.
 τύραννος populus 1114.
 Ὑγλας 67.
 ὑπεκκλίνειν 272.
 ὑπερρεῖν 920.
 ὑπερακοντίζειν 56.
 ὑπερβαίνειν 56.
 ὑπερβάλλειν 56.
 ὑπερηφαίνειν 56.
 ὑπερηυππάζειν 680.
 ὑπερτοξεύειν 56.
 ὑπερφοῖν 1001.
 ὑπεύθυνος 259.
 ὑπερήσιον 784.
 ὑπο- in verborum compositione 47.
 ὑπογλυκαίνειν 216.
 ὑπόζωμα navium 279.
 ὑποθαῖν 676.
 ὑπόκωφος 43.
 ὑπόλιφος 1868.
 ὑποπίπτειν τινα 47.
 ὑποτέμνειν 316.
 ὑποτέμνεσθαι viam 291.
 ὑποτρέχειν 676.
 Φαλαξ 1377.

φαιδρός 549.
 φανός (Φανός) 1256.
 φάος 973.
 φάραγξ 248.
 φαύλος (?) 385.
 φέγγος 1819.
 φενακισμός 633.
 φέρειν de vino dictum 1188.
 φθόρος 1151.
 Φιλόστρατος 1069.
 φλαθρός (?) 385.
 φορεῖν transl. 757.
 Φορμίλων 562, 569.
 φράταρες τριωβόλου 255.
 φρονησι ξυγγίγνεσθαι 1291.
 φωνῆς πάσας εἶναι 522.
 χαλαζῶν de porcis dictum 881.
 χαλκεύειν 469.
 Χαλκιδικά pocula 237.
 χαλκρόκοτος 552.
 Χάτονος 78.
 χαρίζεσθαι 517.
 Χάρυβδις 248.
 χάσκειν 651.
 χασμάσθαι 824.
 χαλιδῶν 419.
 χῆρα 806.
 χορδεύειν 214.
 χρεῖν 188.
 χρήματα ἰσγάζεσθαι 840.
 χρησμοί 61.
 — Bacidae 123.
 χρήσομαι (τι) 1188.
 χρόνου *adumt* 944.
 χωρία 1077.
 χωρίς *estum* 1814.
 ψευδαεράφαξ 630.
 ψολοκομπία 696.
 ψωμίζειν 715.
 ὤvocativo postpositum 736.
 ὤμοσπάρακτος 845.
 ὤς ἔχω 488.

ADDENDA.

Ex iis quae addi possunt haec commemoratu digna videntur:

Ad vs. 274] particulae *καί* idem usus est Plut. 454: *γρύζειν δὲ καὶ τολμαῖτον;*

Ad vs. 537] eadem verborum structura est Eur. Andr. 624: *πρὸς τοῖσδε δ' εἰς ἀδελφὸν οἶ' ἐφύβρισας!*

Ad vs. 580] verbum *ἀποστλεγγίζεσθαι* legitur etiam Xen. Oecon. XI § 18, ubi omni suspicione vacat.

Ad vs. 729] prae ceteris conferendus erat Euripidis versus Or. 1628: (*huc ades*) *Ὅρισθ', ἴν' εἰ δὲ ἦς οὐς φέρων ἤκω λόγους.*

Ad vs. 1158] add. Eur. Heracl. 451: *οἶσθ' ὅ μοι ξύμπραξον;*

Vitia typographica praeter levissima quaedam non deprehendi.

1773

THE UNIVERSITY LIBRARY
UNIVERSITY OF CALIFORNIA, SANTA CRUZ

This book is due on the last **DATE** stamped below.
To renew by phone, call **429-2756**

Series 3726

PA3875.E7 1900

3 2106 00153 1364

